

DET SUNDHEDSVIDENSKABELIGE FAKULTET

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet omfatter følgende institutter:

Institut for Medicinsk Biologi (IMB)
Institut for Sundhedstjenesteforskning (IST)
Retsmedicinsk Institut
Institut for Idræt og Biomekanik (IOB)
Klinisk Institut (KI)
Institut for Regional Sundhedsforskning – Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum (IRS-SSF)
Biomedicinsk Laboratorium

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet omfatter endvidere:
Forskningsenheden for Tromboseforskning, Esbjerg

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har andel i følgende tværfakultære institutter:
Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering (CAST)
Institut for Statistik og Demografi (se årsberetning fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet)
Center for Proteomanalyse

Under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet hører følgende studienævn:
Studienævn for Medicin
Studienævn for Klinisk Biomekanik
Studienævn for Idræt
Studienævn for Folkesundhedsvidenskab
Studienævn for Den Sundhedsfaglige Supplerings- og Kandidatuddannelse

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetssekretariat

Ledelses- og dekan kontor

Fuldmægtig *Henrik Elmelund*
Fakultetssekretær *Hans Evermann*
Assistent *Anette Kiilstofte*
Erhvervssproglig fuldmægtig *Elisabeth Lohmann*
Web-koordinator *Rie Zimmer Rasmussen* (fra 1. august)

Forskeruddannelsens sekretariat

Erhvervssproglig fuldmægtig *Gitte Halling*
Korrespondent *Hanne Lena Rasmussen* (fra 15. januar)

Enheden for Uddannelsesudvikling

Amanuensis *Lone Laursen*
Amanuensis *Jakob Ousager*
Forskningsassistent *Lasse Bugge* (fra 1. september)
Pædagogisk konsulent *Merete Munk*
Korrespondent *Anne Grete Petersen*
Chefkonsulent *Birgitta Wallstedt*

Studiesekretariatet

Assistent *Ida Le Fevre* (til 30. juni)
Overassistent *Susanne Nicolaisen*
Overassistent *Tine Nielsen*
Assistent *Ulla Willatzen Olsen*
Overassistent *Lene Kroløkke Pedersen*

Overassistent *Christina Pytlick*
Korrespondent *Bodil Theilade*, IMB (fra 1. februar)
Kontorfuldmægtig *Jane Westergaard*

Uddannelsessekretariatet, Winsløwparken

Undervisningssekretær *Kirsten Jørgensen*, KI
Undervisningssekretær *Pia Skovlund*, IST

Uddannelsessekretariatet, Campus

Undervisningssekretær *Rigmor Jepsen*, IMB
Undervisningssekretær *Anni Johansson*, IOB
Undervisningssekretær *Eva Justesen*, IOB

Uddannelsessekretariatet, Esbjerg

Undervisningssekretær *Dorthe Sjørlev Rasmussen*

IT-funktionen

IT-medarbejder *Susanne Berntsen*, IST (til 31. december)
IT-administrator *Thomas Christensen*, IST
IT-medarbejder *Uffe Gaden*
IT-medarbejder *Lars Hvidberg*, IST
IT-medarbejder *Jan Panduro Jensen*, KI
Sekretær *Anette Kilstofte*
Teknisk tegner *Margrethe Krog*
IT-chef *Ole Lammert*
IT-medarbejder *Torben Pieler*
IT-medarbejder *Herluf Rasmussen*, IMB
IT-medarbejder *Rie Zimmer Rasmussen* (til 31. juli)

INSTITUT FOR MEDICINSK BIOLOGI (IMB)

Instituttet består af 3 forskningsenheder:

Anatomi og Neurobiologi
Fysiologi og Farmakologi
Immunologi og Mikrobiologi

Institutedelse

Instituteder:
Professor *Jens Zimmer Rasmussen*

Institutbestyrelse:

Professor *Peter Bie*
Professor *Bente Finsen*
Professor *Jens Zimmer Rasmussen* (formand)
Docent *Torben Johansen*
Lektor *Børge Teisner*
Laborarietekniker *Bodil Kristensen*
Laborant *Lise Schrøder*
Stud.med. *Berit Elin Jensen*
Stud.med. *Frederik Frost Nielsen*

Administrative sektioner/forskningsenheder

Anatomi og Neurobiologi:
Sektionsansvarlig og forskningsleder, professor *Bente Finsen*
Immunologi og Mikrobiologi:
Sektionsansvarlig, lektor *B. Teisner*
Forskningsleder, professor *Uffe Holmskov*
Fysiologi og Farmakologi:
Sektionsansvarlig, professor *Peter Bie*
Forskningsleder, professor *Ole Skøtt*

IMB fællesfunktioner

Institutsekretariat

Institutsekretær *Anne Marie Bredmose*
Regnskabsassistent *Rikke Clausen*
Kontorelev *Jacob Ørum Sørensen* (overgået til Administrationen 15. maj)

Oprensningen

Medhjælper *Anne Birthe Lindal Hansen*

IT-funktionen

Herluf Rasmussen (18 timer pr. uge)

Værksted- og konservatorafdeling

Laboratoriebetjent *Bent Bækdal*
Ingeniørassistent *Arne Larsen*
Laboratoriebetjent *Kaj Nielsen*
Elektronikingeniør *Jens Ole Pedersen*

Institut for Medicinsk Biologi deltager i kompetenceudviklingsprojektet Kompetencerejsen arrangeret af Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling (SCKK).

Anatomi og Neurobiologi

Professor, dr.med. *Bente Finsen*
Professor, dr.med. *Jens Zimmer Rasmussen* (institutleder)
Gæsteprofessor *Trevor Owens*, Ph.D.
Lektor *Hans Albert Bøye*, Ph.D.
Lektor *John Chemnitz*
Lektor *Ishar Dalmau*, Ph.D. (fondslønnet)
Lektor *Jan Bert Gramsbergen*, Ph.D.
Lektor, dr.med.vet. *Ellen Holm Nielsen* (til 31. august)
Adjunkt, cand.scient. *Birthe Jakobsen*, Ph.D. (fondslønnet)
Adjunkt, cand.scient. *Morten Meyer*, Ph.D.
Adjunkt, civ.ing. *Jens Noraberg*, Ph.D. (fondslønnet)
Kandidatstipendiat, humanbiolog, Ph.D.-studerende *Lise Lyck* (forskningsassistent indtil 28. februar) (barselsorlov)
Forskningsstipendiat, cand.scient. *Rikke Gregersen*, Ph.D. (orlov til 1. juni, fratrukket 1. juni)
Forskningsstipendiat, cand.scient. *Michael Meldgaard* (fra 1. august)
Forskningsassistent, cand.scient. *Helle Noer* (1. oktober-31. december)
Forskningsassistent, cand.med., Ph.D.-studerende *Frantz Rom Poulsen* (1. juli-31. august)
Gæsteforsker, stud.med. *Bjarne Winther Kristensen*, Ph.D.
Gæstestuderende, spansk stud.scient. *Maria Montero* (1. januar-18. februar, 25. juni-31. december)
Gæstestuderende, spansk Ph.D.-studerende *Daniel García Ovejero* (7. august-15. december)

Gæstestuderende, portugisisk Ph.D.-studerende *Paulo Pinheiro* (9. april-8. juni)

Laborant *Dorthe Frederiksen Bramsen* (orlov fra 1. juli)

Laborant *Maibritt Vang Damm* (vikar til 14. oktober, tiltrådt 15. oktober)

Dyretekniker *Anne Mette Durand* (1. april-1. august)

Laborant *Randi Godskesen*

Laborant *Lene Jørgensen*

Instruktionslaborant *Dorte Lyholmer*

Laboratorietekniker *Inge Nielsen*

Sekretær *Eisebeth Orthmann* (deles med Immunologi og Mikrobiologi)

Bioanalytiker *Anni Petersen* (barselsorlov/forældreorlov til 2. august, sygeorlov 5. september-9. december)

Laborant *Susanne Petersen*

Laboratorietekniker *Inger Margrethe Rasmussen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Morten Blaabjerg (udstationeret 1.-29. november)

Signe Farsø Bomholt

Rune Ladeby (udstationeret 1. juni-1. juli)

Kate Lykke Lambertsen (barselsorlov til 4. juli)

Lise Lyck (barselsorlov fra 21. oktober)

Christian Bonde Pedersen (udstationeret 3. marts-29. juni og 1. oktober-29. november)

Frantz Rom Poulsen

Nina Drøjdahl Lomholt Ryg

Prægraduate forskerstuderende pr. 31. december:

Helle H. Nielsen

Jeanette Ottesen

Mette Tanvig

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat i alt 6 undervisningsassistenter og 99 instruktører, som i alt har undervist i 2797 konfrontationstimer.

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Ph.D. Oddvar Myhre, Forsvarets Forskningsinstitut, Kjeller, Norge (22. februar). Afdelingsleder Gordon Blackburn-Munro, Pharmacology III, NeuroSearch A/S, København (12. marts). Erik Møller, Leica Microsystems og Werner Knebel, Leica Laserteknik, København (14. marts). Cand.pharm., Ph.D. Helle Waage Petersen, Farmakologisk Afd., Danmarks Farmaceutiske Højskole, København (9. april). MD, Ph.D. Andrius Baskys, Long Beach VA-Medical Center, Californien, USA (12. april). Læge, Ph.D. Jane Skjøth Rasmussen, Neurokirurgisk Afd., Odense Universitetshospital (30. april). Ph.D.-studerende Daniel García-Ovejero, Dept. of Neural Plasticity, Instituto Cajal, Madrid, Spanien (27. august).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Bente Finsen har sammen med J.B. Gramsbergen organiseret en neuroseminarrække ved forskningsenheden. E. Holm-Nielsen har sammen med U. Holmskov arrangeret afskedssymposium for professor S-E. Svehag (13. september). Forskningsenheden er ved professor Jens Zimmer hjemsted for Dansk Center for Stamcelleforskning og Forskerskolen for Stamcelleforskning og Relaterede Teknologier. Afdelingen havde besøg af Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd som led i en forskningskonsultation vedrørende neuroforskningen i Danmark (24. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

J. Chemnitz har undervist ved tilvalgskursus i idrætsmedicin (10. februar) og i bevægeapparatets anatomi ved Human patofysiologi, delkursus i bevægeapparatets patofysiologi (26. februar). Han har deltaget med poster i 13th Congress of the European

Anthropological Association, Zagreb, Kroatien (30. august-3. september). Han er medlem af Studienævn for Klinisk Biomekanik og Studienævn for Logopædi.

I. Dalmau har deltaget i Euron Winter School: Neurodevelopment, Neurodegeneration and Plasticity, Kerkrade, Holland (24.-25. januar) og i Veterinary Neuropathology Course, Barcelona, Spanien (27. maj-7. juni), hvor han holdt foredrag. Sammen med B. Finsen, K. Stenhøj Meier og M. Wirenfeltdt Nielsen har han deltaget med foredrag i 1. Odense-Århus-København-møde, PET-Centret, Århus Kommunehospital (14.-15. juni). Derudover har han deltaget i 3rd ESNI Course, Tampere, Finland (11.-14. september) og Dansk Selskab for Neurovidenskabs symposium om Myelin Repair in Multiple Sclerosis and Other Demyelinating Diseases, Odense (2. december).

B. Finsen deltog med poster i Nedergaard Symposium, Workshop on Vascular Neuroeffector Transmission Mechanisms, Syddansk Universitet (24. januar) og i Dansk Selskab for Neurovidenskabs forårsmøde, København (19. marts). Hun har sammen med R. Ladeby og N. Drøjdahl Ryg deltaget i Scleroseforeningens Fondsmødtagermøde i Dronningens Ferieby, Grenå (12. april) og sammen med N. Drøjdahl Ryg og R. Ladely deltaget med posters i 5th European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Rom, Italien (21.-25. maj). Hun har sammen med I. Dalmau, yngre studerende og laboranter deltaget i 1. Odense-Århus-København-møde, PET-Centret, Århus Kommunehospital (14.-15. juni) og med inviteret foredrag på Neurologisk Afdeling, Odense Universitetshospital (25. juni). Hun har holdt inviteret foredrag ved 49. Benzon symposium, Multiple Sclerosis: Genetics, Pathogenesis and Therapy, København (18.-22. august). Hun har arrangeret, holdt foredrag og været chairman ved Dansk Selskab for Neurovidenskabs symposium om Myelin Repair in Multiple Sclerosis and Other Demyelinating Diseases, Odense (2. december). Hun har bedømt humanbiolog Elisabeth Sabine Hildebrandt-Eriksens Ph.D.-afhandling AMPA receptor antagonists in mild focal cerebral ischemia in the rat. An experimental study with MRI and histology, Københavns Universitet (16. december). Er formand for NatSund-udvalget, medlem af Styregruppen for Logopædi, bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for Neurovidenskab, dansk repræsentant i European School for Neuroimmunology (ESNI) og nybeskikket medlem af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Hun har forelæst om Multiple Sclerosis – Pathophysiology på kurset MS-uddannelse for sygeplejersker, Schering A/S, København (21. marts), undervist i Neurological animal models ved Postgraduat Kursus i Dyreforsøgskundskab, Syddansk Universitet (27. august) og undervist i Experimental neurological techniques ved Postgraduat Kursus i Mikrokirurgi, Syddansk Universitet (11. oktober).

J.B. Gramsbergen har deltaget med foredrag i Brain and Cognition Symposium, Århus (21.-22. februar). Han har arrangeret et Brain and Behavior Seminar, Utrecht University, Holland (23. juli).

R. Ladeby har deltaget i Euron Winter School: Neurodevelopment, Neurodegeneration and Plasticity, Kerkrade, Holland (24.-25. januar) og i Scleroseforeningens Fondsdeltagermøde, Dronningens Ferieby, Grenå (12. april). Han har deltaget med poster i V Euroglial Meeting, Rom, Italien (21.-25. maj) og forelæst ved Unite Meeting Seminar, Montreal Neurological Institute, Montreal, Canada (18. juni). Han har været på studieophold hos professor Trevor Owens, Montreal Neurological Institute, McGill University, Montreal, Canada (1. juni-1. juli), deltaget i 49. Benzon symposium, Multiple Sclerosis: Genetics, Pathogenesis and Therapy, København (18.-22. august) og forelæst om The immune system during health and disease på kurset MS-uddannelse for sygeplejersker, Schering A/S, København (21. marts).

L. Lyck har deltaget med poster ved det 49. Benzon symposium, Multiple Sclerosis: Genetics, Pathogenesis and Therapy, København (18.-22. august).

M. Meyer har holdt inviterede foredrag ved Department of Neurosurgery, University Hospital of Bern, Schweiz (7. januar), i forbindelse med forskningsministerens besøg ved Syddansk Universitet (11. april) og ved generalforsamlingen i Dansk Parkinsonforening, Gladsaxe (13. april). Han har deltaget i NsGene, 3rd Annual Retreat, Trolleholm Slot, Sverige (25.-26. maj), Belgian-Danish Forum for Innovation in Biotechnology - Danish State Visit to Belgium, Bruxelles (28.-30. maj) og med poster ved 8th International Meeting on Neural

Transplantation and Repair (INTR-8), Keystone, Colorado, USA (14.-16. juni). Han har deltaget med foredrag ved møde i Dansk Center for Stamcelleforskning (DASC), Nyborg (24. juni), med inviteret foredrag på Institut for Medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet (23. juli), med foredrag ved Denmark Bio Conference (Invest in Denmark Meeting), Tokyo, Japan (21. oktober) og med inviteret foredrag hos Kissei Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo, Japan (23. oktober). Han har deltaget i Society for Neuroscience 32th Annual Meeting, Orlando, USA (2.-7. november) og Network of European CNS Transplantation and Restoration (NECTAR) 13th Annual General Meeting, Amsterdam, Holland (12.-14. december). Han er medlem af NatSund-udvalget, Syddansk Universitet, council member ved Society for International Neural Transplantation and Repair og board member ved NECTAR.

J. Norberg har deltaget i Start-Up Meeting for EU-projektet Organotypic brain slice cultures as alternatives to in-vivo experimentation in the study of brain repair mechanisms (ORCA), Southampton, England (19. januar), med posters i Nedergaard Symposium, Workshop on Vascular Neuroeffector Transmission Mechanisms, Syddansk Universitet (24. januar) og med poster ved 7th European Congress of Neuropathology, Helsinki, Finland (13.-16. juli). Han har deltaget i International Conference Cellular Signaling in Neuroprotection and Plasticity, Magdeburg, Tyskland (26.-28. september) og ved ORCA Focus Meeting on Adult Brain Slice Cultures, Magdeburg, Tyskland (28. september). Han er bestyrelsesmedlem i Scandinavian Society for Cell Toxicology (SSCT) og direktør i innovationsfirmaet NeuroScreen ApS.

N. Drøjdahl Ryg var repræsenteret med poster ved 97. Versammlung der Anatomischen Gesellschaft, Halle, Tyskland (22.-25. marts). Hun har deltaget i Scleroseforeningens Fondsmøttermøde i Dronningens Ferieby, Grenå (12. april), med poster i 5th European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Rom, Italien (21.-25. maj) og med poster i det 49. Benzon Symposium, Multiple Sclerosis: Genetics, Pathogenesis and Therapy, København (18.-22. august).

J. Zimmer har deltaget i Start-Up Meeting for EU-projektet Organotypic brain slice cultures as alternatives to in-vivo experimentation in the study of brain repair mechanisms (ORCA), Southampton, England (19. januar) og med posters i Nedergaard Symposium, Workshop on Vascular Neuroeffector Transmission Mechanisms, Syddansk Universitet (24. januar). Han har som medlem af Forschungsrat bei Stiftung Internationales Forschungsinstitut für Paraplegie (IFP) bedømt projektansøgninger vedrørende reparation af rygmærksskader, Zürich, Schweiz (25. februar), forelæst ved tilvalgsfaget Medicinsk Historie (13. marts) og holdt foredrag i forbindelse med ministerbesøget ved Syddansk Universitet (11. april). Han har afholdt efteruddannelseskursus i neurovidenskab for børneneuropsykologer i samarbejde med Det børneneuropsykologiske fagnævn, Dansk Psykologforening og Danmarks Pædagogiske Universitet (foråret 2002) og for psykologer på Center for Udvikling og Genoptræning, Vejlefyord (efterår 2002). Han har været inviteret deltager i Genteknologudvalgets høring i København (17. april) om stamcellekloning, xenotransplantation, gendiagnostik af raske og genterapi og været faglig konsulent i forbindelse med udformning af udvalgets rapport. Han har holdt inviteret foredrag ved årsmøde 2002 for de videnskabetiske komiteer (29. april), deltaget som dansk delegeret i EU's COST B10 Action vedrørende Brain Damage and Repair med foredrag i arbejdsgruppe vedrørende Neurodegeneration and Neuroprotection og i COST B10 Management Committee møde i Carmona, Spanien (1.-2. juni), deltaget med poster ved 8th International Meeting on Neural Transplantation and Repair (INTR-8), Keystone, Colorado, USA (14.-16. juni), deltaget i midtvejsevaluering af projekt støttet af EUs 5. rammeprogram, Stockholm (6. september) og været chairman i International Conference Cellular Signaling in Neuroprotection and Plasticity, Magdeburg, Tyskland (26.-28. september). Han har deltaget ved ORCA Focus Meeting on Adult Brain Slice Cultures, Magdeburg, Tyskland (28. september), i B & D FACS brugermøde, Turku, Finland (22.-23. oktober), med foredrag ved Departmental Seminar Series 2002 arrangeret af Institut for Biokemi og Molekylær Biologi (25. oktober), i Society for Neuroscience 32th Annual Meeting, Orlando, USA (2.-7. november) og i Network of European CNS Transplantation and Restoration (NECTAR) 13th Annual General Meeting, Amsterdam, Holland (12.-14. december). Han har været formand for bedømmelsesudvalg vedrørende disputats ved Syddansk Universitet (ikke antaget til forsvar), opponert ved Torben Moos disputats Brain Iron Homeostasis, Københavns Universitet (17. juni) og bedømmer af erhvervsforskningsstipendiat Barbara Hartz' Ph.D.-afhandling Behavioural studies of memory

modulating compounds, Københavns Universitet (22. november). Han er medlem af bestyrelsen i NeuroScreen ApS, medlem af bestyrelsen for Medicinsk Historisk Selskab på Fyn, medlem af styregruppen for Antropologisk Database, Syddansk Universitet (ADBOU), medlem af Patentudvalget ved Syddansk Universitet, medlem af bestyrelsen i Nordic Society for Research in Brain Aging (NORAGE), medlem af bestyrelsen for Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond og har som repræsentant for Foreningen af Speciallæger deltaget i arbejdsgruppe med formulering af Lægeforeningens forskningspolitik. Han er initiativtager til Dansk Center for Stamcelleforskning og formand for centrets styregruppe samt leder af Forskningskolen for Stamcelleforskning og Relaterede Teknologier.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

I. Dalmau har til sit projekt Characterisation of glia and their precursors in the human brain modtaget et Marie Curie fellowship (EU) på 1.069.648 kroner (2002-2003). B. Finsen har til projektet Neuroinflammation – cellulære og molekulære mekanismer modtaget 1,72 mio. kroner (2001-2003) fra Lundbeckfonden. Hun har til afholdelse af symposiet Myelin Repair in Multiple Sclerosis and Other Demyelinating Diseases modtaget 75.000 kroner fra Scleroseforeningen og 52.000 kroner fra Serono Nordic. Til projektet Neuroinflammatoriske aspekter vedrørende degeneration og regeneration af nerveceller og myelin i centralnervesystemet har hun modtaget 1 mio. kroner (2002-2003) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Hun har modtaget 223.000 kroner fra Scleroseforeningen og 40.000 kroner fra Direktør Ejnar Jonassens Fond til projektet Dyreeksperimentelle studier af mekanismer for de- og regeneration af oligodendrocytter og myelin ved dissemineret sklerose og 250.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til projektet Neuroinflammation - cellulære og molekulære mekanismer. Fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har hun modtaget 162.000 kroner til et skolarstipendium til projektet Dyreeksperimentelle studier af myelin-reaktive T-cellers indflydelse på myelineringsprocesser in vivo i det mature CNS og 2 x 111.600 til skolarstipendier til projekterne reaktive gliacellers oprindelse i det mature CNS og Betydning af mikroglia- versus makrofag-derivere tumor nekrose faktor (TNF) i fokal cerebral iskæmi i mus (2001-2002). Til projektet Regulering af oligodendrocyt differentiering og myelindannelse i forbindelse med regeneration af myelin i det murine CNS og hos patienter med dissemineret sklerose har hun modtaget 30.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme samt et skolarstipendium til C. Fenger bevilget af Novo Scholarship Programme. Til deltagelse i 49. Benzon symposium har hun modtaget 2 x 4.300 kroner fra Scleroseforeningen til 2 af sine studenter. Fra Akademiet for Tekniske Videnskaber har hun modtaget 225.000 kroner til et Ph.D.-stipendium til Signe Farsø Bomholt til projektet Involvement of the HPA axis in comorbidity of chronic pain and depression. L. Lyck har til sit projekt Oligodendroglia i den menneskelige hjerne modtaget 300.000 kroner fra Augustinus Fonden, 150.000 kroner (2002-2004) fra Beckett-Fonden, 50.000 kroner fra Gangsted Fonden og 10.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg. Til indkøb af stereologiudstyr har hun modtaget 15.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. B. Jakobsen har til projektet Neublazin, en ny vækstfaktor for dopaminerge neuroner: cellulær i CNS og virkning og virkningsmekanismer med implikationer for behandling af Parkinsons sygdom modtaget 987.830 kroner til et treårigt stipendium som innovationspostdoc (2001-2004) finansieret af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Hun har modtaget 10.000 kroner fra Else Poulsens Mindelegat og 15.000 kroner fra Direktør Jakob Madsen og Hustru Olga Madsens Fond til projektet Vækstfaktorerens virkning på dopaminerge celler og neuronale stamceller. R. Ladeby har sammen med prægraduat forskerstuderende H.H. Nielsen modtaget 50.000 kroner fra A.J. Andersen og Hustru's Fond til projektet Undersøgelse af oligodendrocytter og neuroners degeneration ved dissemineret sklerose. J. Noraberg har til projektet Organotypiske skivekulturer som en in vitro model for farmakologisk screening og studier af stoffers virkningsmekanisme modtaget et treårigt postdoc-stipendium på 1,6 mio. kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2000-2002). F.R. Poulsen har modtaget 40.000 kroner fra Psykiatrisk Forskningsfond til projektet Nydannelsen af hjernenerveceller undersøgt i organotypiske, hippocampale skivekulturer – implikationer for depressionens patologi. Han har modtaget 25.000 kroner fra Fonden til Forskning af Sindslidelser, 15.000 kroner fra Familien Hede Nielsens Fond og 50.000 kroner fra Desireé og Niels Ydes Fond til projektet Faktorer involveret i reguleringen nydannelsen af hjernenerveceller – inklusive ekspresion af bHLH

transkriptionsfaktor. N. Drøjdahl Ryg har til projektet Oligodendrocytreaktion på anterograd axonal degeneration og axonal sprouting modtaget 574.097 kroner til et kandidatstipendium (2001-2003) fra Fonden af 17-12-1981. J. Zimmer har sammen med medarbejdere modtaget 1,2 mio. kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2001-2004) til projektet Neuronal degeneration og plasticitet med fokus på neurale stamceller, glutamat-receptor aktivering og vækstfaktorer i relation til cerebral iskæmi, epilepsi og Parkinsons sygdom. Fra samme forskningsråd har han modtaget 162.000 kroner (2002-03) til et skolarstipendium til projektet Nydannelsen af nerveceller undersøgt i organotypiske skivekulturer af hjernevæv fra rottens hippocampus. Som ansøger til programmet Større Tværgående Forskergrupper har han sammen med 8 andre forskergrupper modtaget en femårig bevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd på i alt 23,6 mio. kroner til etablering af dansk Center for Stamcelleforskning (2002-2007). Beløbet til egen forskningsgruppe udgør 6,326 mio. kroner. Fra EU har han modtaget 3,331 mio. kroner (2002-2004) til projektet Organotypic brain slice cultures as alternatives to in-vivo experimentation in the study of brain repair (ORCA).

PUBLIKATIONER

- Andersen TE, Finsen B, Goffinet AM, Issinger O-G, Boldyreff B.* A reeler mutant mouse with a new, spontaneous mutation in the reelin gene. *Mol Brain Res* 2002; 105: 153-156.
- Andersson K, Olofsson A, Holm Nielsen E, Svehag S-E, Lundgren E.* Only amyloidogenic intermediates of transthyretin induce apoptosis. *Biochem Biophys Res Comm* 2002; 294: 309-314.
- Augood SJ, McGowan EM, Finsen B, Heppelmann B, Emson PC.* Non-radioactive *in situ* hybridization using alkaline phosphatase-labelled oligonucleotides. *Int Rev Neurobiol* 2002; 47: 173-201.
- Bauer M, Suppmann S, Meyer M, Hesslinger C, Gasser T, Widmer HR, Ueffing M.* Glial cell line-derived neurotrophic factor up-regulates GTP cyclohydrolase I activity and tetrahydrobiopterin levels in primary dopaminergic neurones. *J Neurochem* 2002; 82: 1300-1310.
- Bauer M, Meyer M, Brevig T, Gasser T, Widmer HR, Zimmer J, Ueffing M.* Lipid-mediated glial cell line-derived neurotrophic factor gene transfer to cultured porcine ventral mesencephalic tissue. *Exp Neurol* 2002; 177: 40-49.
- Bonde C, Norberg J, Zimmer J.* Nuclear shrinkage and other markers of neuronal cell death after oxygen-glucose deprivation in hippocampal slice cultures. *Neurosci Lett* 2002; 327: 49-52.
- Dagø L, Peters D, Meyer M, Hartz B, Kruse V, Drejer J, Grønborg M.* NS-417, a novel compound with neurotrophic-like effects. *Neurochem Res* 2002; 27: 107-111.
- Dagø L, Bonde C, Peters D, Møller A, Bomholt SF, Hartz BP, Meyer M, Drejer J, Grønborg M.* NS 1231, a novel compound with neurotrophic-like effects *in vitro* and *in vivo*. *J Neurochem* 2002; 81: 17-24.
- Drøjdahl N, Hegelund IV, Poulsen FR, Wree A, Finsen B.* Perforant path lesioning induces sprouting of CA3-associated fibre systems in mouse hippocampal formation. *Exp Brain Res* 2002; 144: 79-87.
- Finsen B, Antel J, Owens T.* TNF α : kill or cure for demyelinating disease? *Mol Psychiatry* 2002; 7: 820-821.
- Gramsbergen JB, Sandberg M, Møller Dall A, Kornblit B, Zimmer J.* Glutathione depletion in nigrostriatal slice cultures: GABA loss, dopamine resistance and protection by the tetrahydrobiopterin precursor sepiapterin. *Brain Res* 2002; 935: 47-58.
- Jakobsen B, Tasker A, Zimmer J.* Domoic acid neurotoxicity in hippocampal slice cultures. *Amino Acids* 2002; 23: 37-44.
- Lambertsen KL, Gregersen R, Finsen B.* Microglia-macrophage synthesis of tumor necrosis factor after focal cerebral ischemia in mice is strain dependent. *J Cereb Blood Flow Metab* 2002; 22: 785-797.
- Mitchellmore C, Kjaerulf KM, Pedersen HC, Nielsen JV, Rasmussen TE, Fisker MF, Finsen B, Pedersen KM, Jensen NA.* 2002 Characterization of two novel nuclear BTB/PO domain zinc finger isoforms. Association with differentiation of hippocampal neurons, cerebellar granule cells, and macroglia. *J Biol Chem* 2002; 277: 7598-7609.
- Meyer M, Poulsen FR, Zimmer J.* Erythropoietin - effekt på nydannelse af nerveceller i hjernen. *Ugeskr Læger* 2002; 39: 4551-4552.

Noer H, Kristensen BW, Noraberg J, Zimmer J Gramsbergen JB. 3-nitropropionic acid neurotoxicity in hippocampal slice cultures: Developmental and regional vulnerability and dependency on glucose. *Exp Neurol* 2002; 176: 237-246.

Poulsen FR, Jahnsen H, Blaabjerg M, Zimmer J. Pilocarpine induced seizure-like activity with increased BDNF and neuropeptide Y expression in organotypic hippocampal slice cultures. *Brain Res* 2002; 950: 103-118.

Fysiologi og Farmakologi

Professor, dr.med. *Peter Bie*

Professor emeritus, dr.med. *Lars Garby*

Professor emeritus *Ove A. Nedergaard, Ph.D.*

Professor, dr.med. *Ole Skøtt*

Docent, fil.lic. et dr. *Anthony M. Carter*

Docent, dr.med. *Torben Johansen*

Lektor, dr.med. et med.vet. *Niels Einer-Jensen*

Lektor, dr.med. *Ulla Glenert Friis, Ph.D.*

Lektor, dr.med. *Boye Lagerbon Jensen* (orlov til 31. januar)

Lektor, lic.scient. *Finn O. Jørgensen*

Lektor, lic.scient. *Søren Wamberg*

Gæsteforsker, cand.med. *Jens B. Johansen*

Gæsteforsker, cand.med. *Mads Kjølby*

Gæsteforsker, cand.med. *Kirsten Madsen*

Gæsteforsker, cand.med. *Rikke Nørregaard Nielsen*

Gæsteforsker, cand.med. *Lasse E. Rasmussen*

Gæsteforsker, cand.med. *Mona S. Rasmussen*

Gæsteforsker, cand.med. *Jeppe Schjerning*

Gæsteforsker, cand.med. *Jane A. Simonsen*

Afdelingslaborant *Inge T. Andersen*

Laborant *Gitte Dybmose*

Hospitalslaborant *Mette Fredenslund*

Bioanalytiker *Ulla Melchior Hansen*

Laborantelev *Sine Suhr Jørgensen* (til 31. januar)

Laborant *Karin Kejling* (til 30. juni)

Laboratorietekniker *Bodil Aarup Kristensen*

Korrespondent *Bente Kuhlmann*

Laboratorietekniker *Annette Kragh Rasmussen*

Afdelingslaborant *Lis Teusch*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Claus Bistrup

Jane Stubbe

Helle Thiesson

Torben Uhrenholt

Prægraduate forskerstuderende pr. 31. december:

Iben Gammelgaard Nielsen

Kirsten Madsen

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat 27 instruktorer, som i alt har undervist 1601 konfrontationstimer.

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Ph.D.-studerende Lone Brønd, stud.med. Martin Græbe, cand.scient. Niels Hadrup, stud.scient. Dennis Staahltoft, lektor Thomas Jonassen og professor Steen Christensen, Farmakologisk Institut, Københavns Universitet: Funktionsforstyrrelser i nyrens tubuli ved eksperimentel levercirrhose og hjerteinsufficiens (10. januar). Lektor Dan Klærke, Medicinsk Fysiologisk

Institut, Københavns Universitet: Localization and regulation of Ca²⁺-activated K⁺ channels in epithelia (14. februar). Forskningsbibliotekar Johan Wallin, Syddansk Universitetsbibliotek: Status og perspektiver for det elektroniske bibliotek ved Syddansk Universitetsbibliotek/Videncentret (21. marts). Lektor Lars Folke Olsen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet: Dynamics of signal transduction: Examples from calcium ion and superoxide signalling systems (2. maj). Ph.D.-studerende Yvette Miatta Petersen, Institut for Husdyrbrug og Husdyrsundhed, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole: The role of glucagon-like peptide-2 (GLP-2) in early gut development (16. maj). Seniorforsker Olav Wendelboe Nielsen, Rigshospitalet, København: Brain natriuretic peptide (BNP) som diagnostisk markør ved hjerteinsufficiens (30. maj). Pernille B. Hansen, Ph.D., NIDDK, National Institute of Health, Bethesda, USA: Vasoconstrictor mechanisms of adenosine in isolated perfused afferent arterioles of the mouse (20. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P. Bie var inviteret foredragsholder ved Dansk Hypertensionsselskabs møde (22. januar). Inviteret foredragsholder og postermeforfatter ved fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts). Undervisning ved Ph.D.-kursus ved Aarhus Universitet (2. maj). Forelæser ved Skandinavisk Perfusions Forening (ScanSect) postgraduate course, Århus (13. juni). Inviteret foredragsholder ved XXXIX Congress of European Renal Association - European Dialysis and Transplant Association (ERA-EDTA), København (17. juli). Pr. 1. september medlem af Rådet for Dyreforsøg efter indstilling af det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Underviser ved Den Danske Perfusionistskole, Århus (11. september, 13. september) og i humanbiologi ved Københavns Universitet (25. september). Medlem af European Council on Cardiovascular Research. Medlem af bestyrelse og forretningsudvalget for forskerskolen Danish Cardiovascular Research Academy (DaCRA). Medlem af Executive Committee (treasurer) for Federation of European Physiological Societies (FEPS). Associate Editor ved Experimental Physiology.

C. Bistrup deltog i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts), 4th European-Japanese Nephrology Forum, Heidelberg, Tyskland (20.-22. juni) og 35th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, Philadelphia, USA (1.-4. november).

A.M. Carter opholdt sig som adjungeret professor ved Lawson Research Institute, University of Western Ontario, London, Ontario, Canada (27. marts-11. april, 31. juli-31. august). Han deltog med foredrag i Havemeyer Foundation Workshop on Comparative Neonatology and Perinatology, Rancho Mirage, Californien, USA (13.-15. marts) og med poster ved Society for Gynecologic Investigation, Los Angeles, Californien, U.S.A. (20.-23. marts). Han var medlem af bedømmelsesudvalget for cand.med. Helena Strevens disputatsforsvar ved Institutionen for Obstetrik og Gynekologi, Lunds Universitet, Sverige (26. april). Han deltog med foredrag i Reproduction and Development Symposium on Placentation, Royal Veterinary College, Hawkshead Campus, England (1. maj) og aflagde studiebesøg på Thoroughbred Breeders Association, Equine Fertility Unit, Newmarket, England (2. maj). Var på studieophold ved Department of Surgery, School of Veterinary Medicine, University of Sao Paulo, Sao Paulo, Brasilien (29. juni-17. juli). I forbindelse hermed aflagde han besøg ved School of Agriculture, Rio Grande do Norte Federal University, Mossoró, Rio Grande do Norte, Brasilien (10. juli). Han gav The Geoffrey Dawes Lecture ved Fetal and Neonatal Physiological Society, Prag, Tjekkiet (8.-9. september) og deltog med et foredrag ved Symposium in Honour of Donald Steven, Robinson College, Cambridge, England (20. september). Aflagde studiebesøg og afholdt en gæsteforelæsning ved Department of Obstetrics and Gynecology, University of Adelaide, Australien (2.-4. oktober). Han deltog med poster, to foredrag og som workshop chairman ved møde i International Federation of Placenta Associations, Melbourne, Australien (6.-10. oktober). Har været sagkyndig ved besættelse af en stilling som universitetslektor i fysiologi ved Göteborgs Universitet, Sverige. Han har undervist ved forskeruddannelseskurser ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han er redaktør for International Federation of Placenta Organizations nyhedssider i tidsskriften Placenta. Han har været medlem af Scientific Program Committee ved Society for Gynecologic Investigation og af International Scientific Committee ved International Federation of Placenta Associations. Han

er medlem af International Scientific Committee af 10th Meeting of the European Placenta Group, Mainz, Tyskland, 2003.

N. Einer-Jensen arrangerede og afholdt ADI-workshop for Teaching Physiology (Undervisning i det fysiologiske øvelseslaboratorium) for europæiske fysiologer (14.-18. januar). Han var mødeleder ved symposiet ved fællesmødet mellem de tyske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts) og medforfatter til 4 foredrag samme sted. Han var på studieophold hos professor E. Cicinelli på Gynækologisk Afdeling, Bari Universitetshospital, Italien (30. juni-13. juli).

U.G. Friis deltog med poster i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts) samt Dansk Hypertensionsselskabs årsmøde, Vejle (5.-6. april). Hun var inviteret foredragsholder til 4th Japanese-European Nephrology Forum, Heidelberg, Tyskland (20.-22. juni). Hun er sikkerhedsarbejdsleder, fagkoordinator for faget Human Patofysiologi, medlem af Studienævnet samt formand for IMBs undervisningsudvalg.

B.L. Jensen deltog med poster i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts), Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Vejle (5.-6. april), og han var inviteret foredragsholder til Jahrestagung der Gesellschaft für Mikrozirkulation und Vaskuläre Biologie München, Tyskland (10.-12. oktober). Han deltog med poster i American Society of Nephrologys årsmøde i Philadelphia, USA (1.-4. november). Associate editor ved AJP-regulatory. Medlem af kompetanceudviklingsudvalget ved IMB.

T. Johansen er kursusansvarlig for faget farmakologi for studerende i Biomedicin og Farmaceutisk Kemi. Han er medlem af NatSund-udvalget og Biblioteksudvalget ved Videncentret. Han er desuden koordinator for faget Patofysiologi i Biomedicinstudiet.

F. Jørgensen deltog med poster i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-18. marts), deltog med foredrag i møde om membrantransport, Sandbjerg Slot (12.-14. juni), var på studieophold hos Dr. A. Stutzin, Faculta de Medicina, Universidad de Chile, Santiago, og han afholdt seminar ved Fondab-møde (4. november-4. december).

O.A. Nedergaard deltog i Kardiovaskulært Årsmøde, Kolding (18. januar), holdt foredrag ved Symposium i Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi samt Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi, Odense (24. januar), Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Vejle (5.-6. april), 6. Symposium om atherothrombose: Fokus på behandlingsmuligheder og polyfarmaci-problemer, Brædstrup (19. maj), med 3 poster i XIVth World Congress of Pharmacology, San Francisco, Californien (7.-12. juli), som inviteret foredragsholder samt 2 poster i 10th International Symposium on Vascular Neuroeffector Mechanisms, Lake Tahoe, Californien (12.-15. juli). Han holdt foredrag i Jydsk Medicinsk Historisk Selskab, Århus (24. oktober) og Folkeuniversitetet, Odense (13. november). Han var kursusleder og underviser ved fakultetets forskeruddannelseskurser i Written Communication in Biomedicine (19. februar-12. marts, 5. november-10. december). Han er Associate Editor of Pharmacological Reviews.

L. E. Rasmussen deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Vejle (5.-6. april). Han deltog med poster i IUPHAR XIVth World Congress World Congress of Pharmacology, San Francisco, Californien (7.-12. juli) og 10th International Symposium on Vascular Neuroeffector Transmission, Lake Tahoe, Californien (12.-15. juli).

O. Skøtt var medarrangør ved Ove Nedergaard Symposium arrangeret af DSKF og Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi, Odense (24. januar), afholdt forelæsninger ved Ph.D.-kursus, Uppsala Universitet, Sverige (29. januar), deltog med foredrag og poster i Experimental Biology, New Orleans, USA (18.-24. april), deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Vejle (5.-6. april) med foredrag og poster. Modtog selskabets hæderspris, AstraZeneca legatet, deltog i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-18. marts) med poster og som chairman, deltog som

Skandinavisk repræsentant i FEPS Council Meeting, Tübingen, Tyskland (16. marts). Deltog i møde om membrantransport: medarrangør, foredrag, Sandbjerg Slot (12.-14. juni), var medarrangør og deltog i 4th Japan European Nephrology Forum, Heidelberg, Tyskland med inviteret foredrag (20.-22. juni), deltog med inviteret foredrag og som chairman i den Europæiske Nyrekongres (ERA-EDTA kongres), København (14.-17. juli), afholdt forelæsning ved Humanbiologi studiet, Københavns Universitet (19. september) og deltog i Institutlederkursus, København (25.-27. november). Han var medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ruisheng Lius disputats, Uppsala, Sverige (30. januar) og vedrørende Peter Jeppesens Ph.D.-afhandling, Aarhus Universitet (17. maj). Har bedømt adjunktur i epithelial transportfysiologi, August Krogh Instituttet, Københavns Universitet, været formand for bedømmelsesudvalg ved udnævnelse af adjungeret professor ved Institut for Idræt og Biomekanik. Han er skandinavisk repræsentant i Council of Federation of European Physiological Societies og medlem af dettes Nominating Committee, medlem af Scientific Advisory Committee for Japan-European Nephrology Forum, medlem af Nationalkomiteen for fysiologi, i bestyrelsen for Gudrun Krauses legat og Tømrermester Alfred Andersens og Hustrus Fond, Associate Editor for Acta Physiologica Scandinavica, Associate Editor for American Journal of Physiology, Regulatory, Integrative and Comparative Physiology, medlem af udvalg vedrørende sundhedsvidenskabelig grundforskning nedsat af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

J. Stubbe deltog i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts) og i Versammlung der Anatomischen Gesellschaft, Halle, Tyskland (22.-25. marts).

H.C. Thieson deltog med poster i fællesmøde for de tyske, britiske og skandinaviske fysiologiske selskaber i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts), med foredrag i Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (3.-4. maj) og i 4th Japanese-European nephrology forum. Diabetic nephropathy and ageing of the kidney, Heidelberg, Tyskland (20.-22. juni) samt med to poster til The American Society of Nephrology, Philadelphia, USA, (1.-4. november).

T.R. Uhrenholt deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Vejle (5.-6. april), med poster i IUPHAR XIVth World Congress of Pharmacology, San Francisco, Californien (7.-12. juli) og 10th International Symposium on Vascular Neuroeffector Transmission, Lake Tahoe, Californien (12.-15. juli).

S. Wamberg deltog i ADI-workshop for Teaching Physiology, Fysiologi & Farmakologi, Syddansk Universitet (14.-18. januar).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

P. Bie modtog fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2002-03) 162.000 kroner til projekt virkning af angiotensin III på aldosteron sekretion under dobbeltblokada af reninsystemet, fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2002-04) 900.000 kroner og fra Novo 92.500 kroner til projekt Fysiomet for kropsvæske- og blodtryksregulering samt fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2001-02) 111.600 kroner til kvantitative mål for salthomeostase. C. Bistrup modtog fra Kong Christian den Tiendes Fond 10.000 kroner, fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme 25.000 kroner, fra Dansk Hpertensionsselskab 20.000 kroner, fra Nyreforeningens Forskningsfond 50.000 kroner og fra Klinisk Institut 100.000 kroner (medansøger) - alle med henblik på karakterisering af den renale og enterale natriumtransport ved eksperimentel nefrotisk syndrom i rotter. Han modtog 10.000 kroner fra Dansk Nefrologisk Selskabs forskningsfond til projekt mekanismer for salt og vandretention ved nefrotisk syndrom samt et rejsestipendium fra Nordisk Forening for Fysiologi på 2.800 kroner. A.M. Carter modtog 15.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg til forskningsprojektet Insulinlignende vækstfaktorer og IGF-bindende proteiner i fosterets og placentas vækst. U.G. Friis har til projekt Elektrofysiologisk karakterisering af reninfrisætningen fra enkelt juxtaglomerulære celler modtaget 750.000 kroner (2001-2003) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. B.L. Jensen har til projekterne Er hæmning af COX-2 involveret i glukokortikoid medieret abnorm føtal udvikling af nyrene? og Characterization of gluco- and mineralocorticoid receptors and actions in cardiovascular and renal tissue og

Adrenomedullin og nyrecancer; betydning for vækstkontrol og mulig anvendelse som tumormarkør modtaget 29.750 kroner fra Lægeforeningens Forskningsfond/Højmossegård-legatet, 96.813 kroner fra Novo Nordisk Fonden, 10.000 kroner fra Ruth T.E. König-Petersens Forskningsfond, 750.000 kroner (2002-2004) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, 450.000 kroner (2001-2004) fra Hjerteforeningen, 82.500 kroner fra A.J. Andersen og hustrus Fond og 100.000 kroner fra Tømmerhandler Johannes Fogs Fond samt 162.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (skolarstipendium). T. Johansen modtog 70.000 kroner fra Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond til projektet NMDA receptorer i Substantia Nigra Pars Compacta. H. Thiesson modtog 2.390 kroner i Acta rejsestipendium (Tübingen marts 2002), 10.000 kroner fra Dansk Nefrologisk selskab og 15.000 kroner fra Fonden til Gastroenterologisk forskning til BDL rotter. O. Skøtt modtog 400.000 kroner (2001-2002) fra Novo Nordisk Fonden til projekt Reninproducerende celler: Differentiering og sekretionsmekanismer. O. Skøtt Novo Nordisk Fonden 140.000 kroner, 750.000 kroner (2000-2002) fra Hjerteforeningen og 900.000 kroner fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Mekanisme for reninsekretion og kontraktion i nyrenes afferente arterioler. T. Uhrenholt modtog et 18 måneders kandidatstipendium fra Hjerteforeningen og et hypertensionslegat på 20.000 kroner fra Leopharma. S. Wamberg har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 200.000 kroner til projektet Kroniske homeostatiskke følgevirkninger af neonatal saltrestriktion.

PUBLIKATIONER

- Andersen JL, Sandgaard NCF, Bie P.* Volume expansion during acute angiotensin II receptor (AT1) blockade and NOS inhibition in conscious dogs. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 282: R1140-48.
- Andersen JL, Sandgaard NCF, Bie P.* Volume expansion during NOS substrate donation with L-arginine in conscious dogs: Regulatory offsetting of renal response? *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 282: R1149-55.
- Andersen LJ, Andersen JL, Pump B, Bie P.* Natriuresis induced by mild hypernatremia in humans. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 282: R1754-61.
- Bestle MH, Olsen NV, Poulsen TD, Roach R, Fogh-Andersen N, Bie P.* Prolonged hypobaric hypoxemia attenuates vasopressin secretion and the renal response to osmostimulation in men. *J Appl Physiol* 2002; 92: 1911-22.
- Carter AM, Petersen YM, Towstoles M, Andreasen D, Jensen BL.* Adrenocorticotrophic hormone (ACTH) stimulation of sheep fetal adrenal cortex occurs without increased expression of ACTH receptor (ACTH-R) mRNA. *Reproduction, Fertility and Development* 2002; 14: 1-6.
- Christiansen E, Garby L.* Prediction of body weight changes caused by changes in energy balance. *Eur J Clin Invest* 2002; 32: 826-30.
- Cottam YH, Caley P, Wamberg S, Hendriks WH.* Feline reference values for urine composition. *J Nutr* 2002; 132: 1754S-56S.
- Damgaard M, Gabrielsen A, Heer M, Warberg J, Bie P, Christensen NJ, Norsk P.* Effects of sodium intake on cardiovascular variables in humans during posture changes and ambulatory conditions. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 283: R1404-11.
- Deacon CF, Wamberg S, Bie P, Hughes TE, Holst JJ.* Preservation of active incretin hormones by inhibition of dipeptidyl peptidase IV suppresses meal-induced incretin secretion in dogs. *J Endocrinol* 2002; 172: 355-62.
- Einer-Jensen N, Baptiste KE, Madsen F, Khorooshi MH.* Can intubation harm the brain in critical care situations? A new simple technique may provide a method for controlling brain temperature. *Med Hypothesis* 2002; 58(3): 229-31.
- Einer-Jensen N, Cincinelli E, Galantino P, Pinto V, Barba B.* Uterine first pass effect in postmenopausal women. *Human Reprod* 2002; 17(12): 3060-64.
- Fink R, Tauson A-H, Hansen KB, Wamberg S, Kristensen NB.* Milk production in mink (*Mustela vison*) – Effect of litter size. *Arch Anim Nutr* 2001; 55: 221-42.
- Foreman JC, Johansen T.* (Red.). *Textbook of Receptor Pharmacology* Sec.ed. CRC Press, UK 2002; 1-289.
- Friis UG, Jensen BL, Sethi S, Andreasen D, Hansen PB, Skøtt O.* Control of renin secretion from rat juxtaglomerular cells by cyclic cAMP-specific phosphodiesterases. *Circ Res* 2002; 90: 996-1003.

Gabrielsen A, Bie P, Christensen NJ, Frandsen E, Galatius S, Pump B, Sørensen VB, Kastrup J, Norsk P. Systemic vascular resistance during brief withdrawal of angiotensin converting enzyme inhibition in heart failure. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 245-54.

Gabrielsen A, Pump B, Bie P, Christensen NJ, Warberg J, Norsk P. Atrial distension, haemodilution, and acute control of renin release during water immersion in humans. *Acta Physiol Scand* 2002; 174: 91-99.

Heitmann BL, Garby L. Composition (lean and fat tissue) of weight changes in adult Danes. *Am J Clin Nutr* 2002; 75: 840-47.

Miglino MA, Carter AM, dos Santos Ferraz RH, Fernandes Machado MR. Placentation in the capybara (*Hydrochaeris hydrochaeris*), agouti (*Dasyprocta aguti*) and paca (*Agouti paca*). *Placenta* 2002; 23: 416-28.

Praetorius J, Friis UG, Ainsworth MA, Schaffalitzky de Muckadell OB, Johansen T. The cystic fibrosis transmembrane conductance regulator is not a base transporter in isolated duodenal epithelial cells. *Acta Physiol Scand* 2002; 174: 327-36.

Salomonsson M, Gustafsson F, Andreasen D, Jensen BL, Holstein-Rathlou N-H. Local electrical stimulation causes conducted calcium response in rat interlobular arteries. *Am J Physiol Renal Physiol* 2002; 283: F473-80.

Sandgaard NCF, Andersen JL, Holstein-Rathlou NH, Bie P. Aortic blood flow subtraction: A new method for measuring total renal blood flow in conscious dogs. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 282: R1528-35.

Schou M, Gabrielsen A, Bruun NE, Skøtt P, Pump B, Dige-Petersen H, Frandsen E, Warberg J, Bie P, Christensen NJ, Norsk P. Angiotensin II attenuates the natriuresis of water immersion in humans. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 283: R187-96.

Skøtt O. Renin. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 282: R937-39.

Skøtt O, Carter AM. Relaxin is a vasodilator hormone. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 283: R347-48.

Staaltoft D, Nielsen S, Janua NR, Christensen S, Skøtt O, Markussen N, Jonassen TEN. Losartan treatment normalizes renal sodium and water handling in rats with mild congestive heart failure. *Am J Physiol Renal Physiol* 2002; 282: F307-15.

Tivesten Å, Bollano E, Andersson I, Fitzgerald S, Caidahl K, Sjögren K, Skøtt O, m.fl. Liver-Derived Insulin-Like Growth Factor-I is Involved in the Regulation of Blood Pressure in Mice. *Endocrinology* 2002; 143: 4235-42.

VanBavel E, Sorop O, Andreasen D, Friis UG, Pfaffendorf M, Jensen BL. Role of T-type calcium channels in basal tone of skeletal muscle resistance arteries. *Am J Physiol - Heart* 2002; 283: H2239-43.

Vollmer RR, Skøtt O. Rearing temperature and the sympathetic nervous system regulation of white and brown adipose tissue. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2002; 283: R1196-97.

Wamberg S, Sandgaard NC, Bie P. Simultaneous determination of total body water and plasma volume in conscious dogs by the indicator dilution principle. *J Nutr* 2002; 132: 1711S-13S.

Immunologi og Mikrobiologi

Professor, dr.med. *Uffe Holmskov*, Ph.D.
 Professor, dr.med.vet. *Sven-Erik Svehag* (til 30. august)
 Lektor *Graham Leslie*, Ph.D., B.Sc.
 Lektor, cand.scient., lic.med. *Karsten Skjødt*
 Lektor, læge *Børge Teisner*
 Adjunkt, cand.scient. *Jørn Grønlund*, Ph.D. (fra 1. april)
 Adjunkt, cand.scient. *Charlotte Harken Jensen*, Ph.D.
 Ekstern lektor, overlæge *Claus Koch*
 Postdoc, cand.scient. *Søren Hansen*, Ph.D. (udstationeret)
 Postdoc, cand.scient. *Jens Madsen*, Ph.D. (fra 1. august)
 Forskningsassistent, cand.scient. *Dorte Holm* (fra 1. oktober)
 Forskningsassistent, cand.scient. *Marianne Poulsen* (til 31. januar)
 Gæsteforsker, cand.scient. *Rania Jounblat* (15.-30. juni)
 Bioanalytiker *Inger Andersen* (orlov)
 Bioanalytiker *Jette Brandt*

Laborant *Nanna Bøgesvang*
Laborantelev *Elin Jacobsen* (fra 1. december)
Laborant *Lene E. Johansen* (fra 1. december)
Bioanalytiker *Kirsten Junker*
Laborant *Karin Kejling*
Bioanalytiker *Anette Kliem*
Laborant *Vivi Møller* (barselsorlov fra 20. november)
Laborant *Bettina S. Nissen* (barselsorlov/forældreorlov)
Sekretær *Elsebeth Orthmann* (deles med Anatomi og Neurobiologi)
Laboratorietekniker *Karina J. Rasmussen* (fra 1. oktober)
Bioanalytiker *Lise Schrøder*
Laboratoriefuldsmægtig *Ida Tornøe*
Laborant *Lars Vitved*
Laborant *Anders Østergaard* (1. maj-31. august)

Prægraduate forskerstuderende pr. 31. december:

Anne Lindegaard
Martin Ulstrup

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Marianne Due
Per Kania
Mette Lausen
Rikke Leth-Larsen
Grith Lykke Lyster
Thomas Krogh Meibom (udstationeret 1. marts-1. september)
Ane Christine Møller
Anders Schlosser

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Ph.D.-studerende, cand.med. Erica Davis, Department of Molecular Genetics, Faculty of Veterinary Medicine, University of Liège, Belgien (20. marts). Professor, Ph.D., CMA Andràs Fàlus, Department of Genetics, Cell- and Immunobiology, Semmelweis Medical University, Budapest, Ungarn (13. september). Professor Bruce W. Chesebro, MD, Chief, Laboratory of Persistent Viral Diseases, Rocky Mountain Laboratories, NIH, Hamilton, USA (13. september). Dr. Howard Clark, MRC Immunochemistry Unit, Department of Biochemistry, Oxford University, England (13. november). Professor Kenneth B.M. Reid, MRC immunochemistry Unit, Department of Biochemistry, University of Oxford (13. december).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

U. Holmskov arrangerede sammen med E. Holm Nielsen et afskeds Symposium for professor S-E. Svehag (13. august).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Due har deltaget med poster og foredrag i 7th International Workshop on MHC Evolution and VIII Complement Genetic Workshop and Conference, Perth, Australien (7.-11. oktober). Hun har været på studiebesøg hos professor Roger Dawkins, Centre for Molecular Immunology and Instrumentation, University of Western Australia, Perth, Australien (12.-18. oktober), hvor hun holdt foredrag (10. oktober).

D. Holm har deltaget med foredrag i Novo Nordisk Symposium (29. januar).

C.H. Jensen har deltaget i 28th Conference of the International Society of Animal Genetics, Göttingen, Tyskland (11.-15. august), med poster i Euresco konferencen Cellular and Molecular Basis of Regeneration, Castelvechio Pascoli, Italien (31. august-5. september) og med poster ved 24th Annual Meeting of the American Society for Bone and Mineral Research, Texas, USA

(20.-24. september). Sammen med B. Teisner har hun en samarbejdsaftale med NsGene A/S vedrørende FA1 og har i forbindelse hermed indsendt en patentansøgning. Hun er gruppeleder og Project Manager i Dansk Center for Stamcelleforskning. Hun deltager sammen med I. Tornøe, B.L. Jensen og J. Zimmer i et kompetenceudviklingsprojekt ved Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling (2002-2003). Hun har undervist på Ph.D.-kurset Immunologiske Teknikker (27. maj-1. juni).

U. Holmskov har sammen med R. Leth-Larsen, G. Lykke Lyster, J. Madsen, og A. Schlosser deltaget med poster og foredrag i The Twentieth International Lectin Meeting - Interlec 20', København (20.-25. maj). Han har været hovedtaler ved 6th European Symposium on Saliva, Amsterdam, Holland (29. maj-1. juni). Han har sammen med J. Madsen og R. Leth-Larsen deltaget i EUs 5. rammeprogram, Midterm meeting, Brussels (5.-7. juni) og med J. Madsen og G. Lykke Lyster deltaget i EUs 5. rammeprogram, planlægningsmøde, Konstanz (10.-11. oktober). Han har været ekstern censor ved specialeeksamen i biokemi, Aarhus Universitet (21. marts), formand for bedømmelsesudvalg til et adjunktur på Anatomi og Neurobiologi, Syddansk Universitet og er medlem af Editorial Board for tidskriftet Immunobiology. Han har indgået samarbejdskontrakt med Antibodyshop A/S vedrørende udvikling af en klinisk brugbar målemetode for kollektinet surfacant protein A (1. november). Han holdt professor-tiltrædelsesforelæsning ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (13. december).

G. Leslie har deltaget med poster i XIXth International Complement Workshop, Palermo, Sicilien (22.-26. september). Han er medlem af European Complement Network's Advisory Board.

R. Leth-Larsen har deltaget med poster og foredrag i The Twentieth International Lectin Meeting - Interlec 20', København (20.-25. maj) og i EUs 5. rammeprogram, Midterm Meeting, Brussels (5.-7. juni).

G. Lykke Lyster har deltaget med foredrag i The Twentieth International Lectin Meeting - Interlec 20', København. (20.-25. maj) og i EUs 5. rammeprogram, planlægningsmøde, Konstanz (10.-11. oktober).

J. Madsen har deltaget med poster og foredrag i The Twentieth International Lectin Meeting - Interlec 20', København (20.-25. maj). Han har deltaget i EUs 5. rammeprogram, Midterm meeting, Brussels (5.-7. juni) og i EUs 5. rammeprogram, planlægningsmøde, Konstanz (10.-11. oktober).

A. Schlosser har deltaget med poster og foredrag i The 20th International Lectin Meeting - Interlec 20', København (20.-25. maj).

S-E. Svehag er medlem af Editorial Board for Scand J Immunol.

B. Teisner har deltaget med foredrag i Workshop on Endometrial and Fetal Proteins, Siena, Italien (4.-7. maj) og med foredrag i Federation of European Connective Tissue Societies, Brighton, England. Han har deltaget i forskningsplanlægning på Fetal Medicine Unit, King's College Hospital, London (19.-20. august) og i møde om udnyttelse af fostervand som antigenkilde på Department of Obstetrics and Gynaecology, London (1.-3. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

U. Holmskov har til sine igangværende forskningsprojekter vedrørende receptormolekyler og deres funktion i det medfødte immunforsvar modtaget 1,455 mio. kroner fra EUs 5. rammeprogram (2001-2003), 400.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden, 150.000 kroner fra Beckett Fonden (2002-2004), 30.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, 29.750 kroner fra Lægeforeningens Forskningsfond og 20.000 kroner fra Alfred Andersen og Hustrus Fond. Fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har han modtaget 500.000 kroner til Collectin Center samarbejde med Århus (2002-2006), 1,05 mio. kroner til et Ph.D.-stipendium (2000-2002), 900.000 kroner som rammebevilling og 2 x 162.0000 kroner til skolarstipendier. Han

har modtaget 30.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme, 1,5 mio. kroner fra Lundbeck Fonden (2002-2204), 25.000 kroner fra Th. Maigaards Eftf. Fru Lily Benthine Lunds Fond, 15.000 kroner fra Anna og Jacob Jacobsens Fond, 25.000 kroner fra Leo Nielsens Fond, 964.000 kroner fra Det Jordbrugsvidenskabelige Forskningsråd (1999-2003) og 187.800 kroner fra Alfred Benzons Fond. Han har indgået en samarbejdsaftale med Antibodyshop A/S på 160.000 kroner (2002-2003). C.H. Jensen har sammen med B. Teisner og U. Holmskov som deltagere i Dansk Center for Stamcelleforskning modtaget en bevilling på 3,414 mio. kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd under programmet Større Tværgående Forskergrupper (2002-2007). G. Leslie har til projektet vedrørende naturlige antistoffers og komplements medvirken i udvikling af immunitet modtaget 200.000 kroner fra Gigtforeningen, 70.000 kroner fra Augustinusfonden, 50.000 kroner fra Købmand Sven Hansen & Hustru Ina Hansens Fond og 10.000 kroner fra Kong Christian den Tiendes Fond. A.C. Møller har til sit Ph.D.-projekt vedrørende naturlige antistoffer og komplements betydning for udvikling af B- og T-celle responser mod DNA og ribonukleoproteiner modtaget 10.000 kroner fra Mogens Svarre Mogensens Fond, 15.000 kroner fra Familien Hede Nielsens Fond og 10.000 kroner fra Fabrikant Jørgen Møllers Mindefond. K. Skjødt har til sit projekt under forskningsprogrammet Grundlagsskabende forskning i fiskeri og akvakultur modtaget 1,3 mio. kroner fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (2001-2003). Han har fra European Commission modtaget 2,1 mio. kroner (2002-2004) til projektet Development of a pathogen epitope prediction program, and evaluation of its usefulness in designing fish vaccines, og fra Novo Nordisk Fonden har han modtaget 100.000 kroner til projektet Yderligere undersøgelse af det medfødte immunsystem hos fugle, krybdyr, fisk og søpunge i evolutionært perspektiv. B. Teisner har modtaget 750.000 kroner (2001-2003) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til studier af collagen metabolisme og føtale proteiner. Han har sammen med C.H. Jensen indgået en samarbejdsaftale med NsGene, Ballerup på 600.000 kroner (2002-2004) vedrørende føtalt antigen 1 (FA1) og centralnervesystemet.

PUBLIKATIONER

- Andersson K, Olofsson A, Holm Nielsen E, Svehag S-E, Lundgren E.* Only amyloidogenic intermediates of transthyretin induce apoptosis. *Biochem Biophys Res Comm* 2002; 294: 309-314.
- Bikker FJ, Ligtenberg AJ, van der Wal JE, van den Keijbus PA, Holmskov U, Veerman EC, Nieuw Amerongen AV.* Immunohistochemical detection of salivary agglutinin/gp-340 in human parotid, submandibular, and labial salivary glands. *J Dent Res* 2002; 81: 134-139.
- Bisgaard HC, Holmskov U, Santoni-Rugiu E, Nagy P, Nielsen O, Ott P, Hage E, Rasmussen LJ, Tygstrup N.* Heterogeneity of ductular reactions in adult rat and human liver revealed by novel expression of deleted in malignant brain tumor 1. *Am J Pathol* 2002; 161: 1187-1198.
- Hansen S, Moeller V, Holm D, Vitved L, Bendixen C, Skjoedt K, Holmskov U.* Novel characterisation of the gene encoding conglutinin reveals that previously characterised promoter corresponds to the CL-43 promoter. *Mol Immunol* 2002; 39: 39-43.
- Hansen S, Holmskov U.* Lung surfactant protein D (SP-D) and the molecular diverted descendants: conglutinin, CL-43 and CL-46. *Immunobiology* 2002; 205: 498-517.
- Hansen S, Holm D, Moeller V, Vitved L, Bendixen C, Reid KBM, Skjoedt K, Holmskov U.* CL-46, a novel collectin highly expressed in bovine thymus and liver. *J Immunol* 2002; 169: 5726-5734.
- Hartshorn KL, Holmskov U, Hansen S, Zhang P, Mechi J, Mogues T, White MR, Crouch EC.* Distinctive anti-influenza properties of recombinant collectin 43. *Biochem J* 2002; 366: 87-96.
- Holmskov U, Lyster GL, Madsen J, Tornøe I.* Surfactant protein D and atherosclerosis. PTC no. P200201631 WO, 2002.
- Husby S, Herskind AM, Jensenius JC, Holmskov U.* Heritability estimates for the constitutional levels of the collectins mannan binding lectin and lung surfactant protein D. A study of unselected like-sexed mono- and dizygotic twins at the age of 6-9 years. *Immunology* 2002; 106: 389-394.
- Jensen BV, Johansen JS, Skovsgaard T, Brandt J, Teisner B.* Extracellular matrix building marked by the N-terminal propeptide of procollagen type I reflect aggressiveness of recurrent breast cancer. *Int J Cancer* 2002; 98: 582-589.
- Jensen CH, Schrøder HD, Teisner B, Wahlberg LU.* Detection and isolation of cell populations from Muscle using antibodies to FA1/dlk1. US patent application 2002.

Kang W, Nielsen O, Fenger C, Madsen J, Hansen S, Tornøe I, Eggleton P, Reid KBM, Holmskov U. The scavenger receptor, cysteine-rich domain containing molecule gp 340 is differentially regulated in epithelial cell lines by phorbol ester. *Clin Exp Immunol* 2002; 130: 449-458.

Mollenhauer J, Helmke B, Müller H, Kollender G, Lyer S, Diedrichs L, Holmskov U, Ligtenberg T, Hertzberg S, Krebs I, Wiemann S, Madsen J, Bikker F, Schmitt L, Otto HF, Poustka A. Sequential changes of the DMBT1 expression and location in normal lung tissue and lung carcinomas. *Genes Chromosomes Cancer* 2002; 35: 164-169.

Mollenhauer J, Helmke B, Müller H, Kollender G, Krebs I, Wiemann S, Holmskov U, Madsen J, Otto HF, Prousta A. An integrative model on the role of DMBT1 in epithelial cancer. *Cancer Detect Prev* 2002; 26: 266-274.

Mollenhauer J, Müller H, Kollender G, Lyer S, Diedrichs L, Helmke B, Holmskov U, Ligtenberg T, Hertzberg S, Krebs I, Madsen J, Bikker F, Schmitt L, Wiemann S, Scheurlen W, Otto HF, von Deimling A, Poustka A. The SRCR/SID region of DMBT1 defines a complex multi-allele system representing the major basis for its variability in cancer. *Genes Chromosomes Cancer* 2002; 35: 242-55.

Nielsen CH, Leslie RG. Complement's participation in acquired immunity. *J Leukoc Biol* 2002; 72: 249-61.

Nielsen CH, Pedersen ML, Marquart HV, Prodinge WM, Leslie RG. The role of complement receptors type 1 (CR1, CD35) and 2 (CR2, CD21) in promoting C3 fragment deposition and membrane attack complex formation on normal peripheral human B cells. *Eur J Immunol* 2002; 32: 1359-67.

Zimmermann-Nielsen E, Iversen LH, Svehag S-E, Thorlacius-Ussing O, Baatrup G. Activation capacity of the alternative and classical complement pathways in patients operated on for colorectal cancer. *Dis Col Rectum* 2002; 45: 544-553.

Zimmermann-Nielsen E, Baatrup G, Thorlacius-Ussing O, Agnholt J, Svehag S-E. Complement activation mediated by mannan-binding lectin in plasma from healthy individuals and patients with SLE, Crohn's disease and colorectal cancer. Suppressed activation by SLE plasma. *Scand J Immunol* 2002; 55: 105-110.

INSTITUT FOR SUNDHEDSTJENESTEFORSKNING (IST)

Instituttet bestod i 2002 af seks forskningsenheder:

Almen Medicin, hvortil er knyttet Specialeuddannelsen i Almen Medicin, Forskningsenheden for Almen Medicin (FEA) samt Audit Projekt Odense (APO)
Epidemiologi
Klinisk Farmakologi
Miljømedicin
Sundhedsfremme
Sundhedsøkonomi

Institutedelse:

Instituteder:

Lektor *Bernard Jeune*

Institutbestyrelse:

Professor *Kim Brøsen* (tjenestestedsforlæggelse fra 1. august, for 1 år)

Professor *Terkel Christiansen*

Professor *Niels Damsbo*

Professor *Philippe Grandjean*

Stud.med. *Mette Malling Hansen*

IT-medarbejder *Lars Hvidberg*

Instituteder, lektor *Bernard Jeune* (formand)

Laborant *Annelise Nielsen* (orlov indtil 14. juni)

Stud.med. *Pia Guldborg Petz*

Institutsekretariat:

Almen Medicin

Professor, dr.med. *Flemming Bro* (forskningsleder, fra 1. februar)
Professor, dr.med. *Jørgen Lous*
Lektor, cand.med. *Niels Damsbo*
Lektor, mag.scient. *Beth Elverdam*
Adjunkt, cand.med. *John Larsen*, Ph.D. (fra 1. juni)
Adjunkt, cand.med. *Nick Nyland*, Ph.D.
Ekstern lektor, cand.med. *Martin Andersen*
Ekstern lektor, cand.scient.anth. *Lotte Louise Bach* (til 30. juni)
Ekstern lektor, mag.art. *Vibeke Boolsen*, Ph.D.
Ekstern lektor, cand.med. *Anette Damkier*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Erik Holk*
Ekstern lektor, cand.scient.anth. *Anette W. Jahn*
Ekstern lektor, cand.med. *Britt Toftgaard Jensen*
Ekstern lektor, cand.med. *Niels Chr. Jensen*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Martin Munk*
Ekstern lektor, cand.scient.anth. *Morten Kromann Nielsen*
Ekstern lektor, cand.manu. *Marianne Steinfath*
Ekstern lektor, cand.med. *Elsebeth Stenager*
Ekstern lektor, cand.med. *Jens Søndergaard*, Ph.D.
Ekstern lektor, cand.med. *Annette Tornøe*
Undervisningsassistent, stud.mag. *Heidi Bøgelund Frederiksen* (fra 1. september)
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Abildtrup*
Klinisk lærer, cand.med. *Steen Agerbo*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Nyborg Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Janne Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lars Skytte Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Orla Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Bach*
Klinisk lærer, cand.med. *Bodil Bech*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørn Benthin*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Haldrup Bertelsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Stig Ulrich Bertelsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Pernille Bjerrum*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørn Bjørnsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Troels Bové*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Brahe*
Klinisk lærer, cand.med. *Kim Brokhattingen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Busch*
Klinisk lærer, cand.med. *Torsten Bøttern*
Klinisk lærer, cand.med. *Irma Calonius*
Klinisk lærer, cand.med. *Judy Christensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ninna Dall*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Damgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Damsbo*
Klinisk lærer, cand.med. *Thue Ditlevsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Anton Filtenborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Jytte Frøkjær*
Klinisk lærer, cand.med. *Jesper Gerdes*
Klinisk lærer, cand.med. *Nils Gerdes*
Klinisk lærer, cand.med. *Kate Grønning*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Olander Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lise-Lotte Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Oluf S. Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Vivi Hansen*

Klinisk lærer, cand.med. *Kjeld Harsløf*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Holm-Thomsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Husted*
Klinisk lærer, cand.med. *Meiske Håkansson*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Haarløv*
Klinisk lærer, cand.med. *Bodil Iversen*
Klinisk lærer, cand.med. *Flemming Jakobsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Gorm Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Jakob Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Steen Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *John Kjersgaard Johansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Johansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Johanssen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Vissing Jørgensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Esben Kappel*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Kjærsgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Birthe Knudsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Karen Ejlsmark Knudsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ib Koldbæk*
Klinisk lærer, cand.med. *Peder G. Korsgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Kortegaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Tove Kristjansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Torben Krogh*
Klinisk lærer, cand.med. *Aase Krogh*
Klinisk lærer, cand.med. *Lars G. Krøldrup*
Klinisk lærer, cand.med. *Anders Lassen*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Lindegaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Lind-Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Aas Larsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Knud Erik Lindø*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Linnet*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Luxhøj*
Klinisk lærer, cand.med. *Karen Margrethe Lønborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Torp Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Ancher Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Annette Marboe*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Marboe*
Klinisk lærer, cand.med. *Marianne M. Mathiesen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Mortensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Anders Munck*
Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Møller*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Karsten Mørkbak*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Toft Nielsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Nyhuus*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole J. Nørgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Jette Ohm (fra 1. september)*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Essebo Olsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Vestergaard Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Kjeldgaard Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Leif Egholm Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Petersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Carl Petersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Elna Qvistgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Holger Rasmussen*
Klinisk lærer, cand.med. *John Hammer Rasmussen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Ravn*
Klinisk lærer, cand.med. *Steen Richardt*
Klinisk lærer, cand.med. *Kristian Romme*

Klinisk lærer, cand.med. *Jens Rosbach*
Klinisk lærer, cand.med. *Bente Rosenskjold*
Klinisk lærer, cand.med. *Dan Rost*
Klinisk lærer, cand.med. *Jette Ruby*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Vibeke Schiødt*
Klinisk lærer, cand.med. *Ketty Schmidt*
Klinisk lærer, cand.med. *Michael Schmidt*
Klinisk lærer, cand.med. *Uffe Schrøder*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Seidelin*
Klinisk lærer, cand.med. *Poul Sigh*
Klinisk lærer, cand.med. *Halvard Skott*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Sterling*
Klinisk lærer, cand.med. *Kurt Stokholm*
Klinisk lærer, cand.med. *Allan Sørensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Tage Sørensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Thorborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Thorborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Lili Tronegård-Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Knud Vadsø-Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Carsten Voetmann*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Øgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Østergaard*
Sekretær *Lotte Balsner* (fra 1. august, 18,5 timer)
Sekretær, korrespondent *Lise Keller Stark* (enhedssekretær, 18,5 timer)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Lone Friis

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Dr. Michael Sharpe, Department of Psychiatry, University of Edinburgh, England: Functional somatic syndromes (10. juni). Overlæge Per Fink, Forskningsenheden for Funktionelle Lidelser, Århus Universitetshospital: Funktionelle somatiske syndromer. Håndtering i almen praksis (10. juni). Overlæge Michael Binzer, Neuromedicinsk Afdeling, Centralsygehuset Esbjerg Varde: Funktionelle somatiske syndromer. Gråzonen mellem psykiatri og neurologi (10. juni).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Der har været afholdt fælles almen medicinsk forsker- og institutmøde med fagområderne fra Århus og København, Nyborg (10.-11. januar). Forskningsenheden afholdt sammen med den selvejende institution Forskningsenheden for Almen Medicin i Odense workshop på GI. Avernæs med emnerne: Visioner, struktur/organisation, medarbejderudvikling (28.-29. maj). Forskningsenheden afholdt professoratseminar for F. Bro og J. Lous med gæsteforelæsere Dr. William Miller, Co-Director, Department of Family Practice, Pennsylvania, USA: Practice jazz: A complex road to quality, og Senior Lecturer, Dr. Ian Williamson, University of Southampton, England: How to do research in daily practice (25. oktober). Forskningsenheden afholdt workshop med indlæg fra professor Kurt Stange, Epidemiology and Biostatistics, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, USA og Dr. William Miller, Department of Family Practice, Pennsylvania, USA: Different ways of knowing (29. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

F. Bro deltog i WONCA Europe Conference, London, England (9.-13. juni) og i Complexity Conference, University of Exeter, England (17.-19. september). Han var medlem af et Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet og formand for Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han var formand for DSAMs Forskningsudvalg og har deltaget i DSAMs bestyrelsesarbejde. Han er referee for Ugeskrift for Læger, Scandinavian Journal of Primary Health Care og British Journal of General Practice.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

18.11. Hustryannen i Zimbabwe. Artikel i Information

N. Damsbo deltog i 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september) med foredraget Psykiske problemer i almen praksis i Frederiksborg Amt. Delprojekt af nordisk audit om psykiske problemer i almen praksis. Var censor ved eksamen i almen medicin ved Københavns og Aarhus Universitet. Han er medlem af P.L.O.s Multipraksisudvalg (MPU) til bedømmelse af videnskabelige projekter, som ønskes udført i almen praksis. Underviste på Specialeuddannelsen i Almen Medicin i Odense, ved Lægedage 2002, på Sygeplejeskolen i Odense, ved kurser afholdt af Institut for Rationel Farmakoterapi og ved centraliseret kursus i Lægeforeningen. Han er med i projektgruppen for Audit Projekt Odense (APO) og har deltaget i arbejdsgruppe for P.L.O. med henblik på udarbejdelse af notat omkring anvendelse af diagnostiske redskaber i depressionsdiagnostik i almen praksis. Han har siddet i redaktionsgruppen for en ny lærebog i almen medicin og er referee for Ugeskrift for Læger og Scandinavian Journal of Primary Health Care.

B. Elverdam deltog i konferencen Den feltarbejdsbaserede kulturanalyse i Danmark, Hindsgavl (1.-3. maj) med foredraget Almen praksis som kulturelt felt – konstruktionen af feltet, og i Den 9. Danske Samfundsmedicinske Konference, Hindsgavl (26.-28. maj) med foredraget Børneforældres viden, holdning og adfærd i relation til jordforurening – den kvalitative undersøgelse. Hun deltog i 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september) med foredraget General practice culture and its significance for the doctor-patient relationship – in a comparative perspective. Hun var censor ved Institut for Antropologi, Københavns Universitet. Hun er formand for det Psykosociale Forskningsudvalg under Kræftens Bekæmpelse. Hun er referee for Bulletin of the World Health Organisation, International Migration Review og Scandinavian Journal of Primary Health Care.

B. Toftgaard Jensen holdt foredrag i kommunalt og lægeligt regi om det sociallægelige samarbejde. Underviste i forsikringsmedicin på kursus udbudt af Lægeforeningen. Var censor ved eksamen i socialmedicin ved Københavns Universitet. Hun er medlem af kontaktudvalget mellem Kommunernes Landsforening og Lægeforeningen om det sociallægelige arbejde og medlem af forskellige amtskommunale/kommunale samt statslige arbejdsgrupper. Hun er medlem af socialmedicinsk ad hoc redaktion i Månedsskrift for Praktisk Lægegering.

J. Larsen deltog med posteren Use of Bisphosphonates 1993-1999 in Funen County, Denmark. A population-based study, i 18th International Conference on Pharmacoepidemiology, Edinburgh, Skotland (18.-21. august) og med posteren The role of general practice in bisphosphonate treatment. A population-based study 1993-1999 in Funen County, Denmark, i 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september). Han deltog i konferencen Pharmaceuticals in a changing Europe, Haag, Holland (17.-18. oktober).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Larsen J. Forebyggelse af folkesygdom. Ny Viden 2002; 4(5): 16-7.

J. Lous deltog i kongressen Otitis media and language learning sequelae: current research and controversies, Arlington, Virginia, USA (1.-2. maj), i 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september) med foredraget One year with tympanometry in general practice og var medforfatter på K.S. Freunds poster Preventive health conversations with 22-24-year-olds with multiple problems og på M.B. Lauritsens poster Øresygdom, sprog og hørelse hos førskolebørn. Han deltog i 8th International Congress of Paediatric Otorhinolaryngology, Oxford, England (11.-14. september) med posteren Tympanometry in acute otitis media in general practice, og i GRIN Conference, Winchester, England (11.-12. oktober) med posteren Tympanometry during one year in general practice. Han deltog i auditmøde om Øreinfektioner i Roskilde Amt (11. april). Han holdt foredraget Diagnostik og behandling af akut otitis media i almen praksis på Rigshospitalet, København (22. januar) og foredraget Øvre luftvejsinfektioner. Almen medicinsk forskning, relation til daglig klinik i Århus Lægekredsforening, Århus (16. april). Han var censor ved eksamen i almen medicin ved

Københavns og Aarhus Universitet. Var medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende adjunktstilling ved Afdeling for Almen Medicin, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet og medlem af bedømmelsesudvalget med henblik på ansættelse af kliniske eksterne lektorer i Region Nord. Han er formand for DSAMs og P.L.O.s udvalg vedrørende multipraksisundersøgelser. Han er medlem af arbejdsgruppe om projektet I gang igen efter blodprop i hjertet og arbejdsgruppe under DSAM om revision af vejledning om Forebyggelse af iskæmisk hjertesygdom i almen praksis. Han er Co-editor ved Ear, Nose and Throat Disorders Group, Cochrance Review Group og var assisterende dansk redaktør ved Scandinavian Journal of Primary Health Care. Han er referee for BMJ, British Journal of General Practice og Ugeskrift for Læger.

E. Stenager er medlem af Dansk Samfundsmedicins Selskabs kursusudvalg. Er formand for Lægekredsforeningen for Fyns Amts sundhedsudvalg, medlem af Sundhedsstyrelsens målbeskrivelsesudvalg vedrørende den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse. Hun er medlem af bestyrelsen i Foreningen af Lægekonsulenter.

J. Søndergaard forsvarede sin Ph.D.-afhandling med titlen Feedback on general practitioners' prescribing patterns. Two randomised controlled trials on effects of different types of prescriber feedback and an interview study on general practitioners' attitudes to these interventions (25. januar). Han deltog i Minilægedage Fyn, Faaborg (8. marts 2002) med foredrag om påvirkning af ordinationsvaner. Han deltog i konferencen Kvalitetsudvikling af Lægemedelordinationer, Korsør (4.-5. maj) med foredraget Brug af kvalitetsindikatorer. Deltog i Danish Drug Monitoring Network årsmøde i Odense (14. maj) med foredraget Påvirkning af lægemiddelordination i almen praksis og som dansk observatør i konsensuskonferencen Evidens og kvalitet i almen praksis i Oslo, Norge (23.-24. maj). Han deltog i 2nd Nordic Conference in Epidemiology, Århus (10.-12. juni) med foredraget Evaluations of interventions aimed at improving GPs' prescribing patterns. Han underviste på efteruddannelsesmøder for praktiserende læger. Han deltog i 18th International Conference on Pharmacoepidemiology i Edinburgh, Skotland (18.-21. august) med posteren Extended information to triptan users og var medforfatter på H. Rasmussens poster Development and validation of register-based indicators for pharmacotherapy in general practice. Han deltog i 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september) med foredragene A research based strategy for developing and validating quality indicators in general practice og Comprehensive verbal and written information at pharmacies to triptan users. Han deltog i konsensuskonference om evidensbaseret kvalitetsudvikling i Oslo (10.-11. september) med foredraget Kvalitetsudvikling i almen praksis i Danmark. Han deltog i Dansk Selskab for Klinisk Farmakologis 25-års jubilæumsmøde i Karrebæksminde (25.-26. oktober) med foredragene Påvirkning af praktiserende lægers ordinationsvaner og Kliniske farmakologer - fremtidsanvendelse. Synspunkt fra almen praksis. Han deltog i APO evalueringsmøde i Taulov (1. november) med foredraget Virker APO? Han deltog i årsmøde i Belgian society for Pharmacoepidemiology 2002 i Ghent, Belgien (23. november) med foredraget Prescriber feedback. Han er medlem af Forskningsudvalget under Dansk Selskab for Almen Medicin. Han deltog i arbejdsgruppe vedrørende polyfarmaci i almen praksis under Fagligt Udvalg vedrørende Almen Praksis. Han var medredaktør på bogen Lægemedelinformation 2002 og deltog som medicinsk sekretær i flere udvalg under Lægemedelkomiteen ved Odense Universitetshospital. Han var censor ved eksamen i almen medicin ved Københavns og Aarhus Universitet. Han er referee for Scandinavian Journal of Primary Health Care og Rationel Farmakoterapi.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

J. Larsen har modtaget Magda & Svend Aage Friedrichs Mindelegat på 30.000 kroner som en anerkendelse for en stor indsats for almen medicinsk forskning.

PUBLIKATIONER

Berman S, Casselbrant ML, Chonmaitree T, Giebink GS, Grote JJ, Ingvarsson LB, Linder T, Lous J, m.fl. Recent advances in otitis media. 9. Treatment, complications, and sequelae. *Ann Otol Rhinol Laryngol Suppl* 2002; 188: 102-24.

Bjerrum L, Grinsted P, Petersen PH, Søgaard P. Resistensbestemmelse i almen praksis. Validiteten kan forbedres ved standardiserede procedurer. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1352-6.

Bjerrum L, Larsen J, Søndergaard J. Lægemedelordinationer i almen praksis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5273-7.

Bjerrum L, Hamm L, Toft B, Munck A, Kragstrup J. Do general practitioners and patient agree about the risk factors for ischaemic heart disease? *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 16-21.

Bjerrum L, Grinsted P, Søgaard P. Kan man stole på urinmikroskopi og dyrkning, der er udført i almen praksis? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1927-30.

Bjerrum L, Djurhuus JC. Enuresis nocturna. Hjælper det at behandle med vækkealarm? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2599-2602.

Bjerrum L, Dessau RB, Hallas J. Treatment failures after antibiotic therapy of uncomplicated urinary tract infections. A prescription database study. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 97-101.

Bjerrum L. Hvor forsigtig skal man være ved samtidig behandling med NSAID og ACE-hæmmere. *Infomed* 2002; 13: 2.

Bjerrum L, Hamm LRV, Toft B, Munck AP, Kragstrup J. Kardiovaskulære risikofaktorer. Forskellig vurdering af læger og patienter. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5382-6.

Bro F. Hellere omnipotent end impotent (kommentar). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2668

Bro F, Andersen BS. Fluor vaginalis – diagnose og behandling i almen praksis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5245-9.

Christensen B, Heebøll-Nielsen NC, Madsen LD, Lous J, Færgemann O, Stender S. Forebyggelse af iskæmisk hjertesygdom i almen praksis. 2. reviderede udgave. København: DSAM, 2002.

Elverdam B, Lærum H. De nye sygdomme – noch einmal. – Reflektioner over et kendt tema. *Månedsskrift Prakt Lægegern* 2002; 80: 471.

Engberg M, Christensen B, Karlslose B, Lous J, Lauritzen T. Kan systematiske generelle helbredsundersøgelser og helbredssamtaler forbedre den kardiovaskulære risikoprofil i befolkningen? En randomiseret og kontrolleret undersøgelse i almen praksis med fem års opfølgning. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3354-60.

Engberg M, Christensen B, Karlslose B, Lous J, Lauritzen T. Skal befolkningen tilbydes generelle helbredsundersøgelser? (brev). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4200-1.

Engberg M, Christensen B, Karlslose B, Lous J, Lauritzen T. General health screenings to improve cardiovascular risk profiles: a randomized controlled trial in general practice with 5-year follow-up. *J Fam Pract* 2002; 51: 546-52.

Eriksson T. Non-medical triggers of patients' contacts to general practitioners. Ph.D.-afhandling. København: Månedsskrift for Praktisk Lægegerning, 2002.

Falkø E, Kragstrup J, Bentzen N, Schroll H. Kvalitetsudvikling i almen praksis ved brug af diagnoseklassifikationen Udvidet dansk ICPC i den elektroniske patientjournal. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5393-6.

Freund KS, Lous J. Potentielt marginaliserede 20-44-årige i almen praksis. Hvem er de? Resultat af en spørgeskemascreening. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5367-72.

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. Effects of baseline-risk information on social and individual choices. *Med Decis Making* 2002; 22(1): 71-5.

Hamm LRV, Bjerrum L, Aarslev PJ, Munck AP, Vach K, Kragstrup J. Sekundær profylakse til patienter med iskæmisk hjertesygdom i almen praksis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3534-7.

Hansen DG, Munck AP, Kragstrup J. Methodological problems in comparing audits from the Nordic countries. A critical review of results from audit on Nordic general practitioners' management of patients with psychiatric problems. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 71-3.

Hansen EA, Hansen BL. Kognitive funktioner og kørefærdighed hos ældre bilister. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 337-40.

Hedegaard U, Larsen J. Naturlægemedler. Virkninger, bivirkninger og interaktioner. *Fynske Læger* 2002; 22(1): 20.

Hedegaard U, Larsen J, Brøsen K. Isotretinoin (Roaccutan®) - bivirkninger og teratogenecitet. *Fynske Læger* 2002; 22(4): 12.

Hvas AM, Lous J, Ellegaard J, Nexø E. Use of plasma methylmalonic acid in diagnosing vitamin B-12 deficiency in general practice. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 57-9.

Kristiansen IS, Christensen P, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. Problematisk mål for effekt. *Dagens Medicin* 2002; april.

Kristiansen IS, Serup-Hansen N, Wickstrøm J, Kragstrup J. Fremtidens sundhedsudgifter til ældre. *Gerontologi og samfund* 2002; 18(suppl. 1): 16A-18A.

Kristiansen IS, Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Nielsen JB. NNT is not easily understood. (brev). *Family Practice* 2002; 19: 566.

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. Number needed to treat: easily understood and intuitively meaningful? Theoretical considerations and a randomized trial. *J Clin Epidemiol* 2002; 55: 888-92.

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. The concept of risk: a comment to Reventlow and co-workers. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 252.

Krølner BK, Noe-Nyegaard E, Munck AP. Hoftenær fraktur - er osteoporoseprofylaksen på ret kurs? (leder). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2597.

Larsen J, Andersen M, Kragstrup J, Gram LF. High persistence of statin use in a Danish population: Compliance study 1993-1998. *Br J Clin Pharmacol* 2002; 53: 375-8.

Larsen J. Lipid-lowering drugs. Pharmacoepidemiological studies of prescription patterns in general practice. Ph.D.-afhandling. København: Månedsskrift for Praktisk Lægegerning, 2002.

Larsen J, Hedegaard U. Effekten af p-piller i kombination med epilepsimidler. *Fynske Læger* 2002; 22(2): 17

Larsen J, Hedegaard U. Antidepressiva og leverpåvirkning. *Fynske Læger* 2002; 22(3): 14.

Lous J, Galker E, Williamson I. A Danish version of the perception of words in noise test: a screening to find children with communication recognition problems. CD-ROM. BC Decker Inc, 2002.

Lous J, Hansen JG, Hansen BL, Konradsen HB. Penicillin resistance in pneumococci found in the rhinopharynx of children with acute otitis media: preliminary results. CD-ROM. BC Decker Inc, 2002.

Lous J. Otitis media og antibiotika 2 (brev). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3089-90.

Lous J. Statinbehandling (brev). *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 92.

Lous J, Lauritsen MB. Forsinket trommehindedræn ved langvarig sekretorisk otit har ingen sproglige omkostninger. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3370-1.

Lous J, Damsbo N, Kaup E, Jansen U, Dupont M. 2001 årsberetning fra MPU – Udvalg vedrørende Multipraksisundersøgelser. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5055-6.

Lous J. Er der effekt på sproglig udvikling ved trommehindedræn og fjernelse af AV? *INFOMED* 2002; 13: 1.

Madsen J, Serup-Hansen N, Kragstrup J, Kristiansen IS. Ageing may have limited impact on future costs of primary care providers. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 169-73.

Moltke H, Jensen GS, Pedersen A, Henriques H, Skaft-Holm P, Munck A. Kommunikation mellem almen praksis og ældreplejen. Tværfaglig medical audit. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 3: 433-40.

Munck AP, Damsgaard JJ, Hansen DG, Bjerrum L, Søndergaard J. APO-metoden – en populær form for kvalitetsudvikling i almen praksis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5390-3.

Nexøe J, Oltarzewska AM, Sawicka-Powierza J, Kragstrup J, Kristiansen IS. Perception of risk information. Similarities and differences between Danish and Polish general practitioners. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 183-7.

Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Kragstrup J, Kristiansen IS, Nielsen JB. Praktiserende lægers opfattelse af sygdomsrisiko og forebyggelse. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5379-82.

Nexøe J, Kristiansen IS. Number needed to treat - en statistisk kasuistik (korrespondance). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 351.

Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Kragstrup J, Kristiansen IS, Nielsen JB. Danish GPs' perception of disease risk and benefit of prevention. *Family Practice* 2002; 19: 3-6.

Nexøe J. Er De forvirret? Sundhedsdebatten 2002; 22 (www.sundhedsdebatten.dk). Interviewet af journalist Jon Black Andersen.

Nielsen JE, Lous J, Adeler HF, Olesgaard P, Maagaard RR, Olesen F. General practitioners' continuing medical education: a prospective study from the County of Aarhus. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 198-200.

Nielsen JE, Lous J, Adeler HG, Olesgaard P, Maagaard RR, Olesen F. Omfanget af praktiserende lægers efteruddannelse. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4922-6.

Niemann T, Nielsen TT, Thorsgaard N, Andersen TF, Lous J. Prescription of anti-anginal drugs in relation to exercise tests and coronary angiography. A 1-year population-based study of two Danish counties. *Eur J Int Med* 2002; 13: 500-6.

Nyland N. Læge Kai Ludvigsens dagbøger fra Sydgrønland 1930-31. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002.

Oltarzewska AM, Nexøe J, Sawicka-Powierza J, Kragstrup J. Polish GPs' perception of disease risk and benefit of prevention. *Family Medicine Topics* 2002; 4: 12-7.

Ponti FD, Poluzzi E, Vaccheri A, Bergman U, Bjerrum L, Ferguson J, m.fl. Non-antiarrhythmic drugs prolonging the QT interval: considerable use in seven countries. *Br J Clin Pharmacol* 2002; 54: 171-7.

Poulsen LL, Bang J, Toftgaard B. De nye sygdomme – de vanskelige pensionsager. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 121-30.

Rasmussen C-H, Munck AP, Haghfelt TH, Kragstrup J. Ambulancetransport og præhospital behandling ved indlæggelse for akut myokardieinfarkt. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1493-6.

Rollmann D, Jarlbæk L. Minimum lethal dose of citalopram. *Nordisk Rettsmedisin* 2002; 8: 10-12.

Rosendal M, Toft T, Fink PK, Bro F, Olesen F. Efteruddannelsesmodeller med fokus på funktionelle lidelser i almen praksis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5396-9.

Rubak J, Nexø E, Hvas AM, Ellegaard J, Lous J, Heickendorff L, m.fl. Vitamin B12 mangel. *Klinisk Info, Århus Amt*, 2002; 1-2.

Rønne H, Hamm L, Nordin H, Rasmussen MK, Kristensen GS, Strøm P, Munck A. Ondt i ryggen - og hvad så? Et auditprojekt i Frederiksborg Amt. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 1001-9.

Schroll H, Falkø E. Hvorfor skal vi diagnosekode i almen praksis? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5267-9.

Stenager E, Eschen F, Lindegaard P. Tværfagligt samarbejde ved udredning og behandling af torturramte flygtninge. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 207-20.

Støvring H. New statistical methods for estimation of prevalence, incidence and mortality based on pharmacoepidemiological and other health-related databases. Ph.D.-afhandling. Odense: Forskningsenheden for Almen Medicin, Syddansk Universitet, 2002.

Støvring H. Nye biostatistiske metoder i almen medicinsk forskning. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5399-5402.

Søndergaard J. Feedback on general practitioners' prescribing patterns. Two randomised controlled trials on effects of different types of prescriber feedback and an interview study on general practitioners' attitudes to these interventions. Ph.D.-afhandling. København: *Månedsskrift for Praktisk Lægegerning*, 2002.

Søndergaard J. Feedback on general practitioners' prescribing patterns (autoreferat). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 652.

Søndergaard J, Andersen M, Vach K, Kragstrup J, Maclure M, Gram LF. Detailed postal feedback about prescribing to asthma patients combined with a guideline statement showed no impact: a randomised controlled trial. *Eur J Clin Pharmacol* 2002; 58: 127-32.

Søndergaard J, Andersen M, Kragstrup J, Hansen HP, Gram LF. Why has postal prescriber feedback no substantial impact on general practitioners' prescribing practice? A qualitative study. *Eur J Clin Pharmacol* 2002; 58: 133-6.

Søndergaard J. Ph.D.-afhandling om feedback som metode til at påvirke praktiserende lægers ordinationsvaner. *Farmakoeppi-Nyt* 2002; 14: 7-8.

Toftgaard B, Hilden J, Moltke A. Den gode socialmedicinske attest. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 1061-77.

Vaccheri A, Bjerrum L, Resi D, Bergman U, Montanaro N. Antibiotic prescribing in general practice: striking differences between Italy (Ravenna) and Denmark (Funen). *J Antimicrobial Chemotherapy* 2002; 50: 989-97.

Vad E, Worm C, Lauritsen JM, Poulsen PB, Puggaard L, Støvring H, Kragstrup J. Fysisk træning som behandling af nedsat funktionsevne hos svage, hjemmeboende 75+-årige. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5140-4.

Wittrup-Jensen K, Kristiansen IS. Kvalitetsjusterede leveår – hvorfor og hvordan? *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 12: 1629-40.

Åbom B. Den lægefaglige palliation. *Fynske Læger* 2002; 22(1): 29.

Åbom B, Obling N, Rasmussen H. Kvalitetssikring af patientforløbet i palliativ behandling. *Practicus* 2002; 153: 132-4.

Specialeuddannelsen i Almen Medicin

Sekretær *Inger Carter*
Kursusleder, cand.med. *Jesper Schramm*

Der har været afholdt to reviderede specialespecifikke kurser (300 timer) for 40 yngre læger og seks semesterforløb (369 timer) af blokkurser for 80 yngre læger.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

Jesper Schramm er som kursusleder for Specialeuddannelsen i Almen Medicin i Odense medlem af DSAMs uddannelsesudvalg og formand for DSAMs kursusudvalg. Han er praksiskonsulent ved Obstetrisk Gynækologisk afdeling ved Haderslev Sygehus og medlem af Lægemeddelkomiteen samme sted. Han har undervist ved behandleruddannelsen, Falcks Uddannelsescenter Vest (26.-28. februar, 12.-14. november).

Forskningsenheden for Almen Medicin

Forskningsenheden for Almen Medicin blev oprettet ultimo 1993 med tilknytning til Institut for Sygdomsforebyggelse og Helsetjenesteforskning. Enheden er oprettet og finansieret af Fonden vedrørende finansiering af forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt, hvis bestyrelse er sammensat af Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation. Enheden iværksætter og vejleder vedrørende forskningsprojekter i almen lægepraksis. Audit Projekt Odense er tilknyttet Forskningsenheden. Forskningsenheden udgiver selvstændige semesterrapporter 3 gange om året, som er tilgængelige på Forskningsenhedens hjemmeside www.almen.dk

Adjungeret professor, dr.med. *Jakob Kragstrup* (fundsønnet)
Gæsteforsker *Malcolm Maclure*, Ph.D. (fundsønnet, til 31. december)
Gæsteforsker, dr.med. *Lars Gram* (fundsønnet)
Seniorforsker *Lars Bjerrum*, Ph.D. (fundsønnet)
Seniorforsker, praktiserende læge *Bjarne Lühr Hansen* (fundsønnet)
Seniorforsker *Ivar Sønbo Kristiansen* (fundsønnet, fra 1. november)
Seniorforsker, praktiserende læge *Jørgen Nexøe*, Ph.D. (fundsønnet)
Seniorforsker, praktiserende læge *Henrik Schroll*, Ph.D. (fundsønnet)
Seniorforsker *Christel Nøhr Hansen*, Ph.D. (fundsønnet, fra 1.maj)
Videnskabelig medarbejder, praktiserende læge *Erik Falkø* (fundsønnet)
Videnskabelig medarbejder, praktiserende læge *John Larsen*, Ph.D. (fundsønnet, til 31. juli)
Videnskabelig medarbejder, praktiserende læge *Jens Søndergaard*, Ph.D. (fundsønnet, til 31. juli)
Statistiker *Anthony Gichangi* (fundsønnet)
Statistiker, cand.scient. *Henrik Støvring*, Ph.D. (fundsønnet)
Statistiker *Kirstin Vach* (fundsønnet)
Gæsteforsker *Malgorzata Oltarzewska* (fundsønnet)
Sekretær *Gitte Hammershøj* (fundsønnet)
Edb-/databasemedarbejder *Benny Jørgensen* (fundsønnet, fra 1. februar)
Edb-/databasemedarbejder *Lena Astrid Nielsen* (fundsønnet, orlov fra 1. februar)
Kontorfuldmægtig, korrespondent *Lise Keller Stark* (fundsønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Torben Dybdahl (fundsønnet)
Dorte Gilså Hansen (fundsønnet)
Dorte Jarbøl (fundsønnet)
Lene Jarlbæk (fundsønnet)
Gitte Rohr
Jon Eik Zwisler (fundsønnet)
Birgit Åbom (fundsønnet)

Audit Projekt Odense

Projektgruppe:

Professor, cand.med. *Niels Bentzen*

Professor, dr.med. *Flemming Bro*

Adjungeret professor, dr.med. *Jakob Kragstrup* (fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Niels Damsbo*

Projektleder, praktiserende læge *Anders Munck* (fondslønnet)

Praktiserende læge, cand.med. *Jens Jørgen Damsgaard* (fondslønnet)

Associeret medlem, cand.pharm. *Kirsten Schæfer* (fondslønnet)

Øvrige medarbejdere ved projektet:

Forskningsmedarbejder, seniorforsker *Lars Bjerrum*, Ph.D. (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder *Christel Nøhr Hansen*, Ph.D. (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, cand.med. *Dorte Gilså Hansen* (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, praktiserende læge *Jørgen Holm* (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, praktiserende læge *Claus-Henrik Rasmussen* (fondslønnet)

Forskningsassistent, praktiserende læge *Torben Strodl Andersen* (fondslønnet)

IT-medarbejder *Louise Andersen* (fondslønnet)

Edb-assistent *Susanne Berntsen* (deltid, fondslønnet)

Sekretær *Gitte Hammershøj* (fondslønnet)

GENERELT OM PROJEKTET

Audit Projekt Odense (APO) er et selvstændigt projekt i Forskningsenheden for Almen Medicin. APO er ressourcecenter for kvalitetsudvikling og efteruddannelse i almen praksis, men har også berøring med andre personalekategorier i den primære sundhedstjeneste - for eksempel praktiserende fysioterapeuter.

Det er APOs formål at udvikle og gennemføre kvalitetsudviklingsprojekter baseret på aktivitetsregistrering og analysere arbejdet i almen praksis i forbindelse med konkrete projekter.

Et auditprojekt omfatter:

En prospektiv registrering af et centralt og hyppigt forekommende emne. Registreringen sker på et specielt udviklet skema, der er velegnet til at indsamle data til belysning af egen praksis vedrørende udredning og behandling af centrale sygdomsgrupper. Hver deltager får en individuel rapport med egne og samlede resultater. Disse vurderes på et primært opfølgingskursus, hvor kvalitetsproblemer afdækkes og efterfølgende kursusvirksomhed planlægges. Efter 1-2 år foretages en ny registrering for at se, om målet med projektet er nået. I forlængelse af konkrete projekter kan der udføres vejledningsarbejde og forskning. APO har gennemført følgende audit:

- Luftvejsinfektioner i almen praksis. 1. registrering (november/december 2001) i 11 danske amter samt Færøerne. 366 praktiserende læger deltog, hvoraf de fleste deltog i amtslige opfølgingsmøder (april/maj).
- Luftvejsinfektioner i almen praksis, Norge (november/december 2001). 67 norske praktiserende læger deltog, hvoraf de fleste deltog i opfølgingsmødet (april).
- Kommunikation mellem praktiserende læger/Aalborg Sygehus samt Aalborg Kommune. 1. registrering (foråret).
- Audit om diabetes i Svendborg. 2. registrering i et auditforløb, som også involverer spørgeskema til patienterne. 13 praktiserende læger deltog.
- Sekundær forebyggelse af iskæmisk hjertesygdom i almen praksis, Ringkjøbing Amt (efteråret). Led i et randomiseret, kontrolleret forsøg med henblik på belysning af effekten af en praksisfacilitator. 2. registrering. 30 praktiserende læger.
- Diabetes i almen praksis, Bornholm (efteråret). 1. registrering i et auditforløb, som også involverer spørgeskema til patienterne. 30 praktiserende læger deltog.
- Luftvejsinfektioner i almen praksis (november/december). 2. registrering i et auditforløb for 181 praktiserende læger, 1. registrering for 128 praktiserende læger. 10 danske amter samt Færøerne deltog.

- Luftvejsinfektioner i almen praksis (december). 50 distriktslæger og distrikter på Grønland deltog.
- Patienttilfredshedsundersøgelse for danske fysioterapiklinikker (oktober/november). 289 klinikker fra hele landet deltog. Der er planlagt opfølgingsaktiviteter i maj/juni 2003.

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF APO

Tværfagligt allergiseminar, Hindsgavl Slot (18.-19. januar). Knap 80 deltagere – allergologer, allergisygeplejersker, praktiserende læger og administratorer fra alle landets amter. APO-internat med fokus på efteruddannelse og evaluering, Kryb-i-ly Kro (1.-2. november). 30 deltagere – amtslige auditvejledere og andre med interesse for audit.

DANSK AUDITNETVÆRK

APO forestår et netværk af amtslige auditvejledere, der alle er praktiserende læger, og som står for den lokale gennemførelse af auditprojekter. Netværket er repræsenteret i alle landets amter samt Københavns og Frederiksberg Kommune. I netværket udveksles erfaring fra de forskellige amtslige projekter til gensidig inspiration, ligesom der foregår koordination af landsdækkende projekter. Der har været afholdt netværksmøde i Odense (4. juni) og på Kryb-i-ly Kro (1. og 2. november).

NORDISK AUDITNETVÆRK

APO har siden 1993 forestået et nordisk auditnetværk med deltagelse af auditprojekter i Karlsheim og Luleå (Sverige), Trondheim (Norge), Reykjavik (Island) samt Helsinki (Finland). Der har været afholdt nordisk auditmøde i forbindelse med 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR APO

T.S. Andersen var medforfatter på abstract om audit om type 2 diabetes, Ribe Amt, samt audit om psykiatri, Frederiksborg Amt, som var præsenteret af A. Munck på 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september). Påbegyndt master of public health studie ved Aarhus Universitet (1. september). Deltager i specialeråd vedrørende palliativ behandling i Fyns Amt, Lægekredsforeningen.

L. Bjerrum har holdt kurser om øvre luftvejsinfektioner som led i auditprojekt i København, Odense og Sønderjylland. Har holdt foredrag om forskningsperspektiver i forbindelse med nordisk audit om luftvejsinfektioner på 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september). Har forestået auditprojekt vedrørende luftvejsinfektioner blandt praktiserende læger i Barcelona. Har i forbindelse hermed holdt foredrag om antibiotikapolitikken i de nordiske lande (12. december).

J. Damsgaard har forestået vejledning om auditprojekter i Roskilde Amt vedrørende astma og brugen af gigtmicin. Har undervist om audit og kvalitetsudvikling på Specialeuddannelsen i Almen Medicin, Københavns Universitet. Har forestået kurset i forbindelse med audit om luftvejsinfektioner i Roskilde, Vestsjællands, Frederiksborg Amter samt i Torshavn (april/maj). Har holdt foredrag om type 2 diabetes og luftvejsinfektioner på 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september). Har deltaget i EQuIP Conference, Lissabon, Portugal (21.-23. november) og har været medforfatter på foredrag om målrettet antibiotikapolitik. Han er medlem af Det Fælles Kvalitetsudviklingsudvalg i DSAM/P.L.O. Blev tildelt Brygger Jacobsens Mindelegat (september).

D.G. Hansen har løbende deltaget i planlægnings- og publikationsaktiviteter samt har præsenteret poster ved 11th Symposium of the AEP Section Epidemiology and Social Psychiatry, Århus (17.-20. april) og ved 2nd Nordic Conference in Epidemiology, Århus (10.-12. juni).

J. Holm har forestået auditprojekt om diabetes i almen praksis i Svendborg, som afsluttes i 2003. Han deltog med foredraget *Validity of the monitoring of depression in general practice by means of the Golderg depression scale* på 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september). Er diabeteskoordinator ved Diabetescenter Syd. Har i forskellige sammenhænge undervist sygeplejersker og praktiserende læger i depression.

C.N. Hansen har deltaget i planlægningen af diabetesprojekt for bornholmske læger. Hun har foretaget videnskabelig analyse af flere tidligere auditprojekter samt udarbejdet en projektbeskrivelse til et randomiseret, kontrolleret APO-projekt. Har holdt foredrag om kvalitetsindikatorer ved APO-internat Med fokus på efteruddannelse og evaluering, Kryb-i-ly Kro (1.-2. november).

K. Schæfer har varetaget planlægning, undervisning og bearbejdning af registerdata i forbindelse med infektionsaudit i Roskilde Amt. Har deltaget med foredrag og databearbejdning i forbindelse med infektionsaudit på Færøerne (maj). Har holdt foredrag om infektionsaudit på 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september). Har holdt foredrag *Erfaringer med anvendelse af sygesikringsregistret på APO-internat med fokus på efteruddannelse og evaluering*, Kryb-i-ly Kro (1.-2. november).

A. Munck deltog i 12. Nordiske kongress i allmenmedisin, Trondheim, Norge (4.-7. september) og var chairman på symposiet *Audit as a tool for maintaining a rational antibiotic policy in the Nordic countries*. Holdt desuden foredraget *Type 2 diabetes i almen praksis – resultatet fra en audit i Ribe Amt*. Deltog med foredraget *Audit on respiratory tract infections* i EQuiP Conference, Lissabon, Portugal (21.-23. november). Har holdt kursus om luftvejsinfektioner, Torshavn (maj). Har besøgt forskningsenheden for almen medicin i Lund, Skåne (30. januar). Har haft betydende indenlandsk foredrags- og kursusvirksomhed. Er medlem af DSAMs følgegruppe vedrørende kliniske vejledninger, formand for DSAMs arbejdsgruppe til udarbejdelse af vejledning om osteoporose, medlem af følgegruppen for Kvalitetsudviklingsudvalget i Fyns Amt og medlem af Hjerteforeningens hovedbestyrelse.

Epidemiologi

Professor *Leiv S. Bakketeig*

Professor, dr.med. *Kaare Christensen*, Ph.D. (forskningsprofessor indtil 30. marts, forskningsleder)

Forskningsprofessor, lic.scient. *Jesper Lier Boldsen* (fratrådt 31. juli, se Retsmedicinsk Institut)
Gæsteprofessor, M.A. *Hans-Peter Kohler*, Ph.D.

Gæsteprofessor, cand.med. *Jeffrey C. Murray*, Ph.D. (fra 1. juli)

Lektor, cand.med. *Karen Andersen-Ranberg*, Ph.D. (gæsteforsker indtil 30. september, fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Lise Bathum*, Ph.D. (fra 1. september, fondslønnet, halv tid,)

Lektor, cand.med. *Bernard Jeune* (institutleder)

Lektor, cand.med. *Kirsten Ohm Kyvik*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Vilstrup Holm*, Ph.D. (fondslønnet, deltid)

Adjunkt, cand.med. *Kjeld Andersen*, Ph.D. (til 28. februar, fondslønnet)

Adjunkt, cand.scient. *Lene Christiansen*, Ph.D. (fondslønnet)

Adjunkt, cand.scient. *Jacob von Bornemann Hjelmberg*, Ph.D. (fondslønnet)

Adjunkt, cand.scient. *Jakob Mortensen*, Ph.D. (fra 1. oktober, fondslønnet)

Adjunkt, cand.med. *Vibeke Rasch*, Ph.D. (fondslønnet)

Kandidatstipendiat, cand.med. *Henrik Frederiksen* (Ph.D.-studerende indtil 30. november, herefter fondslønnet)

Forskningsassistent, cand.scient. *Maria Iachina* (fondslønnet)

Forskningsassistent, cand.san. *Maja Laursen* (fra 1. december, fondslønnet)

Forskningsassistent, cand.mag. *Helle Rexbye* (fra 1. oktober, fondslønnet)

Gæsteforsker, cand.med. *David Gaist*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Ester Garne*

Gæsteforsker, cand.med. *Hanne Nybo*, Ph.D.

Bioanalytiker *Berit Bents* (1. januar-31. juli, fondslønnet)

Sygeplejerske *Gitte Bay Christensen* (fra 1. oktober, fondslønnet)
Korrespondent *Kirsten M. Gauthier* (enhedssekretær)
Kontorfunktionær *Dorte Hansen* (fra 1. september, fondslønnet)
IT-medarbejder *Lars Hvidberg*
Sekretær *Jytte Duerlund Jensen* (fondslønnet)
Korrespondent *Jette Jørgensen* (fra 1. april, fondslønnet)
IT-medarbejder *Hoang Minh Khanh* (fondslønnet)
Projektsygeplejerske *Anja Ferslev Klynge* (til 31. december, fondslønnet)
Laborant *Susanne Knudsen* (fra 1. oktober, fondslønnet)
IT-medarbejder *Kirsten Pagh* (fondslønnet)
Kontorfuldmægtig *Birgit Skouboe* (institutsekretær)
Dataanalytiker, cand.scient. *Axel Skytthe*, Ph.D. (halvt fondslønnet)
IT-medarbejder *Birgit Wich* (fondslønnet)
Kontorfunktionær *Ulla Wich* (fra 1. september, fondslønnet, deltid,)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Søren Bak (til 30. juni)
Camilla Bille
Annette Erlangsen (fondslønnet, fra 1. oktober)
Anja Lisbeth Frederiksen (eksternt aflønnet)
Henrik Frederiksen (afleveret afhandling 30. november)
Tina R. Kilburn (fondslønnet, fra 1. februar)
Charlotte Kristiansen (fondslønnet)
Karoline Schousboe (til 30. april)

Gæsteforskende Ph.D.-studerende pr. 31. december:

René Fejer (se Institut for Idræt og Biomekanik)
Pia Skov Hansen (se Klinisk Institut)
Marianne Juel Kjeldsen (se Klinisk Institut)

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor *Nancy Segal*, California State University, Fullerton, USA: Twins and what they tell us about human behavior (2. april).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Center for Aldringsforskning ved Epidemiologi afholdt i anledning af afslutningen på en 5 års bevilling fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd konferencen Aldring under forandring på Campus med følgende program: B. Jeune: Aldring under forandring, J.W. Vaupel: Er vi tæt på en grænse for livslængden?, K. Christensen: Hvorfor ældes vi forskelligt? og Fremtidig forskning ved Center for Aldringsforskning, K. Andersen-Ranberg: Er det lange liv besværligt? og Masteruddannelse i Gerontologi ved Syddansk Universitet, L. Puggaard: Fysisk træning er aldrig for sent, cand.med. Kjeld Andersen, Ph.D., Center for Demensforskning, Afd. P, Odense Universitetshospital og C. Kronborg Andersen: Kan vi undgå demens? Hvad koster det?, I. Sønbo Kristiansen: Sundhedsydelser til ældre – en voksende byrde for samfundet?, J. Poulsen: Gamle billeder og nye udfordringer (6. maj). Der deltog 142 personer.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Andersen deltog med det inviterede foredrag Risk factors for dementia ved The Biology of Psychoses. World Federation of Societies of Biological Psychiatry Annual Meeting i København (13.-16. juni). Deltog yderligere med det inviterede foredrag Risikofaktorer for demens ved det årlige Strømgren symposium i Århus (20. november). Han har været ad hoc referee ved Acta Psych Scand.

K. Andersen-Ranberg er engageret i EU forskningsprojekterne SHARE (Survey on Health, Aging and Retirement in Europe) med deltagelse i koordinationsmøde i Madrid, Spanien (15.-17. marts) samt ECHA (European Challenge of Healthy Ageing) med deltagelse i

koordinationsmøde i Montpellier, Frankrig (13.-15. maj). Hun deltog med foredraget Er det lange liv besværligt? samt præsenterede arbejdet med oprettelsen af en Masteruddannelse i Gerontologi ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i Center for Aldringsforsknings konference Aldring under forandring på Syddansk Universitet i Odense (6. maj). Hun var medlem af kongreskomiteen og fungerede tillige som chairman på sessionen Geriatric medicine – clinical practice på den 16. Nordiske Gerontologi Kongres i Århus (25.-28. maj). Ud over som klinisk lektor at varetage undervisningen af medicinstuderende i faget geriatri ved Syddansk Universitet og Odense Universitetshospital har hun desuden holdt foredrag for læger på A-kursus i Klinisk Socialmedicin for Samfundsmedicinere i Odense (14. juni), praktiserende læger i Nordjyllands Amt i Slette Strand (22. august). Hun underviste Ph.D.-studerende i The Oldest-Olds. Myths or realities? på det nordiske Nordplus Intensive Course, Life-Course Perspective on Ageing ved Institut for Idræt og Biomekanik (24.-30. august). Hun deltog i SHARE koordinationsmøde i København (4.-5. oktober). Hun holdt foredragene Sygdomsforekomst og funktionsevne hos de meget gamle og Levende døde eller raske overlevende? for læger på A-kursus i Intern Medicin og for praktiserende læger i Thisted (17. oktober). Endelig holdt hun foredraget Aldringsprocessen – kan man undgå den? på efteruddannelseskursus for læger under Fællesudvalget i København (4. december).

S. Bak holdt foredraget Selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: a population based case-control study ved 11th European Stroke Conference i Geneve, Schweiz (29. maj-1. juni). Deltog med foredraget Risiko for apopleksia ved brug af selective serotonin reuptake hæmmere ved årsmødet i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi i København (21. november).

L.S. Bakketeig har undervist lægerne ved Odense Universitetshospital i klinisk epidemiologi (29. januar). Han er medlem af en tremands rådgivningsgruppe knyttet til et større internationalt forskningsprojekt finansieret af National Institutes of Health (NIH) i USA. Dette er et opfølgingsstudie på børn, som blev født i Holland i 1945 i et område med ekstrem sult (madblokade). Undersøgelsen er et 4-5 års projekt i samarbejde mellem hollandske og amerikanske forskere. I den forbindelse deltog hani møde i Leiden, Holland (6.-8. marts). Han var leder af et ugelangt Ph.D.-kursus på Syddansk Universitet, Odense i epidemiologi (11.-15. marts). Han var på forskningsophold ved Center for Disease Control i Atlanta, Georgia, USA (18.-23. marts). Han var inviteret som åbningsforedragsholder ved 2. Nordiske Kongress i Epidemiologi i Århus (10.-13. juni). Han deltog som mødeleder ved Norsk Epidemiologis 10. årsmøde i Trondheim (14.-15. november). Han var inviteret som videnskabelig konsulent til International Atomic Energi Agency (IAEA) i Wien (9.-13. december). Han blev benyttet en del som rådgiver for Verdens Helseorganisation blandt andet The WHO million women study. Han har også været ekstern ekspert i et større litteratur-review projekt om Intra Cellular Sperm Injection (ICSI) ledet af Senter for Medisinsk Metodevurdering i Oslo (januar-juni). Han har været benyttet som rådgiver for og bedømmer af forskningsprojekter for det svenske og det norske forskningsråd. Han har også været medlem af bedømmelsesudvalget for et professorat i Århus og fire lektorater og en forskningsoverlægestilling ved Klinisk Epidemiologisk Afdeling i Århus og været medlem af/formand for i alt fem Ph.D.-bedømmelsesudvalg, 3 ved Aarhus Universitet og 2 ved Syddansk Universitet. Han har været inviteret som bidragsyder til de skandinaviske medicinske tidsskrifter Läkertidningen, Tidsskrift for den norske lægeforening og Ugeskrift for Læger. Han er medlem af rådgivningsgruppen for Danske Medicinske Referenceprogrammer. Han benyttes som referee i en række videnskabelige tidsskrifter, både amerikanske, europæiske og nordiske.

L. Bathum var medforfatter på posteren Do Interleukin 6 gene promoter polymorphisms influence susceptibility to age-related disability and diseases? præsenteret af L. Christiansen på kongressen Functional Genomics of Ageing i Sevilla, Spanien (24.-26. april). Deltog i Workshop on Biobanks i Uppsala, Sverige (12.-13. september). Kursusleder på A-kursus i Molekylær Medicin i Odense (25.-27. november). Medlem af bestyrelsen af Fyns Medicinsk Selskab. Referent ved tidsskriftet Archives of Internal Medicine. Medlem af Uddannelsesudvalg I under Dansk Selskab for Klinisk Biokemi. Medlem af arbejdsgruppe under Dansk Selskab for Klinisk Biokemi til udarbejdelse af målbeskrivelse for uddannelse inden for Klinisk Biokemi.

C. Bille deltog i 2nd Nordic Conference in Epidemiology i Århus (9.-12. juni).

K. Christensen holdt foredraget Hvorfor ældes vi så forskelligt på Dansk Medicinsk Selskabs 2297. møde (19. januar). Han holdt foredraget Age trajectories of genetic variance in physical functioning ved mødet Genetics Behavior and Aging på National Institute on Aging, National Institute of Health, Bethesda, Maryland, USA (29. marts). Han blev udnævnt til professor i epidemiologi ved Institut for Sundhedstjenesteforskning (1. april). Han holdt det inviterede foredrag Aldringens biologi - hvor påvirkelig er den? på årsmødet for Danske Tandlægers Forening (DTF) i Bella Centeret i København (13. april) samt endnu et inviteret foredrag med titlen The heritability of ageing and functional decline in humans ved konferencen Genomics of Ageing i Sevilla, Spanien (24.-27. april). Han bidrog med foredraget Hvorfor ældes vi så forskelligt? ved Center for Aldringsforsknings konference om aldring på Syddansk Universitet (6. maj). Han deltog med plenarforelæsningsen Why do we age so differently - biological aspects? på 16. Nordiske kongres i gerontologi i Århus (25.-28. maj). Han bidrog til 8 abstracts på 2. Nordiske kongres i epidemiologi i Århus (9.-12. juni). Han holdt det inviterede foredrag Aging research - the intersection between epidemiology, genetics and demography på kurset Mini-medical school for social scientists arrangeret af RAND Summer Institute i Santa Monica, Californien, USA (17.-18. juni). Han arrangerede sammen med A. Skytthe det internationale Ph.D.-kursus Analysis of Twin data, som blev organiseret i samarbejde med The international Max Planck Research School for Demography og afholdt på Syddansk Universitet (29. juli-2. august). I sin egenskab af vejleder deltog han i læge Claus Bischoffs Ph.D.-afhandling med titlen Mechanisms and consequences of telomere shortening in aging på Aarhus Universitet (14. august). Som medlem af the Committee for Mortality Projections deltog han i et møde i The Swedish National Social Insurance Board i Lund, Sverige (3.-4. september). Han deltog ligeledes som medlem i et møde i The Advisory Board on the Russian Stress and Aging Survey i Rostock, Tyskland (12.-13. september) samt i et review panel meeting i the Research Council of Health, Academy of Finland, Helsinki (19.-20. september). Han holdt det inviterede foredrag Twin Studies of Aging ved konferencen Learning from healthy octogenarians workshop, der var arrangeret af Unilever Corporate Research i London (8.-9. oktober). Han holdt festtalen med titlen Hvorfor ældes vi så forskelligt? ved Syddansk Universitets årsfest (10. oktober). Han holdt foredraget Aging: Demography, genes versus environment, the theories of aging på et kursus i geriatri arrangeret af Sundhedsstyrelsen på Syddansk Universitet (11. november). Han deltog som hovedvejleder for stud.scient.san. Maja Laursen i dennes forsvar af sin hovedopgave Postterm graviditet - en normal variation af graviditetens længde? ved Den Sundhedsfaglige Kandidatuddannelse på Syddansk Universitet (13. november). Han bidrog til konferencen Velfærdsstatens udfordringer med det inviterede foredrag Hvorfor ældes vi så forskelligt? på Syddansk Universitet (21. november). Han er scientific review board member for Demographic Research samt scientific reviewer for de udenlandske organisationer National Institute of Health, Bethesda, USA, The Research Council of Health (The Academy of Finland), The Norwegian Centre of Excellence Scheme, The Division for Medicine and Health in the Research Council of Norway. Han er ad hoc referee for en lang række internationale tidsskrifter. Han er forskningsleder for fagområdet for epidemiologi, Deputy Director for et internationalt forskningsprogram Oldest-Old Mortality (årligt budget ca. 15 mio kroner) med basis i Terry Sanford Institute, Duke University, North Carolina, USA samt medlem af den daglige ledelse og følgegruppen for Det Danske Tvillingregister og bestyrelsen for Center for Aldringsforskning ved Syddansk Universitet. Han blev udpeget som medlem af styrekomiteen samt Head of the Epidemiological core for EU-projektet GENOMEUTWIN (Genome-wide analyses of European twin and population cohorts to identify genes in common diseases). Projektet, som har modtaget 13 mio Euro, er et samarbejde mellem 6 europæiske tvillingregistre. Han er desuden bestyrelsesmedlem af Dansk Gerontologisk Selskab. Han repræsenterer arbejdslederne i sikkerhedsgruppen på Epidemiologi, Institut for Sundhedstjenesteforskning.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Han holdt 6 populærvidenskabelige foredrag.

Bidrag i medierne:

Fast spalte i læbe-ganespalte forældreforeningsbladet LLG-bladet.

Jan. Jagten på et langt liv. Artikel i Helse

06.06. Overdødeligheden hos mænd kortlægges. Interview til Radioavisen samt artikel til Jyllandsposten

07.06. Kan en gnavpot blive 100 år? Interview til Fyens Stiftstidende

Juni. Et langt og godt liv. Artikel i Sampension

L. Christiansen deltog med posteren Do Interleukin 6 gene promoter polymorphisms influence susceptibility to age-related disability and diseases? I konferencen Functional Genomics of Ageing i Sevilla, Spanien (24.-26. april). Hun deltog i seminaret Real-time PCR User Meeting i Stockholm, Sverige (14. maj) og i Training Course in Chip Technology i London (8.-10. september).

A. Erlangsen deltog i samarbejde med andre medlemmer fra en forskergruppe med foredraget Ældre og Selvmord i det andet forskerseminar Selvmordsforskning i Danmark i Odense (11. marts). Derudover deltog hun med foredraget Suicide among elderly: The influence of loss of partner and psychiatric illness samt præsenterede posteren Suicide in Lithuania – one of the highest suicide rates in the world – a rare case of over-reporting? I Population Association of America's årlige møde i Atlanta, Georgia, USA (7.-9. juni). Denne poster blev belønnet med Blue ribbon award winner at the PAA. Hun holdt præsentationerne Psychiatric predictors for suicide among the elderly samt Decomposition of the suicide rate i 9th European Symposium on Suicide and Suicidal Behaviour på University of Warwick i Coventry, England (14.-17. september). For førstnævnte præsentation blev hun tildelt prisen Young lecturer award. Yderligere deltog hun i det tredje forskerseminar Selvmordsforskning i Danmark på Vejstruplund, Sydfyn (20.- 21. november).

A.L. Frederiksen deltog med præsentation af projektet Maternally Inherited Diabetes and Deafness. En populationsundersøgelse i Årsmøde i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik på Vejle Fjord (30. november-1. december). Underviste folkesundhedsvidenskabstuderende i faget fysiologi i Esbjerg (2., 4., 5. december).

H. Frederiksen deltog med posteren Do children of long-lived parents age more successfully? I 2nd Nordic Conference in Epidemiology i Århus (9.-12. juni). Han holdt foredraget Does muscle strength decrease at a constant rate in second half of life? Evidence from cross-sectional and longitudinal data among 9,285 Danes ved The Gerontology Society of America 55th Annual Scientific Meeting i Boston (22.-26. november). Han blev udpeget til medlem af det amtslige videreuddannelsesråd for Fyns Amt samt til det lægelige rådgivningsudvalg ved Fonden for Lægevidenskabelig Forskning ved Fyns Amts Sygehusvæsen.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

I forbindelse med publikationen Frederiksen H, McGue M, Jeune B, Gaist D, Nybo H, Skytthe H, Vaupel JW, Christensen K. Do children of long-lived parents age more successfully? Epidemiology 2002; 13: 334-339 opnåede H. Frederiksen pressedækning fra:

09.05. Parents' Very Old Age Can Indicate Child's Health. Reuters, New York

04.07. Gamle forældre = sund alderdom. Søren Bom i TV2 Fyn

05.07. Gamle forældre giver sundere alderdom. Kent Kristensen i Ny Viden

06.07. Gamle forældre giver sundere alderdom. Ritzaus Bureau, Berlingske Tidende, Politiken, DR1 TV Avisen, Fyens Stiftstidende, Fyns Amts Avis

D. Gaist deltog med det inviterede foredrag Statins and risk of polyneuropathy: a case-control study i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis møde i København (21. november) og med det inviterede oversigtsforedrag Surveillance of triptan use and abuse based on prescriptions registers i Dansk Hovedpine Selskabs møde i København (25. november). Han var referee ved tidsskrifterne Cephalalgia og Stroke.

E. Garne deltog i Eurocat Steering Committee møde i London (1. marts). Deltog i Eurocat Registry Leaders møde i Lissabon, Portugal (6.-8. juni). Deltog med foredraget Autopsy rates in stillbirths and infant deaths (medforfattere Kock KF, Vestergaard V, Hardt-Madsen M) og med posteren Congenital hydrocephalus – prevalence and prognosis (medforfattere Christensen JH, Hansen LK) i XVIII European Congress of Perinatal Medicine i Oslo (19.-22. juni). Hun deltog endvidere i Eurocat Steering Committee møde i Dublin, Irland (7. december). Deltog i arbejdsgruppe i Fødevarerdirektorater vedrørende anbefalinger om folinsyreprofylakse til gravide. Ansat som pædiatrisk epidemiolog ved det centrale Eurocat Register, University of Ulster, Belfast, Nordirland 1 dag om ugen fra 1. april, herunder 4 besøg i Belfast.

J. von Bornemann Hjelmberg deltog i Third international meeting on the genetic epidemiology and complex traits i Cambridge, England (4.-6. april). Holdt foredraget Analyse

af tvillinger for Naturvidenskabeligt Selskab på Fyn på Syddansk Universitet (24. april). Han var medforfatter på foredraget The phenomena of selection in aging studies af I. Iachine, J. Hjelmborg, K. Christensen på Second nordic conference in epidemiology i Århus (9.-12. juni) samt i Longitudinal analysis of twin data på Syddansk Universitet (29. juli-3. august). Publicerede noterne Eksempler i medicinsk statistik for medicinstuderende.

N.V. Holm var af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet udpeget som formand for bedømmelsesudvalget af Charlotte Floridans Ph.D.-afhandling Throphoblast Cell Adhesion, Invasion and Migration in Intrauterine, Tubal and Molar Pregnancies. A study of Fetal and Maternal Tissue (28. juni). Han holdt sammen med A. Skytthe, K. Christensen og K.O. Kyvik foredraget Genetic epidemiological study of testicular cancer in Danish twins born 1870-1982 ved 5th workshop on CIS and cancer testis 2002 i København (29.-31. august). Han deltog i Fifth Congress of the European Association of Neuro-oncology i Firenze, Italien (7.-10. september). Han er medlem af den daglige ledelse og følgegruppe for Det Danske Tvillingregister. Han er udpeget til medlem af Sundhedsministeriets følgegruppe vedrørende kræftsygdomme og Fyns Amts Kræftstyregruppe. Han var medlem af en ekstraordinær redaktionskomite vedrørende cancer i Ugeskrift for Læger. Han er medlem af advisory board til den store europæiske kræftkongres ECCO 2003 i København. I forårs- og efterårssemestret holdt han forelæsninger for medicinstuderende ved Syddansk Universitet i genetik, epidemiologi og onkologi og har i foråret holdt forelæsninger i epidemiologi for studerende på Suppleringsuddannelsen og Kandidatuddannelsen. Han var formand for Dansk Selskab for Onkologi.

B. Jeune holdt foredraget Aldring og levetid i medicinsk-historisk belysning ved Medicinskhistorisk Selskabs møde i Medicinsk-Historisk Museum i København (13. marts), foredraget Længe Leve!? Om udforskningen af det lange liv på Forskningsdagen, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Panuminstituttet på Københavns Universitet (16. april), foredraget Aldring under forandring. Er vi tæt på en grænse for livslængden? på en konference om aldringsforskning, Center for Aldringsforskning ved Syddansk Universitet i Odense (6. maj), foredraget Living longer - but better? The first Andrus Viidik Lecture in Gerontology 2002 på Den 16. Nordiske Kongres i Gerontologi, Scandinavian Congress Center i Århus (25.-28. maj). Han har desuden sammen med K. Andersen-Ranberg præsenteret posteren The Danish Longitudinal Centenarian Study: A population-based study of Danish Centenarians born 1895/96 og sammen med A. Skytthe m.fl. præsenteret posteren Exceptional longevity in humans: the role of familial clustering på 2nd Nordic Conference in Epidemiology i Århus (10.-12. juni). Han holdt foredraget Multidisciplinary ageing research på Ageing, wellbeing, and technology graduate school seminar, Jyväskylä University, Finland (2.-4. september). Han har foruden at deltage i ovennævnte møder og konferencer deltaget i Fællesseminar mellem forskere ved Syddansk Universitet og konsulenter ved Institut for Pensions- og Ældrepolitik, Syddansk Universitet i Odense (16. september). Han holdt foredraget Aldring og levetid i medicinsk-historisk belysning. Medicinsk Historisk Selskab på Fyn på Odense Universitetshospital (28. oktober) og holdt foredraget Længe leve!? Om udforskningen af det lange liv på Norsk Geriatrik Forenings Årsmøde på Radisson SAS Hotel i Oslo (7. november). Han var medlem af bestyrelsen for Videnscentret på Ældreområdet, Institut for Gerontologi i København, medlem af 4. maj-kollegiets bestyrelse, medlem af National Institute of Aging's Advisory Panel on Exceptional Longevity (APEL), medlem af Fondation IPSEN's Longevity Jury, medkoordinator af Alliance for Research on Longevity and Exceptional Survival (ARLES) og medlem af International Database on Longevity's Scientific Advisory Board. Han er medlem af ledelsesgruppen ved sundhedsvidenskab, er leder af Center for Aldringsforskning, er vicedirektør for fordybelsessporet på den nye studieordning og medlem af koordinationsudvalget. Han har undervist på MPH-uddannelsen i Århus, på forskellige Ph.D.-kurser og på speciallægekursus for geriatere. Han har været formand for bedømmelsesudvalget på cand.scient. T. Skovgaard Poulsens Ph.D.-afhandling Sygehusplaner mellem ideal og virkelighed: Fynsk Sygehuspolitik 1950-1990. Han har sammen med J.W. Vaupel redigeret serien Odense Monographs on Population Aging og været reviewer på manuskripter til tidsskrifterne Scandinavian Journal of Public Health og Aging Clinical and Experimental Research.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Jeune, B. Længe leve!? Om udforskningen af det lange liv. København: Fremad, 2002.

Populærvidenskabelige foredrag:

30.08-01.09. Foredraget Alderdom er ikke lig med affældighed med Lone Kühlmann som ordstyrer på Seniorrampen 50+ på vej mod seniorlivet. Forum, København

Bidrag i medierne:

Han har været interviewet og anmeldt i Danmarks radio og fjernsyn, en række dagblade og populære tidsskrifter i forbindelse med udgivelse af bogen Længe leve!? Om udforskningen af det lange liv.

K.O. Kyvik deltog i møde om den kliniske børnepsykiatriske database BUPBase i Skagen (22.-24. april), i planlægningsmøde om et EU-samarbejde om etablering af et europæisk flerfødselsregister i Leuven, Belgien (30. maj). Hun deltog med det inviterede foredrag Udvikling og evaluering af en individbaseret optagelse på medicin i Temadag for undervisere på de mellemlange videregående uddannelser på Syddansk Universitet (4. juni). Hun deltog med posteren Incidence of type 1 diabetes in young adults across Europe (the IDA study), a European multicentre study of the epidemiology and genetic epidemiology of type 1 diabetes in young adults af K.O. Kyvik, L. Nyström, F. Gorus, M. Songini, D. Michalkova, P. Burton, m.fl. og som medforfatter på posteren Are general and abdominal fat controlled by the same aetiological factors? – a genetic epidemiological study af K. Schousboe, P. Visscher, B. Erbas, J.E. Henriksen, J.L. Hopper, T.I.A. Sørensen, K.O. Kyvik i 2. Nordiske Epidemiologi Kongres i Århus (10.-12. juni). Hun var medforfatter på foredraget The impact of genetic and environmental factors on interindividual differences in caffeine metabolism alias CYP1A2 af K. Brøsen, K.O. Kyvik, T. Brix, B.B. Rasmussen på XIV World Congress on Pharmacology, IUPHAR i San Francisco (7.-12. juli). Deltog i workshop om den Sundhedsfaglige kandidat- og suppleringsuddannelse, Mono- og fler-/tværvideenskabelige tilgange i Svendborg (26. august). Hun var medforfatter på foredraget Twin study of genetic and environmental influences on body size and composition af T.I.A. Sørensen, K. Schousboe, B. Erbas, K.O. Kyvik, J.L. Hopper, J.E. Henriksen på 9th International Congress on Obesity i Sao Paulo, Brasilien (24.-28. august). Hun var medforfatter på foredraget Genetic epidemiological study of testicular cancer in Danish twins af N.V. Holm, A. Skytthe, K. Christensen, K.O. Kyvik på 5th CIS-testis workshop i København (29.-31. august). Hun deltog med foredraget Cumulative risk of Type 1 diabetes up to age 30 years across Europe (the IDA study) af K.O. Kyvik, L. Nyström, F. Gorus, M. Songini, C. Castell, A. Green, m.fl. i 38th Annual Meeting of the European Association for the study of diabetes i Budapest, Ungarn (4. september). Hun var mødearrangør for planlægningsmøde om et EU-samarbejde om etablering af et europæisk flerfødselsregister i København (27. september). Hun holdt det inviterede foredrag Kvindeligt læge og forsker ved mødet Kvindeliv og lægeliv arrangeret af Danske Kvindelige Lægers Forening i København (31. oktober). Arrangør af Dansk Epidemiologisk Selskabs møde med Niels Keiding i anledning af dennes Marvin Zelen Leadership Award 2001 på Københavns Universitet (5. december). Deltog i møde om projektet Genomeutwin i Rom (16.-17. december). Hun er medlem af styringskomiteen for EU-projektet Genomeutwin. Hun deltog i Syddansk Universitets ledelseskurser Organisation og ledelse, Ledelsesroller og Den vanskelige samtale. Arrangør af Ph.D.-kurset Registerforskning ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets forskeruddannelse og underviser på Ph.D.-kurset Datapræsentation. Daglig leder af Det Danske Tvillingregister og medlem af sammes videnskabelige bestyrelse. Medlem af censorkorpset som censor i human genetik og klinisk genetik. Medlem af EUs Expert Evaluator Panel og reviewede EU-ansøgninger. Medlem af bestyrelsen i Dansk Epidemiologisk Forening og Medicinske Universitetslæreres forening, medlem af det sundhedsvidenskabelige Ph.D.-studienævn. Faglig ansvarlig for optagelsen af medicinstuderende i kvote 2. Konsulent for Kompetencecenter for de kliniske databaser, Region Syd. Reviewer for Arthritis Research Campaign, BMJ, Diabetes Care, Diabetologia, Diabetic Medicine, ISIS, Acta Psychiatrica Scandinavica og Nature Reviews Genetics.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

02.04. Arrangør af populærvidenskabeligt møde for tvillinger og tvillingforældre med professor Nancy Segal, California State University, Fullerton, USA

Bidrag i medierne:

Skriver en fast spalte til Flerlingeforældreforeningen Frejas blad.

V. Rasch underviste på masteruddannelsen i International Sundhed i emnet HIV/AIDS - voluntary counselling and testing ved Københavns Universitet (22. marts). Hun har undervist på Ph.D.-kursus afholdt af Department of International Health Care research i emnerne Unsafe

abortion, a hidden factor in maternal mortality samt Finding the victims – research on clandestine abortion på Karolinska Institutet (23.-24. august). Hun underviste på masteruddannelsen i International Sundhed i emnerne A global view of abortion og HIV/AIDS - stigma and voluntary counselling and testing ved Københavns Universitet (3.-4. oktober). Hun fremlagde litteraturstudierne A review of recommended practices in relation to abortion and early pregnancy loss og Literature review of recommended practices in antenatal care på workshop med fokus på maternal health care, som blev afholdt på Cap Verde (27. november-5. december). Har derudover været i Tanzania 3 gange i forbindelse med supervisering af post abortion care forskningsprojekt i Dar es Salaam samt implementering af tilsvarende projekt i Kagera Region (3.-18. marts, 20.-30. juni og 15.-28. september).

A. Skytthe deltog med posterne Exceptional longevity in humans: the role of familial clustering af A. Skytthe, B. Jeune, J.W. Vaupel, K. Christensen og Do children of long-lived parents age more successfully? af H. Frederiksen, M. McGue, B. Jeune, D. Gaist, H. Nybo, A. Skytthe, J.W. Vaupel, K. Christensen i workshop vedrørende ECHA-projekt i Montpellier, Frankrig (11.-14. maj). Endvidere medforfatter til foredraget Evidence of major genetic susceptibility for venous thromboembolism in males: A study of 26,982 Danish twins af T. Bjerregaard Larsen, H. Toft Sørensen, A. Skytthe, S. Paaske Johnsen, J.W. Vaupel, K. Christensen i 2. Nordic Conference in Epidemiology i Århus (9.-12. juni). Medarrangør af Ph.D.-kurset Analysis of Longitudinal Twin Data i Odense (31. juli- 4. august). Medforfatter til foredraget Genetic epidemiological study of testicular cancer in Danish twins born 1870-1982 præsenteret af N. Holm ved den 5. Copenhagen Workshop on Carcinoma in situ and Cancer of the Testis i København (29.-31. august). Medlem af arbejdsgruppe vedrørende GenomEUTwin projekt og har deltaget i arbejdsgruppemøder i Stockholm (11. september), i Stockholm (18.-19. november) samt i Rom (16.-17. december). Medlem af den daglige ledelse og følgegruppen for Det danske Tvillingregister.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

L.S. Bakketeig har modtaget en bevilling på 1.500.000 kroner (2001-2003) fra Center for Forebyggelse, Sundhedsstyrelsen til projektet Udviklingsforstyrrelser hos børn som følge af mødrenes indtagelse af alkohol i svangerskabet. K. Christensen har modtaget en EU-bevilling på 243.473 Euro (2002-2005) til dækning af udgifter i forbindelse med AMANDA-projektet (Advanced Multidisciplinary Analysis of New Data on Ageing) og desuden sammen med K.O. Kyvik modtaget en EU-bevilling på 1.058.760 Euro (2002-2006) til projektet GENOMEUTWIN (Genome-wide analyses of European Twin and population cohorts to identify genes in common diseases), som er et samarbejde mellem 9 europæiske centre. Desuden har K. Christensen fra National Institute of Aging (NIA), National Institute of Health (NIH), USA modtaget 13,2 mio. kroner (1999-2003) til at foretage interviewundersøgelse af ældre danske tvillinger som led i det internationale forskningsprogram Oldest-Old Mortality: Demographic Models and Analyses, hvor J.W. Vaupel har modtaget 70 mio. kroner (1999-2003) fra NIA, NIH, USA. A.L. Frederiksen har modtaget en bevilling fra Toyota Fonden på 90.000 kroner til glucose analyser samt bærbar computer. B. Jeune har modtaget en bevilling fra EU på 1.8 millioner kroner (2002-2004) til European Challenge of Healthy Ageing (ECHA). B. Jeune har endvidere modtaget Fyens Stiftstidendes Forskerpris 2002 på 15.000 kroner. N.V. Holm har modtaget 50.000 kroner fra Misse og Valdemar Risoms Fond til Kræftens Bekæmpelse til kræftforskning og fra Svend Petersens Mindefond modtaget 25.000 kroner til videnskabelige aktiviteter. K.O. Kyvik har modtaget 25.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd som startbevilling til et EU-samarbejde om etablering af et europæisk flerfødselsregister, 250.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd og 30.000 kroner fra Fonden til lægevidenskabens Fremme til projektet Genetic, environmental and intrauterine determinants of chronic diseases in adulthood – with special focus on The Metabolic Syndrome. V. Rasch har sammen med Lisbeth B. Knudsen modtaget en bevilling på 1.200.000 kroner fra Center for Forebyggelse, Sundhedsstyrelsen til et projekt, der skal belyse årsager til valg af provokeret abort blandt danske kvinder og etniske minoritetskvinder.

PUBLIKATIONER

- Andersen K, Nybo H, Gaist D, Petersen HC, McGue M, Jeune B, Vaupel JW, Christensen K.* Mortality among Nonagenarians: The Danish 1905 Cohort Survey. Cognitive Impairment and Dement Geriatr Cogn Disord 2002; 13(3): 156-63.
- Andersen-Ranberg, K.* Danske hundredåriges helbred. Gerontologi og Samfund 2002; 18: 78-81.
- Bache A, Garne E.* Medfødte hjertesygdomme i Fyns Amt. Ugeskr Læger 2002; 164(4): 69-72.
- Bak S, Gaist D, Sindrup SH, Skytthe A, Christensen K.* Genetic liability in stroke. A long-term follow-up study of Danish twins. Stroke 2002; 33: 769-774.
- Bak S, Sindrup SH, Alslev T, Kristensen O, Christensen K, Gaist D.* Cessation of smoking after first ever stroke: a follow-up study. Stroke 2002; 33: 2263-2269.
- Bak S, Tsiropoulos I, Kjærsgaard JO, Andersen M, Møllerup E, Hallas J, García Rodríguez LA, Christensen K, Gaist D.* Selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: a population based case-control study. Stroke 2002; 33: 1465-1473.
- Bakketeig LS, Magnus P.* Hva er en forskningsprotokoll og hvorfor er den nødvendig? Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122(25): 2464-2467.
- Bakketeig LS.* Kan kvinner klare seg uten så mange svangerskapskontroller? Läkertidningen 2002; 1-2(99): 45.
- Brix TH, Kyvik KO, Hegedus L.* Association between birth weight and adult disorders in twins: validity of self-reported birth weight (letter). Twin Res 2002; 5(4): 308-9.
- Bruunsgaard H, Østergaard L, Andersen-Ranberg K, Jeune B, Pedersen BK.* Proinflammatory Cytokines, Antibodies to Chlamydia pneumoniae and Age-associated Diseases in Danish Centenarians: Is There a Link? Scand J Infect Dis 2002; 34: 493-499.
- Bugge M, Holm NV.* Abdominal wall defects in Denmark 1970-1989. Paediatr-Perinat-Epidemiol 2002; 16: 73-81.
- Christensen K, Gaist D, Vaupel JW, McGue M.* The genetic contribution to rate-of-change in functional abilities among Danish twins aged 75 years and older. American Journal of Epidemiology 2002; 155(2): 132-139.
- Christensen K, Mortensen PB.* Facial clefting and psychiatric diseases: A follow-up of the Danish 1936-1987 facial cleft cohort. Cleft Palate-Craniofacial Journal 2002; 39(4): 392-396.
- Christensen K.* Methodological issues in epidemiological studies of oral clefts. I: Wyszynski DF, red. Cleft Lip and Palate - from origin to treatment. Oxford: Oxford University Press, 2002: 101-107.
- Christensen K.* Vitamins, fever and birth defects - consistent interaction or persistent bias? Epidemiology 2002; 13(6): 620-21.
- Douw K, Vondeling H, Bakketeig LS, Gabbay J, Hansen NW, Kristensen FB.* HTA education and training in Europe. Int J Technol Assess Health Care 2002; 4(18): 808-819.
- Frederiksen F, McGue M, Jeune B, Gaist D, Nybo H, Skytthe AE, Vaupel JW, Christensen K.* Har børn af længelevende forældre en bedre alderdom? Ugeskr Læger 2002; 164/43: 5027-5031 (inviteret parallelpublikation).
- Frederiksen H, Gaist D, Petersen HC, Hjelmberg J, McGue M, Vaupel JW, Christensen K.* Hand Grip Strength - a phenotype suitable for identifying genetic variants affecting mid- and late-life physical functioning. Genetic Epidemiology 2002; 23: 110-122.
- Frederiksen H, McGue M, Jeune B, Gaist D, Nybo H, Skytthe A, Vaupel JW, Christensen K.* Do children of long-lived parents age more successfully? Epidemiology 2002; 13: 334-339.
- Gaist D, Jeppesen U, Andersen M, García Rodríguez LA, Hallas J, Sindrup SH.* Statins and risk of polyneuropathy: a case-control study. Neurology 2002; 58: 1333-7.
- Garne E, Haeusler M, Barisic I, Gjergja R, Stoll C, Clementi M, The Euroscan Study Group.* Congenital diaphragmatic hernia: evaluation of prenatal diagnosis in 20 European regions. Ultrasound Obstet Gynecol 2002; 19: 329-33.
- Garne E, Rasmussen L, Husby S.* Gastrointestinal malformations in Funen County 1980-93. Epidemiology, surgery and mortality. Eur J Pediatr Surg 2002; 12(2): 101-6.
- Garne E.* Antiepileptika og medfødte misdannelser – derfor skal provokerede aborter inkluderes. Ugeskr Læger 2002; 164: 918.
- Graafmans WC, Richardus JH, Borsboom GJJM, Bakketeig LS, Langhoff-Roos J, Bergsjø P, Macfarlane A, Verloove-Vanhorick SP, Mackenbach JP, The EuroNatal working group.* Birth Weight and Perinatal Mortality: A Comparison of Optimal Birth Weight in Seven Western European Countries. Epidemiology 2002; 13(5): 569-574.
- Hartvigsen J, Bakketeig LS, Leboeuf-Yde C, Engberg M, Lauritzen T.* Sammenhængen mellem fysisk arbejdsbelastning og lændesmerter sløres af Healthy worker effekten. Ugeskr Læger 2002; 164: 2765-8.

Hjelmborg JvB, Kyvik KO. Consistency in Classification of Diabetes Mellitus. The IDA Study, final report PL 963369, 2002.

Hjöllund NH, Storgaard L, Ernst E, Bonde JP, Christensen K, Olsen J. Correlation of scrotal temperature in twins. *Human Reproduction* 2002; 17(7): 1837-8.

Hvilsom GB, Thorsen P, Jeune B, Bakketeig LS. C-reactive protein: a serological marker for preterm delivery? *Acta Obstet Gynecol Scand* 2002; 81: 424-429.

Iachina M, Jørgensen B, Christensen K, Iachine I. Analysis of functional abilities for elderly Danish twins using GEE models. *Twin Research* 2002; 5(4): 289-293.

Jensen TK, Carlsen E, Jørgensen N, Berthelsen JG, Keiding N, Christensen K, *m.fl.* Poor semen quality may contribute to recent decline in fertility rates. *Human Reproduction* 2002; 17(6): 1437-40.

Jessner W, Der-Petrossian M, Christiansen L, Maier H, *m.fl.* Porphyria cutanea tarda during interferon/ribavirin therapy for chronic hepatitis C. *Hepatology* 2002; 36(5): 1301-2.

Jeune B, Swane C. Aldring under forandring. *Gerontologi og Samfund* 2002; Suppl.1: 3A-4A.

Jeune B. Aldringens demografi og det lange liv. I: Swane CE, Blaakilde AL, Amstrup K, red. *Gerontologi - livet som gammel*. København: Munksgaard, 2002: side 31-43.

Jeune B. Det lange liv - fremtidens udfordring. *Gerontologi og Samfund* 2002; Suppl.1: 19A-21A.

Jeune B. Længe leve!? Om udforskningen af det lange liv. København: Forlaget Fremad, 2002.

Jeune, B. Living longer - but better? (Review Article). *Aging Clinical and Experimental Research* 2002; 14: 72-93.

Jeune, B. Moderne aldringsforvirring og gammel visdom. *Gerontologi og Samfund* 2002; 18: 15-17.

Johnson W, McGue M, Gaist D, Vaupel JW, Christensen K. Frequency and heritability of depression symptomatology in the second half of life: evidence from Danish twins over 45. *Psychological Medicine* 2002; 32(7): 1175-85.

Kessel L, Hougaard JL, Sander B, Kyvik KO, Sørensen TIA, Larsen M. Lens aging as an indicator of tissue damage associated with smoking and nonenzymatic glycation - a twin study. *Diabetologia* 2002; 45: 1457-62.

Kjeldsen MJ, Kyvik KO, Christensen K, Friis ML. Genetic and Environmental factors in febrile seizures: A Danish population-based twin study. *Epilepsy Research* 2002; 51: 167-177.

Kläning U, Pedersen CB, Mortensen PB, Kyvik KO. A possible association between the genetic predisposition for dizygotic twinning and schizophrenia? *Schizophrenia Research* 2002; 58(1): 31-35.

Kohler HP, Knudsen LB, Skytthe A, Christensen K. The fertility Pattern of Twins and the General Population Compared: Evidence from Danish Cohorts 1945-64. *Demographic Research* 2002; 6: 91-118.

Langer A, Villar J, Romero M, Nigenda G, Piaggio G, Kuchaisit C, Rojas G, Al-Osimi M, Belizan JM, Farnot U, Al-Mazrou Y, Carroli G, Ba'ajeel H, Lumbiganon P, Pinol A, Bergsjø P, Bakketeig LS, *m.fl.* Are women and providers satisfied with antenatal care? Views on a standard and a simplified, evidence-based model of Care in four developing countries. *BMC Women's Health* 2002; 2: 7.

Leboeuf-Yde C, Dijk Jv, Franz C, Hustad SA, Olsen D, Pihl T, Röbech R, Vendrup SS, Bendix T, Kyvik KO. Motion Palpation Findings and Self-Reported Low Back Pain in a Population-based Study Sample. *Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics* 2002; 25: 80-87.

Lumbiganon P, Piaggio G, Villar J, Pinol A, Bakketeig LS, *m.fl.* The epidemiology of syphilis in pregnancy. *Int Journal of STD & AIDS* 2002; 13: 486-494.

Passarino G, Calignano C, Vallone A, Franceschi C, Jeune B, Robine JM, Yashin AI, Cavalli Sforza LL, De Benedictis G. Male/female ratio in centenarians: a possible role played by population genetic structure. *Exp Gerontol* 2002; 37: 1283-1289.

Petersen HC, Jeune B, Vaupel JW, Christensen K. Reproduction life history and hip fractures. *Ann Epidemiol* 2002; 12: 257-263.

Petrovsky N, Kyvik KO, Bonnevie-Nielsen V, Beck-Nielsen H, Green A, Harrison LC. Evidence from twins for acquired cellular immune hyperactivity in type 1 diabetes. *Immunology* 2002; 106(4): 584-9.

Rasch V, Wielandt H, Knudsen LB. Living-conditions, contraceptive use and the choice of induced abortion among pregnant women in Denmark. *Scand J Pub Health* 2002; 30(4): 293-299.

Rasch V. Contraceptive failure - Results from a study conducted among women with accepted and unaccepted pregnancies in Denmark. *Contraception* 2002; 66(2): 109-116.

Rasmussen BB, Brix TH, Kyvik KO, Brøsen K. The interindividual differences in the 3-demethylation of caffeine alias CYP1A2 is determined by both genetic and environmental factors. *Pharmacogenetics* 2002; 12(6): 473-478.

Rosholm, J-U, Nybo H, Andersen-Ranberg K, Himmelstrup B, Skjelbo E, Christensen K, Gram LF. Hyponatraemia in very old nonhospitalised people: association with drug use. *Drugs-Aging* 2002; 19: 685-93.

Sandmand M, Andersen-Ranberg K, Pedersen A, Skinhøj P. Is ageing associated with a shift in the balance between Type 1 and Type 2 cytokines in humans? *Clin Exp Immunol* 2002; 27: 107-14.

Schousboe K, Henriksen JE, Kyvik KO, Sørensen TIA, Petersen PH. Reproducibility of S-insulin and B-glucose responses in two identical oral glucose tolerance tests. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 623-630.

Sjaastad O, Bakketeig LS. Tractor drivers' head- and neck-ache: Vågå study of headache epidemiology. *Cephalagia* 2002; 22: 462-467.

Sjaastad O, Frederiksen TA, Petersen HC, Bakketeig LS. Grading of headache intensity. A proposal. *J Headache Pain* 2002; 3: 117-127.

Sjaastad O, Pettersen H, Bakketeig LS. The Vågå study of headache epidemiology II. Jabs: clinical manifestations. *Acta Neurol Scand* 2002; 105: 25-31.

Skytthe A, Kyvik KO, Holm NV, Vaupel JW, Christensen K. The Danish twin registry: 127 cohorts of twins. *Twin Research* 2002; 5 (5): 352-357.

Storgaard L, Bonde JP, Ernst E, Andersen CY, Kyvik KO, Olsen J. Effect of prenatal exposure to oestrogen on quality of semen: comparison of twins and singleton brothers. *BMJ* 2002; 325(7358): 252-3.

Svendson A, Holm NV, Kyvik KO, Petersen PH, Junker P. Relative importance of genetic effects in rheumatoid arthritis: historical cohort study of Danish nationwide twin population. *BMJ* 2002; 324: 264-267.

Swerdlow AJ, De-Stavola BL, Floderus B, Holm NV, Kaprio J, Verkasalo PK, Mack TM. Risk factors for breast cancer at young ages in twins: an international population-based study. *J Natl Cancer Inst* 2002; 94: 1238-46.

Tan Q, Yashin AI, Bladbjerg EM, de Maat MPM, Andersen-Ranberg K, Jeune B, Christensen K, Vaupel JW. A Case-Only Approach for Assessing Gene by Sex Interaction in Human Longevity. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 2002; 57: B129-B133.

Titlestad IL, Kyvik KO, Kristensen T, Lillevang S. HLA Haplotypes in Dizygotic Twin Pairs: Are Dizygotic Twins More Similar Than Sibs? *Twin Res* 2002; 5(4): 287-8.

Tomassini C, Rosina A, Billari FC, Skytthe A, Christensen K. The effect of losing the partner and losing the twin on mortality. *Twin Research* 2002; 5(3): 210-217.

Vrijheid M, Dolk H, Armstrong B, Abramsky L, Bianchi F, Fazarinc I, Garne E, Ide R, Nelen V, Robert E, Scott JES, Stone D, Tenconi R. Chromosomal congenital anomalies and residence near hazardous waste landfill sites. *Lancet* 2002; 359: 320-22.

Wermuth L, Pakkenberg H, Jeune B. High age-adjusted prevalence of Parkinson's disease among Inuits in Greenland. *Neurology* 2002; 58: 1422-1425.

Wienke A, Christensen K, Skytthe A, Yashin AI. Genetic analysis of cause of death in a mixture model of bivariate lifetime data. *Statistical Modelling* 2002; 2: 1-14.

Klinisk Farmakologi

Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO) omfatter Klinisk Farmakologi, IST og Klinisk Farmakologi, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital (OUH).

Professor, dr.med. *Kim Brøsen* (forskningsleder)

Gæsteforsker *Malcolm Maclure*, Ph.D.

Lektor, cand.med. *Morten Andersen*, Ph.D.

Analysekemiker, cand.scient. *Flemming Nielsen*, Ph.D. (med virke også på Miljømedicin)

Forskningsmedarbejder, cand.pharm. *Annette Foged* (til 31. december, fondslønnet)

Gæsteforsker, dr.med. *Jesper Hallas* (klinisk lektor i farmakoterapi)

Gæsteforsker, cand.med. *Ulla Agerskov Andersen*, Ph.D. (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Bjerrum*, Ph.D. (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, cand.med. *Thomas Peter Enggaard*, Ph.D. (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, professor emeritus, dr.med. *Lars F. Gram* (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, cand.med. *Hanne Madsen*, Ph.D. (1. januar-31. december)
Gæsteforsker, cand.med. *Jens-Ulrik Rosholm*, Ph.D. (1. januar-31. december)
Gæsteforsker, dr.med. *Søren H. Sindrup* (1. januar-31. december)
Systemadministrator, cand.scient., MCP *Thomas Steen Christensen*
Korrespondent, ED *Henrik Horneberg* (enhedssekretær)
Projektsygeplejerske *Loni Ledderer* (fondslønnet)
Projektsygeplejerske *Anne Lee* (timelønnet indtil 10. oktober)
Laborant *Paula Angela Mahnken* (fra 1. januar)
Laborant *Annelise Nielsen* (orlov til 15. juni)
Laborantvikar *Charlotte Nielsen* (til 31. august)
IT-medarbejder, cand.scient. *Lena Astrid Nielsen* (orlov fra 25. januar)

Klinisk Farmakologi, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital:
Konst. overlæge *Per Damkier*, Ph.D.
Hospitalskemiker *Niels Anders Klitgaard*, Ph.D.
Reservelæge *Jens Søndergaard*, Ph.D. (til 31. juli)
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Dorthe Dideriksen* (fra 10. april, deltid)
Klinisk farmaceut, cand.pharm. et cand.scient. *Ulla Hedegaard*
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Lene Sørensen*, Ph.D. (fra 1. december)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Tanja Busk Bidstrup (ansat hos Novo Nordisk A/S)
Allan Buusman (fondslønnet)
Palle Mark Christensen (fondslønnet)
Lene Jarlbæk (fondslønnet)
Niels Viggo Jensen (Onkologisk afdeling R, Odense Universitetshospital)
Ulrik Stenz Justesen (fondslønnet)
Rasmus Steen Pedersen (fondslønnet)
Hanne Rasmussen (ansat hos Institut for Rationel Farmakoterapi)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har inden for Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO) deltaget i etablering og drift af Lægemedelinformationscentralen, der tilbyder læger i Sydregionen udredning af case-relaterede farmakoterapeutiske spørgsmål.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Andersen deltog ved Nedergaard Symposium, International workshop on vascular neuroeffector transmission mechanisms, Syddansk Universitet, Odense (24. januar). Han var arrangør af og underviser ved Kursus i Farmakoepidemiologi og Farmakoøkonomi som led i speciallægeuddannelsen i klinisk farmakologi, Syddansk Universitet (4.-6. marts). Han var inviteret foredragsholder ved Groningen University Institute for Drug Exploration, International Seminar Programme, Groningen University, Holland (5. april). Han deltog med inviteret foredrag ved konferencen Kvalitetsudvikling af lægemiddelordinationer – effektmål og resultater arrangeret af Institut for Rationel Farmakoterapi, Korsør (4. maj). Han var inviteret foredragsholder ved 2nd Nordic Conference in Epidemiology, Århus (9.-12. juni) og deltog med 5 posters ved 18th International Conference on Pharmacoepidemiology, Edinburgh, Skotland (19.-21. august). Han underviste ved kursus i farmakoepidemiologi, Lægemedelindustriforeningen, Brønshøj (23. oktober, 5. november). Han deltog i Dansk Selskab for Klinisk Farmakologis 25-års jubilæumsmøde, Karrebæksminde (25.-26. oktober), 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Odense (11. november), Åben Forskerdag 2002, Institut for Regional Sundhedsforskning/Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Middelfart (18. november) og Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde, København (21. november). Han var med i bedømmelsesudvalget ved en licentiateksamen, Karolinska Institutet, Stockholm (28. maj). Han var medlem af executive committee (kasserer) i European Drug Utilization Research Group (EuroDURG), medredaktør af EuroDURG Bulletin, medlem af Lægemedelkatalogets

Faglige Forretningsudvalg (siden efteråret 1997) og af Studienævn for Medicin. Han var desuden deltidsansat som medicinsk sekretær i Lægemedelstyrelsen.

K. Brøsen er næstformand for European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics (EACPT), og han deltog i bestyrelsesmøde i Erice, Sicilien (2.-5. maj). Han er medlem af International Advisory Board for den 6. EACPT-kongres, som efter planerne finder sted i Istanbul 24.-28. juni 2003, og 8th World Congress on Clinical Pharmacology and Therapeutics i Brisbane, Australien 1.-6. august 2004, og han er sekretær i den kliniske sektion af International Union of Pharmacology (IUPHAR). Er formand for Lægemedelkatalogets faglige forretningsudvalg og Lægemedelkomiteen på Odense Universitetshospital. Han sidder i bestyrelsen for Institut for Sundhedstjenesteforskning og IS-Fyn (fratrådt 30. april), han er medlem af kursusudvalget for Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi. Han repræsenterer Danmark i styregruppen for COST-B15 aktionen i Bruxelles. Han sidder i Den Faglige Styregruppe for opbygningen af en dansk Interaktionsdatabase. Han er medlem af det videnskabelige panel for de videnskabelige tidsskrifter European Journal of Clinical Pharmacology og Therapeutic Drug Monitoring. Han holdt videnskabelige foredrag ved møder organiseret af lægemiddelindustrien i Danmark: MSD (18. januar), Janssen-Cilag (6. marts) og Ferring (15. maj) samt ved et ikke sponsoreret møde i Thorshavn (15. marts). Han var medlem af Pfizer International Psychopharmacology Forum, og han deltog i møder i Miami (13.-15. januar, 30. april-1. maj) og Advisory Board for the Lundbeck Institute, som holdt møde på Madeira (18.-21. april). Han deltog og holdt foredrag ved European Drug Metabolism Workshop i Valencia (15-20. september), ved EUFEPS møde i Stockholm (22. oktober). Han var medlem af et bedømmelsesudvalg for besættelsen af et professorat i farmakogenetik ved Linköping Universitet. Han var formand for et bedømmelsesudvalg for en Ph.D. ved Syddansk Universitet. Han var med til at bedømme prisopgaver ved en konkurrence udskrevet af patientforeningen SIND. Han deltog med en poster i IUPHAR verdenskongres i farmakologi i San Francisco (7.-12. juli). På vegne af Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi og Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi fremlagde han et dansk bud på, at den første fælles IUPHAR verdenskongres i basal- og klinisk farmakologi skal afholdes i København i 2010. København vandt over Paris og Stockholm, og han bliver derved kongressens præsident. Han blev udnævnt til professeur associé ved Service de Pharmacologie ved Faculté de Médecine Saint-Antoine, Université Pierre et Marie Curie – Paris VI med virkning for det akademiske år 2002-3, og han flyttede derfor tjenestested 1. august.

P.M. Christensen deltog med foredrag ved Third International Symposium on Clinical on Economic aspects of osteoporosis and osteoarthritis, Barcelona, Spanien (6.-9. november). Han deltog med foredrag og var delkursusleder ved Lægedage 2002, Bella Center, København (11.-15. november).

P. Damkier deltog med posterpræsentationen Fluvoxamine inhibition of CYP2C19 catalysed proguanil metabolism in relation to CYP3A4 phenotype i IUPHAR 2002 kongressen, San Francisco (8-12. juni).

T.P. Enggaard deltog med posterpræsentationen The analgesic effect of tramadol af iv injection in extensive and poor metabolisers of sparteine ved 10th World Congress on Pain, San Diego, USA (17.-22. august).

L.F. Gram var gæsteforsker hele året og formand for styregruppen i Danish University Antidepressant Group (DUAG).

J. Hallas var kursusarrangør og -underviser på A-kursus i klinisk farmakologi, Farmakoepidemiologi og farmakoøkonomi, Odense (4.-6. marts). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Individual-based drug utilization statistics. How to analyze a population's drug use by use of data on individual drug dispensings ved 18th International Congress of Pharmacoepidemiology, Edinburgh (16.-21. august). Han var ligeledes inviteret foredragsholder ved årsmødet for tyske Drug Utilization research group, Dresden (29. november). Gennem hele året var han formand for Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi.

L. Jarlbæk deltog i American Association for Clinical Oncology 2002, Annual Meeting, Orlando, Florida (18.-21. maj), i 3rd Scientific Symposium - Supportive Care in Cancer, Bellacentret (7.-8. juni), med postertitlen Use of opioids among cancer patients. Caution is needed in interpreting the use of analgesics depending on the dose unit chosen for description samt abstract i 18th International Conference on Pharmacoepidemiology, Edinburgh, Skotland (18.-21. august). Hun deltog desuden i endagsmødet Rationel smertebehandling arrangeret af Institut for Rationel Farmakoterapi, Gentofte (20. september) og i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde i København (21. november). Var medlem af arbejdsgruppe 5 under Lægemedielkomiteen ved Odense Universitetshospital samt Specialerådet for Palliation under Fyns Lægekredsforening.

U.S. Justesen deltog med abstract/posterpræsentation med titlen Amprenavir is an effective inducer of delavirdine metabolism - A Steady-State Pharmacokinetic Interaction Study Between Amprenavir and Delavirdine in Healthy Volunteers ved 9th Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections, Seattle, USA (24.-28. februar). Han var medlem af det sundhedsvidenskabelige Ph.D.-studienævn.

H. Rasmussen deltog med foredraget Kvalitetssikring af indikatorer ved mødet Kvalitetsudvikling af lægemiddelordinationer arrangeret af Institut for Rationel Farmakoterapi, Klarskovgård (3.-4. maj). Hun deltog med posterpræsentation ved 18th International Conference on Pharmacoepidemiology, Edinburgh, Skotland (19.-21. august) samt ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde, København (21. november).

M. Maclure arbejdede dels i Klinisk Farmakologi dels i Almen Medicin (21. august-2. september).

F. Nielsen deltog med posterpræsentationen Routine Analysis of Polychlorinated Biphenyls (PCB's) in Human Serum using Solid Phase Extraction ved 25th international Symposium on Capillary Chromatography, Riva del Garda, Italien (13.-19. maj).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

M. Andersen har fra Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum modtaget 250.000 kroner til videreførelse af projektet Antihypertensiv behandling i almen praksis - et registerbaseret studie i to danske amter, der udføres i samarbejde med Sundhedssekretariatet, Vestsjællands Amt, der medfinansierer projektet med samme beløb. Han har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 500.000 kroner til projektet Screening for long-term adverse effects of drugs in prescription registers, der udføres i samarbejde med Werner Vach, Institut for Statistik og Demografi. Han har desuden fået Institut for Rationel Farmakoterapi, Lægemedielstyrelsen til at finansiere cand.med. Hanne Rasmussens Ph.D.-studium (anslået samlet værdi 1,7 mio. kroner). K. Brøsen fik 500.000 kroner fra Apotekerfonden til gennemførelse af projektet Lægemedielmetabolisme blandt færingere. Han fik 150.000 kroner fra Alfred Benzons Fond til et projekt vedrørende glipizids metabolisme og CYP2C9. Han fik 350.000 kroner fra Landsdelspuljen til indførelse af rutineanvendelse af plasmakoncentrationsmåling af antiretrovirale lægemidler. Han støttes med 500.000 kroner årligt i 2002-2004 fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. P. Damkier fik 203.000 kroner til oprettelse af en GCP-enhed.

PUBLIKATIONER

Andersen M, red. Lægemedelinformation 2002 Odense: Lægemedielkomiteen, Odense Universitetshospital og Institut for Sundhedstjenesteforskning, Klinisk Farmakologi, Syddansk Universitet. Trykkeriet Fyns Amt, 2002.

Bak S, Tsiropoulos I, Kjærsgaard JO, Andersen M, Møllerup E, Hallas J, García Rodríguez LA, Christensen K, Gaist D. Selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: A population based case-control study. *Stroke* 2002; 33: 1465-73.

Benn CS, Thorsen P, Jensen JS, Kjær BB, Bisgaard H, Andersen M, Rostgaard K, Björkstén B, Melbye M. Maternal vaginal microflora during pregnancy and the risk of asthma hospitalization and use of antiasthma medication in early childhood. *J Allergy Clin Immunol* 2002; 110: 72-7.

Bjerrum L, Dessau RB, Hallas J. Treatment failures after antibiotic therapy of uncomplicated urinary tract infections. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 97-101.

Breinholt VM, Offord EA, Brouwer C, Nielsen SE, Brøsen K, Friedberg T. In vitro investigation of cytochrome P450-mediated metabolism of dietary flavonoids. *Food Chem Toxicol* 2002; 40: 609-16.

Christensen PM, Brøsen K, Brixen KT, Beck-Nielsen H, Søgaard J, Kristiansen IS. Farmakøkonomiske evalueringer af medicinsk behandling af osteoporose. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1339-45.

Christensen PM, Brøsen K, Brixen K, Kristiansen IS. Expressing effects of osteoporosis interventions in terms of postponing of fractures. *Eur J Clin Pharmacol* 2002; 58: 629-33.

Christensen PM, Brøsen K, Brixen K, Kristiansen IS. Randomised trial of lay people's perception of the benefit from osteoporosis therapy: number needed to treat or postponement of fractures? *Osteoporosis International* 2002; 13 (suppl 3): S1-S78.

De Ponti F, Poluzzi E, Vaccheri A, Bergman U, Bjerrum L, Ferguson J, Frenz KJ, McManus P, Schubert I, Selke G, Terzis-Vaslamatzis G, Montanaro N. Non-antiarrhythmic drugs prolonging the QT interval: considerable use in seven countries. *Br J Clin Pharmacol* 2002; 54: 171-7.

Gaist D, Jeppesen U, Andersen M, Rodríguez G, Hallas J, Sindrup SH. Statins and risk of polyneuropathy. *Neurology* 2002; 58: 1333-7.

Hallas J, Havelund T. Protonpump hæmmere intravenøst - hvem skal have det? *Rationel Farmakoterapi* 2002; 6: 3-4.

Hedegaard U. Antidepressiva og leverpåvirkning. *Fynske Læger* 2002; 3: 14.

Hedegaard U, Larsen J. Naturlægemidler. Virkninger, bivirkninger og interaktioner. *Fynske Læger* 2002; 22: 20.

Hornstrup MK, Gahrn-Hansen B, Hallas J, Seyer-Hansen K. Malaria på Fyn 1987-1999. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2038-41.

Justesen US, Pedersen C. Diurnal variation of plasma protease inhibitor concentrations. *AIDS* 2002; 16: 2487-89.

Jürgens G, Christensen HR, Brøsen K, Sonne J, Loft S, Olsen NV. Acute hypoxia and cytochrome P450-mediated hepatic drug metabolism. *Clin Pharmacol Ther* 2002; 71: 214-20.

Jürgens G, Lange KH, Reuther L LO, Rasmussen BB, Brøsen K, Christensen HR. Effect of growth hormone on hepatic cytochrome P450 activity in healthy elderly men. *Clin Pharmacol Ther* 2002; 71: 162-8.

Kristiansen IS, Christensen PM, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. NNT – problematisk mål for effekt. *Dagens Medicin* 2002; 25. april: 38.

Larsen J. Lipid-lowering drugs. Pharmacoepidemiological studies of prescription patterns in general practice. Ph.D.-afhandling. København: Månedsskrift for Praktisk Lægegering, 2002.

Larsen J, Hedegaard U. Effekten af P-piller i kombination med epilepsimidler. *Fynske Læger* 2002; 2: 17.

Larsen J, Andersen M, Kragstrup J, Gram LF. High persistence of statin use in a Danish population: Compliance study 1993-1998. *Br J Clin Pharmacol* 2002; 53: 375-8.

Lassen AT, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Forbruget af syrehæmmende lægemidler og *Helicobacter pylori* eradikation i Fyns Amt 1992-1997. Rapport fra Lægemiddelstyrelsen, 2002.

Munck A, Krølner B, Noe-Nygaard E, Grinsted P, Mosekilde L, Hahn-Pedersen L, Hansen DG, Christensen PM, Bisgaard AT, Bjerrum L. Osteoporose i almen praksis. Klinisk vejledning. Dansk Selskab for almen medicin, 2002.

Rasmussen BB, Brix TH, Kyvik KO, Brøsen K. The interindividual differences in the 3-demethylation of caffeine alias CYP1A2 is determined by both genetic and environmental factors. *Pharmacogenetics* 2002; 12: 473-8.

Rollmann D, Jarlbæk L. Minimum Lethal Dose of Citalopram. *Nordisk rettsmedisin* 2002; 8: 10-12.

Rosholm J-U, Nybo H, Ranberg KA, Himmelstrup B, Skjelbo E, Christensen K, Gram LF. Hyponatraemia in very old nonhospitalised people. *Drugs Aging* 2002; 19: 685-93.

Stage KB, Bech P, Kragh-Sørensen P, Danish University Antidepressant Group. Age-related adverse drug reactions to clomipramine. *Acta Psychiatr Scand* 2002; 105: 55-9.

Søndergaard J. Feedback on general practitioners' prescribing patterns. Two randomised controlled trials on effects of different types of prescriber feedback and an interview study on general practitioners' attitudes to these interventions. Ph.D.-afhandling. København: Månedsskrift for Praktisk Lægegering, 2002.

Søndergaard J, Andersen M, Vach K, Kragstrup J, Maclure M, Gram LF. Detailed feedback about prescribing to asthma patients combined with a guideline statement showed no impact: a randomised controlled trial. *Eur J Clin Pharmacol* 2002; 58: 127-32.

Søndergaard J, Andersen M, Kragstrup J, Hansen HP, Gram LF. Why has prescriber feedback no substantial impact on general practitioners' prescribing practice? A qualitative study. *Eur J Clin Pharmacol* 2002; 58: 133-6.

Vaccheri A, Bjerrum L, Bergman U, Montanero N. Antibiotic prescribing in general practice: striking differences between Italy (Ravenna) and Denmark (Funen). *J Antimicrob Chemother* 2002; 50: 989-97.

Miljømedicin

Professor, dr.med. *Philippe Grandjean* (forskningsleder)

Gæsteforsker *Roberta F. White*, Ph.D. (til 31. december, deltid)

Lektor, cand.scient. *Helle Raun Andersen*, Ph.D. (fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Tina Kold Jensen*, Ph.D.

Lektor, cand.scient. *Jesper Bo Nielsen*, Ph.D.

Forskningslektor, overlæge *Pål Weihe* (deltid)

Adjunkt, cand.scient *Esbén Budtz-Jørgensen* (fondslønnet statistiker til 31. juli, adjunkt fra 1. august)

Forskningsassistent *Thomas Høj Rasmussen*, Ph.D. (Ph.D.-studerende til 15. november, herefter fondslønnet)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Skadhauge*, Ph.D.

Laborant *Brita Andersen*

Miljøtekniker *Jan Beyer*

Laboratorietekniker *Ranja Bjerring*

Laborant *Pernille Emma Buchvardt* (fra 1. juli, fondslønnet)

Overassistent *Inge Bøgelund* (til 31. juli)

Overassistent *Karin Cederberg* (fra 1. maj)

Laborant *Jeppe Knudsen* (fra 1. september)

Laborant *Franziska Lind* (fondslønnet)

Laborant *Tina Ejde Mørch* (fondslønnet)

Analysekemiker, cand.scient. *Flemming Nielsen*, Ph.D. (med virke også på Klinisk Farmakologi)

Laborant *Vibeke Kvist Pedersen* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Thomas Høj Rasmussen (afleveret afhandling 15. november)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H.R. Andersen deltog i Miljøstyrelsens Pesticidseminar, Kolding (29.-30. januar). Deltog i DSSAMM-konference om Risikovurdering og risikoformidling, Hindsgavl, Middelfart (27.-28. maj). Deltog som ordstyrer i Temadag om Miljø- og Arbejdsmedicin, Syddansk Universitet, Kolding (30. maj). Deltog i International Conference on Pesticide Exposure and Health, Washington, USA (8.-12. juli) med foredraget Effects of currently used pesticides in assays for estrogenicity, androgenicity, and aromatase activity *in vitro*. Deltog i DAVID temamøde om Miljøfarlige stoffer i havmiljøet, Fyns Amt (6. november). Deltog i International Symposium on Endocrine Active Substances i Yokohama, Japan (17.-21. november) og i 2nd Copenhagen Workshop on Endocrine Disruptors: A Possible Role of Mixed Exposures for Reproductive Failures and Malignancies, København med posteren Exposure of female greenhouse workers to hormone disrupting pesticides (7.-9. december).

E. Budtz-Jørgensen holdt foredrag på Aarhus Universitet med titlen Statistical methods for the evaluation of health effects of prenatal mercury exposure (20. februar). Forsvarede Ph.D.-afhandlingen Statistical methods for the evaluation of health effects of prenatal mercury exposure (12. april). Holdt som inviteret taler foredraget Benchmark dose calculations adjusted for measurement error in the exposure variable ved International Biometric Conference 2002 i Freiburg, Tyskland (21.-26. juli). Deltog med posteren Estimation of health

effects of prenatal methylmercury exposure using structural equation models ved Annual Meeting of ISEA/ISEE 2002, Vancouver, Canada (12.-15. august). Holdt som inviteret taler foredraget Statistical approaches to biomarker imprecision ved XVI IEA World Congress of Epidemiology, Montreal, Canada (18.-22. august).

P. Grandjean holdt foredrag om Kommunikation af risiko ved fødevarer, Danske Slagterier, København (5. februar), foredrag om Developmental mercury toxicity, Fondazione Salvatore Maugeri, Pavia, Italien (13. april), foredrag om Heavy metals, Green Week, European Commission, Bruxelles (16. april), foredrag om Risikovurdering som samfundsmedicinsk redskab, 9. Danske samfundsmedicinske konference, Hindsgavl (27. maj), foredrag om Risikogrupper - børn og miljø, Temadag om miljø- og arbejdsmedicin, Syddansk Universitet, Kolding (30. maj). Er medlem af organisationskomiteen, ordstyrer og foredragsholder om Underestimation of developmental methylmercury neurotoxicity in the Faroes study, 8th International symposium on neurobehavioral methods and effects in occupational and environmental health, Brescia, Italien (23.-26. juni), foredrag som inviteret ekspert, Food Advisory Committee, U.S. Food and Drug Administration, Methylmercury workshop (24. juli), foredrag om Exposure misclassification, Annual Meeting of ISEE/ISEA, Vancouver, Canada (12.-15. august), medlem af den videnskabelige komite, ordstyrer og foredragsholder om Validity assessment of biomarkers, XVI World Congress on Epidemiology, Montreal, Canada (18.-22. august), foredrag om miljømedicin, kursus for amtsrådsmedlemmer, Den kommunale Højskole, Grenå (27. august), medlem af den danske delegation, Global Mercury Assessment Working Group, U.N. Environment Programme, Genève (9.-13. september), foredrag om Prenatal methylmercury exposure as predictor of neurobehavioral deficits in children, First CDC Conference on Birth defects, Developmental Disabilities, and Disability and Health, Atlanta (17.-19. september), arrangør, ordstyrer og foredragsholder om Underestimation of risk due to exposure misclassification, International conference on the precautionary principle: Implications for research and prevention in environmental and occupational health, Collegium Ramazzini, Bologna (23.-24. oktober), foredrag om Miljøfarlige stoffers effekter på mennesker, Temamøde for natur- og miljømedarbejdere i amterne, Odense (6. november). Deltager i WHO/EEA Joint meeting on Children's environmental health indicators, København (2.-3. december), ordstyrer og foredrag om Rebel without a cause: The serum estrogenicity biomarker, 2nd Copenhagen Workshop on Endocrine Disruptors, Rigshospitalet, København (7.-9. december). Er Sundhedsstyrelsens sagkyndige i toksikologi. Han er desuden blandt andet medlem af bestyrelsen for Forskningsenheden for Maritim Medicin, Syddansk Universitet, Esbjerg, medlem af Arbejds miljørådets forsknings- og forsøgsudvalg, Miljøstyrelsens udvalg vedrørende pesticidforskning og udvalg vedrørende arktisk forskning og centerrådet for Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter. Han er desuden adjungeret professor i Public Health (Environmental Health) og Neurology ved Boston University School of Medicine og censor i miljø- og arbejdsmedicin i Århus og København. Han er redaktør af internet-tidskriftet Environmental health og medlem af redaktionen blandt andet af American Journal of Industrial Medicine, Archives of Toxicology, Critical Reviews in Toxicology, Danish Medical Bulletin, Environmental Research, International Journal of Occupational and Environmental Health, International Journal of Occupational Medicine & Environmental Health og Ugeskrift for Læger (videnskabeligt panel). Har fungeret som bedømmer af manuskripter for blandt andet JAMA og National Academy of Sciences og har bedømt ansøgninger blandt andet fra National Institutes of Health og Canadian Institutes of Health Research.

T.K. Jensen var medlem af styregruppe i projektet Collaborative Study of the Developmental Effects of Fetal Alcohol Exposure, Atlanta, USA (16.-23. marts), deltog i 2nd Copenhagen Workshop on Endocrine Disruptors, Rigshospitalet, København (7.-9. december). Er reviewer for American Journal of Epidemiology and Human Reproduction. Er censor ved folkesundhedsvidenskabsuddannelsen i København, både ved bachelorprojekter og i Miljø- og arbejdsmedicin og Epidemiologi og Demografi. Er vejleder for to Ph.D.-studerende ved Københavns Universitet og konsulent ved Afdeling for Vækst og Reproduktion på Rigshospitalet. Er desuden ekstern lektor ved Imperial College, Department of Public Health. Har færdiggjort arbejdsmedicinsk speciallægekursus og er i august 2002 påbegyndt diplomuddannelsen i journalistik ved Journalisthøjskolen i Århus.

F. Nielsen har deltaget i 25th International Symposium on Capillary Chromatography, Riva del Garda, Italien med posteren Routine Analysis of Polychlorinated Biphenyls (PCB's) in Human Serum using Solid Phase Extraction (13.-19. maj).

J.B. Nielsen deltog i Miljøstyrelsens Pesticidforskningsseminar, Koldingfjord Hotel, Kolding, (29. januar), holdt foredraget Dermal penetration of pesticides ved styregruppemøde for EU-projektet EDETOX (9.-11. marts), deltog som inviteret foredragsholder med foredraget Permeation of pesticides – the usefulness of protective gloves samt med posteren International evaluation of the robustness of in vitro percutaneous absorption studies ved 8th International Conference on Perspectives in Percutaneous Penetration, Antibes Juan-Les-Pins, Frankrig (1.-6. april), deltog som inviteret foredragsholder med foredraget Epidemiological considerations on exposure assessment for metals samt med foredraget Hepatic deposition of butyltin in humans ved 7th International Symposium on Metal Ions in Biology and Medicine, Skt. Petersborg, Rusland (4.-10. maj), deltog som inviteret foredragsholder med Kommunikation og handling omkring jordforurening ved ATV-møde i Odense (16. maj), deltog med foredragene Børneforældres viden, holdning og adfærd i relation til jordforurening samt Betalingsvilje i relation til radon i boliger ved Dansk Selskab for Samfundsmedicins årsmøde, Middelfart (26.-27. maj), deltog som ordstyrer ved Temamøde om miljø- og arbejdsmedicin, Syddansk Universitet, Kolding (30. maj), møde vedrørende EU-projektet EDETOX samt laboratoriebesøg på TNO, Zeijst, Holland (26.-27. juni), forskningsmøde hos Michael Roberts og Sheree Cross, University of Queensland, Brisbane, Australien (15.-16. juli), deltog med to foredrag, Impact of socio-demographic factors on willingness-to-pay for a reduced future health risk og To do or not to do – risk perception, compliance, and prevention of soil exposure in children samt posteren Hepatic deposition of butyltin in Humans ved Annual Meeting of ISEE/ISEA, Vancouver, Canada (12.-15. august), inviteret foredrag om Development and use of biomarkers for exposure - endocrine disruption and butyltin ved Armed Forces Institute of Pathology (AFIP), Washington, USA (5.-6. september), inviteret foredragsholder om Criteria for skin notation in an international perspective ved International Conference on Occupational and Environmental Exposures of skin to chemicals: science and policy; NIOSH, Washington, USA (7.-11. september). Er medlem af Arbejdstilsynets videnskabelige kvalitetsudvalg for grænseværdier. Han er udpeget af Sundhedsstyrelsen som medlem af styregruppen bag projekt til evaluering af rådgivningsindsats for beboere i lettere forurenede områder, medlem af det rådgivende koordinationsudvalg for Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter, medlem af Det Miljømedicinske Udvalg under Dansk Selskab for Administrativ Medicin, medlem og deltager i det EU-finansierede Dermal Exposure Network. Han er medlem af fakultetsrådet, formand for fakultetets rejsestipendieudvalg, medlem af universitetets VUE-udvalg, medlem af universitetets lønudvalg for HK-laboranter, medlem af instituttets undervisningsudvalg, medlem af den permanente eksamenskommission for den integrerede eksamen. Han er daglig leder af det fællesfakultære celled laboratorium i Winsløwparken 15. Bedømmer på Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet (Anja Wellejus) forsvaret 3. juni 2003: Oxidate DNA damage in the male: effects of oestrogens and phthalates. Kursusleder og underviser sammen med J. Bælum, Odense Universitetshospital for speciallægeuddannelsens toksikologidel, Odense (5.-9. august).

T.H. Rasmussen deltog med posteren Xenoestrogenic response of serum from PCB-exposed women i Annual Meeting of ISEE/ISEA 2002: Linking Exposures and Health, Vancouver, Canada (12.-15. august) og med posteren Increased xenoestrogenicity of serum from PCB-exposed women i 2nd Copenhagen Workshop on Endocrine Disrupters: A possible role of mixed exposures for reproductive failures and malignancies (7.-9. december). Studieophold ved Boston University School of Public Health (september-oktober).

P. Weihe deltog med foredrag om Methylmercury and health ved AMAP Conference and Workshop, Tromsø (21.-24. januar), foredrag om NES2 continuous performance test results obtained by methylmercury-exposed children at ages 7 and 14 years ved 8th International Symposium on Neurobehavioral Methods and Effects in Occupational, Brescia (23.-26. juni), foredrag om Mercury, POPs and public health concern ved World Council of Whalers, 4th General Assembly, Torshavn (25.-26. september) samt foredrag om Mercury and POPs and Public Health Concern in the Arctic ved Second AMAP International Symposium on Environmental Pollution of the Arctic, Rovaniemi, Finland (1.-4. oktober).

R.F. White deltog med foredrag om Methylmercury and CNS function ved Methylmercury Contamination in Fish, Human Exposures and Case Reports, Burlington, Vermont, USA (19.-20. oktober). Er Director, Boston Environmental Hazards Center samt Professor of Neurology, Environmental Health and Psychology, Boston University Schools of Medicine and Public Health, and College of Arts and Sciences.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H.R. Andersen har sammen med E.B. Jørgensen, Aarhus Universitet og A.M. Vinggaard, Veterinær- og Fødevarerdirektoratet modtaget 6 mio. kroner fra Forskningsrådet (januar 1999-juni 2004) til projektet Eksponering for hormonforstyrrende stoffer blandt gartneriansatte kvinder samt 554.999 kroner fra Miljøstyrelsen (del af fællesbevilling på 3.399.999 kroner, januar 2001-december 2003) til projektet In vivo and in vitro endocrine disrupting effects of combinations of active components of pesticides. Er desuden bevilget 240.300 kroner fra Miljøstyrelsen (del af fællesbevilling sammen med P. Kusk, Dansk Jordbrugsforskning, J.C. Streibig og N.C. Forchammer, Landbohøjskolen, F. Møhlenberg, DHI og A.M. Vinggaard, Fødevarerdirektoratet på ialt 3.432.709 kroner, april 2002-marts 2004) til projektet Kombinationseffekter af pesticider. P. Grandjean har fra Forskningsrådene modtaget 1,2 mio. kroner til projektet Miljøepidemiologisk forskning (2002-2004) og 462.240 Euro fra EU Quality of Life and Management of Living Resources til ANEMONE (2002-2004). Har på Boston University modtaget godt 1,5 mio. USD fra National Institutes of Health for 2000-2005 til projektet Mercury-associated neurobehavioral deficit in children, hvoraf der i 2002 er overført 111.488 USD til Odense, samt 148.985 USD for 2002-2004 til projektet Effects of Perinatal Endocrine Disrupters in Children, hvoraf der i 2002 er overført 72.885 USD. T.K. Jensen har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 2.100.000 kroner til projektet Reproduktion, graviditet, fødsel og senere sundhed (oktober 2000-marts 2004). J.B. Nielsen har modtaget 395.000 kroner fra Miljøstyrelsen til projektet Undersøgelse af viden, holdning og adfærd hos beboere på lettere forurenede grunde (juli 2001-juli 2003), 539.000 kroner fra Miljøstyrelsens pesticidforskningspulje (februar 2001-marts 2003) til projektet Hudpenetration af pesticider - kombinationseffekter mellem aktivstoffer og hjælpestoffer, 836.311 kroner fra Miljøstyrelsen (september 2001-maj 2003) til projektet Undersøgelse af effekten af intervention på børns eksponering for bly, 420.000 kroner fra Miljøstyrelsen (2002-2003) til projektet Penetration of pesticider gennem lettere beskadiget hud. Har desuden modtaget 83.940 Euro fra EU Quality of Life and Management of Living Resources til EDETOX (2001-2003) og 390.000 kroner fra Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter (september 2001-juli 2003) til projektet Risikooplevelse som determinant ved miljømedicinsk risikoanalyse. R.F. White har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 100.000 kroner (august-december 2002) til projektet Functional MRI patterns of developmental neurotoxicity.

PUBLIKATIONER

Andersen HR, Vinggaard AM, Rasmussen TH, Gjermandsen IM, Bonfeld-Jørgensen EC. Effects of currently used pesticides in assays for estrogenicity, androgenicity and aromatase activity in vitro. *Toxicol Appl Pharmacol* 2002; 179: 1-12.

Axelson O, Castleman B, Epstein S, Franco G, Giannasi F, Grandjean P, Greenberg M, Hooper K, Huff J, Jacobson M, Joshi TK, Kulkarni GK, LaDou J, Mazaheri M, Mekonnen Y, Melnick R, Mirabelli D, Ofrin R, Partanen T, Pott F, Sass J, Soskolne CL, Suplido ML, Terracini B, Tomatis L, Ungvary G, Watterson A, Wesseling C, Yassi A. Implementation of WHO Guidelines on Disclosure of Interest by members of WHO Expert Panels. *Int J Occup Environ Health*. 2002; 8: 271-3.

Budtz-Jørgensen E, Keiding N, Grandjean P, Weihe P. Estimation of health effects of prenatal mercury exposure using structural equation models. *Environ Health* 2002; 1: 2.

Cordier S, Garel M, Mandereau L, Morcel H, Doineau P, Gosme-Seguret S, Josse D, White RF, Amiel-Tison C. Neurodevelopment investigations among methylmercury-exposed children in French Guiana. *Environ Res A* 2002; 89: 1-11.

Devine SA, Kirkley SM, Palumbo CL, White RF. MRI and neuropsychological correlates of carbon monoxide exposure: A case report. *Environ Health Perspec* 2002; 110: 1051-5.

Fängström B, Athanasiadou M, Grandjean P, Weihe P, Bergman Å. Hydroxylated PCB metabolites and PCBs in serum from pregnant Faroe Island women. *Environ Health Perspect* 2002; 110: 895-9.

Grandjean P. Halve sandheder om halvledere. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3868-9.

Grandjean P, Jørgensen PJ, Weihe P. Validity of mercury exposure biomarkers. I: Wilson SH, Suk WA, red. *Biomarkers of Environmentally Associated Disease*. Boca Raton, FL, CRC Press/Lewis Publishers, 2002: 235-47.

Grandjean P, White RF. Developmental effects of environmental neurotoxicants. I: Tamburlini G, von Ehrenstein O, Bertollini R, red. *Children's health and environment*. Environmental issue report No. 29. Copenhagen: European Environment Agency, 2002: 66-78.

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. Effects of baseline-risk information on social and individual choices. *Med Decis Making* 2002; 22: 1-75.

Jensen TK. Birth Defects. I: Tamburlini G, von Ehrenstein O, Bertollini R, red. *Children's health and environment*. Environmental issue report No. 29. Copenhagen: European Environment Agency, 2002: 99-112.

Jensen TK, Carlsen E, Jørgensen N, Berthelsen JG, Keiding N, Christensen K, Petersen JH, Knudsen LB, Skakkebaek NE. Poor semen quality may contribute to recent decline in fertility rates. *Human Reprod* 2002; 17: 1437-40.

Jørgensen N, Carlsen E, Neramo I, Punab M, Suominen J, Andersen AG, Andersson AM, Haugen TB, Horte A, Jensen TK, Magnus Ø, Petersen JH, Vierula M, Toppari J, Skakkebaek NE. East-West gradient in semen quality in the Nordic-Baltic area: a study of men from the general population in Denmark, Norway, Estonia and Finland. *Human Reprod* 2002; 17: 2199-2208.

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. The concept of risk: a comment to Reventlow and co-workers. *Scand J Prim Health Care*. 2002; 20(4): 252 (author reply 253).

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. Number needed to treat: easily understood and intuitively meaningful? - Theoretical considerations and a randomized trial. *J Clin Epidem* 2002; 55: 888-892.

Kristiansen IS, Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Nielsen JB. NNT is not easily understood. *Family Practice* 2002; 19: 566.

Lanzirotti A, Jones KW, Clarkson TW, Grandjean P. Human health risks from methyl mercury in fish. *Science Highlights - National Synchrotron Light Source Activity Report*. Upton, NY: Brookhaven National Laboratory, 2002: 97-9.

Mol NM, Sørensen N, Weihe P, Andersson A-M, Jørgensen N, Skakkebaek NE, Keiding N, Grandjean P. Spermaturation and serum hormone concentrations at puberty age in boys prenatally exposed to polychlorinated biphenyls. *Eur J Endocrinol* 2002; 146: 357-63.

Murata K, Budtz-Jørgensen E, Grandjean P. Benchmark dose calculations for methylmercury-associated delays on evoked potential latencies in children. *Risk Anal* 2002; 22: 465-74.

Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Kragstrup J, Kristiansen IS, Nielsen JB. General practitioners' perception of disease risks and benefit of prevention. *Family Practice* 2002; 19: 3-6.

Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Kragstrup J, Kristiansen IS, Nielsen JB. Praktiserende lægers opfattelse af sygdomsrisiko og forebyggelse. *Ugeskr Læger* 2002; 164(46): 5379-82.

Nielsen JB, Andersen HR. Cholinesterase activity in female greenhouse workers - influence of work practices and use of oral contraceptives. *J Occup Health* 2002; 44: 234-39.

Nielsen JB, Hultman P. Mercury-induced autoimmunity in mice. *Environ Health Perspect* 2002; 110(Suppl 5): 877-81

Nielsen JB, Strand J. Butyltin compounds in human liver. *Environ Res A* 2002; 88: 129-33.

Nielsen JB, Strand J. Hepatic deposition of butyltin in humans. I: Khassanova L, m.fl., red. *Metal Ions in Biology and Medicine*. Paris: John Libbey Eurotext, 2002: 185-8.

Rasmussen TH, Nielsen JB. Critical parameters in the MCF-7 cell proliferation bioassay (E-Screen). *Biomarkers* 2002; 7: 322-36.

Ratner MH, Feldman RG, White RF. Neurobehavioral Toxicology. I: Ramachandran VS, red. *Encyclopedia of the Human Brain*, bd 3. New York: Elsevier Science, 2002: 423-439.

Slama R, Eustache F, Ducot B, Jensen TK, Jørgensen N, Horte A, Irvine S, Suominen J, Andersen AG, Auger J, Vierula M, Toppari J, Andersen AN, Keiding N, Skakkebaek NE, Spira A, Jouannet P. Time to pregnancy and semen parameters: a cross-sectional study among fertile couples from four European cities. *Human Reprod* 2002; 17: 503-15.

Vinggaard AM, Nelleman C, Dalgaard M, Bonfeld-Jørgensen EC, Andersen HR. Antiandrogenic effects in vitro and in vivo of the fungicide prochloraz. *Toxicol Sci* 2002; 69: 344-53.

Weihe P, Hansen JC, Murata K, Debes F, Jørgensen PJ, Steuerwald U, White RF, Grandjean P. Neurobehavioral Performance of Inuit Children with Increased Prenatal Exposure to Methylmercury. *Int J Circumpolar Health* 2002; 61: 41-9.
White RF, James KE, Vasterling JJ, Marans K, Delaney R, Kregel M, Rose F. Interrater reliability of neuropsychological diagnoses: A Department of Veterans Affairs Cooperative Study. *J Int Neuropsychol Soc* 2002; 8: 555-65.

Sundhedsfremme

Professor, MPH dr. *Evelyne de Leeuw* (forskningsleder)
Lektor, dr. PH, *Kim Bloomfield*
Lektor, mag.scient. *Jan Hjarnø* (fra 1. januar)
Lektor *Christiane Stock*, Ph.D. (fra 1. september)
Lektor, mag.scient.soc. *Flemming Svejstrup* (ansat på 4/7 tid)
Lektor, B.Sc. (Econ) *John Wrench*, Ph.D. (fra 1. januar)
Postdoc *Gabriel Gulis* (fra 1. februar)
Forskningsstipendiat, cand.scient. *Thomas Skovgaard*, Ph.D.
Forskningsassistent, dr. *Anu Kasmel* (fra 1. februar)
Forskningsassistent, cand.psyk. *Carrie Lynne Lautrup* (fra 1. september, delvis fondslønnet)
Forskningsassistent *Kirsten Verkooijen* (fra 1. februar)
Enhedssekretær *Bettina Gundolf*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Lulu Hjarnø
Sascha R. Qvortrup

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

PBL-undervisningsseminar for enheden afholdt af R.A.M. Heijne, Hogeschool ZUYD, META Information and advisory group ProblemBased Learning, Holland. Supervision (*E. de Leeuw*) af Ph.D.-projekt Community intervention trial to reduce socio-economic health inequities in three neighborhoods in Arnhem, The Netherlands; Ellis Abbema MPH, Department of Health Education & Promotion, University of Maastricht, Holland. Supervision (*E. de Leeuw*) af Ph.D.-projekt Local Health Policy Development in 19 municipalities in the Public Health Region Central Limburg; Marjan Hoeijmakers RN MPH, Department of Health Education & Promotion, University of Maastricht, Holland.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Bloomfield organiserede og ledede Annual Meeting of the Steering Committee of EU Project Gender, Culture and Alcohol Problems: A Multi-national Study, Berlin (8.-9. marts). Organisatorisk møde ved the Nordic Council for Alcohol and Drug Research, hvor en arbejdsgruppe blev dannet for Secondary analyses of alcohol survey data sets, Helsinki (7. maj). 2nd Nordic Conference i epidemiologi, Århus (9.-12. juni). Organiserede og ledede Semi-annual meetings of the membership of the EU Project Gender, Culture and Alcohol Problems: A Multi-national Study, Paris (31. maj-2. juni) og Berlin (17.-20. November). Ordstyrer ved mødet Bedeutung der Gesundheit für die Soziale Stadtentwicklung ved den 8th Annual Conference Armut & Gesundheit, Berlin (6.-7. december).

E. de Leeuw deltog i Political Dimensions of Local Health Policy Development, National Conference of Public Health, Nieuwegein, The Netherlands (28. februar), Information Technology and Public Health, Aalborg Master's in IT and Health, Aalborg Universitet (20. april), The Future of Health Promotion, Keynote address, 7th Nordic Public Health Conference, Odense (26. august), Public Health in Esbjerg and Beyond, Syddansk Universitets repræsentantskab, Esbjerg (4. september), WHO Healthy Cities Phase III Evaluation, WHO Healthy Cities Business Meeting, Rijeka, Kroatien (26. september), Time-series analysis of Healthy Cities Annual Reports' WHO Healthy Cities Business Meeting, Rijeka, Kroatien (27. september), Public Health Training and Policy Development: a tense relation, Keynote address,

annual meeting Association of Schools of Public Health in the European Region ASPHER, Zagreb, Kroatien (30. september), Idræt and Public Health: more than you think, Plenary address, årligt møde i Danske Gymnastik og Idrætsforeninger (DGI), Odense (4. oktober), Healthy City Evaluation, American Public Health Association, Philadelphia, USA (12. november), Public Health Training in Europe and Esbjerg, Yale School of Public Health, New Haven, USA (14. november). Deltog endvidere i Social Capital, Social Entrepreneurship and Public Health Policy, forskningsseminar, Yale School of Public Health, New Haven, USA (14. november), Evaluation of Urban Health Programmes, forskningsseminar, Belfast Healthy Cities, Nordirland (19.-20. november).

G. Gulis deltog i Health status of people of slums from Nairobi, Kenya, årlig konference i Fogarty Network of the University of Iowa based Fogarty program, Bratislava (28.-29. maj), Summer Institute on rural and environmental health, Trnava, Slovakiet (17.-28. juni), I. Ciznar, T. Cook, T. Trnovec and G. Gulis: Quality of Life, Life Expectancy and Environmental Factors: Urban vs Rural Public Health Perspective in Central and Eastern Europe, årlig konference Scientific Society of Jemen, Taiz (11.-13. oktober), I. Ciznar, T. Cook and G. Gulis Health Status of Rural vs Urban Population in Former Socialistic Countries of Central and Eastern Europe: Role of Public Health. International konference om Rural and Environmental Health in Mediterranean and Balkan Countries, Bari (13.-16. november), Gulis G, Kontic B.: A Case study on HIA and GIS – drinking water supply, GeoHealth 2002, Wellington, New Zealand (2.-5. december).

J. Hjarnø Underviser på HD 1.del og diplomuddannelsen ved Syddansk Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Jan. Hvad har vores udenlandske beboere med i bagagen? AAB, Århus

Feb. Integrationsindsatsen – hvordan går det? Konferenceindlæg ved Liberalt Oplysnings Forbunds Idétræf, Hotel Scanticon i Kolding

Mar. Om geografi og kultur. Fanø søfartsskole v. Paul Thulstrup. Om flygtninge og indvandreres sociokulturelle baggrund. På konference om tosprogede elever, Vejle

Mar. Danmark som indvandrerland – udfordringer og muligheder. Oplæg for ledere af Ribe Amts undervisningsinstitutioner, Vejrs Strandhotel

Apr. Om integration på arbejdsmarkedet. DSH

Maj. Indvandrere og fremtidens Danmark. Dansk Gas Brancheforening, Restaurant Josty, Frederiksberg

Jun. Etniske minoriteter og Arbejdsmarkedet. Tryg Pension, Nyborg

Aug. Etniske minoriteter. Ribe Amt, Hovborg Kro

Bidrag i medierne:

To artikler i Politiken: Kortsigtet stramning af familiesammenføringer. 60.000 kroner for at slippe for ægteskab.

Yderligere havde han interviews til DR2 Deadline Flygtningepolitik, indvandrerpolicy og illegale indvandrere i EU, juni samt P 1 vedrørende Integrationsminister Bertel Haarders forslag om at hæve aldersgrænsen for, hvornår man kan få familiesammenført en udenlandsk ægtefælle, fra 18 til 23 år, bliver - allerede før forslaget overhovedet er offentliggjort - skudt ned af en række eksperter som værende ubrugeligt.

A. Kasmel Præsentationer: Kasmel A, Niglas K, Kunst A.: Social Inequalities in Health Behaviour in Estonia, 7th International Congress of Behavioural Medicine: Behavioural Medicine: Local and Global, Helsinki (28.-31. august). Kasmel A: Inequalities in Health: An Estonian Case. Resumé. European Health Policy Forum: Common Challenges for Health & Care, Salzburg (25.-28. september). Kasmel A: Measurement of City Health Indicators. Resumé. 4th Conference of Estonian Health Cities Network, Voru, Estland (10.-11. oktober). Kasmel A: Measuring quality and intermediate outcomes of the community-based health interventions. Resumé. Åben Forskerdag 2002, Middelfart (august). Medlem af Steering Committee og formand ved the European Conference: New Dimensions in Health Promotion – linking health promoting programmes with public policies i London (10.-13. juni). Organiserede og ledede Finnish-Baltic research group meeting (Finbalt Health Monitor) i Tartu, Estland (24.-25. oktober). Deltog som medlem ved mødet the European Health Promotion Agencies, Tackling Health Inequalities in Europe, København (26.-27. oktober). Organiserede seminar for Community development: theory and practice (24.-25. april) og Empowerment evaluation (26.-27. november) i Otepææ, Estland for regionale health promotion koordinatører. Arbejdede som board member ved International Union for Health Education and Promotion (IUHPE).

C.L. Lautrup Lautrup C.L. & Gibbons F.X. Cultural identification as a predictor of health risk cognitions in African American adolescents. Poster præsenteret ved The 16th Conference of the European Health Psychology Society, Health Through the Life Cycle: A Life Span Perspective, Lissabon, Portugal (2.-5. oktober). C.L. Lautrup, F.X. Gibbons, D.J. Lane, B.F. Piko, M. Tekozel, A. Luszczynska & M. Gerrard: SES as a determinate of perceived health status: A cross-cultural study. Poster præsenteret ved The 16th Conference of the European Health Psychology Society, Health Through the Life Cycle: A Life Span Perspective, Lissabon (2.-5. oktober).

H.C. Petersen underviser i folkesundhedsvidenskabsuddannelsen ved Forskningsenheden for Sundhedsfremme, hører til ved Institut for Statistik og Demografi – se dette.

S.R. Qvortrup har undervist i Odense og arbejdet med sit Ph.D.-projekt.

T. Skovgaard var som del af en samarbejdsaftale mellem Syddansk Universitet og Verdenssundhedsorganisationen (WHO) i perioden 1. marts-1. juli på fuld tid tilknyttet WHO-EURO, København. Han forsvarede Ph.D.-afhandlingen Sygehusplaner mellem ideal og virkelighed – fynsk sygehuspolitik 1950-1990 (13. september). I egenskab af ekstern konsulent deltog han i WHO Healthy Cities Network Business Meeting and Evaluation Day i Rijeka, Kroatien (25.-28. september). Han var med foredraget Motion og Sundhed i et programmatisk perspektiv inviteret foredragsholder ved Danske Gymnastik & Idræts Foreningers forskningskonference Idræt & Sundhed i Odense (3.-4. oktober). I perioden medio oktober til medio december underviste han på 3. semesterkurset Idræt, sundhed og samfund ved idrætsuddannelsen, Syddansk Universitet. Han deltog i konferencen American Public Health Association 130th meeting & exposition – Putting the Public back into Public Health i Philadelphia, USA (9.-13. november). Han deltog som foredragsholder og medforfatter på to abstracts: T. Skovgaard, E. de Leeuw Healthy public policy and local governance from a European standpoint: Local implementation of a global innovation og E. de Leeuw, T. Skovgaard WHO Healthy Cities 15 years on – a review of foundations and accomplishments. Han var inviteret foredragsholder med Healthy Public Policy - a European perspective ved NGO-konferencen European youth & sport forum 2002 i Århus, Danmark (20.-22. november). Han deltog med foredraget og abstractet Sundhedsfremme og lokalpolitik i et europæisk perspektiv i Åben Forskerdag ved Institut for Regional Sundhedsforskning i Middelfart (18. november). Fungerer som ad hoc konsulent for WHO-EURO og deltager i kraft heraf i arbejdsgruppe vedrørende udarbejdelsen af monitorerings- og evalueringsstrategi for WHO's Europæiske Sund-By netværk fase IV (2003-2007). Han er formand for Dansk Idræthistorisk Forening – Krop og Kultur. Han er medlem af censorkorpset for Folkesundhedsuddannelserne i Danmark.

C. Stock deltog i årligt møde ved Deutsche Gesellschaft für Sozialmedizin und Prävention (DGSM), Schwerin (september). Co-Chair af session: Stock C., Küçük N., Miseviciene I., Guillen Grima F., Krämer A. Unterschiede körperlicher und psychosomatischer Beschwerden zwischen Studierenden in Deutschland, Spanien und Litauen. 10. årlige møde af DAE, Berlin (september). Stock C: Hat Stress einen Einfluss auf den Verlauf chronisch persistierender Infektionen? Videnskabelig præsentation for Habilitation, School of Public Health, Universität Bielefeld (oktober), Habilitation (2nd Thesis) and Teaching Qualification in Public Health, School of Public Health, University of Bielefeld (oktober). Co-Chair af workshop Students' health in Europe: Perspectives for Health Promoting Universities ved 10th Annual European Public Health Association (EUPHA) møde, Dresden (december).

F. Svejstrup har sammen med forskningsassistent C. Lautrup arbejdet med to eksterne projekter: Et forsknings- og udviklingsprojekt vedrørende samarbejdsrelationer mellem pårørende til multihandicappede børn og institutionspersonale og en evaluering af Ribe Amts uddannelsesprojekt for kronisk syge, Læring for livet. Han har været metodeunderviser, -vejleder og -eksaminator ved bacheloruddannelsen ved Fysioterapeutskolen i Esbjerg. Han sidder i styringsgruppen for forsknings- og udviklingsprojektet Kvinder på arbejdsmarkedet – en undersøgelse af sammenhængen mellem arbejdsmiljø og tilfredshed, helbred og trivsel på arbejdspladsen. Han sidder i følgegruppen vedrørende forsøgs- og udviklingsarbejde samt implementering af selvmordsforebyggende undervisning på grunduddannelserne. Han er

beskikket censor ved Danmarks Pædagogiske Universitets Master i Sundhedspædagogik og ved folkesundhedsvidenskabsuddannelserne i Danmark.

K.T. Verkooijen deltog i følgende kurser: Systematische Reviews: theorie en praktijk, Vrije Universiteit Medisch Centrum, Driebergen, Holland (26.-28. juni), Strategies for Health in Europe: evidence based practice in public health and health promotion, Valencia School for Health Studies, Valencia, Spanien (15.-27. juli), META workshop on PBL, Department of Health Promotion Research, Syddansk Universitet, Esbjerg (30. september-3. oktober), Ph.D.-kursus Health Sciences Research, Faculty of Health Sciences, Aarhus Universitet (oktober/november). Deltog i følgende konferencer: 7th International Congress of Behavioural Medicine, Helisinki (28.-31. august) med posterræsentationen The applicability of the IAT in assessing attitudes towards smoking af K. Verkooijen, P. de Jong. European Conference Reducing Social Inequalities in Health among children and young people, København (9.-10. december).

J. Wrench holdt foredrag om Contrasts and contradictions in employment equity practices in EU countries Industrial Relations Research Association – 54th Annual Meeting Atlanta, USA (januar). Foredrag om Reflections on Trade Union Activities to Combat Discrimination ETUC Seminar Combating Discrimination, Bruxelles (februar). Holdt foredrag om Diversity management in Europe - Methods within Diversity Management, The Diversity Network, Kampsax, København (maj). Foredrag om Diversity management: A European overview Work-Life Balance and Industrial Relations, University of North London (juni). Foredrag om Diversity management in different EU countries Labour supply and diversity – locally to globally, Göteborg (september). Foredrag om Employment: discrimination and diversity - Immigration: the role of civil society in promoting integration European Commission/European Economic and Social Committee, Bruxelles (september). Foredrag om A critical analysis of critiques of diversity management - Seventh International Metropolis Conference, Oslo (september). Foredrag om European experiences of diversity management - Mångfaldens möjligheter och svårigheter Department of Sociology, Umeå Universitet (oktober). Foredrag om Cultural and ethnic diversity in Europe: New perspectives for business strategies - The 3rd European Work-Life and Diversity Conference The Conference Board, Amsterdam (november). Foredrag om Categorisations of discriminatory practices and anti-discrimination measures in the European workplace - Les migrations en Europe au XXIe siècle European Parliament, Strasbourg (november). Foredrag om European trade unions integration policies - Plads til alle der vil: etnisk ligestilling i fagbevægelsen, Esbjerg Højskole (december).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Lautrup fik bevilliget 9.000 kroner fra Højbjergfonden. F. Svejstrup fik en bevilling fra Ribe Amt på 250.000 kroner for perioden 2001-2003 til evaluering af Ribe Amts kronikerskole, Læring for livet og en bevilling fra Sønderjyllands Amt og Institutionen Løgumgård på 168.000 kroner til et forsknings- og udviklingsprojekt vedrørende multihandicappede børn og unge.

PUBLIKATIONER

Bloomfield K, Greenfield T, Kraus L & Augustin R. A comparison of drinking patterns and alcohol-related problems in the United States and Germany, 1995. *Substance Use and Misuse* 2002; 37: 399-428.

Bloomfield K. Ausgewählte Ergebnisse der Biomed-II Studie Alcohol Consumption and Alcohol Problems among Women in European Countries, einer konzentrierten Aktion der Europäischen Union. (Selected Results for the Biomed-II Studie Alcohol Consumption and Alcohol Problems among Women in European Countries, a concerted action of the European Union.) I: Mann K, red. *Neue Therapieansätze bei Alkoholproblemen.* (New Therapy Approaches to Alcohol Problems.). Berlin: Pabst Science Publishers, 2002: 161-177.

Bloomfield K, Bühringer G, Augustin R., Bergmann E, Funk W, Junge B, Kraus L, Merfert-Diete C, Rumpf H-J, Simon R, Töppich J. Alcohol Consumption and Alcohol-related Problems in Germany. Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers, 2002.

Bloomfield K, Kraus L, Augustin R. Drinking style and Consequences. Presented at the 28th Annual Alcohol Epidemiology Symposium of the Kettil Bruun Society for Social and Epidemiological Research on Alcohol, Paris, 2002.

- de Leeuw E.* Exclusionism and Public Health: an Institutional Perspective, bd 7. Odense: Health Scientists at University of Southern Denmark, 2002.
- Gulis G, Czompolyova M, Cerhan JR.* An ecologic study of nitrate in municipal drinking water and cancer incidence in Trnava district, Slovakia. *Environmental Research* 2002; section A 88: 182-187.
- Gulis G.* Health Impact Assessment of Public Health Policy in Slovak Republic. *Journal of Health Management and Public Health* 2002; 6(4): 3-14.
- Gulis G.* Niekolko myslienok k Programovemu vyhlasienu vlady SR - Remarks to program of the new Government of Slovak Republic. *SME*, 2002.
- Hjarnø J.* Illegal Immigrants on the labour markets of the EU. London: Asgathe, 2002.
- Hjarnø L.* Fremdenfeindlichkeit und Islamphobie in Dänemark. I: Micksch J, Schwier A, red. *Islam in europäischen Dörfern*. Frankfurt am Main: Verlag Otto Lembeck, 2002.
- Hjarnø L.* On the need for differential treatment in relation to social class in the integration of Refugees. I: *The European journal Migration*. Berlin: Edition Parabolis, 2002.
- Hjarnø L.* Islam in rural areas in Denmark. Præsenteret ved the European Conference of Protestant Academy Arnoldshain, on Islam in Rural areas, Frankfurt, 2002.
- Kasmel A, Kunst A, Leinsalu M and Habicht J.* Social Inequalities in Health In Estonia. Tallin: Publication of the Estonian Ministry of Social Affairs, 2002.
- Kasmel A.* Dietary habits. Physical activity. Self-assessment of health. I: Kiivet R, Harro J, Paar OU, red. *The Eesti rahva tervis 1991-2002. Health in Estonia 1991-2002*. Tartu, 2002.
- Kasmel A, Lipand A and Markina A.* Eesti täiskasvanud elanikkonna tervisekäitumise suundumused aastatel 1990 kuni 2000. Trends in health behavior among Estonian adult population 1990-2000. *Eesti Arst*, 2002; 5: 262-268.
- Lautrup CL, Gibbons FX, Lane DJ, Gerrard M, Reis-Bergan M, Pexa NA, Blanton H.* Comparison level preferences after performance: Is downward comparison theory still useful? *Journal of Personality and Social Psychology* 2002; 83: 865-880.
- Lautrup CL, Gibbons FX, Lane DJ, Gerrard M, Pomery EA.* Drinking and Driving: A prospective assessment of the relation between risk cognitions and risk behavior. *Risk Decision and Policy* 2002; 7: 267-283.
- Qvortrup S.* Den ambivalente krop i ordets vold. *Kritisk Forum for Praktisk Teologi* 2002: 90.
- Skovgaard T.* Sygehusplaner mellem idealer og virkelighed – fynsk sygehuspolitik 1950-1990. Ph.D.-afhandling. Odense: Syddansk Universitet, 2002.
- Skovgaard T.* Spændt til bristepunktet - Økonomien bag udvidelsen af Odense Sygehus i efterkrigstiden. I: Boje P, Johansen HC, Thomsen J, Wøllekær J, red. *Odensebogen* 2002. Odense: Odense University Press, 2002: 118-138.
- Skovgaard T, Hansen J, red.* Sportens væsen og uvæsen - Idrætshistorisk Årbog 2001. Odense: Odense University Press, 2002.
- Skovgaard T, Heritage Z, Lafond L, de Leeuw E, Mitcham C.* World Health Organisation European Healthy Cities: Analysis of Annual Reports 2001. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2002.
- Stock C, Meier S, Krämer A.* Wie nehmen Studierende ihren Arbeitsplatz wahr? Perspektiven der Gesundheitsförderung an der Hochschule. *Zeitschrift für Gesundheitswissenschaften* 2002; 10(2): 170-180.
- Stock C, Krämer A.* Gesundheitsförderung an Hochschulen - Wie gesund sind Studierende? I: Badura B, Litsch M, Vetter C, red. *Fehlzeitenreport 2001*. Berlin, Heidelberg, New York: Springer Verlag, 2002.
- Stock C, Unnold K, Günther-Bömke G, Meier S.* Die Universität Bielefeld auf dem Weg zu einer gesundheitsfördernden Hochschule. I: Paulus P, Stoltenberg U, red. *Agenda 21 und Universität – auch eine Frage der Gesundheit*. Frankfurt: VAS Verlag, 2002: 64-82.
- Stock C, Küçük N, Miseviciene I, Guillen Grima F, Krämer A.* Unterschiede körperlicher und psychosomatischer Beschwerden zwischen Studierenden in Deutschland, Spanien und Litauen. 10. Annual Meeting of the Deutsche Arbeitsgemeinschaft Epidemiologie (DAEpi), Berlin, 2002.
- Stock C, Meier S, Krämer A.* Neue Wege der Gesundheitsförderung an Hochschulen. Evaluation eines Gesundheitszirkels für Studierende. Jahrestagung der DGSM, Halle a.d. Saale, das Gesundheitswesen 2002, 2002.
- Stock C, Krämer A.* Students' health in Europe: Perspectives for Health Promoting Universities. Jahrestagung der European Public Health Association (EUPHA), Dresden. *European Journal of Public Health*, 2002.

Stock C, Kucük N, Miseviciene I, Guillen Grima F, Krämer A. Differences in health complaints between students from Germany, Spain, and Lithuania. Jahrestagung der European Public Health Association (EUPHA), Dresden. European Journal of Public Health 2002; 12(4) Suppl: 26-27.

Wrench J. Diversity Management, Discrimination and Ethnic Minorities in Europe: Clarifications, Critiques and Research Agendas ThemES No. 19, Mangfåldens Praktik. Norrköping: Centre for Ethnic and Urban Studies, 2002: 178.

Wrench J. Ethnic discrimination – Recognition and Responses: Reservations about the Development of a European Diversity Management. I: Perheentupa J, Karppi K, red. Cross Cultural Encounters: Perspectives on Multicultural Europe University of Turku, 2002: 21-40.

Wrench J. Contrasts and Contradictions in Employment Equity Practices in EU Countries. Proceedings of the 54th Annual Meeting of the Industrial Relations Research Association Industrial Relations Research Association Series, Illinois 2002: 127-136.

Sundhedsøkonomi

Professor *Terkel Christiansen* (forskningsleder)

Professor *Kjeld Møller Pedersen*

Lektor, cand.oecon. *Dorte Gyrd-Hansen*, Ph.D.

Lektor, cand.biol. *Hindrik Vondeling*, Ph.D.

Lektor, dr.med. *Ivar Sønbo Kristiansen* (til 1. november)

Adjunkt, cand.oecon. *Christian Kronborg Andersen*, Ph.D.

Adjunkt, cand.oecon. *Ulla Slothuus*, Ph.D.

Adjunkt, cand.rer.soc. *Eva Draborg*, Ph.D. (fondslønnet)

Korrespondent *Helle Møller Jensen* (enhedssekretær)

Korrespondent *Charlotte Bruun Pedersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Mickael Bech

Peter Bindsvlev Iversen

Karla Douw

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor Oddvar Kaarbøe, Bergen Universitet, Norge: Ændringer i norsk helsevæsen (18. juni).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

9. møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Syddansk Universitet, Odense (11. marts) og 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Odense (11. november), begge arrangeret af C.K. Andersen, samt en workshop Conjoint Analysis, Odense (18.-19. april) arrangeret af M. Bech, D. Gyrd-Hansen, P.B. Iversen og J. Sørensen, CAST. Den Sundhedsøkonomiske Forskningsenhed bidrager i et samarbejde med Aarhus Universitet til MPH-Uddannelsen.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C.K. Andersen underviste på Ph.D.-kurset Research Traditions in the Health Sciences, hvor han forelæste med titlen Sundhedsøkonomisk analyse inden for sundhedstjenesteforskning, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (7. februar, 26. september). Han underviste endvidere på et kursus i forskningsdesign og metode arrangeret af Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (9. marts) samt på kursus i sundhedsøkonomi arrangeret af Lægemedel Industri Foreningen, København med forelæsningsen Modeller i økonomiske analyser og håndtering af usikkerhed (28. august). Endvidere deltog han i følgende konferencer: Kan gamle genoptrænes – og nytter det noget? (7. februar), hvor han holdt foredraget Genoptræning af ældre – samfundsøkonomiske aspekter, København, konference om aldringsforskning (6. maj), hvor han i samarbejde med K. Andersen holdt

foredraget Kan vi undgå demens? Hvad koster det?. På konferencen De ældre løfter byrden, Odense (27. august) holdt han foredraget Hvad skal indgå i en samfundsøkonomisk analyse af værdien af fysisk aktivitet. Han var medlem af arbejdsgruppen om galdestensbehandling under Sekretariat for Referenceprogrammer under Dansk Medicinsk Selskab, og han var medlem af en følgegruppe om Ældreidræt – hvorfor og hvordan? nedsat af Institut for Pensions- og Ældrepolitik under Socialministeriet.

M. Bech deltog i 9. møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts) samt i Discrete choice modelling workshop (18.-19. april) med paperet Politicians' preferences and hospital financing in a public integrated system. Endvidere deltog han i 23th Nordic Health Economists' Study Group Meeting (NHESG), Finland (23.-24. august) med en præsentation af paperet Why do we have vertical integration in the health care sector? Interpretations based on 'standard' neo-classical health economics and new institutional economic theory (sammen med K.M. Pedersen). Han deltog ligeledes i 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Han holdt forelæsning med titlen Politicians and hospital managers' tradeoffs in the choice of reimbursement scheme: a discrete choice experiment ved Økonomisk Institut, Syddansk Universitet (8. oktober). Endelig har han været reviewer for to tidsskrifter: Health Economic samt Preventive Medicine.

T. Christiansen deltog som scientific adviser for EU-projektet AGIR i en workshop i FEDEA, Madrid (25.-26. februar) og DIW, Berlin (24.-25. maj). Endvidere deltog han i en workshop på Universitetet i Tor Vergata, Rom (21.-22. april) i forbindelse med EU-projektet Ecuity II, hvor han præsenterede to papers (sammen med Jørgen Lauridsen, Økonomisk Institut), og han deltog i NHESGs årlige møde, Finland (23. - 24. august) med paperet Determinants of inequality in self-reported health samt i mødet i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts) og i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Han holdt foredraget Køber-sælger-modeller. Teori og praksis på brush-up kursus for alumner, Syddansk Universitet (9. november) og har deltaget i to Ph.D.-bedømmelser ved Københavns Universitet: A.M. Thomsen Chronic non-malignant pain patients and health economic consequences og J.N. Arent Essays on socio-economic differences in health and micro-econometrics. Han har endvidere peer-reviewed 7 artikler for internationale tidsskrifter. Han er medlem af de Kollegiale organer vedrørende MPH-Uddannelsen, der udbydes i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Syddansk Universitet og var medlem af Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejdsgruppe vedrørende forebyggelse (januar) og deltog i to møder med repræsentanter fra den canadiske Commission on the Future of Health Care in Canada (4. april og 4. juli). Endelig er han medlem af det videnskabelige råd for Dansk Sygehus Institut og af scientific committee for iHEA-2003 World Congress, og han er i perioden 2002-2004 tilknyttet Stanford Universitetet i Californien, USA som adjunct associate ved Center for Primary Care and Outcome Research (CPOR) and Center for Health Policy (CHP).

K. Douw deltog i årsmødet ved det Norske Senter for Medisinsk Metodevurdering om Early Warning of new health technologies i Oslo (16. april), hvor hun holdt foredraget Early Warning i Danmark – with emphasis on priority-setting. Hun deltog i det 18. møde i International Society for Technology Assessment in Health Care (ISTAHC) i Berlin, Tyskland (10. juni), hvor hun holdt fordraget Identification of emerging health technologies on the Internet for Special Interest Group on Information Resources (SPIG-IR). Ligeledes afholdt hun i samarbejde med H. Vondeling, L.S. Bakketeig, J. Gabbay, N.W. Hansen og F.B. Kristensen foredraget Survey on HTA education and training in Europe illustrates rapidly increasing numbers and types of courses and identifies a need for international collaboration på samme konference (12. juni). Hun holdt forelæsningen Early Warning: Methods and Practice på det hollandske sundhedsministerium i Haag (11. september) på konferencen Early warning of new and emerging health technologies: information for policy & practice. Sammen med K. Borch fra Risø Laboratoriet i Roskilde præsenterede hun på Medicon Valley Bioconference i Malmö, Sverige, Picking future stars in biomedical innovation: Bridging technology foresight and Early Warning Systems (9. oktober). Hun holdt forelæsning i suppleringsuddannelsen ved Syddansk Universitet om emnet tidlig varsling af nye medicinske teknologier (7. februar) og underviste på Farmaceutisk Højskole i København i et MTV kursus (8. oktober) om samme emne.

E. Draborg har deltaget i 9. møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts), i Årsmøde i Medicinsk Teknologivurdering, Århus (30. oktober) og i 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Hun har afholdt foredrag med titlen Medicinsk Teknologivurdering på Temakursus 2; Dokumentation i Apotekerpraksis for Pharmakon, Danmarks Farmaceutiske Højskole (22. marts). Hun er medlem af Sekretariatet for Referenceprogrammets arbejdsgruppe vedrørende hysterektomi samt er sekretær for det Videnskabelige Råd for Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering.

D. Gyrd-Hansen har deltaget i Forth European Health Economics Conference, Paris, hvor hun præsenterede paperet WTP for a QALY (juli), i The second EU-meeting on metasyntesis of European colorectal cancer screening trials, Rotterdam (28.-29. maj), samt i NHESG meeting, Finland, (23.-24. august), hvor hun sammen med I.S. Kristiansen præsenterede paperet Attitude to risk in relation to life years: small for all or gambling for a prize? Endelig deltog hun i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet (11. november). Hun gav præsentationen Økonomisk evaluering. En introduktion ved Lægemedielindustriforeningen (27. august) samt præsentationen Hvordan kan befolkningens præferencer bestemmes? Med fokus på sundhedssystemet og sundhedsinterventioner ved Brush-up kursus, Det Samfundsvidenskabelig Fakultet, Syddansk Universitet (9. november). Hun er indtrådt som medlem af arbejdsgruppen for kræftplan og forskning (KOF udvalget) og som medlem af det Videnskabelige Råd ved Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering. Hun har undervist adskillige gange på Nordic School of Public Health, Göteborg, Sverige.

P.B. Iversen har deltaget i følgende arrangementer: 9. møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts) med paperet Why are so few health economic evaluations used priority setting and decision making?, Discrete choice modelling workshop (18.-19. april) med paperet Preferences of Danish county politicians and senior hospital administrators when new health care interventions are introduced, Workshop on Economics and Public Policy – A CEPR workshop, Bergen (3.-5. maj) samt i 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Han holdt forelæsning ved Økonomisk Institut/Helseøkonomi, Bergen Universitet (22. maj) med titlen The equity efficiency trade-off of Danish county politicians and senior hospital administrators.

I.S. Kristiansen har deltaget i følgende arrangementer: European Society for Medical Decision Making, Italien (29. maj) med paper, Nordisk møde for sundhedsøkonomer, Helsinki (24. august) med paper, IOF World Congress of Osteoporosis, Lissabon (13. maj) med poster, Annual Meeting Society for Medical Decision Making, Baltimore (21. oktober) med poster, samt i American College of Rheumatology, New Orleans (28. oktober) med paper. Han har afholdt følgende foredrag: Legemiddeløkonomi ved AstraZenecas nationale møde for alment praktiserende læger, København (8. marts), Legemiddeløkonomi ved AstraZenecas nationale møde for alment praktiserende læger, København (12. april), Kostnadseffektivitet ved ICSI under et seminar ved Senter for Medisinsk Metodevurdering, Oslo (30. april), Sundhedsydelse til ældre – en voksende byrde for samfundet? ved seminar om ældreomsorg, Syddansk Universitet, Odense (6. maj), Kostnadseffektivitet ved brachyterapi ved et seminar ved Senter for Medisinsk Metodevurdering, Oslo (15. maj), Kostnadseffektivitet ved behandling af osteoporose ved Det norske Videnskabsakademi, Oslo (24. maj), Samfundets betalingsvilje for helseforbedringer ved Det nationale prioriteringsråd, Oslo (29. maj), Kostnadseffektivitet ved behandling af hyperlipidemi ved kursus på Rikshospitalet, Oslo (16. oktober), Legemiddeløkonomi ved kursus i klinisk farmakologi ved Rikshospitalet, Oslo (30. oktober), Forståelse og verdsetting av interventioner mod kroniske sygdomme ved Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november), Hvor meget bør samfundet være villig til at betale for helseforbedringer? ved seminar om helseøkonomi og prioriteringer, Oslo (12. november), Kostnadseffektivitet ved behandling af hyperlipidemi ved Svensk-norsk workshop om medikamentell behandling af hyperlipidemi, Stockholm (3. december). Han er medlem af SBU's arbejdsgruppe for osteoporose, Stockholm. Han afholdt HERO's 8 timers kursus i økonomisk evaluering, Oslo (4.-7. marts) samt HERO's 8 timers kursus i økonomisk evaluering, Oslo (8.-11. april). Endelig holdt han to hovedkurser i legemiddeløkonomi for farmasenter, Universitetet i Tromsø (til sammen 40 timer).

K.M. Pedersen deltog i London School of Economics' EHCSO Workshop (21.-22.februar), hvor han var chairman ved en session, og deltog tillige i planlægningsmødet om EU-projektet IMPACT ved London School of Economics (22. februar). Han deltog desuden i følgende arrangementer: Årskonference i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts), hvor han var opponent på paper, Worskhop om Discrete Choice, Syddansk Universitet, Odense (18.-19. april) med opponentindlæg, Den fjerde Nationale Helseøkonomikonference (13.-14. maj) med key-note indlægget Test af vores gener, Teknologirådets konsensuskonference, indlæg om de sundhedsøkonomiske konsekvenser, Christiansborg (31. maj-1. juni), det 23. nordiske sundhedsøkonomimøde, Helsingfors (23.-24. august), hvor han sammen med M. Bech præsenterede et paper. På samme konference præsenterede han sammen med K. Wittrup-Jensen paperet The Person Trade-Off (PTO): Valuation of Health, Framing Effects and Estimation of Weights for Fairness. Han deltog i den 4. Internationale konference on Priority Setting, Oslo (19.-20. september) som sessionsleder for WHO-choice samt forberedt opponent-indlæg. Han var referee for Ugeskrift for Læger, for Health Economics, for Norges Forskningsråd og for York University (nyhedsbrev og bog kapitel). Han var i bedømmelsesudvalget for adjunkt, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet samt for professorat, økonomi, Syddansk Universitet. Formand for Indenrigs- og Sundhedsministerens Rådgivende Udvalg for Sundhedsvæsenet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Pedersen KM. Boganmeldelse af H.W. Kildemoes. Reduktion af forsinkelsen i trombololysebehandlingen af patienter med akut myokardie infarkt. En sundheds-økonomisk model-analyse. DSI rapport 2001.07. Ugeskrift for Læger 2002; 64(13).

Pedersen KM. Debat om amter savner analyse. Danmarks Amtsråd 2002; 13: 16-17.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet: Barrierer for mere effektiv arbejdstilrettelæggelse på sygehusene. 100-dages opgaven (Rapport, 82 sider)

Populærvidenskabelige foredrag:

Han holdt 43 foredrag om sundhedsvæsenet - udvalgte eksempler:

21.01. Styrer vi økonomien eller styrer den os? Gentofte Amtssygehus, Jubilæums-seminar

23.01. Entydig ledelse m.m. Økonomisk evaluering og evidens? Oversygeplejersker i Fyns Amt

26.01. Dansk Medicinsk Selskab Årsmøde

04.03. Amternes fremtid. Århus Amtsråd

05.03. Den fremtidige amtsstruktur. Fyns Amt, topleder-gruppen

07.04. Kan ventelister afskaffes. Den kommunale Højskole

11.04. Fremtidens patient. Esbjerg Centralsygehus

17.04. Prioritering og helhedstænkning i Sundhedsvæsenet. Faglig sammenslutning for geriatrisk og gerontologisk sygepleje

22.04. De overordnede rammer: finansiering, politisk styring og offentlig-privat samarbejde - realisme eller ønsketænkning? Rolighed

01.05. 100-dages rapporten fra Det rådgivende Udvalg. Dansk Selskab for Sygehusledelse

27.05. Novartis, Nordic Meeting. Hotel Marienlyst, pharmacoeconomics

19.08. Er indsatsen mod ventelisterne et sisyfosarbejde? Hotel Nyborg Strand

23.08. Er reformer kunst? Overlægeföreningens generalforsamling, Hotel Nyborg Strand

27.08. Fremtidens Plejeprof. Fællesarrangement FOA og DSR, Skivehallerne

27.09. Prioritering i sundhedsvæsenet - fokusområder. Lægerekredsforeningen Vejle Amt, Lægedag, Hotel Legoland

01.10. Stress set fra individets og virksomhedens side, ½ time plus panel. Ledernes Hovedorganisation

04.10. Effektive sygehuse. Amtsrådsforeningen, København

23.10. Reformen m.m. Nordjyllands Amt, ledelsesseminar, Års

26.10. Fremtidens Lægemedler. AstraZenecas 6. konference for Farmaceuter

30.10. MTV og beslutningstagen - hva' skal der til? MTV-årsmøde, Århus

31.10. Mulige reformer af Sygehusvæsenet. DSRs tillidsmandsmøde, Nyborg Strand

08.11. Sygehusambulatorier og speciallægepraksis: alternativer eller komplementære tilbud? Forslag til kriterier for økonomisk og kvalitativ vurdering. FAS' efterårsmøde, Hotel Munkebjerg

13.11. EPJ (elektroniske patientjournal). Amtssundhedsdirektør-møde, Rebild Bakker

15.11. The European Dialogue (GSK), København, prices and reimbursement. Glaxo-Smith-Kline (GSK), Astma-Allergi-forbundet, København

29.11. Reformmuligheder. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og LO, seminar, København

05.12. Udviklingstendenser i sundhedsvæsenet. Danske Laboratorielægers Organisation, Rigshospitalet

10.12. Hvem kan bære ansvaret? Rehabiliteringsforum Danmark, Odense

Bidrag i medierne:

02.08. Nedlæg amterne: spis lige brød til de store agurker. Kronik, Berlingske Tidende

21.12. Så må vi ændre rapporten! Debatindlæg, Berlingske Tidende

U. Slothuus deltog i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Syddansk Universitet, Odense (11. marts). Hun deltog i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Odense (11. november). Hun var reviewer for Health Economics, Managed Care samt Heart Drug.

H. Vondeling præsenterede paperet A case study on early assessment of glitazones in treatment of type 2 diabetes patients demonstrates the potential for increased collaboration between HTA Agencies og paperet Early assessment demonstrates short-term clinical benefit of glitazones in treatment of selected type 2 diabetes patients ved det 18. møde i International Society for Technology Assessment in Health Care, Berlin, Tyskland (9-12. juni). I samarbejde med H. Vondeling, T. van Barneveld, Ch.J. van Vught, og L.M. Bouter præsenterede W. Oortwijn paperet Priority setting for health technology assessment in The Netherlands: principles and practice ved det fjerde møde i International Society for Priorities in Health Care, Oslo, Norge (18.-20. september). I samarbejde med H. Vondeling og C. Kronborg Andersen præsenterede L.C. Petersen paperet Kan forebyggende hjemmebesøg i Sønderjyllands Amt reducere antallet af lårbenshalsbrud blandt ældre? ved Åben Forskerdag af Syddansk Universitets Institut for Regional Sundhedsforskning, Middelfart (18. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

T. Christiansen og K.M. Pedersen har modtaget 42.000 kroner til projektet IMPACT fra EUs 5. rammeprogram. T. Christiansen, K.M. Pedersen og M. Bech har modtaget 36.000 kroner fra Bertelsmann Stiftung, Tyskland. D. Gyrd-Hansen og R. Jones har modtaget 444.000 kroner fra Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Do choices always reflect stable preferences? Looking at choice behavior in the context of health care services. P.B. Iversen har modtaget 80.000 kroner fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til workshop med international deltagelse om Conjoint Analyse, Odense (18.-20. april). Forskningsenheden har desuden modtaget 590.000 kroner fra Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering (CEMTV), 800.000 kroner fra Lægemiddelforeningen i Danmark og 562.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

PUBLIKATIONER

Christensen PM, Brøsen K, Brixen K, Beck-Nielsen H, Søgaard J., Kristiansen IS. Farmakøkonomiske evalueringer af osteoporosebehandling. En literaturoversigt. Ugeskr Læger 2002; 164: 1339-45.

Christiansen T. Editorial. A SWOT analysis of the organisation and financing of the Danish health care system. Health Policy 59; 2002: 99-106.

Christiansen T. Organisation and financing of the Danish health care system. Health Policy 59; 2002: 107-118.

Christiansen T. Summary of the SWOT panel's evaluation of the organisation and financing of the Danish health care system. Health Policy 2002; 59: 173-180.

Christiansen T. (guest editor). A Swot analysis of the organisation and financing of the Danish Health care system. Health Policy 2002; 59: Special issue.

Christiansen T, Lauridsen J, Kamper-Jørgensen F. Private health insurance and demand for health care by insured and non-insured in Denmark. Odense: Syddansk Universitet, Faculty of Social Sciences, Health Economics Papers, 2002.

Croydon-Pedersen L, Vondeling H, Andersen CK. Reduktion af lårbenshalsbrud ved forebyggende hjemmebesøg. Gerontologi og Samfund 2002; 4(18): 85-87.

Douw K, Vondeling H, Gabbay J, Bakketeig LS, Hansen NW, Kristensen FB. HTA education and training in Europe. Int J Technol Assess Health Care 2002; 4(18): 808-819.

Gyrd-Hansen D. Comparing the results of applying different methods of eliciting time preferences for health. The European Journal of Health Economics 2002; 3: 19-16.

Gyrd-Hansen D, Slothuus U. The Citizen's Preferences for Financing Public Health Care. A Danish Survey. The International Journal of Health Care Finance and Economics 2002; 2: 25-36.

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. Effects of base-line risk on individual and social choices. Medical Decision Making 2002; 22(1): 71-75.

Gyrd-Hansen D, Søgaard J. Estimation of intangible benefits and costs of cancer screening with stated rank data. Individual Decisions for Health. Routledge, 2002.

Gyrd-Hansen D. Applying a decision maker approach to CBA - the only way forward? AHES (Australien Health Economics Society) Conference Proceedings 2002.

Gyrd-Hansen D. Economic evaluation – what is it about? (Økonomisk evaluering - hvad handler det om?) *Månedsskrift for Praktisk Lægegerning* 2002; 529-543.

Gyrd-Hansen D, Slothuus U. The Citizen's Preferences For Financing Public Health Care. A Danish Survey. *International Journal of Health Care Finance & Economics* 2002; 2(1): 25-36.

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. Effects of baseline-risk information on social and individual choices. *Med Decision Making* 2002; 22: 71-5.

Hotvedt R, Lossius-HM, Kristiansen-IS, Steen PA, Søreide PA, Førde OH. Are expert panel judgements of medical benefits reliable? An evaluation of emergency medical service programs. *Int J Technol Assess Health Care* 2002; 18: 965-74.

Kjønniksen I, Segadal L, Haugsbø A, Hotvedt R, Jacobsen T, Kristiansen IS, Nordsletten L, Søndena VG. Ventilasjon av operasjonsstuer. *Tidsskrift Nor Lægeforen* 2002; 122: 545-7.

Korthals-de Bos IBC, Hoving JL, van Tulder MW, Rutten-van Molken MPMH, Ader HJ, de Vet HCW, Koes BW, Vondeling H, Bouter LM. Manual therapy is more cost-effective than physical therapy and GP care for patients with neck pain. I: Korthals-de Bos I, red. *Economic evaluations in musculoskeletal disorders*. Wageningen: Ponsen & Looijen BV, 2002: 29-47 (Ph.D. thesis).

Kristiansen IS, Clausen J, Christiansen T, Søgaard J. Determinants and consequences of technological change in health care: Acute myocardial infarction in Denmark. I: McClellan M, Kessler DP, red. *Technological Change in Health Care*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2002: 252-67.

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. The concept of risk: a comment to Reventlow and co-workers. *Scandinavian Journal of Primary Health Care* 2002; 20: 252.

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. Correspondence: NNT is not easily understood. *Family Practice* 2002; 19(5): 566-67.

Kristiansen IK, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. Number needed to treat - a misleading measure of health benefit? *Journal of Clinical Epidemiology* 2002; 55(9): 888-892.

Kristiansen IS, Gosden T. Evaluating 'economic interventions' - a role for non-randomised designs? I: Donaldson C, Vale L, red. *Evidence based health economics*. London: BMJ Publishing Group, 2002: 114-28.

Kristiansen IS, Gyrd-Hansen D, Nexøe J, Nielsen JB. Number needed to treat: easily understood and intuitively meaningful? Theoretical considerations and randomised trial. *J Clin Epidemiol* 2002; 55: 888-92.

Kristiansen IS, Kvien TK. Cost-effectiveness of replacing NSAIDs by celecoxib in rheumatoid arthritis. *Expert Rev Pharmacoeconomics Outcomes Res* 2002; 2: 229-41.

Kristiansen IS, Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Nielsen JB. NNT is not easily understood. *Family Practice* 2002; 19: 566.

Kristiansen IS. Retningslinjer bygger på subjektivt skjønn og verdivalg (letter to the editor). *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 2727.

Linnestad KK, Kristiansen IS, Kvien TK. Costs and health consequences of replacing NSAIDs by selective COX-2-inhibitors in patients at risk of cardiovascular disease (abstract). *Arthritis Rheum*, 2002.

Madsen J, Serup-Hansen N, Kristiansen IS. Ageing has limited impact on future costs of primary care providers. *Scand J Prim Care* 2002; 20: 169-73.

Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Kragstrup J, Kristiansen IK, Nielsen JB. Danish general practitioners perception of disease risk and benefit of prevention. *Family Practice* 2002; 19: 3-6.

Nexøe J, Kristiansen IS. Number needed to treat - en statistisk kasuistik. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 351.

Nexøe J, Gyrd-Hansen D, Kragstrup J, Kristiansen IS, Nielsen JB. Praktiserende lægers opfattelse av sydomsrisiko og forebyggelse. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5379-82.

Nexøe J, Oltarzewska AM, Sawicka-Powierza J, Kragstrup J, Kristiansen IS. Perception of risk information: Similarities and differences between Danish and Polish general practitioners. *Scan J Primary Care* 2002; 20: 183-7.

Nielsen R, Gyrd-Hansen D. Prenatal screening for cystic fibrosis. An economic analysis. *Health Economics* 2002; 11: 285-299.

Norderhaug I, Bjerklund Johansen T, Dahl O, Høisæter P, Heikkilä R, Klepp O, Olsen DR, Kristiansen IS, Wæhre H. Brakyterapi ved prostatakreft. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 2795-8.

Norinder AG, Pedersen KM, Roos P, red. Proceedings of the 18th Plenary Meeting of the EuroQol Group. Lund 2002.

Oortwijn WJ, Vondeling H, van Barneveld T, van Vught Ch.J., Bouter LM. Priority setting for health technology assessment in The Netherlands: principles and practice. *Health Policy* 2002; 62: 227-242.

Pedersen KM. The World Health Report 2000: Dialogue of the deaf? *Health Economics* 2002; 11(2): 93-101.

Pedersen KM, Christiansen T. A fair hearing or academic kangaroo court? *Addiction* 2002; 97(2): 227-232.

Pedersen KM. Sundhedsøkonomisk evaluering af epilepsikirurgi. I: Dam M, Høgenhaven H, Madsen FF, red. Kirurgisk Behandling af Epilepsi. København: 2002: 129-148.

Pedersen KM. Persillebedet: dit, mit, vores – alles? Frit sygehusvalg og funktionsbærende enheder. I: Jørgensen TB, Klausen KK, red. Territorial Dynamik. Streger på landkort. Billeder i vores hoveder. Århus: Aarhus Universitetsforslag 2002: 168-186.

Pedersen KM, Wittrup-Jensen K. Værd(i)sætter danskerne deres helbred. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002.

Pedersen KM. Reforming decentralized integrated health care systems: theory and the case of the Norwegian reform. Working paper 2002: 7, University of Oslo, health economics research programme.

Rosendal HJ, Vondeling H, de Witte LC, Hutubessy RCW, Heine RJ. Het instellen op insuline van patienten met diabetes mellitus type 2: in een tranmurale organisatievorm minstens even effectief als poliklinisch; een retrospectief onderzoek met 4 jaar follow-up. (Initiating insulin therapy in patients with diabetes mellitus type 2 in a transmural setting is at least as effective as in an outpatient setting; a retrospective study with a 4-year follow-up. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* 2002; 4(146): 166-171 (på hollandsk).

Serup-Hansen N, Wickstrøm J, Kristiansen IS. Future health care costs - do health care costs during the last year of life matter? *Health Policy* 2002; 62: 161-72.

Slothuus U, Larsen ML, Junker P. The Contingent Ranking Method - a feasible and valid method when eliciting preferences for health care? *Soc Sci Med* 2002; 54: 1601-1609.

Slothuus U, Larsen J. Stabil Angina Pectoris. Hvad koster behandlingen? *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002: 43-52.

Stavem K, Kristiansen IS, Olsen JA. Association of time preference for health with age and disease severity. *European J Health Econ* 2002; 3: 120-4.

Vondeling H, Hansen NW, Bakketeig LS, Gabbay J, Kristensen FB. Towards a European Masters of Science in Health Technology Assessment (Publiceret anonymt som del af arbejde af ECHTA Working Group 5 om uddannelse og netværker til støtte for vurdering af medicinsk teknologi). *Int J Technol Assess Health Care* 2002; 2(18): 439-446.

Vrangbæk K, Bech Mickael. Organizational responses to the introduction of DRG rates for extended choice hospital patients in Denmark. Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, Arbejdsrapport 2002/15.

Wittrup-Jensen KU, Kristiansen IS. Kvalitetsjusterede leveår – hvorfor og hvordan? *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 1629-46.

Wittrup-Jensen KU, Lauridsen JT, Gudex C, Brooks R, Pedersen KM. Estimating Danish EQ-5D tariffs using the time trade-off (TTO) and Visual analogue Scale (VAS) methods. I: Norinder AG, Pedersen KM, Roos P, red. Proceedings of the 18th Plenary Meeting of the EuroQol Group. Lund 2002: 257-292.

RETSMEDICINSK INSTITUT

Professor, statsobducent *Jørgen Lange Thomsen* (instituttleder)
 Forskningsprofessor *Jesper Boldsen* (overflyttet til instituttet 1. august)
 Vicestatsobducent *Peter Juel Thiis Knudsen*
 Retskemiker, cand.scient. *Dorte Rollmann*
 Lektorvikar *Søren Felby* (fra 1. august)
 Speciallæge *Finn Jørgensen* (fra 1. juni)
 Læge *Christin Graff* (fra 1. august)
 Lægevikar *Katrin Kårstad* (1. april-31. oktober)
 Lægevikar *Gunvor Iben Madsen* (til 30. april)
 Instruktør, stud.med. *Bjarne Clausen* (1. februar-30. april, 12.-31. august, fra 1. november)
 Gæsteforsker, Dr. *James Wood*, Ph.D

Gæsteforsker, tandlæge *Marianne Gerløw Lauritzen*
Sekretær *Gudrun Andersen* (til 1. februar)
Konservator *Bjarne Bangsø*
Ledende bioanalytiker *Marianne Brosbøl*
Laborant *Susanne Johannsen*
Sekretær *Susanne Jørgensen*
Laborant *Monica Jørgensen* (1. januar-30. juni)
Konservator *Peter Knudsen*
Laborant *Merete Maiborg Larsen*
Sekretærelev *Linda Lindstrøm* (1. august-31. december)
Lægesekretær *Rita Melchior Nurnberg* (fra 1. juni)
Sekretær, overassistent *Lis Schmidt*
Bioanalytiker *Signe K. Sørensen*
Laboratorietekniker *Helle Terp*
Institutsekretær *Solveig Wandorf*
Studertermedhjælper *Elisabeth Windmüller*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Susan Sprogøe-Jakobsen

Gæsteforskende Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Sharon DeWitte

J. Boldsen blev 1. august som et led i omorganisationen af skeletforskningen i Odense sammen med ADBOU overflyttet fra Institut for Sundhedstjenesteforskning til Retsmedicinsk Institut. Hele året har J. Boldsen også været tilknyttet Demografisk Forskningscenter som forskningsprofessor i palæodemografi.

GÆSTEFÖRELÄSNING AFHOLDT AF INSTITUTTET

Journalist Miki Mistrati, Bastard Film afholdt en forelæsning med emnet Lægerne og pressen (10. december).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF INSTITUTTET

J.L. Thomsen har arrangeret Dansk Selskab for Retsmedicins kursus Overgreb mod børn (25.-26. oktober). Kurset henvendte sig til retsmedicinere, børnelæger, embedslæger og andre interesserede.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

J. Boldsen besøgte Department of Anthropology ved Pennsylvania State University for at arbejde sammen med George Milner og James Wood (6.-18. april) og deltog i årsmødet i American Association of Physical Anthropologists, hvor han holdt et foredrag med titlen The Medieval leprosy epidemic in Southern Scandinavia. Ved det møde var skeletsamlingen i Odense repræsenteret med adskillige poster og foredrag af amerikanske studerende, der brugte materiale fra ADBOU i deres præsentationer (10.-13. april). Han deltog sammen med Lene Møllerup (Ph.D.-studerende ved ADBOU finansieret af Demografisk Forskningscenter) og R. Hylleberg (biologisk specialestuderende ved ADBOU) i et møde ved Max Planck Institute for Demographic Research in Rostock med titlen Future directions in palaeodemography (Third international workshop). Her holdt han følgende foredrag: J. Boldsen, M. Roksandic (University of Toronto) og J. Gampe (MPIDR): Reproducibility of osteological scorings used for transition analysis age estimation, og J. Boldsen: Demographic changes from the Late Middle Ages to the Early Modern Period - change of mortality regime or change of data source? Rostock (6.-7. juni). Han deltog sammen med følgende studerende ved ADBOU i 13th Congress of the European Anthropological Association i Zagreb, Kroatien: R. Hylleberg, M. Jensen, D. Pedersen, B. Henriksen, M. Gerløw Lauritzen og N. Sass. ADBOU var repræsenteret med to foredrag: J. Boldsen og R. Hylleberg: Transition analysis - A means of estimating age at death from systematic osteological observations og J. Boldsen: Osteological research, why? Samt fem

postere: B. Henrichsen, J. Boldsen og G. Milner: Temporal relationship between treponemal infection and leprosy in Medieval and Early Modern Northern Europe, M.Ø. Jensen og J. Boldsen: A metric analysis of the clavicle, M.G. Lauritzen: Extra teeth in Medieval Danish graves, N. Sass og J. Boldsen: Childhood health and selective mortality in a Medieval Danish village og D. Pedersen og J. Boldsen: Button osteoma in a sample of urban, Medieval Danish skeletons. Zagreb, Kroatien (30. august-3. september). Han deltog i Deutsche Auxologie Tage på Glücksborg Slot med foredraget Secular trend for stature - Why? på Glücksborg Slot (16. november). Holdt foredrag ved Dansk Selskab for Knoglemedicins årsmøde i Århus. Foredragets titel var Livscyklus og knoglestruktur i middelalderen. Århus (22. november) og besøgte Department of Anthropology, University of Manitoba, Winnipeg i Canada for at arbejde sammen med Dr. R. Hoppa på en ansøgning om et Major collaborative research initiative gående ud på udgravning og analyse af den middelalderlige kirkegård i Hjulby (lige vest for Nyborg). I Winnipeg gav han to offentlige foredrag med titlerne The Medieval leprosy epidemic in Denmark og A history of mortality in Scandinavia. Winnipeg, Canada (30. november-7. december). Han er associated editor of Journal of Biosocial Science og adjungeret professor i anthropology ved University of Utah og Pennsylvania State University.

S. Jørgensen deltog sammen med C. Graff, F. Jørgensen, P.J. Thiis Knudsen, K. Kårstad, R.M. Nurnberg, J.L. Thomsen og S. Wandorf i Dansk Selskab for Retsmedicins kursus Overgreb mod børn, Odense (25.-26. oktober).

P.J. Thiis Knudsen er lægefaglig rådgiver om sårballistiske forhold til Rigspolitichefen og Forsvarskommandoen og underlagte myndigheder og er stedfortræder for retspatologen i Rigspolitichefens Identifikationsberedskabs Kernegruppe. Medlem af bestyrelsen for Dansk Militærmedicinsk Selskab og fra 27. juli præsident for Confédération Interalliée des Officiers Médicaux de Réserve (CIOMR). Deltog med foredraget NATO reserve military medicine in a changing environment i 26th International Congress on Military Medicine, Sun City, Sydafrika (15.-22. september). Undervist i sårballistik og ballistisk beskyttelsesmateriale ved Kurser i traumatologi I og II samt Basiskursus for civil sundhedsfagligt personel ved Forsvarets Sanitetsskole. Undervist i retsmedicinske opgaver ved internationale operationer ved kursus International Support Staff-Officers Course, Sessvollmoen, Norge (31. maj). Censor ved eksamen i patologisk anatomi og retsmedicin ved Aarhus Universitet og i retsmedicin ved Københavns Universitet. Deltog i kursus Overgreb mod børn, Odense (25.-26. oktober).

D. Rollmann er medlem af politiets arbejdsgruppe vedrørende narkotikarelaterede dødsfald og er sammen med J.L. Thomsen medlem af Samarbejdsudvalget vedrørende Retsmedicinske Ydelser under Justitsministeriet. Hun deltog i et samarbejde mellem de danske retsmedicinske institutter, Sundhedsstyrelsen og politiet om projektet Narkotika på gadeplan. Indgået samarbejdsaftale med Sundhedsstyrelsen og Rigspolitiet omkring overvågning af ecstasy-situationen i Danmark. Er udpeget af Dansk Selskab for Retsmedicin som medlem af Det rådgivende sektorudvalg for sundhedsområdet og det retsmedicinske område. Et udvalg under Dansk Akkrediteringsorganisation (DANAK) Har deltaget i 8th ENFSI Drugs Working Group meeting, syntetisk narkotika, Oslo (27.-28. maj) og i 16th meeting of International Association of Forensic Sciences (IAFS) i Montpellier (1.-9. september) samt Nordisk Rettstoksikologisk møde i Oslo (11.-12. oktober).

J.L. Thomsen er formand for Dansk Selskab for Retsmedicin. Han er sagkyndig i retsmedicin i Retslægerådet og medlem af det faglige underudvalg under Justitsministeriet samt medlem af Rigspolitichefens Identifikationsberedskab. Han er medlem af styregruppen for Center for Voldtægtsramte, Odense. Han er medlem af Standing team of forensic experts under FN. Er sammen med S. Wandorf medlem af de retsmedicinske institutters edb-udvalg. Han er fagredaktør af Nordisk Retsmedisin fra 1996. Er Director General of CIFA/Center for International Forensic Assistance) Glasgow. Inviteret foredragsholder, The cause of death in chronic alcoholism. The Association of Clinical Pathologists i London (14. juni).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

D. Rollmann og J.L. Thomsen har modtaget 72.000 kroner fra Sundhedsstyrelsen til projekt Narkotika på gadeplan.

PUBLIKATIONER

- Boldsen JL.* Demografisk struktur i landsbyen Tirup. *Hikuin* 2002; 27: 233-244.
- Boldsen JL, Milner GR, Konigsberg LW, Wood JW.* Transition analysis: a new method for estimating age from skeletons. I: Hoppa, Vaupel, red. *Paleodemography: Age distributions from skeletal samples.* Cambridge: Cambridge University Press, 2002: 73-106.
- Jørgensen F.* Ret og regler i sundhedslovgivningen – håndbog for sundhedspersonale. København: NNF, Arnold Busck, 2002.
- Klavsen B.* A kidneystone is a kidneystone is A... *Nordisk Rettsmedisin* 2002; 2/3.
- Rollmann D, Jarlbæk L.* Minimum Lethal dose of citalopram. *Nordisk Rettsmedisin* 2002; 1.
- Rollmann D.* Narkotika på gadeplan 2001. Rapport til Sundhedsstyrelsen.
- Paine RR, Boldsen J.* Linking age-at-death distributions and ancient population dynamics: a case study. I: Hoppa, Vaupel, red. *Paleodemography: Age distributions from skeletal samples.* Cambridge: Cambridge University Press, 2002: 169-180.
- Palubecaité Z, Jankauskas R, Boldsen J.* Enamel hypoplasia in Danish and Lithuanian Late Medieval/Early Modern samples: a possible reflection of child morbidity and mortality patterns. *International Journal of Osteoarchaeology* 2002; 12: 189-201.
- Thomsen JL.* Retsmedicin i Syrien. *Nordisk Rettsmedisin* 2002; 2/3: 47-48.
- Thomsen JL.* En Retsmediciner fortæller. *Forum* 2002.
- Wielandt H, Boldsen J, Knudsen L.* The prevalent use of contraception among teenagers in Denmark and the corresponding low pregnancy rate. *Journal of Biosocial Science* 2002; 34: 1-11.

INSTITUT FOR IDRÆT OG BIOMEKANIK (IOB)

Instituttet består af forskningsenhederne:

Fysiologi og Biomekanik
Idræt, Fysisk Aktivitet og Pædagogik
Idræt, Krop og Sundhed
Klinisk Biomekanik

Institutedelse:

Instituteder:

Lektor *Jørgen Povlsen*

Institutbestyrelse:

Lektor *Per Jørgensen*

Lektor *Preben K. Pedersen*

Lektor *Jørgen Povlsen* (formand)

Bioanalytikerunderviser *Brit Thobo-Carlson*

Stud.manu. *Malene Tarp*

Øvrigt teknisk-administrativt personale:

Elektronikmekanikerlærling *Peter Hansen*

Kontorelev *Anne Katrine Jensen* (fra 15. august)

Kontorelev *Teresa Vivi Jensen* (til 14. maj)

Overassistent *Anni Johansson*

Uddannelsessekretær *Eva Justesen*

Laboratorietekniker *Benthe Jørgensen*

Ingeniør *Gert Hilding Jørgensen* (fra 16. september, halv tid)

Ingeniør *Lars Vincents Jørgensen* (orlov fra 1. september)

Bioanalytiker *Susanne Jørgensen* (lønnen af Team Danmark)

Finmekaniker *Lars Ellekrog Kiehn* (fra 1. august)

Bioanalytiker *Kirsten Kjær* (delvist fondslønnet)

Institutsekretær, BA *Rikke Berg Pedersen*

Assistent *Lone Holm Petersen*

Ingeniør *Cuno Rasmussen* (fra 1. juni)
Bioanalytikerunderviser *Brit Thobo-Carlsen*
Bioanalytiker *Elisabeth Vang* (udstationeret, til 31. august, fondslønnet)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF INSTITUTTET

Instituttet havde den 1. marts besøg af kulturminister Brian Mikkelsen med henblik på orientering om instituttets forskning og uddannelse inden for eliteidræt. Instituttet har været arrangør af og koordineret et Intensivt Socrates-kursus på masterniveau, Children and Physical Activity – in a European Perspective. Kurset blev afholdt på Scuolla dello Sport, Rom, Italien (6.-16. maj) med deltagelse af 51 studerende fra 14 EU- og associerede lande og af lærere fra 19 EU- og associerede lande. Instituttet har sammen med Center for Religion, Syddansk Universitet afholdt seminaret Beckham og Buddha – suggestion og karisma i sport og religion (25. maj). Instituttet har arrangeret et Nordplus-kursus på masterniveau i gerontologi, Lifecourse Perspective on Ageing (24.-31. august) med deltagelse af studerende og lærere fra 4 nordiske universiteter. Professor Christos Kabitsis fra Thrakis Universitet, Grækenland og professor Emmanuel van Praagh fra Université Blaise Pascal, Aubiere, Frankrig har været gæstelærere på Instituttet støttet af Socrates-programmets bilaterale aftaler (24.-29. maj, 27.-30. september).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

B. Thobo-Carlsen var medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Rejsestipendieudvalg samt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd.

Fysiologi og Biomekanik

Professor *Kent Sahlin* (forskningsleder, fra 1. marts)
Adjungeret professor *Gisela Sjøgaard* (fra 1. september)
Lektor *Karsten Froberg*
Lektor, cand.scient. *Klavs Madsen*, Ph.D.
Lektor, cand.scient. *Preben K. Pedersen* (studieleder, konstitueret forskningsleder indtil 1. marts)
Lektor, cand.scient. *Lis Puggaard*, Ph.D.
Adjunkt, cand.scient. *Lone Hansen*, Ph.D. (til 31. marts, fondslønnet)
Amanuensis, cand.scient. *Jesper Franch*, Ph.D.
Ekstern lektor, cand.scient. *Henrik Sørensen*, Ph.D. (fra 1. september)
Ekstern lektor *Henrik D. Villadsen*, Ph.D.
Ekstern lektor *Helle Aagaard-Hansen* (fra 1. september)
Testleder, cand.scient. *Kurt Jensen* (lønnat af Team Danmark)
Testleder, cand.scient. *Lars Johansen* (lønnat af Team Danmark)
Forskningsassistent, cand.scient. *Anders Holsgaard Larsen* (fra 15. maj, fondslønnet)
Forskningsassistent, cand.scient. *Jens Steen Nielsen* (fra 1. maj, fondslønnet)
Forskningsassistent, cand.scient. *Jes Bak Sørensen* (fra 1. november, fondslønnet, halv tid)
Gæsteforsker, professor *L. Bruce Gladden* (1. oktober-30. november)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Malene Bagger
Paolo Caserotti
Ernst Albin Hansen (orlov til 3. marts)
Thue Kvorning (fondslønnet, forskningsassistent 15. maj-14. juli)
Lise Hedegaard Laursen (fondslønnet)
Pernille Vedsted (fra 1. juli, fondslønnet)
Sonja Vestergaard (fra 1. januar, fondslønnet)

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Brandon Walsh, Ph.D., San Diego, USA: The role of exercise and exercise-related factors in the control of mitochondrial oxidative function (27. maj). Professor Richard L. Hughson, Department of Kinesiology, University of Waterloo, Ontario, Canada: Control of blood flow at the onset of exercise (30. maj).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden var arrangør af et seminar med oplæg af Professor L. Bruce Gladden, Department of Health and Human Performance, Auburn University, Auburn AL, USA: Muscle VO₂ kinetics – why is there a 'lag' in VO₂ at the onset of exercise? og af professor Kent Sahlin, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet: Control of oxygen utilization in human skeletal muscle: effects of exercise and training (15. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Bagger underviste på Ph.D-kurset Grafisk Datapræsentation på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (6. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

18.03. Kost og Idræt. Folkeoplysningsforbundet, Ørbæk Kommune

P. Caserotti deltog med posteren Caserotti P, Aagaard P, Simonsen EB og Puggaard L Changes in muscle power production during a stretch-shortening cycle in elderly women following a heavy resistance strength training i 3rd International conference on strength training, Budapest (13.-16. november). Han deltog i seminar Alder under forandring arrangeret af Ældreforskningscentret, Syddansk Universitet (6. maj). Han var på studieophold på IUSM, Rom. Han underviste på brobygningskursus i emnet Electromyografi og motorisk kontrol. Han blev medlem af International Society for Ageing and Physical Activity (ISAPA).

J. Franch deltog i Idrætsforskerseminar arrangeret af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning (10.-11. januar). Han er uddannelseskoordinator på Idrættens Træner-Akademi, der er et uddannelsessamarbejde mellem instituttet, Team Danmark og Danmarks Idræts Forbund. Endvidere underviste han på arbejds- og træningsfysiologikurset under Idrættens Træner-Akademi. Han gennemførte studierejser til Statens Arbejds miljø Institut i Oslo for færdiggørelse af manuskripter sammen med dr.scient. Jørgen Jensen (9.-18. september, 12.-16. december). Han er medlem af Idrættens Træner-Akademis uddannelses- og styregruppe. Han afholdt kursus for Seminarierkolernes Idrætslærerforening om undervisning i orienteringsidræt og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi hertil, Odense (20.-21. marts). Han arrangerede og underviste på en orienteringsidræts workshop i den italienske nationalpark Circeo efter invitation fra organisationen Tre Periodico (21.-25. august). Han arrangerede og var foredragsholder på to seminarer afholdt af instituttet for Odense kommunes eliteidrætsudvalg (11. juni, 9. oktober).

K. Froberg har deltaget i Kulturministeriets Idrætsforskningsseminar i Værløse (10.-11. januar). Han var ansvarlig for udvekslingssymposiet New aspects in relation to sport education and employment in Europe på 7th Annual Congress of the European College of Sport Science i Athen (24.-28. juli), hvor han havde indlægget A new framework for education in the sport and sport related area in the European Union. Var ved samme kongres chairman for sessionerne Culture, Society and Sport og Sport, Physical Activity and Social Determinants samt medforfatter til præsentationen The social dialogue in the sport sector and its impact on future qualifications in Europe. Han deltog i Council of Europe's 16th Informal Meeting of European Ministers responsible for Sport i Warszawa (12.-14. september) inviteret som specialkonsulent for Kulturministeriet. Han var som ENSSEE-præsident medansvarlig for afholdelse af seminar om Preparing for a Social Dialogue in the Sport Sector in Europe, Bruxelles (4.-6. november). Han deltog som ENSSEE-præsident i European Sport Forum, København (7.-8. november). Han har været på lærerudveksling i Vilnius, Litauen (20.-23. april) og i Bristol (22.-26. august). Han er lektorbedømmer i forbindelse med seminarieadjunktens overgang til seminarielektorer inden for faget Idræt. Han har deltaget i 7

bedømmelser. Han er præsident for European Network of Sports Sciences Education & Employment (ENSSEE) og vicepræsident for European Observatory for Sports Employment (EOSE). Han har i den forbindelse været økonomisk ansvarlig for EU-projektet Preparing for a Social Dialogue in the Sport Sector med en bevilling i 2001-2002 på 148.191 Euro. Han har deltaget i ENSSEE- og EOSE-møder i Paris (18.-19. januar), Bruxelles (25. januar), Århus (6. februar), Lausanne, Schweiz (5.-7. april), Velen, Tyskland (13.-16. juni), Annemasse, Frankrig (9.-11. august), Bruxelles (25.-27. september), Paris (11.-13. oktober) og Rom (20. oktober). Han har været formand for Syddansk Universitets Internationale udvalg og repræsenterer Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i samme. Han er instituttets internationale koordinator og koordinerer et Socrates-/Erasmus-program Children and Physical Activity – a European Perspective. Har været ansvarlig for afholdelse af møder og kurser i Paris (20. januar), Bruxelles (15.-16. februar), Rom (5.-17. maj), London (27.-28. juni) og Rom (19. oktober). Han har som instituttets koordinator af netværket Nordplus-Idræt deltaget i møder i Oslo (15.-16. august) og i København (25.-26. oktober). Han har i forbindelse med udviklingen og gennemførelsen af et fælles europæisk Masterprogram i Preventive and Adapted Physical Activity i samarbejde med universiteter i Rom, Wien og Köln deltaget i et møde i Rom (17. maj) og været inviteret foredragsholder i forbindelse med starten af uddannelsen i Rom (20.-22. oktober). Han er medlem af repræsentantskabet for eliteidrætsinstitutionen Team Danmark. Han er formand for styregruppen for Idrættens Træner-Akademi, der er ansvarlig for diplomuddannelsen i Konkurrence- og Eliteidræt, der udbydes i et samarbejde med Københavns og Aarhus Universitet, Danmarks Idræts Forbund, Team Danmark og udvalgte specialforbund. Han er medlem af repræsentantskabet for Landsudvalget for Skoleidræt. Han er medlem af en ekspertgruppe om Access to physical education and sport - Children and young people, nedsat af Council of Europe. Han har i den forbindelse deltaget i et møde i Strassburg (23.-24. maj). Han er medlem af universiteternes og seminariernes censorkorps for idrætsuddannelser. Han er referee på tidsskrifterne Scand J Med Sci Sports, European Journal of Applied Physiology, International Journal of Obesity og Ugeskrift for Læger. Han er medlem af styregruppen i forskningsnetværket European Youth Health Study Group med aktiv deltagelse af 7 forskergrupper i 7 lande. Han har ansvaret for Presentations and Publications Working Group. Han er medlem af styregruppen for forskningsprojektet Ballerup Skoleidrætsprojekt. Han var inviteret foredragsholder på National Sportsmedicine Seminar of Greece, Thessaloniki, Grækenland (31. marts) med foredraget Trends in physical activity, physical fitness and obesity in children in different European Countries, with special reference to Denmark. Han var inviteret som ekspert på seminar om udviklingen af træneruddannelse i Stockholm (24. april) med indlæg om træneruddannelser i Danmark. Han var inviteret oplægsholder på et ti-års jubilæumsseminar for Europæische Akademie des Sports i Velen, Tyskland (14. juni), hvor han havde oplæg om Bologna deklARATIONEN og dens implementering i sportssektoren i Europa.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Rønholt H, Jørgensen K, Froberg K, Grønnet E, Knudsen F. Hvad sker der med cand.pæd.-uddannelsen i idræt? Tidsskrift for Idræt, 2002; 67(4); 19-21.

E.A. Hansen deltog i Banff Symposium on Skeletal Muscle, Banff, Canada (2.-3. august) med posterne Hansen EA, Herzog W The shape of the force-elbow angle relationship of human elbow flexors during maximal, sub-maximal, and submaximal/potentiated contractions og Sjøgaard G, Hansen EA Internal power increases curvilinear with contraction rate and accounts for constant muscle mechanical efficiency. Han deltog i 4th World Congress of Biomechanics, Calgary, Canada (4.-9. august) med posterne Hansen EA, Sjøgaard G Optimal pedal rate for maximal power production in cycling is not related to freely chosen pedal rate at sub-maximal external power og Nielsen JS, Hansen EA, Sjøgaard G Effect of different pedal rates on endurance and physiological responses during cycling at high sub-maximal external power. Han var medforfatter på foredraget Jensen C, Pedersen PK, Jørgensen LV, Hansen EA, Sjøgaard G Upper body movements and non-linearity of the VO₂-power output relationship in progressive cycling afholdt på 7th Annual Congress of the European College of Sport Science i Athen (24.-28. juli). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Optimal pedal frequency på 6th Scandinavian Congress on Medicine and Science in Sports, Århus (21.-24. november).

K. Jensen deltog i ACSM kongres i St.Louis, USA (26. maj-2. juni) og i FISA kongres i Milano (14.-17. november). Var inviteret foredragsholder på 6. Scandinavian Congress on Medicine and Science in Sport, Århus (21.-24.november).

L. Johansen deltog i International Football & Sports Medicine conference, Beverly Hills, Californien, USA (22.-24. marts).

T. Kvorning deltog i 3rd International Conference on Strength Training, Budapest (13.-17. november).

K. Madsen deltog i 49th Annual Meeting of the American College of Sports Medicine i St. Louis, USA (26.-30. maj) med foredraget Force production and ionic homeostasis during hypoxia/reoxygenation in skeletal muscles are highly affected by a Na^+ - Ca^{2+} exchange blocker. Han deltog desuden i 3rd International Conference on Strength Training i Budapest (13.-17. november). Han virkede som peer review-reader for Journal of Applied Physiology og Acta Physiologica Scandinavica.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Madsen K, Franch J. Nyeste fysiologiske forskning i idrætten. Gymnasieskolernes Idrætslærerforening, GISP 2002; 112.

Populærvidenskabelige foredrag:

23.10. Nyeste fysiologiske forskning inden for idrætten. Gymnasielærernes Idrætsforening, Vejle

20.11. Nyeste fysiologiske forskning inden for idrætten. Seminarielærernes Idrætsforening, Vingsted

P.K. Pedersen deltog i forskningsseminar i fodboldklubben Juventus, Torino, Italien med indlæg om Heart rate variability monitoring as an indicator of training over-load in professional soccer players (9.-13. januar). Han deltog i dopingseminar om kreatin- og nandrolon-grænser arrangeret af AntiDoping Danmark på Panuminstituttet, København (25. januar). Han var repræsenteret ved American College of Sports 49th Annual Meeting, St. Louis, USA med posterpræsentationerne Amstrup T, Rysgaard T, Johansen JV, Bangsbo J, Pedersen PK Seasonal changes in heart rate variability and profile of mood states in professional soccer players og Johansen JV, Rysgaard T, Amstrup T, Mohr M, Krustrup P, Pedersen PK, Bangsbo J A soccer-related interval run test and its application to professional soccer players (29. maj-1. juni). Han deltog endvidere i European College of Sport Science 7th Annual Congress i Athen med posterpræsentationen Pedersen PK, Kjær K, Vang E, Korsholm L Limits of agreement for VO_2 and VCO_2 measurements with the Oxycon Pro system vs. the Douglas bag og med foredraget Jensen C, Pedersen PK, Jørgensen LV, Hansen EA, Sjøgaard G Upper body movements and non-linearity of the VO_2 -power output relationship in progressive cycling (24.-28. juli). Han er peer-review reader for Acta Physiologica Scandinavica, Medicine and Science in Sports and Exercise og European Journal of Applied Physiology. Han er medlem af Team Danmarks forskningsudvalg og formand for styringsgruppen for Team Danmarks testcenter ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han var fungerende forskningsleder for Fysiologi-Biomekanik (til 1. april) og er medlem af institutbestyrelsen, medlem af Ph.D.-studienævnet, medlem af Rådet for de Højere Idrætsuddannelser i Norden og medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark. Han er endvidere medlem af bestyrelsen for Tømremester Alfred Andersen og Hustrus Fond.

L. Puggaard var inviteret foredragsholder med indlægget Kan ældre træne sig yngre? ved høringen Det aldrende samfund: Sundhed, omsorg og forebyggelse. Kan indsatsen forbedres? afholdt af Teknologirådet på Christiansborg, København (19. april). Hun holdt foredraget Fysisk træning er aldrig for sent arrangeret af Center for Aldringsforskning, Syddansk Universitet, Odense (6. maj). Hun var inviteret foredragsholder ved International Seminar and Sports meeting (CSIT) afholdt af Dansk Arbejder Idræt i København med oplægget Physical function and training in elderly people? (31. maj). L. Puggaard var medforfatter til posteren Vestergaard S, Dalsgaard G, Puggaard L Effects of a County-municipal Physical Activity Program ved The 16th Nordic Gerontological Congress, Århus (4.-7. juni). Ved samme kongres var hun medforfatter til den mundtlige præsentation Nielsen EB, Bülow LB, Puggaard L An evaluation of training centres in Copenhagen. Endelig deltog hun i The 7th Congress of the European College of Sport Science i Athen (24.-28. juli) med posteren Effect of multicomponent training on maximal walking speed in 65-, 75- and 85-year old women. Har

afholdt undervisning på idrætsstudiet på Porto Universitet, Portugal. Hun er med i forskningsnetværk inden for gerontologi i Danmark, medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark, medlem af Team Danmarks bestyrelse udpeget af kulturministeren, formand for Team Danmarks forskningsudvalg, medlem af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning indstillet af Danmarks Idræts Forbund og af Team Danmark. Hun præsenterer Danmark i Nordisk Gerontologisk Fagråd, den biologiske sektion og er bestyrelsesmedlem i Center for Aldringsforskning ved Syddansk Universitet. Derudover har hun deltaget i opbygningen af uddannelsen Master i rehabilitering ved Syddansk Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Puggaard L. Ældreidræt – forebygger det aldring? I: Christensen MK, red. Aldring og bevægelse i idræt. Forlaget KLIM, 2002: 37-51.

Puggaard L. Træning af raske gamle mennesker. I: Swane CE, Blaakilde AL, Amstrup K, red. Gerontologi - Livet som gammel. Forlaget Munksgaard, 2002: 203-11.

Populærvidenskabelige foredrag:

- 15.01. Balance og bevægelse. Sund By netværket, Åbenrå
- 17.01. Balance og bevægelse. Sund By netværket, Næstved
- 29.01. Balance og bevægelse. Sund By netværket, Skive
- 31.01. Balance og bevægelse. Sund By netværket, København
- 20.03. Balance og bevægelse. Sund By netværket, Horsens
- 13.04. Aldring, livsstil og træning. Dansk Tandlægeforening, København
- 30.04. Træning kan forbedre funktionsevnen og øge livskvaliteten hos ældre. Lægekredsforeningen for Fyns Amt, Odense
- 01.05. Ældre og træning. Ældre Sagen, Vejle
- 02.05. Træning - hvad er den enkelte ældres behov? Svendborg Kommune, Svendborg
- 02.05. Hvad sker der med kroppen, når man bliver ældre – hvad kan man påvirke med træning? Arrangeret af Connector for Undervisningsministeriet, København
- 15.05. Bevar din uafhængighed hele livet – bliv ved med at holde dig i form. Soroptimist International, Assens
- 06.06. Fysisk aktivitet og svage gamle. Omsorgsorganisationernes samråd, Nyborg
- 13.06. Ældre og træning. Ældre Sagen og Vejle Idrætshøjskole, Vejle
- 29.08. Svage ældre og træning. Fysioterapeuterne på Viborg Sygehus, Viborg
- 18.09. Træning med ældre i hjemmet. Grindsted Kommune, Grindsted
- 25.09. Kan vi gøre det bedre? - ny viden om genoptræning og tab af funktionsevne. Sundhedskonference arrangeret af Ældre Sagen, København
- 21.10. Funktionsevne, træning og ældre. Ældrerådet i Ørbæk Kommune, Ørbæk
- 14.11. Hvad kan de ældre? Lægerne i Rødekro, Rødekro
- 25.11. Ældre kan mere end du tror. Sønderborg Sygehus, Sønderborg
- 05.12. Hvordan kan vi træne ældre i plejesektoren? Sundhedsmedarbejderne Helsingør Kommune, Helsingør

K. Sahlin er associate editor for *Acta Physiologica Scandinavica*, medlem af editorial board for *European Journal of Applied Physiology*, foreign consulting editor for *Medicine and Science in Sports and Exercise* og foreign consulting editor of *Medycyna Sportowa*, Polen. Han virkede som referee på tidsskrifterne *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, *European Journal of Applied Physiology*, *Acta Physiologica Scandinavica* og *Journal of Physiology*. Han var formand for bedømmelsesudvalget til stillingerne som professor i anvendt biomekanik og adjunkt i biomekanik ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

P. Vedsted deltog i Idrætsforskerseminar arrangeret af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning (10.-11. januar). Hun har med foredraget *Dynamic fatigue variables for the assessment of muscle performance following isotonic and quasi-isometric contractions of rat EDL and soleus muscles in vitro* deltaget i kongressen *The Joint Meeting of The Physiological Society, Scandinavian Physiological Society, Deutsche Physiologische Gesellschaft (81st Annual Meeting)* i Tübingen, Tyskland (15.-19. marts). Endvidere deltog hun i kongressen *The 49th Annual Meeting of the American College of Sport Medicine* i St. Louis, USA (28. maj-1. juni) med posterpræsentationen *Calpain inhibitor enhance recovery following intense in vitro stimulation in rat fast twitch muscles*.

S. Vestergaard deltog i konferencen *Aldring under forandring*, Syddansk Universitet, Odense (6. maj). Hun deltog med posteren *Vestergaard S, Dalsgaard G, Puggaard L Effects of a County-Municipal Physical Activity Program* i *The 16th Nordic Congress in Gerontology*, Århus (26.-28. maj). Hun underviste på Nordplus Intensiv kurset *Life-Course Perspective on Ageing*, Syddansk Universitet, Odense (26. august). Hun deltog med foredraget *Styrk din krop* i konferencen *De ældre løfter byrden* arrangeret af Institut for Pensions- og Ældrepolitik, Syddansk Universitet (27. august).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

K. Froberg har fra EU modtaget 24.452 Euro til Socrates-/Erasmus-programmet Children and Physical Activity – a European Perspective. K. Jensen modtog 50.000 kroner fra Team Danmarks forskningsudvalg. K. Madsen modtog 278.000 kroner fra Team Danmarks forskningsudvalg og 150.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning. L. Puggaard har modtaget 11,5 mio. kroner fra Socialministeriet til projektet Forskningsbaseret indsats i forbindelse med genoptræning, træning og rehabilitering med fokus på ældre og 100.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning til projektet Ældre og træning: Implementering og forebyggelse. K. Sahlin har modtaget 43.900 kroner fra Team Danmark, 83.400 kroner fra Kulturministeriets udvalg for Idrætsforskning og 350.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

PUBLIKATIONER

- Franch J, Andersen JL, Jensen J, Pedersen PK, Knudsen J.* Acyl-Coenzyme A binding protein expression is fibre-type specific in rat skeletal muscle but not affected by moderate endurance training. *Pflügers Arch. Eur. J. Physiol.* 2002; 443: 387-93.
- Franch J, Knudsen J, Ellis BA, Pedersen PK, Cooney GJ, Jensen J.* Acyl Coenzyme A binding protein expression is fibre type specific and elevated in muscles from the obese insulin resistant Zucker rat. *Diabetes* 2002; 51: 449-54.
- Froberg K, Berg-Sørensen I.* Towards a policy to increase the opportunities for physical education and sport for children and young people. Discussion paper approved by the Council of Europe MSL-IM16 2002; 3: 1-10.
- Hansen EA, Andersen JL, Nielsen JS, Sjøgaard G.* Muscle fibre type, efficiency, and mechanical optima affect freely chosen pedal rate during cycling. *Acta Physiol Scand* 2002; 176: 185-94.
- Hansen EA, Jørgensen LG, Jensen K, Fregly BJ, Sjøgaard G.* Crank inertial load affects freely chosen pedal rate during cycling. *J Biomechanics* 2002; 35: 277-85.
- Hasselstrøm H, Hansen SE, Froberg K, Andersen LB.* Physical Fitness and Physical Activity During Adolescence as Predictors of Cardiovascular Disease Risk in Young Adulthood. Danish Youth and Sports Study. An Eight-Year Follow-Up Study. *Int J Sports Med* 2002; 23: 27-31.
- Jensen K, Jørgensen S, Johansen L.* A metabolic cart for measurement of oxygen uptake during human exercise using inspiratory flow rate. *Eur J Appl Physiol* 2002; 87: 202-06.
- Leboeuf-Yde C, Wedderkopp N, Andersen LB, Froberg K, Hansen HS.* Back Pain Reporting in Children and Adolescents: The Impact of Parents' Educational Level. *Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics* 2002; 25(4): 216-20.
- Pedersen PK, Sørensen JB, Jensen K, Johansen L, Levin K.* Muscle fiber type distribution and non-linear VO₂-power output relationship in cycling. *Med Sci Sports Exerc* 2002; 34: 655-61.
- Puggaard L, Bjørnsbo KS, Kock K, Lüders K, Thobo-Carlson B, Lammert O.* Age-related decrease in energy expenditure at rest parallels reductions in mass of internal organs. *American Journal of Human Biology* 2002; 14: 486-93.
- Sahlin K, Fernström M, Svensson M, Tonkonogi M.* Intracellular lactate shuttle does not exist in skeletal muscle. *J Physiol* 2002; 541: 569-74.
- Sjøgaard G, Hansen EA, Osada T.* Blood flow and oxygen uptake increase with total power during five different knee-extension contraction rates. *J Appl Physiol* 2002; 93: 1676-84.
- Tonkonogi M, Sahlin K.* Physical exercise and mitochondrial function in human skeletal muscle. *Exerc Sport Sci Rev* 2002; 30: 129-37.
- Vad E, Worm C, Lauritsen JM, Poulsen PB, Puggaard L, Kragstrup J.* Fysisk træning som behandling af nedsat funktionsevne hos svage, hjemmeboende 75+-årige. Et randomiseret interventionsstudie i almen praksis omfattende elementer til en teknologivurdering. *Ugeskr Læger* 2002; 164(44): 5140-44.
- Walsh B, Tiivel T, Tonkonogi M, Sahlin K.* Increased concentrations of Pi and lactic acid reduce creatine stimulated respiration in muscle fibers. *J Appl Physiol* 2002; 92: 2273-76.

Idræt, Fysisk Aktivitet og Pædagogik

Lektor, cand.scient. *Bjarne Andersen*
Lektor, cand.mag. *Søren Andkjær*

Lektor *Finn Berggren* (orlov 1. januar-31. december)
Lektor, gymnastikdirektør *Johan Borghäll*
Lektor, cand.mag. *Per Jørgensen*, Ph.D. (forskningsleder)
Lektor, cand.pæd.psyk. *Kurt Lüders*
Lektor, cand.scient. *Susanne Ravn*
Adjunkt, cand.scient. *Lars Elbæk Sørensen*
Adjunkt, cand.scient. *Charlotte Høy Worm*
Adjunktvikar, cand.phil. *Charlotte Skov Agergaard*
Amanuensis, cand.scient. *Lars Kirkegaard*
Cand.scient. *Mette Skov* (kombinationsansat med Tornbjerg Gymnasium til 30. juni)
Cand.mag. *Paw Stylsvig Jeppesen* (kombinationsansat med Tornbjerg Gymnasium til 30. juni)
Cand.mag. *Niels Valdemar Vogensen* (kombinationsansat med Fyns HF-kursus fra 1. august)

Ved forskningsenheden var endvidere beskæftiget 11 undervisningsassistenter og instruktører.

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor John W. Loy, University of Rhode Island, USA: The AGON Motif (11. marts).
Professor John T. Cheffers, School of Education, Boston University, USA: Ways of expressing the (missing) link between practice and theory in sport and physical education (4. november), Innovative and explorative learning – from practice to theory (5. november) og The P.Edc. Curriculum for the 21st Century (6. november). Cand.mag. Ivar Berg-Sørensen, rektor emeritus: Europarådet og dets indsats på idrættens område (17. december).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Handicapidrættens Videnscenter, Roskilde afholdt i samarbejde med IFAP Handicapdag for instituttets førsteårsstuderende (30. april). Performeren og danseren Kitt Johnson tilknyttede instituttet som Institutkoreograf, hvilket indledtes med en arbejdsdemonstration (23. oktober). Det første nationale møde i Nordisk Forum for Danseforskning blev arrangeret (26. oktober). Afholdelse af Ph.D.-kursus som masterclass med associate professor Maxine Sheets-Johnstone, Ph.D., University of Oregon, USA om fænomenologi og non-scholastisk læring (25.-26. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Skov Agergaard deltog i konference om gymnasieskolen på Syddansk Universitet (30. april) samt seminar om Krop, Leg og Læring ved Learning Lab Denmark og Kulturrådet for Børn, Danmarks Pædagogiske Universitet, København (21. maj). Hun deltog i Nordisk Intensivkursus i Idræt på Norges Idrætshøjskole, Oslo (12.-18. august) og i Ph.D.-kursus i Fænomenologi, Syddansk Universitet (25.-26. november). Hun tilrettelagde og afviklede et 30 timers Efter-/videreuddannelsesforløb i boldspil for gymnasielærere i Idræt i Sønderjyllands Amt, Haderslev (august-november).

B. Andersen deltog i konferencen 3rd Conference on Good Work på Danmarks Pædagogiske Universitet, København (1. februar). Han deltog i IPÆP-projektseminaret Gevinster og omkostninger ved ældreidræt, Institut for Pensions- og Ældrepolitik, Forskerparken i Odense (26. juni).

S. Andkjær deltog med foredraget Dansk friluftsliv i det 21. århundrede – pædagogik og perspektiver på FRIFO, Friluftslivets Fellesorganisation, konferencen Forskning i Friluft, Lillehammer, Norge (19.-20. november). Han deltog i Ph.D.-kurset Kvalitative metoder i relation til analyse og anvendelse af teori ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (2. december, 9. december, 16. december). Han er repræsentant for Danmark i arbejdsgruppe under Nordplus-samarbejdet med curriculumudvikling vedrørende fælles nordisk bachelorstudie i friluftsliv. Han er formand for Dansk Havkajaksamråd, et samarbejdsorgan for havkajakmiljøet i Danmark med arbejdsområderne information og uddannelse i forhold til sikkerhed ved friluftsliv med havkajak i Danmark støttet af Friluftsrådet. Han er medlem af censorkorpset ved idrætsuddannelsen på lærerseminarierne.

Han er censor ved vejlederuddannelsen i friluftsliv på Institut for Idræt, Københavns Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

13.04. Perspektiver på vandidræt. DGI's Afslutningskonference på projekt Vandidræt. DGI-byen, København
23.-25.05. Krav til ledere og instruktører i friluftsliv med havkajak. Instruktørseminar, Dansk Havkajaksamråd, Nykøbing Sjælland

J. Borghäll deltog med oplægget Om at blive klog af salsa i International Conference on Cognitive Aspects of Dance i Trondhjem, Norge (10.-13. januar). Han deltog med oplægget Folkelig idræt i bevægelse på konferencen Folkelig idræt på Gerlev Idrætshøjskole (28.-29. november). Han har været på Socrates lærerudveksling og undervist på Faculty of Sport Sciences, University of Porto, Portugal (23.-27. september). Han har været på Nordplus lærerudveksling og undervist på Jyväskylä Universitet, Finland (14.-18. oktober). Han deltog på Ph.D.-kurset Fænomenologi og dans på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (25.-26. november). Han deltog i en masterclass Skuespillerens krop og stemme med Nadine George på Odense Teater (10.-11. december). Han er fagredaktør for Bevægelseskommunikation og ekspresiv idræt i tidsskriftet Focus - Tidsskrift for idræt. Han underviser i kropsdramatik på Skuespillerskolen, Odense Teater.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

22.02. Bevægelseskommunikation og bevægelsesfilosofi. Fysioterapiskolen, Næstved
13.04. Kropssprog og kommunikation. Balladen, Svendborg
07.05. Det ekspresive i fodbold. Gerlev Idrætshøjskole
10.09. Kunsten at læse kroppe - kroppen fortæller mere end du tror. Idrætshøjskolen i Brønderslev
13.09. Bevægelseskommunikation og bevægelsesfilosofi. Fysioterapiskolen, Næstved

P. Jørgensen deltog i seminar for idrætsforskere afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Kolle-Kolle, København (10.-11. januar). Han deltog på og var medarrangør af konferencen Idræt er også demokrati, København (2. marts). Han deltog på Københavns Kommunes konference Foreningsidræt for Børn og Unge, Københavns Rådhus (13. april). Han deltog på Danmarks Idræts-Forbunds årsmøde i København (3.-4. april). Han deltog på konference om doping arrangeret af Idræt, Krop og Sundhed, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (20.-21. juni). Han deltog med paper Sport and Identity in School and Club, a Comparison - Socialisation through sport in the physical education and in the sport-system in Denmark ca. 1900-2000 på 6th Seminar of the International Society for the History of Physical Education and Sport, Local Identity and Sport Historical Study of Integration and Differentiation i Kanazawa, Japan (9.-12. juli). Han deltog i seminariet Post-Olympism? Questioning Sport in the Twenty-First Century på Center for Idræt, Aarhus Universitet (9.-11. september). Han deltog med paper Ideology and politics in the early Olympic movement - Pierre de Coubertin and the Election of an IOC-member, VIIth International Congress of European Committee for Sport History, Sport and Ideology i Besancon, Frankrig (26.-29. september). Han deltog på Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet og Institut for Forskning i Idræt og Folkelig Oplysnings symposium Folk! Hvad er vel folk i grunden?, Gerlev (28.-29. november). Han var på forskningsophold på Den Internationale Olympiske Komites arkiv i Lausanne, Schweiz, (15.-25. september). Han var formand for bedømmelsesudvalget til en lektorstilling inden for det humanistisk sundhedsvidenskabelige område ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han har siddet i organisationskomiteen bag afholdelsen af en international konference What is going on in the Gym? i 2003 på Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han er medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark. Han er medlem af Dansk Idrætshistorisk Forenings bestyrelse og er medlem af Idrætshistorisk Årbogs redaktionskomite. Han var medredaktør af Idrætspædagogisk Årbog 2002. Han er medlem af Danmarks Idræts Forbunds Københavnerudvalg og Københavns Idrætsanlægs repræsentantskab. Han er idrættens repræsentant i udvalget Det grønne råd nedsat af Københavns Borgerrepræsentation.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Jørgensen P. Københavns Parkpolitik. Danmarks Idræts-Forbunds Tidsskrift Københavneridræt, oktober 2002; 5.
Jørgensen P. Giv pengene til KI! Danmarks Idræts-Forbunds Tidsskrift Københavneridræt, december 2002; 6.

Jørgensen P. Tre bidrag til Danmarks Nationalleksikons supplementbind.

Populærvidenskabelige foredrag:

24.01. Efter-videreuddannelsesmodel for idræt i gymnasieskolen. Haderslev Gymnasium, Haderslev

K. Lüdgers deltog i seminar for idrætsforskere afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Kolle-Kolle, København (10.-11. januar). Han deltog i konferencen Aspekter af godt pædagogisk arbejde afholdt af Danmarks Pædagogiske Universitet, København (1. februar). Han deltog i konferencen Practice of Body and Sport afholdt af Center for Idræt, Aarhus Universitet (23. februar). Han deltog i temadagen Forebyggelse i alderdommen afholdt af Dansk Gerontologisk Selskab, Odense (22. marts). Han deltog i Syddansk Universitets Konference om Aldringsforskning, Odense (6. maj). Han deltog i DGI's Forskningskonference Idræt & Sundhed, Odense (4.-5. oktober). Han deltog i forskerseminaret Giving the Body Its Due arrangeret af Center for Idræt, Aarhus Universitet (22. november). Han deltog i Ph.D.-kurset Phenomenology and non-scholastic learning (25.-26. november). Han deltog i Ph.D.-kurset Phenomenologi afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (2. december, 9. december, 16. december). Han deltog i workshoppen Omsætning af kompetenceteori til praksis arrangeret af Metaconsult, Fredericia (5. december). Han har siddet i bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af en studielektorstilling og en undervisningsadjunktstilling ved Center for Idræt, Aarhus Universitet. Han var sammen med studiekontoret ansvarlig for udvælgelse og optagelse af nye studerende ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han har siddet i en af det Sundhedsvidenskabelige Fakultet nedsat arbejdsgruppe, der arbejder med implementering af en ny optagelsesprocedure for fakultetets kvote-2 ansøgere. Han har siddet i organisationskomiteen bag afholdelsen af en international konference What is going on in the Gym? i 2003 på Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han har fungeret som ansvarshavende hovedredaktør for Idrætspædagogisk Årbog 2002 – Teori om Praktik. Han har fungeret som fagredaktør i områderne Vandaktiviteter og Idrætspsykologi bag udgivelsen af tidsskriftet Focus Idræt. Han er medlem af det beskikkede censorkorps, der varetager censuropgaver i forbindelse med idrætsuddannelserne ved universiteterne, ved Danmarks Pædagogiske Universitet samt lærerseminarierne.

S. Ravn deltog ved det 6. Nordiske Forum for Danseforskning afholdt i Trondhjem, Norge med paper Dance in Education – a Cognitive Challenge samt en arbejdsdemonstration Kroppen – lyden – billedet (10.-13. januar). Hun deltog i seminaret Meet the Parents i København - Improvisationens pionerer (16.-19. januar). Hun deltog og afsluttede med paper på Ph.D.-kurset Fenomenologisk livsværldsforskning på Det Medicinske Fakultet, Universitetet i Oslo (5. april, 19. april, 16. maj). Hun deltog i den Internationale Workshop Improvisation for professionelle dansere arrangeret af Production of Independent Artists og performancegruppen Magpie i Amsterdam (24. august-1. september). Hun holdt foredraget Within Body as Material på seminaret Giving the Body its Due på Center for Idræt, Aarhus Universitet (22. november). Hun deltog i Ph.D.-kurset Phenomenology and non-scholastic learning, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (25.-26. november). Hun forestod planlægning og undervisning for Seminariernes Idrætslærerforening ved kursus på Institut for Idræt og Biomekanik i Odense i modulet Digitale kroppe – IT og æstetiske læreprocesser (20.-22. marts). Hun holdt oplæg og var medlem af en koordineringsgruppe med Fyns Amts børnebibliotekarer for projekt Den gode Historie (30. september-12. oktober). Hun var initiativtager til og sammen med Kulturforvaltningen, Odense Kommune arrangør af 4 workshops i moderne dans, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (12. september, 31. oktober, 25. november, 30. november). Hun var censor på Poul Petersens Institut, DGI-byen, København (23.-24. maj). Hun tog eksamen i Dansens Æstetik og Historie på Københavns Universitet i modulet Æstetik og Analyse (juli). Hun er næstformand i foreningen Dans i Uddannelse.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

24.06. Undervisning. DIF's sommerkursus i Sansemotorik og tekniktræning. Idrættens Hus, Brøndby

L. Elbæk Sørensen deltog i konferencen 3rd Conference On Good Work på Danmarks Pædagogiske Universitet, København (1. februar). Han deltog i seminaret Practice of Body and Sport, Center for Idræt, Århus (23. februar). Han deltog i seminar om Krop, Leg og Læring ved Learning Lab Denmark og Kulturrådet for Børn, Danmarks Pædagogiske Universitet,

København (21. maj). Han deltog med paper Information and Communication Technology (ICT) as New Educational Strategy in Physical Education, 7th ECSS Congress in Athens (24.-28 juli). Han deltog med posteren Using Information and Communication Technology (ICT) as a New Approach to Qualitative Learning in PE på 1st European Symposium on Quality Physical Education, Bruxelles (9. november). Han holdt forelæsningen ProblemBaseret Læring – er det også undervisning? ved adjunktprædagogikuminternatet for Syddansk Universitet på Sandbjerg Slot, Sønderborg (25. januar). Han holdt oplæg for undervisere på Klinisk Biomekanik om teori-praktikkobling, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (6. marts). Han deltog i Ph.D.-kurset Litteratursøgning humanistisk/samfundsvidenskabelig sundhedsvidenskab, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (6.-8. februar). Han er fagredaktør for redskabsgymnastik for tidsskriftet Focus Idræt. Han var i redaktionsgruppen for Focus Idræts temanummer Køn og idræt. Han sidder i bestyrelsen for Fyns Sports College i Svendborg.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 12.01. Gymnastikkursus, DGI-Storkøbenhavn. DGI-Byen, København
- 22.01. IKT og idræt, ACU-Fyn. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Odense
- 20.-21.03. IKT og redskabsaktiviteter, seminariedrætslærerkurset IKT og Idræt. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet
- 09.08. Efter-videreuddannelse i IKT og Redskabsaktiviteter, gymnasielærere i Sønderjyllands Amt. Tønder Gymnasium og HF
- 18.09. Efter-videreuddannelse i IKT og Redskabsaktiviteter, gymnasielærere i Sønderjyllands Amt. Tønder Gymnasium og HF
- 22.09. SportsPlanner – et planlægning- lærings- og træningsværktøj. Norges Gymnastik og Turn Forbund, Oslo
- 23.09. Fra ide til implementering af et IKT-læringsværktøj i idrætsundervisning. Norges Idrætshøjskole, Oslo
- 08.10. Efter-videreuddannelse i IKT og Redskabsaktiviteter, gymnasielærere i Sønderjyllands Amt. Tønder Gymnasium og HF
- 23.-26.10. IKT og redskabsaktiviteter - en elev-aktiverende mulighed, Gymnasieskolernes Idrætslærerforening. Idrætshøjskolen i Vejle
- 03.12. Efter-videreuddannelse i IKT og Redskabsaktiviteter, Gymnasielærere i Sønderjyllands Amt. Tønder Gymnasium og HF

N.V. Vogensen deltog i seminar for idrætsforskere afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Kolle-Kolle, København (10.-11. januar). Han holdt foredraget Lærerroller i gymnasiets idrætsundervisning, Institut for Idræt, Københavns Universitet (13. januar). Han deltog i seminar om Krop, Leg og Læring ved Learning Lab Denmark og Kulturrådet for Børn, Danmarks Pædagogiske Universitet, København (21. maj). Han deltog i DGI's forskningskonference Idræt & Sundhed, Odense (4.-5. oktober). Han var idrætsanmelder ved fagbladet Gymnasieskolen og er medredaktør af tidsskriftet GISP (Gymnasieskolernes Idrætslærerforening). Han er medlem af Idrætshistorisk Årbogs redaktionskomite.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 09.08. Postbeskrivelser, vejvalg og mulige blindgyder i det idrætsfaglige landskab. Efteruddannelseskursus for gymnasielærere i idræt i Sønderjyllands Amt, Odense

C. Høy Worm tilrettelagde og afviklede et 30 timers Efter-/videreuddannelsesforløb i boldspil for gymnasielærere i Idræt i Sønderjyllands Amt, Haderslev (august-november). Hun sidder i styregruppen for projekt Motion på fynske arbejdspladser. Hun er ekstern konsulent for Dansk Firmaidrætsforbund. Hun var koordinator af Åben Uddannelse Motion og Sundhedsfremme.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 10.09. Fysisk aktivitet som sundhedsfremmende foranstaltning. Ergo- og Fysioterapeutskolen, Odense

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

S. Andkjær har for perioden 2000–2002 fået bevilliget 50.000 kroner fra DGI's Forskningspulje og 100.000 kroner fra Friluftsrådet til projektet Friluftsliv i det 21. århundrede. S. Ravn modtog 7.500 kroner fra Mette Winklers Fond, Institut for Idræt, Københavns Universitet til deltagelse i Improvisation for professionelle dansere, international workshop i Amsterdam (august).

PUBLIKATIONER

- Agergaard CS.* Lav boldbasis i netspil. Idræt i skolen 2002; 6: 6-8.
- Andkjær S.* Forestillinger om friluftslivet og fremtiden. Dansk friluftsliv 2002; 52: 4-9.
- Andkjær S.* Kajaksurf - nye udfordringer i friluftslivet. Focus Idræt 2002; 3: 86-89.
- Andkjær S.* Kreative udfordringer i friluftsliv. Focus Idræt 2002; 5: 158-161.
- Berggren F, Sørensen L Elbæk.* Informations- og kommunikationsteknologi i idrætsuddannelser - fra ide til virkelighed. Idrætspædagogisk Årbog 2002 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget Klim, 2002: 223-254.
- Jørgensen P.* Body and Sport in the Modernising Process. I: Gonzalez AT, m.fl., red. V Congreso de Historia del Deporte en Europa. Madrid, 2002: 195-203.
- Jørgensen P.* Sport and Society in Transition - The Introduction of Organised Sport in Denmark, I: Krüger A, Buss W, red. Transformations: Continuity and Change in Sport History II. Göttingen: Schriftenreihe des Niedersächsischen Instituts für Sportgeschichte Hoya e. V; 17: 60-67.
- Jørgensen P, Lüders K.* Om undervisning i idræt og idrætsundervisning som forskningsområde. I: Lüders K, red. Idrætspædagogisk Årbog 2002 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget Klim, 2002: 9-29.
- Kirkegaard L.* Landaktiviteter som vandaktiviteter. Focus Idræt 2002; 2: 37-40.
- Lüders K.* Crawl. Focus Idræt 2002; 4: 118-124.
- Lüders K.* Emotion, krop og sport (1). Focus Idræt 2002; 6: 208-213.
- Lüders K.* Idrætspædagogisk praksis og læringsniveauer i idræt. Focus Idræt 2002; 3: 100-104.
- Lüders K, red.* Idrætspædagogisk Årbog 2002 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget Klim, 2002.
- Lüders K.* Lærings- og færdighedsniveauer i idræt. Focus Idræt 2002; 1: 28-33.
- Lüders K.* Om et besøg i DGI-byens Vandkulturhus. DGI's hjemmeside www.dgi.dk: 1-30.
- Lüders K, red.* Temanummer - Idræt & Køn. Focus Idræt 2002; 5: 141-185.
- Ravn S.* Dans og æstetik. Kvan 2002; marts: 50-60.
- Ravn S.* Dans på Idrætsstudiet. Teater 1 2002; 107: 12-16.
- Ravn S.* Faget hedder Dans. I: Lüders K, red. Idrætspædagogisk Årbog 2002 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget Klim, 2002: 135-158.
- Ravn S.* Når mænd og kvinder danser. Focus Idræt 2002; 5: 171-175.
- Ravn S, red.* Sansemotorik og tekniktræning. Emnehæfte, Danmarks Idræts Forbund, 2002.
- Sørensen L Elbæk.* Bacheloropgaven i idræt - set udefra. Tidsskrift for Idræt 2002; 4: 16-18.
- Sørensen L Elbæk, Berggren F.* Anvendelse af IKT i redskabsaktiviteter og idræt. Focus Idræt 2002; 1: 12-17.
- Sørensen L Elbæk, Berggren F.* Computerprogrammet SportsPlanner - Et planlægnings- og læringsværktøj. Odense: SportsPlanner Forlag, 2002.
- Sørensen L Elbæk, Nielsen J.* Læring og korrektion af kraftspring. Focus Idræt 2002; 4: 125-129.
- Sørensen L Elbæk, Nissen V.* Drengegympastik - fuld fart frem. Focus Idræt 2002; 2: 146-149.
- Vogensen N.* Mer makt åt dansen. Tidsskrift i Gymnastik & Idrott - Sverige 2002; 3: 26-27.
- Vogensen N, Nielsen JB.* Idrætsfaget mellem Ars og Scientia. I: Lüders K, red. Idrætspædagogisk Årbog 2002 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget Klim, 2002: 71-98.
- Worm CH.* Battlebold - spil og ballade. Idræt i skolen 2002; 4.
- Worm CH, Vad E, Lauritsen JM, Poulsen PB, Puggaard L, Stovring H, Kragstrup J.* Fysisk træning som behandling af nedsat funktionsevne hos svage, hjemmeboende 75+-årige. Et randomiseret interventionsstudie i almen praksis omfattende elementer til en teknologivurdering. Ugeskr Læger 2002; 164(44): 5140-44.

Idræt, Krop og Sundhed

- Lektor *Helle Ploug Hansen*, Ph.D. (studieleder)
Lektor, lic.phil. *Jørn Hansen* (forskningsleder)
Lektor *Helle Johannessen*, Ph.D.
Lektor *Verner Møller*, Ph.D.
Lektor, cand.mag. *Jørgen Povlsen* (instituttleder)

Forskningsstipendiat *Lotte Huniche* (fra 1. oktober, forskningsassistent 1. august-30. september)

Forskningsassistent *Anette Wilhjelm Jahn* (fra 1. august)

Fuldmægtig Morten Kromann Nielsen (til 31. juli)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Kjeld Bruun-Jensen (fra 1. september)

Niels Buus (fondslønnet)

Ask Vest Christiansen

Morten Hoff

Lisbeth Rostgaard (fra 1. september, forskningsassistent til 31. juli)

Simon Sjørup Simonsen

Jens Troelsen

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor Emeritus John Loy USA/New Zealand: Sociology of Sport and the New Global Order: Bridging Perspectives and Crossing Boundaries (13. marts) og The institutionalisation of Sport - a reflection on 40 years of research (14. marts).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

The International Network of Humanistic Doping Research (INHDR) afviklede konferencen Doping and Public Policy på Syddansk Universitet, Odense (20.-21. juni): Professor Barrie Houlihan, Loughborough University, England: Harmonising anti-doping policy: the role of WADA, Professor Alessandro Donati, Italien: The silent drama of the (doping) diffusion among amateurs and practitioners, Dr.med. Peter Wulff, Klinikum Neustadt, Schleswig-Holstein, Tyskland: Medicament abuse by leisure sportsmen and women in the field of physical fitness, Associated researcher Patrick Laure, Ph.D., University of Reims, Frankrig: Prevention of doping in sports - ensuring the liberty of the adolescents, ekspeditionschef Hans B. Skaset, Det Norske Kulturdepartementet, Oslo: Problems and prospects of the anti doping campaign in Norway, Professor Karl-H. Bette, Darmstadt University of Technology, Tyskland: Biographical risks and doping, Gerhard Treutlein, University of Education of Heidelberg, Tyskland: Doping use and strategies of prevention, Professor Ivan Waddington, University of Leicester, England: Doping in sport - some issues for medical practitioners, Privatdozent dr.paed.habil Giselher W. Spitzer, University of Potsdam, Tyskland: A leninistic monster. Mandatory doping and public policy in the G.D.R. and the lessons for today, Professor John Hoberman, University of Texas, USA: Epilogue.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Bruun-Jensen deltog med oplægget De to kulturer. Internat-workshop Den sundhedsfaglige kandidat- og suppleringsuddannelse, mono- og fler-/tværvideenskabelige tilgange, Svendborg (26.-27. august). Han er medlem af European Association for Communication in Healthcare (EACH) og valgt som suppleant i Ph.D.-studienævnet ved Sundhedsvidenskab.

Niels Buus deltog i 7th RCN European Mental Health Nursing Conference, København (15.-16. februar) samt i konferencen In sickness and in health, University of Melbourne, Australien med præsentationen Culture and language use among mental health nursing staff (16.-17. juli). Han deltog i Sigma Theta Tau International's 13th International Nursing Research Congress med præsentationen Decisions and theoretical incommensurableness - On the design of a method for discourse analysis, Brisbane, Australien (24.-26. juli).

A.V. Christiansen deltog i seminaret Beckham og Buddha på Syddansk Universitet (24. maj) og i konferencen Doping and Public Policy ved Syddansk Universitet (20.-21. juni). Han deltog i konferencen Post-Olympism? Questioning Sport In The Twenty-First Century, Århus (9.-11. september). Han holdt foredraget Folkesundhed hele livet - sundhedspolitikens paradokser og paranoia ved DGI's forskerseminar Idræt og Sundhed, Odense (3.-4. oktober) og deltog i

Dansk Idrætsjuridisk Forenings afholdelse af Nordisk Idrætsjuridisk Konference i København (1.-2. november).

H. Ploug Hansen deltog med indlægget Bald women, warm wigs and natural makeup på Third Nordic Workshop in Medical Anthropology, University of Joensuu, Finland (20.-23. marts), indlægget Nærkontakt med vand - Refleksioner over deltagerobservation, kropslig involvering og indfødthed på workshop for feltarbejdsbaserede kulturanalyser, Hindsgavl (1.-3. maj) og indlægget Kropslig involvering og sagligt formidlede relationer på workshop om Omsorg og professionalisering, København (20.-21. august). Hun deltog med foredraget The Human Body and Pain på 25th Annual SASP meeting, Aalborg (4.-7. april) og med foredraget Omsorg og støtte til hele mennesker ved Teknologirådets Høring for Folketinget om Alternativ Behandling, Christiansborg (19. marts). Hun er medlem af Det Videnskabelige Råd, Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering (CEMTV), Sundhedsstyrelsen, af fakultets kernegruppe vedrørende MTV og af Sundhedsfagligt Forum, Odense Universitetshospital. Hun er medlem af følgegruppe vedrørende Den Nationale Delstrategi for sygeplejeforskning i Danmark under Dansk Sygeplejeråd, det videnskabelige udvalg under Dansk Sygeplejeråd til vurdering af Ph.D.-ansøgninger, netværk for feltarbejdsbaserede kulturanalyser og netværk for medicinsk antropologi. Hun er censor ved Antropologi, Københavns Universitet, Etnografi ved Aarhus Universitet, Sygeplejevidenskab ved Aarhus Universitet samt ved Kvinde- og Kønstudier, Aarhus Universitet. Hun er referee ved det Nordiske tidsskrift Vård i Norden og den videnskabelige sektion af Tidsskrift for Sygeplejersker, Danmark. Hun sad i bedømmelsesudvalg nedsat af Kræftens Bekæmpelse til bedømmelse af forskningsansøgninger til stillingen som forskningsleder ved RehabiliteringsCenter Dallund, Fyn. Hun har indledt samarbejde med Universitetet i Tromsø, afdelingen for Helsefag, med henblik på udveksling af studerende.

J. Hansen var medarrangør af Kulturministeriets udvalg for Idrætsforskningsseminar om tværfaglig idrætsforskning, Kolle-Kolle, København (10.-11. januar). Han deltog i konferencen Doping and Public Policy, Syddansk Universitet, Odense (20.-21. juni). Deltog som inviteret gæst i De danske gymnastik- og idrætsforeningers landsstævne på Bornholm (27.-30. juni). Var underviser på et fagligt seminar om Sport og politik – Berlin som rejseprojekt for Gymnasielærernes Idrætsforening i Berlin (27.-30. august). Han var medarrangør af DGI-konferencen Idræt og sundhed på Grand Hotel, Odense og holdt foredraget Mellem dannelse og sundhed – Faser i idrættens historie i Danmark (3.-4. oktober). Han deltog som gæst i DGI's årsmøde, Vingsted (1.-2. november). Han var sammen med Jørn Møller fra Institut for Forskning i Idræt og Folkelig Oplysning arrangør af symposiet Folk, kultur og demokrati, Gerlev Idrætshøjskole (28.-29. november). Er formand for Kulturministeriets Udvalg for idrætsforskning. Han er medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd. Han er medlem af bestyrelsen for Institut for Forskning i Idræt og Folkelig Oplysning, medlem af Den Jyske Historikers Redaktionsråd, medlem af National Faculty of The United States Sports Academy, Daphne Alabama, USA, medlem af Team Danmarks Repræsentantsskab og medlem af Team Danmarks ekspertpanel til trænerbladet PULS. Han var formand for Dansk Idræthistorisk Forening - Krop og Kultur og sidder i redaktionsrådet for Idræthistorisk Årbog. Han er med i styregruppen for Netværk for forskning i folkelig idræt. Han er med i bedømmelseskomiteen for Gerlev-Prisen. Han er censor ved idrætsuddannelserne i Danmark.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

09.-14.04. Studietur. Berlin

Bidrag i medierne:

02.06. Medvirkede som ekspert i DR's program Orientering om VM i fodbold

M. Hoff indgik i følgegruppen omkring projektet Street Action, et aktiveringsprojekt for marginaliserede unge i Odense ved Ungdomshuset i Nørregade støttet af Det Idrætspolitiske Idéprogram (IPIP) (5. april-17 maj). Han præsenterede paper Kroppen i alderdommen - Alderdommen i kroppen ved konference afholdt af Kulturministeriets udvalg for Idrætsforskning, Odense Vandrehjem (11. januar). Han præsenterede paper Krop, aldring og fysisk aktivitet belyst gennem livshistorier og semistrukturerede interview ved IFO, Institut for Forskning i Idræt og Folkelig oplysning, Gerlev (24. januar). Han planlagde og deltog i Ph.D.-kurset Litteratursøgning inden for Humanistisk Sundhedsforskning afholdt af Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (6.-8. februar). Han deltog i Ph.D.-kurset

Humanistiske Forskningsprocesser afholdt af Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (8. februar, 4. april, 18. april, 3. juni, 14. juni, 2. september, 28. oktober, 18 november). Han præsenterede paper Old bodies, new stories, ved 16. Nordiske Gerontologiske Kongres i Århus (25.-27. maj). Han afholdt forelæsningen Body, ageing and physical activity ved European Master in Gerontology, Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (27. august). Han deltog i Ph.D.-kurset Medicinsk etik og videnskabsteori afholdt af Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (1.-4. oktober). Han deltog i Ph.D.-kurset Fænomenologi og nonskolastisk læring afholdt af Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (18.-19. november). Han afholdt forelæsningen The body and social theory ved European Master in adapted physical activity, University of Sport and Movement Science, Rom (9. december).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

04.05. Ældre og fysisk aktivitet - hvordan får vi de ældre på banen? Symposium i DBU, København

05.11. Use it or loose it - om pulsen i moderne aktivitetsstrategier. Stiftende generalforsamling, Foreningen for personale der arbejder med forebyggende hjemmebesøg, Odense

H. Johannessen deltog i seminaret Forskningsmetoder omkring alternative behandleres praksis arrangeret af Videns og Forskningscenter for Alternativ Behandling, Aarhus (25. februar). Hun deltog i høring om alternativ behandling arrangeret af Teknologirådet med oplæggene Alternativ behandling i internationalt perspektiv og Tværvidenskabelig forskning i effekt ved alternative behandlingsformer, Christiansborg (19. marts). Hun deltog i Expressions of Suffering - Third Nordic Workshop in Medical Anthropology, Merikrijärvi Research Center, Finland arrangeret af Department of Cultural Anthropology, University of Helsinki med oplægget Sai Baba - Shaman, Bigman, Godman (21.-23. marts). Hun deltog i konferencen Den feltarbejdsbaserede kulturanalyse i Danmark arrangeret af Netværk for Kulturanalyse i Danmark med oplægget Herfra hvor vi står - eller se min smukke navle - Om feltarbejdsbaseret kulturanalyse i Danmark, Hindsgavl Slot (1.-3. maj). Hun holdt gæsteforelæsning om Alternativ behandling i antropologisk perspektiv på Suppleringsuddannelsen i Medicinsk Antropologi, Afdeling for Etnografi og Arkæologi, Moesgaard, Aarhus Universitet (4. maj) og gæsteundervisning med Introduktion til videnskabsteori og forskningsmetode i forhold til sygdoms- og sundhedsbegreber på Forskningskursus for alternative behandlere, Sundhedshuset, Teglgårdsstræde, København arrangeret af Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (10. maj). Hun deltog i 7th Biennial Conference of European Association of Social Anthropologists som arrangør af workshoppen Body and Self in Medical Pluralism i samarbejde med professor Imre Lazar, Semmelweis University, Budapest og med oplægget From body and self to structure (14.-17. august). Holdt gæsteforelæsningen Hvor er det nu det videnskabelige ligger? - Om videnskabsteoretiske positioner i biomedicin og antropologi og deltog som ressourceperson ved Ph.D.-kurset Metode og analyse i etnografisk sundhedsforskning i Danmark arrangeret af Forskerskolen i Antropologi, Københavns Universitet (26.-27. september). Hun deltog i 14th International Congress on Care of the Terminally Ill arrangeret af Palliative Care Division, Departments of Medicine and Oncology, McGill University, Montreal (5.-9. oktober). Hun var på studiebesøg ved Department of Social Studies in Medicine, McGill University, Montreal med henblik på etablering af samarbejdsrelationer (10. oktober) og på feltstudie, Toronto, Canada blandt tilhængere af Sai Baba og med besøg på hospices med henblik på en undersøgelse af eksistentielle og kulturelle aspekter af helbredelse (11.-18. oktober). Hun var gæsteunderviser vedrørende Sociale, kulturelle og terapeutiske aspekter af alternativ behandling på temadag for Almen medicinske blokstillingslæger arrangeret af Vestsjællands Amt, Slagelse (10. december). Er medlem af Det Psyko Sociale Forskningsudvalg, Kræftens Bekæmpelse og af baggrundgruppen for Netværk for Kulturanalyser i Danmark med hjemsted på Københavns Universitet.

V. Møller var initiativtager til oprettelse af International Network of Humanistic Doping Research (INHDR). Han deltog i planlægningen og organiseringen af INHDR-konferencen Doping and Public Policy på Syddansk Universitet, Odense (20.-21. juni), som han indledte. Han deltog i den internationale konference Post-Olympism? på Moesgaard i Århus (9.-11. september), hvor han bidrog med foredraget Drugs and the Olympics in the Context of Aesthetics. Han deltog i DGI's konference Idræt og Sundhed på First Grand Hotel i Odense (2.-3. oktober) med foredraget Det farlige liv. Han deltog i Nordisk Idrætsjuridisk konference i

Idrættens hus, København (1.-2. november) med foredraget Dopingbekæmpelsen – et farvel til oplysningsidealene? Han var medlem af arbejdsgruppen for samordning af fakultetets undervisning i videnskabsteori. Han holdt foredraget What are the arguments against drug use in sports? for European Youth and Sport Forum på Århus Idrætshøjskole (21. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 18.04. Sport, moral og æstetik. Vejle Idrætshøjskole
- 11.09. Børn, unge og fedme. Skipper Clements Seminarier, Aalborg
- 17.09. Dopingbrugens historie. Tørring Amtsgymnasium
- 16.10. Sportens forførende skønhed. Viborg Idrætshøjskole

J. Povlsen deltog i kursus i Organisation og ledelse, Syddansk Universitet (14.-15. marts). Han deltog i kursus om Ledelsesroller, Syddansk Universitet (18.-19. april). Han holdt oplæg om Forsknings- og uddannelsesrelationer ved Institut for Idræt og Biomekanik på Dansk Kiropraktorforenings konference på Syddansk Universitet (10. april), og han holdt foredrag om Institut for Idræt og Biomekanik for Evalueringsudvalget for uddannelsen i Klinisk Biomekanik, Syddansk Universitet (1. maj). Han deltog i konferencen Aldring under forandring arrangeret af Center for Aldringsforskning, Syddansk Universitet og holdt foredraget Humanistisk forskning i aldring - krop, narrativitet og kultur, Syddansk Universitet (6. maj). Han deltog i kursus om mødeledelse, Syddansk Universitet (22. maj) og om Den vanskelige samtale, Syddansk Universitet (23.-24. maj) samt deltog i Nordplus gerontologi møde på Scandinavian Congress Center, Århus (27. maj). Han var medtilrettelægger af og oplægsholder på Odense Kommunes Eliteidrætskonference, Syddansk Universitet (11. juni). Han har deltaget i seminar om forskerskole i humanistisk sundhedsforskning, Syddansk Universitet (14. juni). Han deltog i International Network of Humanistic Doping Research (INHDR) konferencen Doping and Public Policy på Syddansk Universitet, Odense (20.-21. juni). Han underviste på Socrates intensivkurset Life Course Perspective on Ageing og holdt foredragene The Culture of Ageing – a Historical Perspective samt The Gerontologization of the Body in Old Age, International Summer School, Syddansk Universitet (24.-30. august). Han deltog i og var chairman på konferencen Ældre og fysisk aktivitet arrangeret af Institut for Pensions- og Ældrepolitik, Syddansk Universitet (27. august). Han var tilrettelægger og leder af DGI forskningskonferencen Idræt og Sundhed på First Grand Hotel, Odense (3.-4. oktober). Han deltog i Institut for Idræt og Institut for Forskning i Idræt og Folkelig Oplysnings symposium Folk! Hvad er vel folk i grunden?, Gerlev (28. november). Han er initiativtager til og medtilrettelægger af en kommende masteruddannelse i Gerontologi ved Syddansk Universitet. Han er medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets kompetenceudviklingsudvalg med henblik på opbygningen af et fakultært uddannelses- og et studiesekretariat. Han er medlem af fakultetets arbejdsgruppe vedrørende efter- og videreuddannelse af fysioterapeuter og ergoterapeuter. Han er medlem af Nordplus gerontologi koordinationsgruppe og af planlægningsgruppen for European Master in Gerontology (EUMAG). Han er medlem af IT-udvalget ved Syddansk Universitet og af Odense Kommunes Eliteidrætsudvalg. Han er medlem af Socialministeriets Råd for Ældretræning og medlem af kontaktudvalget for samarbejdet mellem Socialministeriets Institut for Pensions- og Ældrepolitik og Syddansk Universitet. Han er medlem af tværgående forskernetværk i humanistisk aldringsforskning og medlem af styregruppen for NFI, netværk for folkelig idrætsforskning, samt medlem af styregruppen for forskningsnetværket International Network of Humanistic Doping Research (INHDR). Han er censor ved idrætsuddannelserne i Danmark og i faget Idræt ved gymnasieskolerne og HF.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 20.-21.03. Digitale kroppe. Seminarierkolernes idrætslærerforeningskursus IT i idrætsundervisningen, Syddansk Universitet
 - 19.08. Ældrekultur - før og nu. Kursus i Ældreidræt, DIF og DAI. Idrættens Hus, Brøndby
 - 19.08. Ældreidræt som pædagogisk udfordring. Kursus i Ældreidræt, DIF og DAI. Idrættens Hus, Brøndby
 - 16.09. Nye ældre i foreningerne. Fredericia Idrætssamvirke. Fredericia Hallerne
- Bidrag i medierne:*
- 31.05. Alderdommen er afskaffet. Interview, Kristeligt Dagblad
 - 04.06. Den moderne ældregeration. Interview i Indblik, DR P1

L. Rostgård deltog i forberedelse af konference i Foreningen for Kønsforskning. Hun deltog i workshoppen Den sundhedsfaglige kandidat- og suppleringsuddannelse - Mono- og fler-/tværvideenskabelige tilgange, der fandt sted i Svendborg (26.-27. august).

S. Sjørup Simonsen deltog i det stiftende møde for et nationalt forskningsnetværk Netværk for Forskning om Mænd og Maskuliniteter. Han var næstformand for Ph.D.-Studienævnet under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Var medlem af Debatforum for ligestilling nedsat af ligestillingsministeren.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

12.06. Idrættens filosofi - Konkurrence, sundhed og de kvalitative dimensioner i idrætten. Et filosofisk foredrag med fysiske øvelser. Køng Folke- og Idrætshøjskole

14.11. Viden, videnskab og videnskabsteori inden for sundhedsvidenskaben. CVU Syd, Ergo- og fysioterapeutskolen, Næstved

J. Troelsen var deltager på Ph.D.-kurset Kvantitative forskningsmetoder med præsentation af forskningsprojekt, Danmarks Pædagogiske Universitet, København (10.-11. april). Han var deltager i projektstyringen af cykelbyprojektet Odense – Danmarks Nationale Cykelby, Odense Rådhus (12. april, 16. maj). Han deltog med oplægget Status 2002 - Evaluering af Odense – Danmarks Nationale Cykelby arrangeret af ODNK's projektbestyrelse, Gerlev Idrætshøjskole (21.-22. august). Var deltager og foredragsholder med oplægget Det sunde og det naturlige på forskningskonference om idræt og sundhed ved Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Odense (3.-4. oktober). Han var deltager i projektstyringen af cykelbyprojektet Odense – Danmarks Nationale Cykelby, Odense Rådhus (15. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

J. Povlsen har fra Kulturministeriets udvalg for Idrætsforskning modtaget 40.000 kroner til Humanistisk dopingforskning. Endvidere har han modtaget 100.000 kroner til afholdelse af 1. International humanistisk dopingkonference Doping and Public Policy, Syddansk Universitet (20.-21. juni). I forbindelse med en større bevilling fra Socialministeriet har han modtaget 500.000 kroner til Humanistisk aldringsforskning.

PUBLIKATIONER

Buus, N. Da sygeplejerskerne fik deres plads i psykiatrien. *Sygeplejersken* 2002; 102(35): 18-26.

Buus N. Mental Health Nursing: Culture and language use among mental health nursing staff. Poster presented at 7th RCN European Mental Health Nursing Conference. København, februar 2002.

Christiansen AV. Det globale i det lokale? I: Hansen J, Skovgaard T, red. *Sportens væsen og uvæsen. Idræthistorisk årbog 2001.* Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002.

Christiansen AV. Research With a Global Perspective? *Football Studies* 2002; 5(1): 89-96.

Christiansen AV. Verdens genfortryllelse – æstetikken i Jørgen Leths cykelfilm. I: Møller V, Povlsen J, red. *Sportens forførende skønhed. En antologi om sport og æstetik.* Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002: 129-156.

Hansen HP. Omsorg og støtte til hele mennesker. København: Teknologirådet 2002.

Hansen J. Fra "enten-eller" til "Zweistromigkeit" – Idrætsforeningerne i det tyske og danske mindretal i Nord- og Sydslesvig fra 1939 til i dag. I: Mikkelsen, F, red. *Bevægelser i demokrati. Foreninger og kollektive aktioner i Danmark.* Århus: Magtudredningen, Aarhus Universitetsforlag, 2002: 177-197.

Hansen J. Idrætsleder sendte børn i døden. *Ungdom og Idræt* 2002; 12: 8-10.

Hansen J. Nationally Dangerous Gymnastics - The case Miss Kristine Boesen in the Context of the Transformation of North Schleswig's Common Sports Association 1903 to 1920. I: Krüger A, Buss, W, red. *Transformations: Continuity and Change in Sport History II.* Göttingen: Schriftenreihe des Niedersächsischen Instituts für Sportgeschichte Hoya e. V, 2002; 17: 68-76.

Hansen J. Uden masserne blamerer ideerne sig – mangfoldighedens historie og idrætsforskningens specielle profil i Danmark. I: Eichberg H, Madsen BV, red. *Idrættens enhed eller mangfoldighed.* Århus: Forlaget Klim, 2002: 337-345.

Hansen J, Jensen E, red. Årsberetning. Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning 2002.

Hansen J, Løvstrup I. Da eliteidrætten blev stueren – Eliteidræt og idrætspolitik i Danmark. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002.

- Hansen J, Skovgaard T, red.* Sportens væsen og uvæsen. Idrætshistorisk Årbog 2001. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002.
- Hoff M.* Ældre og fysisk aktivitet - om pulsen i moderne aktivitetsstrategier. I: Christensen MK, red. Ældre i bevægelse og fysisk aktivitet. Århus: Forlaget Klim, 2002: 51-72.
- Hoff M, Swane CE, Povlsen J.* Den Aldrende Krop. Humanistisk aldringsforskning. I: Gerontologi og samfund. Supplement 1 årg., 18. april 2002: 22-25.
- Hoff M.* Krop, job og aldring. Anmeldelse af Ph.D.-afhandling. Sport og Psyke 2002; 29: 193-197.
- Johannessen H.* Alternativ behandling i internationalt perspektiv. København: Teknologirådet, 2002.
- Johannessen H.* Alternative terapier som sociale, kulturelle og terapeutiske fænomener. I: Almind G, Holbøll C, red. Forskning i alternativ behandling. Debatoplæg. København: Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, Forskningsstyrelsen, 2002: 13-27.
- Johannessen H.* Antropologiske perspektiver på Danmark. Netværk for Kulturanalyse, 2002. <http://www.kulturanalyse.dk>.
- Johannessen H.* Tværvideenskabelig forskning i effekt ved alternative behandlingsformer. København: Teknologirådet, 2002.
- Møller V.* Cykelsport og fremskridtsoptimisme. Idrætshistorisk årbog 2001. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002: 119-132.
- Møller V.* Idrætsforskning mellem politik og praksis I: Eichberg H, Madsen BV, red. Idrættens enhed eller mangfoldighed. Århus: Forlaget Klim, 2002: 21-30.
- Møller V.* Sportens forførende skønhed I: Møller V, Povlsen J, red. Sportens forførende skønhed - en antologi om sport og æstetik. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002: 38-73.
- Møller V, Povlsen J. red.* Sportens forførende skønhed - en antologi om sport og æstetik. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2002.
- Povlsen J, Christensen K.* Aldring. Evidens om fysisk aktivitet og træning for ældre. Rapport fra Institut for Pensions- og Ældrepolitik. København: Socialministeriet, 2002: 4-6.
- Povlsen J, Hoff M.* Krop, Sundhed og alderdom. I: Swane CE, Blaakilde AL, Amtrup K, red. Gerontologi - Livet som gammel. En tværfaglig lærebog i gerontologi. København: Forlaget Munksgaard, 2002: 243-253.
- Rostgård L.* Mestring og melodrama - piger og heste. I: Sørensen AS, red. Pi'r, Pink og Power. En antologi om aktuel pigekultur. København: Gads Forlag, 2002: 82-101.
- Simonsen SS, Lindø A.* An Ecolinguistic Reading of a Scientific Text on Psychoneuroimmunology. I: Fill A, Penz H, Trampe W, red. Colourful Green Ideas. Berlin: Peter Lang AG Europäischer Verlag der Wissenschaften, 2002: 449-461.

Klinisk Biomekanik

- Professor, dr.med. *Tom Bendix* (forskningsleder)
- Professor, dr.med. *Claus Manniche* (delvist lønnet af Sygehus Fyn)
- Lektor, cand.med et manu., *Niels Grunnet-Nilsson*, Ph.D. (studieleder)
- Klinisk lektor, kiropraktor *Jens Jacobsen* (til 30. april)
- Klinisk lektor, kiropraktor *Peter Kryger-Baggesen* (til 30. april)
- Studieadjunkt, cand.manu. *René Fejer*
- Studieadjunkt, kiropraktor *Charlotte Gregersen* (halv tid)
- Studieadjunkt, kiropraktor *Henrik Lauridsen* (halv tid)
- Studieadjunkt, kiropraktor *Lotte Dyhrberg O'Neill* (halv tid)
- Studieadjunkt, kiropraktor *Morten Piper* (fra 1. august, ekstern lektor til 31. juli, halv tid)
- Studieadjunkt, cand.manu. *Marianne Steinfath* (fuld tid til 31. juli, halv tid fra 1. august)
- Ekstern lektor, kiropraktor *Susanne Bjerggaard* (til 31. januar)
- Ekstern lektor, kiropraktor *Anders Tromholt Christensen* (til 31. januar)
- Ekstern lektor, kiropraktor *Jørn Eichorn*
- Ekstern lektor, cand.manu. *Efe Gökpınar*
- Ekstern lektor, kiropraktor *Lisbeth Hartvigsen* (til 31. januar)
- Ekstern lektor, kiropraktor *Carsten Hviid*
- Ekstern lektor, kiropraktor *Peter Højgaard* (til 31. januar)
- Ekstern lektor, kiropraktor *Alan Jordan*, Ph.D.
- Ekstern lektor, kiropraktor *Bo Kempf*

Ekstern lektor, kiropraktor *Mette Kielsgaard* (til 31. august)
Ekstern lektor, kiropraktor *Liselotte Laursen* (fra 1. august)
Ekstern lektor, kiropraktor *Charlotte Lebeouf-Yde*
Ekstern lektor, kiropraktor *Erik Poulsen* (til 31. august)
Ekstern lektor, kiropraktor *Vibeke Nøhr Poulsen*
Forskningsassistent, cand.med. *Joan Solgaard Sørensen* (til 31. maj, deltid)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Hanne Albert
Lise Hestbæk (fondslønnet)
Per Kjær (fondslønnet)
Alice Kongsted (fondslønnet)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

MD. Ron Donelson, New Hampshire, USA holdt foredraget Low back pain and natural history, subgroups and classification, the disc model, på Rygcenter Fyn, Ringe (20. september).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H. Albert deltog med indlægget Psykosomatisk gruppebehandling af kvinder med kroniske underlivssmerter ved Tværfagligt Smerteseminar, Skejby Sygehus, Århus (7. februar). Hun deltog med posteren Psychosomatic group treatment of treatment of women with chronic pelvic pain ved Scandinavian Society of pain congress, Ålborg (3.-6. april). Med en beskrivelse af Lumbago/Ischias-projekt deltog hun i Tværfagligt Rygforum, Ringe Rygcenter (12. april). Hun præsenterede posteren Psychosomatic group treatment of treatment of women with chronic pelvic pain samt holdt foredrag omkring Classification Procedures in Pelvic Pain ved Society of gynecology and obstetrics, Bergen, Norge (19.-20. april). Hun deltog med posteren Conservative treatment of patients with sciatica ved International Low Back Forum V, Montreal, Canada (8.-10. maj). Hun holdt foredraget Hvordan forsker man? - eksempler fra klinisk praksis ved Tværfagligt Forskningskursus, Skejby Sygehus, Århus (16. maj). Hun var arrangør af Temadage for fysioterapeuter, Skejby Sygehus (28.-29. maj). Er medlem af Indikatorgruppen for udvælgelse af de landsdækkende indikatorer for hoftenære frakturer og medforfatter på rapporten fra Det Nationale Indikatorprojekt.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 08.01. Hvordan man skriver en Case Rapport. Fysioterapiskolen, Odense
- 15.03. Hvordan kan man forske i fysioterapi? Fysioterapiskolen, Holstebro
- 15.04. Hvordan kan man forske i fysioterapi? Fysioterapiskolen, Odense
- 18.04. At skrive en praksisbeskrivelse. Fysioterapeuter i Vejle Amt, Horsens Sygehus

T. Bendix deltog med indlægget Kroniske rygsmerter i behandlings- og samfundsmæssigt perspektiv ved Kursus i håndtering af rygsmerter, Odense Universitetshospital (24. januar). Han holdt foredraget Synspunkter på rygproblemet/noget om diagnostiske blokader/Rygforskning i Ringe ved seminar for den svenske kiropraktorforening, Malmö (16. marts). Deltog med posteren Reliability in visual evaluation of lumbar spine MRI sammen med Joan Solgaard Sørensen og Per Kjær ved Special Emphasis Poster Session ved ISSL, 29th annual meeting, Cleveland, USA (maj). Præsenterede Rygsmerter/rygproblemet - en status for turnuslæger i almen medicin, Rygcenter Fyn, Ringe (24. maj). Var underviser ved todages seminar om rygproblemet status for Lemvig-lægernes 12-mands forening, Rygcenter Fyn, Ringe (24.-25. maj). Havde et indlæg om Forskningsaktiviteter ved RygForskningsCentret ved Forum for Professionsbachelorernes Forskningstilknytning (FPF), Syddansk Universitet (4. juni). Havde posteren Acute Whiplash - a Prospective Randomized Trial in four Danish Counties - Descriptive Data med sammen med Alice Kongsted ved 10th World Congress on Pain, San Diego, Californien (17.-22. august). Deltog sammen med Per Kjær og Lars Korsholm med abstract Low back pain and various psycho-social factors ved 4th annual Meeting of the Spine Society of Europe, Nantes, Frankrig (11.-14. september). Har ved A-kursus i Neurofag holdt foredrag om Ryglidelser, epidemiologi, forekomst, årsager, Rigshospitalet (24. september). Var invited key-note speaker med foredraget Current status on Back Pain and its treatment, Consortium of Chiropractic Educators, Anglo-European College of Chiropractic (EACC),

Bournemouth, England (16. november). Var invited speaker med foredraget Mini-Battle on Spondylolisthesis - pro/con participation in sports ved 6th Scandinavian Congress on Medicine and Science in Sports, SAS Raddison, Århus (22. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 18.01. Rygproblemer og whiplash. Topdanmark, Ballerup
- 19.03. Whiplash-skader. Symposium i Forsikring og Pension, København
- 09.04. Nakkegener og whiplash - årsag, diagnose, risikofaktorer, forløb og behandlingsmuligheder. Bedømmelsesforeningens Forsikringsseminar, Skodsborg Kurhotel
- 22.04. Status for rygbehandling. Sundhedspolitikere i Roskilde Amt. Rygcenter Fyn, Ringe
- 04.10. Whiplash - hvad gør vi nu? Ryg, ryggere, ryggest. Møde for primærsektoren, Århus
- 07.10. Rygproblemer og Idræt. Idrætslærere på fynske gymnasier. Syddansk Universitet, Odense
- 08.11. Whiplash - hvad gør vi nu? Dansk Design Center, København

R. Fejer har med sin poster præsentation Clinical Reproducibility of Two Cervical Goniometers - CROM vs. CA 6000 deltaget i kongressen Association of Chiropractic Colleges Educational Conference i New Orleans, USA (13.-17. marts) samt deltaget i kongressen World Congress of Biomechanics, Calgary i Canada med poster præsentationen Cervical Range of Motion in Asymptomatic Subjects Following Spinal Manipulative Therapy - A Double Blinded Randomised Clinical Trial (3.-7. august).

P. Kjær deltog som invited speaker med foredraget Clinical reasoning and radiological assessments of low back pain - How do radiological and clinical findings correlate, and how do we communicate the results from radiology to our patients? ved the 8th Nordic Congress on Manual Therapy and Manual Medicine, Oslo (7.-9. marts). Underviste på kurset Klinisk supervision ved Danske Fysioterapeuters Faggruppe for Manuel Terapi, Ringe (22.-24. marts, 5.-7. april). Deltog med posteren Reliability in visual evaluation of lumbar spine MRI ved Special Emphasis Poster Session ved ISSL, 29th annual meeting, Cleveland, USA (maj). Bidrog i abstract Low back pain and various psycho-social factors på 4th Annual Meeting of the Spine Society of Europe, Nantes, Frankrig (11.-14. september). Holdt foredraget Rygepidemiologi og MR-skanning ved Ryg, ryggere, ryggest, MSD-møde for praktiserende læger, kiropraktorer og fysioterapeuter, Århus (4. oktober). Deltog i Touch our Minds, IFOMT ECE International Congress on manual therapy, Estoril, Portugal (18.-20. oktober). Deltog med posteren Kjær P, Solgaard Sørensen J, Andersen P, Jensen TS Observer agreement in visual evaluation of low field lumbar spine MRI ved ESSR, IX annual meeting, Valencia, Spanien (oktober). Har internationalt forskingssamarbejde med Tapio Videman (Canada-Finland), Patricia Dolan (England) og finnerne Jaro Karppinen, Annina Ropponen, Leena Ala-Kokko, og Riita Merrikvi, hvilket blandt andet har udspillet sig ved studierejser til Helsinki (24.-26. oktober) og Jyväskylä, Finland (24.-27. juli).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 18.04. Rygge år 2001, træning, viden og metoder. Vejle Amts Uddannelsescenter
- 15.-16.11. Case-rapport. Fysioterapeuter, Odense

A. Kongsted holdt foredraget Whiplash - en undersøgelse af behandling og forløb efter akut piskesmældstraume ved Rygforum, Rygcenter Fyn, Ringe (13. april) og deltog med samme foredrag ved Forskningens Dag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (7. november). Deltog med posteren Acute Whiplash - a Prospective Randomized Trial in four Danish Counties - Descriptive Data ved 10th World Congress on Pain, San Diego, Californien (17.-22. august).

L. Hestbæk har indleveret Ph.D.-afhandlingen The natural course of low back pain and early identification of risk-populations til Syddansk Universitet (december).

C. Manniche deltog som medlem af COST-13, EU, Low back pain, hvor the management group afholdt 5. møde med henblik på færdiggørelse af en fælleseuropæisk ryg-guideline, Bruxelles (27. april). Han har afholdt A-kursus i neurokirurgi om Ikke-operativ rygbehandling, Rigshospitalet (29. april). Ved McKenzie-Instituttets årsmøde i København præsenterede han indlægget Evidensbaseret rygbehandling (21. september). Han har i løbet af året afholdt 15 halvdags- eller aftenmøder for praktiserende læger samt 5 patientorienterede aftenmøder. Er

formand for og daglig leder af den landsdækkende kliniske database Dansk Discusbase. Er hovedredaktør for webtjenesten www.rygdoktor.dk.

L.D O'Neill deltog med posteren An Evaluation of the Study Start Program at the University of Southern Denmark i Association of Chiropractic Colleges Educational Conference, New Orleans, USA (13.-16. marts).

J. Solgaard Sørensen præsenterede MR-skannings fordele og anvendelighed belyst ved patient cases ved Rygforum, Rygcenter Fyn, Ringe (12. april). Præsenterede Bevægeapparatets billeddiagnostik ved kursus i manuel terapi, Rygcenter Fyn, Sygehus Fyn Ringe og Syddansk Universitet (6. april). Bidrog til posteren EPI-Time of Flight (TOF) MR-angiography compared to Spoiled Gradient echo (FFE T1) TOF in the Carotid Arteries ved SMRT, Ninth Scientific Meeting and Exhibition, Hawaii, USA (maj). Deltog med posteren Reliability in visual evaluation of lumbar spine MRI ved Special Emphasis Poster Session ved ISSL 29th annual meeting, Cleveland, USA (maj). Deltog ved International Society for the Study of the Lumbar Spine 29th Annual Meeting, Ohio, USA (maj). Havde indlægget MR-skanningens deltagelse i forskning, Forskning i Klinisk Biomekanik, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (28. maj). Deltog ved Idrætsmedicinsk symposium Pharmacia og Pfizer, København (23.-24. august). Præsenterede Radiologi, specialepræsentation ved Lægedag Fyn, Odense Congress Center (4. oktober). Præsenterede foredraget Billeddiagnostik ved rygsmerter, artrit og artrose ved efteruddannelseskursus for kiropraktorer NIKKB, Odense (26. oktober). Deltog i European Society of Musculoskeletal Radiology på IX annual meeting, Valencia, Spanien (oktober). Holdt foredraget Rtg., MR og ondt i ryggen, Ryg Ryggere Ryggest, Rygcenter Fyn gør status ved et møde for praktiserende læger, København (8. november). Deltog med indlægget Dansk radiologisk terminologi og MR-rygdiagnostik ved efteruddannelsesmøde for kiropraktorer i Roskilde og Vestsjællands Amt, Ringsted (27. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

04.10. Rtg., MR og ondt i ryggen. Møde for praktiserende læger, fysioterapeuter og kiropraktorer i forbindelse med Ryg, Ryggere, Ryggest, Rygcenter Fyn gør status, Århus

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Per Kjær har fra Danske Fysioterapeuters Forskningsfond modtaget 37.000 kroner til projektet Fynske rygge – hvad har de ondt af?

PUBLIKATIONER

Albert H. Behandling af bækken- og lænderygsmerter hos gravide og post partum kvinder. Muskuloskeletal Forum 2002; 1: 16-21.

Albert H. Kapitlet omkring bækkensmerter og undersøgelse af bækkenet. Klinisk Reumatologi. København: Forlaget Munksgård, 2002: 607-622.

Albert H. Reviews hjælper ikke klinikerne. Fysioterapeuten 2002; 7.

Albert H. Varme lindrer smerter. Fysioterapeuten 2002; 14: 20-21.

Albert H, Godskesen M, Westergaard JG. Incidence of four classification groups of pregnancy-related pelvic joint pain. Spine 2002; 27: 2831-34.

Christensen HW, Vach W, Manniche C, Haghfelt T, Hartvigsen L, Høilund-Carlson PF. Palpation of the upper thoracic spine. J Manipulative Physiol Ther 2002; 25: 285-292.

Dueholm M, Lundorf E, Ledertoug S, Solgaard Sørensen J, Olesen F, Laursen H. Reproducibility of evaluation of the uterus by transvaginal sonography, hysterosonographic examination, hysteroscopy and magnetic resonance imaging. Human Reproduction 2002; 17(1): 195-200.

Lebeuf-Yde C, van Dijk J, Franz C, Hustad S, Olsen D, Pihl T, Röbech R, Vendrup S, Bendix T, Kyvik K. Motion palpation findings and self reported low back pain in a population-based study sample. JMPT 2002; 25.

Manniche C. Hvordan undersøger eksperten ryggen? www.sundhed.dk.

Manniche C. Hvornår er ryggen rask? www.sundhed.dk.

Manniche C, Jordan A. Rygtræning. www.rygdoktor.dk.

Manniche C, Jordan A, Østergaard K. Træning til ryg og nakke år 2002. Ugeskr Læger 2002; 164: 1910-13.

KLINISK INSTITUT (KI)

Instituttet består af følgende forskningsenheder:

Anæstesiologi

Arbejds- og Miljømedicin

Børne- og Ungdomspsykiatri

Dermato-Venerologi og allergicentret

Geriatrici

Hæmatologi

Infektionsmedicin, Intern Medicin, Lungemedicin, Reumatologi

Kardiologi

Kirurgisk Gastroenterologi, Kirurgisk Endokrinologi

Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik

Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin

Klinisk Immunologi

Klinisk Mikrobiologi

Medicinsk Endokrinologi

Medicinsk Gastroenterologi

Nefrologi

Neurokirurgi

Neurologi

Obstetrik og Gynækologi

Oftalmologi

Onkologi

Ortopædkirurgi

Oto-rhino-laryngologi

Patologi

Plastikkirurgi

Pædiatri

Radiologi

Thorax-karkirurgi

Urologi

Voksenpsykiatri

Institutbestyrelse

Institutleder, professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell*

Professor, dr.med. *Poul Fl. Højlund-Carlsen*

Professor, dr.med. *Peter Junker*

Professor, dr.med. *Per Kragh-Sørensen*

Professor, dr.med. *Anne Katrin Sjølie*

Stud.med. *Jakob Thanning Bay*

Stud.med. *Katrine Egelykke Jensen*

Anæstesiologi

Klinisk lektor, cand.med. *Poul Klint Andersen*

Klinisk lektor, cand.med. *Morten Hansen*

Klinisk lektor, cand.med. *Torsten Lang-Jensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Jeppe Lund*

Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Schmidt*

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Andersen*, Ph.D. (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *T.P. Enggaard* (kursusreservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *H.S. Helbo Hansen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *M.S. Hüttel* (overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *M.K. Jensen* (til 31. marts, afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Stephan Alpiger

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Andersen har deltaget med 3 posters i 20th Annual Symposium Clinical Update in Anesthesiology, Bahamas, USA (13.-19. januar), hvoraf den ene poster Does thoracic epidural analgesia protect against chronic post-sternotomy pain after cardiac valve replacement? blev præmieret som 3. bedste poster. Han har deltaget med poster i 10th International Pain Clinic World Society of Pain Clinicians, Sardinien, Italien (5. maj). Han har deltaget med poster i Annual Meeting European Association of Cardiothoracic Anaesthesiologists EACTA, Dublin, Irland (12.-15. maj). Han har deltaget med poster i Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicins årsmøde (8. november).

T.P. Enggaard har deltaget med poster i World Congress on Pain, San Diego, USA, (17.-22. august).

H.S. Helbo Hansen har deltaget med poster i Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicins årsmøde, København (8. november).

M.S. Hüttel har været Chairman på 1. session samt deltaget i 17th Annual Meeting of the European Association of Cardiothoracic Anaesthesiologists, Dublin, Irland (12.-15. juni). Han er formand for Overlægerådet ved Odense Universitetshospital, formand for transfusionsrådet i Fyns Amt, Vice President for European Board of Anaesthesiology and Intensive Care (UEMS) og medlem af Overlægeforeningens bestyrelse. Han er på 8. år kursusleder for OLAU II (overlægenes ledelses- og administrationskursus). Han har haft indlæg på Etik-konference Prioritering i Sundhedsvæsenet (9. februar, 10. februar). Han har været paneldeltager Lægelige aspekter omkring "løkkepose-modellen", Fyns Lægekredsforening (5. november).

M.K. Jensen har deltaget med 2 posters i 20th Annual Symposium Clinical Update in Anesthesiology, Bahamas, USA (13.-19. januar). Hun har med foredraget Can chronic post-sternotomy pain after cardiac valve replacement be reduced using thoracic epidural analgesia deltaget i Annual Meeting European Association of Cardiothoracic Anaesthesiologists EACTA 2002, Dublin, Irland (12.-15. juni).

H. Schmidt har været inviteret foredragsholder af Abbott vedrørende Inhalationsanæstesi og hjertesygdomme på Hvedholm Slot (8. august). Han har deltaget i 15th Annual Congress European Society of Intensive Care Medicine, Barcelona, Spanien (29. september-2. oktober). Han har været Chairman på temamøde vedrørende kardiologiske og hjertekirurgiske patienter i CARGO, Odense (8. november). Han er vejleder for 1 Ph.D.-studerende, for 2 fordybelsesopgaver samt bedømmer på 1 Ph.D.-opgave.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

T. Enggaard har modtaget 28.600 Euro fra UCB Pharma til projekt med Hypoalgetisk effekt af levetiracetam ved enkel og gentagne elektrisk nervestimulation i en eksperimental human smertemodel. Han har endvidere modtaget 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital til projekt med titlen Den hypoalgetiske effekt af valproat i humaneksperimentelle smertemodeller. P. Hole har modtaget 320.000 kroner fra landsdelsrådet til konsolidering og videreudvikling af den eksisterende funktion inden for ESSES.

PUBLIKATIONER

- Alpiger S, Helbo-Hansen HS, Jensen EW.* Effect of sevoflurane on the mid-latency auditory evoked potentials measured by a new fast extracting monitor. *Acta Anaesthesiol Scand* 2002; 46: 252-256.
- Andersen, C.* Electrical Stimulation vs CAB (Editorial). *European Heart Journal* 2002; 23: 1896-1897.
- Andersen, C.* Comments to the Guest Editorial by Dr. DeJongste. *Neuromodulation* 2002; 5(3): 186.
- Andersen C, Stougaard Pedersen H, Scherer C.* Management of spinal cord stimulators in patients with implantable cardioverter defibrillators. *Neuromodulation* 2002; 5(3): 133-136.
- Eriksen J, Christiansen C, Hansen R, Hole P, Højsted J, Jensen NH, m.fl.* Langvarige/kroniske non-maligne smertetilstande. *Ugeskr Læger* 2002; 164 (43): 5016-19.
- Gatke MR, Larsen PB, Engbaek J, Fredensborg BB, Berg H, Viby-Mogensen J.* Acceleromyography of the orbiculari oculi muscle I: significance of the electrode position. *Acta Anaesthesiol Scand* 2002; 46 (9): 1124-30.
- Køhler F, Sørensen JF, Helbo-Hansen HS.* Effect of delayed supine positioning after induction of spinal anaesthesia for caesarean section. *Acta Anaesthesiol Scand* 2002; 46: 441-446.
- Larsen PB, Gatke MR, Fredensborg BB, Berg H, Engbaek J, Viby-Mogensen J.* Acceleromyography of the orbicularis oculi muscle II: comparing the orbicularis oculi and adductor pollicis muscles. *Acta Anaesthesiol Scand* 2002; 46(9): 1131-6.
- Litvan H, Jensen EW, Galan J, Lund J, Rodriguez BE, Henneberg S, m.fl.* Comparison of conventional averaged and rapid averaged autoregressive-based extracted auditory evoked potentials for monitoring the hypnotic level during propofol induction. *Anesthesiology* 2002; 97(2): 351-8.
- Madsen CS, Pallesen PA, Andersen C, Andersen LI.* Protaminallergi i hjertekirurgien. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4187-8.
- Østergaard D, Gatke MR, Berg H, Rasmussen SN, Viby-Mogensen J.* The pharmacodynamics and pharmacokinetics of mivacurium in children. *Acta Anaesthesiol Scand* 2002; 46(5): 512-8.
- Zemtsovski MJ, Trosko O, Schmidt H.* Opiodafgiftning under generel anæstesi. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4165-9.

Arbejds- og Miljømedicin

Klinisk lektor, dr. med. *Jesper Bælum*

Gæsteforsker *Lars Brandt*, Ph.D.(administrerende overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jonas Winkel Holm*, Ph.D. (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, Ph.D.-studerende *Preben Larsen* (Det Strategiske Miljøforskningsprogram)

Gæsteforsker *Svend Lings*, Ph.D. (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.psyk. *Jens Erik Rød* (psykolog, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Lars Skadhauge*, Ph.D. (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Seminar i forbindelse med Arbejds- og Miljømedicinsk Kliniks 25 års jubilæum (1. oktober).
Tværfagligt møde om psykisk arbejdsmiljø, AMK, LO og FTF (23. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Brandt har været censor i arbejds- og miljømedicin på de sundhedsvidenskabelige fakulteter Aarhus Universitet og Københavns Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Brandt L. Arbejde – Sygdom, Årsag – Virkning. Informationspjece til praktiserende læger på Fyn.

Populærvidenskabelige foredrag:

11.03. Temamøde om "museskader". Afdeling for Sikkerhed & Arbejdsmiljø, Odense Universitetshospital

J. Bælum har været formand for bedømmelsesudvalg for cand.scient. Thor Aage Skovstedes Ph.D.-afhandling Påvisning af allergener og sensibilisering mod træstøv og deltaget i

bedømmelsen af cand.pharm. Helle Soll-Johannings Ph.D.-afhandling Luftforureningens betydning for kræft og andre luftvejssygdomme i to erhvervsgrupper, der på grund af deres arbejde er udsat for luftforurening, Københavns Universitet. Han har været kursusleder på speciallægekursus i arbejdsmedicin og censor i Miljømedicin i det fælles censorkorps. Syddansk Sundhedsvidenskabelige Forskningsforum, Temadag om Miljømedicin, Kolding. Forskning i relation til gartneribranchen og Biogart, Sundhedsmæssige problemer ved brug af mikrobiologiske bekæmpelsesmidler (5. maj). Syddansk Sundhedsvidenskabeligt forskningsforum, Middelfart, Luftforurening og udvikling af astma i voksenalderen (18. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Vilain AD, Schaumburg I, Bælum J. Graviditet og fraværsmelding, Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord 2002.

Populærvidenskabelige foredrag:

28.01. Arbejds- og Miljømedicinsk Kliniks rolle i det rummelige arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsrådet for Fyns Amt

04.02. Gravide laboranter. HK, Odense

02.03. Kroniske virkninger af opløsningsmidler. Mediagrafisk forbund, Odense

20.03. Hospitalskonference, workshops vedrørende arbejdsmiljø og psykisk arbejdsmiljø. Odense Universitetshospital

30.10. Biologiske bekæmpelsesmidler og gravides arbejdsforhold. Gartneribrugets Arbejdsgiverforening

J. Winkel Holm har deltaget med foredraget Pipettering og bevægeapparatslidelser på Syddansk Sundhedsvidenskabelige Forskningsforum, Temadag om Miljømedicin, Kolding. (30. maj). Deltaget med posteren Upper extremity disorders among laboratory technicians ved 2nd Nordic Conference in Epidemiology, Århus (9.-12. juni).

Vidensudveksling med det omgivende samfund.

Populærvidenskabelige foredrag:

14.01. Arbejds- og Miljømedicinsk Kliniks rolle i det rummelige arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsrådet for Fyns Amt

P. Larsen har deltaget med posteren Larsen P, m.fl. Results from a 1-year follow-up study of health effects of three types of microbiological pesticides. European Respiratory Society's Congress, Stockholm, Sverige (16.-18. september).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Larsen P, Bælum J. Sundhedsmæssige problemer ved udsættelse for mikrobiologiske bekæmpelsesmidler. København: Miljøstyrelsen, 2002.

S. Lings har deltaget med foredraget Lings S, Debes F, Jørgensen PJ, White RF, Grandjean P. Aluminium-related neurobehavioural deficits in welders. 8th International Symposium on Neurobehavioral Methods and Effects in Occupational and Environmental Health, Brescia, Italien (23.-26. juni). Sygdomme med betydning for færdselssikkerheden for Jysk Medicinsk Selskab, Århus (11. april) og med foredraget Helkropsvibrationer og rygsmerter, Arbejdsskadestyrelsens Erhvervssygdomsudvalg (30. april) og på Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Aalborg Sygehus (29. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Lings S. For meget! Helse 2002; 8: 13-14.

Populærvidenskabelige foredrag:

11.04. Sygdomme med betydning for færdselssikkerheden. Jysk Medicinsk Selskab

30.04. Helkropsvibrationer og lændesmerter. Arbejdsskadestyrelsens Erhvervssygdomsudvalg

L. Skadhauge har deltaget med foredraget Risikofaktorer for astma hos voksne, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Middelfart (18. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

L. Skadhauge, D. Sherson og J. Bælum har modtaget 285.000 kroner fra Indenrigs- og Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter til projektet Risikofaktorer for astma hos voksne (RAV). S. Lings og I.V. Poulsen har modtaget 90.000 kroner fra Branchearbejdsmiljørådet for Service og Tjenesteydelser til litteraturstudie vedrørende erhvervsdykkes helbredsproblemer.

PUBLIKATIONER

Hartvigsen J, Leboeuf Yde C, Lings S, Corder EH. Er siddende arbejde årsag til lændesmerter? Ugeskr Læger 2002; 164: 759-61.

Jensen GB, Larsen P, Jacobsen BL, Madsen B, Smidt L, Andrup L. Bacillus thuringiensis in fecal samples from greenhouse workers after exposure to B. thuringiensis-based pesticides. Appl Environ Microbiol 2002; 68(10): 4900-4905.

Lings S. Øget trafikulykkehyppeghed ved epilepsi. Ugeskr Læger 2002; 164: 1920-2.

Lings S. Driving accident frequency increased in patients with multiple sclerosis. Acta Neurologica Scandinavica 2002; 105: 169-173.

Lings S. Trafikulykkehyppegheden øget blandt patienter med dissemineret sklerose. Ugeskr Læger 2002; 164: 5134-7.

Lings S. Køreundervisning i skolen med henblik på forebyggelse af trafikulykker. Ugeskr Læger 2002; 164: 5104-6.

Lings S. Hvornår kan jeg køre bil, doktor? Ugeskr Læger 2002; 164: 5106-7.

Poulsen IV, Lings S. Helbredsproblemer som følge af dykning. Videnskabelig litteraturoversigt afgivet til Søværnets Operative Kommando, Branchearbejdsmiljørådet for Service- og Tjenesteydelser m.fl. Odense: Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, 2002.

Børne- og Ungdomspsykiatri

Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Hørder*

Klinisk lektor, cand.med. *Birgitte Vange*

Klinisk lærer, cand.med. *Birgitte Dehlholm-Lambertsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Karsten Wittorff*

Klinisk assistent *Dorthe Petersen*

Gæsteforsker, cand.med. *Niels Bilenberg*, Ph.D. (fondslønnet, deltidsansat)

Gæsteforsker, professor, dr.med. *Christopher Gillberg* (Gøteborgs Universitet)

Videnskabelig medarbejder, cand.psych. *Lisbeth Kristensen*

Forskningssekretær *Bente Anthony*

Stud.psych. *Rikke Lambek*

Ph.D.studerende pr. 31. december:

Dorthe Petersen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Fagområdet har arrangeret forskerseminar med professor dr.med. Christopher Gillberg i relation til områdets forskningsprojekter (28. februar, 16.-17. september). Har arrangeret workshop med Eia Assen, Marlborough Family Clinic, London om Multiple Familytherapy (12. juni).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

N. Bilenberg har sammen med Dorthe Pedersen deltaget i Nordisk forskerseminar for Børne- og Ungdomspsykiatere (NORFA) og holdt foredragene Health of the Nation Outcome Scale for Children and Adolescent – HoNOSCA og BupBase – results of the Danish field trail, Uppsala, Sverige (18.-21. april). Han har med Dorthe Pedersen deltaget i the 11th Association of European Psychiatrists (AEP) med posteren A Clinical Database in Child Adolescent Mental Health Services (CAMHS), Stockholm, Sverige (4.-8. maj). Han er faglig sekretær i BupBase, klinisk kvalitetsdatabase og har gennemført afprøvning af de kliniske outcome-mål HoNOSCA og GAPD. Han har holdt foredrag og workshops om anvendelse af CBCL-materiale.

B. Dehlholm-Lambertsen har deltaget i generalforsamling i BUP-DK, Odense (1. marts). Hun har deltaget i kurset Klinisk indhold i skizotypi, Odense (30.-31. maj). Hun har sammen med Kirsten Hørder deltaget i årsmøde (21. marts) og seminar med Chrisp i Dansk Selskab for spiseforstyrrelse, København (31. oktober). Inspektor-kursus, Sundhedsstyrelsen, København (5.-6. november). Hun har undervist på speciallægekursus for børne- og ungdomspsykiatere

vedrørende Spiseforstyrrelser (7. november). Hun har sammen med Dorthe Pedersen deltaget i årsmøde i BUP-DK, Skodsborg (22.-23. november).

K. Hørder har deltaget i bedømmelsesudvalg og forsvarsbehandlingen ved Ph.D.-afhandlingen Risikofaktorer ved Spiseforstyrrelser af cand.med. Mette Waadegaard, Københavns Universitet (22. januar). Hun har undervist på kursus for speciallæger i pædiatri i Anorexia Nervosa, Odense Universitetshospital (16. maj). Hun er medlem af faggruppen bag Bup-Base - en landsdækkende klinisk database - og har deltaget i arbejdsgruppemøder, Skagen (22.-24. april) og Odense (12.-13. november).

D. Petersen har holdt foredraget Received experiences in using the K-SADS-PL samt posteren Methods in a two step population based study of psychopathology in 8-9 year old children ved Nordisk Forskningsseminar for Børne- og ungdomspsykiatere, Uppsala, Sverige (18.-21. april). Hun har deltaget med posteren Psychopathology in 8-9 year old Danish children på The 11th Association of European Psychiatrists (AEP) Congress Stockholm, Sverige (4.-8. maj). Hun har deltaget i Forskningens Dag og holdt foredraget Psychopathology and cognitive functioning in Danish 8-9 year old children: A two-step population based study, Syddansk Universitet (7. november). Hun har deltaget i Åben Forskerdag, Syddansk Forskerforum (18. november).

B. Vange har planlagt, været kursusleder og undervist på delkurset under speciallægeuddannelsen i Børne- og ungdomspsykiatri Ungdomsårenes særlige forhold, Odense (6.-8. november). Hun har deltaget i Projekt Selvmordsforebyggelse for børn og unge på Vestfyn (initieret af Børne- og Ungerådgivningen Vestfyn). På Lægedag Fyn sammen med overlæge Per Nøhr-Jensen holdt foredraget Når ungdomsfilmen knækker, Odense (4. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

K. Hørder har fra Sundhedsministeriets Psykiatripulje til styrkelse af forskningsindsatsen inden for børne- og ungdomspsykiatri fået bevilget 170.000 kroner (2000-2002). Hun har fra Fyns Amts Forskningspulje fået bevilling på 30.000 kroner.

PUBLIKATIONER

Bilenberg N. DAMP/ADHD – børn med svær opmærksomhedsforstyrrelse. Månedsskr Prakt Lægegern 2002; 7: 1013-20.

Dehlholm-Lambertsen B, Vange B, Wittorff K. Psykofarmakologisk behandling af børn. Lægemiddelinformation 2002. Odense: Odense Universitetshospital, 2002: 586-497.

Gowers SG, Edwards VJ, Fleminger S, Massoubre C, Wallin U, Canalda G, Starkova L, Hannesdottir H, Almquist F, Aronen P, Scholz M, Hørder K, Skarderud F, Boyadjieva S. Treatment Aims and Philosophy in the Treatment of Adolescent Anorexia Nervosa in Europe. Eur Eat Disorders Rev 2002; 10: 271-85.

Middelboe T, Falgaard Eplow L, Vange B, Kistrup KR, Bruun Svendsen AM, Lajer M, Aggernæs H. Sundhedsfremme og forebyggelse i Psykiatrien – et dansk perspektiv. Statusartikel. Ugeskr Læger 2002; 21: 2773-75.

Petersen DJ, Bilenberg N. Dansk oversættelse af det diagnostiske børne- og ungdomspsykiatriske interview Schedule for Affective Disorders and Schizophrenia for School-aged children, Present and Lifetime Version. Ugeskr Læger 2002; 26: 3433-35.

Sindø I, Jørgensen JI. Behandling af tics ved Tourettes syndrom med atypiske antipsykotika. Ugeskr Læger 2002; 164: 3755-9.

Dermato-Venerologi og Allergicentret

Professor, dr.med. *Klaus Ejner Andersen*

Forskningsprofessor, dr.med. *Carsten Bindselev-Jensen, Ph.D.*

Klinisk lektor, dr.med. *Flemming Brandrup*

Klinisk lektor, cand.med. *Anette Bygum*

Klinisk lektor, cand.med. *Hans Henning Ibsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Evy Paulsen, Ph.D.*

Klinisk lærer, cand.med. *Tomas Norman Dam*, Ph.D. (fra 1. januar)
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Frankild*, Ph.D. (til 31. december)
Klinisk lærer, dr.med. *Lars Iversen* (til 31. december)
Klinisk lærer, cand.med. *Mette Sommerlund*
Projektkoordinator, cand.pharm. *Ulla Bindselev-Jensen*
Lægeseekretær *Jytte Eslykke*
Sygeplejerske *Marianne Hald*
Sygeplejerske *Lisbeth Jensen* (til 31. december)
Bioanalytiker *Ulla Johannesen* (til 30. april)
Sygeplejerske *Anne Marie Larsen*
Lægeseekretær *Susanne Lønberg*
Sygeplejerske *Isabel Meirup*
Sygeplejerske *Ellen Beck Nielsen*
Sygeplejerske *Marianne Pedersen* (til 31. december)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Flemming Andersen
Jakob Borch
Charlotte Devantier Jensen
Hanne Jøhnke
Morten Østerballe

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Afdelingen arrangerede årsmøde for Dansk Dermatologisk Selskab med professor Annick Barbaud, Service Dermatologie Venereologie de Centre Hospitalier Universitaire de Nancy, Frankrig som inviteret gæsteforelæser med foredraget Drug skin tests and in vitro tests in investigating cutaneous adverse drug reactions, Odense (3.-4.maj).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Afdelingen arrangerede møder for henvisende dermatologer med dia cases og foredrag, Odense (29. maj, 30. oktober). Afdelingen arrangerede i samarbejde med praksiskonsulent Susanne Bader kursus for praktiserende læger i Praktisk dermatologi i praksis, Odense (18. marts, 3. juni, 19. november, 27. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

F. Andersen deltog med foredraget Dominante arm udviser hyperreaktivitet for kemiske irritanter i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde, Odense (3.-4. maj). Han deltog også ved 6th Congress of the European Society of Contact Dermatitis med abstract og poster ved Andersen F, Stoudemayer T, Kligman AM. Assessment of the efficacy of an aluminium oxide scrubbing cream in treating xerotic, itchy leg skin of the elderly. Rom, Italien (14.-16. juni).

K.E. Andersen underviste på Toksikologikursus i emnet Toksiske virkninger på hud og slimhinder, København (7. januar) og har deltaget i efteruddannelseskursus arrangeret af Dansk Dermatologisk Selskab, Vejle (23.-25. januar). Han var bedømmer på Elisabeth Helds Ph.D.-afhandling om Prevention of irritant skin reactions in relation to wet work. Effect of moisturizers, gloves and educational programs, København (5. marts). Han deltog i mødet Allergies and the cosmetic world med foredraget How do I decide how much allergen is safe? arrangeret af International Cosmetic Forum, Bologna, Italien (8.-11. marts). Han deltog i møde i Den Danske Kontaktdermatitisgruppe, København (13. marts) og var inviteret deltager i Round table discussion on cosmetic preservatives: - Do the benefits outweigh the risks? og holdt foredraget Andersen KE, Jensen CD. Preservative contact allergy – the Odense experience arrangeret af SIK – Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB, Göteborg, Sverige (25. marts). Han var udpeget som deltager i en arbejdsgruppe nedsat af Institute for Health and Consumer Protection, EU Commission om Skin Sensitisation og deltog i møde, Ispra, Italien (18.-19. april, 4.-6. november). Han var endvidere inviteret foredragsholder ved European Academy of Allergology and Immunology Congress og holdt foredrag om Chemical

allergens, Napoli, Italien (3. juni). Han var bedømmer på Jens Schiersing Thomsens Ph.D.-afhandling om Itch models and the effect of topical antipruritic substances, København (12. juni). Deltog endvidere som chairman for sessionen Legislation ved 6th Congress of the European Society of Contact Dermatitis, Rom, Italien (14.-16. juni). Han deltog i the 20th World Congress of Dermatology som chairman for symposiet Practical management of eczema og bidrog med foredrag om emnet The diagnosis and treatment of occupational hand eczema. Han var medforfatter til poster Lomholt H, Poulsen A, Brandrup F, Andersen KE. Short time, high dosage penicillin infusion therapy of syphilis – an alternative to recommended regimens? og holdt endvidere foredrag samt var forfatter til følgende abstracts: The diagnosis and treatment of occupational hand eczema og The interest of the TRUE test in patch testing, Paris, Frankrig (1.-5. juli). Underviste på A-kursus Kontakteksem og arbejdsdermatologi i emnet Biocider, Gentofte (4. september), og han deltog som chairman ved møde om Protopic, et nyt produkt til behandling af atopisk dermatit arrangeret af Fujisawa Scandinavia, Munkebjerg Hotel, Vejle (11. september). Han deltog i the 5th Network Meeting arrangeret af Nordic Co-ordination Group for the Development of Test Methods for Toxicology and Ecotoxicology med foredraget Predictive contact allergy tests in vivo – their value in risk assessment, Smygehus, Sverige (30. september-2. oktober). Han deltog i Lægedag Fyn med foredrag Nyt om kontaktallergi og allergisk kontakteksem arrangeret af Lægekredsforeningen, Fyns Amt, Odense (4. oktober) samt deltog i Temadag for uddannelsesansvarlige overlæger på Odense Universitetshospital, Odense (7. november). Han er medlem af Udvalget vedrørende Akademiske Afhandlinger og Ph.D.-studienævnet, medlem af European Environmental Contact Dermatitis Research Group, medlem af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe, medlem af styregruppen for Videncenter for Allergi – over for kemiske stoffer i forbrugerprodukter og korresponderende medlem af Det Svenske og Finske Dermatologiske Selskab, bestyrelsesmedlem i Nordic Dermatological Society samt medlem af Editorial and Publications Committee, American Contact Dermatitis Society. Han er endvidere bestyrelsesmedlem i Syddansk Universitets Forskningsfond. Han er convener for Working Group 8 Biological evaluation of medical devices, Test for irritation and sensitization under Technical Committee 194, International Standard Organization. Han er endvidere medlem af Kosmetikrådet, Miljøstyrelsen og EU-Kommissionens Videnskabelige Komite for Kosmetiske Produkter og andre Forbrugsvarer end Levnedsmidler. Han er vejleder for 5 Ph.D.-studerende og deltager i EU-projekt Fragrance chemical allergy: a major environmental and consumer health problem in Europe (QLK4-1999-01558). Han er medlem af editorial board for tidsskrifterne Contact Dermatitis, Dermatosen og American Journal of Clinical Dermatology samt har været reviewer for Contact Dermatitis, Acta Dermato-Venereologica, Food and Chemical Toxicology, Pharmacology & Toxicology, Journal of Toxicology and Environmental Health og Skin Pharmacology and Applied Skin Physiology.

C. Bindslev-Jensen var medarrangør af tværfagligt allergiseminar og deltog med foredragene Allergidiagnostik i almen praksis samt Hvordan behandles allergi i dag, Dansk Selskab for Allergologi, Hindsgavl, Middelfart (18.-19. januar). Han deltog med foredraget Allergi og atopisk dermatit på efteruddannelseskursus arrangeret af Dansk Dermatologisk Selskab, Vejle (24. januar). Han holdt foredrag om Akut og kronisk urticaria på Dansk Pædiatrisk Selskabs årsmøde, Kolding (24. februar). Han var inviteret foredragsholder i emnet Genetically modified organisms and food allergy arrangeret af Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København (20. marts). Han deltog med foredraget Food allergy: mechanisms and clinical aspects ved TNO International Food Allergy Forum, Noordwijkerhout, Holland (15.-16. april), og han deltog med foredraget Peanutallergi i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde, Odense (3.-4. maj). Han deltog endvidere med foredraget Prevention of adverse reactions to foods ved European Federation of Allergy Patients Congress, Budapest, Ungarn (9.-11. maj) og i 2nd International Roundtable Workshop om Thresholds for allergenic foods: How much is too much?, hvor han også var chairman ved sessionen Selection criteria for patients arrangeret af Food Allergy Research & Resource Program ved University of Nebraska, Florida, USA (19.-21. maj). Han deltog med foredraget Problems in the allergy clinic ved European Academy of Allergology and Clinical Immunology Congress, Napoli, Italien (1.-5. juni) samt afholdt professoralseminar i emnet Aspects of food and drug allergy, Odense (7. juni). Han deltog med foredraget Diagnostik af peanutallergi samt posterne Bindslev-Jensen U, Johannessen U, Skov PS, Bindslev-Jensen C, Vestergaard L, Skov PS, Bindslev-Jensen C. Anafylaktiske reaktioner efter stik af fluer. Dobbelt-blind, placebokontrolleret fødevareprovokation (DBPCFC) med

chokoladerulle, Englund L, Pedersen M, Hald M, Mejrup I, Beck-Nielsen E, Bindslev-Jensen C. Komparativ priktest med æg på æggeallergiske børn, Larsen K, Lønberg S, Bindslev-Jensen C. Allergicentret, Odense Universitetshospital. Status efter første år ved Dansk Selskab for Allergologis årsmøde, Koldingfjord (8.-9. august). Han holdt foredrag i emnet Oral provocation test in food related skin disease ved 11th European Academy of Dermatology and Venereology Congress, Prag, Tjekkiet (1.-3. oktober) og deltog som sessionsleder i Nye allergier ved Lægedage Fyn, Odense (4. oktober). Han deltog i symposium med titlen Allergi i Skandinavien med forelæsningsen Hvorfor bliver vi ikke alle sammen allergiske arrangeret af UCB Pharma Scandinavia, København (9. oktober). Han var opponent ved Marjoline Wensings doktordisputats Nut and peanut allergy samt deltog med foredraget Food Allergy, Utrecht University, Holland (16. oktober). Han underviste på A-kursus i pædiatri i emnet Diagnostiske tests, Odense (21. oktober) samt på A-kursus i dermatologi i emnerne Urticaria, Atopisk dermatit og allergi, Allergidiagnostik, Antihistaminer og Fødevarerallergi. Han var formand for Dansk Selskab for Allergologi indtil 9. august). Han er bestyrelsesmedlem i Dermatology Section under European Academy of Allergy and Clinical Immunology (EAACI), koordinator for Odense Universitetshospitals Allergicenter. Han er vejleder for 5 Ph.D.-studerende. Deltager i EU-projekt under FAIR-2 (CT97-3224) og FAREDAT. Projektleder på projekt A-1 under Danish Allergy Research Center, BIORISC og Epi-Pat samt forfatter på Lægemedelkataloget.

J. Borch har deltaget i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde med foredraget Undersøgelse for penicillinallergi, Odense (3.-4. maj). Han har også deltaget i Dansk Selskab for Allergologis årsmøde med foredrag og abstract PADOGEN samt foredrag og abstract Undersøgelse for penicillinallergi, med hvilket han også deltog i foredragskonkurrence, Koldingfjord (8.-9. august). Han har været på studierejse til Service Dermatologie Venereologie de Centre Hospitalier Universitaire de Nancy, Frankrig (9.-20. december).

F. Brandrup deltog med foredraget Nyt om seksuelt overførte infektioner ved Infektionsmedicinsk Klub, Odense (22. januar). Han deltog også i 3rd Danish Dysmorphology Meeting, København (23. januar). Han holdt foredrag ved 2. Danske syndromdiagnostik møde i emnet Dubowitz syndrom, København (24. januar). Han har deltaget i Informationsmøde om Protopic, arrangeret af Fujisawa Scandinavia, Munkebjerg Hotel, Vejle (11. september) samt Pimecrolimus symposium, København (20. september). Har været på kursus i fotodynamisk terapi, Århus (4. november) samt været delkursusleder og underviser på A-kursus i Genetik, genodermatoser, børndermatologi mv., Odense (13.-15. november). Han deltog i 7th Congress of the European Society for Paediatric Dermatology, Barcelona, Spanien (21.-23. november). Han er endvidere hovedforfatter til emnerne vedrørende dermato-venereologi i Den Store Danske Encyklopædi og medforfatter til Lægemedelkataloget. Han er reviewer for tidsskriftet Acta Dermato-Venereologica.

A. Bygum har deltaget i efteruddannelseskursus arrangeret af Dansk Dermatologisk Selskab, Vejle (23.-25. januar) samt kursus i Smerter – et kronisk problem arrangeret af Lægekredsforeningen for Ribe Amt, Vejers (15.-16. marts). Hun har deltaget i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde med foredraget Lægemedelrelaterede kutane lupusmanifestationer – en retrospektiv opgørelse, Odense (3.-4. maj). Hun har deltaget i Det Videnskabelige Fakultets Kommunikationskursus Underviserens personlige stil, Odense (27.-28. maj, 26.-27. juni). Hun deltog i European Academy of Dermatology and Venereology's kongres, Prag, Tjekkiet (2.-6. oktober). Hun har været på kursus i fotodynamisk terapi, Århus (4. november). Hun deltog i European Concerted Action møde om European Register of hereditary angioedema arrangeret af EU-støttet europæiske arbejdsgruppe for hereditært angioødem, Milano, Italien (5.-6. november). Hun underviste på A-kursus i emnerne Hår- og negleanomalier, erythema multiforme, Stevens-Johnsons syndrom, Odense (14.-15. november). Hun var på studieophold og deltog i møde om hereditært angioødem arrangeret af Klinikum der Johann Wolfgang, Goethe-Universität, Frankfurt, Tyskland (17.-20. november) samt underviste på A-kursus i emnet Hereditært angioødem, Århus (13. december).

T.N. Dam har deltaget i Psoriasis from gene to clinic, 3rd International Congress og var medforfatter til foredraget Villadsen LS, Schuurman J, Dam TN, Dagnaes-Hansen F, Skov L, Rygaard J, m.fl. Humax-IL15 reduces severity of psoriasis in human skin grafts transplanted

on to SCID mice. London, England (21.-23. november). Han er vejleder for 1 Ph.D.-studerende.

H.H.W. Ibsen har deltaget i efteruddannelseskursus arrangeret af Dansk Dermatologisk Selskab, Vejle (23.-25. januar). Han har undervist på A-kursus i emnet Ichthyosis og ektodermal dysplasi, Odense (14. november).

C.D. Jensen har deltaget i European Research Group on Experimental Contact Dermatitis kongres, Strasbourg, Frankrig (18.-20. januar). Hun deltog i Round table discussion on cosmetic preservatives: - Do the benefits outweigh the risks? arrangeret af SIK – Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB, Göteborg, Sverige (25. marts). Hun har holdt foredrag ved Videncenter for allergi forårsaget af kemiske stoffer i forbrugerprodukter i emnet Methylidibromoglutaronitrilallergi - erfaringer fra Odense, København (3. april, 13. november) samt deltaget i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde med foredraget Methylidibromoglutaronitrilallergi - erfaringer fra Odense, Odense (3.-4. maj). Hun deltog i 6th Congress of the European Society of Contact Dermatitis, Rom, Italien (14.-16. juni).

H. Jøhnke har deltaget i Dansk Dermatologisk årsmøde med foredraget Fødselskohorteundersøgelsen - resultater af testning med nikkelsulfat og fragrancemix, Odense (3.-4. maj) samt deltaget i Forskningens Dag med foredraget Fødselskohorteundersøgelsen - resultater af testning med nikkelsulfat og fragrancemix samt atopisk dermatit, Odense (7. november).

C. Mørtz har deltaget i Dansk Selskab for Allergologis årsmøde med foredraget Peanutallergi hos teenagere, Koldingfjord (9.-10. august). Hun har undervist på A-kursus i emnet Skolebørnsundersøgelsen i Odense, Gentofte (4. september). Hun har deltaget i kurset Introductory course on the biology of the skin, Cambridge, England (8.-12. december). Hun er vejleder for 1 Ph.D.-studerende.

E. Paulsen har deltaget i parfumemøder i Strasbourg, Frankrig (18. januar) og Heidelberg, Tyskland (12. oktober). Hun underviste personalet ved Videncenter for allergi forårsaget af kemiske stoffer i forbrugerprodukter i emnet Compositae dermatitis i Danmark, Gentofte (17. april). Hun var inviteret foredragsholder ved 6th Congress of the European Society of Contact Dermatitis med emnet Contact urticaria to Compositae I Focus Session 18, Protein contact dermatitis/urticaria, Rom, Italien (14.-16. juni). Hun deltog også i 20th World Congress of Dermatology and Venereology med posteren Paulsen E, Andersen KE. Screening with sesquiterpene lactone mix and parthenolide: which are the important allergens? Paris, Frankrig (1.-5. juli). Hun underviste på A-kursus i emnet Plantedermatitis, Gentofte (6. september). Hun er endvidere medlem af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe.

M. Sommerlund deltog i 20th World Congress of Dermatology and Venereology, Paris, Frankrig (1.-5. juli).

M. Østerballe har deltaget i Prevention of Food Allergy's kongres, Abano Terme, Italien (8.-9. februar). Han har deltaget i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde med foredraget Tærskelværdier ved fødevareallergi, Odense (3.-4. maj). Han har deltaget i Projekt EIPAT med foredraget Fødevareallergi, København (24. maj) og har endvidere deltaget i Dansk Selskab for Allergologis årsmøde med foredragene Tærskelværdier for peanutallergi og Tærskelværdi og specifikt IgE hos æggeallergikere, Koldingfjord (9.-10. august). Han deltog i Forskningens Dag med foredraget The prevalence of allergy to hazelnut in birch allergic patients, Odense (7. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

F. Andersen har modtaget 1.146.000 kroner fra Løvens Kemiske Fabrik til medfinansiering af Ph.D.-studieforløb. K.E. Andersen har modtaget 132.500 Euro fordelt over 3 år fra EU (Contract QLRT-1999-01558) som deltager i projektet Fragrance chemical allergy: a major environmental and consumer health problem in Europe. K.E.Andersen og E. Paulsen er tilknyttet Videncenter for Allergi forårsaget af Kemiske Stoffer i Forbrugerprodukter, som har

modtaget 19.000.000 kroner fordelt over 4 år fra Miljøstyrelsen. C. Bindslev-Jensen har modtaget 10.000.000 kroner fordelt over 4 år fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Development and implementation of control procedures for genetically modified foods with special reference to allergenicity. Endvidere har han modtaget 12.000.000 kroner fordelt over 4 år fra Fødevareministeriet til projekt Epi-pat med henblik på undersøgelse af fødevareoverfølsomheds hyppigheder. J. Borch har modtaget 100.000 kroner fra Kgl. Hofbundtmager Aage Bangs Fond i støtte til projektet Prevalence of acute cutaneous drug reactions at Odense University Hospital and the co-incidence with specific genotypes of selected drug metabolizing enzymes (PADOGEN). A. Bygum har modtaget 25.000 Euro fra EU-kommissionen i projektstøtte til den danske del af undersøgelsen Novel methods for predicting, preventing and treating attacks in patients with hereditary angioedema. C.D. Jensen har modtaget 100.000 kroner fra Kgl. Hofbundtmager Aage Bangs Fond og 50.000 kroner fra A.J. Andersen og Hustrus fond i projektstøtte til Kontaktallergi over for konserveringsmidlet methyldibromoglutaronitril. C. Mørtz har fået 11.000 kroner fra Kgl. Hofbundtmager Aage Bangs Fond i støtte til kursus i Cambridge. Dermatologisk afdeling har fra clinical professor Ernst Epstein, M.D. Universtiy of California, San Francisco, San Mateo, California, USA modtaget en boggave omfattende antikvarisk dermatologisk litteratur fra perioden 1870-1920.

PUBLIKATIONER

- Andersen KE.* Predictive contact allergy tests *in vivo* – their value in risk assessment. Proceedings of the Fifth North-Utete Network Meeting 2002. <http://www.nord-utte.org/articleview/56/1/1/>: 32-36.
- Andersen KE, Franken CPM, Gad P, Larsen AM, Larsen JR, van Neer PAFA, m.fl.* A randomized, controlled study to compare the effectiveness of two foam dressings in the management of lower leg ulcers. *Ostomy/Wound Management* 2002; 48: 34-41.
- Bernard G, Arnau EG, Lepoittevin J-P, Andersen KE, Goossens A, Heydorn S, m.fl.* Development of a method for the identification of oak moss sensitizers. *Contact Dermatitis* 2002; 46 (suppl. 4): 61.
- Bindslev-Jensen C, Briggs D, Østerballe M.* Can we determine a threshold level for allergenic foods by statistical analysis of published data in the literature? *Allergy* 2002; 57: 741-746.
- Bindslev-Jensen C, Host A.* Peanut allergy. *Ugeskr Læger* 2002; 26: 164(35): 4083.
- Brandrup F.* Små dyr i og på huden. *Rationel farmakoterapi* 2002; 2.
- Brandrup F, Sommerlund M.* Månedens billede. *Dermatitis exfoliativa staphylococcica*. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5150.
- Buus SK, Andersen KE.* Allergisk kontakteksem på grund af diethylthiourea i neoprengummi. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1511-1512.
- Frosch PJ, Johansen JD, Menné T, Pirker C, Rastogi SC, Andersen KE, m.fl.* Further important sensitizers in patients sensitive to fragrances*. I. Reactivity to 14 frequently used chemicals. *Contact Dermatitis* 2002; 47: 78-85.
- Frosch PJ, Johansen JD, Menné T, Pirker C, Rastogi SC, Andersen KE, m.fl.* Further important sensitizers in patients sensitive to fragrances. II. Reactivity to essential oils. *Contact Dermatitis* 2002; 47: 279-287.
- Gniadecki R, Bygum A, Clemmensen O, Svejgaard E, Ullman S.* IgA pemphigus: The first two Scandinavian cases. *Acta Derm Venereol* 2002; 82: 441-445.
- Heydorn S, Johansen JD, Andersen KE, Basketter D, m.fl.* Identification of fragrances relevant to hand eczema. *Contact Dermatitis* 2002; 46 (suppl. 4): 21.
- Maier C, Munksgaard C, Andersen KE.* Kontaktallergisk stomatit udløst af plastfyldningsmateriale. *Tandlægebladet* 2002; 106(8): 632-634.
- Mortz CG, Lauritsen JM, Bindslev-Jensen C, Andersen KE.* Contact allergy and allergic contact dermatitis in adolescents: prevalence measures and associations. The Odense Adolescence Cohort Study on Atopic Diseases and Dermatitis. (TOACS). *Acta Derm Venereol* 2002; 82(5): 352-8.
- Mortz CG, Lauritsen JM, Bindslev-Jensen C, Andersen KE.* Nickel sensitization in adolescents and association with ear piercing, use of dental braces and hand eczema. The Odense Adolescence Cohort Study on Atopic Diseases and Dermatitis (TOACS). *Acta Derm Venereol* 2002; 82(5): 359-64.
- Paulsen E.* Contact sensitization from Compositae-containing herbal remedies and cosmetics. *Contact Dermatitis* 2002; 47: 189-198.

Paulsen E. Contact urticaria to Compositae. *Contact Dermatitis* 2002; 46 (suppl. 4): 30.

Paulsen E, Christensen LP, Andersen KE. Do monoterpenes released from feverfew (*Tanacetum parthenium*) plants cause airborne Compositae dermatitis? *Contact Dermatitis* 2002; 47; 14-18.

Sten E, Stahl Skov P, Andersen SB, Torp AM, Olesen A, Bindselev-Jensen U, Poulsen LK, Bindselev-Jensen C. Allergenic components of a novel food, Micronesian nut Nangai (*Canarium indicum*), shows IgE cross-reactivity in pollen allergic patients. *Allergy* 2002; 57: 398-404.

Svedman C, Bruze M, Andersen KE, Johansen JD, m.fl. Quantitative aspects of contact allergy to hydroxycitronellal in deodorants. *Contact Dermatitis* 2002; 46 (suppl. 4): 9.

Søsted H, Agner T, Andersen KE, Menné T. 55 cases of allergic reactions to hair dye: a descriptive, consumer complaint-based study. *Contact Dermatitis* 2002; 47: 299-303.

Taylor SL, Hefle SL, Bindselev-Jensen C, Bock SA, Burks AW Jr, Christie L m.fl. Factors affecting the determination of threshold doses for allergenic foods: how much is too much? *J Allergy Clin Immunol* 2002; 109: 24-30.

Wildfang IL, Nielsen NH, Jemec GBE, Ibsen HHW, Avnstorp C. Isotretinoin in Denmark – 20 years on. Correspondence. *J Dermatol Treat* 2002; 13: 151-152.

Wilkinson JD, Shaw S, Andersen KE, Brandao FM, Bruynzeel DP, Bruze M, m.fl. Monitoring levels of preservative sensitivity in Europe. A 10-year overview (1991-2000). *Contact Dermatitis* 2002; 46: 207-210.

Geriatrici

Klinisk lektor, cand.med. *Karen Andersen-Ranberg*, Ph.D. (til 30.september)

Klinisk lektor, cand.med. *Lars Erik Matzen*

Klinisk lektor, cand.med. *Erik Skjelbo*, Ph.D. (fra 1.oktober)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Andersen-Ranberg har ved siden af sit kliniske arbejde i geriatricisk afdeling været tilknyttet som gæsteforsker ved Center for Aldringsforskning, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet. Hun er i forbindelse hermed engageret i 2 EU forskningsprojekter SHARE, Survey on Health, Aging and Retirement in Europe og ECHA, European Challenge of Healthy Ageing med deltagelse i koordinationsmøder i henholdsvis Madrid, Spanien (15.-17. marts), København (4.-5. oktober) og Montpellier, Frankrig (13.-15. maj). I forbindelse med Institut for Sundhedstjenesteforskning's Aldringskonference Odense (6. maj) holdt hun foredraget Er det lange liv besværligt? samt et indlæg med præsentation af planer for oprettelse af en Masteruddannelse i Gerontologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Hun indgår i sidstnævnte som central medarbejder i oprettelse og udvikling heraf. Hun har tillige været medlem af kongreskomiteen (organiserende + videnskabelige) for den 16. Nordiske Gerontologi Kongres, som efter 4 års arbejde afvikledes i Århus (25.-28. maj). Under denne kongres fungerede hun tillige som chairman på sessionen Geriatric medicine – clinical practice. Ud over som klinisk lektor at varetage undervisningen af medicinstuderende i faget geriatrici ved Syddansk Universitet og Odense Universitetshospital har hun undervist på 2 A-kurser Klinisk Socialmedicin for samfundsmedicinere, Odense (14. juni) og Kursus i Geriatrici for kursister i Intern medicin, Odense (11.-13. november), ligesom hun har undervist Ph.d.-studerende i The Oldest-Olds. Myths or realities på det nordiske Nordplus Intensive Course Life-Course Perspective on Ageing ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet (24.-30. august). Endelig har hun undervist praktiserende læger i Nordjyllands Amt (22. august, 6. november) samt læger under Fællesudvalget, medlemmer af Københavns Lægeforening, Lægekredsforeningerne for Københavns, Roskilde, og Frederiksborg Amter, Lægekredsforeningerne for Bornholm, Grønland og Færøerne, København (4. december). Hun er bevilget orlov 1 år fra sin overlægestilling for at tiltræde et fondslønnet forskningslektorat ved Center for Aldringsforskning, Syddansk Universitet.

L.E. Matzen har deltaget i Sundhedsstyrelsens arbejdsgrupper med udarbejdelse af målbeskrivelser for speciallægeuddannelserne i common-trunk for de intern medicinske specialer og som formand for målbeskrivelsen i hoveduddannelsen i specialet intern medicin,

geriatri. Han har i perioden været formand for Dansk Selskab for Geriatri's A-kursus udvalg og kursusleder og underviser ved A-kursus i geriatri i Odense (11.-13. november). Han har i perioden været §-14 tilforordnet i Sundhedsstyrelsen i geriatri.

E. Skjelbo har undervist farmaceuter i Basal og klinisk farmakologi, Århus (20. november) og undervist ved Diplomuddannelse for sygehusansatte farmaceuter, Århus og København (2-3. december).

PUBLIKATIONER

Andersen-Ranberg, K. Danske hundredåriges helbred. *Gerontologi og Samfund* 2002; 18: 78-81.

Bruunsgaard H, Østergaard L, Andersen-Ranberg K, Jeune B, Pedersen BK. Proinflammatory Cytokines, Antibodies to Chlamydia pneumoniae and Age-associated Diseases in Danish Centenarians: Is There a Link? *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 493-499.

Rosholm JU, Nybo H, Andersen-Ranberg K, Himmelstrup B, Skjelbo E, Christensen K, Gram LF. Hyponatraemia in very old nonhospitalised people: association with drug use. *Drugs-Aging* 2002; 19: 685-93.

Rosholm JU. Medicinering af ældre – hvordan? *Månedsskr Læger* 2002; 80: 1563-70.

Sandmand M, Andersen-Ranberg K, Pedersen A, Skinhøj P. Is ageing associated with a shift in the balance between Type 1 and Type 2 cytokines in humans? *Clin Exp Immunol* 2002; 127: 107-14.

Tan Q, Yashin AI, Bladbjerg EM, de Maat MPM, Andersen-Ranberg K, Jeune B, Christensen K, Vaupel JW. A case-only approach for assessing gene-sex interaction in human longevity. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 2002; 57: B129-33.

Hæmatologi

Klinisk lektor, dr.med. *Bjarne Egelund Christensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Ilse Christiansen*

Klinisk lektor, overlæge *Inge Helleberg Rasmussen*

Gæsteforsker, dr.med. *Kai Gjerløff Schmidt* (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Egelund Christensen er lægelig sekretær i LYFO (Dansk populationsbaseret registrering af maligne lymfomer. Han har deltaget på 8th International Conference of Malignant Lymphoma, Lugano, Schweiz (12.-15. juni).

I. Christiansen er medlem af Nordic Myeloma Study Group, som varetager revision og færdiggørelse af diverse protokoller. Hun har deltaget i 44th Annual Meeting, the American Society of Hematology, Philadelphia, Pennsylvania, USA (6.-10. december).

K. Gjerløff Schmidt har deltaget i 7th Meeting of the European Hematologi Association, Firenze, Italien (6.-9. juni) samt 44th Annual Meeting, the American Society of Hematology, Philadelphia, Pennsylvania, USA (6.-10. december) og holdt følgende foredrag: Fludarabine-Etoposide-G-CSF-Mitoxantrone-high dose AraC ("Flegma") up-front in bad-risk AML. Symposium on acute myeloid leukaemia (AML) treatment –stratification according to risk groups, Odense, (16. januar) og Behandling og diagnostik af autoimmun trombocytopenisk purpura. Dansk Selskab for Intern Medicin: Benigne hæmatologiske sygdomme hos voksne, Herlev (28. maj) samt Opdaterede AML-behandlingsresultater med fokus på ældre patienter. Onkologisk-hæmatologisk Regionsmøde, Odense (1. oktober).

Infektionsmedicin, Intern Medicin, Lungemedicin og Reumatologi

INFEKTIONSMEDICIN

Professor, dr.med. *Court Pedersen*
Klinisk lektor, cand.med. *Maren Kathrine Hornstrup*
Klinisk lektor, dr.med. *Niels Obel*
Klinisk lektor, dr.med. *Svend Stenvang Pedersen*
Gæsteforsker *Peer Brehm Christensen*, Ph.D. (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)
Projektsygeplejerske *Nete Bülow*
Projektsygeplejerske *Maibritt Christensen*
Bioanalytiker *Pernille Frost Gjengedal*
Projektsygeplejerske *Lene Hergens*
Projektsygeplejerske *Anita Lunde*
Projektsygeplejerske *Helle Møller*
Projektsygeplejerske *Anita Nymark*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Niels Fisker
Anette Holm
Christian Mogensen
Lone Mygind

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Hergens er kasserer i faglig sammenslutning af infektionsmedicinske sygeplejersker, FS27. Hun underviser i procedurerelaterede forholdsregler på afdelingens interne medicinske sygeplejerskeuddannelse.

N. Obel har deltaget i flere internationale kongresser og møder. Han har undervist ved A-kurser og andre kurser for yngre læger og speciallæger. Han er formand for Dansk Selskab for Infektionsmedicin. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Søren Jensen-Fangel, Aarhus Universitet og vejleder for Ph.D.-studerende Rejesh Mohey, Aarhus Universitet. Han har været opponert på disputats ved Københavns Universitet. Censor i klinisk mikrobiologi. Er leder af Den danske HIV-database.

C. Pedersen har deltaget i flere internationale kongresser og møder. Han har undervist ved A-kursus i klinisk mikrobiologi, infektionsmedicin og gynækologi/obstetrik. Han er hiv/hepatitis-konsulent i Direktoratet for Kriminalforsorgen, medlem af bestyrelsen for AIDS-Fondet og medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Infektionsmedicin samt medlem af projektgruppe vedrørende MTV projektet behandling af kronisk hepatitis C. Han har været bedømmer på flere Ph.D.-afhandlinger ved Københavns Universitet og Syddansk Universitet. Han har endvidere deltaget i internationalt forskningssamarbejde vedrørende hiv og aids. Han er vejleder for 4 eksterne Ph.D.-studerende: Ulrik Justesen, Klinisk Farmakologisk afdeling, Odense Universitetshospital, Sigurdur Skarphedinsson, Klinisk Mikrobiologisk afdeling, Odense Universitetshospital samt Toke Barfod, Københavns Universitet, og Søren Jensen-Fangel, Aarhus Universitet. Han er ansvarshavende redaktør ved Lægemiddelkataloget og medlem af Institutrådet, Statens Seruminstitut.

S. Stenvang Pedersen er studieleder for medicin, formand for Studienævn for medicin. Han har deltaget i flere internationale kongresser. Han er deltager i Auditprojekt Odense. Han har undervist ved flere A-kurser samt ved andre kurser for yngre læger og speciallæger. Han har tillige undervist ved OLAU-II kursus i klinisk videreuddannelse for yngre læger. Han har været bedømmer af flere Ph.D.-afhandlinger og har været censor i klinisk farmaci ved Danmarks Farmaceutiske Højskole. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Lone Mygind og medvejleder for Ph.D.-studerende Anette Holm.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

A. Holm har fået 15.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg samt 30.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje. L. Mygind har fået 29.750 kroner fra Lægeforeningens Forskningsfond,

200.000 kroner fra Nationalforeningen til bekæmpelse af Lungesygdomme, 50.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje, 15.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg samt 30.000 kroner fra A.P. Møller og hustru Chastine McKiney Møllers Fond til almene formål. N.Obel har fået 150.000 kroner fra AIDS-fondet. C. Pedersen har fået 586.000 kroner fra Apotekerfonden til anvendelse i perioden 2000-2003. Har endvidere fået 1.000.000 kroner fra M.L. Jørgensen & Gunnar Hansens Fond til anvendelse i 2003-2004. S. Stenvang Pedersen har fået 250.000 kroner fra SSVF.

PUBLIKATIONER

Christensen PB, Engle RE, Jacobsen SEH, Krarup HB, Georgsen J, Purcell RH. High prevalence of hepatitis E antibodies among Danish prisoners and drug users. *J Med Virol* 2002; 66: 49-55.
Fisker N, Georgsen J, Stolborg T, Khalil MR, Christensen PB. Low hepatitis B prevalence among pre-school children in Denmark - Saliva anti-HBc screening in day-care centres. *J Med Virol* 2002; 68: 500-504.

Gahrn-Hansen B, Espersen F, Frimodt-Møller N, Riegels-Nielsen P, Pedersen SS. Infektioner med *Staphylococcus aureus* - klinik og behandling. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3759-63.

Gans de J, Beek van de D, for the European Dexamethason in Adulthood Bacterial Meningitis Study Investigators. Dexamethason in adults with bacterial meningitis. *N Engl J Med* 2002; 347: 1549-56.

Grønæk K, Christensen PB, Hage E, Federspiel B, Vyberg M, Hamilton S, Jensen O. Interobserver variation in interpretation of liver biopsies from patients with chronic hepatitis C. *J Viral Hepat* 2002; 9: 443-49.

Helweg-Larsen J, Tarp B, Obel N, Baslund B. No evidence of parvovirus B19, chlamydia pneumonia or human herpes virus infection in temporal artery biopsies in patients with giant cell arteritis. *Brit J Rheum* 2002; 41: 445-449.

Hornstrup MK, Gahrn-Hansen B, Hallas J, Seyer-Hansen K. Malaria i Fyns amt 1987-1999. *Ugeskr Læger* 2002; 164(15): 2038-31.

Hornstrup MK, Kvinesdal BB, Pedersen C. Vertikal smitte med HIV-1. *Ugeskr Læger* 2002; 164(47): 5491-94.

Jensen-Fangel S, Pedersen C, Larsen CS, Tauris P, Møller A, Obel N. HIV i Vestdanmark. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3964-67.

Jensen-Fangel S, Pedersen C, Larsen CS, Tauris P, Møller A, Obel N. Trends in the use of HAART in Western Denmark 1995-2000. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 460-65.

Jensen-Fangel S, Pedersen L, Pedersen C, Larsen CS, Tauris P, Møller A, Sørensen HT, Obel N. The Effect of Race/ethnicity on the outcome of Highly Active Antiretroviral Therapy in HIV-1 Infected Patients i West Denmark. *Clin Infect Dis* 2002; 35: 1541-8.

Justesen U, Pedersen C. Diurnal variation of plasma protease inhibitor concentration. *AIDS* 2002; 16: 2487-88.

Kirk O, Gerstoft J, Pedersen C, Nielsen H, Obel N, Katzenstein TL, Mathiesen LR, Lundgren JD. Low body weight and type of protease inhibitor predict discontinuation and treatment-limiting adverse drug reaction among HIV-infected patients starting a protease inhibitor regimen: consistent results from a randomized trial and an observational cohorte. *HIV Medicin* 2002; 2: 43-51.

Kronborg G, Østergaard C, Weis N, Nielsen H, Obel N, Pedersen SS, Price J, Johansen JS. High serum concentration of YKL-40 is a predictor of death in *Streptococcus pneumoniae* bacteremia. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 323-26.

Kvinesdal BB, Valerius NH, Herlin T, Hansen IM, Hornstrup MK, Christensen HO, Nielsen HI, Olofsson MJ. Vertikal smitte med hiv i Danmark. *Ugeskr Læger* 2002; 164(47): 5495-97.

Lohse N, Obel N. Meningitis forårsaget af herpes simplex type 2. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4190-92.

Mocroft A, Phillips AN, Friis-Møller N, Colebunders R, Johnson AM, Hirschel B, Saint.Marc T, Staub T, Clotet B, Lundgren J, for the EuroSIDA study group. Response to antiretroviral therapy among patients exposed to three classes of antiretrovirals: results from the EuroSIDA study. *Antiviral Therapy* 2002; 7: 21-30.

Storgaard M, Obel N, Black FT, Moller B. Decreased urokinase receptor expression on granulocytes in HIV-infected patients. *Scand J Immunol* 2002; 55: 409-413.

Walmsley S, Bernstein B, King M, Arribas J, Beall G, Ruane P, Johnson M, Johnson D, Lalonde R, Japour A, Brun S, Sun E, for the M98-863 study group. Lopinavir-ritonavir versus nelfinavir for the initial treatment of HIV infection. *N Engl J Med* 2002; 346: 2039-46
Worm D, Kirk O, Andersen O, Vinten J, Gerstoft J, Katzenstein T, Pedersen C. Clinical lipoatrophy in HIV-1 infected patients on HAART is not associated with increased abdominal girth, hyperlipidaemia or glucose intolerance. *HIV Med* 2002; 3: 239-46.

INTERN MEDICIN

Klinisk lektor, dr.med. *Ib Abildgaard Jacobsen*
Gæsteforsker, cand.med. *Jesper Hallas* (overlæge, Medicinsk afdeling, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

J. Hallas Farmakoepidemiologi og farmakoøkonomi. Kursusarrangør og -underviser på A-kursus i klinisk farmakologi, Odense (4.-6. marts). Individual-based drug utilization statistics. How to analyze a population's drug by use of data on individual drug dispensings. Inviteret foredragsholder på 18th International Congress of Pharmacoepidemiology, Edinburgh, Scotland (16.-21. august). Inviteret foredragsholder på årsmødet for tyske Drug Utilization research group, Dresden Tyskland (29. november). Gennem hele året formand for Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi, DSFE.

I. Abildgaard Jacobsen er formand for Dansk Medicinsk Selskab. Medlem af Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse. Medlem af Lægeforeningens Forskningsfonds videnskabelige bedømmelsesudvalg. Har deltaget i Seventeenth Scientific Meeting of the American Society of Hypertension, New York, USA (14.-19. maj), 19th Scientific Meeting of the International Society of Hypertension, 12th European Meeting on Hypertension, Prag, Tjekkiet, (23.-27. juni).

PUBLIKATIONER

Bak S, Tsiropoulos I, Kjærsgaard JO, Andersen M, Møllerup E, Hallas J, García Rodríguez LA, Christensen K, Gaist D. Selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: A population based case-control study. *Stroke* 2002; 33: 1465-73.
Bjerrum L, Dessau RB, Hallas J. Treatment failures after antibiotic therapy of uncomplicated urinary tract infections. A prescription database study. *Scand J Prim Health Care* 2002; 20: 97-101.
Gaist D, Jeppesen U, Andersen M, Rodríguez LAG, Hallas J, Sindrup SH. Statins and risk of polyneuropathy. A case-control study. *Neurology* 2002; 58: 1333-7.
Hallas J, Havelund T. Protonpump hæmmere intravenøst - hvem skal have det? *Rationel Farmakoterapi* 2002; 6: 3-4.
Hornstrup MK, Gahrn-Hansen B, Hallas J, Seyer-Hansen K. Malaria på Fyn 1987-1999. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2038-41.
Lassen AT, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Forbruget af syrehæmmende lægemidler og *Helicobacter pylori* eradikation i Fyns Amt 1992-1997. Rapport fra Lægemiddelstyrelsen 2002.

LUNGEMEDICIN

Klinisk lektor, cand.med. *Henrik A. Andersen* (konstitueret)
Klinisk lektor, cand.med. *Henriette Enevoldsen*
Klinisk lektor, cand.med. *Niels-Chr. G. Hansen*
Klinisk lektor, cand.med. *Hans Chr. Siersted* (konstitueret)
Klinisk lærer, cand.med. *Ingrid Titlestad*
Gæsteforsker, cand.med. *Jan Dalberg* (kursusreservelæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Kasper Dalby* (praksisreservelæge, almen praksis)

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Dall Madsen* (kursusreservelæge, Odense Universitetshospital)
Forskningssygeplejerske *Bettina Dalsgaard* (fondslønnet, Odense Universitetshospital)
Forskningssygeplejerske *Helle Graversen* (fondslønnet, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H. Andersen har ved European Respiratory Society annual congress deltaget med posteren The poor prognosis of Danish lung cancer patients may partly be explained by long intervals between chest x-rays, Stockholm, Sverige (14.-18. september).

B. Dalsgaard har deltaget i European Respiratory Society annual congress, Stockholm, Sverige (14.-18. september).

H. Enevoldsen har deltaget i International Conference of the American Thoracic Society, Atlanta, USA (17.-22. maj) og i European Respiratory Society annual congress, Stockholm, Sverige (14.-18. september).

N.C.G. Hansen har deltaget i Nordic Academic Meeting, Bergen, Norge (7.-11. april) med foredraget Evaluation of the Danish national guidelines on chronic obstructive lung disease and asthma.

H.C. Siersted har deltaget i International Conference of the American Thoracic Society, Atlanta, USA (17.-22. maj) og i European Respiratory Society annual congress, Stockholm, Sverige (14.-18. september). Han har været på studierejse med henblik på oplæring i bronkoskopisk termoplasti, Californien, USA (29.-31. august). Var medarrangør og chairman ved videnskabeligt møde, Asthma Update 2002, København (12. april).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

04.10. Astma hos voksne – nye guidelines. Lægedag Fyn, Lægekredsforeningen for Fyns Amt

02.11. Høfeber hos børn og unge – priktest og allergivaccination. Astmadag for børn og unge, Odense Universitetshospital og Astma-Allergiforbundet

PUBLIKATIONER

Kyvik KO, Kristensen T, Lillevang S, Titlestad IL. HLA haplotypes in dizygotic twin pairs: are dizygotic twins more similar than sibs? *Twin Res* 2002; 5: 287-8.

REUMATOLOGI

Professor, dr.med. *Peter Junker*

Klinisk lektor *Leif Ejstrup*

Klinisk lektor, dr.med. *Jens Møller Rasmussen*

Klinisk lektor *Anders J. Svendsen*, Ph.D. (fra 1. september, konstitueret)

Klinisk lektor *Anne B. Voss*, Ph.D. (fra 1. september, konstitueret)

Gæsteforsker, dr.med. *Bent W. Deleuran* (til 30. april, 1. reservelæge, Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Hans Chr. Horn* (1. reservelæge, Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anne B. Voss* (1. reservelæge, Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Helle Laustrup

Hanne Merete Lindgaard

Tine Lund

Ole Birger Pedersen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Ejstrup har afholdt endags-kursus for Yngre Læger arrangeret af Dansk Selskab for Intern Medicin i Odense (24. januar). Han har deltaget i 29. Nordiske Reumatologikongres, Tromsø, Norge (15.-18. august), medforfatter på abstract. Han deltog endvidere i 3rd International Congress on Spondylarthropathies, Gent, Belgien (2.-5. oktober). Han har holdt foredrag i Dansk Psoriasisforening, Nyborg (26. juni) og i Bechterewforeningen (21. oktober). Han er udpeget af Sundhedsstyrelsen som inspektør ved reumatologiske afdelinger og er ansat som sagkyndig i Patientklagenævnet vedrørende reumatologiske sager.

P. Junker har deltaget i 66th American College of Rheumatology Annual Meeting, New Orleans, USA (24.-29. oktober) i forbindelse med forskergruppens præsentation af abstract. Han har holdt foredraget Biokemisk monitorering ved SLE: evidens eller erfaring, Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, København (8. marts) samt foredraget Leddegigt - medicinsk teknologivurdering af diagnostik og behandling, Dansk Reumatologisk Selskab, Horsens (20. april) og præsenteret et indlæg om Reumatologi i Odense på temamøde om reumatologien i H:S, København (21. maj). Han har været medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende professorat i reumatologi, Lunds Universitet og klinisk professorat i ortopædkirurgi ved Syddansk Universitet. Endvidere har han været medlem af to Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved henholdsvis Syddansk Universitet og Københavns Universitet. Han er kapitelredaktør ved Medicinsk Kompendium, forfatter og referent ved Lægemedelkataloget, formand for projektgruppe under Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering vedrørende medikamentel behandling af leddegigt. Han er endvidere medlem af bestyrelsen for Klinisk Institut, Syddansk Universitet, medlem af Overlægerådets Legatudvalg, medlem af bidragsudvalget i Fonden til Lægevidenskabens Fremme, medlem af Lægeforeningens Forskningsfonds videnskabelige bedømmelsesudvalg, medlem af bestyrelsen for Gårdejer af Stenløse Peder Laurits Pedersens Legat til Støtte for Lægevidenskabelig Forskning, bestyrelsesmedlem i Karen Hansens Mindefond og medlem af bestyrelsen for Generalkonsul Ernst Carlsens Fond. Han er desuden medlem af Gigtforeningens hovedbestyrelse, har fungeret som sagkyndig for Retslægerådet, referent ved flere internationale tidsskrifter og er medlem af Advisory Board, Scandinavian Journal of Rheumatology.

H. Laustrup har på Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforums møde holdt foredraget Autoantistoffer hos pårørende til en populationsbaseret SLE-kohorte, Middelfart (18. november).

H.M. Lindegaard har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Early rheumatoid arthritis. Clinical aspects, skeletal imaging and studies on joint related extracellular matrix metabolism (25. januar). Han har deltaget i 66th American College of Rheumatology Annual Meeting, New Orleans, USA (24.-29. oktober) med arbejdet Baseline MRI erosions in early rheumatoid arthritis MCP- and wrist joint bones increase the risk of radiographic erosions at one year follow-up.

T. Lund er bestyrelsesmedlem i Foreningen af Yngre Reumatologer og i bestyrelsen for Lægekredsforeningen, Sønderjyllands Amt.

O.B. Pedersen har præsenteret arbejdet A national twin study on ankylosing spondylitis and psoriatic arthritis på 29th Scandinavian Congress of Rheumatology, Tromsø, Norge (17. august) og på International Congress on Spondylarthropathies, Gent, Belgien (2.-5. oktober). Har endvidere holdt foredraget Changing characteristics of patients with bleeding peptic ulcer på 34th Nordic Meeting on Gastroenterology, Århus (29. maj).

J.M. Rasmussen har deltaget i 66th American College of Rheumatology Annual Meeting, New Orleans, USA (24.-29. oktober) i forbindelse med præsentation af arbejdet Clinical effects of Pralnacasan, an orally-active interleukin-1 beta converting enzyme inhibitor in a 285 patient phase II trial in rheumatoid arthritis. Han har endvidere holdt indlægget Pulmonal hypertension ved sklerodermi, Odense Universitetshospital (22. oktober). Han er formand for Dansk Reumatologisk Selskab og medlem af Gigtforeningens forskningsudvalg. Han er endvidere medlem af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Region Syd (udpeget af Dansk Medicinsk Selskab), og han er formand for Det Regionale Uddannelsesudvalg i

Reumatologi i Region Syd. Endvidere er han medlem af et moderniseringsudvalg vedrørende reumatologi under Amtsrådsforeningen. Han er medlem af bestyrelsen for Fynsk Medicinsk Selskab (fratrådt 1. marts). Han har været medlem af 14 bedømmelsesudvalg og har været referent på artikler til Ugeskrift for Læger. Han har i beretningsåret været tilmeldt MPM-uddannelsen under Åben Uddannelse ved Syddansk Universitet, Odense.

A.J. Svendsen har deltaget i 66th Annual Meeting of American College of Rheumatology, New Orleans, USA (24.-29. oktober). Han er medlem af Udvalg for Speciallægeuddannelsen i Dansk Reumatologisk Selskab. Han er udpeget af Sundhedsstyrelsen som inspektør ved reumatologiske afdelinger.

PUBLIKATIONER

Abrahamsen B, Hangaard J, Horn HC, Hansen TB, Gregersen G, Hansen-Nord M, Vahl N, Junker P, Andersen M, Hagen C. Evaluation of the optimum dose of growth hormone (GH) for restoring bone mass in adult-onset GH deficiency: results from two 12-month randomized studies. *Clin Endocrinol* 2002; 57: 273-281.

Diederichsen A, Rasmussen JM. Watermelon stomach og sklerodermi (månedens billede). *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2047.

Ejstrup L. Antireumatika. I: Andersen M, red. Lægemedelinformation. Odense: Odense Universitetshospital, Fyns Amt, 2002: 316-336.

Jacobsen S, Hørslev-Petersen K, Hansen TM, Sørensen SF, Petersen J, Junker P, Stengaard-Junker P. Anakinra. I: Pedersen C, Bjerrum L, Friis H, Hendel J, red. Lægemedelkataloget 2002.

Junker P, Stengaard-Pedersen K, Skjødt H, Andersen LS, Knudsen JB, Tarp U. Medikamentel behandling af reumatoid arthritis. I: Leddegigt - medicinsk teknologivurdering af diagnostik og behandling. CEMTV-Institutte, 2002: 66-91

Lindegaard HM. Early rheumatoid arthritis. Clinical aspects, skeletal imaging and studies on joint related extracellular matrix metabolism. Ph.D. thesis 2002.

Pedersen K. Diagnostik og behandling af tidlig reumatoid arthritis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1060-61

Slothuus U, Larsen ML, Junker P. The contingent ranking method. A feasible and valid method when eliciting preferences for health care ? *Soc Sci Med* 2002; 54: 1601-1609.

Svendsen AJ, Holm NV, Kyvik K, Petersen PH, Junker P. Relative importance of genetic effects in rheumatoid arthritis: historical cohort study of Danish nationwide twin population. *BMJ* 2002; 324(7332): 264-266.

Svendsen AJ, Holm NV, Kyvik K, Hyltoft-Petersen P, Junker P. Authors respond to criticism of rheumatoid arthritis twin study. *BMJ* 2002; 325(7360): 391.

Kardiologi

Professor, dr.med. *Torben Haghfelt*

Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Steen Hansen*

Klinisk lektor, dr.med. *Hans Mickley* (fra 1. september)

Gæsteforsker *Henrik Wulff Christensen* (Ph.D.-studerende i klinisk fysiologi og nuklearmedicin, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Stig Djurhuus*, Ph.D. (overlæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Rozy Eckardt* (Ph.D.-studerende, Thorax-karkirurgisk afdeling T, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Sabine Gill*, Ph.D. (1. reservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jens Brock Johansen*, Ph.D. (reservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anders Junker*, Ph.D (overlæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Mogens Møller* (overlæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital).

Gæsteforsker *Henrik Nissen*, Ph.D. (1. reservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, dr.med. *Knud Erik Pedersen* (overlæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, dr.med. *Erik Hertel Simonsen* (overlæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker *Claus Havregaard Sørensen* (læge, Den Kliniske Forskningsenhed, Ringkøbing Amt)
Gæsteforsker, dr.med. *Per Thayssen* (overlæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker *Claus Tveskov*, Ph.D. (overlæge, Medicinsk afdeling, Sygehus Fyn Svendborg).
Gæsteforsker *Lars Videbæk*, Ph.D. (1. reservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker *Henrik D. Villadsen*, HD, Ph.D. (1. reservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)
Forskningsbioanalytiker *Hanne Bjørn Arnholt*
Forskningssygeplejerske *Helle Cappelen*
Forskningssygeplejerske *Charlotte Anker Hansen*
Forskningsbioanalytiker *Birgitte Toft Jensen*
Forskningssygeplejerske *Janne Milton Jørgensen*
Forskningssekretær *Vibeke Dahl Jørgensen*
Forskningsbioanalytiker *Birthe Poulsen*
Forskningsbioanalytiker *Ida Rosenlund*
Forskningssygeplejerske *Helle Tveskov*
Forskningssekretær *Bente Wichmann*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Henrik Wulff Christensen
Regina Eichhorst
Lisette Okkels Jensen
Kirsten Mikkelsen
Tina Svendstrup Poulsen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har afholdt internatmøde i Region Syd (HjerteNetSyd-CHF) på Hotel Koldingfjord (5.-6. april) samt ligeledes i Region Syd et eksternatmøde vedrørende HjerteNetSyd-præventiv kardiologi (13. november). Har herudover afholdt temadag vedrørende iskæmisk hjertesygdom for alle læger i Region Syd på Odense Universitets-hospital (26. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H.W. Christensen har holdt foredrag ved The International Conference on Spinal Manipulation, Toronto, Canada (oktober), Diagnosis And Treatment of Chest Pain in a Subgroup of Patients with Suspected Stable Angina Pectoris, og ved festsymposium for professor, adm. overlæge Torben Haghfelt på Kardiologisk afdeling, Odense Universitetshospital med titlen Pålideligheden ved palpation af den forreste brystvæg (8. marts), på Lægedage Vejle Amt, Billund med titlen Evidensen af kiropraktisk behandling ved hovedpine og lændesmerter (27. september), inviteret og i Stockholm ved den svenske kiropraktorforenings årsmøde med titlen Diagnostik og behandling af brystsmertter afledt fra det muskuloskeletale apparat hos patienter med formodet stabil angina pectoris (26. oktober). Specialevejleder for biomekanikstuderende ved Syddansk Universitet.

T. Haghfelt har tilrettelagt og ledet A-kursus i kardiologi på Odense Universitetshospital (14.-18.januar). Har herudover været mødeleder og foredragsholder ved såvel nationale som internationale kardiologimøder, specielt omhandlende emnerne akut koronar syndrom, præventiv kardiologi og hjertesvigt/hjertesvigt-klinikker. Han er medlem af flere styringskomiteer vedrørende internationale multicenter-undersøgelser, blandt andet vedrørende undersøgelse og behandling af patienter med hjertesvigt. Har skrevet populærvideenskabelige artikler i blandt andet Dagens

Medicin, udarbejdet kardiologihæfter/uddannelseshæfter vedrørende iskæmisk hjertesygdom og praktisk håndtering af patienter med hjertesvigt og sekundær præventiv kardiologi. Herudover har han deltaget i følgende nationale og internationale symposier: Symposium om iskæmisk hjertesygdom, Hindsgavl, Middelfart (12.-13. januar), AstraZenecas årsmøde, Kolding Scanticon (18.-19. januar), internatmøde vedrørende HjerteNetSyd, efteruddannelsessymposium i diagnostik og behandling af hjertesvigt Koldingfjord (24.-25. januar), foredrag om hjertesvigt, Sønderborg (5. februar), foredrag om hjertesvigt, Rungsted (5. marts). Herudover chairman/mødeleder af ACC Local Event, Odense (9. april). Mødeleder og foredragsholder ved symposium om hypertension/iskæmisk hjertesygdom, KAS-Herlev (16. april) og lignende møde Koldingfjord (24. april). Kardiologisk efterbehandling efter hjertekirurgi, specialistmøde mellem lands-landsdels hjertekirurgier og lands-landsdels kardiologer, Ebeltoft (13. juni). Akut Koronar Syndrom og post AKS-behandling, Svendborg (19. august). Praktisk håndtering af patienter med hjertesvigt, erfaringer med hjertesvigtklinik på Odense Universitetshospital, gæsteforelæsning, Paris, Frankrig (13. september). Diagnostik og behandling af hjertesvigt, Vordingborg (17. september). Forskningsinternatmøde, Kardiologisk Forskningsenhed Odense Universitetshospital, Hvedholm, Faaborg (29.-30. november). Han er medlem af Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel, præsident for Scandinavian Resuscitation Council, Fellow of the American College of Cardiology (FACC) og Fellow of the European Society of Cardiology (FESC) samt Fellow of the American Heart Association (FAHA). Endvidere medlem af redaktionskomiteerne for tidsskrifterne Cardiology (USA), Intercontinental Cardiology (Panama), Resuscitation (USA) og Scandinavian Cardiovascular Journal samt European Journal of Heart Failure. Formand for Bønnelykkefondens bestyrelse (legatmidler til forskning i hjertesygdomme) samt formand for bestyrelsen i nyetableret fond Professor, overlæge dr.med. Torben Haghfelts Fond til fremme af kardiologien etableret i forbindelse med Haghfelts 60 års fødselsdag (19. marts). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandlingen Lipidsænkende farmaka. Farmakoepidemiologiske studier af ordinationsmønsteret i almen praksis, cand.med. John Larsen. Forsvaret fandt sted på Syddansk Universitet (3. maj). Hovedvejleder vedrørende prægraduat forskerprojekt udført af stud.med. Winnie Hedevang Olesen: Kontinuerlig iskæmi-monitorering og hjertefrekvens-variabilitet hos patienter med akut koronart syndrom (prægraduat forskningsopgave) samt hovedvejleder vedrørende et prægraduat forskningsprojekt udført af stud.med. Jordi Dahl: Er der behov for en brystsmerteklinik på Odense Universitetshospital? Han er vejleder for Ph.D.-studerende Lisette Okkels Jensen: Aterosklerotisk plaquereduktion med Simvastatin visualiseret med intravaskulær ultralyd hos patienter med iskæmisk hjertesygdom og for Ph.D.-stud. Henrik Wulff Christensen: Diagnostik af brystsmerter afledt fra det muskuloskeletale apparat hos patienter med formodet angina pectoris. Hovedvejleder for Ph.D.-studerende Regina Eichhorst: Hjerterepikrisens effekt på risikobyrdens hos patienter med iskæmisk hjertesygdom (Shared-Care-Koncept) og for Ph.D.-studerende Kirsten Mikkelsen: Neurohormoner og Hjertesvigt samt medvejleder for Ph.D.-studerende Claus H. Sørensen: Akut iskæmisk syndrom og depression, Ph.D.-studerende Rozy Eckardt: Révascularization and Myocardial Perfusion Imaging Study samt Ph.D.-studerende Tina S. Poulsen: Peripheral artery disease in ischaemic heart disease.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Udgivelser:

Artikler i tidsskriftet *Aventis* vedrørende behandling med ACE-hæmmer-præparat ved iskæmisk hjertesygdom.

Populærvidenskabelige foredrag:

15.08. Stress. Rotary, Odense

H.S. Hansen var inviteret foredragsholder ved Dansk Hypertensionsselskabs internationale workshop om forebyggelse af hypertension med foredraget Blood pressure tracking (22. januar). Han har deltaget i American College of Cardiology's 51st Annual Scientific Session, Atlanta, Georgia, USA (17.-20. marts), The XIVth World Congress of Cardiology, Sydney, Australien (5.-9. maj), The Paris Course on Revascularization, Paris, Frankrig (21.-24. maj) samt American Heart Association's 75th Scientific Sessions, Chicago, Illinois, USA (17.-20. november). Han har været hovedvejleder vedrørende et prægraduat forskningsprojekt udført af stud.med. Hanne Kaalund: Blodtryk og puls under arbejdsbelastning på ergometercykel hos børn og unge samt hovedvejleder for stud.med. Annette Raskov Lunds studieprogram ved den prægraduate forskeruddannelse med projektet Akut koronarsyndrom og inflammatoriske markører. Han er vejleder for Ph.D.-studerende Regina Eichhorst: Hjerterepikrisens effekt på risikobyrdens hos patienter med iskæmisk hjertesygdom (Shared-Care-Koncept). Han var formand for bedømmelsesudvalget ved cand.med. Søren Baks Ph.D.-afhandling Environmental exposures and

genetic factors in stroke. Han har undervist på A-kursus i kardiologi, Odense (15. januar) samt ved Specialeuddannelsen i Almen Medicin, Odense (10. april, 30. maj, 6. november). Han er medlem af vurderingsudvalg ved besættelse af intern medicinske undervisningsstillinger og af Scientific Committee of the European Society of Cardiology, Berlin, Tyskland (31. august-4. september). Han var eksaminator ved medicinsk fagprøve for udenlandske læger ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Han er formand for Dansk Cardiologisk Selskabs efteruddannelsesudvalg og medlem af Dansk Selskab for Intern Medicins møde- og efteruddannelsesudvalg. Han er medlem af den danske styringskomite for ASCOT-undersøgelsen og medlem af Hjerteforeningens biomedicinske udvalg.

L.O. Jensen har deltaget i American College of Cardiology 51th Annual Scientific Session, Atlanta, USA (17.-20. marts) med posteren Are older women, compared to older men, at higher risk during percutaneous coronary intervention? Results from the Danish PTCA Registry, i Xth World Congress of Cardiology, Sydney, Australien (4.-8. maj) med posteren Percutaneous coronary intervention and restenosis over 10 years. Results from the Danish PTCA Register og i European Society of Cardiology XXIV congress, Berlin, Tyskland (1.-4. september) med posteren Procedural complications during per-cutaneous coronary intervention in a 10 year period from 1989 to 1998. Results from the Danish PTCA Registry. Hun er vejleder for stud.med. Andreas Hvila Nissen i forbindelse med dennes prægraduate forskningsprojekt Ændring i plaquevolumen ved perkutan koronar intervention. Et tredimensionelt intravaskulært ultralydsstudium og for stud.med. Søren Hoffmann i forbindelse med dennes prægraduate forskningsprojekt Plaque, koronar flowreserve og endotelfunktion hos patienter med diabetes mellitus type II henvist til perkutan koronar intervention samt for stud.med. Annette Raskov Lund i forbindelse med dennes prægraduate forskningsprojekt Akut koronarsyndrom og inflammatoriske markører.

J.B. Johansen har holdt foredraget Survival of patients treated with physiological pacing compared to non-physiological pacing ved Xth International Symposium on progress in Clinical Pacing, Rom, Italien (3.-6. december) og har været inviteret deltager i mødet Syncope 2002. A multidisciplinary symposium based on ESC guidelines, European Heart House, Nice, Frankrig (3.-5. oktober).

H. Mickley har som inviteret foredragsholder og chairman deltaget i den VI. Nordiske Hjerterehabiliterings Kongres, Reykjavik, Island (14.-16. juni). Han har deltaget i 51th Annual Scientific Session, American College of Cardiology, Atlanta, Georgia, USA (17.-20. marts), XIVth World Congress of Cardiology, Sydney, Australien (6.-9. maj) og 10th World Congress of the International Society for Sexual and Impotence Research, Montreal, Canada (22.-26. september). Han har ved Dansk Cardiologisk Selskabs 209. møde, København fremlagt og diskuteret konsensusrapport om arbejds-EKG (4. april) samt været mødeleder ved Dansk Cardiologisk Selskabs 213. møde om Kardial Rehabilitering, København (28. november). Undervist i iskæmisk hjertesygdom på A-kursus i kardiologi, Odense (13. januar, 17. januar), i hjertesygdom på A-kursus i geriatri, Odense (12. november), i kardiologiske aspekter ved motion, Lægekredsforeningen for Fyns Amt, Odense (30. april) samt i hjertets reaktion på fysisk stress, Uddannelsesafdelingen, Roskilde Amt, Roskilde (5. december). Kardiologisk repræsentant i dansk tværfagligt Advisory Board vedrørende seksuel dysfunktion. Vejleder for stud.med. Winnie Hedevang Olesen i forbindelse med dennes prægraduate forskningsprojekt Kontinuerlig iskæmimonitorering og hjertefrekvens variabilitet ved akut koronart syndrom (eksamen 14. august). Hovedvejleder for cand.med. Tina Poulsen i forbindelse med Ph.D.-studiet PAIN HEART (Peripheral Artery disease IN Ischaemic HEART disease) ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende den af cand.med. Claus Havregaard Sørensen indleverede Ph.D.-afhandling Depression in patients with acute coronary syndrome ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Formand for Dansk Cardiologisk Selskabs arbejdsgruppe om Kardial Rehabilitering. Suppleant for Dansk Cardiologisk Selskabs §14-repræsentant under Sundhedsstyrelsen vedrørende ansættelse af kardiologiske overlæger. Medlem af Overlægeföreningens Repræsentantskab samt Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital.

K.V. Mikkelsen har gennemført et 5 ugers studieophold på Cleveland Clinic Foundation i Ohio,

USA, hvor der blev arbejdet med ekkokardiografisk billededannelse under supervision af professor Allan Klein.

T.S. Poulsen har deltaget i 51th Annual Scientific Session, American College of Cardiology, Atlanta, Georgia, USA (17.-20. marts) og Second Nordic Symposium on Gender Differences, Oslo, Norge (22.-23. august). Medstifter af det videnskabelige interesseforum Kardiologisk Journal Club, der har holdt sit første møde med diskussion af Waris II studiet, Odense (5. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

K.V. Mikkelsen har fået forlænget sit juniorstipendium fra Hjerteforeningen til 3 år til gennemførelse af Ph.D.-projekt om hjerteinsufficiens og neurohormoner. Til samme projekt har A.J, Andersen og Hustrus Fond doneret 55.000 kroner. T.S. Poulsen har fået 30.000 kroner fra Pfizer ApS og 200.000 kroner fra Bristol Myers Squibb. Hun har endvidere modtaget 75.000 kroner fra Fyns Amts Forskningsråd. Alle midler er givet til anvendelse i forbindelse med Ph.D.-projekt.

PUBLIKATIONER

Christensen HW, Vach W, Vach K, Manniche C, Haghfelt T, Hartvigsen L, Hoilund-Carlsen PF. Palpation of the upper thoracic spine: an observer reliability study. *J Manipulative Physiol Ther* 2002; 25(5): 285-92

Djurhuus MS, Klitgaard NAH, Hyltoft Petersen P. Measured muscle sodium content in biopsy specimens is a reflection of true intracellular content. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 69-74.

Djurhuus MS, Vaag A, Altura BM, Altura BT, Klitgaard NAH. Muscle magnesium content in identical twins, discordant for type 2 diabetes. *Diabetes Metab* 2002; 28: 201-7.

Djurhuus MS, Henriksen JE, Klitgaard NAH. Magnesium, sodium, and potassium content and [³H]ouabain binding capacity of skeletal muscle in relatives of patients with type 2 diabetes: Effect of dexamethasone. *Metabolism* 2002; 51: 1331-9.

Gill S, Haastrup B, Haghfelt T, Delborg M, Clemmensen P. Continuous vectorcardio-graphy is superior to standard electrocardiography in the prediction of long-term outcome after thrombolysis in patients with acute myocardial infarction. *Coronary Artery Disease* 2002; 13(3): 169-75.

Hintze U, Fach W, Burchardt H, Videbæk J, Møller M, the DIAMOND Study Group. Correlation properties of QT interval dynamics and mortality in patients with depressed left ventricular function after an acute myocardial infarction. *Scand Cardiovasc J* 2002; 36: 276-81.

Jensen LO, Thayssen P. Prinzmetal's variant angina and alterations in coronary flow velocity reserve. *Cardiology* 2002; 98: 104-5.

Jensen LO, Hansen HS. Tidlig statinbehandling ved akut koronar syndrom. Er der evidens for dette? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3519-22.

Jensen LO, Thayssen P, Kasis E, Rasmussen K, Saunamäki K, Thuesen L. Are older women, compared to older men, at higher risk during percutaneous coronary intervention? Results from the Danish PTCA Registry. *J Am Coll Cardiol* 2002; 38 (suppl. A).

Jensen LO, Thayssen P, Kasis E, Rasmussen K, Saunamäki K, Thuesen L. Percutaneous coronary intervention and restenosis over 10 years. Results from the Danish PTCA Register. *J Am Coll Cardiol* 2002; 39 (suppl B): 325.

Johansen C, Feychling M, Møller M, Arnsbo P, Ahlbom A, Olsen JH. Risk for severe cardiac arrhythmia in male utility workers: a nationwide cohorte study. *Am J Epidemiol* 2002; 156: 857-61.

Licht PB, Christensen HW, Hoilund-Carlsen PF. Carotid artery blood flow during premanipulative testing. *J Manipulative Physiol Ther* 2002; 25(9): 568-72.

Lipworth L, Johansen C, Arnsbo P, Møller M, McLaughlin JK, Olsen JH. Cancer risk among pacemaker recipients in Denmark, 1982-1996. *J Long-term effects of Medical Implants* 2002; 14: 263-70.

Maggioni AP, m.fl. på vegne af The Val-HeFT Investigators. Effects of Valsartan on Morbidity and Mortality in patients With Heart Failure Not Receiving Angiotensin-Converting Enzyme Inhibitors. *JACC* 2002; 40: 1414-24.

Mickley H, Gill S. Is time the overriding factor in thrombolytic therapy? *Eur Heart J* 2002; 23: 347-9.

Mickley H. Forekomst og behandling af seksuel dysfunktion ved hjertesygdom. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4760-4.

Mickley H, Poulsen T. FRISC-II study – still waiting for the exercise test data. *Eur Heart J* 2002; 23: 1402-4.

Mickley H. Statinbehandling som sekundær profylakse ved kardiovaskulære sygdomme. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2002; 80: 188-9.

Møller M, Arnsbo P, Asklund M, m.fl. Quality assessment of pacemaker implantations in Denmark. *Europace* 2002; 4: 107-112.

Møller M, Mickley H. Trombokardiologi. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4157.

Nielsen WB, Madsen JK, Grande P, Saunamäki K, Thayssen P, Kassis E, Eriksen U, Aarøe J, Haunsø S, Nielsen TT, Haghfelt TH. Exercise-induced ST Depression as a Prognostic Indicator of Cardiac Morbidity in Thrombolytic-Treated Post-Myocardial Infarction Patients with Silent Ischemia. *Heart Drug* 2002; 2: 110-16.

Poulsen T, Mickley H. DANAMI-2: Mere end bare en ballon. *Cardiologisk Forum* 2002; 4: 35-6.

Rasmussen C-H, Munck AP, Haghfelt TH, Kragstrup J. Ambulancetransport og præhospital behandling ved indlæggelse for formodet akut myokardieinfarkt. *Ugeskr Læger* 2002; 164(11): 193-96.

Thayssen P, Jensen LO, Kassis E, Rasmussen K, Saunamäki K, Thuesen L. Procedural complications during percutaneous coronary intervention in a 10 year period from 1989 to 1998. Results from the Danish PTCA Registry. *Eur Heart J* 2002; 4: 436.

Vittrup A, Johansen A, Møller M, Mickley H. Improvement of risk-stratification by use of a new combination of Holter variables in survivors of myocardial infarction. *Scand Cardiovasc J* 2002; 36: 282-86.

Kirurgisk Gastroenterologi, Kirurgisk Endokrinologi

Professor, dr.med. *Ole Kronborg*
 Klinisk lektor, dr.med. *Henning Overgaard Nielsen*
 Klinisk lektor, dr.med. *Niels Qvist*
 Klinisk lektor *Nis Rytto*
 Lægeseekretær *Kirsten Grinsted*
 Laborant *Lene Nelander Madsen*
 Lægeseekretær *Darley Pedersen*

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

O. Kronborg har deltaget i Verdenskongressen i Gastroenterologi i Bangkok, Thailand (17.-21. februar), undervist på mesterkursus i koloskopi i Malmø, Sverige (23. april) og deltaget i internationalt symposium om screening for kolorektal cancer i Oslo, Norge (28-30. juni). Han har holdt gæsteforelæsning om screening for kolorektal cancer i Montreal, Canada (18.-19. september), undervist ved det Europæiske Gastroenterologimøde i Geneve, Schweiz (20.-23. oktober) og gæsteforelæst om laparoskopisk kirurgi for coloncancer i Oslo, Norge (24. oktober). Han har holdt foredrag ved Tripartite møde i Melbourne, Australien (28. oktober-2. november) og været sessionsleder ved Dansk Kirurgisk Selskabs årsmøde, København (6. december).

H. Overgaard Nielsen har holdt foredrag ved møde i European Association for Endoscopic Surgery i Lissabon, Portugal (5.-6. juni).

N. Qvist har været medarrangør af Dansk Gastroenterologisk Efteruddannelseskursus i København (2.-4. januar) og har deltaget i Verdenskongressen i Gastroenterologi i Bangkok, Thailand (17.-21. februar). Har været medarrangør og foredragsholder ved Ferring Symposium, Kolding (1.-2. marts), har været medarrangør og foredragsholder ved Symposium

on stapled haemorrhoidopexy, København (14. marts) og har været chairman ved Nordisk Gastromøde i Århus (30.-31. maj). Chairman for The Society of Laparoendoscopic Surgeons 11th International Congress i New Orleans, USA (11.-14. september) og undervist i kirurgisk behandling af hæmorider ved Nordisk Postgraduat Kursus i kolorektal kirurgi i Trondheim, Norge (25.-27. september) samt deltaget i Dansk Gastroenterologisk Selskabs årsmøde, København (4.-5. oktober).

PUBLIKATIONER

Christensen AE, Qvist N, Husby S. Prolonged parenteral nutrition after neonatal gastrointestinal surgery. A Danish experience. *Dan Med Bull* 2002; 49: 244-7.

Jakobsen A, Kronborg O. Cancer coli. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3043-6.

Jørgensen OD, Kronborg O, Fenger C. A randomised study for colorectal cancer with faecal occult bloodtest. Results after 13 years and 7 biennial screening rounds. *GUT* 2002; 50: 29-32.

Kronborg O. Screening for kolorektal cancer. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 153-5.

Kronborg O. Kolorektal cancer. Diagnostisk strategi og screening. *Medicinsk Årbog* 2002. København: Munksgaard, 2002: 111-120.

Kronborg O. Colon polyps and cancer. *Endoscopy* 2002; 34: 69-72.

Kronborg O. Screening for colorectal cancer in the average-riskpopulation. *Seminars in Colon & Rectal Surgery* 2002; 13: 16-30.

Kronborg O. Emergency colorectal surgery in perforated sigmoid diverticulitis and obstructive carcinoma in the left colon. *Seminars in Colon & Rectal Surgery* 2002; 13: 84-95.

Kronborg O, Jakobsen A. Cancer recti. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3046-8.

Rasmussen F, Højgaard L, Kronborg O. Billeddiagnostik ved kræftsygdomme. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2901-12.

Rasmusen M, Kronborg O. Upper gastrointestinal cancer in a populationbased screening program with fecal occult blood test for colorectal cancer. *Scand J Gastroenterol* 2002; 37: 95-8.

Skari H, Bjørnland K, Frenckner B, Friberg LG, Heikkinen M, Hurme T, Loe B, Møllerlækken G, Nielsen OH, Qvist N, m.fl. Congenital diaphragmatic hernia in Scandinavia from 1995 to 1998: Predictors of mortality. *J Pediatr Surg* 2002; 37: 1269-75.

Vorm HN, Jensen SI, Qvist N. Lateral sphincterotomy in patients with outlet obstruction after surgery for Hirschsprung's disease and short-segment disease. *Pediatr Surg Int* 2002; 18: 368-70.

Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik

Professor, dr.med. *Mogens Hørder*

Professor, lic.scient. *Torben Arvid Kruse*

Lektor, cand.scient. *Jesper Dahlgaard, Ph.D*

Klinisk lektor, cand.med. *Lise Bathum, Ph.D.* (fra 1. september)

Klinisk lektor, cand.med. *Per Damkier, Ph.D.*

Klinisk lektor, cand.med. *Anne-Marie Gerdes, Ph.D.*

Klinisk lektor, dr.med. *Per Erik Jørgensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Risom Kristensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Erik Petersen, Ph.D.*

Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Rasmussen*

Klinisk lektor, dr.med. *Palle Wang*

Klinisk lærer, cand.scient. *Ole Blaabjerg*

Klinisk lærer, cand.polyt. *Poul Jørgen Jørgensen*

Klinisk lærer, lic.pharm. *Niels Anders Klitgaard*

Klinisk lærer, mag.scient. *Per Hyltoft Petersen*

Adjunkt, cand.med. *Qihua Tan*

Gæsteforsker, cand.scient. *Klaus Brusgaard, Ph.D.* (molekylærbiolog, afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Lene Christiansen, Ph.D.* (adjunkt, afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient *Hans Atli Dahl* (afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Per Grinsted* (praksiskonsulent, afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Lund Henriksen*, Ph.D. (reservelæge, afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Charlotte Brasch Andersen

Christine Dalgård

Niels Fritzner

Jonna Skov Madsen

Mads Thomassen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Der har været afholdt 14 KKA-seminarer med 38 indlæg. Seminarerne har til formål at redegøre for planlagt og igangværende udviklings- og forskningsarbejde, såvel afdelingens eget som det, der foregår i samarbejde med eller på initiativ af andre afdelinger. J. Dahlgaard har afholdt Symposium on DNA-chip Technology på Odense Universitetshospital (30. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Brasch Andersen har deltaget i The 34th Wellcome Trust Advanced Course: Human Genome Analysis: Genetic Analysis of Multiplex diseases, Cambridge, England (24.-30. juli). Hun har undervist i molekylær human patofysiologi for biomedicinere, Syddansk Universitet (18.-19. september), i koblingsanalyse i A-kursus i molekylær medicin (27. november) og i bioinformatik for molekylærbiologer, Syddansk Universitet (4.-5. december). Hun har desuden været medvejleder på et bachelorprojekt.

L. Bathum har deltaget i Workshop on Biobanks, Uppsala, Sverige (12.-13. september). Hun er medforfatter på posteren Do Interleukin 6 gene promoter polymorphisms influence susceptibility to age-related disability and diseases? præsenteret af Lene Christiansen på kongressen Functional Genomics of Ageing, Sevilla, Spanien (24.-26. april). Hun er medlem af bestyrelsen af Fyns Medicinsk Selskab. Hun har været kursusleder på A-kursus i molekylær medicin, Odense (25.-27. november). Hun er medlem af Uddannelsesudvalg I under Dansk Selskab for Klinisk Biokemi og er medlem af arbejdsgruppe under Dansk Selskab for Klinisk Biokemi til udarbejdelse af målbeskrivelse for uddannelse inden for klinisk biokemi.

O. Blaabjerg har som arrangør af sessionen Kvalitetssikring af hormonanalyser og med foredragene programmer fra Labquality og Har forekomsten af makroprolaktin klinisk betydning deltaget i DEKS brugermøde, Odense (26. september).

K. Brusgaard har deltaget 37th Scandinavian Society for the Study of Diabetes, Århus (3.-5. maj) med indlægget Impaired downregulation of PP2A expression by insulin in skeletal muscles of patients with type 2 diabetes. Han har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) med indlægget Analyse for 21-hydroxylase mutationer i kvinder med hirsutisme og har deltaget i Nordic Real time PCR User Meeting, Stockholm, Sverige (3.-4. maj). Han har holdt inviteret indlæg i Dansk Selskab for Børne Diabetes, Molekylærgenetisk session med indlægget Udredning af sjældne syndromer i glykosehomeostæsen. Persisterende hyperinsulinæmisk hypoglycæmia: et studie blandt danske børn med Nesidioblastosis. Han har deltaget i Endokrinologisk Forskningsenhed ved Odense Juleseminar (13. december) med indlægget To nye mutationer i 21-OH-genet. Molekylær og fænotypisk præsentation, Odense Universitetshospital (7.-8. december). Han har deltaget i MEDPED mode, Salzburg, Østrig (5.-7. juli) samt deltaget i 73rd European Atherosclerosis Society Congress, Salzburg, Østrig (7.-11. juli) med indlæg Unraveling of familial predisposition to hypercholesterolaemia by molecular genetic analysis. Han har holdt inviteret indlæg Persistent hyperinsulinaemic hypoglycaemia of infancy: a survey for mutations in Danish children with Nesidioblastosis ved European Kinase group Consortium Meeting, Basel, Schweiz (21.-24. marts). Han har deltaget med Hyperinsulinaemia in Denmark. Genotypes and phenotypes i European Network for Research into Hyperinsulinism, 4th workshop. Fontainebleau, Frankrig (15.-16. november).

Han har deltaget med indlægget Rapid genetic screening as a predictor of diffuse-type congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy in a six-weeks old girl. 29th ESPE meeting, Madrid, Spanien (25.-28. september). Deltaget i Affymetrix Chip user meeting (5.-7. september). Han har deltaget i seminar om adipositas forskning, Rigshospitalet (21. februar). Er vejleder for specialestuderende Claus Larsens projekt In vitro ekspressions studie af LDLR mutationer.

L. Christiansen har deltaget i konferencen Functional Genomics of Ageing, Sevilla, Spanien (24.-26. april) med posteren Do Interleukin 6 gene promoter polymorphisms influence susceptibility to age-related disability and diseases? Hun har deltaget i seminaret Real-time PCR User Meeting, Stockholm, Sverige (14. maj) og har deltaget i Training Course in Chip Technology, London, England (8.-10. september).

H.A. Dahl har deltaget i Xth World Congress on Psychiatric Genetic med posteren Panic Disorder in a genetic isolate, Bruxelles, Belgien (8.-13. oktober).

J. Dahlgaard har deltaget i Array Technology in Research and Diagnostics, Aarhus Universitetshospital, Skejby (25.-26. oktober) og har været på studierejse til Affymetrix, London, England omkring DNA chip teknologi (9.-10. september). Han har deltaget i bedømmelse ved del A-eksamen af Ph.D.-studie af Pernille Sarup, Biologisk Institut, Aarhus Universitet (13. november).

P. Damkier har deltaget i IUPHAR 2002-kongressen med posteren Fluvoxamine inhibition of CYP2C19 catalysed proguanil metabolism in relation to CYP3A4 phenotype, San Francisco, USA (8.-12. juni).

N. Fritzner har fungeret som instruktør i human genetik på forårs- og efterårssemesteret. Han har deltaget i kurset Introduction to Gene expression profiling on DNA microarrays and pin spotting technology, Eurogentec Liège, Belgien (28. februar-1. marts).

A.M. Gerdes har undervist i cancertgenetik på tværfagligt A-kursus i klinisk genetik for læger under videreuddannelse inden for klinisk genetik m.m. Hun har undervist i arvelig cancer på Ph.D-kursus i basal cancertforskning, Aarhus Universitet, undervist i arvelig mamma- og ovariecancer på A-kursus i molekylær medicin, undervist på efteruddannelse i klinisk genetik om arvelig cancer. Hun har deltaget i internatkursus om mitokondriesygdomme arrangeret af Dansk Selskab for Medicinsk Genetik. Hun er formand for cancertgenetisk udvalg under Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, medlem af genetisk udvalg under DBCG (Danish Breast Cancer Cooperative Group), medlem af styregruppe omkring von Hippel Lindaus sygdom, formand for undergruppe i MTV om HNPCC (Hereditær Non-Polypøs Colorektal Cancer). Hun er dansk repræsentant i EU-projekt International BRCA-Carrier Cohort Study og medlem af planlægningsgruppe under Teknologirådet vedrørende konsensuskonference om genetiske tests. Hun har holdt foredrag om arvelig mammacancer ved møde om mammacancer arrangeret af Lægekredsforeningen for Fyns Amt. Hun har holdt foredrag om arvelig dermatologisk cancer på Dermatologisk afdeling I, Odense Universitetshospital om arvelige cancerte på Onkologisk afdeling R, Odense Universitetshospital. Hun har holdt foredrag om klinisk genetisk forskning arrangeret af Sammenslutningen af Danske Lægesekretærer og om arvelig mamma- og ovariecancer arrangeret af HBOC-patientforeningen.

M. Hørder er dekan ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han er medlem af sundhedsstyrelsens Sagkyndige Råd og sagkyndig rådgiver i Sundhedsstyrelsen vedrørende laboratorteknik, formand for Det Videnskabelige Råd, Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering, medlem af Videreuddannelsesudvalget for speciallæger, Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, medlem af Sektorudvalget for Laboratoriespecialer, DANAK og medlem af det Regionale Råd for Lægers videreuddannelse, Syd. Han er formand for styregruppe for bioTEAMSOUTH. Han har holdt foredrag ved Nordic Biotek Arena, Molrup (9. oktober) om Etablering af bioTEAMSOUTH og ved Norsk-Dansk møde arrangeret af Norske Ambassade, København (13. november) om samarbejde mellem universitet og erhverv. Han har været medlem af bedømmelsesudvalg ved Ph.D.-afhandling, Københavns Universitet.

P.E. Jørgensen har deltaget i AACC 54th Annual Meeting and Clinical Lab Exposition Orlando, USA (28. juli-1. august) og i The 19th IATMO Conference Clinical application of cancer markers, Vejle (15.-29. september) som medforfatter på foredraget Evidence based diagnostic use of biochemical markers. Han har holdt foredraget PSA som diagnostisk blodprøve ved Odense Universitetshospitals staffmeeting om prostatacancer (17. april). Han har undervist ved Sundhedstyrelsens A-kursus ved speciallægeuddannelsen i klinisk biokemi, Odense (27. november), været arrangør og underviser ved kurset Evidensbaseret medicin i hverdagen – et introduktionskursus arrangeret af Uddannelses og udviklingsafdelingen ved Psykiatrien i Nordjyllands Amt (15.-26. februar) og undervist i MTV, EBP og Cochrane-samarbejdet ved kurset Evidensbaseret praksis på Odense Universitetshospital arrangeret af Konsulent- og Uddannelsesafdelingen ved De Fynske Sygehuse (7. marts). Han er formand for Dansk Selskab for Klinisk Biokemis arbejdsgruppe til fremme af evidensbaseret anvendelse af klinisk biokemi.

P. J. Jørgensen er medlem af IFCC/JCTLM's Network of Reference Laboratories on Enzymes. Han har deltaget i XXVIII Nordic Congress in Clinical Biochemistry and XXXV Nordic Conference on Coagulation. Reykjavik, Island (10.-13. august) og i 18th International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Kyoto, Japan (20.-25. oktober).

N.A. Klitgaard har som arrangør og mødeleder af sessionen Kalibrering og referenceinterval for HbA1c laboratorier deltaget i DEKS brugermøde, Odense (26. september). Han har fungeret som medvejleder for Ph.D.-studerende Ulrik Justesen. Han er programkoordinator for Hæmoglobin A1c under dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring på Sygehuslaboratorier.

S.R. Kristensen har undervist i trombofili på Kursus i Trombose og Hæmostase arrangeret af DSTH, Vejlefjord (3.-4. april). Han har deltaget i XXVIII Nordic Congress in Clinical Biochemistry and XXXV Nordic Conference on Coagulation med posteren Severe antithrombin-deficiency in a newborn presenting with a thrombosis at birth, Reykjavik, Island (10.-13. august). Han har deltaget i 17th International Congress on Thrombosis, Bologna, Italien (25.-30. oktober). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Nye koronare markører ved årsmøde for Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin, København (7. november) og har undervist med Gener i koagulation – Faktor V Leiden, Protrombin 20210A, MTHFR og Antitrombin på A-kursus i molekylær medicin, Odense (26. november). Han er vejleder for Ph.D.-studerende Jonna Skov Madsen og Ph.D.-studerende Jane Skjøth.

T. Kruse har været formand for Ph.D.-bedømmelsesudvalg, Syddansk Universitet, medlem af Ph.D.-bedømmelsesudvalg, København Universitet. Han er medlem af DBCG's genetiske udvalg, DBCG's tumorbiologiske udvalg, HUGO og American Society of Human Genetics. Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, rådgiver for Genteknologiudvalget under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Han har bidraget til Genteknologiudvalgets rapport Fremtidens bioteknologier – muligheder og risici. Han har været pandedeltager og bidrager til Teknologirådets høring om Biobanker, Christiansborg (2. oktober), har været indbudt deltager i Forskningsstyrelsens debatmøde om Kræftforskning i Danmark, Kræftens Bekæmpelse (28. oktober). Han har undervist på A-kursus i klinisk genetik, multifaktorielle sygdomme, Menstrup (19. august), har undervist på A-kursus i dermatologi, genodermatoser (13. november), og på A-kursus i molekylær medicin (25.-27. november). Han har været medarrangør af Symposium on DNA Technology, Odense (30. oktober), har deltaget i Xth World Congress of Psychiatric Genetics, Bruxelles, Belgien (9.-13. oktober), har deltaget i Annual Meeting of the American Society of Human Genetics, Baltimore, USA (15.-19. oktober). Han er projektleder i Humant MicroArray Center under Dansk Bioteknologisk Instrumentcenter, bestyrelsesmedlem i Kræftens Bekæmpelses forskningsprogram Kost, kræft og helbred, Collaborating Investigator ved CEPH, Paris, Frankrig. Han er vejleder for følgende Ph.D.-studerende: Charlotte Brasch Andersen, Niels G. Fritzner, Marlene Lauritzen, Mette Nyegaard og Mads Thomassen.

J.S. Madsen har deltaget i undervisningen af medicinstuderende og biomedicinstuderende (human patofysiologi) ved Syddansk Universitet og undervist på kurset Evidensbaseret medicin, efteruddannelseskursus for læger, Aalborg (26. februar). Hun har holdt oplægget Evidensbaserede klinikker – et læringsredskab? ved staffmeeting for læger på Svendborg Sygehus (8. april) og deltaget i Workshop – Projekter og forskning i uddannelse afholdt af

Dansk Selskab for Medicinsk Uddannelse, Odense (3. maj). Hun var inviteret foredragsholder ved 19th IATMO Conference (Clinical application of cancer markers) med foredraget Evidence based diagnostic use of biochemical markers, Vejle (25.-29. august). Hun har undervist i den klinisk kontrollerede undersøgelse på Specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje, Odense (19. december). Hun er medlem af følgende arbejdsgrupper under DSKB: Arbejdsgruppe til fremme af evidensbaseret anvendelse af klinisk biokemi og Arbejdsgruppe til implementering af speciallægekommisionens anbefalinger vedrørende den lægelige videreuddannelse.

N.E. Petersen har deltaget i kurset Discovery Courses in Medical Education, Faculty of Medicine, Dentistry and Nursing, Centre for medical Education, Dundee, Scotland (16.-27. november). Han har været bedømmer på disputatsen The molecular genetic basis and diagnosis of familial hypercholesterolemia in Denmark af Henrik Kjærulf Jensen, Aarhus Universitet og var formand for bedømmelseskomiteen ved Søren Hansens forsvar af Ph.D.-afhandlingen Characterisation of the Novel Bovine Collectin, CL-46 and Genome Characterization of CL-43 and Conglutinin.

P.H. Petersen har deltaget i VIth International Symposium on Laboratory Medicine, Bratislava, Slovakiet (4. april) med foredraget What is the importance of the choice of assumptions and models in the estimation of analytical quality specifications. Han har deltaget i Nordic Reference Interval Project workshop on Common reference intervals, Reykjavik, Island (10. august) med foredraget Theoretical aspects of the concept of sharing common reference intervals. Han har deltaget i 19th International Conference on Human Tumor Markers, Vejle (25.-29. august) med foredraget Analytical quality specifications for tumour markers used for monitoring, med posteren Biological profiling of cancer og med foredraget Variation during monitoring and algorithms for interpretation of tumor markers. Han har deltaget i Jubileumskonferencen, NOKLUS, Hurtigruta Trondheim - Tromsø (4.-6. oktober) med foredraget Hvilken kvalitet på glukosemålinger er nødvendig for at kunne diagnosticere diabetes? Han har deltaget i The 18th International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine Kyoto, Japan, (20.-25. oktober) med foredragene Prerequisites for partitioning reference intervals according to age and gender og Criteria for partitioning reference values into subgroups, undervist i Analytical quality specifications based on biology, clinical outcomes and clinicians opinion. Han deltog også med følgende posters: Effect of using mean of the two plasma glucose measurements in diagnosis of diabetes, Upper reference limit, analytical quality specifications, and clinical use of Haemoglobin A1C, How many new diabetes cases will the new ADA & WHO guidelines combined with poor analytical quality produce in the European Union? og Glucaemic control of treatment effect of DM based on HBA1C monitoring. Han har deltaget i NKK-MØTE (Norsk Klinisk-Kjemisk Kvalitetssikring), Bergen, Norge (14.-15. november) med foredraget Fælles referenceintervaller. Historie - Hensigt - Forudsætninger. Han er medlem af The IFCC Committee on Plasma Proteins (International Federation of Clinical Chemistry), medlem af Advisory Board for Scand J Clin Lab Invest, medlem af Analytical Quality Committee under DSKK, medlem af The editorial board for Clinical Chemistry and Laboratory Medicine og konsulent for Norsk senter for kvalitetssikring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus, NOKLUS, Bergen, Norge.

K. Rasmussen har deltaget i konference om Brug af genetiske test uden for sundhedssektoren, Bioforum, København (11. april), Genteknologiudvalgets høring om stamcellekloning, xenotransplantation, gendiagnostik af raske og genterapi, bedømmer og oplægsholder, København (17. april), Dansk Selskab for Medicinsk Genetiks temamøde om Genetik og Hørenedsættelse (4. april), Wilhelm Johannsen Symposium Developmental Genetics and Disease, København (30. april), temadag om psykisk arbejdsmiljø, Odense (18. juni), konference om sjældne handicap, KMS, København (2. september). Gennemgået kursus i sundhedsøkonomi, Fyns Amt, Faaborg (22.-25 januar). Hun har været bedømmer på Ph.D.-afhandling, Københavns Universitet. Hun har undervist på postgraduat-kursus i medicinsk etik (30. september), Sundhedsstyrelsens A-kursus ved speciallægeuddannelsen i klinisk genetik, Næstved (21. august) og A-kursus ved speciallægeuddannelsen i klinisk biokemi. Hun har undervist ved to efteruddannelseskurser for paramedicinske grupper og holdt en række populærvidenskabelige foredrag og temadage. Hun er formand for Uddannelsesudvalg og Målbeskrivelsesudvalg i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik. Medlem af §14-udvalg og

Kvalitetssikringsudvalg i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, er i bestyrelsen for Cytogenetisk Centralregister, Den almindelige danske Lægeforenings lægeetiske nævn og lægeetiske udvalg, arbejdsgruppe i Sundhedsstyrelsen vedrørende prænatal diagnostik.

Q. Tan har været inviteret foredragsholder ved Max Planck Institute, Rostock, Tyskland (17.-23. marts) med foredraget Monte Carlo simulations for empirical genome-wide significance level in affected sib pair (ASP) studies. Han har deltaget i møde om High dimensional data analysis, Lorentz Center of Leiden University, Holland (9.-20. september).

P. Wang har deltaget i Association for Medical Education in Europe (AMEE) Kongres, Lissabon, Portugal. Han er dansk redaktør af Klinisk Kjemii i Norden og medlem af redaktionskomiteen for Danish Medical Bulletin.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

26.06. Chip mod sygdom, fokus på Humant MicroArray Center og brugen af DNA chips i medicin. Artikel Danmarks Radios hjemmeside - www.dr.dk

06.09. Chip mod sygdom, omkring Humant MicroArray Centre, DNA chips og implikationer for human genetik og medicin. Artikel i Ny Viden

Oprettet internetside for Human MicroArray Centre - www.humac.sdu.dk

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Brasch Andersen har modtaget 7.000 kroner fra Else og Helene Alstrups Fond, 50.000 kroner fra Nationalforeningens Fond til bekæmpelse af Lungesygdomme og 15.000 kroner af Direktør Jakob Madsen & hustru Olga Madsens Fond. K. Brusgaard har modtaget 85.000 kroner af Diabetesforeningen og 18.000 kroner af Mærskfonden. C. Dalgård har modtaget i alt 350.000 kroner fra Syddansk Sundhedsvidenskabelige Forskningsforum (2001-2002) og 113.432 kroner fra henholdsvis Fyns og Ribe Amt (2001-2002) - alle til anvendelse i forbindelse med Ph.D.-projekt. A. Gerdes har sammen med Torben Kruse modtaget 1.438.000 kroner fra Statens Regionale Forskningsmidler til projektet Arvelig mamma- og ovariecancer. Hun har modtaget 12.000 kroner fra Anna Marie og Christian Rasmussens Mindefond. P.E. Jørgensen har modtaget 46.000 kroner fra Nordisk Forening for klinisk Kemi's styre til projektet Nordisk litteraturovervågning af evidensgrundlaget for biokemiske analysers kliniske anvendelse. S.R. Kristensen har modtaget 25.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje til projektet Etablering af metode til kvantitering af Protein S100B og klinisk evaluering af dette protein som markør for cerebral skade og malignt melanom. T. Kruse har modtaget 3 x 300.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Identifikation af genotyper med indflydelse på aldring. Han har modtaget 9.6 mio. kroner fra Forskningsstyrelsen til Humant MicroArray Center.

PUBLIKATIONER

Andersen CB, Haagerup A, Vestbo J, Kruse TA. A Search for Linkage to Atopic Asthma in Candidate Regions in a Danish Population. *Chest* 2002; 121 (3): 88-89.

Bjerrum L, Grinsted P, Hyltoft Petersen P, Søgaard P. Resistensbestemmelse i almen praksis. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1352-6.

Brusgaard K, Krogh LS, Haahr H, Jordan P, Schou AG, Rasmussen K, Hansen AB, Hørder M. Molecular Genetic analysis for Familial predisposition to Hypercholesterolemia. *Atherosclerosis* 2002; 3, 2, 81.

Christesen HBT, Brock Jacobsen B, Cuesta-Munoz A, Massa O, Hansen T, Brusgaard K, Matschinsky FM, Rusca G, Babetti F. A novel activating glucokinase mutation in a family with hypoglycaemia. *Diabetes* 2002; 51(4): 1240-46.

Dahlgaard J, Fritzner N, Tan Q, Kruse TA. DNA-chips revolutionerer lægevidenskaben. *Aktuel Naturvidenskab* 2002; 1: 19-21.

Del-Favero J, Van Gestel S, Børghlum AD, Muir W, Ewald H, Mors O, Ivezic S, Oruc L, Adolfson R, Blackwood D, Kruse TA, Mendlewicz J, Schalling M, Van Broeckhoven C. European combined analysis of the CTG18.1 and the ERDA1 CAG/CTG repeats in bipolar disorder. *Eur J Hum Genet* 2002; 10: 276-80

Djurhuus MS, Klitgaard NA, Petersen PH. Measured Muscle Sodium Content in Biopsy Specimens is a Reflection of True Intracellular Content. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 69-74.

Djurhuus MS, Vaag A, Altura BM, Altura BT, Klitgaard NA. Skeletal Muscle Magnesium Content in Identical Twins, Discordant for Type 2 Diabetes. *Diabetes Metab* 2002; 28: 201-7

Ewald H, Flint TJ, Jørgensen TH, Wang AG, Jensen P, Vang M, Mors O, Kruse TA. Search for a shared segment on chromosome 10q26 in patients with bipolar affective disorder or schizophrenia from the Faroe Islands. *Am Jour Med Gen* 2002; 114: 196-204.

Ewald H, Flint T, Kruse TA, Mors O. A genomewide scan shows significant linkage between bipolar disorder and chromosome 12q24.3 and suggestive linkage to chromosomes 1p22-21, 4p16, 6q14-22, 10q26 and 16p13.3. *Mol Psych* 2002; 7: 734-44.

Frydenberg J, Pertoldi C, Dahlgaard J, Loeschcke V. Genetic variation in original and colonizing *Drosophila buzzatii* populations analysed by microsatellite loci isolated with a new PCR screening method. *Mol-Ecol* 2002; 11(2): 181-90.

Gerdes AM. Cancergenetik: En oversigt over onkologisk molekylærbiologi set i relation til det humane genom. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2865-71.

Grandjean P, Jørgensen PJ, Weihe P. Validity of mercury exposure biomarkers. I: Wilson SH, Suk WA, red. *Biomarkers of Environmentally Associated Disease*. Boca Raton: FL, CRC Press/Lewis Publishers, 2002: 235-47.

Haagerup A, Bjerke T, Schiøtz PO, Binderup HG, Dahl R, Kruse TA. Asthma and atopy - a total genome scan for susceptibility genes. *Allergy* 2002; 57: 680-6.

Haagerup A, Christensen MF, Hertz JM, Kruse TA. Pyknodysostose - Fælles stamfar til en del af danske patienter. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 887-90.

Hyltoft Petersen P, Fraser CG, Jørgensen L, Brandslund I, Stahl M, Gowans EMS, Libeer J-C, Ricós C. Combination of analytical quality specifications based on biological within- and between-subject variation. *Ann Clin Biochem* 2002; 39: 543-50.

Hyltoft Petersen P. Importance of the choice of assumptions and models in the estimation of analytical quality specifications. *Accred Qual Assur* 2002; 7: 488-93.

Hyltoft Petersen P. Boganmeldelse af Per Winkel: Statistisk kvalitetsudvikling i klinik og laboratorium. *Klinisk Kemi i Norden* 2002; 14: 15.

Hyltoft Petersen P, Söletormos G, von Eyben F, Blaabjerg O. Analytical quality specifications for tumour markers used for monitoring. *J Tumor Marker Onkology* 2002; 17: 119

Hyltoft Petersen P. Prerequisites for partitioning reference intervals according to age and gender. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 26.

Højlund K, Poulsen M, Staehr P, Brusgaard K, Beck-Nielsen H. Effect of insulin on protein phosphatase 2A expression in muscle in type 2 diabetes. *Europ J Clin Invest* 2002; 32: 918-923.

Hyltoft Petersen P, Olivarius NdeF, Joergensen L, Brandslund I, Stahl M. Effect of using mean of the two plasma glucose measurements in diagnosis of diabetes. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 103.

Høyer AP, Gerdes AM, Jørgensen T, Rank F, Hartvig HB. Organochlorine exposure and p53 mutations in relation to breast cancer risk and survival. A Danish cohort-nested case-controls study. *Breast Cancer Res Treat* 2002; 71: 59-65.

Jensen E, Blaabjerg O, Petersen PH, Hansen PS, Brix TH, Heged LS. Influence of anti-thyroid antibodies on thyroid reference ranges. *Scan Clin Lab Inves* 2002; 62 (suppl. 236): 149-50.

Jessner W, Der-Petrossian M, Christiansen L, Maier H, Steindl-Munda P, Gangl A, Ferenci P. Porphyria cutanea tarda during interferon/ribavirin therapy for chronic hepatitis C. *Hepatology* 2002; 36(5): 1301-2.

Jørgensen HL, Madsen JS, Madsen B, Saleh MMA, Fenger M, Lauritzen JB. A beneficial effect on the risk of fracture of the methylene tetrahydrofolate reductase (C677T) mutation in a case control study of Danish postmenopausal women. *Calcif Tissue Int* 2002; 71: 386-92.

Jørgensen LGM, Brandslund I, Stahl M, Petersen PH, Iversen S, Klitgaard NA, de Fine Olivarius N. Upper Reference Limit, analytical Quality Specifications and Clinical Use of Hemoglobin A1c. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 609-22.

Jørgensen TH, Borglum AD, Mors O, Wang AG, Pinaud M, Flint TJ, Dahl HA, Vang M, Kruse TA, Ewald H. Search for common haplotypes on chromosome 22q in patients with schizophrenia or bipolar disorder from the Faroe Islands. *Am J Med Genet* 2002; 114(2): 245-52.

- Jørgensen TH, Degn B, Wang AG, Gurling H, Kruse TA, Mors O, Ewald H.* Linkage disequilibrium and demographic history of the isolated population of the Faroe Islands. *Eur J Hum Genet* 2002; 10: 381-87.
- Kristensen SR.* Warfarin treatment of a patient with coagulation factor IX propeptide mutation causing warfarin hypersensitivity. *Blood* 2002; 100(7): 2676-7.
- Kristensen TN, Dahlggaard J, Loeschcke V.* Inbreeding affects the Hsp70 expression level in two species of *Drosophila* even at benign temperatures. *Evolutionary Ecology Research* 2002; 4: 1209-1216.
- Kruse TA.* Monopoly of genetic diagnostics? *Ugeskr Læger* 2002; 164(12): 1653-4.
- Lahti A, Hyltoft Petersen P, Boyd J.* Impact of subgroup prevalence on partitioning of Gaussian-distributed reference values. *Clin Chem* 2002; 48: 1987-99.
- Lahti A, Hyltoft Petersen P, Boyd JC, Fraser CG, Jørgensen N.* Criteria for partitioning reference values into subgroups. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 55.
- Lauritsen MB, Børglum AD, Betancur C, Philippe A, Kruse TA, Leboyer M, Ewald H.* Investigation of two variants in the DOPA decarboxylase gene in patients with autism. *Am Jour Med Genet* 2002; 8: 114: 466-70.
- Madsen JS, Kristensen SR, Klitgaard NA, Bladbjerg EM, Abrahamsen B, Stilgren L, Jespersen J.* Effect of long-term hormone replacement therapy on plasma homocysteine in postmenopausal women. A randomized controlled study. *Am J Obstet Gynecol* 2002; 187: 33-9.
- Møller HJ, Aerts H, Grønbaek H, Peterslund NA, Hyltoft Petersen P, Rejnmark L, Moestrup SK.* Soluble CD 163 - a marker molecule for monocyte/macrophage activity in disease. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62(237): 29-34.
- Nyegaard M, Børglum AD, Bruun TG, Collier DA, Russ C, Mors O, Ewald H, Kruse TA.* Novel polymorphisms in the somatostatin receptor 5 (SSTR5) gene associated with bipolar affective disorder. *Mol Psych* 2002; 7: 745-54.
- Nyvang G-B, Pfeiffer P, Hansen O, Borggaard B, Jørgensen LGM, Hyltoft Petersen P.* Biological profiling of cancer. *J Tumor Marker Onkology* 2002; 17: 137.
- Rajpert-De Meyts E, Leffers H, Daugaard G, Andersen CB, Petersen PM, Hinrichsen J, Pedersen LG, Skakkebaek NE.* Analysis of the polymorphic CAG repeat length in the androgen receptor gene in patients with testicular germ cell cancer. *Int J Cancer* 2002; 102: 201-4.
- Schousboe K, Henriksen JE, Kyvik KO, Sørensen TIA, Hyltoft Petersen P.* Reproducibility of S-insulin and B-glucose responses in two identical oral glucose tolerance tests. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 623-30.
- Schumann G, Bonora R, Ceriotti F, Clerc-Renaud P, Ferrero CA, Féraud G, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, Misaki H, Panteghini M, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37° C. Part 2. Reference Procedure for the Measurement of Catalytic Concentration of Creatine Kinase. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 635-642.
- Schumann G, Bonora R, Ceriotti F, Clerc-Renaud P, Ferrero CA, Féraud G, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, Misaki H, Panteghini M, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37° C. Part 3. Reference Procedure for the Measurement of Catalytic Concentration of Lactate Dehydrogenase. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 643-648.
- Schumann G, Bonora R, Ceriotti F, Féraud G, Ferrero CA, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, Misaki H, Panteghini M, Pauwels J, Schiele F, Schimmel HG, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37°C. Part 4. Reference Procedure for the Measurement of Catalytic Concentration of Alanine Aminotransferase. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 718-724.
- Schumann G, Bonora R, Ceriotti F, Féraud G, Ferrero CA, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, Misaki H, Panteghini M, Pauwels J, Schiele F, Schimmel HG, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37°C. Part 5. Reference Procedure for the Measurement of Catalytic Concentration of Aspartate Aminotransferase. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 725-733.
- Schumann G, Bonora R, Ceriotti F, Féraud G, Ferrero CA, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, Misaki*

- H, Panteghini M, Pauwels J, Schiele F, Schimmel HG, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37°C. Part 6. Reference Procedure for the Measurement of Catalytic Concentration of [gamma]-Glutamyltransferase. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 734-738.
- Siekman L, Bonora R, Burtis CA, Ceriotti F, Clerc-Renaud P, Féraud G, Ferrero CA, Forest JC, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, Misaki H, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37°C. Part 7. Certification of Four Reference Materials for the Determination of Enzymatic Activity of [gamma]-Glutamyltransferase, Lactate Dehydrogenase, Alanine Aminotransferase and Creatine Kinase according to IFCC Reference Procedures at 37°C. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 739-745.
- Siekman L, Bonora R, Burtis CA, Ceriotti F, Clerc-Renaud P, Féraud G, Ferrero CA, Forest JC, Franck PFH, Gella FJ, Hoelzel W, Jørgensen PJ, Kanno T, Kessner A, Klauke R, Kristiansen N, Lessinger JM, Linsinger TPJ, m.fl.* IFCC Primary Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes at 37° C. Part 1. The Concept of Reference Procedures for the Measurement of Catalytic Activity Concentrations of Enzymes. *Clin Chem Lab Med* 2002; 40: 631-634.
- Stahl M, Brandslund I, Jørgensen LGM, Hyltoft Petersen P, Borch-Johnsen K, de Fine Olivarius N.* Can capillary whole blood glucose and venous plasma glucose measurements be used interchangeably in diagnosis of diabetes mellitus? *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 159-66.
- Svendson AJ, Holm NV, Kyvik K, Hyltoft Petersen P, Junker P.* Relative importance of genetic effects in rheumatoid arthritis: historical cohort study of Danish nationwide twin population. *BMJ* 2002; 324: 264-6.
- Söletormos G, Hyltoft Petersen P.* Variation during monitoring and algorithms for interpretation of tumor markers. *J Tumor Marker Oncology* 2002; 17: 118.
- Tan Q, Bellizzi D, Rose G, Garasto S, Franceschi C, Kruse T, Vaupel JW, De Benedictis G, Yashin AI.* The influences on human longevity by HUMTHO1.STR polymorphism (Tyrosine Hydroxylase gene). A relative risk approach. *Mech Ageing Dev* 2002; 123: 1403-10.
- Tan Q, De Benedictis G, Ukraintseva SV, Franceschi C, Vaupel JW, Yashin AI.* A centenarian-only approach for assessing gene-gene interaction in human longevity. *Eur J Hum Genet* 2002; 10(2): 119-24.
- Tan Q, Yashin AI, Bladbjerg EM, de Maat MP, Andersen-Ranberg K, Jeune B, Christensen K, Vaupel JW.* A case-only approach for assessing gene by sex interaction in human longevity. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 2002; 57(4): 129-33.
- Thulesen J, Poulsen SS, Bor V, Sørensen BS, Nexø E, Jørgensen PE.* Altered secretion and processing of epidermal growth factor in adrenergic-induced growth of the rat submandibular gland. *Regul Pept* 2002; 106: 105-14.
- von Eyben FE, Madsen EL, Blaabjerg O, Petersen PH, Jacobsen GK, Specht L, Pedersen BN, von der Maase H.* Serum Lactate Dehydrogenase Isoenzyme 1 in Patients with Seminoma Stage I Followed with Surveillance. *Acta Oncologica* 2002; 41(1): 77-83.
- von Eyben FE, Mirza MR, Blaabjerg O, Petersen PH, Hølund B, Madsen EL.* Ovarian Germ Cell Tumors and Lactate Dehydrogenase Isoenzyme 1. *J Tumor Marker Oncology* 2002; 17(1): 5-11.
- Weihe P, Hansen JC, Murata K, Debes F, Jørgensen PJ, Steuerwald U, White RF, Grandjean P.* Neurobehavioral Performance of Inuit Children with Increased Prenatal Exposure to Methylmercury. *Int J Circumpolar Health* 2002; 61: 41-49.

Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin

- Professor, dr.med. *Poul Flemming Høiland-Carlsen* (fagkoordinator)
- Klinisk lærer, cand.med. *Peter Grupe* (til 30. september)
- Klinisk lærer, cand.med. *Allan Johansen* (afdelingslæge)
- Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Boel Jørgensen* (fra 1. april, 1. reservelæge)
- Klinisk lærer, cand.med. *Jane Simonsen* (til 1. april, fra 1. oktober)
- Gæsteforsker, cand.med. *Steen Bonnema* (1. reservelæge, Medicinsk-Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)
- Gæsteforsker, cand.med. *Peter Licht*, Ph.D. (1. reservelæge, Hjerte-lunge-karkirurgisk afdeling T, Skejby Sygehus)

Sekretær *Anette Albæk*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Peter Bartram (afdelingslæge)
Henrik Wulff Christensen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P. Bartram har sammen med P.F. Høilund-Carlsen holdt foredraget Nuklearmedicinske undersøgelser ved cancer på Onkologisk afdeling R, Odense Universitetshospital (1. maj). Han har endvidere holdt foredragene Sentinel node på Kirurgisk afdeling, Sygehus Fyn Svendborg (29. april) og ved aftenmøde for praktiserende læger hørende til Kirurgisk afdeling, Sygehus Fyn Svendborg (27. august), State of the art: Sentinel node ved Lægedag Fyn, Odense (26. september) samt Mammacancer: På sporet af en (lymfe) knude – træk af en udvikling ved Onkologisk-hæmatologisk regionsmøde, Den kliniske eksperimentelle Forskningsenhed, Odense Universitetshospital (1. oktober). Han har undervist i emnerne Nuklearmedicinske aspekter samt Cancer mammae ved Onkologisk staff meeting, Odense Universitetshospital (4. december), og han har med posteren The dissemination of sentinel node technique. A bibliometric analysis of a research process deltaget i The 3rd International Sentinel Node Congress, Yokohama, Japan (16.-18. november). Han har desuden været på studiebesøg vedrørende isotopundersøgelser ved diagnostik af cancer mammae, Department of Nuclear Medicine, Royal Free Hospital, Hampstead, London, England (19.-21. august).

S. Bonnema erhvervede den medicinske Ph.D.-grad på baggrund af afhandlingen Management of the multinodular goitre – current strategies and new approaches, forsvaret ved Aarhus Universitet (9. december). Han har holdt foredragene Similar effect of high-dose radioiodine on intra- and extrathoracic thyroid volume, Observer variation and comparison of ultrasound and MR in very large goitres ved Dansk Endokrinologisk Selskab (januar), Praktisk endokrinologi for yngre læger ved endags-kursus, DADL, Odense (marts, oktober) og Treatment of nontoxic multinodular goitre - is there a consensus? ved 4th Annual Endocrine Specialist Symposium (Eli-Lilly), Snekkersten (november). Han har endvidere deltaget i 28th Annual Meeting of the European Thyroid Association, Gøteborg, Sverige (september). Han har undervist i Thyreoidea-sygdomme for laboranter ved Cytologisk årsmøde, Odense (marts) samt Medicinsk behandling af stor struma for yngre endokrinologer, Pfizer, Århus (april). Han har bedømt et manuskript ved Clinical Endocrinology og 2 manuskripter ved Journal of Endocrinological Investigation. Han er endvidere lægefaglig sekretær i Dansk Thyreoidea Selskab samt konstitueret klinisk lektor ved Klinisk Institut, Syddansk Universitet.

H.W. Christensen har holdt foredragene Diagnosis and treatment of chest pain in a subgroup of patients with suspected stable angina pectoris ved The International Conference on Spinal Manipulation, Toronto, Canada (6. oktober), Pålideligheden ved palpation af den forreste brystvæg ved festsymposium for professor, administrerende overlæge Torben Haghfelt, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital (8. marts), som inviteret foredragsholder Evidensen af kiropraktisk behandling ved hovedpine og lændesmerter på Lægedage Vejle Amt, Billund (27. september) samt Diagnostik og behandling af brystsmarter afledt fra det muskuloskeletale apparat hos patienter med formodet stabil angina pectoris ved den Svenske kiropraktorforenings årsmøde, Stockholm, Sverige (26. oktober). Han er specialevejleder for biomekanikstuderende ved Syddansk Universitet, og han har undervist på turnusuddannelsen for cand.manu.-studerende i Apoplexia cerebri – aspekter med relation til kiropraktor praksis, Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik, Odense (9. januar) samt Den kliniske undersøgelse (25. maj).

P. Grupe og P.F. Høilund-Carlsen har med foredraget Klinisk fysiologi/nuklearmedicinsk diagnostik deltaget ved lægemøde, Medicinsk afdeling, Sygehus Fyn Svendborg (7. maj), og han har holdt foredraget Nuklearmedicinsk infektionsdiagnostik - fremtidige muligheder? ved Mikrobiologisk A-kursus, Pharmacia, København (18. december). Han har undervist i Nyre/urinveje, relevante nuklearmedicinske undersøgelser på Nefrologisk afdeling Y, Odense Universitetshospital (22. maj), Nuklearmedicinsk infektionsdiagnostik/fremtidige muligheder på

Mikrobiologisk afdeling, Odense Universitetshospital (13. november) samt SN-procedure – principper og baggrund for bioanalytikere, Patologisk Institut (23. januar).

P.F. Høilund-Carlsen har holdt foredragene Nuklearkardiologisk diagnostik ved plenummøde i CARGO om hjerteinsufficiens, Odense Universitetshospital (30. april), PET og hoved-halskræft ved Onkologisk staff-meeting, Odense Universitetshospital (8. maj) samt som inviteret foredragsholder Specialet klinisk fysiologi og nuklearmedicin ved Lægedag Fyn, Lægekredsforeningen for Fyns Amt, Odense (4. november). Han og ledende bioanalytiker Mette Møldrup har endvidere med foredraget Quality control of whole-body bone scintigraphy deltaget ved European Nuclear Medicine Congress, Wien, Østrig (31. august-3. september). Han er medlem af bestyrelsen i Anna Marie og Christian Rasmussens Mindefond og medlem af Hjerteforeningens Forskningsudvalg. Han er medlem af bestyrelsen for Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Klinisk Eksperimentel Onkologisk Forskningsenhed, Odense Universitetshospital, Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende organisation af PET-skanning i Danmark, Sundhedsstyrelsens referencegruppe vedrørende Integreerbare Kliniske Databaser samt Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende kodning af klinisk fysiologiske og nuklearmedicinske undersøgelser. Han er desuden den ene af Sundhedsstyrelsens to tilfornordnede i specialet Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin. Han og Allan Johansen har i forbindelse med indførelse af PET på Nuklearmedicinsk Afdeling været på studierejse til Klinik und Poliklinik für Nuklearmedizin, Universitätsklinikum Münster, Tyskland (30. september-2. oktober) samt Hazienda Ospedaliara di Bologna, Italien, GE Medical Uppsala og Solna samt Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige (28.-30. oktober).

A. Johansen har undervist i myokardiescintigrafi for læger, Medicinsk afdeling, Faaborg Sygehus (31. januar), og han har sammen med fysiker P.E. Braad og administrerende overlæge P.F. Høilund-Carlsen undervist kursister under uddannelse til klinisk ingeniør i Klinisk diagnostik og behandling og ioniserende stråling, Odense Universitetshospital (5. november). Han har undervist radiografelever i nuklearmedicin, Sygepleje/radiografskolen, Fyns Amt (14. februar), og han har deltaget i EANM-kongres i Wien, Østrig (1.-4. september).

H.B. Jørgensen har undervist i Lungefunktionsmåling ved staff meeting, Vejle Sygehus (3. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

J. Simonsen har fra Hjerteforeningen modtaget seks måneders stipendium og 50.000 kroner, fra Ingemann O. Buck's Fond modtaget 25.000 kroner, fra Tømrermester Alfred Andersens og Hustrus Fond 14.500 kroner, fra direktør Ib Henriksens Fond 40.000 kroner, fra Beckett-Fonden 30.000 kroner, fra Aase og Ejnar Danielsens Fond 100.000 kroner, fra Lily Benthine Lunds Fond 38.000 kroner, fra L.F. Foghts Fond 40.000 kroner, fra Landsforeningen til Bekæmpelse af Kredsløbssygdomme 50.000 kroner, fra Fonden for lægevidenskabelig forskning ved Fyns Amts Sygehusvæsen 29.400 kroner, fra Illum Fonden 25.000 kroner og fra Kong Christian den Tiendes Fond 20.000 kroner.

PUBLIKATIONER

Bonnema SJ, Knudsen DU, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Bastholt L, Hegedüs L. Does radioiodine therapy have an equal effect on substernal and cervical goiter volumes? Evaluation by magnetic resonance imaging. *Thyroid* 2002; 12: 313-7.

Christensen HW, Vach W, Vach K, Manniche C, Haghfelt T, Hartvigsen L, Høilund-Carlsen PF. Palpation of the upper thoracic spine: an observer reliability study. *J Manipulative Physiol Ther* 2002; 25(5): 285-92.

Høilund-Carlsen PF. 2nd European Conference on Management of Coronary Artery Disease. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3091.

Høilund-Carlsen PF, Christensen HW, Johansen A, Haghfelt T. Diagnostik af patienter med formodet stabil angina pectoris - myokardiescintigrafi/koronararteriografi. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 68.

Knudsen L, Johansen A, Justesen P, Jørgensen HB. Accuracy of duplex scan in a consecutive series of patients with suspected symptomatic internal carotid artery disease: an internal

audit. Eur J Vasc Endovasc Surg 2002; 24: 86-7.

Licht PB, Christensen HW, Høiland-Carlson PF. Carotid artery blood flow during premanipulative testing. J Manipulative Physiol Ther 2002; 25(9): 568-72.

Simonsen J. Aortic stenosis as a cause of protein-losing enteropathy. Ugeskr Læger 2002; 164: 65-6.

Vittrup A, Johansen A, Møller, Mickley H. Improvement of risk-stratification by use of a new combination of Holter variables in survivors of myocardial infarction. Scan Cardiovasc J 2002; 36(5): 282-86.

Klinisk Immunologi

Professor, dr.med. *Torben Barington*

Klinisk lektor, cand.med. *Jørgen Georgsen*

Klinisk lektor *Søren Thue Lillevang*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.scient. *Else Marie Hansen* (fra 1. august, molekylærbiolog, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Keld Mikkelsen Homburg*, Ph.D. (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.polyt. *Marianne Lange*, Ph.D. (til 31. juli, molekylærbiolog, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Rune Larsen* (kursusreservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Munksgaard* (fra 1. december, introduktionsreservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Christian Nielsen* (forskningsassistent, Pædiatrisk afdeling H, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Henrik Nielsen*, Ph.D. (til 31. januar, introduktionsreservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Ulrik Sprogøe*, Ph.D. (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kjell Titlestad*, Ph.D. (til 30. april, 1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Villadsen* (til 31. marts, 1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Niels Fisker

Marianne Antonius Jakobsen

Line Ohm Laursen

Helle Laustrup

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Barington deltog i lederkursus Ledelse i Fyns Amts, introduktion, modul 1, 2 og 3. Fifth Annual Conference on Vaccine Research, National Foundation for Infectious Diseases, Baltimore, USA (maj). Årsmøde i Dansk Hæmatologisk Selskab (marts). Han deltog i kursus i anvendelse af blackboard-systemet i undervisningen, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (april), Grundkursus for nyansatte videnskabelige medarbejdere, internt kursus for nyansatte akademikere, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (april). Han er medlem af uddannelsesudvalget i Dansk Selskab for Klinisk Immunologi og bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for Klinisk Immunologi. Han var kursusleder for A-kursus i diagnostisk immunologi. Han var medlem af bedømmelsesudvalget for en doktorafhandling ved Københavns Universitets Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Han var formand for bedømmelsesudvalget for en Ph.D.-afhandling ved Syddansk Universitets Sundhedsvidenskabelige Fakultet (Karim Makhlof) IL-12 in multiple sclerosis: Disease marker and therapeutic target. Formand for bedømmelsesudvalget for en Ph.D.-afhandling ved Syddansk Universitets Sundhedsvidenskabelige Fakultet (Jens Madsen) The role of lung surfactant protein A and D and gp-340/CRP-ductin in innate immunity. Underviser ved Sundhedsstyrelsens tværfaglige kursus for læger i undervisningsstilling i medicinsk

immunologi, Vilvorde KursusCenter, Charlottenlund (januar). Foredrag om immundefekter, Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital (marts). Foredrag om udredning af immundefekter, Infektionsmedicinsk Klub, Odense Universitetshospital, (marts). Foredrag ved 4-dages kursus om immunologi, Vivi Kielberg Consult Aps, København (april). Specialepræsentation, Lægedag Fyn (oktober). Undervist i Immunsystemets opbygning og i evolution og B-lymfocytternes udvikling og funktion. Kursusleder ved Sundhedsstyrelsens A-kursus i diagnostisk immunologi, Amtsgården, Glostrup. Vejleder for læge Rune Larsen, vejleder for Ph.D.-studerende, cand.scient. Line Ohm Laursen og vejleder for Ph.D.-studerende, cand.scient. (humanbiologi) Lone Schejbel Andreasen.

J. Georgsen deltog i 27th Congress of the International Society of Blood Transfusions, Vancouver, Canada (24.-29. august) og i Annual Meeting of American Association of Blood Banks, Orlando, Florida (26.-29. oktober). Han er formand for Dansk Selskab for Klinisk Immunologis Transfusionsmedicinske Udvalg og formand for Organisationen af Transfusionscentre i Danmark. Han er medlem af bestyrelsen for European Blood Alliance, medlem af Middle East and Europe Technical Advisory Group of ICCBBA, Inc., medlem af Board of Directors of ICCBBA, Inc., medlem af Arbejdsgruppen og Styrelsen for ADB inom blodverksamhet. Han er observatør i gruppe vedrørende Quality Systems for Blood Establishments nedsat af den svenske Socialstyrelse. Han er medlem af Sundhedsstyrelsens Transfusionsmedicinske Råd. Han er medlem af en ad hoc baggrundsgruppe nedsat af Amtsrådsforeningen om den fremtidige organisering af blodbankområdet i Danmark. Han er vejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Niels Fisker. Han er kvalitetskontrolansvarlig ved blodbankerne i Roskilde Amt. Han er medlem af koordinationsudvalget for Fyns Amts Transfusionsvæsen og medlem af bestyrelserne for Bloddonorerne i Odense og Bloddonorerne i Ringe samt af Amtskomiteén for Fyns Amt.

S.T. Lillevang deltog i 7th International Symposium on Dendritic Cells, Bamberg, Tyskland (19.-24. september), 10th International Conference on Celiac Disease, Paris, Frankrig (2.-5. juni). Han er medlem af koordinationsudvalget for Fyns Amts Transfusionsvæsen og medlem af bestyrelsen for Bloddonorerne i Odense. Han er næstformand, sekretær og kasserer i Dansk Selskab for Klinisk Immunologi. Han er medlem af Advisory Board for Det Danske Knoglemarvsregister v/Skejby Sygehus og medlem af WHO Working Group for Development of Guidelines for EQAS in Blood Group serology. Han er medlem af det Rådgivende Sektorudvalg for sundhedsområdet (DANAK, Erhvervs- og Boligstyrelsen). Han er formand for bedømmelsesudvalget vedrørende to Ph.D.-afhandlinger indleveret til Syddansk Universitet. Han er vejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Helle Lastrup, cand.scient. Marianne A. Jakobsen, specialestuderende, stud.scient. Anne Dorthe Haaning, stud.scient. Silje V. Høgh samt stud.scient. Jens Koefoed Nielsen.

C. Nielsen deltog i 10th International Symposium on Coeliac Disease, Paris, Frankrig, (2.-5. juni).

U. Sprogøe deltog i 27th Congress of the International Society of Blood Transfusions, Vancouver, Canada (24.-29. august), BARS user group meeting, DiaMed, Schweiz (14.-15. januar). Han er medlem af Reservelægerådet ved Odense Universitetshospital og tillidsrepræsentant for YL ved Klinisk Fællescenter. Han er uddannelsesinspektør under Sundhedsstyrelsen for specialet klinisk immunologi og YL repræsentant i KIAs ASU. Han er censor ved bioanalytikeruddannelsen.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

T. Barington har modtaget 425.000 kroner fra Lands-Landsdelsrådet, 75.000 kroner fra Dagmar Marshalls Fond, og 415.000 kroner fra Odense Universitetshospital. K. Homburg har modtaget 12.600 kroner fra Bloddonorernes Sikrings- og Forskningsfond.

PUBLIKATIONER

Barington T, Morling N. Antistoffers kvalitet og somatisk hypermutation. International forskning, Ugeskr Læger 2002; 164(49): 5817-8.

Christensen PB, Engle RE, Jacobsen SHE, Krarup HB, Georgsen J, Purcell RH. High Prevalence of Hepatitis E Antibodies among Danish Prisoners and Drug Users. *J Med Virol* 2002; 66: 49-55.

Fisker N, Georgsen J, Stolborg T, Khalil MR, Christensen PB. Low Hepatitis B Prevalence among Pre-School Children in Denmark: Saliva Anti-HBc Screening in Day Care Centres. *J Med Virol* 2002; 68: 500-4.

Kemp K, Dieperink H, Hansen A, Horn T, Johansen A, Jensen J, Kemp G, Larsen S, Lillevang ST, Svendsen M, Freilow E, Kuhlmann IL, Kemp E. Immunosuppression in Xenotransplantation with Wf10. *Pharmacology & Toxicology* 2002; 90: 346-8.

Mellemkjær L, Hammarström L, Andersen V, Yuen J, Heilmann C, Barington T, Björkander J, Olsen JH. Cancer risk among patients with IgA deficiency or common variable immunodeficiency and their relatives: a combined Danish and Swedish study. *Clin Exp Immunol* 2002; 130: 495-500.

Nielsen CH, Pedersen ML, Marquart HV, Prodinge WM, Leslie RGQ. The role of complement receptors type 1 (CR1, CD35) and 2 (CR2, CD21) in promoting C3 fragment deposition and membrane attack complex formation on normal peripheral human B cells. *Eur J Immunol* 2002; 32: 1359-67.

Svane IM, Homburg KM, Kamby C, Nielsen DL, Roer O, Sliffsgaard D, Johnsen HE, Hansen SW. Acute and Late Toxicity Following Adjuvant High-Dose Chemotherapy for High-Risk Primary Operable Breast Cancer. *Acta Oncol* 2002; 41: 675-83.

Titlestad IL, Kyvik KO, Kristensen T, Lillevang ST. HLA Haplotypes in Dizygotic Twin Pairs: Are Dizygotic Twins More Similar Than Sibs? *Twin Research* 2002; 5: 287-88.

Titlestad KE, Kristensen T, Jørgensen J, Georgsen J. Monitoring transfusion practice – a computerized procedure. *Transfusion Med* 2002; 12: 25-34.

Klinisk Mikrobiologi

Professor, dr.med. *Hans Jørn Kolmos*

Klinisk lektor, dr.med. *Bente Gahrn-Hansen*

Klinisk lektor *Thøger Gorm Jensen*, Ph.D. (orlov fra 1. juni)

Klinisk lektor, cand.med. *Lars Peter Nielsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Per Søgaard*

Klinisk lærer, cand.med. *Anne Lindebo Holm*

Klinisk lærer, cand.med., B.S. *Sigurður Skarphéðinsson*

Gæsteforsker *Shanin Gaini* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, ledende auditor *Anna Knudsen* (amtshygienesygeplejerske, Sygehus Fyn)

Gæsteforsker, dr.med. *Jette E. Kristiansen* (overlæge, Klinisk Mikrobiologisk afdeling, Sønderborg Sygehus)

Gæsteforsker, M.P.H. *Barbro Nielsen* (til 31. december amtshygienesygeplejerske, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, professor emeritus, dr. med. *Knud Siboni*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Sigurður Skarphéðinsson

Oliver Hendricks

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professeur Raymond Ruimy, Hôpital Bichat-Claude Bernard, Paris, Frankrig, Identification of and antibiotic treatment against *Nocardia* and *Corynebacterium* starting from a patient with infections due to *N.pseudobraziliensis* (5. juni).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Gahrn-Hansen underviste ved A-kursus for pædiatere i infektioner hos nyfødte, Odense Universitetshospital (13. marts), ved A-kursus for kliniske mikrobiologer i legionella-

infektioner, Menstrup (29. april), ved Infektionsmedicinsk Klubs møde om legionella-infektioner, Odense Universitetshospital (17. januar), ved AUDIT opfølgingskursus for almen praktiserende læger, Bornholm (12. april), ved aftenmøde i Fyns Medicinsk Selskab om hospitalsinfektioner, Odense Universitetshospital (4. marts), ved kursus for mikrobiologiske bioanalytikere i urinvejsinfektioner, Odense (17. september), på Lægedag Fyn i specialeplanlægning, Odense (4. oktober), ved specialuddannelsen for intensivsygeplejersker i mikrobiologi, infektioner og hygiejne, Odense (9. oktober), ved kursus for udenlandske læger i antibiotika og rationel antibiotikabehandling, Århus (14. november), København (20. november), Odense (5. december). Hun underviste i urinvejsinfektioner, i antibiotika og i bioterror for biomedicinstuderende. Hun var mødeleder ved møde i DSKM om meticillin-resistente stafylokokker i samfundet, Statens Serum Institut (22. oktober). Hun har fungeret som censor ved bioanalytikeruddannelsen og som inspektor i specialet klinisk mikrobiologi. Hun deltog i sundhedsstyrelsens seminar for inspektorer ved den lægelige videreuddannelse, København (4. juni), i temadag om lægelig videreuddannelse i Region Syd, Odense (7. november). Hun var medlem af Hygiejnekomiteen for Fyns Amt, medlem af Hygiejnekomiteens Implementeringsudvalg, suppleant i Lægemeddelkomiteen på Odense Universitetshospital, medlem af Studienævnet for Medicin ved Syddansk Universitet, formand for vurderings- og ansættelsesudvalget vedrørende besættelse af blokstillinger i klinisk mikrobiologi, medlem af udvalg nedsat af DSKM til revision af målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i klinisk mikrobiologi og medlem af bestyrelsen for Henrik og Emilie Ovesen Foundation.

S. Gaiñi underviste om procalcitonin som potentiel ny diagnostisk inflammationsmarkør ved sepsis i Infektionsmedicinsk Klub, Odense Universitetshospital (12. februar).

T.G. Jensen var medlem af bestyrelsen for Kliniske Mikrobiologers Organisation, af to udvalg under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi, Uddannelsesudvalget og sekretær for ERS-udvalget, der udgav rapporten Elektronisk svar og rekvisition i klinisk mikrobiologi – Kodeværk for prøvebeskrivelsen. Han deltog i den kliniske rådgivningsgruppe i FynCom og i ERFA-gruppen om kvalitetssikring i klinisk mikrobiologi.

A. Knudsen var formand for instruksudvalget under Hygiejnekomiteen for Fyns Amt, formand for hygiejneudvalget i Sygehus Fyn, formand for udvalg til udarbejdelse af standarder i operations- afdelinger i Sygehus Fyn, næstformand i Dansk Selskab for Hygiejnesygeplejersker, næstformand i implementeringsudvalget under Hygiejnekomiteen for Fyns Amt. Hun var medlem af udvalg til udarbejdelse af DS 2451-1 under Dansk Standard: Almen lægepraksis. Hun deltog i temadag i regi af Dansk Selskab for Hygiejnesygeplejersker om Tuberkulose, København (2. maj), Fagligt Forum for Sygehushygiejne, Statens Serum Institut, København (3. maj), årsmøde i Norsk Forum for Sykehushygiene, Drammen, Norge (9.-11. oktober), årsmøde i Den Danske Klub for Centralsterilisering og Sygehushygiejne, Nyborg (6.- 8. november). Hun underviste ved uddannelse for sårplejersker, Sønderjyllands Amt (5. april). Hun var vejleder for 2 studerende ved Danmarks Sygeplejerskehøjskole vedrørende Specialuddannelse for sygeplejersker i infektionshygiejne (hygiejnesygeplejersker), eksaminator i skriftlig eksamen for 2 studerende ved Danmarks Sygeplejerskehøjskole vedrørende Specialuddannelse for sygeplejersker i infektionshygiejne (hygiejnesygeplejersker). Hun deltog i arbejdet med video-streaming om håndhygiejne.

H.J. Kolmos uddannede sig til ledende auditor på Dansk Standards diplomkursus i Kolding (28. januar-1. februar). Han var formand for Hygiejnekomiteen for Fyns Amt og medlem af Hygiejnekomiteens implementeringsudvalg. Han underviste på mikroskopikurser for fynske praktiserende læger i Odense (7.-8. januar), på A-kursus i kirurgi i København (11. marts) om sårinfektioner, i øjenafdelingen på Odense Universitetshospital om endophthalmitis (20. marts), ved auditopfølgingskurser for praktiserende læger om luftvejsinfektioner, København (18. april), Odense (23. april) og Keldstrup, Sønderjylland (30. april), på tværfaglige A-kurser i mikrobiologi om fremmedlegemeinfektioner og gastrointestinale infektioner, Menstrup (22.-23. maj), på mikroskopikurser for praktiserende læger i Kolding (20. september) og Horsens (27. november), på DSOG's efteruddannelsesmøde i Bagsværd (5. oktober) om underlivsinfektioner, på efteruddannelsesmøder om sårinfektioner arrangeret af Coloplast i Humlebæk (9. oktober, 24. oktober) og Århus (29. oktober). Han deltog som inviteret foredragsholder i DSKM's Sandbjergmøde (28. februar-2. marts) med indlægget Stafylokok-

og streptokokbærertilstand hos personale og patienter, i Fyns Medicinske Selskabs møde i Odense (4. marts) med indlægget Stafylokokbærertilstand – infektionsrisiko hos patienter og personale, i Dansk Selskab for Retsmedicins møde i Århus (10. april) med indlægget infektion og aterosklerose, i Nordisk Jubilæumssymposium arrangeret af Dansk Selskab for Sårheling i Helsingør (27. april) med indlægget Akutte sår, i 11th International Symposium on Intensive Care Medicine, Bled, Slovenien (25.-27. maj) med indlægget Clinical Impact of Bacterial resistance, ved de nye medicinske kandidaters aflæggelse af lægeløftet, Syddansk Universitet, Odense, (28. juni) med festforelæsnings Forskerens ti bud, i DKCS' årsmøde i Nyborg (6.-8. november) med indlægget Udviklingstendenser, i Tandlægeforeningens symposium om marginal parodontitis i København (8. november) med indlægget Infektion som baggrund for aterosklerotisk hjertesygdom, i Dansk Selskab for Sårhelings årsmøde i Middelfart (23. november) med indlægget Hvornår antiseptika og hvornår antibiotika i sår?, i møde i Medicinsk Historisk Selskab på Fyn, Odense (9. december) med indlægget Carl Julius Salomonsen og bakteriologiens begyndelse i Danmark. Han deltog i Statens Serum Institut's jubilæumsmøde i København (9. september), i 5th International Conference of the Hospital Infection Society, Edinburgh, Skotland (15.-18. september). Han deltog som medlem af organising committee i planlægningen af 4th Congress of the International Federation of Infection Control, Malta (2003), af 20th Annual Meeting of the Scandinavian Society for Antimicrobial Chemotherapy, Odense (2003). Han var medlem af H:S IAMA-studiegruppen (Infektion Aterosklerose Makrolid Antibiotika), af Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel, af redaktionskomiteen ved Lægeforeningens Medicinfortegnelse, af udvalg nedsat af Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi til revision af målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i klinisk mikrobiologi. Han var tilknyttet bestyrelsen i International Federation for Infection Control (IFIC). Han var formand for legatkomiteen for Wyeth Prisen for Klinisk Mikrobiologi, beskikket censor i mikrobiologi ved Aarhus Universitet, formand for bedømmelsesudvalg ved besættelse af stilling som adjungeret professor i medicinsk immunologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, medlem af bedømmelsesudvalg ved besættelse af stilling som adjungeret professor i virologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, tovholder ved bedømmelse af tre ansøgninger om Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet, tilknyttet Ph.D.-studienævnet ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, medlem af SKUP-Danmark (Skandinavisk Afprøvning af Laboratorieudstyr til Primærsektoren).

J.E. Kristiansen var medlem af management committee og dansk repræsentant i COST Action B16. Hun deltog som inviteret foredragsholder i Topics in Infection XXVII i The Commonwealth Institute, London med indlægget Non-antibiotics in severe intracellular infections (25. januar), i 4th European Congress of Chemotherapy, Paris, Frankrig (4.-7. maj), med foredraget Reversal of resistance, og var chairperson ved sessionen Reversal of resistance, i satelitmøde i working group 2 COST B16 under 4th European Congress of Chemotherapy, Paris, Frankrig med posters og foredrag om Non-antibiotika (4.-7. maj), i møde i Statens Veterinære Serumlaboratorium, København, om neurotrope farmaka og deres mulige anvendelse i behandlingen af degenerative hjernelidelser (14. juni), ved Syddansk Universitet, Odense, om UNF Farvestoffer, Farmaka (3. oktober). Hun deltog i 42nd ICAAC Conference, San Diego, USA med posteren Phenothiazines and Thioxanthenes Inhibit Multidrug Efflux Pump Activity in Staphylococcus aureus, (27. september-2. oktober). Hun medvirkede i planlægningen af session ved 5th European Congress of Chemotherapy, Rhodos, Grækenland (2003).

B. Nielsen var formand for implementeringsudvalget under Hygiejnekomiteen for Fyns Amt, medlem af 5 lokale hygiejneudvalg på Odense Universitetshospital, af hygiejneudvalget på Middelfart Sygehus. Hun arrangerede i Implementeringsudvalgets regi et møde for teknisk personale på samtlige sygehuse i Fyns Amt vedrørende problemer med legionella i vandforsyningsystemer, et møde for ledende personale i Fyns Amt om arbejdsrutiner i medicinrum, Odense (28. august, 10. december). Hun underviste i et efteruddannelseskursus for operationssygeplejersker på Odense Universitetshospital (8. januar), for anæstesi-personale på Odense Universitetshospital (15. januar, 14.-15. maj), introduktionskursus for intensivsygeplejersker på Odense Universitetshospital (17. januar, 18. april, 22. august), i Intensiv Specialuddannelse på UddannelsesCentret, Vejle (4. marts), i introduktionsprogram for læger i Klinisk Mikrobiologisk afdeling, Odense Universitetshospital (7. februar, 12. marts, 8. maj, 4. september), for lægesekretærer på Odense Universitetshospital (21.- 22. november). Hun var

vejleder og censor for afdelingssygeplejersker ved deres uddannelse til hygiejnesygeplejersker ved Danmarks Sygeplejerskehøjskoles afdeling i København. Hun deltog i møde for hygiejnesygeplejersker i Sektion Vest, Århus (13. marts), Esbjerg (5. september), i Landsmøde for hygiejnesygeplejersker i København (2. maj), deltog med en poster Hvad medicinrummet gemte i årsmøde i Den Danske Klub for Centralsterilisering og Sygehushygiejne, Nyborg (6.-8. november).

L.P. Nielsen underviste på A-kursus i virologi for uddannelsessøgende i klinisk mikrobiologi på Odense Universitetshospital (5.-7. februar), på Sundhedsstyrelsens tværfaglige kursus i klinisk mikrobiologi, Menstrup (29. april-3. maj), på A-kursus i kliniske aspekter af klinisk mikrobiologi, København (16.-18. december).

K. Siboni var medlem af Referencegruppen vedrørende Resistensbestemmelse under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi, formand for Dansk-fransk mikrobiologisk Komite Paul Horstmann, knyttet til Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi. Han organiserede forelæsning af professor Raymond Ruimy, Hôpital Bichat-Claude Bernard, Paris om Identification of and antibiotic treatment against *Nocardia* and *Corynebacterium* starting from a patient with infections due to *N.pseudobraziliensis* i Institut français, København (4. juni). Han holdt foredraget Variationer i Musik og Biologi. Isomorfi ved 2. nationale møde i Netværk for Tværvideenskabelige Studier i Musik og Betydning, Syddansk Universitet, Odense (13. april).

S. Skarphéðinsson underviste om flåtbårne infektioner og prionsygdomme på A-kursus i klinisk mikrobiologi, Menstrup (2. maj), om borreliose og andre flåtbårne infektioner i Danmark på Neurologisk afdeling N, Odense Universitetshospital (4. september). Han deltog i IX International Conference on Lyme borreliosis and other Tick-borne diseases, New York, USA med poster Skarphéðinsson S, Lyholm BF, Ljungberg M, Søgaard P, Kolmos HJ, Nielsen LP. Detection and identification of Ehrlichia, Borrelia burgdorferi, Bartonella and Rickettsia helvetica in Danish Ixodes ricinus ticks (18.-22. august), i DsinfM møde for yngre forskere, Kerteminde med foredraget Vektorbårne infektioner med særligt henblik på Ehrlichia og Borrelia (2. november), i mødet Diagnostic challenges in Microbiology, Stockholm, Sverige (14.-15. november), ved Åben Forskerdag, Syddansk Forskningsforum, Middelfart med foredraget Nye patogener i danske flåter (18. november).

P. Søgaard var medlem af uddannelsesudvalget for Lægekredsföreningen i Fyns Amt. Han var medarrangør af Lægedag Fyn, Odense (4. oktober), akutkursus om Sundhedsøkonomi, Odense (5. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H.J. Kolmos og J.E. Kristiansen har modtaget 809.000 kroner fra Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum til projektet Anvendelse af psykofarmaka til bekæmpelse af infektioner med multiresistente bakterier. H.J. Kolmos har modtaget 50.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje til projektet Vektorbårne infektioner på Fyn: Udvidet patogenjagt. L.P. Nielsen har modtaget 512.000 kroner fra Sundhedsstyrelsens MTV pulje til projektet Værdien af hurtig mikrobiologisk diagnostik ved lungebetændelse. Han har endvidere modtaget 530.000 kroner fra Lands-Landsdelspuljen til projektet Påvisning af mikrobielle gener ved luftvejsinfektioner og infektioner i neonatale.

PUBLIKATIONER

Arbejdsgruppe under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi: Møller JK, Jensen TG, Prag J, Tønning B, Pedersen S, Jarlov JO, m.fl. Elektronisk svar og rekvisition i klinisk mikrobiologi – Kodeværk for prøvebeskrivelsen. Maj 2002.

http://www.klinmik.dk/MDS-koder/MDS_Rapport.pdf

Bennedsen M, Berthelsen L, Lind I, Infection, Atherosclerosis and Macrolide Antibiotics Group. Performance of Three Microimmunofluorescence Assays for Detection of Chlamydia pneumoniae Immunoglobulin M, G, and A Antibodies. Clin Diagn Lab Immunol 2002; 9: 833-39.
Bruun B, Gahrn-Hansen B. Mecillinam susceptibility as an indicator of β -lactamase production in Staphylococcus aureus. CMI 2002; 8: 122-4.

Chen M, Jensen B, Zhai L, Colding H, Kharazmi A, Kristiansen JE, Andersen LP. Nizatidine and omeprazole enhance the effect of metronidazol on Helicobacter pylori in vitro. *Int J Antimicrob Agents* 2002; 19: 195-200.

Gahrn-Hansen B, Birkeland SA. Viruskemoterapi hos nyretransplanterede. I: Brøsen K, red. *Lægemedelinformation* 2002. Odense: Lægemedielkomiteen, Odense Universitetshospital, 2002: 270-2.

Gahrn-Hansen B, Espersen F, Frimodt-Møller N, Riegels-Nielsen P, Pedersen SS. Infektioner med Staphylococcus aureus: klinik og behandling. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3759-63.

Gahrn-Hansen B, Søgaard P. Rationel anvendelse af antimikrobielle terapeutika. Antibiotikapolitik. I: Brøsen K, red. *Lægemedelinformation* 2002. Odense: Lægemedielkomiteen, Odense Universitetshospital, 2002: 249-60.

Grinsted P, Bjerrum L, Kolmos HJ, Poulsen EF, Schmidt H. Underlivsinfektioner hos kvinder. *Rationel Farmakoterapi* 2002; 12.

Hansen DS, Skov R, Benedí JV, Sperling V, Kolmos HJ. Klebsiella Typing: pulsed-field gel electrophoresis (PFGE) in comparison with O:K-serotyping. *Clin Microbiol Infect* 2002; 8: 397-404.

Hornstrup MK, Gahrn-Hansen B, Hallas J, Seyer-Hansen K. Malaria på Fyn 1987-1999. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2038-41.

Jensen TG, Gahrn-Hansen B, Søgaard P. Antibiotikaforbruget på Odense Universitetshospital. I: Brøsen K, red. *Lægemedelinformation* 2002. Odense: Lægemedielkomiteen, Odense Universitetshospital 2002: 243-8.

Justesen T, Korsager B, Kolmos HJ, Gerstoft J. Vejledning i brug af antibiotika. I: Aldershvile J, Hansen MS, Kampmann JP, Vej-Hansen B, red. *Lægeforeningens Medicinfortegnelse*, 25. udgave 2002/2003. København: Lægeforeningens Forlag, 2002: 856-80.

Knudsen A, Grinsted P. Hygiejne i lægepraksis. Fyns Amt. Revideret udgave 2002.

Kolmos HJ. Mupirocin til forebyggelse af kirurgiske sårinfektioner med Staphylococcus aureus. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5403.

Kolmos HJ. Infektioner i akutte sår. Fokus på Sårpleje (Coloplast) 2002; 2: 3-7.

Kolmos HJ. Forskerens ti bud. Festforelæsning ved kandidatafslutningen 28. juni 2002. *Fynske Læger* 2002; 5: 9-13.

Kristiansen JE, Permin H. The Human in the Art: Henrik Have's painting for a medical thesis trykt i *Dansk Medicin, Historisk årbog* 2002: 164-170.

Nielsen HU, Kolmos HJ, Frimodt-Møller N. Beta-hemolytic Streptococcal Bacteremia: A Review of 241 Cases. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 483-86.

Ordway D, Viveiros M, Leandro C, Jorge Arsoz M, Molnar J, Kristiansen JE, m.fl.

Chlorpromazine has intracellular killing activity against phagocytosed Staphylococcus aureus at clinical concentrations. *J Infect Chemother* 2002; 8: 227-231.

Medicinsk Endokrinologi

Professor, dr.med. *Henning Beck-Nielsen* (overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteprofessor, Director *Frank P. Alford*, MDMSci (Department of Endocrinology and Diabetes, Sct. Vincent's Hospital, Melbourne, Australien)

Klinisk lektor, cand.med. *Steen Joop Bonnema*, Ph.D. (orlov pr.1. november, afdelingslæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Klinisk lektor, cand.med. *Kim Torsten Brixen*, Ph.D. (overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Klinisk lektor, dr.med. *Claus Hagen* (overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Klinisk lektor, dr.med. *Laszlo Hegedüs* (overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Klinisk lektor, cand.scient. *Steen B. Laursen*, Ph.D. (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Bassem Abdallah*, Ph.D. (forskningsadjunkt, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Bo Abrahamsen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Karen Andersen-Ranberg*, Ph.D. (overlæge, Geriatrisk afdeling G, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Marianne Andersen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.biomed. *Mandana Azadali* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Noe Bennedbæk*, Ph.D. (afdelingslæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Thomas Heiberg Brix*, Ph.D. (klinisk assistent, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Klaus Brusgaard* (Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Jorge Burns*, Ph.D. (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.scient. *Nicholas Ditzel* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Døssing* (afdelingslæge, Øre-, næse-, halsafdeling F, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Charlotte Ejersted* (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Birgitte Elsnab* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Anette Fløgstad* (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Joanna Ganc* (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Michael Gaster*, Ph.D. (postdoc, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB) og Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Dorte Glintborg*, Ph.D.-studerende (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Aase Handberg*, Ph.D. (reservelæge, Klinisk Biokemisk Afdeling, Århus Kommunehospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Dorte Hansen*, Ph.D.-studerende (Pædiatrisk Afdeling H, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Lund Henriksen*, Ph.D. (kursusreservelæge, Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Erik Henriksen*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Endokrinologisk afdeling, Steno Diabetescenter, Gentofte)

Gæsteforsker, cand.med. *Anne Pernille Hermann*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anette Kock Holst* (reservelæge, Røntgendiagnostisk Afdeling, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Ole Hother-Nielsen* (overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anne E. Jarløv* (overlæge, Kardiologisk/Endokrinologisk klinik E, H:S Frederiksberg Hospital)

Gæsteforsker *Dorte Møller Jensen*, Ph.D. (kursusreservelæge, Geriatrisk afdeling G, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Moustapha Kassem* (afdelingslæge, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Kariatta Koroma* (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Klaus Levin*, Ph.D. (1.reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.biomed. *Rune Lyngsø*, Ph.D.-studerende (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Thomas B. Nielsen*, Ph.D. (læge, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Nis Nissen*, Ph.D.-studerende (klinisk assistent, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Birgit Nyholm* (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, stud.med. *Mikael Kjær Poulsen*, Ph.D. (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Pernille Poulsen*, Ph.D. (reservelæge, Intern Medicinsk afdeling F, Gentofte Amtssygehus)
Gæsteforsker *René Støving* (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, stud.biomed. *Patricia Zeemann* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker *Knud Yderstræde*, Ph.D. (overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)
Bioanalytiker *Inger Andersen*
Bioanalytiker *Donna Arbuckle-Lund*
Forskningssekretær *Tine Christensen*
Bioanalytiker *Karin Dyrgaard*
Bioanalytiker *Lone Hansen*
Forskningssygeplejerske *Vibe Jensen*
Bioanalytiker *Rikke Kiilstofte*
Bioanalytiker *Irene Lynfort*
Bioanalytiker *Anette Riis Madsen*
Bioanalytiker *Charlotte B. Olsen*
Bioanalytiker *Hanne Thayssen*
Bioanalytiker *Bente Tøt*
Bioanalytiker *Kirsten R. Westermann*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Hanne C. Christiansen
Viveque Egsgaard
Dorte Glintborg
Dorte Hansen
Pia Skov Hansen
Kurt Højlund
Iben Brock Jacobsen
Jørgen Erik Jensen
Kent Kramme
Klaus Levin
Torben Leo Nielsen
Nis Nissen
Karoline Schousboe
Lis Saalbach Stilgren
Peter Stæhr

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har haft besøg af følgende gæsteforelæsere; Lektor, dr.med. Thomas Jensen, Institut for Human Genetik, Aarhus Universitet, Genterapi – nuværende status og fremtidige muligheder (26. februar), Chief, Craniofacial and Skeletal Diseases Branch, DIR og Chief, Skeletal Biology Section, CSDB, DIR, Ph.D. Pamela Robey, NIH campus, Bethesda, Maryland, USA, The Role of Postnatal Stem Cells in Health and ind Disease (17. juni), Chief Scientist, Ph.D. Mark Nuttal, SmithKline Beecham Pharmaceuticals, Philadelphia, USA, Novel Therapeutic Approaches to the Treatment of Osteoporosis (16. september), Professor Paolo Bianco, Università Degli Studi Di Roma "La Sapienza", Rom, Italien, Mesenchymal Stem Cells: Biology and Pathology (31. oktober).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har arrangeret Ph.D.-kursus i Metabolic Syndrome (28. oktober-1. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Abrahamsen har deltaget i American Society for Bone and Mineral Research, 24th Annual Meeting in San Antonio, Texas, USA (september) med posterne The MTHFR (C677T) Polymorphism and BMD at Menopause: Analysis of the Effects of Bone Size, Body Composition and Physical Activity. Results from the Danish Osteoporosis Prevention Study og Can the SCORE Algorithm Reduce the Need for Bone Densitometry? Results from the Danish Osteoporosis Prevention Study. Han har desuden deltaget i Medicon Valley BioConference, Malmø, Sverige (8.-10. oktober) med foredraget Compliance with Pharmaceutical Therapy Exemplified by Treatment of Osteoporosis samt deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs møde om knoglescanning (1.-2. marts) med foredraget DXA som diagnostisk værktøj ved osteoporose. Han har desuden deltaget i Nordisk osteoporoseseminar arrangeret af Eli Lilly Danmark A/S (25. februar) med foredraget DXA scanning.

M. Andersen har holdt det inviterede foredrag GH-stimulationstests ved Skandinavisk HGH Symposium - Fra barn til voksen, Gotland, Visby, Sverige (3.-6. juni). Hun har deltaget i The Endocrine Society's 85th annual meeting, Philadelphia, USA med posteren Development of acromegaly should be considered in all patients with prolactinomas og som medforfatter på posteren Shortterm restoration of androgen levels with dehydroepiandrosterone (DHEA) in female adrenal insufficiency does not affect insulin sensitivity. Hun har deltaget i European NeuroEndocrine Association (ENEA) 10th Meeting, München, Tyskland (10.-12. september) som medforfatter på posterne The α -subunit/gonadotropin ratio and basal α -subunit levels as potential tumour markers in 76 patients with pituitary adenomas. Are TRH-stimulated α -subunit levels necessary? og The evaluation of the adrenal androgen secretory potential using basal and ACTH stimulated 17-hydroxyprogesterone levels in 294 hirsute patients; and the establishment of reference intervals for basal and ACTH-stimulated 17-hydroxyprogesterone levels in 42 controls og Change in body composition and lipids during gh replacement therapy in adult ghd patients. Effects of dose and gender. Hun har holdt foredraget Fetal antigen 1 in healthy adults and patients with pituitary disease. Relation to physiological, pathological and pharmacological growth hormone levels ved Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar), og hun har været medforfatter på foredragene Indirect evidence for decreased hypothalamic somatostatinergic tone in anorexia nervosa og Short term restoration of androgen levels with dehydroepiandrosteron (DHEA) in female adrenal insufficiency does not affect insulin sensitivity og Genetic analysis of 21-hydroxylase in women with hirsutism. Hun har undervist i patofysiologi, Ph.D.-kurset grafisk datapræsentation og har forestået sygeplejerskeundervisning i Stockholm, København og Odense. Hun har været bedømmer ved cand.med. Troels Krarup Hansens Ph.D.-afhandling Pharmacokinetics and acute lipolytic actions of growth hormone. Impact of age, body composition, binding proteins and other hormones.

D. Arbuckle-Lund er medlem af en faglig udviklingsgruppe om osteoporoseforskning i fagforeningen Danske Bioanalytikere.

H. Beck-Nielsen er medlem af Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse og formand for Ph.D.-skole i metaboliske sygdomme. Han er endvidere formand for Lægernes Forsikringsforening (Codan), formand for Fyns Amts Diabetes Udvalg, medlem af styregruppen for European Group of Insulin Resistance (EGIR), medlem af Nordisk Forsknings Komite, medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd, Syddansk Universitet, medlem af Ugeskrift for Lægers Videnskabelige Komite, medlem af European Charter for Clinical Nutrition, medlem af Hans Christian Andersen Academy, Syddansk Universitet og medlem af styregruppen for det internationale forskningsprojekt RECORD. Han har holdt foredrag i Dansk Trombose og Hæmostase Selskab (19. april) med titlen Multifarmakologisk behandling inden for Diabetes Mellitus. Han har desuden holdt foredrag i Lægekredsforeningen for Sønderjyllands Amt, Sandbjerg Gods, Sønderborg (20. april) med titlen Metabolisk Syndrom og i Biokemisk Selskab (10. oktober) med titlen Lipid og glucosemetabolisme i Type 2 diabetes. Endvidere har han holdt foredraget Polypharmacy i Novo Nordisk (6. november). Han har deltaget i Jubilæumssymposium for Professor Kristian Hansen, Rikshospitalet, Oslo, Norge (6. december), Pathofysiologi til type 2 diabetes. Han har desuden deltaget i Advancing the

Management of Type 2 Diabetes, GlaxoSmithKline, London, England (februar), i 38th European Association for the Study of Diabetes (EASD) Annual Meeting, Budapest, Ungarn (1.-5. september) som chairman og i EGIR-RISC Training and Information Meeting, Santa Croce in Fossabanda, Pisa, Italien (8.-10. marts). Han har desuden deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) som chairman og i 62th Scientific Sessions of the American Diabetes Association (ADA), San Francisco, USA (14.-18. juni). Han har været rådgiver for Nordisk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsråd angående bistandsprogrammer. Han har været bedømmer på doktordisputats cand.med. Sten Lund, Aarhus Universitet (8. november). Han har været hovedvejleder for Mikael Kjær Poulsens prægraduate forskeruddannelse med afhandlingen Den kombinerede effekt af Metformin, Rosiglitazon og Insulin Aspart i behandling af Type 2 diabetes mellitus. Han er desuden vejleder for specialestuderende Rune Lyngsø, Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Ph.D.-studerende Iben Brock Jacobsen, Ph.D.-studerende Jørgen E. Jensen og Ph.D.-studerende Peter Stæhr. Han har desuden været formand for bedømmelsesudvalget i forbindelse med ansættelse af dr.med. Finn Gottrup i stillingen som professor i sårbehandling ved Klinisk Institut, Syddansk Universitet. Han har undervist i A-kursus i Endokrinologi, Odense (januar), i Ph.D.-kurset The Metabolic Syndrome. Clinical, Metabolic, Molecular and Methodological Aspects, Odense (28. oktober-1. november) og i kurset CONSUL Diabetes Mellitus og Dyslipidæmi, Skagen (29. april-3. maj).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Beck-Nielsen H. Den Fynske Model – et eksempel på diabetesomsorg i et amt. Læge Helse 2002; 11.

Populærvidenskabelige foredrag:

Sept. Hvor er vi og hvor skal vi hen i forbindelse med emnet Diabetes og graviditet. Dansk Endokrinologisk Selskabs klubaften

F.N. Bennedbæk deltog i kurset CONSUL Diabetes Mellitus og Dyslipidæmi, Skagen (29. april-3. maj), i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar), i The Nordic Thyrogen Symposium, Svenska Läkaresällskapet, Stockholm, Sverige (1. februar) samt i 28th Annual Meeting of the European Thyroid Association arrangeret af European Thyroid Association, Göteborg, Sverige (7.-11. september).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Nov. Informationsaftenen Knuden på halsen. Thyreoideapatientforeningen, Odense

S.J. Bonnema er lægefaglig sekretær i Dansk Thyroidea Selskab. Han har givet foredrag ved Dansk Endokrinologisk Selskab årsmøde, København (18.-19. januar) med titlen Similar effect of high-dose radioiodine on intra- and extrathoracic thyroid volume. Observer variation and comparison of ultrasound and MR in very large goitres. Han har deltaget i 4th Annual Endocrine Specialist Symposium (Eli-Lilly), Snekkersten (november) med foredraget Treatment of nontoxic multinodular goitre - is there a consensus?, i DADLs endagskursus, Odense (marts og oktober) med foredraget Praktisk endokrinologi for yngre læger, i Cytologisk Årsmøde, Odense (marts) med foredraget Thyroidea-sygdomme, i Yngre Endokrinologers møde (Pfizer), Århus (april) med foredraget Medicinsk behandling af stor struma samt i Møde i 12-mandsforening (praktiserende læger), Odense (november) med foredraget Thyroideologi i almen praksis. Han har derudover deltaget i Endocrine Society, 84th Annual Meeting, Californien, USA (juni) som medforfatter til posteren Differences between Endocrinologists and Endocrine Surgeons in the Management of Nontoxic Multinodular Goiter. Han har deltaget i 28th Annual Meeting of the European Thyroid Association, Göteborg, Sverige (7.-11. september). Han har undervist samt været eksaminator i almen diagnostik for kiropraktikstuderende på 7. og 8. semester. Han har desuden forsvaret sin Ph.D.-afhandling Management of the multinodular goitre - current strategies and new approaches (9. december).

T.H. Brix har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) med foredraget Evidence of genetic anticipation in Graves' disease. Derudover har han deltaget i First ETA Educational Course, Aspenäs, Lerum, Sverige (september) med foredraget Genetic and environmental factors in autoimmune thyroid disease, i 28th annual meeting of the European Thyroid Association, Göteborg, Sverige (7.-11. september) med foredraget The relative importance of genetic and environmental factors in autoimmune thyroid disease og i Eli Lilly's 4th Annual Endocrine specialist Symposium, Helsingør (8.-9. november) med

foredraget The relative importance of heredity and environment in the etiology of multinodular non-toxic goitre. Han har undervist i Genetik, 5. semester stud.med. Syddansk Universitet (maj).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Nov. Miljøfaktorer ved stofskiftesygdomme. Informationsaften i Thyreoideapatientforeningen

K.T. Brixen er formand for Dansk Knoglemedicinsk Selskab samt medlem af bestyrelsen og kasserer for Dansk Endokrinologisk Selskab (DES). Endvidere er han medlem af Osteoporoseforeningens forskningsudvalg og bedømmelsesudvalget for Eli Lilly A/S forskningsfond. Han har deltaget i Sixth Workshop on Bisphosphonates, Davos, Schweiz (20.-22. marts), i 4th Baltic Bone Conference, Rügen, Tyskland (4.-8. september) og i 24th Annual Meeting of the American Bone and Mineral Research Society, San Antonio, Texas, USA (20.-24. september) samt været medarrangør af The 2002 Mosekilde Symposium on Osteoporosis and Metabolic Bone Disease, Århus (september). Han har desuden deltaget i Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende behandling af alvorlige spiseforstyrrelser. Han har undervist på Bone Histomorphometry Training Course arrangeret af European Society of Calcified Tissues, Århus (oktober) og i A-kursus i geriatri, Odense (november). Han er videnskabelig vejleder/medvejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Kent Kramme, Ph.D.-studerende, cand.scient. Thue Kvorning, Ph.D.-studerende, cand.med. Torben Leo Nielsen og prægraduat forskerstuderende Kariatta Koroma.

K. Brusgaard har deltaget i 37th Scandinavian Society for the Study of Diabetes, Århus (3.-5. maj) med indlægget Impaired downregulation of PP2A expression by insulin in skeletal muscles of patients with type 2 diabetes. Han har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) med indlægget Analysis for 21-hydroxylase mutationer i kvinder med hirsutisme og i Nordic Real time PCR User Meeting, Stockholm, Sverige (13.-14. maj). Han har holdt inviteret indlæg i Dansk Selskab for Børne Diabetes Molekylærgenetik session med indlægget Udredning af sjældne syndromer i glykosehomeostæsen. Persisterende hyperinsulinæmisk hypoglycæmia: et studie blandt danske børn med Nesidioblastosis. Han har deltaget i MEDPED-møde, Salzburg, Østrig (5.-7. juli) samt deltaget i 73rd European Atherosclerosis Society Congress, Salzburg, Østrig (7.-11. juli) med indlægget Unraveling of familial predisposition to hypercholesterolaemia by molecular genetic analysis. Han har deltaget i European Kinase group Consortium Meeting, Basel, Schweiz (21.-24. marts) med foredraget Persistent hyperinsulinaemic hypoglycaemia of infancy: a survey for mutations in Danish children with Nesidioblastosis. Sammen med I.B. Jacobsen har han deltaget i review lecture vedrørende Hyperinsulinaemia in Denmark. Genotypes and phenotypes ved European Network for Research into Hyperinsulinism, 4th workshop, Fontainebleau, Frankrig (15.-16. november). Han har deltaget i 29th ESPE meeting, Madrid, Spanien (25.-28. september) som medforfatter til posteren Rapid genetic screening as a predictor of diffuse-type congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy in a six-weeks old girl. Han har deltaget i Affymetrix Chip user meeting (5.-7. september) og i seminar omkring Adipositas forskning, Rigshospitalet, København (februar). Han er vejleder for specialestuderende Claus Larsen.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

07-08.09. Fænotypisk præsentation, Odense Universitetshospital

Dec. To nye mutationer i 21-OH-genet. Endokrinologisk Forskningsenheds Juleseminar, Odense Universitetshospital

V. Egsgaard har deltaget i European Thyroid association's årlige kongres, Gøteborg, Sverige (7.-11. september).

J. Ganc har deltaget i European NeuroEndocrine Association (ENEA), 10th meeting, München, Tyskland (10.-12. september).

M. Gaster har deltaget i møde i Engelberg, Schweiz (21.-24. marts) med foredraget In vitro model for human skeletal muscle. Is the diabetic phenotype conserved in myotubes established from diabetic subjects? Han har deltaget i 62nd Scientific Sessions of the American Diabetes Association (ADA), San Francisco, Californien, USA (14.-18. juni) med posteren Is increasing muscle fiber volume a fibertype independent mechanism to increase GLUT4

expression in human skeletal muscle fibers?, og i 38th European Association for the Study of Diabetes (EASD), Budapest, Ungarn (1.-5. september) med posteren Glut4 expression in human muscle fibres is not correlated to intracellular triglyceride (TG) content. Han har undervist i Ph.D.-kurset The Metabolic Syndrome, Odense (28.-31. oktober).

D. Glintborg har deltaget i ENEA, 10th meeting of the European Neuroendocrine Association, München, Tyskland (10.-12. september) og i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Glintborg D, Andersen M, Hermann AP, Hangaard J, Hagen C. Abstract: The evaluation of the adrenal androgen secretory potential using basal and ACTH-stimulated 17-hydroxyprogesterone levels in 294 hirsute patients. ENEA, sep. 2002.

Populærvidenskabelige foredrag:

Maj. Indlæg om hirsutisme. Fyraftensmøde for bioanalytikere på afdeling KKA, Odense Universitetshospital

C. Hagen har deltaget i 4th Annual Endocrine Specialist Symposium (november) med foredraget Pituitary irradiation after surgery for null cell adenomas. Benefits and Risk. Han har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) som medforfatter til foredraget Indirect evidence for decreased hypothalamic somatostatinergic tone in anorexia nervosa og Foetal antigen I in healthy adults and patients with pituitary disease. Relation to physiological, pathological and pharmacological growth hormone levels og Genetic analysis of 21-hydroxylase in women with hirsutism. Han har desuden deltaget i American Endocrine Society, San Francisco, USA (juni) som medforfatter til foredraget Development of acromegaly should be considered in all patients with prolactinomas og i European Neuroendocrine Associates møde, München, Tyskland (10.-12. september) som medforfatter til foredragene The α -subunit/gonadotrophin ratio and basal α -subunit levels as potential tumour markers in 76 patients with pituitary adenomas; are TRH-stimulated α -subunit levels necessary? og The evaluation of the adrenal androgen secretory potential using basal and TRH-stimulated 17-hydroxyprogesterone levels in 294 hirsute patients: and the establishment of reference intervals for basal and stimulated 17-hydroxyprogesterone levels in 42 controls. Han er vejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Dorte Glintborg og Ph.D.-studerende, cand.med. Torben Leo Nielsen. Han har været anvendt af The Israel Science Foundation founded by the Israel Academy of Science and Humanities til bedømmelse af Research Grant Application inden for emnet Abnormal appetite regulation in anorexia nervosa: Role of the endocannabinoid and other hypothalamic neurotransmitter receptors in energy balance (maj). Han har undervist på A-kursus i medicinsk endokrinologi, Odense (januar), på kursus i human patofysiologi, endokrinologi for 6. semester cellebiologistuderende (november) og på Prolactin Symposium i Odense (december).

D. Hansen har deltaget i The Danish Scottish Meeting, Hvidøre (8.-9. marts) med foredraget Autoimmunity in children and adolescents with type 1 diabetes, i Pediatric Endocrinologic Seminar, Moskva, Rusland (29. maj-1. juni) med foredraget Coeliac disease in children with type 1 diabetes og i det 12. Novo Nordisk Børneendokrinologiske Symposium, Svendborg (24.-26. november) med foredraget Autoimmunitet hos børn og unge med type 1 diabetes. Hun har desuden deltaget i 10th International Symposium on Coeliac Disease, Paris, Frankrig (2.-5. juni).

P.S. Hansen har undervist i medicinsk genetik for stud.med. på Syddansk Universitet (april, maj, september, oktober). Hun har deltaget i 28th Nordic Congress in Clinical Chemistry, Reykjavik, Island (10.-13. august) som medforfatter til foredraget Influence of Anti-thyroid Antibodies on Thyroid Reference Ranges. Hun har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) som medforfatter til foredraget Analysekvalitet af TSH-receptor antistof (TRAB).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Dec. Foredrag sammen med F.N. Bennedbæk og L. Hegedüs. Endokrinologisk Forskningsenheds juleseminar

L. Hegedüs har været vejleder for Ph.D.-studerende Steen J. Bonnema og er vejleder for Dorte Hansen, Pia Skov Hansen og Lis Saalbach Stilgren. Han har deltaget ved Dansk

Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) som chairman og som medforfatter på foredragene Evidence of genetic anticipation in Graves' disease samt Analysekvalitet af TSH-receptor antistof (TRAB) og MR imaging of large multinodular goiters: Low variability of volume estimations but imprecise in determining dimensions of the involved trachea. Han har holdt det inviterede foredrag Genetik og miljø ved autoimmune thyreoideasygdomme ved den Svenske Endokrinolog Forenings postgraduate dage, Malmø, Sverige (24.-25. januar) og undervist læger og laboranter i thyroidea-autoantistoffer ved immunologidag i Odense (8. april). Han har deltaget i Dansk Thyroideaselskabs 35. videnskabelige møde i Herlev (19. april) med foredraget A rare case of orbital involvement in Riedels thyroiditis. Han har med baggrund i foredraget Thyroidearelateret oftalmopati: Diagnostik og behandling undervist ved møde om thyroidealidelser for yngre læger med endokrinologisk interesse på Århus Amtssygehus (23. april). Han er medforfatter på foredraget Differences between endocrinologists and endocrine surgeons in the management of non-toxic multinodular goiter præsenteret ved 84. Annual Meeting of the Endocrine Society, San Francisco, USA (17.-20. juni), og han har ligeledes som medforfatter på foredraget Influence of anti-thyroid antibodies on thyroid reference ranges deltaget ved 28. Nordiske Kongres i klinisk kemi, Reykjavik, Island (10.-13. august). Han har været inviteret foredragsholder (meet the professor) med foredraget Thyroid ultrasound ved 28. Annual Meeting of the European Thyroid Association, Gøteborg, Sverige (7.-11. september). Han har været underviser ved European Thyroid Association's Educational Course i emnet Hypothyroidism – clinical and basic aspects. Ved Bulgarian Society of Endocrinology's International Course of Thyroidology, Plovdiv, Bulgarien (18.-19. oktober) har han været medarrangør og underviser og holdt det inviterede foredrag Treatment of euthyroid goiter. Han har været medarrangør, foredragsholder og chairman ved Eli Lilly's 4. Annual Endocrine Specialist Symposium, Helsingør (8.-9. november) vedrørende Epidemiology, etiology and treatment of non-toxic multinodular goitre. Endelig har han undervist ved kursus i endokrinkirurgi, København (4.-5. december) med foredraget Treatment of non-toxic multinodular goiter – with focus on radioiodine. Han har undervist på kursus i human patofysiologi, endokrinologi for 6. semester cellebiologistuderende (december) og undervist i thyreoideasygdomme ved grundkursus i medicinsk/endokrinologisk sygepleje og behandling i Odense (26.-27. september). Han er medlem af eksekutivkomiteen for det Europæiske Thyroideaselskab og tilforordnet ved Sundhedsstyrelsens specialistnævn i endokrinologi. Han er forfatter til de thyroidearelaterede kapitler/information vedrørende thyroidea-sygdomme i såvel lægemiddelkataloget som medicin håndbogen.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

12.11. Mødeleder og foredragsholder. Informationsaften i Thyroidealandspatientforeningen

J.E. Henriksen har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) og i European Association for the Study of Diabetes (EASD) Annual Meeting, Budapest, Ungarn (2.-5. september) med posteren Triple therapy using Metformin, Rosiglitazone and insulin Aspart is superior to NPH insulin twice daily in patients with Type 2 diabetes mellitus. Han har desuden deltaget i 4th Annual Endocrine Specialist Symposium, Possibilities and Perspectives in Endocrine Treatment, Snekkersten (8.-9. november) og i Insulin Detemir, Global Investigator Meeting, Sevilla, Spanien (28.-29. november). Han har været opponent ved Søren Nielsens Ph.D.-afhandling The impact of pharmacological antilipolysis on glucose- and protein metabolism in growth hormone deficient patients, Aarhus Universitet (juni). Han er vejleder for Ph.D.-studerende Karoline Schousboe, for Ph.D.-studerende Regina Eichhorst, for praktiserende læge, Ph.D.-studerende Poul Erik Heldgaard, for stud.med. Søren Hoffmann og for Ph.D.-studerende Iben Brock Jacobsen.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Henriksen JE. Diabetiske fodsår. Fodterapeuten 2002; 10: 303-307.

Populærvidenskabelige foredrag:

Apr. Det metaboliske syndrom. Tværfagligt-aftenmøde for hospitalslæger, Pfizer, Odense Universitetshospital, Pfizer
Maj. Det er fedt at være mand. Insulin resistens syndromet. Konference for danske praktiserende læger, Pfizer, København

Okt. Hvad er ADA-kriterier? Baggrund for ændringerne. Den danske rekommandation. Dansk Selskab for klinisk biokemi, Møde 371 -- Konsekvenser af de nye ADA-kriterier for diagnostik af diabetes mellitus type 2, Frederiksberg Hospital

O. Hother-Nielsen er medlem af Diabetesforeningens Lægeråd og sekretær i CONSUL (Komiteen for nordisk speciallægeuddannelse i Endokrinologi). Han har sammen med K. Brixen afholdt endagskursus for yngre læger om praktisk endokrinologi, Hotel Scandic (marts, oktober). Han har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar). Han har deltaget i EGIR-RISC Training and Information Meeting, Santa Croce in Fossabanda, Pisa, Italien (8.-10. marts) samt i The Metabolic Challenge of Obesity. Impact of Weight Management on Improvement of Metabolic Risk Factors, Prag, Tjekkiet (12.-14. april). Han har deltaget i The Genoa University Conference: An Integral Approach to the Management of Diabetes, Villa Giustiniani Cambiaso, University of Genoa, Italien (17.-19. maj), i 62nd Scientific Sessions of the American Diabetes Association (ADA) Friday, San Francisco, USA (14.-18. juni) med foredragene Effect of fatty acids on glucose production, gluconeogenesis and glycogenolysis in Type 1 diabetic patients og posteren Does overnight normalization of plasma glucose by insulin infusion affect assessment of glucose production in Type 2 diabetes. Han har deltaget i 9th International Congress on Obesity, Sao Paulo, Brasilien (24.-29. august), og i 38th European Association for the Study of Diabetes (EASD) Annual Meeting, Budapest, Ungarn (1.-5. september) med posterne Regulation of gluconeogenesis measured using $^2\text{H}_2\text{O}$ and $[\text{U}-^{13}\text{C}_6]$ glucose og Triple therapy using Metformin, Rosiglitazone and Insulin Aspart is superior to NPH insulin twice daily in patients with Type 2 diabetes mellitus. Han har holdt foredrag ved 37th Scandinavian Society for the Study of Diabetes (SSSD), Århus (3.-5. maj) med titlen A new concept for Type 2 Diabetes Mellitus. Han har undervist i Ph.D.-kurset The Metabolic Syndrome. Clinical, Metabolic, Molecular and Methodological Aspects, Odense (28. oktober-1. november). Han har været opponent på Ph.D.-afhandling af Christine Bjørn Jensen Metabolic characterisation of healthy young men with low birth weight - evidence for early differential defects of insulin secretion and cellular glucose metabolism, Københavns Universitet/Hvidovre Hospital (september).

K. Højlund har deltaget i 5 Years with CPA ved Center for ProteomAnalyse, Syddansk Universitet, Odense (februar) med foredraget Proteome analysis of skeletal muscle in type 2 diabetes. Han har deltaget i 37th Annual Meeting of the Scandinavian Society for the Study of Diabetes, Århus (3.-5. maj) med foredraget Impaired downregulation of protein phosphatase 2A by insulin in skeletal muscle of type 2 diabetic patients, i 2002 EGIR (European Group for the Study of Insulin Resistance) Annual Meeting, Santorino, Grækenland (10.-12. maj) samt i 38th European Association for the Study of Diabetes (EASD) Annual Meeting, Budapest, Ungarn (1.-5. september).

I.B. Jacobsen har deltaget i 62nd American Diabetes Association (ADA), San Francisco, USA (juni) samt i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar). Hun har deltaget i internatkursus i GCP og kvalitetssikring ved forsøg med lægemidler ved GCP-enheden, Århus Kommunehospital (9.-10. september) samt i Ph.D.-kursus ved Syddansk Universitet om The Metabolic Syndrome (28. oktober-1. november).

D.M. Jensen har deltaget i Association of Endocrinology, Gynecology and Obstetrics, Reykjavik, Island (februar) med det inviterede foredrag Gestational diabetes mellitus. Is it necessary to screen?, i Scandinavian Society for the Study of Diabetes (SSSD), 37th Meeting, Århus (3.-5. maj) som medforfatter til foredraget Outcomes in type-1 diabetic pregnancies: A nationwide population based Study samt i klubaften i Dansk Endokrinologisk Selskab (september) med foredraget Screening for gestationel diabetes: Baggrund for ændring af proceduren. Ny screeningsmetode for gestationel diabetes. Hun har deltaget i European Association for the Study of Diabetes (EASD), 38th Annual Meeting, Budapest, Ungarn (1.-5. september) som medforfatter til posteren Outcomes in type-1 diabetic pregnancies: A nationwide population based Study, og hun har deltaget i Diabetes in Pregnancy Study Group (DPSG), 34th Annual Meeting, Balatonfüred, Ungarn (5.-8. september) som medforfatter til posteren Early microalbuminuria is an important predictor of development of preeclampsia in women with type 1 diabetes - results from a nation-wide Danish study og som medforfatter til posteren Does incomplete reporting invalidate generalisability of data collected voluntarily regarding pregnancy outcome. Hun har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Gestational Diabetes Mellitus in a Danish population. Clinical Significance and screening (9. december). Hun har undervist ved Ph.D.-kurset The Metabolic Syndrome (Gestational Diabetes Mellitus - a risk for future

Metabolic Syndrome), Syddansk Universitet, Odense (28.-31. oktober). Hun har været vejleder for prægraduate forskerstuderende Lena Sønder.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Lauenborg J, Hansen T, Jensen DM, Mølsted-Pedersen L, Mathiesen E, Pedersen OB, Vestergaard H, Hornnes P, Damm P. Abstract: Abnormal glucose tolerance after gestational diabetes mellitus - A long-term follow up study of a Danish population. *Diabetologia* 2002; 45 (suppl. 2): A242

Jensen DM, Damm P, Moelsted-Pedersen L, Ovesen P, Westergaard JG, Beck-Nielsen H. Abstract: Outcomes in type-1 diabetic pregnancies: A nationwide population based Study. *Diabetologia* 2002; 45 (suppl. 2): A242.

Bidrag i medierne:

Feb. Deltaget i Interview med titlen 600 gravide løber unødvendig risiko for fødselskomplikationer. *Dagens Medicin*

J.E. Jensen har deltaget i Islet transplantation 2002 and beyond, Rancho Mirage, Californien, USA (5.-7. september). Han har givet foredrag hos læge, Ph.D. Olle Korsgren, Uppsala Universitet vedrørende Isolation af ø-væv fra human pankreas (22.-23. oktober).

M. Kassem er bestyrelsesmedlem af Dansk Knoglemedicinsk Selskab, Dansk Center for Stamcelleforskning, Dansk Ph.D.-skole i stamceller, Dansk Ph.D.-skole i metaboliske sygdomme. Han har deltaget i Telomere and telomerase, Århus (juni) og i American Society for Bone and Mineral Research, San Antonio, Texas, USA (oktober). Han har været bedømmer på Claus Bischoffs Ph.D.-afhandling Telomere dynamics in the elderly and oldest old (august). Han deltager i inspektorordningen ved den Central Videnskabsetiske Komite Han har deltaget i høring ved Genteknologisk udvalg angående stamceller.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

Deltaget i TV-programmet Dags Dato angående Telomerase og aldring

Deltaget i debat om stamceller i *Dagens Medicin*

S.B. Laursen har holdt foredrag ved Islet Cell Transplantation, Dansk Stamcelle Centre, Nyborg (juni). Han har deltaget i Annual meeting of the European Society of Human Reproduction and Embryology, Wien, Østrig (30. juni-3. juli) og i Islet Transplantation 2002 and beyond, 2nd annual Symposium, Rancho Mirage, USA (5.-7. december). Han har været på studiebesøg hos professor, Ph.D. Olle Korsgren, Uppsala, Sverige (22.-23. oktober).

K. Levin har deltaget i 38th annual meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Budapest, Ungarn (1.-5. september) som medforfatter på følgende poster: Effects of insulin and troglitazone on plasma levels of putative hormones from adipocytes in diabetics and first degree relatives og Triple therapy using metformin, rosiglitazone and insulin aspart is superior to NPH insulin twice daily in patients with Type 2 diabetes mellitus. Han har deltaget i 62nd scientific sessions, American Diabetes Association (ADA), San Francisco, Californien, USA (14.-18. juni), i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) samt i 5th Huddinge University Hospital chronic renal symposium – focus on diabetic nephropathy, Stockholm, Sverige (10.-11. oktober). Han har været gæsteforelæser i Kursus i human patofysiologi, endokrinologi og metabolisme og undervist i fysiologi 5. semester, medicin/biomekanik, samt været ekstern vejleder for bachelorprojektet Træningsintervention for type 2 diabetikere – belyst ud fra humanbiologiske og sundhedspsykologiske perspektiver.

A.R. Madsen er medlem af en faglig udviklingsgruppe om osteoporoseforskning i fagforeningen Danske Bioanalytikere. Hun har sammen med K. Westermann været medarrangør af en temadag angående forskelle, fordele, ulemper og sammenlignelighed mellem forskellige skannermaskiner med deltagelse af producenter af skannere og læger.

T.L. Nielsen har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, København (18.-19. januar) og i European NeuroEndocrine Association (ENEA) 10th Meeting, München, Tyskland (12.-14. september) med posteren Change in body composition and lipids during GH replacement therapy in adult GHD patients. Effects of dose and gender.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

01.09. Androgen substitutionsbehandling. Patientforeningen Hypofysenetværkets Årsmøde, Pindstrup Centret

Bidrag i medierne:

C.B. Olsen har deltaget i EGIR-RISC Training and Information Meeting, Santa Croce in Fossabanda, Pisa, Italien (8.-10. marts).

M.K. Poulsen har gennemført en prægraduat forskeruddannelse med afhandlingen Den kombinerede effekt af Metformin, Rosiglitazon og Insulin Aspart i behandling af Type 2 diabetes mellitus (august).

P. Poulsen forsvarede sin Ph.D.-afhandling Impact of the intrauterine environment in the etiology of Type 2 diabetes mellitus and associated defects of metabolism – evidence from twin studies (30. januar). Hun har deltaget i Scandinavian Society for the Study of Diabetes (SSSD), Århus (maj) som medforfatter til foredraget Impact of two common polymorphisms in the PPAR-gamma gene on glucose tolerance and plasma insulin profiles in monozygotic and dizygotic twins. Hun har deltaget i European Association for the Study of Diabetes (EASD) Annual Meeting, Budapest, Ungarn (1.-5. september) som medforfatter til foredraget The impact of zygosity and age on 24 hours blood pressure profiles among twins.

K. Westermann har afholdt arrangement og temadag for personale med arbejde ved Dexa-skannere. Hun er medlem af en faglig udviklingsgruppe om osteoporoseforskning i fagforeningen Danske Bioanalytikere. Hun har været medarrangør af en temadag angående forskelle, fordele, ulemper og sammenlignelighed mellem forskellige skannermaskiner med deltagelse af producenter af skannere og læger.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

B. Abdallah har modtaget 25.000 kroner fra Eli Lilly til projektet The Role of dlk in human mesenchymal stem cell. B. Abrahamsen har modtaget 50.000 kroner fra Kathrine og Vigo Skovgaards Fond, Holbæk. H. Beck-Nielsen har modtaget 100.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden, 629.307 kroner fra EGIR-RISC til projektet Relationship between Insulin Sensitivity and Cardiovascular disease (RISC) og 3 x 500.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. F.N. Bennedbæk har modtaget 19.150 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond. S.J. Bonnema har modtaget 10.000 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond. T.H. Brix har modtaget 25.000 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond. K. Brixen har modtaget 7.000 kroner fra Eli Lilly. K. Brusgaard har modtaget 85.000 kroner fra Diabetesforeningen og 18.000 kroner fra Mærsk fond. V. Egsgaard har modtaget 25.000 kroner fra Ørelæge Hans Skouby's og hustru Emma Skouby's Fond, 25.000 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond, 30.000 kroner fra Direktør Jakob Madsen og hustru Olga Madsens Fond, 25.000 kroner fra Dagmar Marschalls Fond, 82.300 kroner fra Oda Pedersens Forskningslegat, 10.000 kroner fra Kong Christian den X's Fond, 5.000 kroner fra Ørelæge Ellen Mahlers og overlæge N.R. Blegvads Rejselegat, 85.000 kroner fra Civilingeniør Frode V. Nyegaard og hustrus Fond og 10.000 kroner fra Frk. Carla Cornelia Storch Møllers Legat. M. Gaster har modtaget 540.775 kroner fra Novo Nordisk Fonden, 55.000 kroner fra A.P. Møllers Fond og 214.433 kroner fra Programkomite for Innovations Postdocs (Forskningsstyrelsen) som rammebevilling (2001-2003, i alt 643.345,00 kroner). D. Glintborg har modtaget 25.000 kroner fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning ved Fyns Amt og 20.000 kroner fra KA Rohdes Fond til projektet Effekt af behandling med ppar-gamma agonist på glukosemetabolisme, insulinresistens, GH og cortisol hos kvinder med PCOS (Glintborg D, Hermann AP, Henriksen JE, Støving R, Andersen M, Hagen C). Hun har desuden modtaget 10.000 kroner fra Ingemann O. Bucks Fond/Overlægerådet til projektet Kropssammensætning, insulinkoncentration, androgener og knoglestatus hos kvinder henvist med hirsutisme, (Glintborg D, Hermann AP, Andersen M, Hagen C). C. Hagen har modtaget 155.000 kroner til støtte af Dorte Glintborgs Ph.D.-projekt Effekt af PPAR γ stimulation på glukosemetabolisme, insulinsresistens, væksthormon og cortisol hos kvinder med polycystisk ovariesyndrom fra henholdsvis Ingemann O. Bucks Fond, A. J. Andersens Fond, Fonden for Lægevidenskabelig Forskning ved Fyns Amt, Buchards Fond og K.A. Rohdes Fond. Han har modtaget 400.000 kroner fra Novo Nordisk til AGSY. D. Hansen har modtaget 25.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje til studie omkring forekomsten af cøliaki hos voksne patienter med type 1 diabetes. P.S. Hansen har modtaget 40.000 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og

Knut Mørks Fond. Hun har desuden fået tildelt et kandidatstipendium fra Fonden af 17.12.1981 af en værdi på ca. 350.000 kroner årligt. L. Hegedüs har modtaget 50.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje og 250.000 kroner fra Oxagen, Oxfordshire, England. Han har derudover fået tildelt et 3-årigt forskningslegat med henblik på halvtidsfrikøb fra sin kliniske stilling af Novo Nordisk Fonden til en værdi af 333.333 kroner årligt. J.E. Henriksen har modtaget 20.000 kroner fra Overlægerådet Legatudvalg og 20.000 kroner fra DADL til M.K. Poulsens projekt The combined effect of Metformin, Rosiglitazon and Insulin Aspart in the treatment of Type 2 diabetes mellitus. K. Højlund har modtaget 29.750 kroner fra Lægeforeningens Forskningsfond m.fl., 10.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, 25.000 kroner fra Bernard og Marie Kleins Legat til Sukkersygeforskning, 150.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden (NFK) og 55.000 kroner fra Diabetesforeningen. J.E. Jensen har modtaget 36.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme, A.P. Møllers og Hustru Christine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, 30.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje, 29.750 kroner fra Lægeforeningens Forskningsfond og 90.000 kroner fra Diabetesforeningen til sit Ph.D.-projekt Effekt af vækst- og differentieringsfaktorer på nydannelsen af β -celler fra stamceller isoleret fra porcin og human pankreas: Karakterisering af morfologi og gen-ekspression in vitro og funktion in vivo ved transplantation i diabetiske mus. M. Kassem har modtaget 29.750 kroner fra Lægeforeningens Forskningsfond, 20.000 kroner fra Direktør Jacob Madsen og Hustru Olga Madsens Fond, 50.000 kroner fra Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond, 125.000 kroner fra Novo Nordisk Forsknings Komite og 225.000 kroner fra Novo Nordisk Læge- og Naturvidenskabelige Komite til projektet Human Mesenchymal Stem Cells: Studies on mechanisms of cell differentiation and potential use in cell and gene therapy for bone loss. Han har sammen med H. Beck-Nielsen modtaget 419.688 kroner fra Karen Elise Jensens Fond til indkøb af apparatur i forbindelse med projekterne Undersøgelser af celledifferentiering og mulig anvendelse i celleterapi til knogletab og brusktab og Effekt af vækst-og differentieringsfaktorer på Nydannelsen af β -celler fra Stamceller isoleret fra Porcin og Human Pancreas. Han har sammen med J. Zimmer m.fl. modtaget 214.450 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (rammebevilling) til projektet Stem Cells: A multiorgan, Basic and Applied Research Project. N. Nissen har modtaget 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, 35.000 kroner fra Frode Nygårds Fond, 35.000 kroner fra Fyns Amts Sygehusvæsen og 4.000 kroner fra Overlæge, dr.med. Alfred Helsted og Hustru, dr.med. Eli Møllers Legat.

PUBLIKATIONER

- Abrahamsen B, Nissen N, Hermann AP, Hansen B, Bärenholdt O, Vestergaard P, Tofteng CL, Pors Nielsen S.* When should densitometry be repeated in healthy peri- and postmenopausal women? The Danish osteoporosis prevention study. *J Bone Miner Res* 2002; 17: 2061-2067.
- Abrahamsen B, Hangaard J, Horn HC, Hansen TB, Gregersen G, Hansen-Nord M, Vahl N, Junker P, Andersen M, Hagen C.* Evaluation of the Optimum Dose of Growth Hormone (GH) for Restoring Bone Mass in Adult Onset GH Deficiency: Results from Two 12-Month Randomised Studies. *Clin Endocr* 2002; 57(2): 273-281.
- Beck-Nielsen H.* Insulinresistens: Organmanifestationer og cellulære mekanismer. *Ugeskr Læger* 2002; 164.
- Beck-Nielsen H, Hother-Nielsen O, Staehr P.* Is hepatic glucose production increased, in Type 2 diabetes mellitus ? I: Davidson M, Kelley DS, red. *Current Diabetes Reports*, bd. 2, 3. udg. Pathogenesis of Type 2 diabetes mellitus. *Current Diabetes Reports* 2002; 2: 231-236.
- Bentzen J, Poulsen P, Vaag A, Beck-Nielsen H, Fenger M.* Polymorphism in apolipoprotein B codon 2488 influences plasma glucose and insulin after oral glucose load in twins. *Diabetic Medicine* 2002; 19(1): 12-18.
- Bonnema SJ.* Management of the multinodular goitre - current strategies and new approaches. Ph.D.-Thesis. Eget forlag, 2002.
- Bonnema SJ, Bennedbæk FN, Ladenson PW, Hegedüs L.* Management of the nontoxic multinodular goiter: A North American survey. *J Clin Endocrinol Metab* 2002; 87: 112-117.
- Bonnema SJ, Knudsen DU, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Bastholt L, Hegedüs L.* Does radioiodine therapy have an equal effect on substernal and cervical goiter volumes? Evaluation by magnetic resonance imaging. *Thyroid* 2002; 12: 313-317.

Bonnema SJ, Andersen PB, Knudsen DU, Hegedüs L. MR imaging of large multinodular goiters: observer agreement on volume versus observer disagreement on dimensions of the involved trachea. *AJR Am J Roentgenol* 2002; 179: 259-266.

Bonnema SJ, Bartalena L, Toft AD, Hegedüs L. Controversies in radioiodine therapy: relation to ophthalmopathy, the possible radioprotective effect of antithyroid drugs, and use in large goitres. *Eur J Endocrinol* 2002; 147: 1-11.

Brix TH, Kyvik KO, Hegedüs L. Association between birth weight and adult disorders in twins: validity of self-reported birth weight. *Twin Research* 2002; 5: 308-309.

Brix TH, Hegedüs L. Environmental factors in the pathogenesis of Graves' disease. I: Dutton JJ, Haik BG, red. *Thyroid eye disease - diagnosis and treatment.* New York: Marcell Dekker, 2002: 127-138.

Brock Jacobsen I, Wiboe L, Mogensen CB. Osteoporoseprofylakse hos patienter indlagt med hoftenære lavenergifrakturet på ortopædkirurgisk afdeling. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3541-3544.

Christesen, HBT, Brock Jacobsen B, Cuesta-Munoz A, Massa O, Hansen T, Brusgaard K, Matschinsky FM, Rusca G, Babett F. A novel activating glucokinase mutation in a family with hypoglycaemia. *Diabetes* 2002; 51(4): 1240-1246.

Djurhuus MS, Henriksen JE, Klitgaard NAH. Magnesium, sodium, and potassium content and [³H]ouabain binding capacity of skeletal muscle in relatives of patients with type 2 diabetes: effect of dexamethasone. *Metabolism* 2002; 51: 1331-1339.

Døssing H, Bennedbæk FN, Karstrup S, Hegedüs L. Benign solitary solid cold thyroid nodules: US-guided interstitial laser photocoagulation - initial experience. *Radiology* 2002; 225: 53-57.

Frystyk J, Højlund K, Rasmussen KN, Jørgensen SP, Wildner-Christensen, Ørskov H. Development and clinical evaluation of a novel immunoassay for the binary complex of insulin-like growth factor-I (IGF-I) and IGF-binding protein-1 in human serum. *J Clin Endocrinol Metab* 2002; 87: 260-266.

Gaster M, Petersen I, Højlund K, Poulsen P, Beck-Nielsen H. The diabetic phenotype is conserved in myotubes established from diabetic subjects: Evidence for primary defects in glucose transport and glycogen synthase activity. *Diabetes* 2002; 51: 921-927.

Gaster M, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. Regenerating human muscle fibers express GLUT3 protein. *Phluger archives.* *Eur J Phys* 2002; 445: 105-114.

Gaster M, Vach W, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. GLUT4 expression in the plasma membrane is related to fibre volume in human skeletal muscle fibres. *APMIS* 2002; 110: 611-9.

Grimmsmann T, Levin K, Meyer MM, Beck-Nielsen H, Klein HH. Delays in insulin signalling towards glucose disposal in human skeletal muscle. *J Endocrinology* 2002; 172: 645-651.

Hansen UD, Bonnema SJ. Gestational diabetes insipidus. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4939-40.

Hegedüs L. Er der indikation for at behandle biokemisk eutyroide, men klinisk hypothyroide individer med thyroideahormon? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 6086.

Hegedüs L, Bennedbæk FN. Management of the single thyroid nodule. I: Wass JAH, Shalet SM, red. *Oxford Textbook of Endocrinology and Diabetes* 1st edition. Oxford: Oxford University Press, 2002: 564-569.

Højlund K, Poulsen M, Staehr P, Brusgaard K, Beck-Nielsen H. Effect of insulin on protein phosphatase 2A expression in muscle in type 2 diabetes. *European Journal of Clinical Investigation* 2002; 32: 918-923.

Højlund K, Beck-Nielsen H. Nye aktører i type 2 diabetes. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 1937.

Justesen J, Stenderup K, Eriksen EF, Kassem M. Maintenance of osteoblastic and adipocytic differentiation potential with age and osteoporosis in human marrow stromal cell cultures. *Calcif Tissue Int* 2002; 71: 36.

Jørgensen HL, Madsen JS, Madsen B, Saleh MMA, Abrahamsen B, Fenger M, Lauritzen JB. Association of a common allelic polymorphism (C677T) in the methylene tetrahydrofolate reductase gene with a reduced risk of osteoporotic fractures. A case control study in Danish postmenopausal women. *Calcif Tissue Int* 2002; 71(5): 386-92.

Kveiborg M, Flyvbjerg A, Kassem M. Synergistic effects of 1,25-Dihydroxyvitamin D3 and TGF-beta1 on the production of insulin-like growth factor binding protein 3 in human bone marrow stromal cell cultures. *APMIS* 2002; 10: 410.

Linnet J, Hegedüs L, Bjerre P. Neurokirurgisk behandling af patienter med svær thyroideaassocieret oftalmopati. Transkraniel to-vægs orbitadekompression. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2505-2508.

Madsen JS, Kristensen SR, Klitgaard NA, Bladbjerg EM, Abrahamsen B, Stilgren L, Jespersen J. Effect of long-term Hormone Replacement Therapy on Plasma Homocysteine in Postmenopausal Women: A Randomized Controlled Study. *Am J Obstet Gynecol* 2002; 187(1): 33-39.

Meyer MM, Levin K, Grimmsmann T, Perwitz N, Eirich A, Beck-Nielsen H, Klein HH. Troglitazone treatment increases protein kinase B phosphorylation in skeletal muscle of normoglycemic subjects at risk for the development of type 2 diabetes. *Diabetes* 2002; 51: 691-2697.

Meyer MM, Levin K, Grimmsmann T, Beck-Nielsen H, Klein HH. Insulin signalling in skeletal muscle of subjects with or without Type II diabetes and first degree relatives of patients with the disease. *Diabetologia* 2002; 45: 813-822.

Nygaard B, Nygaard T, Court-Payen M, Jensen LI, S e-Jensen P, Nielsen KG, Fugl M, Hegedüs L. Thyroid volume measured by ultrasonography and CT. *Acta Radiol* 2002; 43: 269-274.

Pedersen PK, Sørensen JB, Jensen K, Johansen L, Levin K. Muscle fiber type distribution and nonlinear VO₂-power output relationship in cycling. *Medicine & Science in Sports & Exercise* 2002; 34: 655-661.

Poulsen P, Levin K, Beck-Nielsen H, Vaag A. Age-dependent impact of zygosity and birth weight on insulin secretion and insulin action in twins. *Diabetologia* 2002; 45: 1649-1657.

Poulsen P, Vaag A, Beck-Nielsen H. The influence and zygosity status on blood pressure and lipid profiles in twins. *Journal of Hypertension* 2002; 20: 645-9.

Rasmussen BB, Brix TH, Kyvik KO, Brøsen K. The interindividual difference in caffeine metabolism alias CYP1A2 is determined by both genetic and environmental factors. *Pharmacogenetics* 2002; 12: 473-478.

Simonsen J, Rosada C, Sernici N, Justesen J, Stenderup K, Rattan S, Jensen T, Kassem M. Telomerase expression extends lifespan and prevents senescence-associated impairment of osteoblast functions. *Nature Biotechnology* 2002; 20: 592.

Staehr P, Hother-Nielsen O, Beck-Nielsen H. Hepatic glucose production: therapeutic target in type 2 diabetes? *Diabetes Obes Metab* 2002; 4(4): 215-223.

Støving RK, Andersen M, Flyvbjerg A, Frystyk J, Hangaard J, Vinten J, Koldkjaer OG, Hagen C. Indirect evidence for decreased hypothalamic somatostatinergic tone in anorexia nervosa. *Clin Endocrinol* 2002; 56: 391-396.

Tofteng CL, Jensen JEB, Abrahamsen B, Odum L, Brot C. Two polymorphisms in the vitamin D receptor gene: Association with bone mass and 5-year change in bone mass with or without hormone replacement therapy in postmenopausal women. *J Bone Miner Res* 2002; 17(8): 1535-1544.

Vaag A, Poulsen P.  tiologi til insulinresistens og type 2 diabetes – resultater fra tvillingstudier. *Ugeskr L ger* 2002; 164: 2123-9.

Vestergaard P, Jørgensen JOL, Hagen C, Hoeck HC, Laurberg P, Rejnmark L, Brixen K, Weeke J, Andersen M, Conceicao FL, Nielsen TL, Mosekilde L. Fracture risk is increased in patients with GH deficiency or untreated prolactinomas - a case control study. *Clin Endocrinol* 2002; 56: 159-167.

Vestergaard P, Lindholm J, Jørgensen JO, Hagen C, Hoeck HC, Laurberg P, Rejnmark L, Brixen K, Kristensen LO, Feldt-Rasmussen U, Mosekilde L. Increased risk of osteoporotic fractures in patients with Cushing's syndrome. *Eur J Endocrinol* 2002; 146(1): 51-56.

Vestergaard P, Jørgensen JO, Hagen C, Hoeck HC, Laurberg P, Rejnmark L, Brixen K, Weeke J, Andersen M, Conceicao FL, Nielsen TL, Mosekilde L. Fracture risk is increased in patients with GH deficiency or untreated prolactinomas--a case-control study. *Clin Endocrinol* 2002; 56(2): 159-67.

Wiboe L, Brock Jacobsen I, Mogensen CB. Osteoporoseprofylakse i almen praksis efter indlæggelse for hoften r fraktur. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2610-3.

Medicinsk Gastroenterologi

Professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell* (instituttleder)

Klinisk lektor, cand.med. *Troels Havelund*, Ph.D.

Klinisk lektor, dr.med. *Karsten Lauritsen*

Gæsteforsker, stud.med. *Rikke Christiansen* (Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jens Kjeldsen*, Ph.D. (afdelingslæge, Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, dr.med. *Torben Knudsen*, Ph.D. (fratrådt 30. november)
Gæsteforsker, cand.med. *Annmarie Touborg Lassen*, Ph.D. (postdoc-stipendiat)
Gæsteforsker, stud.med. *Rikke S. Møller* (Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Torben Nathan* (afdelingslæge, Klinisk Kemisk afdeling, Vejle Sygehus)
Gæsteforsker, cand.med. *Helle Thiesson* (Ph.D.-studerende, Institut for Medicinsk Biologi, Fysiologi og Farmakologi, Syddansk Universitet)
Gæsteforsker, cand.med. *Benedicte Wilson* (1. reservelæge, Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Claus Aalykke*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)
Forskningssygeplejerske *Grete Eskesen* (fondslønnet)
Bioanalytiker *Birgitte Nørrelund* (fondslønnet)
Forskningssekretær *Rigmor Petersen* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31.december:

Dorte Jarbøl

Lone Klinge

Mette Wildner-Christensen

Jon Eik Zwisler

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Havelund har holdt foredrag om diagnostik af gastroøsofageal refluks sygdom ved XXXIV Nordic Meeting of Gastroenterology i Århus (29. maj-1. juni). Han er medvejleder for Ph.D.-studerende Dorte Jarbøl.

D. Jarbøl har præsenteret posteren Analysis of statistical strength in a cluster randomised trial in general practice ved WONCA European Conference i London, England (9.-13. juni) samt holdt foredrag med titlen Kan effekt af protonpumpehæmmerbehandling og Helicobacter pylori status relateres til gastrointestinale symptomer forud for behandling? ved 12. Nordiske Kongress i Allmenmedisin i Trondheim, Norge (4.-7. september).

J. Kjeldsen har deltaget i XXXIV nordiske gastroenterologmøde (29. maj-1. juni) i Århus og Falk-symposium nr. 131, Inflammatory Bowel Disease (6.-8. oktober) i Freiburg. Har holdt foredrag om biokemiske undersøgelser ved diagnostik og monitorering af inflammatoriske tarmsygdomme i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi på Frederiksberg Hospital (8. marts).

T. Knudsen har holdt foredrag med titlen Irritabel tyktarm – irriterende for hvem? ved Wyeth Academy i Kerteminde (9. april). Han har desuden holdt foredrag med titlen Colon irritable ved AstraZenecas årsmøde i Kolding (26. oktober). Han har været chairman ved sessionen frie foredrag ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs årsmøde i København (4. oktober). Han har deltaget i World Congress of Gastroenterology i Bangkok, Thailand (25.-29. februar). Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Medicinsk Selskab, Fyns Medicinsk Selskab, Dansk Gastroenterologisk Selskab, Videreuddannelsesudvalget i Dansk Gastroenterologisk Selskab, Det Regionale Videreuddannelsesudvalg i Intern Medicin, gastroenterologi og hepatologi, region syd samt af Det Videnskabelige Bedømmelsesudvalg, Lægeforeningens Forskningsfond.

A.T. Lassen har holdt foredrag med titlen Helicobacter pylori – en folkesygdom? i Infektionsmedicinsk Klub, Odense (15. april). Hun har også holdt foredrag med titlen Diagnostics of Helicobacter pylori ved Det XXXIV Nordiske Gastroenterologiske møde i Århus (31. maj) samt holdt foredrag med titlen Effekten af H. pylori eradikationsbehandling på forbruget af syrehæmmende medicin ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi i København (21. november). Hun har undervist om Dyspepsi udredning, peptisk ulcus og H. pylori ved Sundhedsstyrelsens A-kursus i intern medicin, Medicinsk Gastroenterologi i Aalborg (25. november). Desuden har hun undervist om akut medicinsk skadestue for læger fra 3.

verdenslande arrangeret af Den Almindelige Danske Lægeforening i Århus (26. november) samt i København (28. november). Hun er medvejleder for Ph.D.-studerende Jon Eik Zwisler samt stud.med. Rikke S. Møller (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse) og stud.med. Rikke Christiansen (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse).

K. Lauritsen deltog i World Congresses of Gastroenterology, Bangkok, Thailand (25.-28. februar) og i årsmødet for British Society of Gastroenterology i Birmingham, England (19. marts) med præsentation af gruppens arbejde Esomeprazole 20 mg compared with lansoprazole 15 mg for maintenance therapy in patients with healed reflux oesophagitis. Han deltog i årsmødet for International Organization for the Study of Inflammatory Bowel Diseases (IOIBD) i Salzburg, Østrig (19.-21. april) og i American Gastroenterological Associations møde Digestive Disease Week i San Francisco, USA (19.-22. maj) som led i præsentationen af gruppens arbejder Esomeprazole 20 mg compared with lansoprazole 15 mg for maintenance therapy in patients with healed erosive esophagitis; The effect of esomeprazole 40 mg on healing, reflux symptoms and quality of life in patients with reflux esophagitis. Han afholdt åbningsforelæsningsen med titlen Barretts oesophagus og var inviteret paneldeltager i symposiet Treatment of inflammatory bowel diseases ved det XXXIV nordiske gastroenterologmøde, Århus (30. maj-1. juni). Han deltog endvidere i et internationalt møde om refluks sygdom i Rom, Italien (8. juni) med en inviteret forelæsning Extending the opportunities for better clinical outcome. Han var inviteret deltager i en international workshop Symptom evaluation in reflux disease i Marrakech, Marokko (7.-8. september) og tilrettelagde, ledte symposiet Management of reflux disease og var foredragsholder med emnet Raising the bar in acid control ved 10th United European Gastroenterology Week i Geneve, Schweiz (20.-23. oktober). Han underviste ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs efteruddannelseskursus i København i emnet Behandling med antistoffer ved kronisk inflammatorisk tarmsygdom – hvilke antistoffer, hvilke patienter, hvordan og hvor? (8. januar). Han underviste om ulcusbehandling på Sundhedsstyrelsens A-kursus i klinisk farmakologi i Menstrup (13. marts, 2. oktober, 1. december) og om medikamentel behandling ved kronisk inflammatorisk tarmsygdom på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi på Sandbjerg Slot, Sønderjylland (2. maj). Han har været formand for Dansk Gastroenterologisk Selskabs videreuddannelsesudvalg, medlem af Colitis-Crohn-Foreningens lægelige råd og medforfatter af Lægemedelkataloget med afsnit om ulcusmidler; antacida; H₂-receptorantagonister; syrepumpehæmmere; sukralfat; ranitidinbismuthcitrat; prostaglandinanaloger; midler mod meteorisme; antirefluksmidler; peristaltikfremmende (prokinetiske) midler; spasmolytika med virkning på mavetarmkanalen.

T. Nathan har holdt foredrag med titlen MRCP or ERCP, a randomised trial of the initial management of patients with suspected obstructive biliary disease ved 10th United European Gastroenterology Week i Geneve, Schweiz (20.-23. oktober). Han har præsenteret posteren A model for prediction of therapy in patients referred for ERCP ved Det XXXIV Nordiske Gastroenterologiske møde i Århus (31. maj).

O.B. Schaffalitzky de Muckadell er institutleder ved Klinisk Institut og formand for Fakultetets Udvalg vedrørende Akademiske Afhandlinger. Han er medlem af Dansk Gastroenterologisk Selskabs Endoskopiudvalg, bestyrelsen for Fynsk Medicinsk Selskab samt medlem af Sønderjyllands Forskningsråd. Han er endvidere medlem af Novo Nordisk Læge- og Naturvidenskabelige Forskningsfonds bedømmelsesudvalg, medlem af bestyrelse og bedømmelsesudvalg for P. Carl Petersens Fond samt Hess Thaysens Fond. Han har endvidere været medlem af Editorial Board, Scandinavian Journal of Gastroenterology og Danish Medical Bulletin samt Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel. Han har desuden været redaktør ved Medicinsk Kompendium 16. udgave. Han har deltaget i arbejdsgrupperne vedrørende evidensbaseret medicin ved Odense Universitetshospital, Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds arbejdsgruppe vedrørende forskerstillingstruktur i sundhedsvæsenet og Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds arbejdsgruppe vedrørende udvikling af kursus for forskningsledere. Han har også været sagkyndig ved Retslægerådet. Han har i anledning af 100 års dagen for secretins opdagelse holdt foredrag med titlen Secretin i 100 år ved Dansk Selskab for Nuklearmedicin og Klinisk Fysiologis møde på Panum Instituttet (16. januar) Han har deltaget i planlægning af Køster Symposium, Herlev (12. april) vedrørende uddannelse inden for endoskopi. Han har deltaget i American Gastroenterological Associations møde

Digestive Disease Week i San Francisco, USA (17.-24. maj), hvor gruppens arbejder Changing characteristics of patients with bleeding peptic ulcer og Effect of Helicobacter pylori (Hp) screening and treatment in 20.000 inhabitants in the county of Funen Denmark – one year follow-up blev præsenteret. Han har deltaget i Det XXXIV Nordiske Gastroenterologiske møde i Århus (29. maj-1. juni), dels som chairman, dels med inviteret foredrag Medicinsk eller kirurgisk behandling af gastroøsofageal reflux. Han har deltaget i Association for Medical Education in Europe (AMEE) årlige møde i Lissabon, Portugal (28. august-1. september). Han har desuden deltaget i et disputatsbedømmelsesudvalg ved Københavns Universitet. Han har undervist om Stents i galdeveje ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs efteruddannelseskursus, Domus Medica (8. januar), i leversygdomme ved kursus i human patofysiologi, Syddansk Universitet (21. marts), arrangeret og undervist ved Ph.D.-kurser i klinisk forskning, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (5. januar, 25. september). Han har holdt introduktionsforelæsning i filosofi og videnskabsteori for medicin- og biomekanikstuderende, Syddansk Universitet (31. oktober) og deltaget i Uddannelsesafdelingens workshop vedrørende udvikling af OSCE ved Geoff Norman (6. november). Han har desuden været medlem af koordinationsgruppen for ny studieordning ved Sundhedsvidenskab, Syddansk Universitet, medlem af arbejdsgruppe til udvikling af OSCE samt formand for Videreuddannelsesudvalget for speciallægeuddannelsen i medicinsk gastroenterologi, Sydregionen. Han har tillige været arrangør, mødeleder og underviser (ulcus patofysiologi, ascites, funktionel tarmsygdom, diaré, inflammatorisk tarmsygdom) på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi på Sandbjerg Slot i Sønderjylland (29. april-2. maj) og undervist ved endoskopiudvalgets kursus i basal endoskopi, Amtsygehus i Gentofte (7.-8. marts). Han har været vejleder for Ph.D.-studerende Dorte Jarbøl, Helle Thiesson, Mette Wildner-Christensen, Jon Eik Zwisler samt stud.med. Rikke Christiansen (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse) og stud.med. Rikke S. Møller (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse).

M. Wildner-Christensen har deltaget i American Gastroenterological Associations møde Digestive Disease Week i San Francisco, USA (17.-24. maj) og præsenteret posteren Effect of Helicobacter pylori (Hp) screening and treatment in 20.000 inhabitants in the county of Funen Denmark – one year follow-up, som blev præmieret.

C. Aalykke har deltaget i Dansk Gastroenterologisk Selskab efterårsmøde i Gentofte (4. oktober). Han deltog også i 10th United European Gastroenterology Week (UEGW) i Geneve, Schweiz (21.-23. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

O.B.Schaffalitzky de Muckadell har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 139.175 kroner til skolarstipendium Rikke S. Møller, 200.000 kroner fra Land-Landsdelsudvalget, Odense Universitetshospitalet til etablering af amtsdækkende test for Helicobacter pylori samt 75.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje til et populationsbaseret studie af ulcus, oesophagitis og dyspepsi. A.T. Lassen er fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd tildelt et toårigt postdoc stipendium med start 1. marts. Budget for 2002, 424.100 kroner. L. Klinge har modtaget 40.000 kroner fra Fonden for lægevidenskabelig forskning ved Fyns Amts Sundhedsvæsen. Hun har tillige fået AstraZenecas rejselegat på 13.200 kroner.

PUBLIKATIONER

Bolling-Sternevald E, Lauritsen K, Aalykke C, Havelund T, Knudsen T, Unge P, Ekström P, Jaup B, Norrby A, Stubberød A, Melen K, Carlsson R, Jerndal P, Junghard O, Glise H. Effect of profound acid suppression in functional dyspepsia: a double-blind, randomized, placebo-controlled trial. *Scand J Gastroenterol* 2002; 37: 1395-402.

Bolling-Sternevald E, Carlsson R, Aalykke C, Wilson BVL, Junghard O, Glise H, Lauritsen K. Self-administered symptom questionnaires in patients with dyspepsia and their yield in discriminating between endoscopic diagnoses. *Dig Dis* 2002; 20: 191-8.

Bytzer P, Møller J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Treatment of non-ulcer dyspepsia: are prokinetics effective? *Scand J Gastroenterol* 2002; 37: 617-8.

Damborg F, Damborg SB, Schaffalitzky de Muckadell OB. Does intake of gastric acid pump inhibitor affect the evaluation of the Lundh test? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4070-3.

Grønæk K, Krarup HB, Ring-Larsen H, Schaffalitzky de Muckadell OB, Møller A, Schlichting P, Vyberg M. Interferon alfa-2b alone or combined with recombinant granulocytemacrophage colony-stimulating factors as treatment of chronic hepatitis C. *Scand J Gastroenterol* 2002; 37: 840-4.

Hallas J, Havelund T. Protonpumpehæmmere intravenøst – hvem skal have det? *Rationel Farmakoterapi* 2002; 6: 3-4.

Hallerback BI, Bommelaer G, Bredberg E, Campbell M, Hellblom M, Lauritsen K, Wienbeck M, Holmgren LL. Dose finding study of mosapride in functional dyspepsia: a placebo-controlled, randomised study. *Aliment Pharmacol Therap* 2002; 16: 959-67.

Henriksen JH, Schaffalitzky de Muckadell OB. Secretin – det første hormon. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 320-5.

Hillingsøe J, Kjeldsen J, Schmidt PT, Rasmussen TN, Fischer-Hansen B, Holst JJ, m.fl. Effects of topical ropivacaine on eicosanoides and neurotransmitters in the rectum of patients with distal ulcerative colitis. *Scand J Gastroenterol* 2002; 37: 325-9.

Kjeldsen J, Lauritsen K. Kronisk inflammatoriske tarmlidelser. *Månedskrift prakt lægegern* 2002; årgang 80: 1043-1057.

Lassen AT. Protonpumpehæmmere - er forbruget hensigtsmæssigt? *Lægemedelstyrelsen, Institut for Rationel Farmakoterapi, Rationel Farmakoterapi* 2002; 6.

Lassen AT, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Syrehæmmende behandling og H.pylori eradikationskure i Fyns Amt 1992-1997. Rapport til Lægemedelstyrelsen.

Prætorius J, Friis UG, Ainsworth MA, Schaffalitzky de Muckadell OB, Johansen T. The cystic fibrosis transmembrane conductance regulator is not a base transporter in isolated duodenal epithelial cells. *Acta Physiol Scand* 2002; 174: 327-36.

Schaffalitzky de Muckadell OB. Ulcus pepticum og cancer ventriculi - infektionssygdomme fremkaldt af *Helicobacter pylori*? *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5945-6.

Talley NJ, Lauritsen K. The potential role of acid suppression in functional dyspepsia: the BOND, OPERA, PILOT, and ENCORE studies. *Gut* 2002; 50: 36-41.

Threadgold J, Greenhalf W, Ellis I, Howes N, Lerch MM, Schaffalitzky de Muckadell OB m.fl. The N34S mutation of SPINK1 (PST1) is associated with a familiar pattern of idiopathic chronic pancreatitis but does not cause the disease. *Gut* 2002; 50: 675-81.

Wildner-Christensen M, Touborg Lassen A, Lindebjerg J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Diagnosis of *Helicobacter pylori* in bleeding peptic ulcer patients, evaluation of urea-based tests. *Digestion* 2002; 66: 9-13.

Nefrologi

Klinisk lektor, dr.med. *Hans Dieperink*

Klinisk lektor, dr.med. *Bente Jespersen*

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Bistrup* (Ph.D.-studerende, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Jon Kroll Bjerregaard* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Julie Bryndum* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Irene Høgsberg* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Preben Joffe* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Thomsen Nielsen* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Fritz Bangsgaard Pedersen* (postdoc)

Gæsteforsker, cand.med. *Michael Aarup* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Laborant *Kirsten Beisheim*

Laborant *Dina Støhr Dræby* (fondslønnet)

Laborant *Hannelore Lemming*

Laborant *Mette Svendsen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Claus Bistrup

Leila Makhlouf

Helle Thiesson

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Bistrup har deltaget i Joint Meeting of the Physiological Society, German and Scandinavian Physiological Societies, Tübingen, Tyskland (15.-18. marts) og 4th Japanese-European Nephrology Forum, Heidelberg, Tyskland (20.-22. juni). Han har desuden deltaget i 35th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, Philadelphia, USA (31. oktober-6. november). Han har været ad hoc censor i human patofysiologi, Biomedicin, Syddansk Universitet.

J. Kroll Bjerregaard har deltaget i 2nd International Congress of Sirolimus, Amsterdam, Holland (26.-29. juni).

J. Bryndum har deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (3.-4. maj).

H. Dieperink er vejleder for Leila Makhlof på Ph.D-projektet med titlen Mechanism of Islet Allograft Rejection: Role of T cell Subsets. Han er formand for bedømmelsesudvalget ved cand.med. Ditte Andreasens Ph.D.-afhandling Renal expression af spændingsafhængige calciumkanaler (25. oktober). Han har deltaget i bedømmelsesudvalget vedrørende en disputats fra Københavns Universitet.

I. Høgsberg har deltaget i 35th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, Philadelphia, USA (31. oktober-6. november) og 19th Scientific Meeting of the International Society of Hypertension, Prag, Tjekkiet (24.-27. juni).

B. Jespersen er vejleder for Claus Bistrup på projekt med titlen Mekanismer for salt- og vandretention ved nefrotisk syndrom hos rotter og mennesker. Hun er desuden vejleder for Helle Thiesson på projektet Renale mekanismer ved patofysiologisk saltretention.

P. Joffe har deltaget i 5th European Peritoneal Dialysis Meeting, Bruxelles, Belgien (4.-7. maj) og New Information Revealed in ESRD: A Consultant's Forum, London, England (21.-23. juni) samt 35th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, Philadelphia, USA (31. oktober-6. november). Han har endvidere holdt følgende foredrag: Renal Osteodystrophy – An Update on Pathogenesis and Management, Cairo, Ægypten (14. marts) og Work shop on Renal Osteodystrophy, Ægypten (15. marts). Han har undervist i følgende emner på specialistkursus i peritonealdialyse, Nyborg (3.-5. september): Dialysekatetre og mekaniske komplikationer, dialyseordinationer, CAPD, APD, peritonitis.

L. Makhlof har deltaget i Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes med mundtlig poster præsentation Effector Pathways of Islet Allograft Rejection in Autoimmune Versus Non-Autoimmune Recipients, Budapest, Ungarn (1.-5. september).

F. Thomsen Nielsen har deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (3.-4. maj) samt European Renal Association, Annual Meeting, København (14.-17. juli). Desuden deltaget i 35th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, Philadelphia, USA (31. oktober-6. november) og Dansk Transplantations Selskabs årsmøde, København (20. november).

M. Aarup har deltaget i Masterclass in Nephrology, Berlin, Tyskland (25.-26. januar). Han har desuden deltaget i XIVth World Congress of Cardiology, Sydney, Australien (5.-9. maj) og i årsmøde i Skandinavisk Transplantations selskab, Reykjavik, Island (22.-25. maj) samt i PD-Specialist kursus, Nyborg (3.-5. september).

PUBLIKATIONER

Abdi R, Smith RN, Makhlof L, Luster D, Auchincloss H, Sayegh J. Role of Chemokine CCR5 in Islet Allograft Rejection. Diabetes 2002; 51(8): 2489-95.

Hertel NT, Holnberg CM, Rönnholm KAR, Jacobsen BB, Ølgaard K, Meeuwisse G, Rix M, Pedersen FB. Recombinant Human Growth Hormone Treatment, Using Two Dose Regimens in

Children with chronic renal failure – A report on linear Growth and adverse effects. *Journal of Pediatric Endocrinology & Metabolism* 2002; 15: 577-588.
Joffe P. Hyperkaliæmi, *Lægemiddelkataloget* 2002.
Joffe P. Osmotisk diurese, *Lægemiddelkataloget* 2002.
Joffe P. Opløsninger til brug ved ændringer i væske- og elektrolytbalancen – med vægt på natrium og kalium, *Lægemiddelkataloget* 2002.
Kemp K, Dieperink H, Hansen A, Horn T, Johansen A, Jensen J, Kemp G, Larsen S, Lillevang S, Svendsen M, Freilow E, Kuhlmann IL, Kemp E. Immunosuppression in xenotransplantation with Wf20. *Pharmacology Toxicology* 2002; 90(6): 346-8.
Makhlouf L, Kishimoto K, Smith NR, Abdi R, Koulmanda M, Winn HJ, Auchincloss JR, Sayegh, MH. The role of Autoimmunity in Islet Allograft Destruction: MHC Class II Matching is Necessary for Autoimmune Destruction of Allogenic Islet Transplant after T Cell Costimulatory Blockade. *Diabetes* 2002; 51(11): 3202-10.

Neurokirurgi

Professor, dr.med. *Per Bjerre*
Klinisk lektor, dr.med. *Frank Gårskjær*
Klinisk lektor, cand.med. *Anders Kruse* (til 1. september)
Klinisk lektor, cand.med. *Jesper Lundberg*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Jane Skjøth-Rasmussen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P. Bjerre deltog i 54th Annual Meeting, Scandinavian Neurosurgical Society, Linköping, Sverige (30. maj-2. juni) og holdt sammen med Rene Nielsen foredraget Surgical treatment of children with a craniopharyngeoma. Outcome and complications. Han var på studiebesøg hos professor Omid Abri, Krankenhaus Hubertus, Berlin, Tyskland (29. oktober) med henblik på vurdering af moderne neuroendoskopi. Han har været formand for bedømmelsesudvalget vedrørende professoratbesættelse under Klinisk Institut på Neurologisk Afdeling. Han underviste ved A-kursus i neurokirurgi (28. januar) og ved Ph.D.-kursus i etik (27. november). Han holdt foredraget Behandling af Cushing's sygdom hos børn, 17-års erfaring, København (3. december) for endokrinologer i Roskilde og Frederiksborg Amter. Han er formand for udvalget for praktikanttjeneste, semesterudvalgsformand for 6. og 9. semester, formand for ansættelsesudvalget for neurokirurgi og medlem af Sundhedsstyrelsens Uddannelsesbedømmelsesudvalg som repræsentant for universiteterne. Han er endvidere neurokirurgisk sagkyndig for Patientklagenævnet og er inspektør for Sundhedsstyrelsen i neurokirurgi. Han har været på inspektorbesøg ved afdelingerne på Århus Kommunehospital (8. oktober) og Rigshospitalet (6. november). Han er medlem af driftsgruppen for Færdighedslaboratoriet, Odense Universitetshospital og har herunder haft ansvaret for opbygning af operationslaboratoriet.

F. Gårskjær deltog i ISAT Investigator Meeting, Barcelona, Spanien (28. februar) og i Oxford, England (21. juni). Han har endvidere undervist ved A-kursus (28. februar).

A. Kruse deltog i International Meeting on Surgical Spine Fusion with Cages, Slangenbad, Tyskland (6. marts). Han deltog i Lægeforeningens kursus i medical audit, København (april), i Nordic Comprehensive Spine Course, Stockholm, Sverige (august) og i kursus i anterior adgang til den lumbale rygsøjle, Lieberec, Tjekkiet (oktober). Han er formand for Dansk Rygkirurgisk Selskab, medlem af det rygfaglige koordineringsudvalg for Fyns Amt. Han er endvidere neurokirurgisk sagkyndig for Patientskadeankenævnet. Han har været faglig bedømmer for videnskabeligt manuskript for Ugeskrift for Læger. Han har undervist ved A-kursus i neurotraumatologi og rygsygdomme. Han har endvidere undervist ved Dansk Selskab for Intern Medicin efteruddannelseskursus i praktisk håndtering af rygsmerter.

J. Skjøth-Rasmussen deltog i Dansk Neurokirurgisk Selskabs årsmøde, Odense (9. marts) med foredraget Detektion af iskæmi ved brug af mikrodialyse. Endvidere i International CBF symposium, Snekkersten (2.-4. maj) med foredrag og poster, begge med titlen Cerebral bloodflow and metabolism measured by microdialysis does not correlate when measured in patients with a Subarachnoid Hemorrhage.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

P.Bjerre og J.Skjøth-Rasmussen modtog fra SSVF 2000 en treårig bevilling på 500.000 kroner til TAP-assistance og vareindkøb vedrørende projektet Bed-side monitorering af cerebral metabolisme og blodforsyning hos patienter med subarachnoidblødning med henblik på tidlig detektion af vasospasmer.

PUBLIKATIONER

International subarachnoid aneurism trial (ISAT) collaborative group, danske deltagere: Bjerre P, Gårskjær F, Nepper-Rasmussen J. Neurosurgical clipping versus endovascular coiling in 2143 patients with ruptured intracranial aneurisms: a randomized trial. Lancet 2002; 360: 1267-74.

Kruse A, Broholm Å, Schmidt K, Lauritzen M. Nitricoxide synthase activity in human pituitary adenomas. Acta Neurol Scand 2002; 106: 361-6.

Linnet J, Hegedüs L, Bjerre P. Neurokirurgisk behandling af patienter med svær thyreoidea-associeret oftalmopati. Ugeskr Læger 2002; 164: 2505-8.

Neurologi

Klinisk lektor, dr.med. *Mogens Laue Friis*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Kristensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Claus Madsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Søren Bak* (fra 1. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Masoud Falah*

Klinisk lærer, cand.med. *David Gaist*, Ph.D.

Klinisk lærer, cand.med. *Anne-Mette Homburg*

Klinisk lærer, cand.med. *Unni Jeppesen*, Ph.D.

Gæsteforsker, dr.med. *Søren H. Sindrup* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Marianne Juel Kjeldsen

Karim Maklouf

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor John M Pellock, Department of Neurology, Virginia Commonwealth University, Richmond, VA, USA holdt gæsteforelæsningsen Pharmacologic Treatment of Epilepsy in Children (22. august).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

S. Bak holdt foredraget Selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: a population based case-control study ved 11th European Stroke Conference, Geneve, Schweiz (29. maj-1. juni) og foredraget Risiko for apopleksia ved brug af selective serotonin reuptake hæmmere ved årsmødet i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi, København (20. november).

M. Laue Friis holdt foredraget Maternal Genes and Aetiology of Abnormalities ved Work-shop on Epilepsy and Pregnancy, Oxford, England (16.-17. september) og deltog i 56th Annual Meeting of the American Epilepsy Society, Seattle, USA (6.-11. december).

D. Gaist holdt foredragene Statins and risk of polyneuropathy: a case-control study ved årsmødet i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi, København (20. november), Surveillance of triptan use and abuse based on prescription registers ved møde i Dansk Hovedpine Selskab, København (25. november) og Risk factors for subarachnoidal hemorrhage with special emphasis on parity and age at first childbirth ved møde i Center for Epidemiologisk Grundforskning, Århus (13. december). Tildelt Diploma in Clinical Neurology efter ophold ved Institute of Neurology, University College London & National Hospital of Neurology and Neurosurgery, London, England (1. oktober 2002-31. marts 2003). Medarrangør af Akut neurologi, endags FAYL-færdighedskursus for yngre læger, København (4. september), Odense (11. september) og Århus (12. september) og Farmakoepidemiologi-kursus, København (23.-24. oktober, 5. november).

A.-M. Homburg deltog i 6. EFNS kongres i Wien, Østrig (26.-30. oktober).

M. Juel Kjeldsen deltog i 5th European Congress on Epileptology, Madrid, Spanien, (6.-11. oktober). Holdt foredraget Genetic and environmental factors in epilepsy and febrile seizures based on a twin study ved møde arrangeret Danish Epilepsy Society og Division on Epilepsy, Mayo Clinic, Rochester, København (3. oktober).

O. Kristensen deltog i 54th Annual Meeting of American Academy of Neurology, Denver, Colorado, USA (13.-20. april) og Actrims/Ectrims Meeting, Baltimore, USA (17.-23. september).

C. Madsen deltog i 54th Annual Meeting of American Academy of Neurology, Denver, Colorado, USA (13.-20. april), Actrims/Ectrims Meeting, Baltimore, USA (17.-23. september) og Skandinavisk møde om behandling af multiple sklerose, Geilo, Norge (24.-27. januar).

S.H. Sindrup præsenterede posteren Venlafaxine compared to imipramine in painful polyneuropathy ved 21st Annual Scientific Meeting of American Pain Society, Baltimore, USA (14.-17. marts), posterne Venlafaxine relieves painful polyneuropathy og Pain phenomena and their relation to small fiber function in painful neuropathy ved 25th Annual SASP (Scandinavian Association for the Study of Pain) Meeting, Aalborg (4.-7. april) og posteren Valproic acid in painful polyneuropathy ved 10th World Congress on Pain, San Diego, USA (17.-22. august). Holdt foredraget Human experimental pain models in the development of analgesic drugs ved EUFEB (European Federation for Pharmaceutical Sciences) Meeting 2002, Stockholm, Sverige (21.-23. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Marianne Juel Kjeldsen har modtaget 30.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg. Søren H. Sindrup har modtaget 25.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje.

PUBLIKATIONER

Andersen E, Berkovic S, Dulac O, Gardiner M, Jain S, Friis ML, Lindhout D, Noebels J, Ottman R, Scaramelli A, Serratosa J, Steinlein O. ILAE Genetics Commission Conference Report: Molecular Analysis of Complex Genetic Epilepsies. *Epilepsia* 2002; 43: 1262-1267.

Bak S, Gaist D, Sindrup SH, Skytthe A, Christensen K. Genetic liability in stroke. A longterm follow-up study of Danish twins. *Stroke* 2002; 33: 769-774.

Bak S, Sindrup SH, Alslev T, Kristensen O, Christensen K, Gaist D. Cessation of smoking after first-ever stroke. A follow-up study. *Stroke* 2002; 33: 2263-2269.

Bak S, Tsiropoulos I, Kjærsgaard JO, Andersen M, Møllerup E, Hallas J, García Rodríguez LA, Christensen K, Gaist D. Selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: a population based case-control study. *Stroke* 2002; 33: 1465-1473. (Ledsagende leder: *Jakovljevic D, Tuomilehto J.* Use of selective serotonin reuptake inhibitors and the risk of stroke: is there reason for concern. *Stroke* 2002; 33: 1448-9).

Finnerup NB, Johannesen IL, Sindrup SH, Bach FW, Jensen TS. Pharmacological treatment of spinal cord injury pain. I: *Yeziarski RP, Burchiel KJ, red. Spinal Cord Injury Pain: Assessment, Mechanisms and Management.* Seattle: IASP Press, 2002: 341-351.

Finnerup NB, Sindrup SH, Bach FW, Johannesen IL, Jensen TS. Lamotrigine in spinal cord injury pain: a randomised controlled clinical trial. *Pain* 2002; 96: 375-383.

Gaist D, Jeppesen U, Andersen M, Rodriguez LAG, Hallas J, Sindrup SH. Statins and risk of polyneuropathy. A case-control study. *Neurology* 2002; 58: 1333-1337. (Ledsagende leder: Donaghy M. Assessing the risk of drug-induced neurologic disorders: statins and neuropathy. *Neurology* 2002; 58: 1321-2).

Jensen TS, Sindrup SH, Bach FW. Test the classification of pain. *Pain* 2002; 96: 407-408.

Jensen TS, Sindrup SH. Opioids. A way to control central pain? (editorial). *Neurology* 2002; 58: 517-518.

Kjeldsen MJ, Kyvik KO, Friis ML, Christensen K. Genetic and environmental factors in febrile seizures: A Danish population-based twin study. *Epilepsy Res* 2002; 51: 167-177.

Pinto D, de Haan GJ, Parra J, Kasteleijn-Nolst-Treuite DG, Rudolf G, Parain D, Da Silva AM, Neubauer B, Pedersen B, Ploos van Amstel JK, Stroink H, Parmeggiani L, Piccioli M, Brinciotti B, Friis ML, Bonanni P, Covanis T, Lindhout D, Koeleman B. Genetic analysis of photoparoxysmal response. *Epilepsia* 2002; 43: 131.

Robinson R, Taske N, Heils A, Sander T, Whitehouse W, Goutières F, Aicardi J, Lehesjoki A-E, Friis ML, Kjeldsen MJ, Panayiotopoulos C, Kennedy C, Ferrie C, Rees M, Gardiner RM. Linkage analysis between childhood absence epilepsy and genes encoding GABA_A and GABA_B receptors, voltage-dependent calcium channels, and the *ECA1* region on chromosome 8q. *Epilepsy Res* 2002; 48: 169-179.

Sander T, Windemuth C, Schultz H, Saar K, Gennaro E, Bianchi A, Zara F, Bulteau C, Kaminska A, Ville D, Cieuta C, Prud'homme JF, Dulac O, Bate L, Gardiner RM, Haan GJ, Janssen GAMAJ, Witte J, Halley DJJ, Lindhout D, Wienker TF, Janz D and the European Consortium on the Genetics of Idiopathic Generalized Epilepsy: participating clinicians: Kjeldsen MJ, Friis ML. No evidence for a susceptibility locus for idiopathic generalized epilepsy on chromosome 18q21.1. *Am J Med Genet* 2002; 114: 673-678.

Sindrup SH, Jensen TS. Pharmacotherapy of trigeminal neuralgia (Invited Review). *Clin J Pain* 2002; 18: 22-27.

Sindrup SH. Antidepressants and chronic pain. I: Wilson P, Haddox D, Jensen TS, red. *Clinical pain management. Chronic pain.* London: Arnold Publishers, 2002; 239-249.

Sindrup SH, Bach FW. Antidepressants, antiepileptics and antiarrhythmics. I: Wilson P, Haddox D, Jensen TS, red. *Clinical pain management. Practical applications and procedures.* London: Arnold Publishers, 2002; 101-109.

Taske NL, Williamson MP, Makoff A, Bate L, Curtis D, Kerr M, Kjeldsen MJ, Pang KA, Sundqvist A, Friis ML, Chadwich D, Richens A, Covanis A, Santos M, Arzimanoglou A, Panayiotopoulos CP, Whitehouse WP, Rees M, Gardiner RM. Evaluation of the positional candidate gene *CHRNA7* at the juvenile myoclonic epilepsy locus (*EJM2*) on chromosome 15q13-14. *Epilepsy Res* 2002; 49: 157-172.

Windemuth C, Schultz H, Saar K, Cennaro E, Bianchi A, Zara F, Bulteau C, Kaminska A, Ville D, Cieuta C, Nabbout-Tarantino R, Prud'homme JF, Dulac O, Bate L, Gardiner RM, Lindhout D, Wienker TF, Janz D, Sander T and the European Consortium on the Genetics of Idiopathic Generalized Epilepsy: participating clinicians: Kjeldsen MJ, Friis ML. No evidence for a susceptibility locus for idiopathic generalized epilepsy on chromosome 5 in families with typical absence seizures. *Epilepsy Res* 2002; 51: 23-29.

Obstetrik og Gynækologi

Professor, dr.med. *Jes Grabow Westergaard*
 Klinisk lektor, cand.med. *Unni Mølholm Hansen* (fra 1.oktober)
 Klinisk lektor, dr.med. *Aksel P. Lange* (til 31.marts)
 Klinisk lektor, dr.med. *Ole Mogensen*
 Klinisk lektor, dr.med. *Torben Munk* (til 28.februar)
 Klinisk lektor, dr.med. *Birger Møller*
 Klinisk lektor, dr.med. *Per Emil Rasmussen*
 Klinisk lektor *Danny Svane, Ph.D.* (fra 1.august)
 Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Søgaard* (fra 1.april)
 Klinisk lektor, cand.med. *Bente Sørensen* (til 30.september)
 Klinisk lektor, cand.med. *Sten Grove Thomsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Niels Ebbesen*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Marie Holm*
Klinisk lærer, cand.med. *Torlak Stokholm Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Jochumsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lone Laursen*
Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Lund-Sørensen*
Klinisk lærer, dr.med. *Pernille Ravn*
Klinisk lærer *Jannie Dalby Salvig*, Ph.D.
Klinisk lærer, cand.med. *Randi Skov*
Gæsteforsker, cand.scient. *Karin Erb* (biolog, Fertilitetsklinikken, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.scient. *Iben Anne Hansen* (biolog, Fertilitetsklinikken Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Annette Wind Olesen

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor J.G. Grudzinkas, St. Bartholomews Hospital, London, England, Why do all important events in the female genital organs happen on the left side? (3. januar).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Erb har deltaget i XIV Nordic IVF meeting, Lillehammer, Norge (3.-6. januar), i Cook Symposium, Media in IVF, Odense (7.-8.januar), i Dansk Fertilitetsselskabs årsmøde, Svendborg (16.-17. marts), hvor hun har afholdt indlægget Landsresultater ved IVF og IUI 2001. Hun har endvidere deltaget i Medicult Symposium, Blastocyst Culture, Århus (18. april) og i Cloned Embryos in reproduction and therapy. KVL, København (27.-28. maj). Hun deltog Dansk Biologmøde, København (27. maj) samt i ESHRE, 18th Annual Meeting, Wien, Østrig (30. maj-3. juli). Hun har deltaget i EIM, European IVF Monitoring Group, Wien, Østrig (3. juli) og i NILS, Nordic IVF-Laboratory meeting og her holdt foredraget Should we talk the same language IVF definitions in Europe, Oslo, Norge (15.-16. november). Hun er endvidere referee for Journal of assisted Reproduction and Genetics.

I.A. Hansen har deltaget i ESHRE, 18th Annual Meeting of Human Reproduction and Embryology, Wien, Østrig (30. juni-3. juli). Hun deltog i 1st Nordic meeting on Preimplantation Genetic Diagnosis og her holdt foredraget, Translocations in sperm cells, Ebeltoft (12.-14.september). Hun har endvidere deltaget i Nordic IVF Laboratory Society Meeting, Oslo, Norge (15.-16. november).

C. Floridon Jensen har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Trophoblast Cell Adhesion, Invasion and Migration in Intrauterine, Tubal and Molar Pregnancies. Et studie af føtalt og maternelt væv (27. juni).

L. Laursen har deltaget i XXXIII NFOG Kongres, Umeå, Sverige (1.-4.juni), i DSOG's møde vedrørende Gynækologiske Guidelines, Hindsgavl (13.-14. september) og i 9th Biennial Meeting, (IGCS) og her sammen med Ole Mogensen præsenteret posteren Is Parametrial Removal Necessary in early stage cervical cancer? Seoul, Korea (20.-24. oktober).

O. Mogensen har deltaget i XXXIII NFOG Kongres, Umeå, Sverige (1.-4. juni). Han har desuden deltaget i 9th Biennial Meeting, (IGCS), Seoul, Korea (20.-24. oktober). Han har holdt gæsteforelæsning ved Sahlgrenska Sjukhuset, Gøteborg Universitet, Sverige med titlen Familiar ovarian cancer (6. marts).

B. Møller har været medlem af bedømmelsesudvalg på Ph.D.-afhandlingen The immunology of the cervical mucus plug forsvaret af Merete Hein ved Aarhus Universitet (21. september).

A. Wind Olesen har deltaget i XXXIII NFOG Kongres og der holdt foredraget Perinatal and maternal complications in post-term delivery, Umeå, Sverige (1-4. juni). Hun har deltaget i

2nd Nordic Conference in Epidemiology og der præsenteret poster, Århus (9.-12. juni). Hun har endvidere deltaget i XVI World Congress in Epidemiology med foredraget Prenatal risk factors of prolonged pregnancy, Montreal, Canada (19.-23. august).

P.E. Rasmussen har deltaget i XIV Nordic IVF-meeting, Lillehammer, Norge (3.-6. januar). Han deltog i Advances in Infertility treatment, Fort Lauderdale, USA (24.-26. januar) og i Fertilitet, Ferring Symposium, Kolding (1.-2. marts). Han deltog i Dansk Fertilitetsselskabs årsmøde, Svendborg (16.-17. marts). Han har endvidere deltaget i 5th Nordic Expert Meeting, Helsinki, Finland (23.-24. maj) og i ESHRE 18th Annual Meeting, Wien, Østrig (1.-3. juni). Han har deltaget i 2nd European Congress of Andrology, Malmø, Sverige (19.-22. september) og i mødet Contribution of Molecular Biological Research to Clinical Andrology, Malmø, Sverige (18. september).

S.G. Thomsen har sammen med R. Larsen, K. Titlestad K og J. Georgsen deltaget i posterpræsentationen Cesarean sectio, Is preoperative screening for red cell alloantibodies cost-effective? AABB Congress, Orlando, USA (26.-29. oktober).

J.G. Westergaard har deltaget i XXXI NFOG Kongres, Umeå, Sverige (1.-4. juni) og i Berzelius Symposium 58, Stillbirth - death in no man's land. Uppsala, Sverige (5.-6. juni). Han har endvidere deltaget i 1st International Preterm Labour Congress, Montreux, Schweiz (27.-30. juni). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg til besættelse af professorat i gynækologi og obstetrik ved Københavns Universitet. Endvidere associated editor ved Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica. Han har været gæsteforelæser ved Università Degli Studi Di Siena, Italien med titlen Gestational diabetes mellitus: Is screening and treatment worthwhile? (6. maj).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

O. Mogensen har fået 400.000 kroner fra TMK Almene Fond til Ph.D.-projekt vedrørende endometriestudier (Ph.D.-studerende Kirsten Eiskjær, Århus). A.Wind Olesen har fået 82.500 kroner fra A.J. Andersen og Hustrus Fond til videre undersøgelser vedrørende risikofaktorer ved overbåren svangerskab.

PUBLIKATIONER

Albert H, Godskesen M, Westergaard JG. Incidence of Four Syndromes of Pregnancy-Related Pelvic Joint Pain. Spine 2002; 27: 2831-34.

Christensen JT, Boldsen JL, Westergaard J. Functional ovarian cysts in premenopausal and gynecologically healthy women. Contraception 2002; 153-57.

Høgdall C, Mogensen O. The prognostic value of serum Tetranectin in early epithelial ovarian cancer. Anticancer Res 2002; 22(3): 1765.

Møller BR, Hansen UD. Månedens billede. Ugeskr Læger 2002; 164: 67.

Møller BR. Hormonel kontrception. Lægemedelinformation. Odense: Odense Universitetshospital, 2002: 216-9.

Møller BR. Hormonbehandling peri- og postmenopausal. Lægemedelinformation. Odense: Odense Universitetshospital, 2002: 220-4.

Møller BR. Anvendelse af antimykotika inden for obstetrik og gynækologi. Lægemedelinformation. Odense: Odense Universitetshospital, 2002: 225-7.

Ravn P, Neugebauer G, Christiansen C. Association between pharmacokinetics of oral ibandronate and clinical response in bone mass and bone tumours in women with postmenopausal osteoporosis. Bone 2002; 30(1): 320-4.

Ravn P. Bisphosphonates for prevention of postmenopausal osteoporosis. Dan Med Bull 2002; 49(1): 1-18. (Review)

Warnung L, Ravn P, Skouby S, Christiansen C. Measurement precision and normal range of endometrial thickness in a postmenopausal population by transvaginal ultrasound. Ultrasound Obstet Gynecol 2002; 20(5): 492-5.

Oftalmologi

Professor, dr.med. *Anne Katrin Sjølie*

Klinisk lektor, cand.med. *Kelvin Kamp Mortensen*

Klinisk lærer *Niels Lyhne*, Ph.D.

Klinisk lærer *Flemming Møller*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Tom Eggert* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Else Fredsted Gade* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kamilla Rothe Nissen*, Ph.D.

Forskningssekretær *Gerda Brutti*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Birgitte Larsen Justesen

Majbrit Lind Laursen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Eggert er bestyrelsesmedlem i Danske Øjenlægers Organisation og i Værn om Synets lokalforening Fyn, formand for vurderingsudvalget for speciallægeuddannelsen i oftalmologi i Danmark. Han deltog i Videreuddannelsen i Region Syd og Danmarks Pædagogiske Universitets kursus Vejledning og evaluering i den lægelige videreuddannelse, Tønder (maj/juni) og deltog i kurset Improving the quality of vision, København (oktober). Han deltog i XXth Congress of the European Society of Cataract and Refractive Surgeons, Nice, Frankrig (september), hvor han holdt foredraget Practice styles and preferences of Danish cataract surgeons, foredraget Wave front technology og Pharmacia Technics IOL, Øjenafdelingen, Odense Universitetshospital (oktober) og foredraget Øjensygdomme hos børn og unge, Dansk Blindesamfunds Ungdoms landsmøde, Odense (oktober) samt Wave front teknologi og supersyn på møde for optikere, Odense (november).

E.F. Gade har deltaget i Strabismus and ocular Motility Course ved Moorfields Eye Hospital, London, England (15.-17. oktober).

M.L. Laursen har præsenteret posteren Incidence of blindness, visual impairment and progression of retinopathy after introducing a screening programme for diabetic retinopathy ved 12th Meeting of the European Association of the Study of Diabetic Eye Complications, EASDEC, Udine, Italien (maj).

N. Lyhne har undervist, planlagt og udført eksamen i øjensygdomme for udenlandske læger, som søgte dansk lægeautorisation, Odense og har undervist i øjentraumer, Skadestuen, Svendborg. Han har deltaget i ESCRS Refractive Surgery Winter Symposium, Barcelona, Spanien (februar), i DOS efteruddannelseskursus om okulær onkologi (marts) og i Cornea 2002, Gatwick London, England (november). Han holdt foredrag om grøn stær ved Værn om Synets møde, Odense (april). Han var sammen med CSY Lam medforfatter til E. Goldschmidts indlæg On isometropia and anisometropia ved 9th International Conference on Myopia, Hong Kong, Kina (10.-14. november).

K. Kamp Mortensen er af Dansk Oftalmologisk Selskab udpeget som inspektør og har foretaget inspektorbesøg på Øjenafdelingen, Københavns Sygehus i Herlev (22. marts). Han holdt foredrag om aldersbetingede forandringer af nethinden på Øjendagen (11. april). Han har deltaget i Euretina Symposium New Therapeutic Strategies for Macular Diseases, Barcelona, Spanien (31. maj-1. juni) og møde omhandlende Photodynamic Therapy in Age Related Macular Degeneration, Barcelona, Spanien (13.-14. september). Han har deltaget i Retina Subspeciality Days, Orlando, USA (18.-19. oktober) og American Academy Meeting in Ophthalmology, Orlando, USA (20.-23. oktober).

F. Møller deltog med posteren Binocular quantification and characterization of microsaccades ved World Congress of Ophthalmology, Treatment and screening for diabetic retinopathy, Sydney, Australien (22. april).

K. Rothe Nissen erhvervede Ph.D.-graden med afhandlingen Synshandicap. En epidemiologisk undersøgelse (4. december).

A.K. Sjølie er medlem af bestyrelsen for Dansk Oftalmologisk Selskab og af bestyrelsen for Klinisk Institut, Syddansk Universitet. Hun er chairperson i styringskomiteen for DIRECT, et multicenterstudie. Hun har gennemgået OLAU II kursus. Hun har undervist i diabetisk retinopati ved A-kursus i oftalmologi (27. november). Hun deltog som kursusleder og underviser ved kurset Treatment and screening for diabetic retinopathy ved World Congress of Ophthalmology, Sydney, Australien (21.-25. april), hvor hun som chairperson holdt foredraget Pharmaceutical treatment of diabetic retinopathy. Clinical evidence of the role of the renin-angiotensin system in diabetic retinopathy (22. april). Hun deltog som moderator og inviteret foredragsholder med indlægget Vision loss in diabetic retinopathy, and medical options for prevention of visual loss ved Vision 2002 -The 7th International Conference on Low Vision, Gøteborg, Sverige (22. juli) og som moderator og inviteret foredragsholder ved The XXXV Nordic Congress of Ophthalmology, Tampere, Finland (25. august) holdt hun foredragene Diabetic Retinopathy – Now og Retinoprotection: New methods of altering the development and progression of retinopathy. Hun var inviteret foredragsholder med indlægget Medical treatment of diabetic retinopathy ved EASD 38th Meeting, Budapest, Ungarn (3. september) og med indlægget The retinal renin-angiotensin system: implications for therapy in diabetes ved International Symposium on Exploring the organ-protective benefits of AT1-receptor blockade, Barcelona, Spain (19.-20. oktober). Hun har holdt foredraget Diabetiske øjenforandringer og rekommendationer for øjenscreening hos børn med diabetes ved Børnediabetes-symposiet, Svendborg (25. november). Hun var bedømmer ved Søren Tang Knudsen's Ph.D.-afhandling On the mechanisms of retinopathy in type 2 diabetic patients with particular reference to diabetic maculopathy, Århus (24. juni), var formand for bedømmelsesudvalget til Lars Loumann Knudsen's disputats med titlen Ocular fluorophotometry in human subjects and in swine – with particular reference to long-term pharmacokinetics (15. november) og var hovedvejleder for Kamilla Rothe Nissens Ph.D.-afhandling Synshandicap. En epidemiologisk undersøgelse. Hun er vejleder for 2 Ph.D.-studerende.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

E.F. Gade har modtaget videreuddannelseslegat fra Dansk Oftalmologisk Selskab på 170.000 kroner til ophold på Statens Øjenklinik, specielt med henblik på uddannelse i børneoftalmologi. B.L. Justesen har til Ph.D.-projektet Øjenkomplikationer ved type-1 diabetes – et tvillingstudie modtaget 350.000 kroner fra Værn om Synet til løn samt indkøb af apparatur. M.L. Laursen har til Ph.D.-projektet Diabetiske Øjenkomplikationer; epidemiologi og indsats modtaget 60.000 kroner fra Diabetesforeningen og 170.000 kroner fra Værn om Synet til løn og aflønning af deltids forskningssekretær samt 6.000 kroner fra Santén. K. Rothe Nissen har til afregning af gæld til Statens Øjenklinik og 1 måneds løn modtaget 80.000 kroner fra et udenlandsk fond repræsenteret af advokat Jesper Berning.

PUBLIKATIONER

Chaturvedi N, Sjoelie AK, Svensson A. The DIabetic RETinopathy Candesartan Trials (DIRECT) Programme, rationale and study design. JRAAS 2002; 3(4): 255-61.

Møller F, Laursen ML, Tygesen J, Sjølie AK. Binocular quantification and characterization of microsaccades. Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol 2002; 240(9): 765-70.

Sjølie AK, Chaturvedi N. The retinal renin-angiotensin system: implications for therapy in diabetic retinopathy. J Hum Hypertens 2002; 16: 42-46.

Onkologi

Administrerende overlæge *Niels Vilstrup Holm*, Ph.D. (fra 1. oktober)

Administrerende overlæge dr.med. *Kamma Bertelsen* (til 1. oktober)

Klinisk lektor *Lars Bastholt*, Ph.D.

Klinisk lektor *Olfred Hansen*, Ph.D.

Klinisk lektor *Per Pfeiffer*, Ph.D.

Gæsteforsker *Bent Enig* (specialeansvarlig overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Stinne Glasdam* (Sygeplejeskolen Vestsjællands Amt)

Gæsteforsker *Niels Viggo Jensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Kirsten Kampmann* (projektsygeplejerske, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Mansoor Raza Mirza* (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Bertelsen var opponert på Niels Kryger-Baggesens Ph.D.-afhandling på Københavns Universitet (11. januar). Hun deltog i DSPAC's årsmøde i Århus, hvor hun fortalte om DGC – Danish Gynecology Cancer Group (15.-16. marts). Teknologirådet afholdt en høring om Universiteter og Erhvervsliv, hvor hun havde en session om Er forskningsfriheden i den medicinske forskning i fare? (29. april). Hun deltog i American Society of Clinical Oncology ASCO kongressen i Orlando, Florida, USA (18.-21. maj). Ry Højskole afholdt seminar for Klinisk/Genetisk afdeling på Århus Kommunehospital, hvor hun underviste i Ethiske aspekter ved præsymptomatiske gentests (23. august). Hun underviste i Videnskabsetik i Master i Rehabiliteringsuddannelsen 2002 (4. oktober). International Gynecologic Cancer Society IGCS afholdt kongres i Seoul i Korea, som hun deltog i (20.-24. oktober). Aventis Pharma afholdt et Satellit Symposium i Oulu, Finland, hvor hun holdt foredrag om Docetaxel in the treatment of ovarian cancer (14. november).

O. Hansen har siden 1. april 2000 været forskningsansvarlig overlæge ved Onkologisk afdeling R, Odense Universitetshospital. Han har været medlem af Forretningsudvalget i Dansk Onkologisk Lungecancer Gruppe (DOLG) under Dansk Lungecancer Gruppe (DLCG) siden 1998. Han er formand for styregruppen og formand for kvalitetssikringsgruppen for strålebehandling under Dansk Lungecancer Gruppe (DLCG). Han har siden 2000 været sagkyndig i Onkologi i Sundhedsvæsenets Patientklagenævn og er udpeget af Amtsrådsforeningen i december til at varetage formandsposten for Uddannelsesrådet for Uddannelse af Personale i Stråleterapi under Statens Institut for Strålehygiejne, Sundhedsstyrelsen.

S. Glasdam deltog i temadag Brugen af Bourdieus arbejder i forskellige fag v/Kim Esmark, Carsten Sestoft og Anders Mathiesen, Foreningen Hexis, København (27. februar) og deltog i temadag At undervisere ved MVU-institutioner, der samarbejder med Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet om forskningstilknytning, får indblik i eksempler på forskningsprojekter og uddannelsesrelaterede aktiviteter ved fakultetet som baggrund for det fremtidige samarbejde, Forum for professionsbachelorernes forskningstilknytning, Syddansk Universitet (4. juni). Hun har deltaget i Ph.D.-kursus om human- og samfundsvidenskabelig teori og metode med særligt henblik på Pierre Bourdieus forfatterskab ved professor Staf Callewaert, Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, Københavns Universitet i samarbejde med Viborg-seminariet og Viborg Sygeplejeskole, Viborg Amt, 1/16 årsværk (12. september-12. december). Hun har deltaget i temadag Øjet og kaldet ved Kari Martinsen, Kursusafdelingen, Sygeplejeskolen Vestsjællands Amt, (20. september) og i temadag At præsentere og problematisere præmisser for og væsentlige aspekter af moderne habilitering og rehabilitering, Forum for professionsbachelorernes forskningstilknytning, Syddansk Universitet (25. september). Hun har deltaget i arbejdsgruppe i relation til EU-projekt mellem Finland, Polen og Danmark om Assuring Quality of Nursing Education: The European Perspective, (september). Hun har undervist i Kvalitetsudviklingsprojekter i det moderne samfund – en diskussion af vidensformer, teori og metode, kursus for visitatorer, Efter- og videreuddannelsesafdelingen, Vestsjællands Amt (8. oktober) og deltaget i temadag Videnskab og politik v/Jan Kampmann, Staf Callewaert og Ove Kaj Pedersen, Foreningen Hexis, København, (24. oktober) samt undervist i pårørende i hospitalsregi, Palliationskursus, Efter- og videreuddannelsesafdelingen, Vestsjællands Amt, (24. oktober). Hun har deltaget som arrangør og chairman i temadag Faglig kompetenceudvikling i sygepleje, præsentation af kandidatspecialer og masterafhandlinger, Sygeplejeskolen Vestsjællands Amt (7. november). Hun har undervist i Vejledning af studerende med udgangspunkt i opgavekriterier, temadag om forberedelse af eksaminatorrollen ved intern prøve i primær sektor, Efter- og videreuddannelsesafdelingen, Vestsjællands Amt (13. november). Hun er medlem af Refereepanelet for Tidsskrift for sygeplejeforskning, Dansk Selskab for Sygeplejeforskning

(november) og har hele året været censor på sygeplejerskeuddannelsen og pædagoguddannelsen (begge bachelorniveau), censor på Kandidatuddannelse i sygepleje, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet og ligeledes undervist 6. semester sygeplejerskestuderende i forskning og videnskab inden for sygepleje og 1. semester sygeplejerskestuderende i etik i sygepleje, Sygeplejeskolen Vestsjællands Amt.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

K. Bertelsen modtog en hædersgave på 25.000 kroner fra Svend Petersens Mindefond for anerkendelse af forskning indenfor gynækologisk cancer.

PUBLIKATIONER

- Bertelsen K, Knudsen JB.* Ovariecancer – statusartikel. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 3056-3059.
- Bonnema SJ, Knudsen DU, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Bastholt L, Hededüs L.* Dose Radioiodine Therapy Have an Equal Effect on Substernal and Cervical Goiter Volumes? Evaluation by Magnetic Resonance Imaging. *Thyroid* 2002; 4: 313-317.
- Bugge M, Holm NV.* Abdominal wall defects in Denmark, 1970-89. *Paediatr Perinat Epidemiol* 2002; 16(1): 73-81.
- Glasdam S.* Kræftpatienters pårørende i den onkologiske klinik. I: Brinchmann BS, red. Bære hverandres byrder. Pårørende i sykepleien. Bergen: Fagbokforlaget, 2002: 31-48.
- Glimelius B, Ristamaki R, Kjaer M, Pfeiffer P, Skovsgaard T, Tveit KM, Linne T, Frodin JE, Boussard B, Oulid-Aissa D, Pyrhonen S.* Irinotecan combined with bolus 5-fluorouracil and folinic acid Nordic schedule as first-line therapy in advanced colorectal cancer. *Ann Oncol* 2002; 13(12): 1868-73.
- Godballe C, Jørgensen K, Hansen O, Bastholt L.* Hypopharyngeal cancer: Results of Treatment Based on Radiation Therapy and Salvage Surgery. *The Laryngoscope* 2002; 112: 834-838.
- Jakobsen A, Bertelsen K, Andersen JE, Havsteen H, Jakobsen P, Moeller KA, m.fl.* Dose-Effect of Carboplatin in Ovarian Cancer: Danish Ovarian Cancer Group Study. *Journal of Clinical Oncology, Classic Papers and Current Comments - Authors Update*; V 2002; 7: 34-41.
- Madsen SM, Mirza MR, Holm S, Hilsted KL, Kampmann K, Riis P.* Attitudes towards clinical research among participants and nonparticipants. *J Intern Med* 2002; 251(2): 156-68.
- Parmar MK, Adams M, Balestrino M, Bertelsen K, Bonazzi C, Calvert H, m.fl. on behalf of The International Collaborative Ovarian Neoplasm (ICON) Group.* Paclitaxel plus carboplatin versus standard chemotherapy with either single-agent carboplatin or cyclophosphamide, doxorubicin, and cisplatin in women with ovarian cancer: the ICON3 randomised trial. *The Lancet*; 2002; 360: 505-515.
- Pedersen L, Jensen AB, Enig B, Hansen PV, Herrstedt J, Jensen NV, Keldsen N, Palshof T.* Palliative medicine education. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 500-2.
- Schmidt H, Larsen S, Bastholt L, Fode K, Rytter C, von der Maase H.* A phase II study of outpatient subcutaneous histamine dihydrochloride, interleukin-2 and interferon- alfa in patients with metastatic melanoma. *Annals of Oncology* 2002; 13: 1919-1924.
- Skytthe A, Kyvik K, Holm NV, Vaupel JW, Christensen K.* The Danish Twin Registry: 127 birth cohorts of twins. *Twin Res* 2002; 5: 352-7.
- Stavngaard T, Eigtved AI, Mirza MR.* Picture of the month: recurrent cervix cancer, hydronephrosis, affected refunction, bladder hematoma. *Ugeskr Læger* 2002; 165: 53.
- Svendsen AJ, Holm NV, Kyvik K, Petersen PH, Junker P.* Relative importance of genetic effects in rheumatoid arthritis: historical cc study of Danish nationwide twin population. *BMJ* 2002; 324: 264-6.
- Svendsen AJ, Holm NV, Kyvik K, Petersen PH, Junker P.* Authors respond to criticism of rheumatoid arthritis twin study. *BMJ* 2002; 325: 391.
- Swerdlow AJ, De Stavola BL, Floderus B, Holm NV, Kaprio J, Verkasalo PK, Mack T.* Risk factors for breast cancer at young ages in twins: an international population-based study. *J Natl Cancer Inst* 2002; 94: 1238-46.

Ortopædkirurgi

Klinisk lektor, cand. med. *Søren Larsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Ovesen*
Klinisk lektor, cand. med. *Niels Wisbech Pedersen*
Klinisk lektor, cand.med. *Ole Skov, Ph.D.*
Klinisk lektor, dr.med. *Karsten Thomsen*
Klinisk lektor, cand.med. *Rainer Weeth* (til 31. december)
Gæsteforsker, cand.med. *Christian Færgemann* (reservelæge, Middelfart sygehus)
Gæsteforsker, cand.med. *Shirzad Houshian* (reservelæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Tune Ipsen* (overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Lars Binderup Larsen* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Morten Schultz Larsen* (overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Søren Larsen* (reservelæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Jens Lauritsen, Ph.D.* (overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand. med. *Niels Mortensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand. med. *Ole Ovesen* (overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand. med. *Niels Dieter Röck* (adm.overlæge, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Kurt Simesen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.studerende pr. 31. december

Maj Friis

Christian Færgemann (fra 15. december)

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsstipendiat Johan Lund, Institutt for Samfunnsmedisin, Oslo Universitet, Norge.
Registrering i skadestuer og forebyggelse af ulykker. Erfaringer, perspektiver og økonomi (1. november).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

K. Simesen og N. Wisbech Pedersen var kursusledere på A-kursus om børneortopædi (4.-8. februar). Ulykkes Analyse Gruppen var vært for Vejdirektoratets internationale afdeling med en delegation fra Ghana som orienteres om gruppens arbejde og forskningsprojekter (14. marts). I anledning af håndkirurgisk sektionens 25 års jubilæum har afdelingen arrangeret et håndkirurgisk symposium med følgende foredrag: N.D. Röck: Introduktion til ortopædkirurgisk afdeling O og dens funktioner, dr.med. Troels Barfred R: Historien bag det hele, T. Ipsen: Nuværende organisation; medfødte misdannelser, overlæge, dr.med. Claus Falck Larsen, Rigshospitalet: Håndrodens mysterier, H. Schrøder: Mikrokirurgi, replantation; reumatisk kirurgi, Ergoterapeut K. Markvardt: Mikrokirurgi, ergoterapi, overlæge Lis Barfred, Ph.D., Vejle sygehus: Mikrokirurgi, forskning og undervisning, sygeplejerske K. Lesley: Plejen i håndkirurgien, P. Højlund: Plexus-kirurgi, overlæge Ellen Appelquist, Slagelse sygehus: Et brugeramts erfaringer (19. april). Afdelingen var vært for EFORT Travelling Fellows med følgende foredrag: H. Schrøder: Correction osteotomies in Madelung deformities treated a.m. Ilizarov. The national replantation service at Odense University Hospital, M. Schultz Larsen: the regional trauma center service at Odense University Hospital, O. Ovesen: uncemented revision of the femoral component in THR in combination with impaction grafting, K. Thomsen: Pain and outcome in patients operated for arthritis of the hip compared to patients operated for degenerative instability in the lumbar region, a case control study, N.D. Röck og J. Lauritsen: The Accident Analysis Group, history and activities, current topics, bridging orthopaedics and prevention. (30. april-1. maj). N. Mortensen har arrangeret aftenmøde for læger i Fyns Amt med emnet achillesene og patellasentendinoser hos idrætsudøveren, Odense (6. maj). Han har i samarbejde med Dansk Idrætsmedicinsk Selskab arrangeret idrætsmedicinsk Trin 1 kursus for yngre læger og praktiserende læger, Vejle (16.-19. september). Afdelingen var vært for deltagerne i EU-hospitalskomiteens HOPE program med foredrag om ortopædkirurgisk afdeling, Ulykkes Analyse Gruppen og skadestuerregistrering (17. maj). I anledning af Ulykkes Analyse Gruppens 25 års jubilæum har afdelingen arrangeret et seminar med følgende foredrag: N.D. Röck: Ulykkes Analyse Gruppens historie, i samarbejde med J. Lauritsen: De næste 5-10 år – regionale perspektiver, formand for Færdselssikkerhedskommissionen Karsten Nonbo MF (V): Den rette diagnose, den bedste

operation – også mod færdselsuheld, L. Binderup Larsen: Sundhedsvæsenets rolle i trafikikkerhedsarbejdet med Odense som eksempel, overlæge Jan Beck Mikkelsen, Kolding sygehus: Alvorlighed som parameter, rådmænd (C) miljø- og teknikforvaltningen, Odense Kommune: Praktiske erfaringer med anvendelse af data i det kommunale trafikikkerhedsarbejde, T. Ipsen: Fyrværkeriskader, O. Ovesen: hoftenære brud, M. Schultz Larsen: Multitraumer, C. Færgemann: Vold, S. Larsen: Vagthundefunktionen, professor Kjeld Møller Pedersen, IST Sundhedsøkonomi, Syddansk Universitet, Odense: Omkostninger og forebyggelse af ulykker, - hvor er vi, hvad skal udvikles?, forskningsstipendiat Johan Lund, Institutt for Samfunnsmedisin, Oslo Universitet, Norge: Registrering i skadestuer og forebyggelse af ulykker. Erfaringer, perspektiver og økonomi, næstformand for Sygehusudvalget i Fyns Amt Gunner Lorentsen: Kvalitetssikring – behandling og forebyggelse (1. november). J. Lauritsen har arrangeret møde for amterne i Danmark med henblik på diskussion af principperne for registrering af trafiktilskadekomne i skadestuerne, herunder anvendelse af GIS (2. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Friis holdt foredraget a one-year survey of lower limb amputees in the County of Funen 2001 udarbejdet i samarbejde med Karsten Thomsen og Ole Skov ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, Aalborg (4. maj).

C. Færgemann holdt foredraget tilskadekomst ved vold mod børn 1991-2001. Børneforum ved Den sociale Højskole i Odense (30. september). Han deltog i symposium ved Statens Institut for Folkehelse med foredraget Anvendelse af skadestuerregistreringen i forbindelse med voldsforskning, København (21. november).

S. Houshian har i samarbejde med A. Holst, M.S.Larsen og T. Torfing holdt foredraget remodeling after Salter-Harris type II epiphyseal plate injury of distal radius; 2.5-15 years clinical and radiological follow-up of 85 cases ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, Aalborg (4. maj). Han var sammen med M.S.Larsen, L. Weitmeyer og L. Hansen medforfatter på foredraget two Danish trauma registers; comparison of data from Odense and Copenhagen holdt af overlæge, dr.med. Claus Falck Larsen, Rigshospitalet ved Dansk Ortopædisk selskabs møde, Aalborg (4. maj). Han deltog i 3 måneders Nordic Orthopedic Fellowship ved Royal Infirmary of Edinburgh, Skotland (1. maj–31. juli). Han deltog i EFORT Traveling Fellowship i Ungarn (5.–12. oktober).

O. Juul deltog i Dansk Ortopædisk Selskabs forårsmøde med foredraget SF-36 and Oswestry disability index in patients with osteoarthritis of the hip compared to segmental lumbar instability udarbejdet i samarbejde med F. Andersen-Randberg, M. Andersen, C. Ernst, O. Ovesen og K. Thomsen, København (5. maj).

L.B. Larsen holdt foredraget passivt sikkerhedsudstyr i biler ved videnskabeligt møde arrangeret af Automobilteknisk Selskab og Selskabet for Planlægning, Veje og Trafik i Ingeniørforeningen, København (12. marts). Han var ordstyrer og holdt foredragene Hvordan kan trafikrisikoen påvirkes? samt Hvordan skal trafikikkerhedsarbejdet foregå fremover? ved Jydsk Medicinsk Selskabs møde nr. 534, Skejby (11. april). Han er formand for Dansk Selskab for Ulykkes- og skadeforebyggelse. Han er medlem af Havarikommissionen for Vejtrafikulykker nedsat af Trafikministeriet. Han er medlem af Færdselsuheldsstatistikudvalget under Danmarks Statistik. Han er medlem af Dansk Selskab for Risikovurdering under Ingeniørforeningen i Danmark. Han er medlem af brugergruppen af Ulykkesregisteret ved Statens Institut for Folkehelse.

M.S. Larsen er formand for Dansk Tværfagligt Traumeselskab, han er medlem af bestyrelsen for ATLS Denmark Fond og instruktør på ATLS kurser, han er medlem af AO-faculty, Denmark. Han var instruktør på AO-kursus Advances in fracture treatment, Davos, Schweiz (december).

J.M. Lauritsen deltog i 6th World Conference on injury prevention and control med posteren homebased training and other interventions to prevent elderly from falling,

Montreal, Canada (12-15. maj). Han deltog i status and development seminar for EpiData as a tool in field epidemiology and public health, Ottawa, Canada (17. maj). Han deltog i mødet Ældre Sagen sætter fokus på genoptræning og motion med indlægget Fyns Amt, samarbejde om genoptræningsplaner og patientforløb, København (25. september). Han deltog i temadag om ulykkesregistrering arrangeret af Statens Institut for Folkesundhed og Sund-by Netværket med foredraget kvalitetskrav til skadestuerregistreringer med henblik på forebyggelse, København (21. november). Han er Associate Editor på Stata Journal. Han har bidraget til rapporten Registrering af trafikulykker i skadestuer udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af Amtrådsforeningen. Han er vejleder for Christian Færgemann på Ph.D.-studiet Skader forårsaget af forsættelig vold i Odense Kommune 1991-2001.

O. Ovesen deltog med foredraget Uncemented revision of the femoral component combined with impacted allografting udarbejdet i samarbejde med T. Poulsen ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, Aalborg (5. maj).

T. Poulsen deltog med foredraget Accuracy and precision of Ein Bild Roentgen Analyse (EBRA) of the femoral component migration in total hip arthroplasty udarbejdet i samarbejde med O. Ovesen, J. Lauritsen og J. Søballe i Dansk Ortopædisk Selskabs møde, København (26. oktober).

N.D. Röck er Den almindelige Danske Lægeforenings repræsentant i Rådet for Større Færdselssikkerhed. Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Ulykkes- og skadesforebyggelse. Han er medlem af bestyrelsen for ATLS Denmark Fond. Han er formand for arbejdsgruppen vedrørende svært- og multitraumatiserede patienter behandlet ved Odense Universitetshospital.

K. Simesen holdt foredraget Behandling af plexus brachiales læsioner hos børn. Han deltog i årsmøde for kommunale sundhedstjenester på Fyn med foredraget Ortopædkirurgiske problemer i børnealderen (21. oktober). Han var på studiebesøg vedrørende behandling af Duchenne-Erb's parese, London, England (13.-20. september, 4.-6. november).

O. Skov deltog sammen med R. Weeth i 1st Ilizarov Master Course, Lyon, Frankrig (september). Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Christian Færgemann.

K. Thomsen har været fagkonsulent på Gads Store Medicinske Ordbog, GEC Gads Forlag. Han er indskrevet på Masteruddannelse i Læreprocesser ved Aalborg Universitet, et deltidsstudie over 4 semestre. Han er medlem af Dansk Ortopædisk Selskabs uddannelsesudvalg, ansvarlig for A-kurser. Han har undervist ved Dansk Ortopædisk Selskabs A-kursus i columnakirurgi, spondylolistese, kirurgisk teknik ved lumbal spondylodese, thorako-lumbale frakturer, Rigshospitalet, København (29. april). Han har undervist ved ESDS Travelling Fellows Scientific Meeting i vertebroplasty, SF-36 in hip arthritis compared to degenerative lumbar instability, radiation to the orthopaedic surgeon, Odense (30. april). Han var sammen med Maj Friis og O. Skov forfatter på posterpræsentationen one-year survey of lower limb amputees in the County of Funen 2001 præsenteret ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Aalborg (2.-4. maj). Han har undervist i column-traumatologi ved postgraduat undervisning, Middelfart sygehus (12. juni). I samarbejde med stud.med. Ole Juul, Finn Andersen-Randberg, O. Ovesen og M. Andersen var han forfatter på foredraget SF-36 and oswestry disability index in patients with osteoarthritis of the hip compared to segmental lumbar instability præsenteret ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, København (25.-26. oktober) samt ved Dansk Rygkirurgisk Selskabs årsmøde, Århus (22. november). Han har undervist i Lægekredsforeningen, Sønderjyllands Amt i moderne rygkirurgi, Aabenraa (26. oktober). Han er medlem af projektstyregruppen for MTV-projekt MTV af stabiliserende rygooperationer. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Maj Friis på projektet Underekstremitetsamputationer i Fyns Amt, epidemiologisk, relation til diabetesbehandlingsplan, funktionelle og sociale prognoser samt omkostningsanalyser for hospitalsbehandling. Han har været vejleder for stud.med. Michael Callesen på prægraduat forskningsprojekt. Han er formand for bedømmelsesudvalget for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet på Ph.D.-afhandlingen ved kiropraktor Lise Hestbæk, Natural course of low back pain and early identification of high-risk populations.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Færgemann har med henblik på gennemførelse af Ph.D.-projekt modtaget 25.000 kroner fra FynsAmts Forskningspulje. Han har med samme formål modtaget 75.000 kroner fra Dagmar Marshalls Fond, 20.000 kroner fra Grethe og Sigurd Pedersens Fond samt 50.000 kroner fra Foreningen Østifterne. L.B. Larsen har modtaget et rejselegat fra Dr.med. Erik L. Nordentofts Legat i forbindelse med Ulykkes Analyse Gruppens 25 års jubilæum. J. Lauritsen har modtaget 50.000 kroner fra Vejdirektoratets trafikpulje til videreudvikling af stedfæstelse af trafikulykker i skadestuer. Han har modtaget 100.000 kroner fra Beredskabsstyrelsen til udvidet kortlægning af fyrværkeriskader. K. Thomsen har modtaget 175.000 kroner fra SAHVA-fonden til tvilling-omnibus 2002 undersøgelse i samarbejde med Det danske Tvillingregister, Syddansk Universitet af arvegangen for skoliose, Mb. Scheuermann samt idiopatisk klumpfod. Herudover har han til samme projekt, som gennemføres i samarbejde med M. Andersen, modtaget 30.706 kroner til indkøb af edb hard- og software. Til samme projekt har han desuden modtaget 25.000 kroner fra Dagmar Marshalls Fond. I samarbejde med M. Andersen har han til projekt vedrørende vertebroplastik som behandlingstilbud til osteoporotiske columnafrakturer modtaget 100.000 kroner fra Grete og Sigurd Pedersens Fond. Ulykkes Analyse Gruppen modtog i forbindelse med sit 25-års jubilæum 25.000 kroner fra Falcks Redningskorps A/S.

PUBLIKATIONER

Andersen MØ, Andersen GR, Thomsen K. Early warning might reduce the psychological strain of Boston bracing. 136 patients with adolescent idiopathic scoliosis at 3,5 years after termination of brace treatment. *J Paediatric Orthop* 2002; 11(2): 96-9.

Barsi T, Færgemann C, Larsen LB. Road traffic accidents with two-wheeled motor vehicles during a five-year period i Odense, Denmark. *Traffic Injury Prevention* 2002; 3: 283-287.

Christensen FB, Hansen ES, Lauersen M, Thomsen K, Bünger C. The long-term functional outcome of pedicle screw instrumentation as a support for posterolateral spinal fusion. *Spine* 2002; 15;27(12): 1269-77.

Færgemann C, Mikkelsen JB, Wedderkopp N, Skov O. Tilskadekomne ældre ved tasketyveri behandlet på Odense Universitetshospital 1996-2000. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 2768-71.

Færgemann C, Larsen LB. Alvorlige personskader ved færdselsuheld med indregistrerede motorkøretøjer blandt indbyggere i Odense Kommune 1990-99. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5126-30.

Houshian S, Gynning B, Schrøder H. Chronic flexion contracture of proximal interphalangeal joint treated with Compass ringe external fixator. *J Hand Surgery* 2002 (27B); 4: 356-8.

Houshian S, Larsen MS, Holm C. Missed injuries in a Level I Trauma Center. *J Trauma* 2002; 52(4): 715-9.

Houshian S, Skov O, Weeth R. Correction of congenital brachymetatarsia by gradual callus distraction. *Scand J Plast Reconstr Hand Surg* 2002; 36(6): 373-5.

Korsgaard M, Christensen FB, Thomsen K, Hansen ES, Bünger C. The influence of lumbar lordosis on spinal fusion and functional outcome after posterolateral spinal fusion with and without screw instrumentation. *J Spin Disord Tech* 2002; 15(3): 187-92.

Larsen MH, Nielsen HT, Larsen SE, Lauritsen JM. Skader ved brug af løbehjul. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5119-22.

Larsen LB. Betydningen af brug af cykelhjelm for hovedskader hos tilskadekomne 0-15 årige cyklister. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5115-9.

Larsen MS, Houshian S, Mikkelsen JB. Evaluering af multitraumatiserede patienter modtaget på traumecenter. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5130-4.

Lauritsen JM, Röck ND, Mikkelsen JB, Jørgensen T. Registrering af trafikskader på skadestuerne til vejvæsenets sortpletbekæmpelse. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5101-4.

Lauritsen JM, Kidholm K, Skov O, Nørgård L. Økonomisk dækningsgrad og gennemsnitlige omkostninger ved hospitalsbehandlet tilskadekomst. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5107-12.

Lauritsen JM, Skov O, Laursen B, Hansen TB. Ulykkesregistrering i skadestuer. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5152-3.

Röck ND, Frimodt-Møller B, Larsen CF. Ulykkesregistrering i sygehusregi. Ugeskr Læger 2002; 164: 5099.

Vad E, Worm C, Lauritsen JM, Poulsen PB, Puggaard L, Støvring H, Kragstrup J. Fysisk træning som behandling af nedsat funktionsevne hos svage, hjemmeboende 75+-årige.

Ugeskr Læger 2002; 164: 5140-4.

Ulykkes Analyse Gruppen. Ulykker 2000. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Odense: Eget forlag, 2002.

Ulykkes Analyse Gruppen. Ulykker 2001. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Odense: Eget forlag, 2002.

Oto-Rhino-Laryngologi

Klinisk lektor, cand.med *Christian Godballe*, Ph.D

Klinisk lektor, cand.med *Aksel Grøntved*

Klinisk lektor, cand.med. *Ågot Møller Grøntved*

Klinisk lektor, cand.med. *John Jakobsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Viggo Svane-Knudsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Frank Svendstrup*

Klinisk lærer, cand.odont. *Henning Lehmann Bastian*

Gæsteforsker, cand.med. *Anette Drøhse Kjeldsen*, Ph.D. (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Mette Theilgaard Kristensen* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Troels Møller* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D. studerende pr. 31. december:

John Jakobsen

Christian Faber

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

A.M. Grøntved har sammen med flere arrangeret Dansk Rhinologisk Selskabs årsmøde, symposium, Kronisk rhinosinuit Chairman (2.-3. maj). Arrangør af Dansk Otokirurgisk Selskabs årsmøde, symposium, Øregangsatresi og implantater. Chairman og paneldeltager (10.-11. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Faber har deltaget i 17th Annual Postgraduate Course in ear Surgery, Nijmegen, Holland (1.-6. april).

C. Godballe har sammen med medforfatterne K. Jørgensen, A. Krogdahl, J.B. Thomsen og J. Jakobsen deltaget med foredraget Udredning af halsen ved møde i Dansk Selskab for Hoved- og Halskologi, København (15. marts) og deltaget som medforfatter sammen med C. Grau, L.V. Johansen, H.S. Hansen, E. Andersen, L.J. Andersen, J. Hald, H. Møller, M. Overgaard, L. Bastholt, O. Greisen, G. Harbo, O. Hansen og J. Overgaard med foredraget Salvage laryngectomy and pharyngo-cutaneous fistulae after primary radiotherapy for head and neck cancer – a DAHANCA survey ved kongressen European Society of Therapeutic Radiology and Oncology (ESTRO), Prag, Tjekkiet (17.-21. september) og deltaget ved 8. årsmøde i Foreningen af Danske Hoved- og Halskirurger med foredragene Thyreoideaoperationer på øre-, næse- og halskirurgiske afdelinger i Danmark og Thyreoideacancer i Danmark. Resultater efter 5 års registrering (31. oktober-1. november).

A.M. Grøntved deltog som chairman på Snorken og søvnapnø ved Nordisk Otolaryngologisk Forenings XVIII Kongres, Stockholm, Sverige (6.-9. juni). Har holdt foredrag om Behandling af øregangsstenose (akvisit), Ossikler (auto-/allograft) og Implantationsmaterialer i mellemørekirurgi ved Dansk Otokirurgisk Selskabs årsmøde i Nyborg (10.-11. november) og

har desuden deltaget i kongres om Cochlear implant and hearing aid innovation. Cochlear vista, The University of Melbourne, Australien (11.-16. november).

J. Jakobsen har holdt foredrag om Sinuitis chronica hos patient med komplement binding defekt ved årsmøde i Dansk Rhinologisk Selskab, Nyborg (2.-3. maj). Han har deltaget i Nordisk Otolaryngologisk Forenings XVIII kongres i Stockholm, Sverige (6.-9. juni) og International course of prosthetic voice restoration after total laryngectomy i Amsterdam, Holland (12. september).

A.D. Kjeldsen har deltaget i kommunikationskursus Underviserens personlige stil ved Syddansk Universitet (8.-9. januar), deltaget i 20th International course in functional aesthetic nasal surgery i Utrecht, Holland (19.-22. marts) og har deltaget i Tindingebenskursus i Hillerød (13.-14. april), Nordisk otolaryngologisk Forenings XVIII kongres med foredraget Results of endoscopic sinus surgery for the treatment of inverted papillomas i Stockholm, Sverige (6.-9. juni), Dansk Rhinologisk Selskabs årsmøde i Nyborg (2.-3. maj), Lægedag Fyn med præsentation af otorhinolaryngologi (4. oktober), kursus i PBL, Syddansk Universitet (10. oktober), Scandinavian Laser Workshop VII i Malmø, Sverige (21.-22. november) samt undervist på A-kursus i molekylær medicin (27. november).

M. Kristensen deltog ved Nordisk otolaryngologisk Forenings XVIII kongres med foredraget Squamous cell carcinoma in the middle ear and the mastoid i Stockholm, Sverige (6.-9. juni).

T. Møller har deltaget i Rhinokirurgisk Grundkursus, Dansk Rhinologisk Selskab (27.-29. august), kursus om onkologi og smertebehandling, Yngre Otologer (7.-8. september) samt kursus om bronkmediastinoskopi, Dansk Rhinologisk Selskab (10.-11. september).

PUBLIKATIONER

Andersen PJ, Kjeldsen AD, Pedersen AT. Behandling af invert papillom med endonasal endoskopisk sinuskirurgi. Ugeskr Læger 2002; 164,37: 4283-7.

Faber CE, Hilberg O, Grymer L. Flextube reflectometry for level diagnosis in patients with obstructive sleep apnoea and snoring. Rhinology 2002; 40(3): 122-8.

Faber CE, Grymer L, Hilberg O, Norregaard O. Flextube reflectometry and pressure recordings for level diagnosis in obstructive sleep apnoea. Rhinology 2002; 40(4): 203-10.

Godballe C, Jørgensen K, Hansen O, Bastholt L. Hypopharyngeal Cancer: Results of Treatment Base don Radiation Therapy and Salvage Surgery. Laryngoscope 2002; 112: 834-8.

Jennum PJ, Norregaard FO, Harving H, Westphal IT, Grøntved AM. Søvnåpnø og andre søvnrelaterede respirationsforstyrrelser. Ugeskr Læger 2002; 164(39): 4515.

Jørgensen K, Godballe C, Hansen O, Bastholt L. Cancer of the Larynx – treatment results after primary radiotherapy with salvage surgery in a series of 1005 patients. Acta Oncologica 2002; 41: 69-76.

Krogdahl AS, Svane-Knudsen V. Intraductal papilloma of the parotid gland in a child. Histopathology 2002; 41: 883-5.

Svane-Knudsen V, Halkier-Sørensen L, Rasmussen G, Ottosen PD. Altered permeability barrier structure in cholesteatoma matrix. Eur Arch Otorhinolaryngol 2002; 259: 527-30.

Patologi

Professor, overlæge, dr.med. *Claus Fenger*

Forskningsprofessor, overlæge, dr.med. *Henrik Daa Schrøder*

Klinisk lektor *Ole Clemmensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Gitte Birk Kerndrup*

Klinisk lektor *Knud Erik Larsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Karen Ege Olsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Peter D. Ottosen*

Klinisk lektor, dr.med. *Niels Tinggaard Pedersen*

Klinisk lærer, cand.med. *Martin Bak*

Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten F. Kock*

Klinisk lærer, dr.med. *Michael Boe Møller*
Gæsteforsker, dr.med. *Berit Hølund* (overlæge, Patologisk Institut, Odense
Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Birgitte Strange Preiss

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

G. Kerndrup har arrangeret gæsteforelæsning ved Professor David Grimwade, Division of Medical & Molecular Genetics, Guy's, King's & St. Thomas' School of Medicine & Department of Haematology, University College London Hospitals, United Kingdom: The impact of molecular biology on the management of acute myeloid leukaemia (16. januar).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

O.J. Clemmensen har deltaget i Dansk Selskab for Patologi og Cytologis årsmøde i Skejby (15.-17. marts) og i 20th World Congress of Dermatology, Paris, Frankrig (1.-5. juli). Han har med indlæggene Signet ring cell carcinoma of the eye lid og Interstitial granulomatous dermatitis with cutaneous cords and arthritis deltaget i 23rd Symposium of the International Society of Dermatopathology, Berlin, Tyskland (12.-14. september) og i Postgraduate Course in Clinical Molecular Pathology, Odense (16.-17. november). Han sidder i forretningsudvalget for Dansk Melanomgruppe. Han har undervist ved A-kursus i inflammatorisk dermatopatologi for uddannelsessøgende i Dermatologi, København (31. maj) og har arrangeret og undervist ved A-kursus i dermatopatologi for uddannelsessøgende i Patologisk Anatomi og Cytologi, Hvidovre (16.-17. november). Han er medvejleder for Maria Bibi Petersen.

C. Fenger deltog med foredraget Colorectal adenoma surveillance - randomised long-term studies ved World Congress of Gastroenterology, Bangkok, Thailand (24. februar-1. marts). Var medforfatter på foredraget Assessments of oesophageal eosinophils in food allergy associated gastrooesophageal reflux disease in infants and children, Orlando, USA (juni) og på foredraget Rapid Rapid genetic screening as a predictor of diffuse-type congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy, European Society Pediatric Endocrinology (ESPE) Congress, Madrid, Spanien (25.-28. september). Deltog med foredraget Nye undersøgelser af kolorektale cancere, Lægedag Fyn, Odense (4. oktober). Deltog endvidere ved kurset Pædagogiske workshops ved AMEE-kongres, Lissabon, Portugal (29. august-1. september) og i kurserne Leverpatologi, Aalborg (4-5. maj) og Molekylærpatologi, Odense (16-17. november). Medlem af bedømmelsesudvalget for Kim Werthers Ph.D.-afhandling Detection and characterisation of disseminated carcinoma cells in patients with colorectal cancer, forsvaret ved Københavns Universitet (8. februar). Formand for bedømmelsesudvalget for John Jakobsens Ph.D.-afhandling Neoplasma malignum laryngis et pharyngis. En undersøgelse af kliniske data, udvalgte histologiske tumormarkører, tumorbyrde og prognose samt relation mellem disse faktorer. Er medvejleder for Ph.D.-studerende Morten Kobæk Larsen og Rasmus Gaardskær Nielsen og for specialestuderende Nanna Møller Sørensen, eksamineret (20. november). Han var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i eksperimentel cancerforskning ved Københavns Universitet. Er medlem af DCCG (Dansk Kolorektal Cancer Gruppe) og af Molekylærgenetisk Gruppe under udvalg vedrørende MTV-rapport for HNPCC. Er lærer ved A-kursus i pædiatri og blokleder for blok 2, underviser på blok 10 og censor i patologisk anatomi ved Københavns og Aarhus Universiteter. Er konsulent ved Gads Medicinske Ordbog.

B. Hølund har deltaget i symposiet Advancing Liquid-Based Cytology in Europe, Jerez, Spanien (8.-10. marts) med foredraget How to find funding for ThinPrep PAP test? Har deltaget i Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi's årsmøde, Neoplastiske gynækologiske sygdomme, Århus (15.-16. marts) med posterne Ejersbo D, Hølund B. Status over klassifikationer anvendt i cervixcytologi i Danmark pr. 1. september 2001. Hun har deltaget i The 11th World Congress of Cervical Pathology & Colposcopy, Barcelona, Spanien (9.-13. juni) med posteren Hølund B, Ejersbo D, Hjortebjerg A, Kock K. Preliminary Results of the ThinPrep-PAPtest used in the Screening Program in the County of Funen, Denmark. Har deltaget i The 19th IATMO Conference, Vejle (25.-29. august) med foredraget Liquid based cytology in

screening against cervical cancer. Har desuden deltaget i 2nd annual meeting of advancing Liquid based cytology in Europe, Addressing the Challenge of Glandular Disease with ThinPrep, Gøteborg, Sverige (27.-29. november).

G.B. Kerndrup er Management Committee Member for Danmark i COST Action B19 (Molecular Cytogenetics of Solid Tumours) og har deltaget i 4. Management Committee Meeting Sesembre, Portugal (14.-17. marts) og 5. Management Committee Meeting Barcelona, Spanien (12.-15. september). Hun sidder i forretningsudvalget for den landsdækkende akut myeloid leukæmi database under Dansk Hæmatologisk Selskab. Har fungeret som chairman ved 8th European Workshop Cytogenetics and Molecular Genetics of Human Solid Tumours session Molecular instability, Barcelona, Spanien (12.-15. september). Har desuden deltaget i 13th International Berlin-Frankfurt-Münster Group Meeting (2.-4. maj) og som founding member i 10th European Working Group on Myelodysplastic Syndromes in Childhood Meeting Budapest, Ungarn (5. maj). Som dansk repræsentant i Nordic Society for Paediatric Haematology Oncology Group (NOPHO) cytogenetik udvalg deltaget i årligt kvalitetssikringsmøde København (25.-26. marts). Har desuden deltaget med indlæg ved 36th Congress of the International Society of Paediatric Oncology, Porto, Portugal (18.-22. september) og Tumour Banks in Europe, Centro Nacional de Investigaciones Oncológicas, Madrid, Spanien (12.-14. december). Har holdt foredrag ved NOPHO Educational Course Haematology. Emphasizing Morphology and Benign Haematology, Ullevaal University Hospital, Oslo, Norge (25.-27. oktober). Har bidraget med foredraget Kromosomanalyse, spektral karyotypering og PCR analyse ved malignt lymfom, regionsmøde om Kræftplanen, Odense (1. oktober) og foredraget Patologiens rolle i kræftforskningen. Debatmøde – Kræftforskning i Danmark. Visioner og konkrete tiltag arrangeret af KOF-udvalget nedsat af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, København (28. oktober). Arrangeret og forelæst ved Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi postgraduat kursus Clinical Molecular Pathology Odense (16.-17. november). Har været opponert på følgende Ph.D.-afhandlinger: Line Buhl, Expression af IL-10 i mycosis fungoides belyst ved in situ undersøgelser og in vitro studier, Aarhus Universitet (4. januar), Anja Heyn Sørensen. Quantitative characteristics of cell nuclei in parathyroid adenomas. Research year thesis. Aarhus Universitet (15. februar), Xiaohui Chen Nielsen. Development of an improved Primed IN situ (PRINS) method. – an in situ point mutation detection technique, Aarhus Universitet (18. juni), Claus Lindebjerg Andersen. Differences in genetic basis of low-malignant B-lymphocyte diseases investigated by comparative genomic hybridization, Aarhus Universitet (30. august). Har fungeret som Syddansk Universitets officielle repræsentant ved Claus Marcher's Ph.D.-afhandling (20. marts).

K.F. Kock har deltaget i symposiet Stillbirth – death in no man's land, Uppsala, Sverige (5.-6. juni), var medforfatter på posteren Garne E, m.fl. Autopsy rates in stillbirths and infant deaths præsenteret på XVIII European Congress of Perinatal Medicine, Oslo, Norge (21.-23. juni). Gennemgik kurset Advanced Course in Pediatric Pathology afholdt af International Pediatric Pathology Association, Masala, Finland (14.-20. september). Hun præsenterede ved denne lejlighed posteren Mediastinal Angiomatosis. Hun er medlem af arbejdsgruppen i DGC (Dansk Gynækologisk Cancer), der udarbejder retningslinier for diagnostik og behandling af cancer i cervix, vulva og vagina. Hun er endvidere medlem af arbejdsgruppen vedrørende kvalitetsudvikling af hospitalsobduktioner nedsat af Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi.

M.B. Møller forsvarede sin doktordisputats Molecular control of the cell cycle in cancer: biologic and clinical aspects (29. november). Har deltaget i Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologis årsmøde, Neoplastiske gynækologiske sygdomme, Århus (15.-16. marts) samt i American Society of Hematology 44th Annual Meeting, Philadelphia, USA (6.-10. december).

N. Tinggaard Pedersen sidder i forretningsudvalget for Dansk Lymfomgruppe (LYFO). Han har deltaget i og bidraget med foredrag eller poster ved følgende kongresser: Årsmøder og symposier, blandt andet Dansk Hæmatologisk Selskabsårsmøde, Hindsgavl (8.-9. marts), 4th conference on Clinical and Biological Aspects of Thymic Epithelial tumours, Siena, Italien (26. maj), XIth Meeting European assoc. Haematopathology, Siena, Italien (27.-30. maj), 8th

International conference on Malignant Lymphoma, Lugano, Schweiz (12.-15. juni), CLL-symposium, København (12. september) og American Society of Haematology, 44th. annual meeting, Philadelphia, USA (6.-10. december). Regionsmøde, Odense (1. oktober), chairman, Hæmatologi 1+2. Han har undervist på tværfagligt A-kursus i hæmatologi, København (10.-13. februar), Mikroskopi 2, Hæmatologi praktiserende læger, Kolding (21. september), temadag, Maligne Lymfomer for bioanalytikere, Odense (4. november).

B.S. Preiss er Ph.D.-studerende med projektet Morfologiske, fænotypiske og genotypiske forandringer ved akut myeloid leukæmi (AML). En populationsbaseret undersøgelse. Har deltaget ved følgende møder med videnskabelige indlæg: AML Symposium, Odense (16. januar), møde i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, Odense (28. februar), årsmøde Dansk Hæmatologisk Selskab, Hindsgavl Slot (8.-9. marts), Onkologisk-Hæmatologisk Regionsmøde, Odense (1. oktober), Forskningens Dag, Odense (7. november), Åben Forskerdag, Middelfart (18. november). Hun sidder desuden i den nationale AML-MTV gruppe.

H.D. Schrøder har deltaget i Scandinavian Neuropathology Society og European Federation of Neuropathology Society, 7th European Congress of Neuropathology, Helsingfors, Finland (13.-16. juli) og 5th European Association of Neuro-Oncology Congress, Firenze, Italien (7.-10. september). Har været medlem i bedømmelsesudvalget vedrørende Ph.D.-afhandling Role of N-CAM and the ligand C3D in vivo and in vitro brain development and regeneration, Pernille Jansen og vedrørende en besættelse af adjunktstilling ved Anatomisk Institut, Aarhus Universitet. Har bidraget med foredraget Myogene stamcellekulturer i Dansk Stamcellekonsortium, Nyborg, (26. juni).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

G.B. Kerndrup har fået 197.000 kroner pr. år over en treårig periode fra Lands- og Landsdelspuljen til forskning vedrørende malignt lymfom og fra Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum 1.164.000 kroner til lymfomforskning. H.D. Schrøder er med i Dansk Stamcellekonsortium, en tværgående dansk forskergruppe, der støttes af Forskningsstyrelsen i en femårig periode med 4 mio. kroner årligt. Har modtaget 50.000 kroner fra Mads Clausens Fond og 100.000 kroner fra Muskelsvindfonden.

PUBLIKATIONER

Eyben FE von, Mizra MR, Blaabjerg O, Petersen PH, Hølund B, Madsen EL. Ovarian Germ Cell Tumors and Lactate Dehydrogenase Isoenzyme 1. *Journal of Tumor Marker Oncology* 2002; 17: 5-11.

Fenger C, Jacobsen NO. Fordøjelseskanal og peritoneum. *Klinisk Patologi*. København: FadLs Forlag, 2002: Kap. 4.

Fenger C, Melsen F, Clausen PP. Endokrine system. *Klinisk Patologi*. FadL's Forlag, 2002: Kap. 10.

Fenger C. Pathology in Odense - including surveys of gastrointestinal research and the place of pathology in the new student curriculum. *Health Scientists at Odense University*, bd 3. Odense: Faculty of Health Sciences, University of Southern Denmark, 2002.

Fenger C. Prognostic factors in anal carcinoma. *Pathology* 2002; 34: 573-578.

Gaster M, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. Regeneration human muscle fibres express GLUT3 protein. *Pflügers Arch* 2002; 445(1): 105-14.

Gaster M, Vach W, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. GLUT4 expression at the plasma membrane is related to fibre volume in human skeletal muscle fibres. *APMIS* 2002; 110(9): 611.

Gniadecki R, Bygum A, Clemmensen O, Svejgaard E, Ullman S. IgA Pemphigus: The First Two Scandinavian Cases. *Acta Derm Venereol* 2002; 82: 441-445.

Jørgensen OD, Kronborg O, Fenger C. A randomized study of screening for colorectal cancer using faecal occult blood testing: Results after 13 years and sven biennial screening rounds. *GUT* 2002; 50: 29-32.

Kang W, Nielsen O, Fenger C, Madsen J, Hansen S, Tornøe I, Eggleton P, Reid KBM, Holmskov U. The scavenger receptor, cysteine-rich domain-containing molecule gp-340 is differentially regulated in epithelial cell lines by phorbol ester. *Clin Exp Immunol* 2002; 130: 449-458.

Kobæk-Larsen M, Fenger C, Hansen K, Nissen I, Diederichsen A, Thorup I, den Bieman M, Vach W, Ritskes-Hoitinga M. Comparative Study of Histopathologic Characterization of Azoxymethane-induced Colon tumors in Three Inbred Rat Strains. *Comp Med* 2002; 52: 50-57.

Kronqvist P, Kawaguchi N, Albrechtsen R, Xu X, Schröder HD, Moghadaszadeh B, Nielsen FC, Fröhlich C, Engvall E, Wewer UM. ADAM12 alleviates the skeletal muscle pathology in mdx dystrophic mice. *Am J Pathol* 2002; 161(5): 1535-40.

Møller MB. Molecular control of the cell cycle in cancer: biologic and clinical aspects. København: Lægeforeningens Forlag, 2002.

Møller MB, Nielsen O, Pedersen NT. Frequent alteration for MDM2 and p53 in the molecular progression of recurring non-Hodgkin's lymphoma. *Histopathology* 2002; 41: 322-30.

Zbar AP, Fenger C, Efron J, Beer-Gabel M, Wexner SD. The pathology and molecular biology of anal intraepithelial neoplasia: comparisons with cervical and vulvar intraepithelial carcinoma. *Int J Colorectal Disease* 2002; 17: 203-215.

Plastikkirurgi

Klinisk lektor *Jens Ahm Sørensen*, Ph.D (orlov 1. oktober-31. december)

Klinisk lektor *Jens Lykke Sørensen*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Vivi Bakholdt* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Dorte Gad* (til 28. februar, reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Poul Harboe Jacobsen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Rikke Holmgaard Larsen* (Plastikkirurgisk afdeling Z, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Torben Møller-Christensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Pia Sjøgren* (til 30. april, 1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jørn Bo Thomsen* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Ann Udesen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jørn Bo Thomsen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

I løbet af 2002 er der etableret et tværfagligt sårcenter forankret i Plastikkirurgisk afdeling Z. Den 1. juni åbnede Universitetscenter for Sårheling med 3 senge. Den 1. september blev sengeantallet øget til 7.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

V. Bakholdt har deltaget med foredraget Melanometastase hos patienter med svær familiær disposition ved forårsmøde ved Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi. Hun har endvidere deltaget i følgende kongresser/møder: Breast cancer, Oncology and Reconstructive Surgery, Düsseldorf, Tyskland (9.-11. maj), Nordisk Plastikkirurgisk Kongres, Helsingfors, Finland (13.-15. juni), forårs- og efterårsmøde ved Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi samt forårsmøde ved Dansk Mikrokirurgisk Selskab. Hun har afholdt følgende undervisning: Mammarekonstruktion samt basal plastikkirurgi for studenter på 10. og 12. semester i Klinikbygningen, Odense Universitetshospital samt en dag i Dyrestalden med afdelingens yngre læger i basale plastikkirurgiske teknikker/lapplastik.

D. Gad har deltaget med foredraget Sentinel node hos patienter med malignt melanom - En retrospektiv opgørelse ved forårsmøde ved Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi, Vejle (31. maj).

T.M. Christensen har deltaget i Nordisk Plastikkirurgisk Kongres, Helsingfors, Finland (13.-15. juni).

P. Sjøgren har deltaget med foredraget Sentinel node hos patienter med malignt melanom - En retrospektiv opgørelse ved forårsmøde ved Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi, Vejle (31. maj).

J.A. Sørensen har holdt foredrag om Sentinel lymfeknuder ved hoved-halscancer ved professor Karsten Jørgensens afskedssymposium, Klinikbygningen, Odense Universitetshospital (1. februar). Han har deltaget med foredraget Sentinel lymfeknudebioptering af planocellulære mundhulecancer ved årsmødet i Dansk Selskab for Hoved- og halsonkologi, København (15. marts). Han har deltaget med indlæg om diagnostik og behandling af former for mundhulecancer ved forårsmødet for logopæder og konsulenter (18. april). Han har deltaget med foredraget Perforator flaps in head an neck reconstruction, Versatility of the anterolateral thigh flap ved Nordisk Plastikkirurgisk Kongres, Helsingfors, Finland (13.-15. juni). Han har afholdt følgende undervisning: Mikrokirurgi, A-kursus, Panuminstitutet, København (4.-6. september). Han har deltaget i Reconstructive and Aesthetic Breast Surgery Symposium, Rigshospitalet (20. september). Han har siden 1. februar 2001 været medlem af Kirurgisk Vurderingsudvalg. Han er endvidere medlem af bestyrelsen for Dansk Mikrokirurgisk Selskab (22. marts). Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Jørn Bo Thomsen og har været vejleder for prægraduat forskerstuderende Rikke Holmgaard Larsen, Dermal penetration of fentanyl – inter and intraindividual variations forsvaret (15. april).

J.L. Sørensen har undervist på A-kursus i sår og sårbehandling, Bispebjerg Hospital (13. marts), Årsagerne til tryksår, Skejby (16. april) og Herlev (17. april), Stadietinddeling af tryksår, profylakse og behandling, Odense Universitetshospital (7. maj), Hudens gennemblødning og dennes kontrol, Sønderborg (29. maj), Plastikkirurgiske rekonstruktionsmetoder, Sønderborg (21. august), Traumatiske, kemiske, termiske og elektriske skader, Fynske Lægedage (4. oktober), Kroniske sår, Det Tværfaglige Sårcenter, Sønderborg (10. oktober), Kroniske sår, kirurgisk og VAC-behandling, Odense Universitetshospital (20. november).

J. B. Thomsen har deltaget med foredraget Sentinel lymfeknudebioptering af mundhulecancer – "Sådan gør vi i Odense" ved årsmødet i Dansk Selskab for Hoved- og Halsonkologi, København (15. marts).

A. Udesen har deltaget ved forårsmøde i Dansk Mikrokirurgisk Selskab (22. marts).

PUBLIKATIONER

Kjøller K, Hölmich LR, Jacobsen PH, Friis S, Fryzek J, McLaughlin JK, Lipworth L, Henriksen TF, Jørgensen S, Bittemann S, Olsen JH. Epidemiological investigation of local complications after cosmetic breast implant surgery in Denmark. Ann Plast Surg 2002; 48: 229-237.

Pædiatri

Professor, dr.med. *Steffen Husby*

Forskningsprofessor, dr.med. *Søren Pedersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Niels Carlsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Susanne Halken*

Klinisk lektor, dr.med. *Arne Høst*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Illum*

Klinisk lektor, dr.med. *Bendt Brock Jacobsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Hans Peter Jacobsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Jens Kamper*

Klinisk lektor, cand.med. *Carsten Pedersen*

Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Thybo Christesen* (fra 1. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Nils Foged*

Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Hejl*

Klinisk lærer, cand.med. *Pekka Juvonen* (fra 1. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Maria Kibæk* (fra 1. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Gunner Nielsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Ehlert Nielsen* (fra 1. september)
Klinisk lærer, dr.med. *Henrik Oxhøj*
Klinisk lærer, *Peder Skov Wehner* (fra 1. september)
Gæsteforsker, cand.med. *Lone Agertoft* (børneafdelingen, Kolding Sygehus, forskningslektor ved projektet Early intervention with inhaled corticosteroids in wheezing pre-school children)
Gæsteforsker, cand.med. *Ester Garne* (børneafdelingen, Kolding Sygehus, forskningslektor, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Anne Estmann Christensen
Dorthe Hansen
Rasmus Gaardskær Nielsen
Lene Annette Norberg

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Agertoft har holdt foredrag ved 16. symposium i Pædiatrisk astma og allergi i Kolding, Langtids tidlig astma præventions (LEAP) studie: Design og metoder (1. februar) og ved Philippine Academy of Pediatric Pulmonologist's 10th Annual Convention and 5th National Meeting on Childhood Asthma. Systemisk availability (lung deponering) af lægemiddel fra to forskellige dry powder inhalers i børn med astma, Baguio, Philippinerne (april). Endvidere har hun deltaget med posterpræsentation ved European Respiratory Society Annual Meeting, Problems in assessing asthma control in children samt asthma free kids - Is it really achievable? samt Inhaled corticosteroids: The cornerstone in asthma control, Stockholm, Sverige (september) og hun har ved Xth Turkish Allergy and Clinical Immunology Congress holdt foredraget Systemic availability (lung deposition) of drug from two different dry powder inhalers in children with asthma, Adana, Tyrkiet (september), samt holdt foredrag ved American College of Allergy, Asthma and immunology advantages and disadvantages of corticosteroid therapy, San Antonio, USA, (november) og ved New Frontiers in Management of Pulmonary Diseases. Lower-leg growth in children with asthma during treatment with inhaled corticosteroids, Budapest, Ungarn (november).

N. Carlsen er medlem af NOPHOs (Nordisk Forening for Pædiatrisk Hæmatologi og Onkologi) arbejdsgrupper for Neuroblastom og for Epidemiologi og Relapsbehandling af Akut Lymfatisk Leukæmi. Han har deltaget i MDS symposium om behandling af invasive svampeinfektioner, København (5. september), i XXXIVth Meeting of the International Society of Paediatric Oncology (SIOP), Porto, Portugal (16.-20. september), Syddansk Regional møde om kræftbehandling i Odense (1. oktober) og i SIOP European Neuroblastoma Study Group (ENSG) meeting i Prag, Czekiet (8.-9. november). Han har ved Syddansk Regionalmøde om Kræft i Odense holdt foredrag om Solide svulster i barnealderen (1. oktober).

H. Thybo Christesen har deltaget i Advanced postgraduate course in intersex, hormones and gener med foredraget Peno-scrotal hypospadi and midline defects, Barnafdelingen, Karolinska Sjukhus, Sverige (5.-17. februar). Han har deltaget med foredraget Genetisk screening ved hyperinsulinæmisk hypoglykæmi ved Dansk Selskab for Medicinsk Genetik i Odense (28. februar). Ved The National Endocrinological Research Centre at the Russian Academy of Medical Sciences, Dansk-russisk pædiatrisk endokrinologiske seminar holdt han foredraget hyperinsulinaemic hypoglycaemia in Denmark. Genotypes and phenotypes, Moskva, Rusland (29. maj-1. juni) og har deltaget ved 29th ESPE-meeting med foredraget Rapid genetic screening as a predictor of diffuse-type congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy in a six- weeks old girl og med posterne Rapid genetic screening as a predictor of diffuse-type congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy in a six-weeks old girl og Severe hypospadi with associated malformations – Opitz syndrome and HOX gene mutations? Endvidere deltaget i XI Landssymposium i neonatologi i Rebild med foredraget Kongenit hyperinsulinisme, vedvarende og transitorisk og Hyperinsulinaemia in Denmark. Genotypes and phenotypes samt med posteren Det ideelle mor/barn-afsnit. Ved European Network for Research into Hyperinsulinism, 4th workshop i Fontainebleau holdt

review lecture Hyperinsulinaemia in Denmark. Genotypes and phenotypes, Frankrig (15.-16. november). Han har undervist i neonatologi ved Fysioterapeutskolen i Odense (8. marts).

E. Garne har holdt foredraget Autopsy rates in stillbirths and infant deaths ved XVIII European Congress of Perinatal Medicine i Oslo, Norge (19.-22. juni) og sammesteds præsenteret posteren Congenital hydrocephalus – prevalence and prognosis.

S. Halken har holdt foredraget Allergisk rhinitis fra et pædiatrisk perspektiv ved Videnskabeligt møde i Dansk Selskab for Allergologi, Rigshospitalet, København (2. maj) samt foredraget Børneallergi ved Videnskabeligt møde for danske ørelæger (DSOHHs Efteruddannelse), Kolding (13. september). Hun har som inviteret foredragsholder holdt foredraget Methods in allergy prevention studies: Definition of inclusion criteria, selected versus non-selected cohorts samt Prevention of Allergy, Abano Terme, Padua, Italien (8. februar). Hun har været chairman og inviteret foredragsholder med foredraget Prevention of Allergy: Interventional studies samt Cow's milk allergy ved EAACI XXI Congress. Napoli, Italien (1. juni). Hun har desuden deltaget i Pediatric Respiratory & Allergy Meeting. 1st European Joint Meeting SP-EAACI & ERS-PA, Valencia, Spanien (21-23. november). Hun har undervist på obligatorisk A-kursus i pædiatrisk allergologi og pulmonologi (21.-22. oktober). Hun er formand for Dansk Pædiatrisk Selskabs Udvalg for Pædiatrisk Allergologi og Pulmonologi. Næstformand for Dansk Selskab for Allergologi. Medlem af Sundhedsstyrelsens kontaktgruppe vedrørende spædbarnsernæring. Medlem af Statens Ernæringsråd.

D. Hansen har holdt foredraget Autoimmunity in children and adolescents with type 1 diabetes ved The Danish Scottish Meeting i Hvidøre, Danmark (8.-9. marts) og deltaget i Pediatric Endocrinology seminar med foredraget Coeliac disease in children with type 1 diabetes, Moskva, Rusland (29. maj-1. juni) og har ved det 12. Novo Nordisk Børneendokrinologiske Symposium holdt foredraget Autoimmunitet hos børn og unge med type 1 diabetes, Svendborg (24.-26. november). Hun har deltaget i 10th International Symposium on Coeliac Disease, Paris, Frankrig (2.-5. juni).

S. Husby har deltaget i Annual Meeting of ESPID, Litauen (maj) som inviteret foredragsholder med foredraget Gastrointestinal Infection and Allergy. Han har deltaget i Annual Meeting of ESPGHAN, Italien (juni) og har deltaget i International Congress of Mucosal Immunology, Florida (juni) med posterpræsentationen Heritability estimates for the constitutional levels of the collectins mannan binding lectin and lung surfactant protein D. A twin study. Han har deltaget i Nordisk kursus for ernæring af syge børn, Baastad, Sverige (november), dels som medarrangør dels som foredragsholder med foredraget Enteral ernæringsterapi hos børn. Han har arrangeret nationalt symposium i Børnegastroenterologi og Ernæring, Middelfart (november) og holdt foredraget Langvarig parenteral ernæring hos børn. Holdt foredrag ved kursus i Dansk Gastroenterologisk Selskab (november), Eosinofil gastroenteritis - fup eller fakta. Han holdt foredrag for de praktiserende læger på Fyn, Mavesmerter hos Børn (oktober) og holdt i Århus foredrag ved møde for børnelæger Gastrointestinal allergi - nye symptomer? (december). Han har været delkursusleder ved Dansk Pædiatrisk Selskabs A-kursus i ernæring, gastroenterologi og hepatologi, Odense (december). Han har været bedømmer af Vibeke Rosenfeldt Nielsens Ph.D.-afhandling Lactobacillus strains as therapeutic agents in childhood infectious and inflammatory disorders ved Københavns Universitet (september). Han har været sagkyndig vedrørende tre klinisk assistent stillinger ved Rigshospitalets forskningsudvalg (marts-maj). Han har deltaget i arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen vedrørende Behandling af galdevejsatresi. Han er medlem af censorkorpset for Landbohøjskolens uddannelse i Human Ernæring. Han er medlem af det lægelige udvalg i Colitis Crohn Foreningen. Medlem af bestyrelsen for Folkeuniversitet i Odense.

A. Høst deltog i 2nd International Roundtable Workshop: Thresholds for allergenic foods, West Palm Beach, Florida, USA (19.-21. maj). Han har deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs vårmøde arrangeret af Børneafdelingen, Herning Centralsygehus, Fjordgården Ringkøbing (24.-25. maj). Han har deltaget i The European Academy of Allergy and Clinical Immunology's Annual Meeting, Napoli, Italien (1.-5. juni) med foredraget Prevention of Food Allergy, observational and non-interventional studies samt foredraget What's new in Pediatric Asthma. Han har deltaget i Dansk Selskab for Allergologis årsmøde, Kolding Fjord (9.-10. august) med

foredraget Immunterapi hos børn. Han har deltaget som inviteret foredragsholder ved Hungarian Society of Allergy and Clinical Immunology's møde i Budapest, Ungarn (26. september) med foredraget Planning and Pitfalls of Epidemiological Investigations in Allergy. Han har deltaget i Lægedag i Vejle Amt, Billund (27. september) med undervisning om børneastma og allergensanering. Har undervist ved konferencedag om tobak for sygeplejersker og jordemødre, København (30. september) med foredrag om Rygerunger. Han har deltaget i symposium arrangeret af UCB-Institute of Allergy om Allergi i Skandinavien, København (9. oktober) med foredraget Allergi har betydning for astma. Deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs Høstmøde arrangeret af Rigshospitalet, Roskilde (25.-26. oktober). Deltaget i Pediatric Respiratory and Allergy Meeting arrangeret af Section of Pediatrics, European Academy of Allergy and Clinical Immunology og European Respiratory Society – Pediatric Assembly, Valencia, Spanien (21.-23. november) med foredraget Present Preventive Strategies (WHO). Har ved 5. årlige danske symposium i pædiatrisk gastroenterologi holdt foredraget Fødevareallergi og mavetarmkanalen, Middelfart (10. november). Han har været delkursusleder i Dansk Pædiatrisk Selskabs A-kursus i allergologi og pulmonologi, Odense (21.-24. oktober). Er medlem af Editorial Board for tidsskriftet Pediatric Allergy and Immunology, er formand for Section on Pediatrics, European Academy of Allergy and Clinical Immunology, medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs bestyrelse (formand). Er medlem af World Health Organization (WHO's) and World Allergy Organization (WAO's) arbejdsgruppe om Primary Prevention of Allergy and Asthma og formand for arbejdsgruppen om Preventive Measures.

N. Illum har undervist ved A-kursus i børneortopædi, Odense (4.-6. februar). Han har deltaget i konference om sundhedstilbud til sjældne handicapgrupper, København (2. september). Han har deltaget i konsensumøde om udredning og kontrol ved von Hippel-Lindau's sygdom, Odense (24. september). Han har deltaget i møde om bisfosfonat behandling af osteogenesis imperfecta, Odense Universitetshospital (8. oktober) Han har deltaget i kursus i PBL-undervisning, Syddansk Universitet (10. oktober) samt deltaget i møde om nordisk referenceprogram for Duchennes muskeldystrofi, Århus (16. november).

B. Brock Jacobsen har været underviser med foredraget Børn med diabetes i Danmark. Diabetesforeningen Odense, Odense Universitetshospital (9. januar). Han har undervist på møde for børneendokrinologiske sygeplejersker om Autoimmune thyreoidealidelser og kongenit hypothyreose, København (18. januar), deltaget i Novo-Nordisk IUGR symposium samt 13th Internatinal Novo-Nordisk hGH symposium, Budapest, Ungarn (11.-13. april), været mødeleder ved Pædiatrisk Endokrinologisk seminar, The National Endocrinological Research Center at the Russian Academy of Medical Sciences, Moskva, Rusland (29. maj-1. juni), arrangør Eli-Lilly. Underviser i hypothyreoidisme i barne- og ungdomsårene på Praktisk Endokrinologi/basiskursus for yngre læger, sygeplejersker, farmaceuter og bioanalytikere, Klampenborg (27. maj). Underviser i Vækst og pubertet på Årsmøde for de Kommunale Sundhedstjenester på Fyn, Amtsgården, Odense (21. august). Deltaget i 41st Annual Meeting of the European society for Paediatric Endocrinology (ESPE), Madrid, Spanien (25.-28. september). Endvidere holdt han foredraget Thyreoideastatus i føtal og neonatalperioden. Konsekvenser for udredning og behandling af kongenit hypothyreose, Dansk Selskab for Pædiatrisk Endokrinologi, København, (4. oktober). Underviser ved A-kursus i pædiatrisk endokrinologi, vækst og udvikling i calcium- og thyreoidealidelser, Rigshospitalet (22. november). Deltaget i 12. Novo Nordisk Børneendokrinologi Symposium i Svendborg (24.-26. november). Medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Børne- og Ungdomsdiabetes (DSBD) til april. Han har været sagkyndig vedrørende tre klinisk assistentstillinger ved Rigshospitalets forskningsudvalg (marts-maj). Han har været inspektør for Sundhedsstyrelsen.

J. Kamper er associeret medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs Neonatologiudvalg og formand for samme udvalgs neonatale database (NeoBaseudvalget). Han er medlem af følgegruppe til projekt om obstetrisk kvalitet i regi af Evalueringscenter for Sygehuse i Danmark og af følgegruppe til Fødeplanudvalget for Fyns Amt. Deltog i Dansk Pædiatrisk Selskabs Vårmøde i Ringkøbing (24.-25. maj) og i det årlige møde i European Society of Pediatric Research i Utrecht, Holland (4.-7. september). Han deltog i 11. landssymposium i neonatologi i Rebild (31. oktober-2. november) med poster omhandlende det ideelle mor/barn-afsnit. Han var medlem af redaktionen for tidsskriftet Om spæd- og småbørn og arrangerede kvartalsvise

møder med sundhedsplejerskerne i Fyns Amt. Han var foredragsholder ved A-kursus i neonatologi ved speciallægeuddannelsen i pædiatri i Odense (14. marts).

G. Nielsen har deltaget i Nordisk børnekardiologisk kongres (26.- 28. september) i Gøteborg, Sverige og i Dansk Pædiatrisk Selskabs vårmøde i Ringkøbing (24.-25 maj).

R. Gaardskær Nielsen har deltaget med poster samt foredraget Premature closure of the upper esophageal sphincter ved 34th Nordic Meeting of Gastroenterology, Århus (8.-16. maj). Han har deltaget i Kongressen 35th annual Meeting of ESPGHAN 2002, Sicilien, Italien (5.-8. juni) og deltaget med posteren Assessment of esophageal eosinophils in food allergy associated gastroesophageal reflux disease in infants and children ved Symposium of Mucosal Immunology, Orlando/Florida, USA (16.-20. juni). Deltaget med posteren Reproducibility of esophageal pH monitoring. United European Gastroenterology Week 2002, Geneve, Schweiz (19.-23.oktober). Modtaget Best abstract award - UEGW 2002. Deltaget med foredraget Gastroesophageal reflux og fødevareallergi ved Dansk Allergologisk Selskabs årsmøde, Middelfart (8. august). Han har deltaget i 5. årlige danske symposium i pædiatrisk gastroenterologi med foredraget Fra GALT til GERD – gastroesophageal reflux og fødevareallergi hos børn, Middelfart (10. november).

S. Pedersen har holdt foredraget Safety of inhaled corticosteroids in children ved University of Cincinnati og ved Children's Hospital, Cincinnati, Ohio, USA (januar) samt ved symposium holdt foredraget Controversial issues in the management of asthma in Children, Louisville, Kentucky, USA (januar). Endvidere har han holdt foredrag ved Respiratory Faculty Development Forum, The long and the short of inhaled corticosteroids, Miami, Florida (januar). Han har ved University of Gainesville holdt foredraget Controversial issues in the safety of inhaled corticosteroids in children with asthma, Florida, USA (januar), ved Joint Scientific Meeting of Hong Kong Thoracic Society and American College of Chest Physicians holdt foredraget Management of asthma: The importance of inhaler device, Hong Kong, Kina (januar) samt ved Symposium National speakers update og ved symposium National Pediatric Consultants Forum holdt foredraget Early intervention in persistent asthma, Orlando, USA (februar), og ved Annual Meeting of the American Academy of Asthma, Allergy and Clinical Immunology holdt foredragene Addressing the child with asthma og Effects of inhaled corticosteroids on growth og Lung deposition and pharmacokinetics of budesonide and fluticasone propionate inhaled from a dry powder inhaler, Omaha, Nebraska, USA. (marts). Han har ved University Nebraska Medical Center holdt foredragene Early intervention with inhaled corticosteroids samt How can we compare different inhaled corticosteroids? Tilsvarende holdt han foredrag ved Park Nicollett Medical Center, Minneapolis, USA (april) og ved US Ambassadors' Delegation meeting ved den amerikanske ambassade København har han holdt foredraget Safety of inhaled glucocorticosteroids in pediatric asthma. Ved Annual Meeting of the Spanish Society of Pediatric Pulmonology holdt han foredraget First-line treatment of pediatric asthma, Sevilla, Spanien (maj), og han har ved John Hopkins Asthma Center holdt foredraget How to compare the Efficacy and safety of inhaled corticosteroids, Baltimore, USA (maj). Han har ved Georgetown University Hospital holdt foredraget First-line treatment of pediatric asthma, Washington DC, USA. Ved Annual Meeting American Thoracic Society holdt han foredragene Comparing inhaled corticosteroids: Like comparing apples and oranges? samt Does an inhaled corticosteroid make a difference in early asthma treatment? Atlanta, USA (maj). Endvidere ved 5th Annual Symposium on Paediatric Respiratory Disease holdt han foredraget Early intervention in wheezing, Sheffield, England og ved Annual meeting of the European Respiratory Society Postgraduate course holdt han foredraget The effect of inhaled corticosteroids on bones in children with asthma. A paediatric pulmonologist's perspective samt The safety of mometasone propionate in children with asthma samt Long-term safety of inhaled corticosteroids in children, Stockholm, Sverige (september). Han har ved Brigham and Women's Hospital, Harvard University holdt foredraget Safety of inhaled corticosteroids - Long and short-term outcomes (Grand Rounds), Boston, USA (september) og i New Haven USA ved Pediatric Grand Rounds at Dartmouth-Hitchcock holdt foredraget Systemic effects and clinical side effects in children treated with inhaled corticosteroids (september). Han har ved St John's University Asthma Symposium holdt foredraget The effects of steroids on long-term growth, New York, USA (september), ved Wake Forest University School of Medicine Winston Salem holdt foredragene Importance of early intervention in the treatment of persistent asthma

safety of inhaled corticosteroids: Systemic effects and clinically relevant side effects og Effects of early intervention and long-term use of inhaled corticosteroids on asthma control: Efficacy and safety samt The natural history of pediatric asthma, long-term outcomes, North Carolina, USA (oktober) samt ved Annual Meeting of Chinese Respiratory Society holdt foredraget Early intervention with inhaled corticosteroids. Results of the START trial and its impact upon the GINA guidelines (november). Ved Annual Meeting of the American College of Allergy, Asthma and Immunology, San Antonio, USA har han holdt foredraget Update on the safety of inhaled corticosteroids In the treatment of asthma samt Effects of long-term low-dose Budesonide on asthma control and pulmonary function in mild persistent asthma: Efficacy and safety results from the START trial. Ved The Cleveland Clinic og ved Children's Hospital Medical Center of Akron holdt han foredraget Grand Rounds: Treatment of asthma in Children: An International Perspective, Cleveland, USA (november) og ved symposiet New Frontiers in the Management of Pulmonary Diseases, holdt han foredraget Is an early intervention justifiable from a safety perspective? Budapest, Ungarn (november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

R. Gaardskær Nielsen har modtaget 195.000 kroner fra Toyota fonden. S. Halken har som projektleder modtaget 775.427 kroner til multicenterprojekter delvist finansieret af Forskningsprogrammet til styrkelse af regionalt samarbejde om medicinsk sundhedsforskning fra Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum samt fra de syddanske amter. D. Hansen har til studie omkring forekomsten af cøliaki hos voksne patienter med type 1 diabetes modtaget 25.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje.

PUBLIKATIONER

Agger KE, Schrøder H, Rosthøj S, Carlsen N, Schmiegelow K. Trimethoprim-sulfamethoxazole som antibakteriel profylakse under induktionsbehandling af børn med akut lymfatisk leukæmi. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 488-92.

Bache A, Garne E. Medfødte hjertesygdomme i Fyns Amt. *Ugeskr Læger* 2002; 164(4): 69-72.

Bindslev-Jensen C, Høst A. Peanut allergi. *Ugeskr Læger* 2002; 164 (35): 4083.

Borgström L, Bisgaard H, O'Callaghan C, Pedersen S. Dry Powder Inhalers. I; Bisgaard H, O'Callaghan C, Smaldone GS. Drug Delivery to the Lung. *Lung Biology in Health and Disease* 2002; 168: 421-448.

Christesen HT, Jacobsen BB, Odill S, Buettger C, Cuesta-Munoz A, Hansen T, Brusgaard K, Massa O, Magnuson MA, Shiota C, Matschinsky FM, Barbetti F. The second activating glucokinase mutation (A456V). Implications for glucose homeostasis and diabetes therapy. *Diabetes* 2002; 51:1240-6.

Christensen AE, Qvist N, Husby S. Prolonged parenteral nutrition after neonatal gastrointestinal surgery. A Danish experience. *Dan Med Bull* 2002; 49(3): 244-7.

Garne E, Rasmussen L, Husby S. Gastrointestinal malformations in Funen County, Denmark. Incidence and clinical course. *Eur J Pediatr Surgery* 2002; 12: 101-106.

Hertel NT, Holmberg C, Rönholm KAR, Jacobsen BB, Ølgaard C, Meeuwisse GW, Rix M, Petersen DB. Recombinant human growth hormone treatment using two dose regimens in children with chronic renal failure – A report on linear growth and adverse effect. *J Pediatr Endocrinol Metab* 2002; 15: 577-8.

Husby S, Herskind AM, Jensenius JC, Holmskov U. Heritability estimates for the constitutional levels of the collectins mannan-binding lectin and lung surfactant protein D. A study of unselected like-sexed mono- and dizygotic twins at the age of 6-9 years. *Immunology* 2002; 106(3): 389-94

Høst A, Halken S. Changing patterns of paediatric food allergy with age. *Eur Respir Mon* 2002; 19: 131-155.

Høst A, Halken S. Can we apply clinical studies to real life? Evidence-based recommendations from studies on development of allergic diseases and allergy prevention. *Allergy* 2002; 57(5): 389-97.

Høst A. Frequency of cow's milk allergy in childhood. *Ann Allergy Asthma Immunol* 2002; 89(6, suppl. 1): 33.

Jacobsen BB. Ud over at redigere også skrevet følgende kapitler i Håndbog for børn og unge med diabetes: På vej til at blive voksen. Pubertet og diabetes. Graviditet og diabetes. Sygdomme som også kan ledsage type 1 diabetes.

Jacobsen BB, Nielsen G, Sand B, Grinsted P. Nydiagnosticeret diabetes mellitus hos børn kræver altid akut indlæggelse. *Fynske Læger* 2002; marts.

Klug Albertsen B, Schrøder H, Jakobsen P, m.fl. Antibody formation during intravenous and intramuscular therapy with *Erwinia asparaginase*. *Med Pediatr Oncol* 2002; 38: 310-16.

Klug Albertsen B, Schmiegelow K, Schrøder H, Carlsen NT, m.fl. Anti-*Erwinia asparaginase* antibodies during treatment of childhood acute lymphoblastic leukemia and their relation to outcome. A case-control study. *Cancer Chemother Pharmacol* 2002; 50: 117-120.

Lendal U, Frederiksen IY, Jacobsen BB, Gejl M, Rasmussen A, red. Håndbog for børn og unge med diabetes. Odense: Diabetesforeningen, 2002.

Møller C, Dreborg S, Ferdousi HA, Halken S, Høst A, Jacobsen L, Koivikko A, Koller DY, Niggemann B, Borberg LA, Urbanek R, Valovirta E, Wahn U. Pollen immunotherapy reduces the development of asthma in children with seasonal rhinoconjunctivitis (the PAT-study). *J Allergy Clin Immunology* 2002; 109(2): 251-6.

Nielsen Gunner. Test din viden – hvordan kan diagnosen diabetes mellitus stilles? (korrespondence). *Ugeskr Læger* 2002; 2631.

Pedersen S. Childhood Asthma and Growth. I; Schleimer R, O'Byrne P, Szeffler S, Brattsand R. Inhaled Steroids and Asthma, Optimizing Effects in the Airways. *Lung Biology in Health and Disease* 2002; 163: 353-387.

Pedersen S, Warner J, Wahn U, Staab D, Scheinmann P, Van Essen-Zandvliet E, Szeffler S. Growth, systemic safety, and efficacy during one year of treatment with different beclomethasone dipropionate formulations: an open-label, randomised comparison of extrafine and conventional aerosols in children with asthma. *Pediatrics* 2002; 109 (6): e92.

Pedersen S. Long-term Outcomes in Paediatric Asthma. *Allergy* 2002; 57(suppl. 74): 58-74.

Szeffler S, Warner J, Staab D, Wahn U, Scheinmann P, EM van Essen-Zandvliet E, Pedersen S, Hannon S. Switching from conventional to extrafine aerosol beclomethasone dipropionate therapy in children: a six-month, open-label, randomized trial. *Journal of Allergy & Clinical Immunology* 2002; 110: 45-50.

Pedersen S, Bisgaard H. Clinical pharmacology and therapeutics. I: Silverman M, red. Childhood asthma and other wheezing disorders. London: Arnold Publishers, 2002; 247-289.

Pedersen S, O'Callaghan C. Aerosols and other devices. I: Silverman M, red. Childhood asthma and other wheezing disorders. London: Arnold Publishers, 2002; 290-306.

Pedersen S. Asthma in Children. *Lægemiddelkataloget* 2002: 441-445.

Stempel DA, Pedersen S, Blaiss MS. Inhaled Corticosteroids and Growth. How big a dose of caution? *Contemporary Pediatrics* 2002: 145-150.

Taylor SL, Hefle SL, Bindslev-Jensen C, Bock SA, Burks AW JR, Christie L, Hill DJ, Høst A, Hourihane JO, Lack G, Metcalfe DD, Moneret-Vautrin DA, Vadas PA, Rance F, Skrypec DJ, Trautman TA, Yman IM, Zeiger RS. Factors affecting the determination of threshold doses for allergenic foods: how much is too much? *J Allergy Clin Immunol* 2002; 109(1): 24-30.

Vrijheid M, Dolk H, Armstrong B, Abramsky L, Bianchi F, Fazarinc I, Garne E, Ide R, Nelen V, Robert E, Scott JES, Stone D, Tenconi R. Chromosomal congenital anomalies and residence near hazardous waste landfill sites. *Lancet* 2002; 359: 320-22.

Radiologi

Klinisk lektor, cand.med. *Lene Bak*

Klinisk lektor, dr. med. *Jens Karstoft*

Klinisk lektor, cand.med. *Dorthe Ulrik Knudsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Trine Torfing*

Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Nepper-Rasmussen*

Klinisk lærer, cand.med. *Mette Ramsdal Poulsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Walter Schwartz*

Klinisk lærer, cand.med. *Birgitte Svolgaard*

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Bøgeskov Andersen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, lic.med. *Poul Erik Andersen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Joan Solgaard Sørensen* (overlæge, Sygehus Fyn, Ringe)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P.B. Andersen har deltaget i 40th Annual Meeting and Core Curriculum Course in Neuroradiology, Vancouver, Canada (11.-17. maj).

P.E. Andersen har deltaget i 14th European Congresses of Radiology ECR'02, Wien, Østrig (1.-5. marts), deltaget i 24th International Symposium Charing Cross, London, England (8.-9. april). Han har deltaget i Annual Meeting and Postgraduate Course of the Cardiovascular and Interventional Radiological Society of Europe (CIRSE), Lucerne, Schweiz (5.-9. oktober). Han har været arrangør og kursusleder samt underviser ved klinisk radiologisk A-kursus i kar og endovaskulær interventionsradiologi på Odense Universitetshospital (9. oktober). Han har holdt foredrag ved Sygeplejefaglig Del ved Dansk Karkirurgisk Selskabs årsmøde i Carotis og renal PTI, Fremmedlegemefangst og emboliseringer (25. oktober). Fra 1. maj formand for Dansk Forening for Interventionel Radiologi (DFIR). Han har været referee for Acta Radiologica og European Journal of Vascular and Endovascular Surgery.

J. Karstoft har deltaget i ECR, Wien, Østrig (1.-5. marts). Han har været medarrangør af kursus i onkoradiologi (11. januar), Rigshospitalet, København samt chairman på samme møde. Er udpeget medlem af Sundhedsstyrelsens Kræftstyregruppe. Endvidere medvejleder for Jørgen Bo Thomsens Ph.D.-projekt.

J.S. Sørensen har deltaget i Annual meeting, Cleveland, Ohio, USA (14.-18. maj) med posteren Reliability in visual evaluation of lumbar spine MRI. International Society for the Study of the Lumbar Spine. Hun har deltaget i ESSR, Annual meeting, Valencia, Spanien (11.-12. oktober) med posteren Observer agreement in visual evaluation of low field lumbar spine MRI.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

P.E. Andersen har fået tildelt 25.000 kroner af Civilingeniør Poul Lundbeck og hustrus fond til fremme af Radiologien i Danmark til støtte af udgivelse af radiologiske lærebøger på FadLs Forlag.

PUBLIKATIONER

Bonnema SJ, Knudsen DU, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Bastholt L, Hegedüs L. Does Radioiodine Therapy Have an Equal Effect on Substernal and Cervical Goiter Volumes? Evaluation by Magnetic Resonance Imaging. *Thyroid* 2002; 12: 313-17.

Bonnema SJ, Andersen PB, Knudsen DU, Hegedüs L. MR Imaging of Large Multinodular Goiters: Observer Agreement on Volume Versus Observer Disagreement on Dimensions of the Involved Trachea. *AJR* 2002; 179: 259-66.

Van Hul E, Gram J, Bollerslev J, Mathysen D, Andersen PE, Vanhoenacker F, Van Hul W. Localization of the gene causing autosomal dominant osteopetrosis type I to chromosome 11q12-13. *J Bone Mineral Res* 2002; 17: 1111-17.

Thorax-Karkirurgi

Klinisk lektor, dr.med. *Lars Ib Andersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Kruse-Andersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Ole C. Røder*

Gæsteforsker, cand.med. *Erik Jakobsen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN.

L.I. Andersen har holdt foredrag vedrørende hjertekirurgiske emner i hospitalsregi samt ved offentlige arrangementer. Uddannelsesrejse i mitralkirurgi (mitralplastik) hos professor Obadia, Lyon, Frankrig (november). Formand for Hjerteforeningens Lokalkomite, Odense. Formand for

Dansk Thoraxkirurgisk Selskabs arbejdsgruppe vedrørende behandling af thorakale aortalidelser. Konsulent for Retslægerådet samt for Patientforsikringen. Afslutning af prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelsesopgave vedrørende stud.med., nu cand.med. Nanna Danielsson vedrørende et studie af 5 års koronar arterie bypass kirurgi fra 1995 til 1999 på afdeling T, Odense Universitetshospital. Opgaven forsvaret og bestået (28. august). Opponent ved læge Christian Rasmussens Ph.D.-afhandling Årsag, diagnostik samt behandling af perioperativ myokardieiskæmi ved koronar bypass kirurgi med speciel relation til graftsvigt, Københavns Universitet (september). Hovedvejleder for Ph.D-studerende, cand.med. Rozy Eckardt, klinisk assistent afdeling T på projekt REMIS, en undersøgelse af Revascularization and myocardial perfusion imaging study. Hovedvejlederfunktion for stud.med. Charlotte Svejstrup Madsen i fordybelsesopgaven om Protaminallergi i hjertekirurgien. Han har holdt foredraget Ømark H, Danielsson N, Clausen B, Andersen LI. 5 års opgørelse af CABG-operationer 1995 til 1999 (begge år incl.) på Odense Universitetshospital. Nordisk thoraxkirurgisk forenings årsmøde i Århus (juni).

E. Jakobsen har holdt foredrag ved Dansk Lungemedicinsk Selskabs videnskabelige møde om lungecancer vedrørende DLCC og kliniske data (29. maj), ved Dansk Lungecancer Gruppens årsmøde om Dansk Lunge Cancer Register data 2002, Rigshospitalet (6. juni), ved onkologisk regionsmøde om, hvad lungecancer registeret kan fortælle om fremskridtene i behandlingsresultaterne (1. oktober), ved Foreningen af danske hoved- og halskirurgers årsmøde om lungecancer diagnostik med særlig henblik på bronko- og mediastinoskopi (1. november). Deltaget i IASLCs møde om lungecancer i Bruxelles, Belgien (7.-9. marts). Postgraduat kursus i general thoracic surgery i Istanbul, Tyrkiet (26. oktober), deltaget i ESTS i Istanbul, Tyrkiet (27-29. oktober). Projektleder for Dansk Lunge Cancer Register. Formand for indikatorgruppen vedrørende lungekræft under Det Nationale Indikatorprojekt. Medlem af Dansk Lunge Cancer Gruppens styregruppe. Medlem af Task Force omkring analyse af behandlingsresultater for lungekræft under Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering i Sundhedsstyrelsen.

S. Kruse-Andersen har undervist ved A-kursus i operativ kirurgi, Biomedicinsk Laboratorium, Syddansk Universitet (7. februar), samt Institut for Eksperimentel Klinisk Forskning, Skejby Sygehus (20. september). Han har deltaget i International Training Course On EBUS (Endoscopic Bronchial Ultrasonography) and TBNA (Transbronchial Needle Aspiration), Thoraxklinik-Heidelberg, Tyskland (14.-15. februar). Han har deltaget i 34th Nordic Conference of Gastroenterology and 25th Nordic Endoscopic Meeting and 13th SAGIM Scientific Session, Århus (29. maj-1. juni) med foredraget Premature closure of the upper oesophageal sphincter as a cause of severe deglutition disorder in infancy. Deltaget i 10th United European Gastroenterology Week, Genève, Schweiz (19.-23. oktober) med foredraget Reproducibility of 24 hour oesophageal pH monitoring in infants and children. Undervist ved Traumekursus Modtagelse og behandling af den svært multitraumatiserede patient for læger og sygeplejersker ved skadestuer og intensivafdelinger i sydregionen (7. maj). Undervist ved Landskursus for thoraxkirurgiske sygeplejersker i esophagussygdomme (28. november). Vejleder ved afgangsprøve ved Odense Teknikum for 2 ingeniørstuderende Measurement and analysis of surface EMG signals from the oesophagus. Suppleant i Kirurgisk Forums traumeudvalg. Medlem af arbejdsgruppe under Scandinavian Association for Gastrointestinal Motility (SAGIM), som har til opgave at udarbejde forslag til nordisk standardisering af computerbaseret motilitetsanalyse i gastro-intestinalkanalen. Videnskabelig konsulent ved Ugeskrift for Læger samt ved tidsskriftet Respiratory Medicine. Forskningsleder ved afdeling T, Odense Universitetshospital. Medlem af censorkorpset i kirurgi. Medlem af bestyrelsen for Scandinavian Association for Gastrointestinal Motility (SAGIM).

O.C. Røder har deltaget i internationalt møde om carotiskirurgi, Rigshospitalet (22. januar). Kursus i praktisk kirurgi for kursister, Odense (8. februar). AIVS (Association of International Vascular Surgeons), og har holdt foredraget PTA of the aortic bifurcation with the Kissing stent technique, Frankrig (marts). Besøg hos professor Sievert om carotis PTA, Frankfurt, Tyskland (5. maj). Møde i Vestdanske Karkirurgers klub (15. maj). Møde Kolding angående den nye speciallægeuddannelse (31. maj). Han har holdt foredraget PTA of the aortic bifurcation with the Kissing stent technique. New indication in carotid artery surgery, Savs, Trondheim, Norge (6.- . juni). Han har deltaget i møde om postoperative smertebehandling, Munkebo Kro (2.

september). Møde i Vestdanske Karkirurgers Klub, Aalborg (19. september). Lægedag Fyn, indlæg om carotiskirurgi (4. oktober), arrangør ved Dansk Karkirurgisk Selskabs årsmøde. Han har holdt foredraget ny indikation i carotiskirurgi, Odense (25.- 6. oktober). Han er lærer i praktisk kirurgi for ortopæder, Skejby (30. oktober). Bestyrelsesmedlem i DKKS, Karbase, Traumegruppen, Sårcenter.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

E. Jakobsen har modtaget Thiessen Fondens hædersbevisning på 35.000 kroner for arbejdet med etablering af Dansk Lunge Cancer Register.

PUBLIKATIONER

Madsen CS, Pallesen PA, Andersen C, Andersen LI. Protaminallergi i hjertekirurgien, Ugeskr Læger 2002; 164: 4187-8.

Urologi

Professor, dr.med. *Steen Walter* (overlæge)

Klinisk lektor, dr.med. *Knud. V. Pedersen* (til 30. september, overlæge)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

S. Walter har deltaget i International Continence Society's møde i Heidelberg, Vesttyskland (august) og Society International d'Urologies møde i Stockholm (september). Afdelingen var repræsenteret med indlæg begge steder. Han er medlem af Redaktionskomiteen Danish Medical Bulletin og Redaktionskomiteen i det videnskabelige panel i Ugeskrift for Læger. Han er medlem af den internationale komite vedrørende Outcome in Urinary Incontinence under den Internationale Continence Society's standardiseringskomite og medlem af Dansk Standardiseringsråds underudvalg vedrørende hjælpemidler for urininkontinente og stomiopererede patienter. Han er i redaktionskomiteen i Inkontinensforeningen og deltager aktivt i denne forenings informationer og møder. Han har undervist flere steder i Danmark, Norden og Europa om emner inden for urologi, urininkontinens og neurogen blæredysfunktion og følger af disse sygdomme samt om infravesikal obstruktion. Han er medlem af Censorkorpset i kirurgi ved Københavns Universitet og Aarhus Universitet. Han er klinisk vejleder for Frank Henning Pedersen, der arbejder med stendannelse og citratudskillelse hos kvinder, og Gitte Rohr, der vurderer urininkontinens hos ældre.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Walter S. Når man ikke kan tisse. Helse 2002; 12.

Walter S. Ufrivillig vandladning og besværet vandladning, forskelle, ligheder og løsninger. Din Viden 2002; 1.

Walter S. Blærebetændelse og ren intermitterende kateterisation (RIK). Dialogen 2002; 5.

Walter S. Forsnævring i urinrøret, udblokning med kateter, ren intermitterende dilatation - RID. Dialogen 2002; 6.

Walter S. Natlig vandladning hos ældre. Kontinens nyt 2002; 3.

ESTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

S. Walter har modtaget tilskud 100.000 kroner fra Tømrerhandler Johannes Fogs Fond til undersøgelse omkring nyrecancer.

PUBLIKATIONER

Mathiasson A, Abrams P, Van-Kerrebroeck P, Walter S, Weiss J. Efficacy of desmopressin in the treatment of nocturia: A double-blind placebo-controlled study in men. BJ-International 2002; 89: 855-62.

Møller-Ernst-Jensen K, Lose G, Walter S. Nykturi, et hyppigt, men overset problem. Ugeskr Læger 2002; 164: 3849-52.

Walter S. Skal han op og stå, må han cykle stående. Ugeskr Læger 2002; 164: 4192.

Voksenpsykiatri

Professor, dr.med. *Per Kragh-Sørensen*

Professor, dr.med. *Thorkil Sørensen*

Klinisk lektor *Annette Lolk*, Ph.D.

Klinisk lektor *Bent Nielsen*, Ph.D.

Klinisk lektor *Kurt B. Stage*, Ph.D. (konstitueret 1. marts)

Klinisk lærer *Ulla Agerskov Andersen*, Ph.D.

Klinisk lærer *Nick Bo Bünger*

Klinisk lærer *Hilda Casier* (fra 1. september)

Klinisk lærer *Piet Casier* (fra 1. september)

Klinisk lærer *Aud Pernille Gansmo* (til 31. august)

Klinisk lærer *Else Kretschmar* (fra 1. september)

Klinisk lærer *Karen Stevns* (fra 1. september)

Klinisk lærer *Claus Sørensen* (fra 1. september)

Klinisk lærer *Anne Wegner* (fra 1. september)

Gæsteforsker, cand.med. *Kjeld Andersen*, Ph.D. (læge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand med. *John Teilmann Larsen*, Ph.D. (til 30. april, læge, Odense Universitetshospital)

Forskningslæge *Kirsten Lykke Storgaard* (fra 1. november, fondslønnet)

Forskningspsygeplejerske *Jette Bruun* (fondslønnet)

Forskningsassistent *Linda Eckhardt* (til 31. marts)

Forskningsassistent *Allan Thomsen* (fondslønnet)

Forskningssekretær *Marianne Larsen* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Malene Hildebrandt

Anette Søgaard Nielsen

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor, dr.med. Lars Kessing, Rigshospitalet, Forløb, outcome og kognition ved affektive tilstande – mulig sygdomsmodel og konsekvenser for behandling (13. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P. Kragh-Sørensen har som indbudt deltaget i følgende nationale møder: Gerontopsykiatrisk Møde, Region Syd, Odense (20. marts) med titlen Demens - den fremtidige tilrettelæggelse af sundhedsvæsenets indsats vedrørende diagnostik og behandling, en redegørelse fra Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende Demens, og som chairmann i DemensDagene, København (2.-3. maj) samt chairman ved temadagen Hvordan skaber man et godt forskningsmiljø i en klinisk afdeling? Odense (11. november), og Strömngren Symposium, Århus (20. november). Han har som indbudt deltaget i følgende internationale møder: The International Society for Affective Disorders Conference, Taormina, Sicilien (9.-12. marts), CINP-Congress, Psychiatry and Neuroscience, Quebec, Canada (23.-27. juni), Fens Forum Annual Meeting, Paris, Frankrig (11.-18. juli), 18th International Conference of Alzheimer's Disease International Dementia: Meeting the challenge together, Barcelona, Spanien (23.-26. oktober). Han er klinikchef for DemensKliniken og daglig leder af Center for Demens- og Depressionsforskning samt forskningsleder. Han er delkursusleder og underviser ved U-kurser, Dansk Psykiatrisk Selskab. Han er medlem af Klinisk Instituts bestyrelse, næstformand i Alzheimerforeningen, medlem af Alzheimerforeningens bestyrelse og forskningsudvalg, medlem af en arbejdsgruppe, som har udarbejdet medicinsk teknologivurdering ved anvendelse af billeddiagnostik ved demensudredning i Danmark, medlem af arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af klinisk database for demensudredning og behandling. Medlem af lægemiddeludvalget, Odense Universitetshospital, formand for Danish University Antidepressant Group (DUAG), bestyrelsesmedlem i Nordic Society for Research in Brain Ageing (NORAGE), medlem af netværkssamarbejdets styregruppe (Danish Drug Monitoring

Network) og medlem af EURODEM EC Converted Action: Epidemiology and Prevention of Dementia. Referent for Pharmacologica et Toxicologica, Psychopharmacology, Acta Psychiatrica Scandinavica, Nordic Journal of Psychiatry, Ugeskrift for Læger og European Neuropsychopharmacology, Journal of Affective Disorders, Dementia and Geriatric Cognitive Disorders. Medlem af the Editorial Board, International Journal of Psychiatry in Clinical Practice og medlem af referencegruppe vedrørende Socialministeriets projekt vedrørende udvikling og implementering af samarbejdsmodel på demensområdet. Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende en femårig stilling som ekstern finansieret professor i Hovedstadens Sygehusfællesskab og ved Amager Hospital med tjeneste ved Rigshospitalet, Neurocentret, Psykiatrisk Klinik. Medlem af bedømmelsesudvalg til en stilling som overlæge i Hovedstadens Sygehusfællesskab og ved Amager Hospital med tjeneste ved Rigshospitalet, Neurocentret, Neurologisk Klinik (psykiatri). Medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af klinisk professorat i Psykiatri ved Institut for Kliniske Neurofag og Psykiatri med tilknyttet overlægestilling i KAS og ved Amager Hospital med tjeneste ved Amtssygehuset i Glostrup. Medlem af fokusgruppe i forbindelse med udarbejdelse af regeringens oplæg til værdigrundlag for psykiatri. Han er vejleder for 2 Ph.D.-studerende og 1 prægraduat forskerstuderende.

A. Lolk har deltaget i The 8th International Conference on Alzheimer's Disease and Related Disorders i Stockholm, Sverige (20.-25. juli). Hun har holdt foredraget Old age psychiatry, an outline of research within the field of Danish epidemiology ved symposium arrangeret af Nordic Association for Psychiatric Epidemiology, Århus (17. april). Hun har undervist i workshop om ældrepsykiatriske problemstillinger ved Dansk Psykiatrisk Selskabs årsmøde i Odense (28. februar-2. marts) og undervist på workshop om Demens i Almen Praksis på DemensDagene 2002 arrangeret af Hukommelsesklinikken, Rigshospitalet (3. maj). Hun har som en del af demensprojektet i Fyns Amt undervist 3 hold praktiserende læger i demens (juni-september). Desuden har hun undervist demenskoordinatorer og gerontopsykiatriske sygeplejersker og læger ved møder arrangeret af Pfizer. Hun er delkursusleder og underviser på U-kursus i gerontopsykiatri, Dansk Psykiatrisk Selskab og er vejleder for en prægraduat forskerstuderende.

B. Nielsen har deltaget i Nordisk Psykiaterkongres, Gøteborg, Sverige (maj), hvor han har holdt foredrag om emnet evidensbaseret behandling af ambulante alkoholmisbrugere. Han er underviser på U-kursus i misbrug og kursus i klinisk psykiatrisk forskning. Han er vejleder for 1 Ph.D.-studerende samt 3 studerende, der udfærdiger fordybelsesopgave.

K.B. Stage har med foredraget The ICD-10 depression rating scale deltaget i The International Society for Affective Disorders (ISAD), Sicilien (9.-12. marts) og i følgende kongresser: American Psychiatric Association Annual Meeting, Philadelphia, USA (18.-24. maj) og The Biology of Psychosis, København (13.-16. juni). Han underviser på U-kursus, Dansk Psykiatrisk Selskab.

T. Sørensen har deltaget i en international kongres om behandling af sexkriminelle i Wien, Østrig (10.-14. september). Han er medlem af Dansk Selskab for Psykoanalytisk Psykoterapi og underviser ved selskabets supervisoruddannelse, er delkursusleder og underviser ved U-kurser og I-kurser, Dansk Psykiatrisk Selskab. Han har været kursusleder ved etikkursus for Ph.D.-studerende ved Syddansk Universitet. Han er medlem af arbejdsgruppen vedrørende en forstærket behandlingsindsats over for personer, der er dømt for seksualkriminalitet, og medlem af forskergruppe vedrørende udvikling af behandlingen af sexkriminelle i Danmark. Han er medlem af Sundhedsstyrelsens Arbejdsgruppe vedrørende målsætningen for kvalitet i distriktskykiatrien samt Sundhedsstyrelsens Rådgivningsgruppe vedrørende psykiatri. Han er bestyrelsesmedlem i Dansk Psykoanalytisk Selskab, medlem af bestyrelsen for Institut for Personlighedsteori samt fondsbestyrelsesmedlem i Skizofrenifonden. Han er medlem af lærerkollegiet i Psykoterapeutisk Arbejdsgruppe på Fyn samt medlem af lærerkollegiet i den første danske supervisoruddannelse ved Dansk Psykiatrisk Selskab. Han er ligeledes medlem af behandlingsnetværket i Sex og Samfund. Medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende Lene Falgaard Epløvs Ph.D.-afhandling.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

P. Kragh-Sørensen har af Lands- og Landsdelsbevillingen Odense Neuro-Center fået 691.000 kroner til demensforskningen. Ebba & Verner Andersens Forskningsfond har givet 544.531 kroner som løn til forskningsmedarbejdere. Janssen-Cilag A/S har givet 384.000 kroner til demensforskning. Augustinusfonden har givet 139.050 kroner og Beckett-Fonden 10.000 kroner til et prægraduat studium, Melankolibegrebets betydning for udfald af medikamentel antidepressiv behandling ved prægraduat forskningsstuderende Mette Malling. Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har ydet støtte på 46.392 kroner til prægraduat forskningsstudie, Forbrug af psykofarmaka hos demente sammenlignet med ikke-demente ældre i Odense ved prægraduat forskningsstuderende Maria Andersen. B. Nielsen har modtaget en bevilling på 500.000 fra alkoholpuljen under Sundhedsstyrelsen. Bevillingen skal anvendes til projekt vedrørende kvalitetsudvikling af den offentlige ambulante alkoholmisbrugsbehandling. Han har endvidere modtaget 1 mio. kroner, ligeledes fra alkoholpuljen under Sundhedsstyrelsen, til randomiseret undersøgelse vedrørende Minnesotabehandlingen versus ambulante offentlig behandling. Fra Skizofrenifonden af 1986 er modtaget en bevilling på 250.000 kroner til kvalitetsudviklingsprojekt omhandlende allianceprogram for skizofrene patienter. Der er endvidere tildelt en pris fra Landsforeningen Sind på 50.000 kroner for udviklingen af kost- og motionsprogram for skizofrene patienter. K.B. Stage har modtaget et rejselegat på 5.000 kroner fra Dansk Psykiatrisk Selskab og af Psykiatrisk Forskningsfond 83.750 kroner.

PUBLIKATIONER

Andersen K, Lolk A, Kragh-Sørensen P. Kan demens undgås. Gerontologi og Samfund 2002; 18(1): 10-12.

Covey LS, Glassman AH, Stetner F, Rivelli S, Stage KB. A randomized trial of sertraline as a cessation aid for smokers with a history of major depression. Am J Psychiatry 2002; 159(10): 1731-37.

Dehlholm-Lambertsen B, Hørder K, Sørensen T. Måltidet som spejl og skueplads. I: Elverdam B, Sørensen AS, red. Den sunde familie – Den Sunde Krop. København: Munksgaards, 2002: 131-153.

Goetke MG, Steyerberg EW, Stage KB, Passchier J, Kragh-Sørensen P, Larsen JT. Poster: Are Gender Differences Important for the Clinical Effects of Antidepressants? J Affect Disord 2002; 68(1): 112.

Nielsen B. Behandling for alkoholmisbrug. Sundhedsstyrelsen 2002. MTV-nyt 2002; 3: 12-16.

Roth M, Huppert F, Mountjoy C, Tym E. CAMDEX-R. Oversat og bearbejdet til danske forhold af Lolk A, Nielsen H. Psykologisk Forlag, 2002.

Stage KB, Bech P, Kragh-Sørensen P. The Danish University Antidepressant Group. Age-related adverse drug reactions to clomipramine. Acta Psychiatr Scand 2002; 105 (1): 55-59.

INSTITUT FOR REGIONAL SUNDHEDSFORSKNING

Professor *Anders Jakobsen* (Onkologisk afdeling, Vejle Sygehus)

Kliniske lektorer med forskningskoordinerende funktion:

Ivan Brandslund (Vejle Sygehus)

Kenneth Egstrup (Sygehus Fyn, Svendborg)

Ester Garne (Kolding Sygehus)

Jeppe Gram (Centralsygehuset i Esbjerg, Varde)

Henning Friis Juhl (Centralsygehuset Slagelse)

Kim Hørslev-Petersen (Kong Christian d. X's Gighospital)

Niels Korsgaard (Centralsygehuset i Esbjerg, Varde)

Preben Wiggers (Haderslev sygehuse)

Klinisk lektor, institutkoordinator *Palle Wang*

Fuldmægtig *Henrik Elmelund*

Ph.D.-studerende pr. 31 december:

*Stephan Alpiger
Mirza Husic
Tine Lottenburger
Betina Nørager*

ARRANGEMENTER AFHOLDT AF INSTITUTTET

Instituttet arrangerede Temadag om arbejds- og miljømedicin på Syddansk Universitet Kolding (30. maj). Arrangør: Overlæge, klinisk lektor N. Korsgaard. Foredrag: Professor, overlæge, dr.med. Staffan Skerfving, Lunds Universitet: Status og fremtidige emner for miljø- og arbejdsmedicin. Regionale og internationale udfordringer, overlæge David Sherson, Vejle Sygehus: Astma og allergi, overlæge Jørgen Riis Jepsen, Centralsygehuset Esbjerg, Varde: Bevægeapparatet, professor, dr.med. P Grandjean: Risikogrupper: Børn og Miljø, autoriseret psykolog Karen Brask: Psykosociale faktorer, overlæge, dr.med. J Bælum: Arbejds- og miljømedicinske forhold i væksthushavnerier, dm. overlæge, forskningsleder Per Sabro Nielsen, Ph.D., Centralsygehuset Esbjerg, Varde: Maritim medicin, ved adm. overlæge Lars Brandt, Ph.D., Odense Universitetshospital: Organisation af forskning, uddannelse og klinisk arbejde i regionen. Instituttet arrangerede Åben Forskerdag på Comwell Middelfart (18. november). Arrangør: Dekan M. Hørder, Institutkoordinator P. Wang. Foredrag: Afdelingschef Kjeld Kjeldsen, Sundhedsministeriet: Fremtidig forskningspolitik – visioner for regional sundhedsforskning, afdelingslæge Per Damkier, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital: Good clinical practice, klinisk lektor P. Wang: Forskningstræning og forskeruddannelse: Regionalt perspektiv, informatikkonsulent Niels Pedersen, Informatikafdelingen, Odense Universitetshospital: Kompetencecenter for kliniske databaser i Region Syd.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

I. Brandslund har arrangeret og været chairman ved International Academy of Tumor Marker Oncology's 19. internationale kongres i Vejle (august 2002), chairman ved IRS åbne forskerdag i Middelfart (18. november), sidder i Bayer, USA, advisory board on point-of-care-testing, i bestyrelsen for Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, formand for det videnskabelige udvalg for kvalitet, har siddet i Det Nationale Udvalg for Rekommandation af nye diagnostiske kriterier for Diabetes Mellitus og i udvalget til fastlæggelse af analysekvalitetskrav for almen praksis. Har holdt foredragene De nye ADA-kriterier for diagnostik af Diabetes Mellitus, Landspitalin, Reykjavik (5. februar), autoantistoffer i Reumatologi, Foreningen af praktiserende speciallæger (5. marts), Integration af laboratory disciplines in a laboratory center, Alps-Adria Congress, Regensburg (20.-22. april), erfaring med centerdannelse, Danske Laboratorielægers Organisation, 25 års jubilæum (5. december), Point-of-care-testing, Dansk Selskab for Prioritering i Sundhedsvæsenet, Odense (19. november).

E. Garne har sammen med Kock KF, Vestergaard V, Hardt-Madsen M holdt foredraget Autopsy rates in stillbirths and infant deaths ved XVIII European Congress of Perinatal Medicine, Oslo (22. juni), har sammen med Andersen HJ holdt foredraget Twin rate and perinatal mortality ved XVIII European Congress of Perinatal Medicine, Oslo (22. juni), har holdt foredraget The impact of malformations and multiple pregnancies on perinatal mortality ved 3rd meeting in reproductive epidemiology, Århus (24. oktober) og Tvillingerate og perinatal mortalitet ved XI Landssymposium i Neonatologi, Rebild Bakker (31. oktober), deltaget med poster sammen med Christensen JH, Hansen LK. Congenital hydrocephalus – prevalence and prognosis ved XVIII European Congress of Perinatal Medicine, Oslo (19.-22. juni). Ansat som pædiatrisk epidemiolog ved det centrale Eurocat Register, University of Ulster, Belfast 1 dag om ugen fra 1. april, herunder 4 besøg i Belfast. Deltaget i Eurocat Registry Leaders meeting, Lissabon (6.-8. juni), deltaget i Eurocat Steering Committee meetings, London (1. marts) og Dublin (7. december). Deltaget i arbejdsgruppe i Fødevederedirektorater vedrørende anbefalinger om folinsyreprofylakse til gravide.

A. Jakobsen har været arrangør af Working Party vedrørende cervix cancer ved 18th UICC International Cancer Congress, Oslo (.5. juli), formand for bedømmelsesudvalget vedrørende Ph.D.-afhandling Immunohistochemical tumor markers in colorectal cancer: A methodological

and prognostic study indleveret af cand.med. Tine Plato Hansen. Forsvaret fandt sted februar. Sæde i styregruppen DGC, Danish Gynecologic Cancer Group, medlem af forretningsudvalget, DCCG, Danish Colorectal Cancer Group medlem af styringsgruppen, NSGO, Nordic Society of Gynecologic Oncology, medlem af bestyrelsen, NSGO, Nordic Society of Gynecologic Oncology, formand for cervix cancer gruppe, medlem af GICG, Gynecologic International Cancer Group. Har holdt foredrag i DSO, Dansk Selskab for Onkologi: Modtagelse af Onkologiprisen 2002, herunder afholdelse af foredrag Development of Gynecologic Oncology over Two Decades, København (19. april). Har i DSO, Dansk Selskab for Onkologi holdt foredraget Colorectal Cancer, Status og perspektiver ved Dansk Selskab for Onkologis 40 års jubilæumsmøde, København (22. november).

C. Kristiansen har fortsat projektet Atrieflimren i Vejle Amt. 1800 patienter følges over 2 år med henblik på komplikationer i relation til sygdom og blodfortyndingsbehandling. Frekvensen af genetiske defekter i Protrombin og Faktor 5 er undersøgt hos de 600 med henblik på risikoprofil.

T. Lottenburger har deltaget i XVIIIth Federation of the European Connective Tissue Societies Meeting, Brighton, England (27.-31. juli).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

A. Jakobsen har modtaget 150.000 kroner fra Pedersholm Mindelegat. Han har derudover modtaget 100.000 kroner fra Wyeth Lederlee og 50.000 kroner fra Aventis. K. Egstrup og P. Wiggers har modtaget 177.666 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til Behandling af diastolsk dysfunktion efter akut myokardieinfarkt. Fra Ribe Amt er bevilget 44.417 kroner, fra Sønderjyllands Amt er bevilget 44.417 kroner, fra Odense Universitetshospital er bevilget 44.417 kroner, og fra Sygehus Fyn er bevilget 44.417 kroner. Der deltager derover 6 forskere i projektet. A. Jakobsen og N. Korsgaard har sammen med 8 forskere modtaget 400.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Kromosomanalyse, spektral karyotypering og molekylærgenetisk analyse ned malignt lymfom. Fra Ribe Amt er bevilget 20.000 kroner, fra Sønderjyllands Amt er bevilget 28.000 kroner, fra Odense Universitetshospital er bevilget 746.000 kroner. K. Hørslev-Petersen har sammen med 3 forskere modtaget 168.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Nedbrydning af bindevævet i ægte led ved nydiagnosticeret leddegigt. Fra Sønderjyllands Amt er bevilget 84.000 kroner, fra Odense Universitetshospital er bevilget 84.000 kroner.

PUBLIKATIONER

Adimi P, Hansen F, Jakobsen A. Oral Fluoropyrimidines in the Treatment of Advanced Colorectal Cancer: Results of Two Consecutive Phase II Trials. *Acta Oncologica* 2002; 41(2): 202-203.

Bache A, Garne E. Medfødte hjertesygdomme i Fyns Amt. *Ugeskr Læger* 2002; 164(4): 69-72.

Chew MS, Brix-Christensen V, Ravn HB, Brandslund I, Ditlevsen E, Pedersen J, Hjortholm K, Hansen OK, Tønnesen E, Hjortdal VE. Effect of modified ultrafiltration on the inflammatory response in paediatric open-heart surgery: a prospective randomized study. *Perfusion* 2002; 17: 327-333.

Edler D, Glimelius B, Jakobsen A, m.fl. Thymidylat Synthase Expression in Colorectal Cancer: A Prognostic and Predictive Marker of Benefit from Adjuvant Fluorouracil-base Chemotherapy. *J Clin Oncology* 2002; 20(7).

Garne E, Rasmussen L, Husby S. Gastrointestinal malformations in Funen County 1980-93. *Epidemiology, surgery and mortality.* *Eur J Pediatr Surg* 2002; 12(2): 101-6.

Garne E, Haeusler M, Barisic I, Gjergja R, Stoll C, Clementi M, The Euroscan Study Group. Congenital diaphragmatic hernia: evaluation of prenatal diagnosis in 20 European regions. *Ultrasound Obstet Gynecol* 2002; 19: 329-33.

Garne E. Hypernatriæmi hos nyfødte. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 5664-5.

Garne E. Antiepileptika og medfødte misdannelser – derfor skal provokerede aborter inkluderes. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 918.

Jakobsen A, Bertelsen K, Andersen JE, m.fl. Dose-Effect Study of Carboplatin in Ovarian Cancer: A Danish Ovarian cancer Group Study. *J Clin Oncology* 2002. Classic Papers and Current Comments. Author's Update.

Jakobsen A, Berglung A, Glimelius B, m.fl. Dose-effect Relationship of Bolus 5-Fluorouracil in the Treatment of Advanced Colorectal Cancer. *Acta Oncologica* 2002; 41(6): 525-531.

Jakobsen A, Kronborg O. Colon Cancer. Statusartikel. *Ugeskr Læger* 2002; 164(23): 3043-3046.

Jakobsen A, Engelholm SA, Knudsen J. Cervix Cancer. Statusartikel. *Ugeskr Læger* 2002; 164(23): 3059-3062.

Jørgensen LGM, Brandslund I, Stahl M, Hyltoft Petersen P, Iversen S, Klitgaard N, de Fine Olivarius N. Analytical demands based on clinical demands and reference interval of haemoglobin A1c in a population with low risk of Type 2 diabetes. Diagnosis and control of type 2 Diabetes Mellitus Diagnosis. *Scand J Clin Lab Invest* 2002;.62(8):.609-622.

Jørgensen LGM, Schytte T, Brandslund I, Stahl M, Hyltoft Petersen P, Andersen B. The fasting and post glucose load reference limit of peripheral venous plasma glucose in pregnant women. *Clin Chem Lab Med* 2003;.41(2):.187-199.

Kronborg O, Jakobsen A. Rectum Cancer. Statusartikel. *Ugeskr Læger* 2002; 164 (23): 3046-3048.

Larsen TB, Nielsen JN, Fredholm L, Munkholm P, Brandslund I, Hey H. Hyperhomocysteinemia, coagulation pathway activation and thrombophilia in inflammatory bowel disease. *Scan J Gastroent* 2002; 1: 62-67.

Larsen TB, Nielsen JN, Fredholm L, Lund ED, Brandslund I, Munkholm P, Hey H. Platelets and Anticoagulant Capacity in Patients with Inflammatory Bowel Disease. *Pathophysiol Haemost Thromb* 2002; 32: 92-96.

Petersen JH, Fraser CG, Jørgensen L, Brandslund I, Stahl M, Gowans EMS, Libeer J, Ricós C. Combination of analytical quality specifications based on biological within- and between-subject variation. *Ann Clin Biochem* 2002; 39: 543-550.

Stahl M, Brandslund I, Jørgensen LGM, Hyltoft Petersen, Borch-Johnsen K, De Fine Olivarius. Can capillary whole blood glucose and venous plasma glucose measurements be used interchangeably in diagnosis of diabetes mellitus?. *Scand J Clin Lab Invest* 2002; 62: 159-166.

Vrijheid M, Dolk H, Armstrong B, Abramsky L, Bianchi F, Fazarinc I, Garne E, Ide R, Nelen V, Robert E, Scott JES, Stone D, Tenconi R. Chromosomal congenital anomalies and residence near hazardous waste landfill sites. *Lancet* 2002; 359: 320-22.

BIOMEDICINSK LABORATORIUM

Professor, dr.med.vet. *Merel Ritskes-Hoitinga*
 Adjunkt *Peter Bollen*, Ph.D.
 Dyreassistentelev *Maja Watt Adamsen* (fra 17. juni)
 Dyretekniker *Rebecca Andersen*
 Laborant *Karen Bentsen*
 Dyretekniker *Anne Mette Durand*
 Dyretekniker *Janus Hansen* (fra 5. marts)
 Dyretekniker *Ket Hansen*
 Dyreassistentelev *Christina Ibsen*
 Forskningsassistent *Inger Marie Jegstrup*
 Rengøringsassistent *Henny Johansen* (fra 1. juli)
 Dyretekniker *Henriette Jørgensen*
 Dyretekniker *Mette Kragtig*
 Sekretær *Bente Haugaard Kristensen*
 Dyretekniker *Line Kristensen*
 Dyretekniker *Lars Madsen*
 Laborant *Inger Nissen*
 Dyretekniker *Camilla Rasmussen*
 Rengøringsassistent *Gurli Sahl*
 Dyreassistentelev *Pernille Louise Simonsen*

Dyretekniker *Dina Stæhr*
Ledende dyretekniker *Jesper Stæhr*
Laborant *Mette Svendsen*
Dyreassistentelev *Lone Dahl Thomsen*
Rengøringsassistent *Tine Thrane* (til 21. juni)
Dyreassistentelev *Rene Vestergaard*

Ph.D. studerende pr. 31.december:
Morten Kobæk-Larsen
Charlotte Stub
Rikke Thon

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF LABORATORIET

Laboratoriet har afholdt postgraduate kurser i dyreforsøgskundskab (19. august–30. august), kursus i eksperimentel mikrokirurgi (7.-11. oktober), og har været vært for Sundhedsstyrelsens A-kurser i operativ kirurgi (4.–8. februar) og laparoskopisk kirurgi (21.–25. oktober). Jesper Stæhr har modtaget diverse grupper med i alt 350 personer, hovedsageligt skoleelever og uddannelsessøgende til rundvisning på Biomedicinsk Laboratorium. Der har været afholdt en rundvisning for ZONTA-medlemmer samt foredrag omkring dyreeksperimentel forskning (8. januar).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR LABORATORIET

P. Bollen har afholdt følgende forelæsninger: Minipigs in biomedical research, Aventis Pharmaceuticals, Frankfurt, Tyskland (16. januar), AD-technique in biomedical research, Physiology teaching workshop, Physiology & Pharmacology, IMB, Odense (17. januar), New recommendations for the feeding of Göttingen minipigs, 8th FELASA Symposium, Aachen, Tyskland (17.-20. juni), Minipig models, SGV-Ausbildungskurs, Davos, Schweiz, (6.-7. november), Adfærd, pleje og pasning af minigrise, dyreforsøgskundskabskursus, Scantox, Lille Skensved (26. november), Minigrise som forskningsmodel og Forsøgsdyrsernæring, dyreforsøgskundskabskursus, Kolding Teknisk Skole (9. december). Endvidere har han afholdt posterpræsentationen New recommendations for the feeding of Göttingen minipigs, Scand-LAS Symposiet 2002 Gardermoen, Norge (18.- 21. april), Immun complex associated thrombocytopenic purpura syndrome in sexually mature Göttingen minipigs, LASA Winter Conference, Blackpool, England (27.-29. november). Sidstnævnte poster fik posterprisen på 20th Meeting of the European Society of Veterinary Pathology, Turin, Italien (18.-21. september), hvori han ikke deltog.

I.M. Jegstrup har deltaget i aktiviteter og seminarer for Center for Bioetik og Risikovurdering samt i møder og seminarer som projektansvarlig for Biomedicinsk Laboratoriums deltagelse i et samarbejdsprojekt med forskere fra LBH, RISØ og flere afdelinger fra Danmarks Jordbrugs Forskning i Tjele og Aarslev. Projektet skal undersøge effekter af økologisk og konventionel plantekost på sundhed og fertilitet i et flergenerations rottestudie (FØJO). Hun deltog i Federation of European Laboratory Animal Science Associations 8th FELASA Symposium (17.-20. juni), Aachen, Tyskland med posterpræsentation Behaviour and welfare benefits from enriching rat cages, Recommendations for housing based on natural behaviour of the rat. Hun har været referent til tidsskriftet Laboratory Animals.

M. Kobæk-Larsen har afholdt følgende præsentationer: Medforfatter til specialestuderende Lene Ruds foredrag "Endoscopy and laparoscopy in rats as methods to detect colorectal tumour size and liver metastases", Federation of European Laboratory Animal Science Associations, 8th FELASA Symposium, (17.–20. juni), Aachen, Germany; posterpræsentation; "The Annual Symposium of the Scandinavian Society for Laboratory Animal Science", Oslo, Norge. Titel: "Laparoscopy of rats having liver metastases – A new humane endpoint"; foredrag på "The Health Sciences Day", Forskningens dag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Titel: "Refinement of animal models for study of colorectal cancer"; posterpræsentation og Proceedings til en workshop; " Health promoting compounds in

vegetables and fruit", (7.-8. november) Karrebæksminde, Danmark. Titel; " A rat model on colorectal cancer suitable for measuring the effects of nutritional interventions".

J. Ritskes-Hoitinga har undervist ved dyreforsøgskurser (Felasa category C course for scientists) på Panum Institutet, Københavns Universitet (15. januar, 29. april), ved Aarhus Universitet (21. januar, 22. november) og ved KVL (25. januar). Internationalt har hun undervist i laboratory animal nutrition, animal models, occupational health og litterature analysis ved et dyreforsøgskursus for Animal Welfare Officers (Felasa category C) ved Barcelona Universitet (15.-16. marts), ved Nordic-Baltic dyreforsøgskursus (category C) i St. Petersburg (2.-3. juni) og ved et EU dyreforsøgskursus (Felasa category B for technicians) i Riga (22. oktober). Hun har med foredraget Velfærdsaspekter af fodring hos forsøgsdyr, deltaget i Scand-LAS symposium i Gardermoen, Norge (18.-21. april). Holdt foredrag omkring Felasa's working group på Felasa møde i Aachen, Tyskland (17.-20. juni). Var med i organisationskomiteen for Felasa mødet. Var organisator og ordstyrer til en workshop med titel Laboratory Animal Science courses: educating attitude or training skills ved Felasa Møde i Aachen. Hun har med foredraget Do animals meditate deltaget i 7th International Conference of the Transnational Network for the Study of Physical, Psychological and Spirituel Wellbeing i Wollongong, Australien (18.-20. juli). Holdt foredrag ved mødet i København mellem Dyreforsøgstilsynet og forsøgsdyrlægerne om Forsøgsdyrlægens funktion og kompetence på Syddansk Universitet (20. september). Hun har været referent af videnskabelige artikler til tidsskriftet Scandinavian Journal for Laboratory Animal Science og Acta Oncologica. Hun er medlem af Programmacommissie voor Alternatieven, Zon, Den Haag, Holland. Bestyrelsesmedlem og Vice-President of the working groups i Felasa board, ansvarlig for opstart og rapportering af nye arbejdsgrupper (se: www.felasa.org). Bestyrelsesmedlem af council of Management af tidsskriften Laboratory Animals. Medlemskab af foreningerne NVP, AALAS, LASA, Scand-LAS. Formand for Dyreetisk Komite ved Lundbeck.

J. Stæhr har deltaget i 2 LIF møder (Lægemediel Industri Foreningen), hvor han er med i arbejdsgruppen omkring sikring af personale, dyr og bygninger. Han har deltaget i et møde vedrørende Stress på Amtsgården samt deltaget i et møde i FAD (Foreningen af dyreafdelingsledere).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Inger Marie Jegstrup har modtaget 900.000 kroner fra Fødevarerministeriet til at udføre projekt FØJO over 3 år.

PUBLIKATIONER

Bollen PJA. Nutrition of Göttingen minipigs. A study of the influence of ad libitum and restricted feeding on the physiology of the Göttingen minipig. Ugeskr Læger 2002; 164(1): 70.

Bollen PJA. Nutrition of Göttingen minipigs. A study of the influence of ad libitum and restricted feeding on the physiology of the Göttingen minipig. Danish Medical Bulletin 2002; 49(1): 74.

Bollen PJA, Ritskes-Hoitinga J, Ellegaard L, Meyer O. New recommendations for the feeding of Göttingen minipigs. Scand-LAS Symposium Uniting science and the three R's, Gardermoen, Norway, April 18-21.

Carrasco L, Madsen LW, Salguero A, Núñez P, Sánchez C, Bollen PJA. Immune complex associated thrombocytopenic purpura syndrome in sexually mature Göttingen minipigs. LASA Winter Meeting, Blackpool, England, November 27-29.

Jegstrup IM, Ottesen JL, Ritskes-Hoitinga J. Behaviour and welfare benefits from enriching rat cages. Recommendations for housing based on natural behaviour of the rat. Federation of European Laboratory Animal Science Associations, 8th FELASA Symposium, June 17th-20th 2002, Aachen, Germany 200-201.

Kobæk-Larsen M, Fenger C, Hansen K, Nissen I, Diedrichsen A, Thorup I, Van-Bieman M, Vach W, Ritskes-Hoitinga J. Comparative studies of the histopathology of azoxymethane-induced colonic tumors in three inbred rat strains: BDIX/Orlco, F344/NHsd, and WAG/RijNsd. Comp Med 2002; 52(1): 50-57.

Kobæk-Larsen M, Diedrichsen A, Jegstrup IM, Sørensen NM, Ritskes-Hoitinga J. A rat model colorectal cancer suitable for measuring the effects of nutritional interventions, Danish

Institute of Agricultural Sciences, DIAS Report Horticulture 29, November 6th-8th 2002, Karrebæksminde, Denmark, 46-47.

Kobæk-Larsen M, Rud L, Østergaard-Sørensen F, Ritskes-Hoitinga J. Endoscopy and laparoscopy in rats as methods to detect colorectal tumour size and liver metastases, Federation of European Laboratory Animal Science Associations, 8th FELASA Symposium, June 17th-20th 2002, Aachen Germany, 106-107.

Møller Sørensen N. Rodent models in colon cancer research. M Sc Thesis, Syddansk Universitet, October 2002.

Ritskes-Hoitinga J. Tien vragen aan hoogleraren in de Proefdierkunde. Biotechniek 2002; 41(4): 152.

Stub C, Ritskes-Hoitinga M, Thon R., Hansen AK. Fluctuating asymmetry in mice and rats: Evaluation of the method. Laboratory Animals 2002; 36:193-199.

Stub C, Sørensen DB, Jegstrup IM, Ritskes-Hoitinga M, Hansen AK. Fluctuating asymmetry in teeth is not usable for measuring stress in rats. Scandinavian Journal of Laboratory Animal Science 2002; 29 (3): 149-153.

CENTER FOR PROTEOMANALYSE

Lektor *Stephen J. Fey*, Ph.D.

Lektor, cand.scient. *Peter Mose Larsen* (centerleder)

Forskningsadjunkt *Dan Beinthin Rasmussen*, Ph.D. (til 31. maj)

Forskningsassistent *Lioudmila Dyul'ger Chiriaeva*

Forskningsassistent *Arkadiusz Nawrocki*

Forskningsassistent *Adelina Rogowska-Wrzesinska*, Ph.D.

Laborant *Chris Christensen*

Centersekretær, korrespondent *Emma Espe-Pedersen*

IT-medarbejder, cand.scient. *Jef Faridi*

Laborant *Elisabeth Hanmann* (1. august-31. oktober)

Laboratoriemedhjælp *Lotte Behrendt Hansen*

Laborant *Marianne Palmelund Knudsen* (til 30. april)

Billedbehandler *Radoslaw Kwiatkowski* (fra 1. juni)

Laborant *Viola Smed Mose Larsen*

Laboratorietekniker *Andrea Maria Lorentzen*

Sekretær, korrespondent *Susan Wood Mikkelsen* (fra 15. maj)

Billedbehandler *Tina Haugstrup Nawrocki* (til 31. august)

Laboratorietekniker *Janne Kjølby Skalshøj*

Laborant *Lene Storgaard* (til 31. juli)

Assistent *Randi Merete Sørensen* (til 31. oktober)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Martin Nielsen

Krzysztof Wrzesinski

Gæste Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Kurt Højlund, Odense Universitetshospital

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF CENTRET

Rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet: The Ideas Behind CPA - Five Years Ago, Today and in the Future (21. februar). Formand for Center for ProteomAnalyses bestyrelse, dekan Mogens Hørder, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet: CPA and The Proteomic Universe in Odense - Bridgebuilding (21. februar). Lektor Bjarne K. Ersbøll, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby: New Image Analysis Software (21. februar). Akademisk medarbejder Kenneth Bendix Jensen, Ph.D., Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet: Sensitivity of Mass Spectrometry (21. februar). Lektor Ole Nørregaard Jensen, Ph.D., Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet: What Can MS Do Today - and in the Future? (21. februar). Adjunkt Jens Skorstengaard Andersen, Ph.D., Center for Eksperimentel BioInformatik

(CEBI), Syddansk Universitet: Protein Interaction Studies by Mass Spectrometry (21. februar). Professor, lic.scient. Torben A. Kruse, Klinisk Institut, Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik, Syddansk Universitet: Chip-Technology (21. februar). Direktør, dr. Allan E. Karlsen, Inoxell A/S, Hørsholm: Functional Analysis of Diabetes Type I Markers (21. februar). Ph.D.-studerende Thomas Sparre, Steno Diabetes Center, Gentofte: How Do We Diagnose Diabetes Type I (21. februar). Ph.D.-studerende Kurt Højlund, afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital: Identification of Diabetes Type II Markers (21. februar). Forskningsleder, dr.med. Inger Byrjalsen, Nordic Bioscience A/S, Herlev: Endometrial Cancer Studied by Proteomics (21. februar). Business developer, ingeniør Carsten Faltum, Cation A/S, Lyngby: Proteomics on a Chip - Reality or Dream? (21. februar). Direktør Henrik Schmidt, PicoSep A/S, Odense: What Is PicoSep? (21. februar). Videnskabelig medarbejder Adam Rubin, PicoSep A/S, Odense: High Throughput Proteomics (21. februar). Ingeniør Steffen Pryds, PicoSep A/S, Odense: Protein Separation on a Surface (21. februar). Chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet: University of Southern Denmark's Policy for Protection and Patenting - Why Do It? (21. februar). CEO Robert M. Luton, Robert M. Luton Inc., Jackson, Michigan, USA: New Concepts in Image Analysis (22. februar). Professor Peter J. Stambrook, Ph.D., Department of Cell Biology, Neurobiology and Anatomy, University of Cincinnati Medical Center, Ohio, USA: The Origin of Mutations *in vivo* and in stem cells (28. oktober). CEO, dr. David Fenyö, Ph.D., Proteometrics, New York, USA: Automation of Data Analysis in High-Throughput Proteomics (30. oktober).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF CENTRET

Besøg af dr. Moshe Tom, Israel Oceanographic and Limnological Research, Haifa, Israel, professor J. Kevin Chipman, dr. Steve D. Minchin og dr. Ted D. Williams, University of Birmingham, England samt dr. Steven G. George og dr. Vicky Sabine, University of Stirling, Skotland for drøftelse af projektet Genomic tools for bio-monitoring of pollutant coastal impact (GENIPOL) (11.-13. januar). Besøg af direktør Henrik Schmidt, videnskabelig medarbejder Adam Rubin og ingeniør Steffen Pryds, PicoSep A/S, Odense samt patentmedarbejder Anette Hegner, NKT Research A/S, Brøndby for drøftelse af strategi i forbindelse med patenter og patentering (16. januar). Besøg af konsulent Conni Dalager, Arbejdsformidlingen på Fyn, Odense for drøftelse af behovet for bioteknologiske medarbejdere fremover (17. januar). Besøg af lektor Bjarne K. Ersbøll og programmør Sergio Cienfuegos Ornida, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby for præsentation af implementeringen af software-programmet ProteoMiner (28. januar). Besøg af lektor, civilingeniør, dr.phil. Ivar Balslev og studerende Mogens Christiansen, Mærsk Mc-Kinney Møller Institut for Produktionsteknologi, Syddansk Universitet for drøftelse af udvikling af software. I mødet deltog også lektor Bjarne K. Ersbøll, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (28. januar). Besøg af forskningschef, dr.med. Arne Møller, NeuroSearch A/S, Ballerup og NS Gene A/S, Ballerup for drøftelse af et projekt inden for epilepsi (29. januar). Besøg af Business developer, ingeniør Carsten Faltum, Cation A/S, Lyngby for drøftelse af fremtidige projekter angående High Throughput Diagnostics (5. februar). Besøg af afdelingslæge, klinisk lektor Viggo Svane-Knudsen, afdeling F - Oto-Rhino-Laryngologi, Odense Universitetshospital for drøftelse af nyt projekt angående cholesteatomer (12. februar). Besøg af CEO Robert M. Luton, Robert M. Luton Inc., Jackson, Michigan, USA for præsentation af nyt BioImage software-program (20.-23. februar). Besøg af fuldmægtig Gregers Johannesen, Budget og Planlægning, Syddansk Universitet forud for og efterfølgende afholdelse af bestyrelsesmøder (25. februar, 4. september, 17. september, 10. december, 18. december). Besøg af lektor Bjarne K. Ersbøll, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby for drøftelse af software-projektet (25. februar, 29. april). Besøg af fakultetssekretær Hans Evermann, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet for orientering om det nye lønsystem for laboranter (5. marts). Besøg af direktør Christian Ulrik Mægaard, Parko Development, Kerteminde vedrørende udvikling og afprøvning af laboratorieudstyr (5. marts). Besøg af administrerende overlæge, professor Anders Jakobsen, Vejle Sygehus og overlæge, klinisk lektor Per Pfeiffer, afdeling R - Onkologi, Odense Universitetshospital vedrørende drøftelse af et nyt projekt om colorectal cancer (8. marts). Besøg af Business developer, ingeniør Carsten Faltum og developer Michael Kern, Cation A/S, Lyngby for drøftelse af projekter angående High Throughput Diagnostics (12. marts). Besøg af informationsmedarbejder Bente Dalgaard,

Informationskontoret, Syddansk Universitet i forbindelse med artikel om biotek i Syddansk Universitets årsregnskab (13. marts). Besøg af forskningschef, dr.med. Morten Korsdal og Ph.D.-studerende Pernille Rasmussen, Nordic Bioscience A/S, Herlev for drøftelse af osteoporose-projekt (20. marts). Besøg af Ph.D.-studerende Pernille Rasmussen, Nordic Bioscience A/S, Herlev for introduktion til proteomics (21.-22. marts). Besøg af professor Amal K. Mukhopadhyay, Institut für Hormon- und Fortpflanzungsforschung, Hamburg Universität, Tyskland, director Niels Grabe, AgeLab, Hamburg, Tyskland, director Bjørn Lindemann og director Erik Lindemann, Investor BioAgency AG, Hamburg, Tyskland for drøftelse af nyt projektoplæg vedrørende analyse af stamceller (27. marts). Besøg af professor, dr.med. Jørgen Vinten og lektor, dr.med. Flemming Dela, Panum Institut, Københavns Universitet, dr. Aase Handberg, Aarhus Kommunehospital og Ph.D.-studerende Kurt Højlund, afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital i forbindelse med møde om forskningsprojektet Improved Proteome Analysis in Medical Biotech (IPAMB) støttet af Forskningsrådets særprogram Technology by Highly Oriented Research (THOR) (3. april). Besøg af administrerende direktør Michael Lehd og chefkonsulent Ib Groth Clausen, Prevas BioInformatics A/S, København for drøftelse af deltagelse i Det Sjette Rammeprogram under EU (5. april). Besøg af beskæftigelseskonsulent Torben Slot, Vissenbjerg Kommune angående opfølgning vedrørende medarbejder ansat i fleksjob (8. april). Erhvervsminister og vicesstatsminister Bendt Bendtsen besøgte Center for ProteomAnalyse for en orientering om Centret og proteomanalyse. I arrangementet deltog også direktør Carl Christian Nielsen, Micro Matic, Odense, direktør Kirsten Lehm, Syddanske Forskerparker, Odense og rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet (12. april). Besøg af journalist David Binzer, TV2, Odense angående et indslag i nyhederne om The Proteomic Universe in Odense (18. april). Besøg af professor Fuchu He, Beijing Institute of Radiation Medicine, Kina og professor Xiaohong Qian, National Center of Biomedical Analysis, Beijing, Kina for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og projekter (21.-22. april). Besøg af direktør Bo Lorentzen, Bierman & Bierman, Grindsted for drøftelse af projekt angående stamceller (23. april). Besøg af overlæge, dr.med. Karin Grau, Rheumatologisk Afdeling, Kolding Sygehus, administrerende overlæge, dr.med. Kim Hørslev-Petersen, Kong Christian X's Gigthospital, Gråsten og overlæge, professor, dr.med. Peter Junker, afdeling C - Rheumatologisk Sektion, Odense Universitetshospital for drøftelse af et projekt om Rheumatoid Arthritis (23. april). I forbindelse med seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet var der arrangeret en rundvisning på og præsentation af Center for ProteomAnalyse. Det i forbindelse med seminaret afholdte styregruppemøde for The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC) foregik også på Center for ProteomAnalyse (1. maj). Besøg af afdelingslæge, klinisk lektor Viggo Svane-Knudsen, studerende Anette H. Rasmussen og studerende Jytte Andersen, afdeling F - Oto-Rhino-Laryngologi, Odense Universitetshospital for drøftelse af projekt angående cholesteatomer (7. maj). Besøg af direktør Erik Kromann, Comlic A/S, København for drøftelse af kommerialisering og patentrettigheder. I mødet deltog også chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet og dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (9. maj). Besøg af direktør Erik Jantzen, Forskerparken Århus, konsulent Ryan Holm, Holstebro og professor Thor A. Bak, København for drøftelse af fremtiden for konkurrencen Unge Forskere (7. juni). Besøg af universitetsdirektør Per Overgaard Nielsen, Fællesadministrationen, Syddansk Universitet og regnskabschef Vagn Holmegaard, Regnskabskontoret, Syddansk Universitet for drøftelse af administrative rutiner (13. juni). Besøg af professor, dr.med. Rolf Berge, Haukeland Universitetshospital, Bergen Universitet, Norge for drøftelse af projekter inden for neutraceuticals (9. august). Besøg af dr. Moshe Tom, Israel Oceanographic and Limnological Research, Haifa, Israel for drøftelse af projektet Genomic tools for bio-monitoring of pollutant coastal impact (GENIPOL). I forbindelse med møderne blev der afholdt en videokonference, hvori også deltog dr. Steve D. Minchin og dr. Ted D. Williams, University of Birmingham, England samt dr. Steven G. George og dr. Vicky Sabine, University of Stirling, Skotland (11.-13. august). Besøg af professor Marc Boutry, Unité de Biochimie Physiologique, Université Catholique de Louvain, Louvain-la-Nueve, Belgien for drøftelse af etableringen af et nyt proteomcenter i Flandern (14. august). Besøg af fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og handelsattaché Morten Winther, Invest in Denmark, Montreal, Canada for drøftelse af The Proteomic Universe in Odense og et eventuelt samarbejde med Canada (15. august). Besøg af vice president Taisuke Kiriya og director

Mamoru Takano, Mitsui & Co. Ltd., Life Science Division, Tokyo, Japan samt director Tomoaki Nishiyama, Mitsui & Co. Ltd., London, England for drøftelse af projektoplæg angående cancermetastaser og muligheder for fremtidigt samarbejde (18.-19. august). Besøg af generalkonsul Tom Jensen, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Guangzhou, Kina for orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af samarbejds muligheder mellem Syddansk Universitet og Zhongshan University, Guangzhou (29. august). Besøg af konsulent Phillip Clemmensen, BioRad, Herlev og billedanalyse-ekspert Tina Lindmann, BioRad, Stockholm, Sverige for drøftelse af billedanalyse (5. september). Besøg af vice president Mark Scheideler, MDS Proteomics, Toronto, Canada og direktør Peter Ruhoff, MDS Proteomics, Odense for drøftelse af The Proteomic Universe in Odense samt stærkere samarbejde inden for dette (5. september). Besøg af professor Ilona Weinreich og professor Maik Kschischo, RheinAhr Campus, Fachhochschule Koblenz, Tyskland for drøftelse af billedanalyse (9. september). Besøg af journalist Daniel Bergsagel, Biotech Denmark, IDG-BioITWorld A/S, Valby i forbindelse med en artikel om EU og EUs Sjette Rammeprogram (10. september). Besøg af regeringsdelegation fra Government of India, New Delhi, under ledelse af director, dr. Manju Sharma, Department of Biotechnology, Ministry of Science and Technology for drøftelse af mulighederne for samarbejde mellem Center for ProteomAnalyse/Syddansk Universitet og universiteter i Indien. Delegationen, der var ledsaget af førstesekretær, dr. Ausaf Sayeed, Den Indiske Ambassade, København, bestod endvidere af advisor, dr. Bhawan M. Gandhi og senior scientific officer, dr. Alka Sharma, Department of Biotechnology, Ministry of Science and Technology samt director, dr. Sandeep K. Basu, National Institute of Immunology, New Delhi, Indien. I arrangementet deltog også direktør Kirsten Lehm, Syddanske Forskerparker, Odense og 1. reservelæge, dr.med. Moustapha Kassem, afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital samt dekan Henrik Pedersen og fuldmægtig, cand.mag. Lone Poulsen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (11. september). Besøg af administrerende overlæge, professor Anders Jakobsen, Vejle Sygehus vedrørende drøftelse af cancerprojekter (12. september). Besøg af projektmedarbejder Christian Spona, Novartis Pharma AG, Wien for drøftelse af etablering af samarbejde inden for stamceller (13. september). Besøg af koncerndirektør Søren Isaksen, NKT Holding A/S, Brøndby for drøftelse af nye samarbejds muligheder. I mødet deltog også dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (23. september). Besøg af dr. Steve Howell og dr. Zhi Zhang, MRC Technology, Teijin BioMedical Laboratory, London, England for drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder inden for hypertension og nyresygdomme (1. oktober). Besøg af studerende Emil Hansen, Odense - projektvinder i konkurrencen Unge Forskere - for gennemgang af projektbeskrivelse (3. oktober). Besøg af professor Peter J. Stambrook, Department of Cell Biology, Neurobiology and Anatomy, University of Cincinnati Medical Center, Ohio, USA for drøftelse af projekt angående påvisning af mutationer (27.-29. oktober). Forskningsassistent Adelina Rogowska-Wrzesinska forsvarede sin Ph.D.-afhandling Function analysis of unknown genes – a Proteome Study of Yeast *Saccharomyces cerevisiae* (29. oktober). Besøg af CEO, dr. David Fenyö, Proteometrics, New York, USA for drøftelse af projekt angående automation af analyser (29.-30. oktober). Besøg af direktør Erik Kromann, Comlic A/S, København for drøftelse af The Proteomic Universe in Odense og kommercialisering (30. oktober). Besøg af marketing manager Karin Nielsen, bioTEAMSOUTH, Odense for drøftelse af Center for ProteomAnalyses samarbejde med bioTEAMSOUTH (12. november). Besøg af fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af The Proteomic Universe in Odense. I mødet deltog også marketing manager Karin Nielsen, bioTEAMSOUTH, Odense (12. november). Besøg af afdelingslæge, klinisk lektor Viggo Svane-Knudsen og overlæge Christian Godballe, afdeling F – Oto-Rhino-Laryngologi, Odense Universitetshospital for drøftelse af projekt angående cholesteatomer (12. november). Besøg af dr. Intekha Mufti og dr. Krishna R. Rajyashri, Avestha Gengraine Technologies Pvt. Ltd., Bangalore, Indien i forbindelse med en præsentation af The Proteomic Universe in Odense og drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. I arrangementet deltog også direktør Kirsten Lehm, Syddanske Forskerparker, Odense, marketing manager Karin Nielsen, bioTEAMSOUTH, Odense og 1. reservelæge, dr.med. Moustapha Kassem, afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital samt institutleder, lektor, cand.scient. Karsten Kristiansen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet (13. november). Besøg af senior commercial officer Christina Law, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Guangzhou, Kina og commercial officer Christy Yang, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Taiwan for orientering

om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (15. november). Besøg af fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af The Proteomic Universe in Odense og nye samarbejdsmuligheder (18. november). Besøg af vice president for proteomics Lars-Eric Utterman og director for proteomics Lennart Arlinger, Amersham Biosciences, Stockholm, Sverige for drøftelse af The Proteomic Universe in Odense og fremtidige samarbejdsmuligheder. I mødet deltog også direktør Carsten Faltum, PicoSep A/S, Odense (26. november). Besøg af reporter Caroline de Camaret og fotograf Dorothée Thénot, La Chaîne Parlementaire, Public Sénat, Paris, Frankrig for optagelse til et program om proteomics. I besøget deltog også fuldmægtig Jeppe Solmer og projekt manager Suzanne Potts, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København samt professor, dr.sc.eco. Dominique Bouchet, Institut for Marketing, Syddansk Universitet (27. november). Besøg af konsul Jakob Andersen, Invest in Denmark, Bangalore, Indien og fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (18. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR CENTRET

L. Dyul'ger Chiriaeva deltog sammen med S.J. Fey, P. Mose Larsen, A. Nawrocki, M. Nielsen, A. Rogowska-Wrzesinska og K. Wrzesinski i seminaret Dansk Bioteknologi 2002, arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj).

E. Espe-Pedersen deltog i institutsekretærmøde på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, (21. juni, 27. september, 22. november).

S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen i møder hos PicoSep A/S, Odense for drøftelse af projektstatus (8. januar, 11. januar, 25. januar, 26. februar, 1. marts, 12. marts, 22. marts, 5. april, 12. april, 3. maj, 31. maj, 7. juni, 2. august, 9. august, 16. august, 23. august, 30. august, 30. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i bestyrelsesmøde i Pride Proteomics ApS, Odense (14. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møder hos forskningschef, dr.med. Arne Møller, NeuroSearch A/S, Ballerup, og NS Gene A/S, Ballerup, for drøftelse af et projekt inden for epilepsi (21. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde i Rektors Patentudvalg, Syddansk Universitet (25. januar, 19. februar, 29. april). Deltog i et planlægningsmøde vedrørende Scan-Balt in Biotechnology hos Medicon Valley Academy, København (31. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde på Steensgaard Herregårdspension, Millinge afholdt af PicoSep A/S, Odense for drøftelse af strategi i forbindelse med patenter og patentering (6. februar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Syddanske Forskerparker, Odense for drøftelse af sikkerhed i Forskerparken (27. februar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i informationsmødet A Presentation of The Canadian Biotech/Pharmaceutical Sector, afholdt på Den Canadiske Ambassadørs Residens, København (6. marts). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde med advokat Jørn Frølich, Advokatfirmaet Arne Kielberg, Odense vedrørende licensformidling. I mødet deltog også chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet (7. marts). Deltog sammen med P. Mose Larsen, A. Rogowska-Wrzesinska og K. Wrzesinski i et internationalt evalueringsmøde hos Center for Eksperimentel Bioinformatik (CEBI), Syddansk Universitet (14. marts). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet vedrørende afholdelse af et internationalt Proteomics Arrangement (18. marts). Overværede sammen med P. Mose Larsen og A. Nawrocki Ph.D.-studerende Lars Pedersen, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby forsvare sin Ph.D.-afhandling Analysis of Two-Dimensional Electrophoresis Gels (21. marts). Lars Pedersens Ph.D.-studium var finansieret af Center for ProteomAnalyse, og S.J. Fey var medvejleder for Lars Pedersen. Deltog sammen med P. Mose Larsen i et patentmøde hos Plougmann & Vingtoft A/S, København angående eksisterende patenter, patentansøgninger og licensformidling (22. marts). Deltog i et møde hos Syddanske Forskerparker, Odense angående Interreg Projektet (26. marts). Deltog i American Chamber of Commerce in Denmark's konference Executive Seminars in Analytical Chemistry med foredraget Proteomics: From Animal Models to New Drugs (10. april). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase's årsmøde 2002 - 6. Brædstrupsymposium Aterotrombose Anno 2002 på

Pejsegården, Brødstrup arrangeret af overlæge Hans Kræmmer Nielsen, Center for Trombose og Arteriosclerose, Brødstrup Sygehus (19. april). Deltog i seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i en telefonkonference med Sterne, Kessler, Goldstein & Fox Law Firm, Washington DC, USA angående patentstrategi (3. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet med Udenrigsministeriets gruppe Invest in Denmark, København for planlægning af rejse til Japan og Kina (7. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen under rejse i Japan i møder med virksomhederne Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo, Teijin Ltd., Tokyo, Mitsubishi Pharma Corporation, Tokyo; Fujitsu Ltd., Tokyo; Toray Industries Inc., Tokyo; Yamanouchi Pharmaceutical Co., Tsukuba, Taisho Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo, Chugai Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo og Ajinomoto Co. Inc., Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med nogle af møderne et foredrag over et af følgende emner: 1) The Current Bottlenecks in Proteomics and How to Minimise Them, 2) Proteomics Applied to Multiple Drug Resistance in Yeast, 3) The Interpretation of Data from Proteomics: The Molecular Basis of Diabetes, 4) Proteomics - The Guide for Function Analysis and Target Identification, 5) Proteome Analysis: A Signpost for the Investigation of Unknown Genes in *Saccharomyces cerevisiae* and Other Organisms, 6) Proteomics in Molecular Pathology (14.-19. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møder med virksomhederne China Worldbest Group Co. Ltd., Shanghai, Kina og The Fortune Group, Shanghai, Kina for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med nogle af møderne et foredrag over et af følgende emner 1) The Current Bottlenecks in Proteomics and How to Minimise Them, 2) Proteomics Applied to Multiple Drug Resistance in Yeast, 3) The Interpretation of Data from Proteomics: The Molecular Basis of Diabetes, 4) Proteomics - The Guide for Function Analysis and Target Identification, 5) Proteome Analysis: A Signpost for the Investigation of Unknown Genes in *Saccharomyces cerevisiae* and Other Organisms, 6) Proteomics in Molecular Pathology (20. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i arrangementer i Shanghai arrangeret af Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Shanghai, Kina for at informere om The Proteomic Universe in Odense og drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (21.-22. maj). Deltog i Danish Biotechnology Forum's 8th Danish Biotechnology Conference på Hotel Munkebjerg, Vejle med foredraget The Molecular Mechanisms Behind the Development of Diabetes Revealed by Proteomics (24. maj). Deltog i IIR's Conference on Proteomics: Scientific and Technological Advances in Proteomics på Lords' Conference Centre, London, England som chairman og med foredraget Dissecting Diabetes at the Molecular Level (27.-28. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i det bioteknologiske fremstød i forbindelse med Dronningens og Prinsens Statsbesøg i Belgien. Der var møder med Coris Bioconcept, Gembloux, UCB Chemicals, Drogenbos, Anabio Tec nv, Evergem, Fortis Bank – Investment Banking, Bruxelles, R.E.D. Laboratories, Zallek; C³ – Critical Care Company, Mechelen, FFIO (Flemish Government Agency), Bruxelles, FUNDP/URBM, Namur; Brussels Trade Office, Malmö, Sverige, Eurasanté, Loos Les Lille, Frankrig, GIMV – Venture Capital Life Sciences, Antwerpen og Université Libre de Bruxelles (28.-30. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen og chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet i en patentsag hos The European Patent Office, München, Tyskland (5. juni). Underviste sammen med P. Mose Larsen og V. Smed Mose Larsen på workshop'en Medical Genetics på Sichuan University Hospital, West China University of Medical Sciences, Chengdu, Kina arrangeret af EBNIC/European Molecular Biology Organization, Heidelberg, Tyskland og The Chinese Academy of Science, Shanghai, Kina (14.-30. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen, dekan Henrik Pedersen og fuldmægtig Lone Poulsen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet under rejse i Kina i møder med School of Life Science, Zhongshan (Sun Yatsen) University, Guangzhou og virksomhederne Livzon Biotechnology Pharmaceutical Co. Ltd., Zhuhai, National Engineering Research Center for Modernization of Traditional Medicine, Zhuhai, Shenzhen Neptunus Investment Development Co. Ltd., 999 Sanjiu Medical & Pharmaceutical, Shenzhen, Guangzhou Pharmaceutical Holdings Limited, Xiangxuo Pharmaceutical Factory Co. Ltd., Guangzhou og Guangzhou Kunlun Investment for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med nogle af møderne et foredrag over ét af følgende emner 1) The Current Bottlenecks in Proteomics and

How to Minimise Them, 2) Proteomics Applied to Multiple Drug Resistance in Yeast, 3) The Interpretation of Data from Proteomics: The Molecular Basis of Diabetes, 4) Proteomics - The Guide for Function Analysis and Target Identification, 5) Proteome Analysis: A Signpost for the Investigation of Unknown Genes in *Saccharomyces cerevisiae* and Other Organisms, 6) Proteomics in Molecular Pathology (30. juni-3. juli). Deltog sammen med P. Mose Larsen under rejse i Japan i møder med virksomhederne GlaxoSmithKline, Tokyo, Mitsui & Co. Ltd., Tokyo, AMR Incorporated, Tokyo, Takeda Chemical Industries Ltd., Osaka, Fujisawa Pharmaceutical Co. Ltd., Osaka og Mitsubishi Pharma Corporation, Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med nogle af møderne et foredrag over et af følgende emner 1) The Current Bottlenecks in Proteomics and How to Minimise Them, 2) Proteomics Applied to Multiple Drug Resistance in Yeast, 3) The Interpretation of Data from Proteomics: The Molecular Basis of Diabetes, 4) Proteomics - The Guide for Function Analysis and Target Identification, 5) Proteome Analysis: A Signpost for the Investigation of Unknown Genes in *Saccharomyces cerevisiae* and Other Organisms, 6) Proteomics in Molecular Pathology (16.-22. juli). Blev sammen med P. Mose Larsen interviewet til en artikel om The Proteomic Universe in Odense til avisen Nikkei Biotechnology, Tokyo, Japan (20. juli). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et opfølgingsmøde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet angående rejserne til Kina og Japan i juni og juli (5. august). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde hos rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet med vice president Pierre Honoré og juridisk medarbejder Peter Schøtt Knudsen, Novo Nordisk A/S for drøftelse af den nye samarbejdsaftale mellem Novo Nordisk A/S og Syddansk Universitet/Center for ProteomAnalyse. I mødet deltog også chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet og dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (7. august). Deltog i møde i Rektors Patentudvalg, Syddansk Universitet (20. august). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et netværksmøde hos Syddansk Innovation, Odense vedrørende bioTEAMSOUTH (21. august). Deltog sammen med P. Mose Larsen, V. Smed Mose Larsen, A. Nawrocki og A. Rogowska-Wrzesinska i The 19th IATMO Conference Clinical Application of Cancer Markers arrangeret af Klinisk Biokemisk Afdeling, Laboratoriet, Vejle Sygehus i samarbejde med Syddansk Universitet og Vejle Amt. Holdt foredraget A Shortcut to Functional Disease Markers (25.-29. august). Deltog i sikkerhedsgruppemøde hos Syddanske Forskerparker, Odense (30. september). Deltog sammen med P. Mose Larsen under rejse i Kina (10.-20. oktober) i møder/forhandlinger om samarbejdsaftale med Beijing Shunyi District People's Government samt møder med Pig & Sheep Farms, Beijing og Beijing Yanjing Brewery Co. Ltd. for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med nogle af møderne et foredrag over et af følgende emner 1) The Current Bottlenecks in Proteomics and How to Minimise Them, 2) Proteomics Applied to Multiple Drug Resistance in Yeast, 3) The Interpretation of Data from Proteomics: The Molecular Basis of Diabetes, 4) Proteomics - The Guide for Function Analysis and Target Identification, 5) Proteome Analysis: A Signpost for the Investigation of Unknown Genes in *Saccharomyces cerevisiae* and Other Organisms, 6) Proteomics in Molecular Pathology (10.-13. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Shenzhen Hi-Tech Trade Fair, Traditional Chinese Medicine in the 21st Century – New Life to the Classical Pharmaceutical Industry for information om The Proteomic Universe in Odense. Holdt foredraget Experience from Hundreds of Years – Interpreted by the Most Modern Biotechnology: How to Modernise and Protect Traditional Chinese Medicine (14.-16. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde med Taitai - Shenzhen Taitai Pharmaceutical Industry Co. for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt foredraget The Current Bottlenecks in Proteomics and How to Minimise Them (16. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen og dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet i forhandlinger og underskrivelse af samarbejdsaftale med Beijing Shunyi District People's Government samt i møder med virksomhederne Beijing Yanjing Zhongfa Biotech Co. Ltd.; Beijing Yanjing Brewery Co. Ltd. og Sunraising Harbour Biotechnology, Beijing for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (17.-20. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Danish Bio Conference – Looking for World Class Competencies in Biotechnology arrangeret af Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Tokyo på Ana Hotel Akasaka, Tokyo for information om The Proteomic Universe in

Odense. Holdt foredraget What Is Proteomics Today? (21. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen under rejse i Japan i møder med virksomheden Mitsui & Co. Ltd., Life Science Division, Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af oplæg til projektsamarbejde om cancermetastaser (21.-22. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et opfølgingsmøde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet angående rejserne til Kina og Japan i oktober (25. oktober). Overværede sammen med P. Mose Larsen Ph.D.-studerende Ditte Andreasen, Institut for Medicinsk Biologi, Fysiologi og Farmakologi, Syddansk Universitet forsvare sin Ph.D.-afhandling Renal expression af spændingsafhængige calcium-kanaler (25. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i informationsmøde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (31. oktober, 18. november). Underviste på kurset BM31 Advanced Methods in Protein Chemistry arrangeret af lektor Ole Nørregaard Jensen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet med foredraget Protein and Proteome Analysis by 2D Gel Electrophoresis (4. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde hos Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København med repræsentanter fra Huguin Provinsen, Kina for præsentation af The Proteomic Universe in Odense og drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (6. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen i et kick-off møde hos bioTEAMSOUTH, Odense med IBM Consulting, København angående The Proteomic Universe in Odense (12. december).

P. Mose Larsen deltog i møder hos PicoSep A/S, Odense for drøftelse af projektstatus (8. januar, 11. januar, 25. januar, 26. februar, 1. marts, 12. marts, 22. marts, 5. april, 12. april, 3. maj, 31. maj, 7. juni, 2. august, 9. august, 16. august, 23. august, 30. august, 30. oktober). Deltog i to møder hos Syddanske Forskerparker, Odense for drøftelse af udviklingen af Biotek på Fyn (10. januar). Deltog i bestyrelsesmøde i Pride Proteomics ApS, Odense (14. januar). Deltog i møde på Odense Rådhus for drøftelse af udviklingen af Biotek på Fyn (18. januar). Deltog i møder hos forskningschef, dr.med. Arne Møller, NeuroSearch A/S, Ballerup, og NS Gene A/S, Ballerup for drøftelse af et projekt inden for epilepsi (21. januar). Deltog i et møde hos rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet angående arrangementet 2. marts Åbent Hus 2002 (23. januar). Deltog i et informationsmøde om Fyn og Biotek på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (23. januar). Deltog i møde i Rektors Patentudvalg, Syddansk Universitet (25. januar, 19. februar, 29. april). Deltog i gå-hjem-møde Basal Biologi: Teori og Teknologi for klinikere på Odense Universitetshospital med foredraget Genekspressionsanalyse på Proteinniveau: Proteomanalyse (31. januar). Deltog i bestyrelsesmøde i PicoSep A/S, Odense (4. februar, 13. juni, 23. september, 1. november). Deltog i et møde på Steensgaard Herregårdspension, Millinge afholdt af PicoSep A/S, Odense for drøftelse af strategi i forbindelse med patenter og patentering (6. februar). Deltog i møde hos ACE BioSciences A/S, Odense i forbindelse med besøg fra Scottish Enterprise National, Glasgow, Skotland (11. februar). Deltog i Fyns Amts rejse til Dundee, Skotland for drøftelser med Scottish Enterprise National angående etablering og organisering af udviklingsmuligheder mellem BioDundee og bioTEAMSOUTH inden for biotek (14.-15. februar). Deltog i møde hos Rektorkollegiet, København angående et dansk biotek initiativ i Singapore (19. februar). Deltog i møde hos Syddanske Forskerparker, Odense for drøftelse af sikkerhed i Forskerparken (27. februar). Deltog i informationsmødet A Presentation of The Canadian Biotech/Pharmaceutical Sector, afholdt på Den Canadiske Ambassadørs Residens, København (6. marts). Deltog i et møde med advokat Jørn Frøhlich, Advokatfirmaet Arne Kielberg, Odense vedrørende licensformidling. I mødet deltog også chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet (7. marts). Deltog i et internationalt evalueringsmøde hos Center for Eksperimentel Bioinformatik (CEBI), Syddansk Universitet (14. marts). Deltog i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet vedrørende afholdelse af et internationalt Proteomics Arrangement (18. marts). Overværede Ph.D.-studerende Lars Pedersen, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby forsvare sin Ph.D.-afhandling: Analysis of Two-Dimensional Electrophoresis Gels. Lars Pedersens Ph.D.-studium var finansieret af Center for ProteomAnalyse (21. marts). Deltog i et patentmøde hos Plougmann & Vingtoft A/S, København angående eksisterende patenter, patentansøgninger og licensformidling (22. marts). Deltog i ekstraordinær generalforsamling i PicoSep A/S, Odense (25. marts). Deltog i møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet angående PicoSep A/S (25. marts). Deltog i møde angående

nyt projekt om thrombosers fibrinstrukturer hos institutleder, professor, dr.med. Jørgen Jespersen, Institut for Tromboseforskning, Syddansk Universitet med foredraget Proteomics - a Shortcut in Modern Biotech (8. april). Deltog i møde hos Syddanske Forskerparker, Odense angående mulighederne for at effektivisere indsatsen inden for Biotek på Fyn (10. april). Deltog som jury medlem i finalen i konkurrencen Unge Forskere, der fandt sted i København (19. april). Deltog i Dansk Selskab for Trombose og Hæmostases årsmøde 2002 - 6. Brædstrupsymposium Aterotrombose Anno 2002 på Pejsegården, Brædstrup arrangeret af overlæge Hans Kræmmer Nielsen, Center for Trombose og Arteriosclerose, Brædstrup Sygehus (19. april). Deltog i et seminar om ledelsesstruktur hos rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet (25. april). Deltog i seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj). Deltog i en telefonkonference med Sterne, Kessler, Goldstein & Fox Law Firm, Washington DC, USA angående patentstrategi (3. maj). Deltog i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet med Udenrigsministeriets gruppe Invest in Denmark, København for planlægning af rejse til Japan og Kina (7. maj). Deltog under rejse i Japan i møder med virksomhederne Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo, Teijin Ltd., Tokyo, Mitsubishi Pharma Corporation, Tokyo, Fujitsu Ltd., Tokyo, Toray Industries Inc., Tokyo, Yamanouchi Pharmaceutical Co., Tsukuba, Taisho Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo, Chugai Pharmaceutical Co. Ltd., Tokyo og Ajinomoto Co. Inc., Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Japanese Medicine, 6) Patents: Biotech and Proteomics (14.-19. maj). Deltog i møder med virksomhederne China Worldbest Group Co. Ltd., Shanghai, Kina og The Fortune Group, Shanghai, Kina for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics in Drug Development, 2) Diabetes Markers Identified by Proteomics (20. maj). Deltog i arrangementer i Shanghai arrangeret af Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Shanghai, Kina for at informere om The Proteomic Universe in Odense og drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt foredraget The Proteomic Universe in Odense: Proteomics - A Modern Fairy Tale (21.-22. maj). Deltog i Norsk Klinisk Kemisk Forbunds årsmøde i Stavanger, Norge med foredraget Proteomics - Possibilities, Pitfalls and Exciting Results: Diabetes Dissected at the Molecular Level (23.-24. maj). Deltog i det bioteknologiske fremstød i forbindelse med Dronningens og Prinsens Statsbesøg i Belgien med foredraget Proteomics - a Key to Understand Disease at the Molecular Level and Novel Drug Development. Der var møder med Coris Bioconcept, Gembloux, UCB Chemicals, Drogenbos; Anabio Tec nv, Evergem; Fortis Bank - Investment Banking, Bruxelles, R.E.D. Laboratories, Zallek; C³ - Critical Care Company, Mechelen, FFIO (Flemish Government Agency), Bruxelles, FUNDP/URBM, Namur, Brussels Trade Office, Malmö, Sverige, Eurasanté, Loos Les Lille, Frankrig, GIMV - Venture Capital Life Sciences, Antwerpen og Université Libre de Bruxelles (28.-30. maj). Deltog sammen med chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet i en patentsag hos The European Patent Office, München, Tyskland (5. juni). Underviste på workshop Medical Genetics på Sichuan University Hospital, West China University of Medical Sciences, Chengdu, Kina arrangeret af EBNIC/European Molecular Biology Organization, Heidelberg, Tyskland og The Chinese Academy of Science, Shanghai, Kina (14.-30. juni). Deltog sammen med dekan Henrik Pedersen og fuldmægtig, cand.mag. Lone Poulsen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet under rejse i Kina (30. juni-14. juli) i møder med School of Life Science, Zhongshan (Sun Yatsen) University, Guangzhou og virksomhederne Livzon Biotechnology Pharmaceutical Co. Ltd., Zhuhai, National Engineering Research Center for Modernization of Traditional Medicine, Zhuhai, Shenzhen Neptunus Investment Development Co. Ltd., 999 Sanjiu Medical & Pharmaceutical, Shenzhen, Guangzhou Pharmaceutical Holdings Limited, Xiangxuo Pharmaceutical Factory Co. Ltd., Guangzhou og Guangzhou Kunlun Investment for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Chinese Medicine, 6) Patents: Biotech and

Proteomics (30. juni-3. juli). Deltog sammen med dekan Henrik Pedersen og fuldmægtig, cand.mag. Lone Poulsen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet i møder med Fudan University, Shanghai, China Worldbest Group Co. Ltd., Shanghai, Chinese Academy of Preventive Medicine, Institute of Parasitic Diseases, WHO Collaborating Centre for Malaria, Schistosomiasis and Filariasis, Shanghai, Institute of Biochemistry and Cell Biology, Shanghai Institute for Biological Sciences, Chinese Academy of Sciences, Shanghai, Shanghai Health Digit Limited, Comman Shanghai for information om the Proteomic Universe in Odense og drøftelser af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Chinese Medicine, 6) Patents: Biotech and Proteomics (4.-6. juli). Deltog i møder med School of Chinese Pharmacology, Beijing University of Chinese Medicine, Beijing Double-Crane Pharmaceutical Co. Ltd.; China Clicks 2 International Consulting Co. Ltd., Zhongchen (ChinaChen) Worldwide Group Ltd., Beijing, Malaysian Industry-Government Group for High Technology, Beijing og Jinchuan Health-Care Brewage Hi-Tech Co. Ltd. - Linhe City, Beijing for information on The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Chinese Medicine, 6) Patents: Biotech and Proteomics (7.-14. juli). Deltog under rejse i Japan i møder med virksomhederne GlaxoSmithKline, Tokyo, Mitsui & Co. Ltd., Tokyo, AMR Incorporated, Tokyo; Takeda Chemical Industries Ltd., Osaka, Fujisawa Pharmaceutical Co. Ltd., Osaka og Mitsubishi Pharma Corporation, Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Japanese Medicine, 6) Patents: Biotech and Proteomics (15.-22. juli). Blev interviewet til en artikel om The Proteomic Universe in Odense til avisen Nikkei Biotechnology, Tokyo, Japan (20. juli). Deltog i et opfølgingsmøde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet angående rejserne til Kina og Japan i juni og juli (5. august). Deltog i et møde hos rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet med vice president Pierre Honoré og juridisk medarbejder Peter Schøtt Knudsen, Novo Nordisk A/S for drøftelse af den nye samarbejdsaftale mellem Novo Nordisk A/S og Syddansk Universitet/Center for ProteomAnalyse. I mødet deltog også chefkonsulent Jørgen Schou, Ledelsessekretariatet, Syddansk Universitet og dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (7. august). Deltog i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet i forbindelse med besøg af journalist Vibeke Hjortlund, Biotech Denmark, IDG-BioITWorld A/S, Valby (7. august). Deltog i redaktionsrådsmøde på Biotech Denmark, IDG-BioITWorld A/S, Valby (13. august, 3. december). Deltog i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet i forbindelse med besøg af forskningsdirektør Lone Rossen og informationsmedarbejder Poul Anderson, Biotechnologisk Institut, Hørsholm. Besøget sluttede med en rundvisning på Center for ProteomAnalyse (16. august). Deltog i møde hos Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for repræsentanter fra Fyn inden for fokusområdet Life Sciences med markedscoordinatorer og investment managers fra Asien, Nordamerika og Europa (20. august). Deltog i et netværksmøde hos Syddansk Innovation, Odense vedrørende bioTEAMSOUTH (21. august). Deltog i The 19th IATMO Conference Clinical Application of Cancer Markers arrangeret af Klinisk Biokemisk Afdeling, Laboratoriet, Vejle Sygehus i samarbejde med Syddansk Universitet og Vejle Amt (25.-29. august). Deltog i konferencen Udvikling og Investeringer i Biotek-Sektoren på The Marriott Hotel, København (3. september). Deltog i et møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet for drøftelse af markedsføring af fakultetet i Kina (12. september). Deltog i et møde hos den Danske Forskningsfond – CCBF, Ballerup for drøftelse af projekter inden for cancer og diagnostik (2. oktober). Deltog under rejse i Kina (10.-20. oktober) i møder/forhandlinger om samarbejdsaftale med Beijing Shunyi District People's Government samt møder med Pig & Sheep Farms, Beijing og Beijing Yanjing Brewery Co. Ltd. for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse

med møderne flere foredrag over e af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Chinese Medicine, 6) Patents: Biotech and Proteomics (10.-13. oktober). Deltog i Shenzhen Hi-Tech Trade Fair, Traditional Chinese Medicine in the 21st Century – New Life to the Classical Pharmaceutical Industry for information om The Proteomic Universe in Odense. Holdt foredraget What is Proteomics Today? (14.-16. oktober). Deltog i møde med Taitai - Shenzhen Taitai Pharmaceutical Industry Co. for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt i forbindelse med mødet foredraget The Proteomic Universe in Odense (16. oktober). Deltog sammen med dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet i forhandlinger og underskrivelse af samarbejdsaftale med Beijing Shunyi District People's Government, samt i møder med virksomhederne Beijing Yanjing Zhongfa Biotech Co. Ltd., Beijing Yanjing Brewery Co. Ltd. og Sunraising Harbour Biotechnology, Beijing for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder (17.-20. oktober). Deltog i Danish Bio Conference – Looking for World Class Competencies in Biotechnology arrangeret af Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Tokyo på Ana Hotel Akasaka, Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense. Holdt foredraget Proteomics Today - and Tomorrow (21. oktober). Deltog under rejse i Japan i møder med virksomheden Mitsui & Co. Ltd., Life Science Division, Tokyo for information om The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af oplæg til projektsamarbejde om cancermetastaser. Holdt i forbindelse med møderne et foredrag over et af følgende emner 1) Proteomics and Biotechnology, 2) Proteomics in Drug Development, 3) Proteomics in High Throughput, 4) Diabetes Markers Identified by Proteomics, 5) Modernisation of Traditional Japanese Medicine, 6) Patents: Biotech and Proteomics (21.-22. oktober). Deltog i et opfølgingsmøde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet angående rejserne til Kina og Japan i oktober (25. oktober). Overværede Ph.D.-studerende Ditte Andreasen, Institut for Medicinsk Biologi, Fysiologi og Farmakologi, Syddansk Universitet forsvare sin Ph.D.-afhandling Renal expression af spændingsafhængige calcium-kanaler. Var medvejleder for Ditte Andreasen (25. oktober). Deltog i informationsmøde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (31. oktober, 18. november). Deltog i et møde hos Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København med repræsentanter fra Huguin Provinsen, Kina for præsentation af The Proteomic Universe in Odense og drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt foredraget Experience of Hundreds of Years Interpreted by Modern Biotechnology: How to Protect and Modernise Traditional Chinese Medicine (6. november). Deltog i det halvårlige møde med institutledere, studieledere og eksterne repræsentanter i konsistorium og fakultetsråd hos rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet (14. november). Deltog i et symposium på Rogaland Sentralsjukehuset, Stavanger, Norge med foredraget Proteomics and Its New Possibilities - a Fast Way to Disease Markers and Drug Targets (21.-22. november). Deltog i et møde hos Dansk Eksportråd, Odense med foredraget Internationaliseringsmuligheder på Fyn (25. november). Deltog i et møde hos Biomedicinsk Laboratorium, Syddansk Universitet angående fremtidsplanerne for dyrestalden (10. december). Deltog i et kick-off møde hos bioTEAMSOUTH, Odense med IBM Consulting, København angående The Proteomic Universe in Odense (12. december).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

02.03. Bioteknologiens Fascination og Mysterier. Arrangementet Åbent Hus 2002, Syddansk Universitet

17.04. Hvorfor Gør Vi Som Vi Gør? Giersings Realskole, Odense

25.10. Gener, Proteiner og Sygdomme. Sct.Knuds Gymnasium, Odense

09.12. Hvem Styrrer Os på det Molekylære Plan? Selskabet for Naturlærens Udbredelse, Københavns Universitet, Det Naturvidenskabelige Institut

V. Smed Mose Larsen underviste på workshop'en Medical Genetics på Sichuan University Hospital, West China University of Medical Sciences, Chengdu, Kina arrangeret af EBNIC/European Molecular Biology Organization, Heidelberg, Tyskland og The Chinese Academy of Science, Shanghai, Kina (14.-30. juni). Deltog i The 19th IATMO Conference Clinical Application of Cancer Markers, arrangeret af Klinisk Biokemisk Afdeling, Laboratoriet, Vejle Sygehus i samarbejde med Syddansk Universitet og Vejle Amt (25.-29. august).

S. Wood Mikkelsen deltog i et informationsmøde om det nye ØSS-system arrangeret af Regnskabsafdelingen, Syddansk Universitet (25. september).

A. Nawrocki overværede Ph.D.-studerende Lars Pedersen, Institut for Informatik og Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby forsvare sin Ph.D.-afhandling Analysis of Two-Dimensional Electrophoresis Gels. Lars Pedersens Ph.D.-studium var finansieret af Center for ProteomAnalyse (21. marts). Deltog i seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj). Deltog i The 19th IATMO-Conference Clinical Application of Cancer Markers arrangeret af Klinisk Biokemisk Afdeling, Laboratoriet, Vejle Sygehus i samarbejde med Syddansk Universitet og Vejle Amt (25.-29. august). Deltog i Human Proteomics Organisation's konference Proteomics Standards Initiative med foredraget Proteome Analysis Using 2D Gel Electrophoresis and Mass Spectrometry. Konferencen var arrangeret af applications coordinator Henning Hermjakob, European Bioinformatics Institute, Wellcome Trust Genome Campus, Hinxton, Cambridge, England. Blev indvalgt som medlem i en international arbejdsgruppe for standardisering af billedanalyse (19.-20. oktober).

M. Nielsen deltog i seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj). Foretog studierejse i forbindelse med Ph.D.-projekt til Wallac PerkinElmer Life Sciences, Turku, Finland (11. november-19. december).

A. Rogowska-Wrzesinska deltog i et internationalt evalueringsmøde hos Center for Eksperimentel Bioinformatik (CEBI), Syddansk Universitet (14. marts). Deltog i seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj). Deltog i konferencen Præsentation af bioTEAMSOUTH som varemærket for det erhvervs- og forskningsmæssige potentiale inden for bioteknologi og sundhed udgående fra Odense og Fyn arrangeret af Odense Universitetshospital og Syddansk Universitet (22. maj). Deltog i The 19th IATMO Conference Clinical Application of Cancer Markers arrangeret af Klinisk Biokemisk Afdeling, Laboratoriet, Vejle Sygehus i samarbejde med Syddansk Universitet og Vejle Amt (25.-29. august). Deltog i konferencen Inflammation in Myocardial and Coronary Disease med foredraget Proteomics – a Shortcut to Functional Disease Markers. Konferencen var arrangeret af professor Attilio Maseri, Università Vita-Salute San Raffaele, Milano, Italien som et oplæg til EU's Sjette Rammeprogram (9.-12. oktober).

K. Wrzesinski deltog i et internationalt evalueringsmøde hos Center for Eksperimentel Bioinformatik (CEBI), Syddansk Universitet (14. marts). Deltog i seminaret Dansk Bioteknologi 2002 arrangeret af The Danish Biotechnology Instrument Center (DABIC), Institut for Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (1. maj).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Der er fortsatte kontrakter med: Forskningsstyrelsen, Danmarks Bioteknologiske Instrumentcenter, idet Center for ProteomAnalyse har fået bevilget i alt 12,4 mio. kroner - herunder en treårig kontrakt til projektet Molecular Cell Science Center (MCSC): From Gene to Protein Function. Heraf er i 2002 modtaget 7.247.910 kroner. Beløb i alt for kontraktperioden 42,7 mio. kroner til Syddansk Universitet. Statens Forskningsråd, idet Center for ProteomAnalyse sammen med professor, dr.med. Jørgen Vinten og lektor, dr.med. Flemming Dela, Panum Institut, Københavns Universitet, overlæge, professor, dr.med. Henning Beck-Nielsen og dr. Aase Handberg, afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital, dr. James G. McCormack og dr. Christine Reynet, NOVO Nordisk A/S, Bagsværd samt dr. Klaus Herick, PerkinElmer Life Sciences, Cambridge, England har modtaget 610.124 kroner fra Statens Forskningsråds særprogram Technology by Highly Oriented Research (THOR) til forskningsprojektet Improved Proteome Analysis in Medical Biotech (IPAMB). Projektet strækker sig over fire år (1998-2002), og bevillingen er på i alt 7 mio. kroner. EU, det særlige program for forskning og teknologisk udvikling Energy, Environment and Sustainable Development, idet Center for ProteomAnalyse sammen med dr. Moshe Tom, Israel Oceanographic and Limnological Research Ltd., Haifa, Israel, professor Steve G. George,

University of Stirling, Skotland, professor J. Kevin Chipman, University of Birmingham, England og professor Peter Roepstorff, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet har modtaget i alt 1.999.998 ECU til det fireårige projekt Genomic tools for bio-monitoring of pollutant coastal impact (GENIPOL). Center for ProteomAnalyses andel heraf andrager 413.771 ECU. Bundesrepublik Deutschland, idet der med Rostock Universität, Tyskland i 1999 er indgået kontrakt vedrørende forskningsprojektet BMBF Leitprojekt: Proteom-Analyse des Menschen/Aufbau eines Kompetenz-Zentrums. Projektet strækker sig over en fireårig periode (1999-2003) og bevillingen er på i alt 33.191.952 DEM. Center for ProteomAnalyses andel heraf andrager 1.489.948 DEM. NKT Holding A/S, Brøndby og NKT Research Center, Brøndby omfattende en flerårig kontrakt, og Center for ProteomAnalyse har i den forbindelse modtaget 1.168.964 kroner i 2002 til forskningsprojekter.

PUBLIKATIONER

Dierick JF, Eliaers F, Remacle J, Raes M, Fey SJ, Mose Larsen P, Toussaint O. Stress-induced premature senescence and replicative senescence are different phenotypes, proteomic evidence. *Biochemical Pharmacology*, 2002; 64: 1011-1017.

Højlund K, Wrzesinski K, Mose Larsen P, Fey SJ, Roepstorff P, Handberg A, Dela F, Vinten J, McCormack JG, Reynet C, Beck-Nielsen H. Proteome analysis reveals phosphorylation of ATP synthase β -subunit in human skeletal muscle and proteins with potential roles in type 2 diabetes. *The Journal of Biological Chemistry (webversion)*, 2002.

Janssen MJFW, van Voorst F, Ploeger GEJ, Mose Larsen P, Larsen MR, de Kroon AIPM, de Kruijff B. Photolabeling identifies an interaction between phosphatidylcholine and glycerol-3-phosphate dehydrogenase (Gut2p) in yeast mitochondria. *Biochemistry*, 2002; 41 (18): 5702-5711.

Pedersen L. Analysis of Two-Dimensional Electrophoresis Gels. Ph.D.-Thesis, 2002.

Rogowska-Wrzesinska A. Function analysis of unknown genes - a Proteome Study of Yeast *Saccharomyces cerevisiae*. Ph.D.-Thesis, 2002.

Sparre T, Bjerre Christensen U, Mose Larsen P, Fey SJ, Wrzesinski K, Roepstorff P, Mandrup-Poulsen T, Poçiot F, Karlson AE, Nerup J. IL-1 β induced protein changes in diabetes prone BB rat islets of Langerhans identified by proteome analysis. *Diabetologica*, 2002; 45: 1550-1561.

PATENTER

Winther Jensen B, Mose Larsen P, Fey SJ. A process for the separation of biomolecules using a substrate having a composition gradient 7/3/2002 A process for the separation of biocomponents on a substrate surface. Publication documents: Application No. PCT/DK02/00150.

Mose Larsen P, Fey SJ. Method for the manufacture of Separation Matrices and method for analysing biomolecules on ultra-long separation matrices. Publication documents: Application No. 26026DK01.

Mose Larsen P, Fey SJ, Karlson AE, Nerup J. Human protein markers for type II diabetes development. Publication documents: Application No. PA 2001 01298.

Nerup J, Karlson AE, Nielsen K, Mose Larsen P, Fey SJ. Rat protein markers for development of β -cells in islets. Publication documents: Application No. PCT/DK02/000369.

Schmidt H, Pryds S, Faltum C, Fey SJ, Mose Larsen P, Rubin A. A method of separating biocomponents contained in a liquid, a separating system and a separating unit. Publication documents: Application No. 2002 00875.

Schmidt H, Pryds S, Faltum C, Fey SJ, Mose Larsen P, Rubin A. A method of separating biocomponents contained in a liquid, a separating system and a separating unit. Publication documents: PA0201 US Provisional.

Schmidt H, Rubin A, Mose Larsen P, Fey SJ, Pryds S. A separating unit, a method for its preparation, a process for using it, and intermediate products. Publication documents: Application No. 2002 00593.

Sparre T, Nerup J, Karlson AE, Mose Larsen P, Fey SJ. Rat protein markers for diabetes development. Publication documents: Application No. PCT/DK02/00368.

FORSKNINGSENHEDEN FOR TROMBOSEFORSKNING

Professor, dr.med. *Jørgen Jespersen*
Gæsteprofessor, *Cornelis Klufft*, Ph.D.
Gæstelektor, MSc. *Moniek de Maat*, Ph.D.
Lektor, dr.med. *Jørgen Gram*
Adjunkt, cand.scient. *Else-Marie Bladbjerg*, Ph.D.
Adjunkt *Johannes Sidelmann*, Ph.D.
Bioanalytiker *Gunhild Andreasen*
Bioanalytiker *Anette Larsen*
Korrespondent *Liddy Larsen*
Bioanalytiker *Asta Nørregård*
Bioanalytiker *Kathrine Overgaard*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Anna-Marie Bloch Münster (finansieret af Ribe Amt)
Jonna Skov Madsen (i samarbejde med Klinisk Biokemisk afdeling, Odense Universitetshospital)
Christine Dalgård (i samarbejde med Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Odense)

Disputatsarbejde:

Jesper Dan Nielsen (i samarbejde med Kirurgisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg)
Bjarne Myrup (i samarbejde med Steno Diabetes Center)

ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Den 12. april forsvarede dyrlæge Aage Kristian Olsen sin Ph.D.-afhandling Animal models in thrombosis research. Studies of postprandial factor VII activation in pigs and rats. Forsvaret fandt sted på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København. Arbejdet er udført i et samarbejde mellem Afdeling for Tromboseforskning, Syddansk Universitet, Esbjerg, Afdeling for Klinisk Biokemi, Centralsygehuset i Esbjerg og Afdeling for Farmakologi og Patobiologi og Forskningsinstitut for Human Ernæring, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Frederiksberg (finansieret af Ribe Amt). Afdelingen afholdt kursus for bioanalytikere i regi af Danske Bioanalytikere (dbio). Kurset fandt sted på Centralsygehuset i Esbjerg (29. oktober-1. november). Afdelingen organiserede i samarbejde med Frederiksberg Hospital (professor Sven O. Skouby) 3rd European Esbjerg Consensus Development Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases, Monte Carlo (5.-10. november). Mødet dannede platform for udarbejdelse af et konsensusdokument og en klinisk konklusion med henblik på en rationel anvendelse af P-piller og kønshormoner i menopausen.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

G. Andreasen har undervist i Analytiske DNA-teknikker og kliniske anvendelse på Klinisk biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (8. november). Sammen med A. Larsen, A. Nørregård og K. Overgaard har hun deltaget i Temadag - Laboratoriemedicinsk Selskab for Bioanalytikere, Århus (28. november).

E.-M. Bladbjerg har sammen med J. Gram, J. Sidelmann og M. de Maat deltaget i kursus i kemometri, Kolding (27.-29. august) og deltaget i Åben Forskerdag, Middelfart (18. november). Hun har undervist i efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere sammen med J. Jespersen, J. Gram og J. Sidelmann, Centralsygehuset i Esbjerg (29. oktober-1. november). Desuden underviste hun i Det humane gen og polymorfier, i Analytiske DNA-teknikker og kliniske anvendelse, og i Livsstilsfaktorer og hjertekarsygdom på Klinisk Biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (8. november) samt i uddannelsen Folkesundhedsvidenskab, Modul 1.4K ved Syddansk Universitet, Esbjerg i molekylær biologi og ernæring (29. november, 19.-20. december). Har været fagkonsulent ved tidsskrifterne Atherosclerosis, Thrombosis and

Haemostasis og Haematologica. Hun har været vejleder ved Ph.D.-studium ved Afdeling for Klinisk Biokemi, Esbjerg Centralsygehus i samarbejde med den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København. Hun er medlem af Pædagogisk udvalg, Syddansk Universitet, Esbjerg og beskikket som censor ved veterinærvidenskab.

J. Gram underviste i Standardiseringsproblematik, Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Vejlefyord Kursuscenter sammen med J. Jespersen og J. Sidemann (3.-4. april). Ved Temadag for almen medicinske bloklæger holdt han foredraget Koagulationspatient-udredning, Centralsygehuset i Esbjerg (13. maj). Han har deltaget i Molecular Medicine 2002. XXVIII Nordic Congress in Clinical Chemistry and XXXV Nordic Conference on Coagulation, Reykjavik sammen med C. Kluft og J. Sidemann, hvor han underviste i Thrombophilia and choice of type and length of antithrombotic treatment ved Postgraduate Course in Thrombosis and Haemostasis (10.-13. august). Desuden deltog han i kursus i kemometri, Kolding (27.-29. august). Underviste ved Ph.D.-kursus i Blood clotting, fibrinolysis, PAI-1-the importance to MS, Odense (29. oktober). Desuden har han undervist ved efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Centralsygehuset i Esbjerg (29. oktober-1. november) samt i Den dynamiske balance og Den Blødende og trombostruede patient på Klinisk Biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (7. november). Deltog sammen med J. Jespersen og J. Sidemann i 3rd European Esbjerg Consensus Development Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases, Monte Carlo (8.-10. november). Er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med afdeling for Klinisk Biokemi, Odense Universitetshospital samt ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Medicinsk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg. Har været fagkonsulent ved tidsskrifterne Thrombosis Research og American Journal of Obstetrics and Gynecology. Han er officiel dansk repræsentant i Council i European Thrombosis Research Organisation (ETRO), der hører under Europarådet. Er sammen med J. Jespersen udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (SSC, fibrinolysis) til at forestå standardiseringsarbejde for kvantiteter relateret til det fibrinolytiske system. Desuden er han medlem af Redaktionsgruppen for Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og beskikket som censor ved uddannelser i Folkesundhedsvidenskab i Danmark.

J. Jespersen deltog i Uddannelseskonferencen Viden, mennesker og vækst på CVU-Vest, Esbjerg (6. februar) og underviste i Behovet for evidens-baseret adfærd i den perorale antikoagulans klinik ved kurset Thrombofili, Fællesudvalget, Rigshospitalet, København (4.-5. marts). Holdt foredraget Regionalisering, Sundhed og Sygdomsforebyggelse i forbindelse med besøg af indenrigs- og sundhedsministeren, Syddansk Universitet, Esbjerg (7. marts). Han underviste i Koagulationssystemet ved kursus i trombose og hæmostase, Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase & Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Vejlefyord Kursuscenter (3. april). Deltog i 7th Congress of the European Society of Contraception, Genova (10.-13. april), hvor han holdt foredraget Oral contraception and cardiovascular disease. Biologic effects (13. april). Desuden deltog han i Annual meeting, UK NEQAS Blood Coagulation med foredraget Computer systems for management of oral anticoagulant control. The way forward? (18. juni). Deltog som chairman ved The International Congress of the Mediterranean League Against Thrombosis, Bologna (27.-29. oktober). Han har undervist i efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere Centralsygehuset i Esbjerg (29. oktober-1. november) og deltog som medlem af Organisationskomiteen og den videnskabelige komite ved 3rd European Esbjerg Consensus Development Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases, Monte Carlo, hvor han holdt foredraget Existing reports (5.-10. november). Underviste ved uddannelsen Folkesundhedsvidenskab, Modul 1.4K ved Syddansk Universitet, Esbjerg i Introduktion Krop og Folkesundhed (25. november, 20. december). Desuden deltog han i ECAT Participants Meeting, Leiden, hvor han holdt foredraget How to narrow the gap between the laboratory and clinical practice. Introductory remarks (29. november). Er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med afdeling for Klinisk Biokemi, Odense Universitetshospital. Han har været fagkonsulent ved tidsskrifterne Acta Haematologica og Thrombosis and Haemostasis. Er dansk repræsentant for International Federation of Clinical Chemistry (IFCC). Desuden er han medlem af Styringskomiteen (chairman) inden for Biomed and Health Programme under European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA)(1994-98), Programme no. PL 931349,

styringskomiteen inden for EUs Standardization, Measurement, and Testing Programme, Normalisation and Standardisation of Home Prothrombin Time Monitors (1999-2002), Programme no. SMT4-CT98-2269, styringskomiteen (chairman) inden for EUs Cost-effectiveness of Computer-Assisted Anticoagulant Dosage under European Action on Anticoagulation (EAA) (2002-), Programme no. QLG4-CT-2002-02175, subkomiteen Haemostatic Function and Cardiovascular Diseases under Scientific and Standardization Committee inden for International Society on Thrombosis and Haemostasis, Executive Board ved Scandinavian Menopause Society, arbejdsgruppe vedrørende praktiske aspekter af antikoagulansbehandling - Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase, arbejdsgruppe vedrørende retningslinier for antikoagulansbehandling i kardiologien under Dansk Cardiologisk Selskab og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi. Har været initiativtager og er medlem af styregruppen vedrørende Thrombobase-projektet på Fyn (Fyncom). Projektet støttes af to EU-forskningsprogrammer Biomed II og Telematik. Han er medlem af Scientific Advisory Board af studiet Open-label, randomized study to evaluate the effects of eight oral contraceptive (OC) regimens on coagulation and fibrinolysis, University Hospital, Essen, Det Videnskabelige Udvalg for Kvalitetssikring (nedsat 1997) under Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Working Group on Calibrated Plasmas within ISTH/SSC Subcommittee on Control of Anticoagulation, IFCC/ISTH's fælles komite vedrørende standardisering af koagulationsanalyser (C-SCT), Det centrale vurderings/ansættelsesudvalg i klinisk biokemi (1998) under Sundhedsstyrelsens Specialistnævn, Fakultetsrådet ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, American Association for Clinical Chemistry, European Menopause and Andropause Society, American Heart Association's Council on Arteriosclerosis, Thrombosis, and Vascular Biology, Dansk Selskab for Medicinsk Uddannelse, Skandinavisk förening för atherosklerosforskning, Editorial Board af det officielle tidsskrift Thrombosis and Haemostasis, (senior adviser) Advisory Board (Class 1996) for International Society for Fibrinolysis and Proteolysis. Han er udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (ISTH/SSC Committee) som medlem af Working Group on Diagnostic Standards, er tilfornordnet ved Sundhedsstyrelsens Specialistnævn vedrørende klinisk biokemi og udpeget til Advisor for the ECAT Foundation, International Thrombophilia External Quality Assessment Scheme. Er initiativtager til og medlem af European Network on Peroral Anticoagulant Treatment - etableret ved møde i Bologna (februar 1997). Han er inviteret som medlem af Scientific Program Advisers ved The 18th International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Kyoto (20.-25. oktober) og inviteret som chairman ved The International Congress of the Mediterranean League Against Thrombosis, Bologna (26.-30. oktober). Er sammen med J. Gram udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (SSC, fibrinolysis) til at forestå standardiseringsarbejde for kvantiteter relateret til det fibrinolytiske system. Desuden er han beskikket som censor ved uddannelser i Folkesundhedsvidenskab i Danmark.

C. Kluft har deltaget i Molecular Medicine 2002. XXVIII Nordic Congress in Clinical Chemistry and XXXV Nordic Conference on Coagulation, Reykjavik, hvor han underviste i Oral contraceptives, hormone replacement therapy and thromboembolic risk ved Postgraduate Course in Thrombosis and Haemostasis (10.-13. august). Desuden deltog han som medlem af Organisationskomiteen og den videnskabelige komite ved 3rd European Esbjerg Consensus Development Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases, Monte Carlo (5.-10. november).

A. Larsen har sammen med K. Overgaard undervist i Præanalytiske og metodologiske aspekter ved relevante hæmostasekvantiteter på Klinisk Biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (7. november), og sammen med G. Andreasen, A. Nørregård og K. Overgaard har hun deltaget i Temadag, Laboratoriemedicinsk Selskab for Bioanalytikere, Århus (28. november). Desuden har hun sammen med A. Nørregård og K. Overgaard deltaget i Uddannelsesworkshop arrangeret af Haemochrom Diagnostica AB, Lübeck (4.-5. december).

M. de Maat har deltaget i kursus i kemometri, Kolding (27.-29. august). Hun er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Odense.

A.-M. Bloch Münster har deltaget i KKA Seminar, Odense, hvor hun holdt foredraget Semiquantitative determination of fibrin in lung tissue by stereological methods following local

treatment with scu-PA in a trauma model (3. december). Desuden har hun holdt foredraget Antikoagulationsbehandling, Auditoriet, Centralsygehuset i Esbjerg (11. december).

A. Nørregård har undervist i ambulans patientudredning i koagulationslaboratoriet på Klinisk Biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (8. november) og deltaget i Temadag, Laboratoriemedicinsk Selskab for Bioanalytikere, Århus (28. november) samt i Uddannelsesworkshop arrangeret af Haemochrom Diagnostica AB, Lübeck (4.-5. december).

K. Overgaard har undervist i Præanalytiske og metodologiske aspekter ved relevante hæmostasekvantiteter på Klinisk Biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (7. november), og hun har deltaget i Temadag, Laboratoriemedicinsk Selskab for Bioanalytikere, Århus (28. november) samt i Uddannelsesworkshop arrangeret af Haemochrom Diagnostica AB, Lübeck (4.-5. december).

J. Sidelmann underviste i kromogene analyser ved Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Vejle fjord Kursuscenter (3.-4. april). Han deltog i Molecular Medicine 2002. XXVIII Nordic Congress in Clinical Chemistry and XXXV Nordic Conference on Coagulation, Reykjavik, hvor han underviste i Sampling and handling of blood samples. Standards and controls ved Postgraduate Course in Thrombosis and Haemostasis (10.-13. august). Desuden deltog han i kursus i kemometri, Kolding (27.-29. august). Deltog i 16th International Congress of the International Society for Fibrinolysis and Proteolysis (ISFP) and the 17th International Fibrinogen Workshop of the International Fibrinogen Research Society (IFRS), München (7.-9. september). Han har undervist i efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Centralsygehuset i Esbjerg (29. oktober-1. november) og deltaget i 3rd European Esbjerg Consensus Development Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases, Monte Carlo (7.-9. november). Han underviste ved kursus for Danske Bioanalytikere (dbio), Kreds 13, Centralsygehuset i Esbjerg (11. november). Desuden har han undervist ved uddannelsen Folkesundhedsvidenskab, Modul 1.4K ved Syddansk Universitet, Esbjerg i Koagulation og Fibrinolyse og DVT (9. december, 20. december). Har været fagkonsulent ved tidsskriftet Thrombosis and Haemostasis.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Afdelingen modtog i 2002 økonomisk støtte fra Esbjerg Fonden som del af en treårig bevilling til gennemførelse af projektet Effekten af FXIII-polymorfier på fibrinstruktur og den plasmin-inducerede nedbrydning af fibrin samt fra EUs Cost-effectiveness of Computer-Assisted Anticoagulant Dosage under European Action on Anticoagulation (EAA) Programme no. QL4-CT-2001-02175.

PUBLIKATIONER

A position paper of the Joint Committee of the IFCC Scientific Division and the ISTH Scientific and Standardization Committee. Co-Chairmen: Craig M. Jackson and Gilbert C. White, II. Members: Barrowcliffe T, Esnouf MP, Jespersen J, Klufft C, Lenahan J. A reference system approach to future standardization of laboratory test for hemostasis. Thromb Haemost 2002; 87: 165-9.

Bendstrup KE, Gram J, Jensen JJ. Effect of inhaled heparin on lung function and coagulation in healthy volunteers. Eur Res J 2002; 19: 606-10.

Bladbjerg EM, Gram J, Jespersen J, de Maat MPM. Internal quality control of PCR-based genotyping methods in research studies and patient diagnostics. Thromb Haemost 2002; 87: 812-6.

Bladbjerg EM, Skouby SO, Andersen LF, Jespersen J. Effects of different progestin regimens in hormone replacement therapy on blood coagulation factor VII and tissue factor pathway inhibitor. Human Reprod 2002; 17: 3235-41.

Bladbjerg EM, Gram J, Jespersen J, de Maat MPM. Internal quality control of PCR-based genotyping methods: Practical experiences. Vascular Pharmacology 2002; 39: 127-9.

Godtfredsen J, Hansen MS, Husted SE, Pilegaard HK, Jespersen J. Antitrombotisk behandling ved kardiovaskulære sygdomme. En klaringsrapport udarbejdet af en arbejdsgruppe under

Dansk Cardiologisk Selskab og Dansk Selskab for Klinisk Kemi. www.ugeskriftet.dk Resumé. *Ugeskr Læger* 2002; 164: 4197 (samt Redaktionelt - *Trombokardiologi* 2002; 164: 4157).

Jørgensen M, Petersen KR, Vinberg N, Jespersen J, Gram J, Tønnesen KH. Mean transit times and the sites of synthesis and catabolism of tissue plasminogen activator (t-PA) and plasminogen activator inhibitor type 1 (PAI-1) in young subjects. *Blood Coagul and Fibrinolysis* 2001; 12: 643-50.

Jørgensen M, Tønnesen KH, Petersen KR, Jespersen J, Gram J, Vinberg M. Splanchnic extraction of tissue plasminogen activator following the injection of recombinant t-PA (Actilyse®) in resting healthy subjects. *Blood Coagul and Fibrinolysis* 2002; 13: 331-8.

Kluft C, Jespersen J. Diabetes as a procoagulant condition. *Br J Diabetes Vasc Dis* 2002; 2: 358-62.

Madsen JS, Kristensen SR, Klitgaard NA, Bladbjerg E-M, Gram J, Abrahamsen B, Stilgren L, Jespersen J. Effect of hormone replacement therapy on plasma homocysteine in postmenopausal women: A randomized controlled study. *Am J Obstet Gynecol* 2002; 187: 33-9.

Münster AMB, Olsen AK, Bladbjerg EM. The usefulness of human coagulation and fibrinolysis assays in domestic pigs. *Comparative Med* 2002; 52: 39-43.

Münster AMB, Rasmussen L, Sidelmann J, Jensen JJ, Bech B, Gram J. Effects of inhaled plasminogen activator on the balance between coagulation and fibrinolysis in traumatized pigs. *Blood Coagulation and Fibrinolysis* 2002; 13: 591-601.

Olsen AaK, Bladbjerg EM, Hansen AK, Marckmann P. A high-fat meal activates blood coagulation factor VII in rats. *J Nutr* 2002; 132: 347-50.

Olsen AaK. Animal models in thrombosis research. Studies of postprandial factor VII activation in pigs and rats. Ph.D.-afhandling. Frederiksberg: DSR Grafik, 2002: 1-92.

Olsen AaK, Bladbjerg EM, Marckmann P, Larsen LF, Hansen AK. The Göttingen minipig as a model for postprandial hyperlipidemia in man: Experimental observations. *Lab Animal* 2002; 36: 438-44.

Pedersen AT, Skouby SO, Jespersen J, Ottesen BS. Hormonbehandling i overgangsalderen og kardiovaskulær sygdom. Diskrepans mellem resultater fra epidemiologiske og randomiserede studier. *International forskning. Ugeskr Læger* 2002; 164: 3973-4.

Poller L, Keown M, Besselaar AMHP van den, Meeuwisse-Braun J, Tripodi A, Clerici M, Jespersen J. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA). The use of plasma samples to derive International Sensitivity Index of whole blood Prothrombin Time Monitors. *Clin Chem* 2002; 48: 255-60.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Jespersen J, m.fl. European Concerted Action on Anticoagulation. Multicentre International Sensitivity Index calibration of two types of point-of-care prothrombin time monitor systems. *Br J Haematol* 2002; 116: 844-50.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA). Comparison of fresh plasma and whole blood multicentre ISI calibrations of whole blood prothrombin time point-of-care monitors. *Thromb Haemost* 2002; 87: 859-66.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA). Minimum numbers of fresh whole blood and plasma samples from patients and normal subjects for ISI calibration of CoaguChek and TAS monitors. *Am J Clin Pathol* 2002; 117: 892-9.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. Evaluation of a method for ISI calibration of two POCT PT monitor systems (TAS PT-NC and CoaguChek Mini) with fresh plasma samples based on whole blood equivalent PT. *Clin Chem* 2002; 48: 1672-80.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. Minimum numbers of centres for reliable ISI calibration of CoaguChek and TAS point-of-care whole blood monitors. *Thromb Res* 2002; 107: 61-6.

Poller L, Keown M, Chauhan N, Shiach C, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Jespersen J. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA). International Normalised Ratio variability of CoaguChek and TAS Point-of-Care Testing whole blood prothrombin time monitors. *Thromb Haemost* 2002; 88: 992-5.

Skouby SO, Gram J, Andersen LF, Sidelmann J, Petersen KR, Jespersen J. Hormone replacement therapy - estrogen and progestin effects on plasma C-reactive protein. *Am J Obstet Gynecol* 2002; 186: 969-77.

Skouby SO, Jespersen J, Pedersen AT, Wilken-Jensen C, Ottesen B. Postmenopausal hormonbehandling - er der grund til bekymring? *Kommentar. Ugeskr Læger* 2002; 164: 3974-5.

Tan Q, Yashin AI, Bladbjerg EM, de Maat MPM, Andersen-Ranberg K, Jeune B, m.fl. A case-only approach for assessing gene-sex interaction in human longevity. *J Gerontol* 2002; 57: B129-B33.

The Writing Group for the third European Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases. The European Consensus Development Conference 2002: Sex Steroids and Cardiovascular Diseases. On the route to combined evidence from OC and HRT/ERT, Monte Carlo, november 2002. *The European Journal of Contraception and Reproductive Health Care* 2002; 7: 1-14.

CENTER FOR ANVENDT SUNDHEDSTJENESTEFORSKNING OG TEKNOLOGIVURDERING (CAST)

Centerleder, cand.polit. *Jan Sørensen*

Lektor, cand.scient. *Hindrik Vondeling, Ph.D.*

Konsulent, cand.oecon. *Jens Gundgaard*

Konsulent, cand.oecon. *Rikke Juul Larsen* (fra 15. august)

Konsulent, cand.oecon. *Torben Larsen*

Konsulent, cand.scient.san. *Anne Lee* (fra 1. august)

Konsulent, cand.oecon. *Jens Olsen*

Sekretær, korrespondent *Charlotte Bruun Pedersen*

Konsulent, cand.scient.san. *Dorte Malig Rasmussen* (15. september-31. december)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF CENTRET

CAST har i samarbejde med sundhedsøkonomer fra Institut for Sundhedstjenesteforskning afholdt en international workshop om Discrete Choice Metoder til præferenceafdækning (19.-20. april). Desuden har CAST afholdt et formidlingsseminar om evalueringsrapport af samarbejdet mellem Odense Kommune og A-kasser under LO Odense i samarbejde med LO Odense og Odense kommune, HK-Huset, Odense (2. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR CENTRET

J. Gundgaard holdt indlæg om fynboernes sundhedstilstand på Sundhedsministeriets studietur om social ulighed i sundhed (5. marts) og ved tre møder i Forebyggelses- og Sundhedsudvalget i Fyns Amt (18. marts, 22. april, 27. maj). Har sammen med Jens Olsen holdt foredrag om sundhedsøkonomiske aspekter ved screening for klamydia i Dansk Chlamydiologisk Selskab (12. september). Han har sammen med Jens Olsen præsenteret et paper på Nordic Health Economist's study group meeting, Helsinki (23.-24. august) og har deltaget i FKL seminar, Nyborg Strand (13.-14. maj), i årsmøde om MTV og evaluering, Århus (30. oktober) og Kræftens Bekæmpelses høring Kan vi spise os til sundhed? Christiansborg, København (19. november).

R. Juul Larsen har deltaget i årsmøde om MTV og evaluering, hvor hun var medforfatter på et indlæg om MTV af tidlig diagnose og behandling af approximal caries i mælketandsættet, Århus (30. oktober) og i 8. møde i Dansk Forum Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Desuden har hun undervist i Grundlæggende principper om MTV og i Organisationsanalyse ved et MTV introduktionskursus ved Sygehus Fyn, Ringe (19.-20. november).

T. Larsen præsenterede foredraget Neurocybernetics på INTERSYMP-konferencen, Baden-Baden, Tyskland (29. juli-3. august) og præsenterede et paper om MTV af transcendent meditation ved NHESG-møde i Helsinki (23.-24. august). Han præsenterede posteren Health

Technology Assessment demonstrates efficient health improvement by Transcendental Meditation ved ISTACH-2002 konferencen, Berlin (9.-12. juni) og posteren Review af evidensen for hjemmetræning af apopleksipatienter ved årsmøde om MTV og evaluering, Århus (30. oktober). Yderligere præsenterede han Review af evidensen for hjemmetræning af apopleksipatienter ved i 8. møde i Dansk Forum Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Endvidere har han afholdt formidlingsseminar om evalueringsrapport af samarbejdet mellem Odense Kommune og A-kasser under LO Odense i samarbejde med LO Odense og Odense Kommune, HK-Huset, Odense (7. juni). Desuden har han deltaget i revisionen af det danske referenceprogram for apopleksi og deltog i panelet ved den offentlige høring om det reviderede referenceprogram for apopleksi på Herlev Sygehus (2. oktober).

A. Lee har deltaget i seminar om kvalitativ forskning (29. oktober) og i årsmøde om MTV og evaluering, Århus (30. oktober) samt i 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november).

J. Olsen har holdt foredrag om Aspects of Cost Saving in Health Care på Johnson og Johnson's Symposium, København (14. marts) og han holdt foredrag om sundhedsøkonomiske aspekter ved screening for klamydia i Dansk Chlamydiologisk Selskab (12. september). Han præsenterede et paper på Nordic Health Economist's study group meeting i Helsinki (22.-23. august) har deltaget i årsmøde om MTV og evaluering, Århus (30. oktober) og i 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november) samt i Kræftens Bekæmpelses høring Kan vi spise os til sundhed? Christiansborg, København (19. november). Desuden har han undervist i sundhedsøkonomi på MTV introduktionskursus ved Sygehus Fyn, Ringe (20. november).

J. Sørensen præsenterede foredragene Kliniske databaser: kan de betale sig? ved Ferring Symposium 2003, Kolding (2. februar) og Strategi og erfaring med evaluering af forebyggelsesindsatser i Fyns Amt ved 7. Nordiske Folkesundhedskonference, Odense (27. august). Han deltog i International workshop om discrete choice metoder til præferenceafklaring, Odense (18.-19. april) og i FLK-seminar, Nyborg Strand (13.-14. maj), i årsmøde for MTV og evaluering, Århus (30. oktober) samt i Scandinavian Osteoporosis Fracture Discharge Program Meeting, Kastrup (3. december). Desuden har han forestået undervisning i sundhedsøkonomi ved cand.scient.san-uddannelsen i Århus (efterår) og undervist i sundhedsøkonomi ved lægeforeningens Olau II kurser. Herudover har han været medlem af Fyns Amts MTV-udvalg og medlem af Sundhedsstyrelses Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurderings MTV-arbejdsgruppe om behandling og diagnostik af patienter med leddegigt.

H. Vondeling præsenterede, i samarbejde med K. Douw, J. Sørensen og T. Jørgensen, posteren Priority Setting for Early Assessment of Emerging Technologies in Denmark ved 4. møde i International Society on Priorities in Health Care, Oslo, Norge (18.-20. september). I samarbejde med H. Vondeling, L. Nøhr-Jensen, G. Jensen, P. Grindsted og J. Sørensen præsenterede H. Kilander papiret Praksisvariation ved diagnosticering og behandling af mænd med nedre urinvejssymptomer blandt alment praktiserende læger ved Fyns Amt på 8. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Odense (11. november). Han deltog i et Kick-off Meeting (18. oktober) og en Problem Definition Workshop (25. november) som del af et EU-studie omkring medicinsk teknologisk fremsyn, Bruxelles, Belgien. Endvidere deltog han i årsmøde for MTV og evaluering, Århus (30. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

J. Gundgaard og J. Sørensen har modtaget en bevilling fra Sygekassernes Helsefond til at gennemføre forskningsprojekt om sociale forskelle i lægemiddelanvendelsen (300.000 kroner). T. Larsen og J. Sørensen har indgået en samarbejdsaftale med Odense Kommune om evaluering af kommunens Sygedagpengestrategi (125.000 kroner). J. Olsen og J. Sørensen har indgået en samarbejdsaftale med Center for Sygdomsforebyggelse, Glostrup om at gennemføre en sundhedsøkonomisk analyse af kostvejledning i almen praksis eller af diætister (150.000 kroner). J. Sørensen og Anders Haabegaard (Sygehus Fyn, Nyborg) har fra Sundhedsstyrelsens Center for Evaluering og Teknologivurdering modtaget et tilskud til at

gennemføre en MTV om sårbehandling med SEPS (500.000 kroner). J. Sørensen og Morten Balle Hansen (Institut for Statskundskab) har fra Socialministeriet modtaget en bevilling til at gennemføre et forskningsprojekt om evaluering af Fælles sprog (3 mio. kroner). J. Sørensen har indgået en samarbejdsaftale med Mødrehjælpen i Odense om en MTV (320.000 kroner). J. Sørensen har indgået en samarbejdsaftale med Connector A/S om deltagelse i projektet Evaluering af ældreserviceområdet – Hvorfor kritik? (130.000 kroner). H. Vondeling og Kristian Borch (Forskningscenter Risø) har modtaget en bevilling på grundlag af en interessetilkendegivelse til EU om at deltage i et studie omkring medicinsk teknologi fremsyn (47.000 kroner).

PUBLIKATIONER

Asmussen M, Hertz A, Sørensen J. Evaluering af undervisning i brystselvundersøgelse i Ribe Amt. CAST rapport, oktober 2002.

Douw K, Vondeling H, Bakketeig LS, Gabbay J, Hansen NW, Kristensen FB. HTA education and training in Europe. *Int J Technol Assess Health Care* 2002; 4(18): 808-819.

Gundgaard J, Nørskov Nielsen J, Olsen J, Sørensen J. Omkostninger ved kræftforløb – ressourceforbrug for kræftpatienter – original meddelelse. *Ugeskr læger* 2002; 22.

Gundgaard J, Nørskov Nielsen J, Olsen J og Sørensen J. Vurdering af de sundhedsøkonomiske konsekvenser ved et øget indtag af frugt og grøntsager. Teknisk rapport, januar 2002.

Gundgaard J, Sørensen J. Evaluering af Fyns Amts Forebyggelsesstrategi: Baseline survey om sundhedstilstand og adfærd omkring tobak, alkohol, kost og motion. CAST rapport, december 2002.

Gundgaard J, Sørensen J. Evaluering af Fyns Amts Forebyggelsesstrategi: Kommunesammenligning af sundhedsstatus og sundhedsadfærd i Fyns Amt. CAST rapport, december 2002.

Gundgaard J, Sørensen J. Evaluering af Fyns Amts Forebyggelsesstrategi: Statistisk bilag til baseline survey om sundhedstilstand og adfærd omkring tobak, alkohol, kost og motion. CAST rapport, december 2002.

Larsen T. Evaluering af samarbejdet mellem A-kasser tilknyttet LO Odense og Odense Kommune. Projektrapport, maj 2002.

Larsen T, Sørensen J. Evaluering af Odense Kommunes Sygedagpengestrategi. CAST rapport, oktober 2002.

Larsen T. The Internet, home-based mental training and sustainable development. Lasker G, Hiwaki K, red. Sustainable development and global community, bd. 2. Ontario: IIAS Windsor University, 2002: 31-35.

Lee A, Sørensen J. Evaluering af Fyns Amts forebyggelsesstrategi: Skoleundersøgelse 2002. CAST rapport, december 2002.

Sørensen J, Hyttel Nørgaard G, Krog CS Connector A/S. Evaluering af ældreserviceområdet – hvorfor kritik? Analysekomponent 3.1: Mediescreening, juni 2002.

Sørensen J, Laursen N. Odense Kommune: Evaluering af Erhvervstræningskolen Fase 2: Kvalitetsudvikling på ETS, CAST rapport, marts 2002.

Sørensen J, Rasmussen DM, Larsen RJ, Dyssegaard A, Knudsen MS. Oplæg til strategi for medicinsk teknologivurdering af maskinel dosisdispensering i det primære sundhedsvæsen. CAST rapport, september 2002.

ENHEDEN FOR UDDANNELSESUDVIKLING

Klinisk lektor, cand.med. *Anne Lindebo Holm*

Amanuensis, cand.mag. *Jakob Ousager*

Forskningsassistent, cand.med. *Lasse Bugge*

Pædagogisk konsulent, cand.pæd. *Merete Munk*

Erhvervsproglig korrespondent *Anne Grete Petersen*

Chefkonsulent, cand.scient. *Birgitta Wallstedt*

Enheden for Uddannelsesudvikling har givet støtte til amanuensis Jakob Ousager til deltagelse i Masteruddannelse i IKT og Læring ved Aalborg Universitet og til klinisk lektor Erik Skovbjerg,

studieadjunkt Lotte O'Neill og klinisk lektor Anne Lindebo Holm til deltagelse i Masteruddannelse i Medical Education i Dundee, Skotland.

Der har været afholdt 19 kortere pædagogiske kurser.

Enheden var involveret i følgende udviklingsprojekter: Bachelor- og kandidatuddannelse i Folkesundhedsvidenskab, Bacheloruddannelse i Logopædi, Individorienterede optagelsesprocedurer, Evalueringsplan for uddannelserne (Birgitta Wallstedt), Forum for Professionsbachelorernes Forskningstilknytning, Masteruddannelse i Rehabilitering, Masteruddannelse i Gerontologi (Merete Munk), kvalitetsudvikling af praktikanttjenesten i lægeuddannelsen, kvalitetsudvikling af studiestart (Lasse Bugge), OSCE-eksamen (Anne Lindebo Holm), Laboratoriet for Kliniske færdigheder (klinisk lektor Erik Skovbjerg).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR ENHEDEN

L. Bugge har deltaget i AMEE-konference (29. august-1. september) i Lissabon, Portugal samt 113th annual AAMC-meeting i San Francisco, USA (9.-13. november) med temaet Improving the Nations Health. Han er medlem af det amtslige råd for lægers videreuddannelse i Fyns Amt. Han er optaget på uddannelsen Master of Health Professions Education (MHPE) ved universitetet i Maastricht.

A.L. Holm har afholdt to fagprøver for udenlandske læger ved Odense Universitetshospital (31. maj, 29. november) for i alt 36 udenlandske læger. Hun har endvidere assisteret ved fagprøve for udenlandske læger i København (1. marts). Hun har afholdt OSCE-eksamen i pædiatri og obstetrik for 76 medicinstuderende (støtte af Kvalitetsfremmepuljen). Hun har deltaget i AMEE-konference (29. august-1. september) i Lissabon, Portugal samt i 113th annual AAMC-meeting i San Francisco, USA (9.-13. november) med temaet Improving the Nations Health. Hun har været på studieophold ved University of Manchester (30.-31. oktober) og ved University of Dundee, Center for Medical Education (23.-25. september). Hun har holdt oplæg om OSCE ved Forum for Professionsbachelorernes Forskningstilknytnings temadag (4. juni).

M. Munk har holdt oplæg om masteruddannelsen i rehabilitering ved Rygforum.dk (12. april), om forskningstilknytning ved møde i rektorforsamlingen for ergoterapeutuddannelsen (15. august) og om mesterlære i moderne professionsuddannelser ved temadag ved H:S Sygeplejerskeuddannelsen (12. december). Hun var leder af seminar om undervisnings- og uddannelsesevaluering ved mellemlange videregående sundhedsuddannelser (11.-13. november). Hun har været på studiebesøg på Statens Kunnskaps- og Udviklingscenter for helhetlig Rehabilitering, Høgskolen i Bodø (2.-3. april), og hun deltog ved konferencer arrangeret af hhv. Nordic Network on Disability Research (22.-24. august) og Rehabiliteringsforum Danmark (10. juni). Herudover deltog hun i konferencer arrangeret af hhv. Dansk Universitetspædagogisk Netværk (15. marts), Association for Medical Education in Europe, AMEE (29. august-1. september), European Association of Institutions in Higher Education, DAN-EURASHE (24.-25. september) og Dansk Sygeplejeråd (30. oktober) Hun er kursusleder ved et syvugers efteruddannelseskursus for sygeplejersker. Hun er censor ved diplomuddannelserne ved Danmarks Sygeplejerskehøjskole, pædagoguddannelsen, specialuddannelsen i infektionshygiejne for sygeplejersker og sygeplejerskeuddannelsen i Grønland. Hun repræsenterer Forum for Professionsbachelorernes Forskningstilknytning i bestyrelsen ved hhv. Vejle Amts Sygeplejerskole, Roskilde Amts Sygeplejerskole og Vestsjællands Amts Sygeplejerskole, udviklingsrådet ved hhv. CVU Sønderjylland og CVSU Fyn, efter- og videreuddannelsesudvalget ved CVU Sjælland.

B. Wallstedt har holdt foredrag/workshop om Studenteraktiverende Undervisning på Internatkursus for adjunktpædagogikum (25. januar), oplæg om krav til lærebøger i ny studieordning for medicin på Munksgaards Forlag (12. marts). Hun har deltaget i SEDAs konference om Teaching and learning in Higher Education (11.-13. april), har afholdt workshop om målformuleringer i Sundhedsstyrelsen (22. april), har deltaget i AMEE-konference (29. august-1. september). Hun har desuden holdt foredrag om Evalueringsplanen på Koldingfjord for Forum for Professionsbachelorernes forskningstilknytning (12. november) og om

Individorienterede Optagelsesprocedurer i Vingsted på Studievejledernes årsmøde (27. november). Hun er medlem af Det regionale Råd for den lægelige videreuddannelse i Region Syd, i styregruppen for MHPE (Master of Health Professions Education), redaktionsgruppen for tidsskriftet Vision og Syddansk Universitets e-læringsstrategiudvalg.

PUBLIKATIONER

Munk M. Ny masteruddannelse i rehabilitering. Ergoterapeuten 2002; 6.
Munk M. Ny masteruddannelse i rehabilitering. Sygeplejersken 2002; 19.
Munk M. Spørgsmålet bestemmer metoden. Sygeplejersken 2002; 35.
Munk M. Patientens perspektiv som udgangspunkt. Sygeplejersken 2002; 14.
Munk M. Sygepleje – tradition og forandring. Sygeplejersken 2002; 51.

STUDIENÆVN FOR MEDICIN

Studieleder: *Svend Stenvang Pedersen*

Studienævn for medicin har i 2002 afholdt 9 møder.

Nævnet har haft udkast til ny eksamensbekendtgørelse og udkast til universitetslov til udtalelse og har fremsendt dets kommentarer hertil. Nævnet har haft en drøftelse og fremsendt kommentarer vedrørende eksamensbekendtgørelsens §6, stk. 4, 50%-reglen.

Studienævnet har drøftet og kommenteret fakultetets oplæg til uddannelsesstrategi.

I takt med, at den ny studieordning implementeres, og den gamle studieordning udfases, har studienævnet justeret regler for indgangskrav til studiets forskellige faser og præciseret regler for reeksamination.

En gang pr. semester har studienævnet drøftet revision og justering af målbeskrivelser. Studieordninger og målbeskrivelser kan læses på internettet. Efter henvendelse fra censorerne i kernepensumeksamen og studielederens efterfølgende drøftelse med censorformandskabet ændrede studienævnet vilkår vedrørende eksamensopgaver i kernepensum. Ændringen trådte i kraft ved vintereksamen 2002.

Studienævnet har fulgt evalueringerne af uddannelsens forskellige elementer og har medvirket til, at der på basis heraf er foretaget enkelte ændringer i nogle fag.

Studienævnet har i 2002 truffet afgørelse i ca. 100 ansøgninger om dispensation fra studieordningerne.

Nævnets studenterrepræsentanter har deltaget i fællesmøde på Aarhus Universitet for de 3 medicinske studienævne og har deltaget i seminar på Københavns Universitet ved klinikophold.

Medlemmer af studienævnet har deltaget i årsmødet for Association for Medical Education in Europe, Lissabon (29. august-1. september).

STUDIENÆVN FOR IDRÆT

Studieleder *Preben K. Pedersen*

På trods af faldende ungdomsårgange er der fortsat stor søgning på både bachelor- og kandidatuddannelsen i Idræt og Sundhed. Cirka 85 studerende påbegyndte i 2002 den treårige bacheloruddannelse i Idræt og Sundhed, og kandidatuddannelsen oplever det største studentertal nogensinde, blandt andet som følge af tilgang af studerende fra Aarhus Universitet.

Det igangsatte arbejde med revision af studieordningen for overbygningsdelen af uddannelsen i Idræt og Sundhed videreføres. Udgangspunktet for revisionen er ønsket om at skabe et mere attraktivt studium med større grad af valgfrihed for de studerende og med en tydeligere erhvervsretning af uddannelsens fagmoduler. Det sidste opnås blandt andet gennem indførelse af nye fag samt ved at justere uddannelsesstrukturen, således at det i større grad bliver muligt at følge fag fra andre uddannelser.

Der er udarbejdet nye retningslinier for indskrivning som specialestuderende ved instituttet. Ændringerne sigter blandt andet på at stimulere til en hurtigere gennemførelse af specialerne.

Med henblik blandt andet på en styrkelse af det humanistisk-samfundsvidenskabelige fagområde har instituttet indgået samarbejdsaftale med Institut for Forskning i Idræt og Folkelig Oplysning, Gerlev om levering af undervisning og specialevejledning.

Medarbejdere fra instituttet forestod et Nordplus Intensive Course ved IOB i Life-Course Perspective on Ageing (24.-30. august). I kurset deltog 18 studerende fra Island, Finland og Danmark. Studerende fra idrætsuddannelsen ved IOB har deltaget i en række internationale programmer, herunder Socrates-programmet Children and Physical Activity – a European Perspective, Rom (6.-16. maj) samt den fælleseuropæiske master-uddannelse i Preventive and Adapted Physical Activity. Fagrådet for Idræt har afholdt fælles idrætsdag for alle studerende ved de universitære idrætsuddannelser i Danmark (19. april) og en debatdag over emnet Unges elitetræning og talentudvikling (28. november), begge dele med stor tilslutning.

STUDIENÆVN FOR KLINISK BIOMEKANIK

Studieleder: *Niels Grunnet-Nilsson*

Studienævn for Klinisk Biomekanik arbejder fortsat med at indføre mere studenteraktiverende undervisningsformer i det omfang, det skønnes fagligt pædagogisk hensigtsmæssigt, ligesom der arbejdes med en bedre koordinering af den eksisterende problembaserede undervisning.

Studienævnet har løbende undersøgt aftagernes vurdering af det samlede femårige studium gennem udsendelse af spørgeskemaer til dimittender og deres turnussupervisorer 6 måneder efter kandidateksamen, ligesom studienævnet også er i løbende dialog med ledelsen af den obligatoriske turnusuddannelse i Danmark. Som et resultat af aftagernes evaluering iværksatte studienævnet arbejdet med en omlægning af undervisningen i biomekanikfagene. Dette arbejde er nu afsluttet, og en revideret studieordning er vedtaget af studienævnet. Ændringerne vil blive implementeret løbende over de næste 3 år.

Den oprindelige 3-årige internationale godkendelse af studiet udløb i efteråret 2002, og efter ansøgning og fornyet inspektion har studiet i klinisk biomekanik nu modtaget den maksimale 5-årige godkendelse fra det internationale Council on Chiropractic Education.

STUDIENÆVN FOR FOLKESUNDHEDSVIDENSKAB

Studieleder: *Evelyne de Leeuw*

Uddannelsen i Folkesundhedsvidenskab optog i september sin anden årgang. Optagelsestallet var omtrent det samme som det foregående år (40). I januar 2002 indtrådte det nye studienævn og videreførte det arbejde, der hidtil havde været varetaget af Studiekoordinationsgruppen for Folkesundhedsvidenskab. Studienævnet er efter beslutning sammensat af 4 studenterrepræsentanter, 4 VIP-repræsentanter samt en sekretær. Studienævnet har i 2002 fortsat arbejdet med opbygning og justering af studiet. Yderligere er der i 2002 foregået arbejde med opbygningen af den planlagte toårige masteruddannelse (planlagt start september 2003).

Forskningsenheden for Sundhedsfremme, hvorunder uddannelsen i Folkesundhedsvidenskab henhører, er i 2002 vokset, således at der nu er 10 forskere samt en sekretær. Herudover er der en fakultetsansat sekretær til varetagelse af uddannelsen i Folkesundhedsvidenskab.

Gennem 2002 har der været et gennemgående arbejde med at finpudse og færdiggøre formalia vedrørende såvel bachelor- som masteruddannelserne i Folkesundhedsvidenskab. For at færdiggøre disse ting er der blandt andet afholdt koordineringsmøder med Samfundsvidenskab, som bidrager med undervisningskræfter til begge uddannelser.

Der har ligeledes i 2002 været fokus på at skabe gode rammer for de studerende på studiet. Dette er for eksempel gjort ved studienævnets opbakning til afholdelse af fælles sportsdag med AAUE, Esbjerg samt andre sociale arrangementer.

STUDIENÆVN FOR DEN SUNDHEDSFAGLIGE KANDIDATUDDANNELSE OG SUPPLERINGSUDDANNELSEN

Studieleder *Helle Ploug Hansen*

Studienævnet har i efteråret medvirket ved en mindre revision og godkendelse af den eksisterende studieordning for de to uddannelser. Studieordningen er implementeret pr. 1. december. Studienævnet har udarbejdet vejlederkontrakter, der tages i brug per 1. januar 2003. Der blev for første gang afholdt afslutningsfest for færdige kandidater og færdige studerende fra den sundhedsfaglige suppleringsuddannelse i juni, og det blev besluttet at afholde afslutningsfest en gang om året i juni måned. Studienævnet har udarbejdet retningslinier til de undervisningssansvarlige for de enkelte kurser, overordnede retningslinier vedrørende udvælgelse af kursuslitteratur og læseplanstekst. Som noget nyt blev der afholdt et 16 timers ugekursus primært for studerende på den sundhedsfaglige suppleringsuddannelse i at skrive opgave. Kurset gentages i 2003. Studienævnets årlige møde med studienævnet i Århus blev afholdt i Odense. Til stede var censornæstformanden samt lektor Jette Led Sørensen, der var ansat til at udarbejde en studieordning for den sundhedsfaglige kandidatuddannelse og suppleringsuddannelsen ved Københavns Universitet. På mødet blev uddannelsernes indhold og form diskuteret. Der arbejdes vedvarende på at styrke og synliggøre kandidatuddannelsens profil i forhold til fremtidige erhvervsmuligheder og på at tydeliggøre uddannelsernes tværfaglige og flervidenskabelige fundament.

KOORDINATOR FOR DE KLINISKE KONFERENCER

Klinisk lektor, cand.med. *Ulf Schönsted-Madsen* (koordinator)

MEDARBEJDERENS AKTIVITETER UDEN FOR ENHEDEN

Ulf Schönsted-Madsen har deltaget i Eksklusivkursus 3 for Otologer i emnet Waldeyers svælgring, Korsør (18. januar), medarrangør af og aktiv deltager i møde for Fynske Otologer og holdt der foredrag om en præ- og postgraduat uddannelse i speciallægepraksis, Odense (23. januar), underviser ved Pfizer PLUS-kursus i emnet Feber og snot, Gentofte (26. januar), i professor Karsten Jørgensens afskedssymposium, Odense (1. februar), i basal biologi for kliniske lektorer og professorer ved Klinisk Institut, Teori og Teknologi i følgende emner: Genomprojektet og Genetisk variation mellem mennesker, Odense (24. januar), Genekspressionsstudier på RNA- og DNA-niveau, inkl. DNA-chipteknologi og Genekspressionsanalyse på proteinniveau: proteomanalyse, Odense (31. januar), Isolering og karakterisering af proteiner og Monoklonale antistoffer: produktion og anvendelse, Odense (7. februar), FACS-princip og praktisk anvendelse og Apotose vs. Nekrose, Odense (14. februar), holdt klinisk demonstration og foredrag om øre-, næse-, halssygdomme i almen praksis for Tolvmandsforeningen Sine Nomine, Odense (12. februar), aftenmøde om cox-2 hæmmere, Odense (23. februar), underviste i D.A.D.L.'s kursus De små Specialer i øre-, næse-, halssygdomme, København (4. marts), underviste ved blokkursus OB84: ORL-lidelser, A-kursus for Almen medicin, Odense (6. marts), deltog i kurset Allergitest, Vejle (7. marts),

deltog i Professorratseminar From IgE to Allergy, Syddansk Universitet, Odense (15. marts), underviser ved Pfizer PLUS-kursus i emnet Feber og snot, Kolding (16. marts), arrangør af aftenmøde i foreningen Fyns Amts Heltidspraktiserende Otologer, (FAHO): Sygdomsopfattelser hos de nye danskere, Munkebo (20. marts), underviser ved Pfizer PLUS-kursus i emnet Feber og snot, Herning (6. april), underviste ved uddannelsen af lægemiddelkonsulenter i emnet Næsens anatomi og patofysiologi samt behandlinger af udvalgte næsesygdomme, Odense (12. april), deltog i aftenmøde i Club 100: sundhed og trivsel, Odense (18. april), deltog i det 884. møde i Dansk Selskab for Otolaryngologi Hoved og Halskirurgi (DSOHH): Kvalitetssikrings- og indikatorprojekter, København (20. april), arrangør af aftenmøde i FAHO, Den private høreforsorg og de praktiserende ørelæger, Odense (23. april), deltog i MedCom EDB/EDIFACT-kursus og holdt der foredraget Virker det?, Hvordan anvender speciallægen EDB og EDI?, København (29. april), deltog i årsmøde i Dansk Rhinologisk Selskab, Kronisk Rhinosinuit og Rhinoplastik, Nyborg (2.-3. maj), i internatkursus i Foreningen af Danske Otologer i Praksis (DOP), Nye økonomiske aspekter ved Otologpraksis og Skønheden i Livet, Karrebæksminde (10.-12. maj), underviste ved blokkursus OR-1 2002: ORL-lidelser, A-kursus for Almen medicin, Odense (29. maj), overværede professorseminar Aspects of Food Allergy, Syddansk Universitet, Odense (7. juni), medarrangør af og underviser på kursus i audiologi, Odense (8. juni), medarrangør af seminar for ørelæger i regionen for Syddansk Universitet, Den svimle Patient, Odense (13. juni), deltog i møde i UEMS, Bryssel, Belgien (14. juni), deltog i gå hjem-møde i Frederiksborg Amt og holdt fordraget Erfaringer fra en speciallæge, der i dag bruger EDB og kommunikerer elektronisk via EDI, Hillerød (28. juni), tilrettelagde og ledede studietur for medlemmer af DOP til Berlin og holdt der foredragene Outpatients Operations in General Anaesthesia, How to make it Possible? og Snoring Pattern and Nasal Septum Deviation, Berlin (22.-25. august), arrangør af aftenmøde i FAHO, Kirurgens arbejde i Afghanistan, Strib (30. august), underviste ved uddannelsen af lægemiddelkonsulenter i emnet Næsens anatomi og patofysiologi samt behandlinger af udvalgte næsesygdomme, Odense (6. september), medarrangør af det årlige efteruddannelseskursus i DSOHH, Stridor – Dyspnoe – Hæmoptyse, var chairman ved sektionen om larynx, Kolding (12.-14. september), deltog i gå hjem-møde i Frederiksborg Amt og holdt fordraget Erfaringer fra en speciallæge, der i dag bruger EDB og kommunikerer elektronisk via EDI, Hillerød (24. september), arrangør af aftenmøde i FAHO, Optimering af rhinitbehandlingen, Odense (9. oktober), Dansk repræsentant i UEMS, Inspektorordningen, dens udførelse og betydning for uddannelsen, Barcelona (24.-27. oktober, underviste på Lægedage i Samspil mellem almen praksis og otologi, København (14. november), arrangør af aftenmøde i FAHO, Søvnnapnø, standarder og registreringer, Odense (25. november), underviste ved Bochumer Kurs für Nasennebenhöhlenchirurgie og holdt der foredraget Ambulanten NNH-Operationen, Bochum, Tyskland (3. december), arrangør af aftenmøde i FAHO sammen med kæbekirurgisk afdeling, Odense Universitetshospital, Ansigtsneuralgier og atypiske smerter, Odense (12. december). Medlem af efteruddannelsesudvalget i Dansk Selskab for Otolaryngologi Hoved og Halskirurgi. Medlem af bestyrelsen for Danske Otologer i Praksis. Formand for Fyns amt Heltidspraktiserende Otologer. Censor i faget Oto-, rhino-, laryngologi ved Det centrale Censorkorps. Speciallægepraksiskonsulent i Fyns amt, et toårigt pilotprojekt. Repræsentant for organisationen Danske Øre-, Næse-, Halslægers Organisation (DØNHO) i Union Européenne des Médecins Spécialistes, (UEMS).